

جمهوری اسلامی ایران

فرهنگستان زبان و ادب فارسی

فرهنگ واژه‌های مصوب فرهنگستان

دفتر سیزدهم

تدوین:
گروه واژه‌گزینی

Islamic Republic of Iran

**The Academy of Persian
Language and Literature**

A Collection of Terms

Approved by:
**the Academy of
Persian Language and Literature**

Vol.13

ISBN: 978-600-6143-88-0

قیمت: ۲۱,۰۰۰ تومان

فهرست
کتابخانه

تدوین
گروه
واژه‌گزینی

دفتر سیرالهم

۸	۰۲۵
۳۶	۱۹

۸۲۰۱۰
۲۶/۱۹

۶۴۱۱۴

فرهنگ واژه‌های
مصوّب فرهنگستان
دفتر سیزدهم

اسکن شد

فرهنگ واژه‌های

مصوب فرهنگستان

دفتر سیزدهم

گروه واژه‌گزینی

پژوهشکده مطالعات واژه‌گزینی

فرهنگستان زبان و ادب فارسی

نشر آثار / تهران ۱۳۹۵

فرهنگستان زبان و ادب فارسی	فرهنگ واژه‌های مصوب فرهنگستان، دفتر سیزدهم
۱۵۳	تدوین، ویرایش و حروف‌نگاری: گروه واژه‌گزینی پژوهشکده مطالعات واژه‌گزینی
	مدیر فنی چاپ: حمیدرضا دمیرچی
	چاپ اول: ۱۳۹۵
	شمار: ۵۰۰ نسخه
	قیمت: ۲۱۰۰۰۰ ریال
	چاپ و صحافی: هدف
	شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۱۴۳-۸۸-۰
	ISBN: 978-600-6143-88-0
	نشانی: تهران، بزرگراه شهید حقانی، بعد از ایستگاه مترو، مجموعه فرهنگستان‌ها، فرهنگستان زبان و ادب فارسی
	صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۶۳۹۴
	تلفن: ۶۸-۸۸۶۴۲۳۳۹ (۰۲۱)؛ دورنگار: ۸۸۶۴۲۵۰۰ (۰۲۱)
	وب‌گاه (وب‌سایت): www.persianacademy.ir
	حق چاپ محفوظ است.

سرشناسه	فرهنگستان زبان و ادب فارسی. گروه واژه‌گزینی
عنوان و نام پدیدآور	فرهنگ واژه‌های مصوب فرهنگستان (دفتر سیزدهم) / گروه واژه‌گزینی، پژوهشکده مطالعات واژه‌گزینی، [فرهنگستان زبان و ادب فارسی].
مشخصات نشر	تهران: فرهنگستان زبان و ادب فارسی، گروه نشر آثار، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۴۱۹ص.
فروست	فرهنگستان زبان و ادب فارسی؛ ۱۵۳.
شابک	۲۱۰۰۰۰ ریال: 978-600-6143-88-0
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
موضوع	فارسی--اشتقاق
موضوع	فارسی--واژه‌های جدید
شناسه افزوده	فرهنگستان زبان و ادب فارسی
شناسه افزوده	فرهنگستان زبان و ادب فارسی. گروه نشر آثار
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۵ ۴۵۳ ف۴/ف۴/PIR۲۹۶۴
رده‌بندی دیویی	۴۳/۱
شماره کتاب‌شناسی ملی	۴۲۲۳۵۷۳

واژه‌های این دفتر در شورای فرهنگستان زبان و ادب فارسی برای مدت سه سال
تصویب شده و به تأیید رئیس جمهور محترم جمهوری اسلامی ایران، جناب
حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر حسن روحانی، رسیده است.

فهرست مطالب

پیشگفتار	نُه
مقدمه	یازده
همکاران علمی	پانزده
اصول و ضوابط واژه‌گزینی	بیست و یک
نشانه‌های اختصاری	بیست و شش
فرهنگ واژه‌های مصوّب فرهنگستان به ترتیب الفبای فارسی	۱-۲۲۱
فهرست واژه‌ها به ترتیب الفبای لاتینی	1-84
فهرست واژه‌ها براساس حوزه به ترتیب الفبای لاتینی	85-172

بسم الله الرحمن الرحيم

پیشگفتار

کتابی که در دست دارید دفتر سیزدهم لغات مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی است که واژه‌های تصویب‌شده در سال یک‌هزار و سیصد و نود و چهار را در خود دارد. با انتشار این مجموعه شمار واژه‌های مصوب فرهنگستان به حدود پنجاه‌هزار واژه می‌رسد. دستاوردهای قابل توجه گروه واژه‌گزینی فرهنگستان در بیست سال گذشته به‌خودی‌خود نشانه آن است که زبان فارسی آن توانایی را دارد که به یک زبان علمی مبدل شود.

فرهنگستان، خوشبختانه توانسته است واژه‌گزینی را در ایران به‌صورت «علم» درآورد. این علم در حال حاضر در قالب یک دوره آموزشی در سطح کارشناسی ارشد در فرهنگستان به دانشجویان رشته واژه‌گزینی و اصطلاح‌شناسی تدریس می‌شود. علاوه بر این، گروه واژه‌گزینی، موفق به انتشار مجله‌ای تخصصی شده است که حاصل مباحث و مسائل واژه‌گزینی است و می‌تواند آگاهی استادان و صاحب‌نظران را در موضوع «زبان فارسی به عنوان زبان علم» افزایش دهد.

امید است کوشش مستمر همکاران اینجانب در گروه واژه‌گزینی فرهنگستان از یک سو و همت و علاقه‌مندی استادانی که با عضویت در ده‌ها گروه تخصصی واژه‌گزینی با فرهنگستان همکاری می‌کنند از سوی دیگر، بتواند راهگشای مسیری به‌سوی نیل به مقصود و مقصد عالی زبان علمی فارسی باشد. سخن را با بیتی از حافظ، خطاب به همه هموطنان و فارسی‌زبانان به پایان می‌برم، آنجا که گفته است:

ما بدان مقصد عالی نتوانیم رسید هم مگر پیش نهد لطف شما گامی چند

غلامعلی حداد عادل
رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی
و مدیر گروه واژه‌گزینی
اردیبهشت نود و پنج

فهرست هزارواژه‌های گروه واژه‌گزینی فرهنگستان زبان و ادب فارسی

- ۱- هزارواژه زیست‌شناسی - ۱ (مجموعه واژه‌های زیست‌شناسی عمومی، علوم گیاهی، علوم جانوری، ژن‌شناسی، پروتئین‌شناسی، میکروب‌شناسی)
- ۲- هزارواژه پزشکی - ۱ (مجموعه واژه‌های علوم پایه پزشکی، پزشکی، دندانپزشکی، شنوایی‌شناسی، علوم سلامت، دامپزشکی)
- ۳- هزارواژه فیزیک - ۱ (مجموعه واژه‌های اپتیک، فیزیک، نجوم، نجوم رصدی و آشکارسازها)
- ۴- هزارواژه علوم زمین - ۱ (مجموعه واژه‌های زمین‌شناسی، ژئوفیزیک، علوم جو)
- ۵- هزارواژه حمل و نقل - ۱ (مجموعه واژه‌های حمل و نقل درون‌شهری - جاده‌ای، حمل و نقل دریایی، حمل و نقل ریلی، حمل و نقل هوایی)
- ۶- هزارواژه نظامی - ۱
- ۷- هزارواژه شیمی - ۱
- ۸- هزارواژه کشاورزی و منابع طبیعی (مجموعه واژه‌های کشاورزی - شاخه‌های زراعت و اصلاح نباتات و علوم باغبانی و علوم دامی، مهندسی منابع طبیعی - شاخه جنگل و محیط‌زیست)
- ۹- هزارواژه حمل و نقل - ۲ (مجموعه واژه‌های حمل و نقل درون‌شهری - جاده‌ای، حمل و نقل دریایی، حمل و نقل ریلی، حمل و نقل هوایی)
- ۱۰- هزارواژه علوم زمین - ۲ (مجموعه واژه‌های اقیانوس‌شناسی، زمین‌شناسی، ژئوفیزیک، علوم جو)
- ۱۱- هزارواژه پزشکی - ۲ (مجموعه واژه‌های ارتاپزشکی، اعتیاد، پیوند، روان‌شناسی، شنوایی‌شناسی، علوم پایه پزشکی، علوم تشریحی، علوم دارویی، علوم سلامت، مدیریت سلامت، میکروب‌شناسی)
- ۱۲- هزارواژه هنر - ۱ (مجموعه واژه‌های سینما و تلویزیون، موسیقی، هنرهای تجسمی، هنرهای نمایشی)
- ۱۳- هزارواژه علوم انسانی - ۱ (مجموعه واژه‌های آینده‌پژوهی، اقتصاد، باستان‌شناسی، جامعه‌شناسی، زبان‌شناسی، علوم سیاسی و روابط بین‌الملل، علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی، مدیریت پروژه)
- ۱۴- هزارواژه علوم مهندسی - ۱ (مجموعه واژه‌های جوشکاری و آزمایش‌های غیرمخرب، قطعات و اجزای خودرو، مشترک علوم مهندسی، مهندسی بسپار - شاخه‌های رنگ و تایر، مهندسی خوردگی، مهندسی شیمی، مهندسی مواد و متالورژی)
- ۱۵- هزارواژه علوم مهندسی - ۲ (مجموعه واژه‌های رایانه و فناوری اطلاعات، رمز، مشترک علوم مهندسی، مهندسی مخابرات، پست)
- ۱۶- هزارواژه علوم مهندسی - ۳ (مجموعه واژه‌های سرامیک، مهندسی عمران، مهندسی محیط‌زیست و انرژی، مهندسی نقشه‌برداری، هوافضا)
- ۱۷- هزارواژه تغذیه، علوم و فناوری غذا - ۱ (مجموعه واژه‌های تغذیه و علوم فناوری غذا)
- ۱۸- هزارواژه ریاضی - ۱

مقدمه

سیزدهمین فرهنگ واژه‌های مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی با حدود ۲۵۰۰ واژه به همت پژوهشگران و همکاران گروه واژه‌گزینی و با مشارکت بیش از ۴۰۰ استاد و صاحب‌نظر در حوزه‌های مختلف زبانی و علمی منتشر شد و در اختیار علاقه‌مندان و اهل علم قرار گرفت. علاوه بر فرهنگ حاضر سه هزارواژه دیگر نیز به مجموعه هزارواژه‌های فرهنگستان افزوده شد. با انتشار هزارواژه‌های تغذیه و علوم و فناوری غذا (۱)، ریاضی (۱) و علوم مهندسی (۳)، تعداد هزارواژه‌ها به هجده رسید و امید است بر تعداد این مجموعه، که با اقبال عمومی و اهل فن مواجه شده است، در سال‌های آینده نیز افزوده شود. همچنین مجموعه واژه‌های حوزه‌های مختلف ورزشی که در طی سال‌های گذشته در فرهنگستان به تصویب رسیده در یک مجلد انتشار یافته است. در طی سال گذشته نیز با مشکلات مالی فراوان روبه‌رو بودیم و متأسفانه از همکاری برخی از انجمن‌های علمی محروم شدیم، با این حال، فعالیت گروه واژه‌گزینی مانند گذشته ادامه داشت و گروه‌هایی که جزو بدنه اصلی گروه واژه‌گزینی هستند از فداکاری و همکاری دریغ نکردند و گروه واژه‌گزینی توانست مجموعه واژه‌های خود را بنا بر سنت چندساله تدوین کند و به جامعه عرضه نماید. در سال ۹۴ همکاری انجمن‌های علمی و «کمیسیون انجمن‌های علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری» و «کمیسیون انجمن‌های علمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» با فرهنگستان متوقف نشد و برخی از کارگروه‌های برون‌پذیر واژه‌گزینی وارد چندمین سال همکاری خود با فرهنگستان شدند. در سال گذشته

پژوهشکده مطالعات واژه‌گزینی اولین دوره کارشناسی ارشد رشته «واژه‌گزینی و اصطلاح‌شناسی»، را برگزار کرد و به این ترتیب، افق تازه‌ای به روی واژه‌گزینی و زبان علمی فارسی در مراکز آموزشی و پژوهشی گشوده شد. این رشته در سال تحصیلی ۹۵ - ۹۶ نیز دانشجو می‌پذیرد. تربیت دانشجو در این رشته و جذب آنها در مراکز مختلف و در میان جامعه گامی مهم در ارتقای زبان فارسی به عنوان زبان علم است. امیدواریم با تداوم تدریس این رشته بتوانیم کاستی‌های کار واژه‌گزینی را دریابیم و در جهت بهبود آن بکوشیم.

دفتر حاضر همچون دوازده دفتر پیشین در سه بخش جداگانه تنظیم شده است. بخش اول، واژه‌های مصوب به ترتیب الفبای فارسی، همراه با تعریف است. بخش دوم، فهرست واژه‌ها به ترتیب الفبای لاتینی و بخش سوم، فهرست واژه‌ها براساس حوزه کاربرد و به ترتیب الفبای لاتینی است. در ترتیب و تنظیم واژه‌های این دفتر نیز مانند دفترهای پیشین مترادف‌ها و صورت‌های اختصاری در زیر مدخل اصلی ذکر شده و در عین حال در جایگاه الفبایی خود نیز آمده است.

نکته‌ای که همچون دفترهای قبل ذکر آن ضرورت دارد، شیوه تعریف‌نگاری است. تعریف واژه‌های این دفتر، تعریف‌های دقیق علمی و مناسب برای فرهنگ تخصصی نیست، بلکه برای روشن شدن مطلب و توضیح و توجیه معادل مصوب آمده است. تعریف‌ها عمومی‌شده و در حدی است که برای افرادی در مقطع تحصیلی کارشناسی قابل درک باشد. در تعریف‌ها در کنار برخی از واژه‌های فارسی، صورت لاتینی آنها در داخل دوکمان آمده است. این بدان معناست که این واژه‌ها هنوز به تصویب نهایی فرهنگستان نرسیده و صرفاً پیشنهاد گروه تخصصی است. از ذکر صورت لاتینی برخی اصطلاحات معمول و رایج علمی و فنی در تعریف‌ها نیز به علت مأنوس بودن آنها برای اهل فن خودداری شده است.

علاقه‌مندانی که مجموعه واژه‌های مصوب فرهنگستان را در اختیار دارند ممکن است با واژه‌هایی روبه‌رو شوند که در گذشته با یک معادل و در دفترهای اخیر با معادل دیگری به تصویب رسیده است. همان‌طور که بارها اعلام کرده‌ایم، مصوبات فرهنگستان در مقاطعی مصوبات نهایی نیستند و پس از ارزیابی و نظرخواهی از اهل فن و بازبینی اعضای

گروه‌های واژه‌گزینی ممکن است تغییر کنند و چنانچه عدم هماهنگی یا اشتباهی در آنها بوده باشد، اصلاح شود. مصوبات اصلاح‌شده در دفترهای متأخر می‌آیند و مصوبات قبلی از مجموعه مصوبات و دفترهای پیشین حذف می‌شوند. به عنوان مثال، در برابر واژه بیگانه «clone» و «cloning» و مشتقات آن پیش از این در دفتر سوم معادل‌های «تاگ» و «تاگ‌سازی» در حوزه زیست‌شناسی تصویب شده بود، اما این خوشه‌واژه در حوزه‌های علوم زیستی و به‌ویژه پزشکی با اقبال روبه‌رو نشد، جای خود را در جامعه علمی باز نکرد. از این‌رو، مجدداً در شورای واژه‌گزینی بررسی شد و معادل‌های «همسانه» و «همسانه‌سازی» در برابر آنها به تصویب رسید.

گروه واژه‌گزینی از تمامی استنادی که نام آنها در فهرست همکاران علمی آمده است و پژوهشگران گروه واژه‌گزینی که بار واژه‌گزینی را در گروه‌های تخصصی بردوش می‌کشند و با حوصله و تلاش خود توانسته‌اند مجموعه حاضر را به تصویب شوراهای واژه‌گزینی فرهنگستان برسانند سپاسگزاری می‌نماید. استادان و همکاران ما در شوراهای هماهنگی نیز در یک‌دست کردن واژه‌های هر حوزه سهم بسزایی داشته‌اند که به دلیل تنوع شوراها از ذکر نام ایشان به تفکیک شورا خودداری شده است. این استادان هریک نماینده یک گروه تخصصی هستند و نام ایشان در ردیف اعضای گروه‌های تخصصی ذکر شده است. همچنین قدردانی خود را از زحمات همکاران بخش تدوین فرهنگ و حروف‌نگاری ابراز می‌دارد که در مقابل فشار کار و مشکلاتی که در تدوین فرهنگ با تمام ظرایف و سختی‌های آن وجود دارد تاب آوردند. در پایان، از خانم فرزانه سخایی که با وجود مسئولیت‌های فراوان خود در گروه واژه‌گزینی، در تنظیم رایانه‌ای واژه‌های مصوب از هیچ فداکاری دریغ نکردند، سپاسگزاری می‌نماید.

امید است با تمهیداتی که گروه اندیشیده است و همکاری همه صاحب‌نظران و استادان در مراکز علمی دانشگاهی و انجمن‌ها بتوان سال آینده با دستی پربارتر حاصل فعالیت خود را به علاقه‌مندان به زبان فارسی عرضه کرد.

گروه واژه‌گزینی

اردیبهشت نودوپنج

همکاران علمی

اعضای پیوسته فرهنگستان زبان و ادب فارسی (شورای فرهنگستان):

دکتر حسن انوری، دکتر نصرالله پورجوادی، دکتر یدالله ثمره، دکتر غلامعلی حداد عادل (رئیس فرهنگستان و مدیر گروه واژه‌گزینی)، استاد بهاءالدین خرمشاهی، دکتر محمد دبیرمقدم، دکتر حسن رضائی باغبیدی، دکتر علی رواقی، استاد اسماعیل سعادت، استاد احمد سمیعی (گیلانی)، دکتر علی‌اشرف صادقی، دکتر محمود عابدی، استاد کامران فانی، دکتر بدرالزمان قریب، دکتر سیدفتح‌الله مجتبائی، دکتر مهدی محقق، استاد هوشنگ مرادی کرمانی، دکتر حسین معصومی همدانی، دکتر محمدعلی موحد، مرحوم استاد ابوالحسن نجفی، دکتر سلیم نیساری، دکتر محمدجعفر یاحقی

اعضای شوراهای واژه‌گزینی:

اعضای پیوسته: دکتر یدالله ثمره، دکتر غلامعلی حداد عادل (رئیس فرهنگستان و مدیر گروه واژه‌گزینی)، استاد بهاءالدین خرمشاهی، استاد اسماعیل سعادت، استاد احمد سمیعی (گیلانی)، دکتر علی‌اشرف صادقی، استاد کامران فانی، استاد هوشنگ مرادی کرمانی، دکتر حسین معصومی همدانی، مرحوم استاد ابوالحسن نجفی، دکتر سلیم نیساری

سایر اعضا: دکتر ژاله آموزگار (عضو وابسته فرهنگستان)، دکتر محمدابراهیم ابوکاظمی، مهندس محمدرضا افضلی، مهندس محمدرضا بهاری، نسرين پرویزی (معاون گروه واژه‌گزینی)، دکتر علی پورجوادی، دکتر محمدتقی راشدمحصل، دکتر هوشنگ رهنما (عضو وابسته فرهنگستان)، دکتر زهره زرشناس، دکتر قطب‌الدین صادقی، دکتر علاءالدین طباطبایی (عضو وابسته فرهنگستان)، دکتر لطیف کاشیگر (عضو وابسته فرهنگستان)، سیامک کاظمی، مهندس علی کافی، دکتر ایران کلباسی، دکتر رضا منصوری (عضو وابسته فرهنگستان)، دکتر مهشید میرفخرایی، دکتر شهین نعمت‌زاده، ابراهیم نقیب‌زاده مشایخ، دکتر اسماعیل یزدی

هیئت فنی: نسرين پرویزی (معاون گروه)، دکتر علاءالدین طباطبایی (مشاور گروه) مشاوران گروه: دکتر سیدمهدی سمائی، دکتر علاءالدین طباطبایی، دکتر شهین نعمت‌زاده

مسئول تدوین فرهنگ و ویراستار: مهدی حریری

پژوهشگران گروه واژه‌گزینی: مژگان اجدادی، مهدیه برآبادی، عبدالعزيز تاتار، ملیحه تفسیری، مریم توسلی، علیرضا حجازی، مرضیه چوپان‌زاده، دکتر سعید حسامی تکلّو، حمید حسنی، محمدرضا حسینی، سهیلا حیدری، رؤیا خدادادی، علیرضا رحمتی دیوشلی، دکتر محمدرضا رضوی، فرزانه سخایی، دکتر فرشید سمائی، شیما شریفی، زینب شمسینی غیاثوند، حشمت‌الله صباغی، محمود ظریف (نماینده فرهنگستان در گروه تخصصی و شورای هماهنگی)، دکتر رضا عطاریان، مهرآذر فارسی، مونا فاضلی، پروانه فخام‌زاده، مهدیه قنات‌آبادی، پریچهر قضاوی، عاطفه قنبری، شبّمن مجیدی، فاطمه محمودنژاد، علی مهرامی، سمانه ملک‌خانی، شکوه‌السادات میرفارسی (نماینده فرهنگستان در شورای هماهنگی)، اسلام هورن

اعضای گروه‌های تخصصی:

آمار: فرشید خانزاده، دکتر محمدرضا فریدروحانی، سیامک کاظمی، دکتر عادل محمدپور، دکتر حمیدرضا نواب‌پور، دکتر محمدقاسم وحیدی‌اصل
آینده‌پژوهی: دکتر سعید خزایی، مهندس عزیز علیزاده، مهندس عبدالمجید کرامت‌زاده، مسعود منزوی، دکتر امیر ناظمی

اقتصاد (برون‌پذیر): دکتر سیداحمدرضا جلالی نائینی، دکتر فیروزه خلعتبری، دکتر حسین راغفر، کاظم فرهادی، مهندس مهرداد علیمزادی
اقیانوس‌شناسی (برون‌پذیر): دکتر آریا اشجع اردلان، دکتر حسین عمادی، دکتر کامران لاری، دکتر افشین محسنی آراسته

باستان‌شناسی: دکتر حمید خطیب‌شهیدی، دکتر کامیار عبدی، مهندس عادل فرهنگی، دکتر حکمت‌الله ملاصالحی، دکتر مهرداد ملک‌زاده، دکتر ناصر نوروززاده چگینی
تغذیه: دکتر سهیل اسکندری، دکتر نسرین امیدوار، دکتر دالی بنداریان‌زاده، مهندس مژگان پورمقیم، دکتر مجید حاجی‌فرجی، دکتر آرش رشیدی، دکتر محمدرضا وفا
حمل‌ونقل درون‌شهری — جاده‌ای: مهندس حسین‌رضا شهیدزاده اسدی، مهندس اسفندیار صدیقی، دکتر مهدی عظیمی تبریزی، مهندس محمدرضا معدلت

حمل‌ونقل دریایی: دکتر بهروز امرائی، امیردريادار حسین جعفری، مهندس علی جمشیدی، مهندس حمید حمیدی، کاپیتان شاه‌رخ خدایاری، امیردريادار عباس‌علی شکری

حمل‌ونقل ریلی: مهندس محمدحسن اسماعیلی، مهندس محمود خبازنیا، دکتر جبارعلی ذاکری، دکتر محمدعلی رضوانی، دکتر حسین قهرمانی، دکتر احمد میرآبادی
حمل‌ونقل هوایی: مهندس اکبر اسدالله‌خان والی، مهندس علی‌اکبر اکبرزاده، کاپیتان سیدمحمود تدّین، سرهنگ اردشیر حسامی، مهندس علی‌محمد خان‌محمدی، جواد رستمی، مهندس ذبیح‌الله کریمی، کاپیتان علیرضا مرتضی‌زاده، مهندس حسن هوشنگی

رمزشناسی (برون‌پذیر): دکتر ترانه اقلیدس، مهندس مهشید دل‌آور، مهندس حبیب رستمی، دکتر هادی شهریار شاه‌حسینی، دکتر جواد شیخ‌زادگان، مهندس جواد مهاجری روان‌شناسی: دکتر حسن رفیعی، دکتر رضا زمانی، دکتر سیدحسین مجتهدی، دکتر غلامحسین معتمدی، سعید نوروزی جویانی، دکتر افشین یداللهی

ریاضی: دکتر علی آبکار، دکتر علیرضا جمالی، دکتر غلامرضا رکنی لموکی، دکتر طاهر قاسمی هنری، سیامک کاظمی

زیست‌شناسی: شاخه ژن‌شناسی و زیست‌فناوری: دکتر علیرضا زمردی‌پور، دکتر سارا غروی، دکتر علی فرازمند، دکتر پرویز وجدانی، دکتر رحیم هنرژاد

ژئوفیزیک: دکتر اسدالله جوع عطا بیرمی، دکتر حسین زمر‌دیان، دکتر حمیدرضا سیاه‌کوهی، دکتر لطیف کاشیگر، دکتر میرستار مشین‌چی اصل، دکتر نوربخش میرزایی

سینما و تلویزیون: حمیدرضا احمدی لاری، دکتر مسعود اوحدی، دکتر مهدی رحیمیان، دکتر محمد شهباء، مجید شیخ‌انصاری، دکتر محمدباقر قهرمانی

فناوری اطلاعات: مهندس عباس پورخصالیان، مهندس علی‌اصغر رهنما‌فرد، مهندس عباس زندباف

علوم پایه پزشکی: دکتر مسلم بهادری، دکتر سیدعلی حائری روحانی، دکتر پروین رستمی، دکتر محمدرضا زرین‌دست، دکتر محمد ناصحی، دکتر اسماعیل یزدی

علوم جو: دکتر فرهنگ احمدی گیوی، مهندس حسین اردکانی، مهندس عباس جعفری، مهندس پرویز رضازاده، دکتر حسن عسکری شیرازی، مهندس احمد عسگری، دکتر هوشنگ قائمی، دکتر لطیف کاشیگر، دکتر علیرضا محب‌الحجه

علوم دارویی: دکتر عبدالمجید چراغعلی، دکتر علی خلج، مرحوم دکتر حسن فرسام، دکتر سید علیرضا مرتضوی

علوم سلامت: دکتر سیدعلی آذین، دکتر حسن رفیعی، دکتر ژيلا صديقي، دکتر فرشید مرادیان، دکتر ابوالحسن ندیم، دکتر کورش هلاکویی نایینی

علوم نظامی: دکتر محمدرضا آهنی، سرهنگ ابراهیم اسدیان، سرهنگ مسعود اسفندیاری، سرهنگ سیداسماعیل افتخاری، سرهنگ ابراهیم بادپا، ناخدا سوم علی بهرامی، سرهنگ غلامحسین بیابانی، عسکر پورغفاری بُشری، سرهنگ رضا چنگائی، مهدی حاج آقایی، مهدی مهدی پور، امیرسرتیپ دوم خلبان نیک‌بخش حبیبی، سرهنگ سیدکریم رستگار، سرهنگ محمدحسن رفیعی، ناخدا یکم محمود زندوکیلی، لیلا ساری‌گل، مهندس شهریار سلامی، مرتضی عابدی یار‌تندی، سرهنگ دکتر سیروس فخری، مهندس سیدعلی ملیح، مصطفی منصوری مقدم

علوم و فناوری غذا: دکتر زهرا امام‌جمعه، مهندس خدیجه خوش‌طینت، دکتر پروین زندی، دکتر محمدعلی سحری، دکتر محمد شاهدی، دکتر سیدعبّاس شجاع‌الساداتی، دکتر هوشنگ نیکوپور

عمومی: عبدالعزیز تاتار، ملیحه تفسیری، دکتر فرشید سمائی، محمود ظریف، دکتر رضا عطاریان، دکتر فرزین غفوری، علی مهرامی

قطعات و اجزای خودرو: کاپیتان سیدمحمود تدین، دکتر حمید رحمانی سراجی، دکتر مسعود شریعت‌پناهی، دکتر علی قاضی‌زاده

گردشگری و جهانگردی: اسدالله ژیان رئیس‌روحانی، محمد مهدی ضیاالدین، جهاندار مظاهری، مونا میرحسینی، جلال نصیریان

گیاهان دارویی (برون‌پذیر): دکتر غلامرضا امین، دکتر کامکار جایمند، دکتر زیبا جمزاد، دکتر نادر حسن‌زاده، دکتر محمدباقر رضایی، دکتر عباس قمری‌زارع

مطالعات زنان (برون‌پذیر): دکتر محبوبه پاک‌نیا، دکتر الهه حجازی، دکتر اکرم قدیمی، دکتر حمیرا مشیرزاده، دکتر شکوه نوابی‌نژاد

موسیقی: دکتر هومان اسعدی، دکتر مهرداد پاکباز، مهندس حمیدرضا رضایی، دکتر کیاوش صاحب‌نسق، دکتر ساسان فاطمی، حسین یاسینی

مهندسی محیط‌زیست و انرژی: مهندس اکرم پایدار، دکتر رضا خیراندیش، دکتر جلال‌الدین شایگان‌سالک، دکتر سید محمود شریعت، دکتر منصور غیاث‌الدین، بهرام معلمی، دکتر سیمین ناصری

مهندسی معماری و شهرسازی: مهندس سید محمد بهشتی، دکتر زهره تفضلی، دکتر محمدرضا رحیم‌زاده، دکتر نیلوفر رضوی، مهندس بابک زیرک، مهندس سینا سلطانی، دکتر مهرداد قیومی بیدهندی، دکتر فرهاد نظری، دکتر ناصر نوروززاده چگینی، مهندس مهنام نجفی (دبیر)

مهندسی منابع طبیعی: شاخه علوم جنگل و محیط‌زیست: دکتر هوشنگ سبحانی، دکتر سیدیوسف عرفانی‌فرد، دکتر جهانگیر فقهی، دکتر محمدرضا مروی‌مهاجر، بهرام معلمی

مهندسی نقشه‌برداری: مهندس علی‌اکبر امیری، دکتر محمدرضا دلاور، دکتر محمود ذوالفقاری، دکتر محمدعلی شریفی، دکتر عباس علی‌محمدی، دکتر عباس مالیان، دکتر محمدرضا مباشری، دکتر محمدرضا ملک

نانوفناوری (برون‌پذیر): دکتر حمیدرضا آقابزرگ، دکتر عظیم اکبرزاده، دکتر فرید درکوش، دکتر مجتبی شریعتی‌نیاسر، دکتر علیرضا مشفق

ورزش: حمیدرضا افتخاری، محمدحسین سروش، دکتر معصومه شجاعی، دکتر شهرام فرج‌زاده، مهندس سیدمصطفی هاشمی‌طبا، عنایت آتشی (عضو مدعو)، ماندانا رسولی (دبیر)

همکاران فنی

ویراستاران فنی: عفت امانی، لیدا خیمر، فتنه نادری و مینا سعادت (در مراحل اولیه کار)
حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی: اکرم زر محمدی، زهرا ساقی شیویاری، مهناز مسیبی

اصول و ضوابط واژه‌گزینی

مصوب جلسهٔ سیصدوسی و یکم (مورخ ۸۶/۹/۲۶)

شورای فرهنگستان زبان و ادب فارسی

۱. تعاریف

با توجه به اینکه دربارهٔ برخی اصطلاحات به‌کاررفته در متن اصول و ضوابط واژه‌گزینی نظرات متفاوتی وجود دارد، لازم است مراد ما در این متن به‌وضوح بیان شود.

۱.۱ واژه

واژه در این متن به دو معنی به‌کار می‌رود:

۱.۱.۱ لفظی که از یک یا چند جزء معنی‌دار ساخته شده است و از لحاظ دستوری به یکی از مقوله‌های اسم یا ضمیر یا صفت یا قید یا فعل یا عدد یا حرف اضافه یا حرف ربط یا صوت تعلق دارد. چنین لفظی از نظر ساختمان ممکن است بسیط یا مشتق یا مرکب یا مشتق-مرکب باشد.

۱.۱.۲ لفظی که دست‌کم در یکی از رشته‌های علمی و فنی و حرفه‌ای و هنری دارای تعریفی مشخص است. چنین لفظی ممکن است یک واژه (به معنی ۱.۱.۱) یا یک عبارت یا یک صورت اختصاری باشد.

واژه در این معنی مترادف با اصطلاح است.

در این متن لفظ واژه در کلمه‌های «واژه‌گزینی» و «واژه‌نامه» و در عبارت «واژه/ واژه‌های مصوب» در معنی دوم به‌کار رفته است.

۲.۱ واژه‌گزینی

واژه‌گزینی فرایندی است که در طی آن برای یک مفهوم مشخص علمی یا فنی یا حرفه‌ای یا هنری معمولاً یک و در مواردی بیش از یک لفظ برگزیده یا ساخته می‌شود.

۳.۱ زبان فارسی

زبان فارسی زبانی است که هم‌اکنون در کشورهای ایران (به نام فارسی) و تاجیکستان (به نام تاجیکی) تنها زبان رسمی، و در افغانستان (به نام دری) یکی از دو زبان رسمی است و در برخی جوامع که در حوزه نفوذ فرهنگی ایران قرار داشته‌اند، گروهی از مردم بدان می‌نویسند و تکلم می‌کنند. از قرن سوم هجری به بعد، متون نوشتاری فراوانی به این زبان به جا مانده است.

۴.۱ واژه فارسی

گنجینه واژگانی زبان فارسی که در واژه‌گزینی مورد استفاده قرار می‌گیرد از عناصر زیر تشکیل شده است:

۱. ۴. ۱ همه واژه‌های فارسی تبار که در فرهنگ‌های معتبر امروز ضبط شده‌اند.
۱. ۴. ۲ همه واژه‌های عربی تباری که یا در فارسی امروز تداول دارند و/ یا دست‌کم در چند متن معتبر نظم و نشر فارسی، عمدتاً تا اواخر قرن پنجم، به کار رفته‌اند.
۱. ۴. ۳ همه واژه‌هایی که تبار هندی یا ترکی یا یونانی یا مغولی و مانند اینها دارند و در فارسی امروز متداول‌اند یا در متون تخصصی معتبر به کار رفته‌اند.
۱. ۴. ۴ هر واژه اروپایی که شرایط زیر را داشته باشد:
۱. ۴. ۴. ۱ در میان عموم فارسی‌زبانان متداول باشد.
۱. ۴. ۴. ۲ در زبان مبدأ واژه‌ای بسیط باشد و در غیر این صورت، ساختار صرفی آن چنان باشد که مانع از اعمال فرایندهای واژه‌سازی فارسی بر روی آن نشود.
۱. ۴. ۴. ۳ فرهنگستان با توجه به نظر متخصصان به دلایلی معادل‌یابی برای آن را ضروری نداند.

۵. ۱ زبان علم

زبان علم گونه‌ای از زبان است که نقش اصلی آن برقراری ارتباط میان اهل علم و بیان مطالب علمی در گفتار و نوشتار است و علاوه بر تعامل با دیگر گونه‌های زبان و بهره‌گیری از واژگان و فرایندهای واژه‌سازی آنها، دارای واژگان ویژه و روش‌های خاص خود در واژه‌گزینی است.

۲. اصول موضوعه

- مراد از اصول موضوعه اصولی است که فرهنگستان، با توجه به وظایفی که در اساسنامه بر عهده‌اش نهاده شده است، پس از بحث و بررسی فراوان آنها را پذیرفته است و اگر نه برای همیشه، برای مدتی طولانی، درستی یا نادرستی آنها را در درون فرهنگستان قابل بحث نمی‌داند. این اصول عبارت‌اند از:
۲. ۱ توسعه علمی نیازمند زبان علمی است.
 ۲. ۲ زبان علم در ایران زبان فارسی است و باید فارسی بماند.
 ۲. ۳ زبان علمی فارسی برای بقا نیازمند واژه‌گزینی سازمان‌یافته و روشمند است.

۳. منابع واژه‌گزینی

منظور از منابع واژه‌گزینی مجموعه واژه‌هایی است که می‌توان در واژه‌گزینی از آنها بهره گرفت. این منابع عبارت‌اند از:

۳. ۱ همه واژه‌هایی که بنا به آنچه در ۴. ۱ آورده‌ایم فارسی به شمار می‌آیند، صرف‌نظر از تبار آنها.
- تبصره: در انتخاب واژه اولویت با واژه‌هایی است که بتوان آنها را در فرایندهای واژه‌سازی با سهولت بیشتری به کار برد. به بیان دیگر، اشتقاق‌پذیری و ترکیب‌پذیری و تصریف‌پذیری مهم‌ترین مؤلفه‌ها در انتخاب یک واژه از میان گنجینه واژه‌هاست.

۳. ۲ واژه‌های متعلق به زبان‌ها و گویش‌های زنده ایرانی.
۳. ۳ واژه‌ها و ریشه‌های متعلق به زبان‌های باستانی و میانه ایران.
۳. ۴ واژه‌ها و صورت‌های ترکیبی^۱ اروپایی که دست‌کم شرایط مندرج در بندهای ۱. ۴. ۲ و ۱. ۴. ۳ را دارا باشند، یعنی:
- در زبان مبدأ واژه‌ای بسیط باشند و در غیر این صورت، ساختار صرفی آنها چنان باشد که مانع از اعمال فرایندهای واژه‌سازی فارسی بر روی آنها نشود.
- فرهنگستان با توجه به نظر متخصصان به دلایلی معادل‌یابی برای آنها را ضروری نداند.

۴. شیوه‌های واژه‌گزینی

- واژه‌گزینی برای یک مفهوم مشخص به چهار روش انجام می‌گیرد:
۴. ۱ برگزینش: انتخاب یک واژه یا عبارت از میان واژه‌ها و عبارت‌های موجود در زبان.
۴. ۲ نوگزینش: انتخاب یک واژه موجود در زبان و دادن مفهومی جدید به آن به‌طوری‌که با مفهوم اولیه بی‌ارتباط نباشد.
۴. ۳ ساختن اصطلاح: ساختن اصطلاح به سه شیوه زیر انجام می‌گیرد:
۴. ۳. ۱ واژه‌سازی: ساختن یک واژه جدید مشتق یا مرکب یا مشتق-مرکب.
۴. ۳. ۲ ساختن گروه نحوی: ساختن یک گروه نحوی با به کار بردن دست‌کم دو واژه صورت می‌گیرد.
- این واژه‌ها با کسره اضافه یا یکی از حروف اضافه به هم پیوند می‌یابند.
۴. ۳. ۳ اختصار‌سازی: ساختن اختصار به یکی از روش‌های سرواژه‌سازی یا آمیزه‌سازی (نحت) یا اختصار حرف به حرف انجام می‌شود.
۴. ۴ وام‌گیری: اخذ یک واژه از زبان‌های بیگانه (معمولاً غربی) با همان مفهومی که در زبان مبدأ دارد.
- وام‌گیری عمدتاً در موارد زیر صورت می‌گیرد:
۴. ۴. ۱ واحدهای اندازه‌گیری و اسامی شیمیایی و نام داروها و مانند آنها.
۴. ۴. ۲ واژه‌های اروپایی که هرچند در میان عموم فارسی‌زبانان متداول نیستند، شرایط مندرج در بندهای ۱. ۴. ۴. ۲ و ۱. ۴. ۴. ۳ واژه‌های اروپایی را دارند، یعنی:
- در زبان مبدأ واژه‌ای بسیط باشند و در غیر این صورت ساختار صرفی آنها چنان باشد که مانع از اعمال فرایندهای واژه‌سازی فارسی بر روی آنها نشود.
- فرهنگستان با توجه به نظر متخصصان به دلایلی معادل‌یابی برای آنها را ضروری نداند.

۵. روش‌های معادلیابی

معادلیابی عبارت است از برگزیدن یک واژه یا عبارت یا صورت اختصاری در مقابل یک لفظ بیگانه.

معادلیابی به دو صورت انجام می‌گیرد:

۵. ۱ معادلیابی مفهومی: در این روش بدون توجه به ساختار اصطلاح بیگانه و فقط با در نظر گرفتن معنی و تعریف آن در زبان فارسی یک معادل یافته یا ساخته می‌شود.

۵. ۲ گرده‌برداری: در این روش معادلیابی با توجه به ساختار اصطلاح بیگانه صورت می‌گیرد، به این معنی که در مقابل هر جزء معنی‌دار اصطلاح بیگانه یک جزء معنی‌دار در زبان فارسی قرار داده می‌شود. معادلیابی با هریک از دو روش بالا که صورت گیرد، در قالب یکی از شیوه‌های واژه‌گزینی می‌گنجد.

۶. ضوابط واژه‌گزینی

مراد از ضوابط واژه‌گزینی باید و نبایدها و اولویت‌هایی است که شایسته است در امر واژه‌گزینی رعایت شود.

۶. ۱ در ساختن اصطلاح باید قواعد دستور زبان فارسی رعایت شود.

۶. ۲ در واژه‌گزینی شایسته است اصطلاحی برگزیده شود که بتوان آن را، بنا به ضرورت، در فرایندهای واژه‌سازی بعدی، یعنی انواع اشتقاق و ترکیب، به کار برد.

۶. ۳ در واژه‌گزینی باید قواعد آوایی زبان فارسی رعایت شود. همچنین باید تلفظی از وام‌واژه‌ها اختیار شود که با قواعد واج‌آرایی و ساختار هجایی زبان فارسی مطابقت داشته باشد.

۶. ۴ در املاي واژه‌ها باید از دستور خط فرهنگستان پیروی شود. در صورت نیاز می‌توان از برخی علائم سجاوندی که هنوز در خط فارسی قبول عام نیافته‌اند نیز استفاده کرد.

۶. ۵ فرهنگستان می‌تواند، بنا به ضرورت، از فرایندهای واژه‌سازی کم‌سابقه یا بی‌سابقه در زبان فارسی استفاده کند.

۶. ۶ هر واژه‌ای را که فارسی محسوب شود، صرف‌نظر از تبار آن، می‌توان در فرایندهای واژه‌سازی به کار برد و با پیشوندها و پسوندها و واژه‌های اصیل فارسی ترکیب کرد و با آن واژه یا واژه‌های جدید ساخت.

۶. ۷ در مورد اشتراک لفظی و معنایی در واژه‌های بیگانه و معادل‌های فارسی آنها از ضوابط زیر پیروی می‌شود:

۶. ۷. ۱ در مقابل یک لفظ بیگانه که دارای یک مفهوم مشخص است شایسته است که در تمامی حوزه‌ها یک معادل فارسی اختیار شود، مگر اینکه در حوزه‌های مختلف از دیرباز معادل‌های متفاوتی در مقابل آن لفظ بیگانه کاملاً تداول یافته باشد.

۶. ۲. ۷. در مقابل یک لفظ بیگانه در یک حوزه مشخص فقط باید یک معادل فارسی اختیار شود، مگر اینکه آن لفظ در همان حوزه دارای چند مفهوم متفاوت باشد.
۶. ۳. ۷. هرگاه یک اصطلاح بیگانه دارای چند مفهوم باشد، به منظور بیان دقیق مقصود، برای هریک از مفاهیم می‌توان یک معادل فارسی اختیار کرد.
۶. ۴. ۷. در صورت وجود چند لفظ بیگانه برای یک مفهوم واحد، بهتر است در زبان فارسی در مقابل آن فقط یک معادل اختیار شود، اما، بنا به ضرورت، از جمله سابقه و رواج، می‌توان برای هریک از الفاظ بیگانه یا برخی از آنها نیز معادلی برگزید.
۶. ۵. ۷. استفاده از یک معادل فارسی برای چند اصطلاح بیگانه در حوزه‌های مختلف مجاز است.

نشانه‌های اختصاری

اکیانوس شناسی	[اکیانوس]	ژئوفیزیک
باستان شناسی	[باستان]	علوم سلامت
علوم پایه پزشکی	[پایه پزشکی]	فناوری اطلاعات
مهندسی منابع طبیعی: شاخه	[جنگل]	علوم و فناوری غذا
علوم جنگل و محیط زیست		گردشگری و جهانگردی
علوم جو	[جو]	مهندسی محیط زیست و انرژی
قطعات و اجزای خودرو	[خودرو]	مطالعات زنان
حمل و نقل درون شهری - جاده‌ای	[درون شهری]	مهندسی معماری و شهرسازی
حمل و نقل دریایی	[دریایی]	علوم نظامی
رمز شناسی	[رمز]	مهندسی نقشه برداری
حمل و نقل ریلی	[ریلی]	مهندسی نقشه برداری
زیست شناسی: شاخه ژن شناسی و زیست فناوری	[ژن شناسی]	حمل و نقل هوایی

abbr.	صورت اختصاری واژه بیگانه	ص. ک.	صورت کامل واژه فارسی
syn.	مترادف واژه بیگانه	اخت.	صورت اختصاری
(fr.)	فرانسه	مت.	مترادف
ff.	صورت کامل واژه بیگانه	←	کار گروه برون پذیر

واژه‌های مصوّب فرهنگستان

به ترتیب الفبای فارسی

آ، ا

pure water

آب خالص

[محیط‌زیست] ۱. در معنای فنی، آبی که هیچ ماده‌ای در آن حل نشده نباشد. ۲. در معنای کاربردی، آبی که عاری از آلودگی باشد

aqueduct

آباره

[محیط‌زیست] مجرایسی انسان‌ساخت و معمولاً مرتفع برای انتقال آب، عموماً در مسیرهای طولانی

aquaculture,
aquafarming

آبزی‌پروری

[ء اقیانوس] تولید انبوه آبزیان برای بهره‌برداری تجاری

آب به حساب نیامده

unaccounted-for water

[محیط‌زیست] تفاوت بین آب تولیدی سالانه و آب مصرفی اندازه‌گیری‌شده که ناشی از نشت از شبکه و خطای شمارگر و دزدی آب است

mariculture,
ocean farming

آبزی‌پروری دریایی

[ء اقیانوس] آبزی‌پروری در محیط طبیعی آبزیان، در دریا
مت. دریازبی‌پروری

clean water

آب پاک

[محیط‌زیست] ۱. آبی که برای منظور خاصی مانند آشپزی یا شنا یا آشامیدن به اندازه کافی پاک باشد. ۲. آبی که کیفیت آن با مقررات خاصی مطابقت داشته باشد

fouling organism,
biofouler

آبزی مزاحم

[ء اقیانوس] اندامگانی که برای زیستن به اشیای درون آب نظیر بدنه شناورها و تأسیسات دریایی می‌چسبند

آب‌چگالی‌سنجی

hydrodensitometry weighing,
underwater weighing

[تغذیه] روشی برای سنجش چگالی کلی بدن از طریق تعیین حجم آن

[+ اقیانوس] آب‌سنگ نسبتاً کوچکی که سطح فوقانی آن صاف است

safe water **آب سالم**

[محیط‌زیست] آب عاری از مواد سمی و باکتری‌ها و مواد شیمیایی که آشامیدن آن برای سلامتی مضر نباشد، هرچند دارای طعم و بو و رنگ و برخی مواد معدنی باشد

plug reef **آب‌سنگ گوه‌ای**

[+ اقیانوس] آب‌سنگ کوچکی شبیه به مخروط که رأس آن به‌سوی دریا است و در میان آب‌سنگ‌های خطی، که لبه طاقچه‌مانند دارند، رشد می‌کند

shoal reef **آب‌سنگ آبتلی**

[+ اقیانوس] آب‌سنگی که در بین توده‌های نامنظمی شکل می‌گیرد که در میان آبتل‌هایی (shoals) از پیوده آب‌سنگی آهکی غوطه‌ور هستند

sand reef **آب‌سنگ ماسه‌ای**

[+ اقیانوس] سد یا پشته کوتاهی از ماسه در امتداد کرانه دریاچه یا دریا که با جریان آب یا موج شکل می‌گیرد

regressive reef **آب‌سنگ پسرَفَتی**

[+ اقیانوس] هریک از مجموعه آب‌سنگ‌های پیش‌ساحلی (nearshore) که در هنگام کاهش سطح آب یا افزایش سطح خشکی بر روی نهشته‌های حوضه شکل می‌گیرد

sandbar **م. سد ماسه‌ای**

trough reef, reverse saddle **آب‌سنگ ناو‌ه‌ای**

[+ اقیانوس] نهشته‌ای کانی در امتداد صفحه لایه‌بندی که به ناوه چین ناودیزی متصل است

algal reef **آب‌سنگ جلبکی**

[+ اقیانوس] آب‌سنگی که بخش عمده آن از بقایای جلبک‌هایی تشکیل شده است که اندامگان‌های اصلی تولیدکننده کلسیم‌کربنات هستند

ribbon reef **آب‌سنگ نواری**

[+ اقیانوس] آب‌سنگی خطی (linear reef) در میان آب‌سنگ سدی کبیر (Great Barrier Reef) در ساحل استرالیا که دو سر آن به سمت داخل خم شده است و به شکل هلالی در لبه تند فلات قاره دیده می‌شود

prong reef **آب‌سنگ چنگکی**

[+ اقیانوس] نوعی دیواره آب‌سنگی که پشت‌بندهایی نامنظم و عمود بر محور خود در جهت‌های دریاسو (seaward) و بادپناه دارد

thermal water **آبگرم**

[محیط‌زیست] آب چشمه گرم

wall reef **آب‌سنگ دیواره‌ای**

[+ اقیانوس] آب‌سنگ باریک و کشیده‌ای دور از ساحل با دیواره‌های آب‌سنگی جانبی

distilled water **آب مقطر**

[محیط‌زیست] آب عاری از نمک‌های محلول و ذرات کلوئیدی و سایر ناخالصی‌ها که از چگالش بخار آب تولید شده باشد

platform reef **آب‌سنگ سکویی**

embellishment

آرایه

[موسیقی] عنصری در موسیقی که بیشتر جنبه تزئینی دارد تا ساختاری و دربرگیرنده تزئین‌های مشخص و آزاد است

normal array

آرایه بهنجار

[ذوفیزیک] نوعی آرایه الکترونی درون‌چاهی شبیه به آرایه قطبی-قطبی که در آن الکترودهای جریان و پتانسیل واقع در بی‌نهایت در خارج از چاه قرار دارند

آرایه قطبی-دوقطبی

pole-dipole array,

three-point method, three-array

[ذوفیزیک] آرایه‌ای که در آن جفت الکترودهای پتانسیل پی‌درپی دورتر از یکی از الکترودهای جریان بر روی خط برداشت (survey line) قرار می‌گیرند

آرایه قطبی-قطبی pole-pole array,
two-array

[ذوفیزیک] آرایه‌ای که در آن دو الکترودهای جریان و پتانسیل پشت سر هم و در فاصله‌ای دور از هم بر روی خط برداشت (survey line) قرار می‌گیرند

آرک‌درد alveoalgia, alveolar osteitis
dry socket

[پایه پزشکی] دردی که پس از کشیدن دندان، به علت لخته شدن خون یا عفونت آرک خالی دندان، پدید می‌آید

lab-on-a-chip

آز- تراشه

[نانوفناوری] سامانه فوق‌ریز و یکپارچه آزمایشگاهی بر روی یک تراشه

pyrotechnician

آتشکار

[اسیما] یکی از اعضای گروه تولید که تخصص او ایجاد آتش و انفجار است

fetal alcohol effects, الکل جنینی
alcohol-related birth defects,
ARBD, subclinical fetal alcohol
syndrome

[اعتیاد] مجموعه‌ای از ناهنجاری‌های نوزادان در هنگام تولد که ناشی از مصرف الکل توسط مادر است، اما به نشانگان جنینی الکل نیز منجر نشده است

adrenalin, epinephrine

آدرنالین

[پایه پزشکی] هورمونی که از برگزیده ترشح می‌شود و مستقیماً بر دستگاه عصبی مرکزی اثر می‌گذارد
مت. برگردینه

آدرنالین‌بند
adrenergic blocking agent

[پایه پزشکی] ماده‌ای که از ترشح برگردینه جلوگیری می‌کند
مت. برگردینه‌بند

آدرنالین‌زا

adrenergic
[پایه پزشکی] ماده یا عامل فعال‌شده با برگردینه یا ترشح‌کننده آن
مت. برگردینه‌زا

آدرنالین‌کاف

adrenolytic
[پایه پزشکی] ویژگی ماده‌ای که از عملکرد برگردینه‌زا جلوگیری می‌کند
مت. برگردینه‌کاف

- toxicity test** **آزمون سمیت**
 |محیط زیست| آزمونی که در آن ماده‌ای با غلظت مشخص را در تماس با اندامگانی خاص قرار می‌دهند تا میزان سمی بودن آن ماده را تعیین کنند
- disintegration test, tablet disintegration test** **آزمون فروپاشی**
 |علوم دارویی| آزمون برون‌تنی برای تعیین مدت‌زمان لازم برای فروپاشی قرص در شرایط معیار
- certification test** **آزمون گواهینامه**
 |نظامی، هوایی| آزمونی که مرجع صدور گواهینامه هواگردها برای صدور گواهینامه برگزار می‌کنند
- general emergency alarm** **آژیر وضعیت اضطراری**
 |ادریبی| مجموعه‌ای شامل هفت آژیر کوتاه و یک آژیر بلند که در وضعیت اضطراری عمومی از طریق سامانه آژیر صوتی کشتی به صدا درمی‌آید
- pierced** **آزین‌شده**
 |عمومی| ویژگی بخشی از بدن که برای تزئین کردن با نوعی زیورآلات سوراخ شده باشد
- piercing, body piercing** **آزین‌کاری**
 |عمومی| سوراخ کردن بخش یا بخش‌هایی از بدن برای وصل کردن جواهرات اشیای زینتی به آنها
- anaerobic threshold, AT** **آستانه بی‌هوازی**
- mixture experiment** **آزمایش آمیزه‌ای**
 |آمار| آزمایشی که در آن با آمیزش دو یا چند عنصر محصول نهایی به دست می‌آید
- cluster randomized trial** **آزمایه تصادفی‌شده خوشه‌ای**
 |آمار| آزمایه‌ای که در آن به جای افراد یا واحدهای آماری، خوشه‌هایی از افراد یا واحدهای آماری، به طور تصادفی، به حالت‌های مختلف منتسب می‌شوند
- dissolution test** **آزمون انحلال**
 |علوم دارویی| آزمون برون‌تنی برای اندازه‌گیری مدت‌زمان لازم برای انحلال فراورده‌های جامد دارویی، در شرایط معیار
- screen test** **آزمون بازیگری با دوربین**
 |سینما| قطعه‌فیلمی آزمایشی که برای ارزیابی بازیگر در یک نقش خاص گرفته می‌شود
- stability test** **آزمون پایداری**
 |محیط زیست| آزمونی شیمیایی برای تعیین میزان پایداری فاضلاب یا لجن
- check flight, check ride, checkout flight** **آزمون پرواز**
 |نظامی، هوایی| پروازی که در طی آن خلبان یا عضو دیگری از خدمه پرواز تحت آزمون مهارت قرار می‌گیرد

انژشناسی یکی از چند آغازگر مورد استفاده در
تکثیر منطقه‌هایی از دنا که توالی کامل آن
شناخته شده نیست

انتخاب لحظه‌ای در تمرین‌های سنگین که پس از
آن بدن انرژی خود را از روش‌های بی‌هوازی
تأمین می‌کند

آگاهی جنس مؤنث

female consciousness

م.م. زنان شناخت زنان از اینکه چگونه در یک
طبقه خاص یا فرهنگ یا دوره تاریخی
تعریف‌های مشخصی از جنس مؤنث پدید آمده
است

آستانه لاکتات lactate threshold, LT

انتخاب لحظه‌ای در تمرین‌های بدنی با شدت
روبه افزایش که از آن به بعد سطح لاکتات خون
سیاهرگی افزایش می‌یابد

آستانه هوازی aerobic threshold, AeT

انتخاب لحظه‌ای که در آن شدت تمرین‌های بدنی
به قدری است که مسیرهای تأمین انرژی
بی‌هوازی شروع به فعالیت می‌کنند، ولی انرژی
هنوز از طریق مسیرهای هوازی تأمین
می‌شود

آگهی مهمانخانه advertised hotel

گردشگری هر مهمانخانه‌ای که خصوصیات و
امکانات آن در دفتر یک شرکت مسافرتی
به تفصیل شرح داده شده است
م. آگهی هتل

آشکار ساز هوا بُرد airborne detector

دینوفیک افزاره‌ای که با هواگرد حمل می‌شود و
برای تعیین مکان یا تشخیص اشیا در هوا یا
سطح زمین به کار می‌رود

آلایه تصویر image artifact

نقشه‌برداری هرگونه بی‌نظمی در یک تصویر که
بر اثر کارکرد نامناسب سامانه تصویرسازی یا
هرگونه چگالی نامطلوب در تصویر رخ دهد

آشکار سازی coming out

سلامت آشکار کردن همجنس‌گرا یا دوجنس‌گرا
بودن

آلت ← آلت مردانه

آلت مردانه penis

سلامت اندام مردانه برای دفع ادرار و دخول
م. آلت

آشکاری پذیری تصویر

image detectability

نقشه‌برداری قابلیت تشخیص اشیا در یک
تصویر

آمارگیری جمعیت جاری

current population survey

آغازگر هرز degenerate primer

انظامی. هوایی | آموزش زمینی خدمه تازه استخدام شده شرکت برای آشنا کردن آنها با وظایف و مسئولیت‌های خدمه پرواز و خدمه مسافری و مقررات دولتی و امور مجاز و بخش‌های مربوط به راهنمای عملیات پرواز

آمار | نوعی آمارگیری نمونه‌ای کل جمعیت یا زیرگروه‌های مختلف جمعیت، به صورت سالانه یا فصلی یا ماهانه، برای برآورد میزان درآمد و اشتغال و دیگر ویژگی‌های نیروی کار
مت. آمارگیری جمعیت موجود

آموزش احراز مجوز نوع type rating training

انظامی. هوایی | آموزش خدمه پرواز برای احراز توانایی‌های لازم برای کسب مجوز پرواز با هواگردی جدید

آموزش پرواز flight training, flying training

انظامی. هوایی | آموزش تخصصی نظری و عملی فراگیرندگان هواپیمایی در زمینه فنون و مهارت‌های کار و انجام عملیات با هواگرد

آموزش تبدیلی conversion training

انظامی. هوایی | آموزش خدمه پروازی که مجوز نوع مربوط به یک هواگرد را دارند، اما قصد خدمت در همان جایگاه در هواگرد از گونه‌ای دیگر در همان رده را دارند و به تشخیص سازمان ناظر به جای طی دوره کامل آموزش هواگرد جدید، به دلیل وجود شباهت‌های پایه، فقط تفاوت‌های بین گونه‌ها را آموزش می‌بینند

آموزش تطبیقی differences training

انظامی. هوایی | آموزش خدمه پرواز یا خدمه مسافری یک هواگرد مشخص که قرار است با همان مسئولیت در نوع دیگری از همان هواگرد پرواز کنند و، به دلیل وجود شباهت‌های پایه، لازم نیست دوره آموزش کامل را طی کنند

آمارگیری جمعیت موجود

← آمارگیری جمعیت جاری

آمارگیری محیطی cordon survey

ادرون‌شهری | ثبت اطلاعات اشخاص و وسایل نقلیه‌ای که به خط محیطی وارد یا از آن خارج می‌شوند

آمارگیری نیروی کار labour force survey

آمار | آمارگیری‌ای که در آن میزان بیکاری، اشتغال، خوداشتغالی، ساعات کار، تعلیق از کار، آموزش و کارورزی اندازه‌گیری می‌شود

آماره رده‌بندی classification statistic

آمار | آماره‌ای نمونه‌ای برای تقسیم واحدهای جامعه مورد نمونه‌گیری به چند رده

آمایش گرمایی thermal conditioning

محیط‌زیست | فراوری لجن از طریق عملیات گرمایی
مت. آمایش گرمایی لجن
thermal sludge conditioning

آمایش گرمایی لجن

← آمایش گرمایی

آموزش آشنایی پایه

basic familiarization training,
basic indoctrination

نوک آن به مخزن سوخت هواگرد سوخت‌گیر متصل شود

آوند غذایی feeding container
|تنذیه| ظرفی که حاوی فرمول آسان‌گوار است و به تجهیزات غذایی روده‌ای متصل می‌شود

آویزورزه suspension trainer
|اورزش| مجموعه‌ای از طناب‌های مخصوص که در تمرینات آویزورزی به کار می‌رود

آویزورزی TRX, total resistance exercise, suspension training
|اورزش| فعالیتی ورزشی که در آن فرد با استفاده از وزن بدن و تعدادی طناب مخصوص تمرینات قدرتی انجام می‌دهد

آویشن Thymus, thyme
|ب گیاهان دارویی| سرده‌ای از نعنائیان شامل گیاهان علفی یا بوته‌ای معطر با ساقه‌های خوابیده یا خیزان یا راست و با برگ‌هایی در شکل‌ها و اندازه‌های گوناگون و با حاشیه صاف یا گاه دندانه‌دار و کاسه گل با حلقه کرک در محل گلو و دندانه‌های زیرین با کرک‌های مژه‌ای و با جام گل سفید یا صورتی یا یاسمنی و لوله کوتاه و دوله

آویشن آزوربه Thymus kotschyanus, Thymus eriophorus, Thymus hircanus, Thymus arthroclados

آموزش سلامت جنسی sexual health education

|آم. زنان| نوعی آموزش برای کمک به افراد در جهت اخذ تصمیمات آگاهانه و مسئولانه درباره امور جنسی و رفتارهای جنسی، با توجه به ارزش‌های شخصی و خانوادگی و مذهبی و اجتماعی آنها

آموزش گذار transition training
|نظامی، هوایی| آموزش خدمه پرواز و خدمه مسافری که نوع یا رده هواگردشان قرار است تغییر کند ولی صلاحیتشان تأیید شده است و پیش از این در همان مسئولیت در هواگرد دیگری خدمت کرده‌اند

آنی‌رهش immediate release, instant delivery
|علوم دارویی| خصوصیت برخی ترکیبات دارویی که بلافاصله در بدن آزاد می‌شوند

آوانگار قلب phonocardiograph
|پایه پزشکی| افزاره‌ای برای آوانگاری قلب دارای تجهیزاتی برای شنیدن و ثبت صدای قلب

آوانگاری قلب phonocardiography
|پایه پزشکی| نمایش تصویری و ترسیمی صداهای طبیعی و غیرطبیعی قلب

آوند boom, flying boom, refuelling boom
|نظامی| افزاره‌ای چرخشی و محکم به شکل لوله تلسکوپ در هواپیمای سوخت‌رسان که توسط واپایشگرهای آئرودینامیکی هدایت می‌شود تا

آهنگ سوخت و ساز ورزشی exercise metabolic rate, EMR

انتخاب | میزان مصرف انرژی در هنگام ورزش
مت. میزان سوخت و ساز ورزشی

آهون vault¹

امساری | مجرای افقی برای عبور لوله ها و
بافته های تأسیسات ساختمان

آینده پژوهی یکپارچه integral Futures

آینده پژوهی | رویکرد جدیدی در توسعه دانش
آینده پژوهی که موجب انسجام در پیکره دانش
آینده پژوهی و طرح ها و اندیشه های آن و
همچنین کاربرست رویکردهای قبلی می شود

آینده نگاشت¹ future mapping

آینده پژوهی | توصیف مقاصد آینده پژوهی در
تدوین آینده پیش رو
مت. نقشه آینده

آینده نگاشت^۲ map of the future, map of futures, futures map

آینده پژوهی | نگاشت یا نقشه ای که در آن مقاصد
آینده پژوهی در تدوین آینده پیش رو نشان داده
می شود

آبر cloud

افتا. اطلاعات | مجموعه ای که زیرساخت آن مرکز
داده های دارای قابلیت فراهم سازی سخت افزار
است و در زمره خدماتی است که به کاربران
عرضه می شود

* علت این نام گذاری ترسیم اینترنت به شکل آبر در
نمودار شبکه است.

آ گیاهان دارویی | گونه ای آویشن به شکل بوته ای
با ساقه های خیزان و بسیار منشعب و
شاخه های گل دهنده به طول ۸ تا ۱۸ سانتی متر
و در زیر گل آذین پوشیده از کرک های نسبتاً
کوتاه و خمیده و برگ های تخم مرغی یا
تخم مرغی - سه گوش به طول ۸ تا ۱۴ و به
عرض ۴ تا ۷ میلی متر و با کرک های مژه ای
پراکنده در قاعده و رگبرگ های برجسته و
ضخیم و کاسه گل استکانی باریک با دندانهای
زبرین و مژه دار در حاشیه و جام گل سفید

آویشن شیرازی Zataria

آ گیاهان دارویی | سرده ای از نعنائیان شامل
گیاهانی بوته ای با ساقه های منشعب و
شاخه های متعدد نازک و برگ های کوچک
تقریباً دایره ای و با حاشیه صاف و بی دُم برگ و
پوشیده از شمار فراوانی غده ترشعی و
گل آذین متشکل از چرخه های متعدد بیضوی یا
کروی گل های کوچک و سفید و چهار عدد
پرچم و فندقچه تخم مرغی با سطح صاف

آویشن شیرازی پُرگل Zataria multiflora, Zataria bracteata, Zataria multiflora var. elatior

آ گیاهان دارویی | گونه ای آویشن شیرازی به شکل
بوته ای به ارتفاع ۳۰ تا ۸۰ سانتی متر و با
شاخه های زیرین چوبی و بسیار منشعب و
بی برگ و سفید و با کرک های ساده و متراکم و
برگ های تخم مرغی - دایره ای و دایره ای و
چرخه های گل اغلب دور از هم و دارای ۸ تا ۱۰
گل و با جام گل به طول ۳ میلی متر

آهسته رهش ← پیوسته رهش

آهنگ تبخیر بالقوه ← تبخیر بالقوه

convective cloud **ابر همرفتی**

|فنا. اطلاعات| گونه‌ای ابری که عامل گسترش قائم آن همرفت است

glaciated cloud **ابر یخساریده**

|فنا. ابری که تمام یا بخشی از قطره‌های آب ابر سرد آن به یخ‌بلور تبدیل شده است

gadget **ابزارک**

|فنا. اطلاعات| ابزار کوچک و نوساخته‌ای که در آن فناوری نوی به کار رفته است و کارهای مخصوصی را انجام می‌دهد

gadgeteer **ابزارک‌ساز**

|فنا. اطلاعات| نوعی بن‌سازه نیرومند برای طراحی و پیش‌نمونه‌سازی و ساخت افزاره‌های الکترونیکی یا مجموعه‌ای از اجزای الکترونیکی کوچک‌تر

gadgety **ابزارک‌کار**

|فنا. اطلاعات| شخصی که در بیشتر حوزه‌های فناوری اطلاعات تجربه بسیار دارد

gadgetry **ابزارگان**

|فنا. اطلاعات| افزاره‌های مکانیکی یا الکترونیکی مورد استفاده برای اهداف خاص

appertization **آپرتی‌سازی**

|فنا. غذا| فرایند نگهداری ماده غذایی با از بین بردن ریزاندامگان‌های آن به روش حرارتی در ظروف کاملاً بسته و غیرقابل نفوذ

polarization identity **اتحاد قطبشی**

|ریاضی| در یک فضای ضرب درونی، بیان صریح ضرب درونی دو بُردار برحسبِ هنج مجموع و هنج تفاضل آن بُردارها

cloudware **آبرافزار**

|فنا. اطلاعات| گونه‌ای نرم‌افزار که معمولاً در تراز زیرساخت قرار دارد و ساخت و راه‌اندازی و اجرا یا مدیریت برنامه‌های کاربردی در محیط رایانش ابری را میسر می‌سازد

iridescent cloud **ابر پیرارنگی**

|فنا. ابر یخ‌بلوری که در آن پیرارنگ دیده می‌شود

hybrid cloud **ابر ترکیبی**

|فنا. اطلاعات| آمیزه‌ای از ابرهای عمومی و خصوصی که در تعامل با یکدیگر هستند و به کارفرما امکان می‌دهند اطلاعات و پردازش‌های عمومی را به ابر عمومی بسپارد و داده‌ها و کاربردهای خصوصی را در ابر خصوصی نگه دارد

community cloud **ابر جمعی**

|فنا. اطلاعات| زیرساخت ابری مشترک میان چند سازمان و فرد دارای منافع و نیازهای مشترک

private cloud **ابر خصوصی**

|فنا. اطلاعات| زیرساخت ابری که فقط برای استفاده اختصاصی سازمانی متشکل از چند کاربر فراهم شده است

cloud sourcing **آبرسپاری**

|فنا. اطلاعات| سپردن اختیار اجرای معماری و واپایش و فراهم‌سازی خدمات ابری به یک شرکت

public cloud **ابر عمومی**

|فنا. اطلاعات| زیرساخت ابری که متعلق به فراهم‌سازی است که خدمات ابری را با اهداف تجاری به مردم عرضه می‌کند

[آینده‌پژوهی] دستیابی به نتایج مختلف از اطلاعات
یکسان بر مبنای چگونگی عرضه آنها

اثر چرخ‌دنده‌ای ratchet effect

[اقتصاد] وضعیتی در بازی که برگشت از آن به
دلیل برخی از رخدادها ناممکن می‌شود

اثر چنده ژن gene dosage effect

[ژن‌شناسی] نسبت مستقیم تعداد نسخه‌های یک ژن
خاص در یک ژنگان به تعداد رونوشت‌های
مربوط به آن ژن

اثر شترمرغی ostrich effect

[آینده‌پژوهی] بی‌توجهی به یک موقعیت خطرناک
کاملاً آشکار

اثر قطبش القایی منفی
negative induced polarization effect

[ژئوفیزیک] ولتاژ و پاشی قطبش القایی ناشی از
شکل هندسی جسم قطبش‌پذیر کم‌عمق و آرایه
الکترودی با علامت مخالف جریان
توزیع شده

اثر کانونشی ← اثر تمرکزی

احتلام wet dream,
nocturnal emission, pollution

[سلامت] انزالی که در خواب رخ می‌دهد

اختلال jamming, parasite

[نظامی] نشانک الکترونیکی ناخواسته‌ای که
معمولاً در سامانه‌های مخابراتی همراه با
نشانک صدا یا تصویر دریافت می‌شود و آن را
مخدوش می‌کند
منه. پارازیت

اتراکگاه lodge¹

[گردشگری] اقامتگاهی کوچک در خارج از شهر که
صحرانوردها و شکارچی‌ها از آن استفاده
می‌کنند

اتصال رهنبدی impedance bond

[ریلی] مدار اتصال‌دهنده‌ای در نزدیکی درز عایق
بین دو ریل یک خط، که در هنگام قطع جریان
برق ورودی به سامانه علائم، جریان برق
کششی را بازمی‌گرداند

اثر انتظاری مشاهده‌گر
observer-expectancy effect

[آینده‌پژوهی] دستکاری ناخودآگاه داده‌ها و
اطلاعات با هدف رسیدن به نتیجه موردنظر

اثر بیش‌اعتمادی
overconfidence effect

[آینده‌پژوهی] اعتماد بیش از اندازه فرد به
توانایی‌های شناختی و قضاوت و استدلال
شهودی خود

اثر تقدم primacy effect

[آینده‌پژوهی] سهولت به یاد آوردن نخستین
عناصر هر توالی در مقایسه با عناصر بعدی

اثر تمرکزی focusing effect

[آینده‌پژوهی] گرایش به جنبه‌ای خاص از یک
رویداد که موجب خطا در پیش‌بینی دقیق
پیامدهای آن رویداد می‌شود
منه. اثر کانونشی

اثر چارچوب‌بندی framing effect

سلامت | اختلالی ناشی از دگرپوشی که سبب برانگیختگی جنسی شدید و مکرر می‌شود

اختلال رغبت-برانگیختگی جنسی زنان
female sexual interest/arousal disorder

سلامت | فقدان یا کاهش قابل توجه و آشکار رغبت یا برانگیختگی جنسی

اختلال سرشتاری
constitutional disorder

روان‌شناسی | وضعیت، بیماری، رفتار یا مجموعه‌ای از رفتارها که ذاتی یا ناشی از برخی وجوه مربوط به ساختار جسمانی یا ویژگی‌های کاراندام‌شناختی فرد است

اختلال صوتی acoustic jamming
نظامی | انتشار عمدی یا مکرر علائم مکانیکی یا الکتروصوتی با هدف از بین بردن یا مبهم کردن آن بخش از امواج صوتی که دشمن تلاش می‌کند آن را دریافت کند

ادراک گزینشی selective perception
آینده‌پژوهی | فرایندی که در آن افراد آنچه را از یک پیام انتظار دارند، درک می‌کنند و به بقیه موارد بی‌توجه‌اند

ادغامگر میدی MIDI merger
موسیقی | افزاره‌ای که دو یا چند رشته از اطلاعات میدی را ترکیب و به یک رشته تبدیل می‌کند

ادغام میدی MIDI merge
موسیقی | ترکیب دو یا چند رشته از اطلاعات میدی و تبدیل آنها به یک رشته

اختلالات اوج‌کامش
orgasmic disorders

سلامت | هریک از اختلالات مربوط به میل جنسی یا تغییرات روان‌کاراندام‌شناختی در چرخه پاسخ جنسی که سبب فشار روانی منفی و مشکلات فردی می‌شود

اختلال بوم‌شناختی
ecological disruption

جنگ | برهم خوردن توازن بوم‌سازگان

اختلال بیش‌فعالی جنسی
hypersexual disorder

سلامت | خیال‌پردازی یا نیاز مبرم جنسی یا رفتارهای جنسی بیش‌ازحد که حداقل برای دوره‌ای شش‌ماهه ادامه یابد

اختلال تکوین جنسی
disorder of sexual development, DSD
سلامت | هریک از وضعیت‌های مادرزاد که در آن تکامل فام‌تنی یا گندی یا کالبدشناختی جنسی، غیرطبیعی یا نامتجانس باشد

اختلال دخول درد تناسلی-لگنی
genito-pelvice pain/penetration disorder

سلامت | مشکل دائم یا راجعه در هنگام دخول همراه با درد واضح در ناحیه تناسلی یا لگن یا سفت شدن قابل توجه عضلات کف لگن در هنگام نزدیکی یا اقدام برای دخول یا ترس و اضطراب از درد در ناحیه تناسلی یا لگن در حین دخول یا وقتی که انتظار آن می‌رود

اختلال دگرپوشی transvestic disorder

[گردشگری] بررسی و سنجش کیفی واحدهای اقامتی و خدماتی و شیوه‌های پخت‌وپز و امکانات رفاهی

ارزیابی مهمانخانه hotel grading

[گردشگری] ارزیابی کیفی تسهیلات و خدمات مهمانخانه‌ها که می‌تواند در مورد سایر تأسیسات اقامتی گردشگری نیز اعمال شود
مت. ارزیابی هتل

ارزیابی هتل ← ارزیابی مهمانخانه

اسپرزه ← بارهنگ تخم‌مرغی

اسپرزۀ سیاه ← بارهنگ سیاه‌دانه

اسپند Peganum

[گیاهان دارویی] سرده‌ای از قیچیان شامل گیاهانی چندساله با برگ‌های متناوب و با بریدگی‌های نامنظم و عمیق و دارای گوشوارک کوچک و گل‌های نر و ماده و ۴ تا ۵ عدد گلبرگ و کاسبرگ و ۱۲ تا ۱۵ عدد پرچم در دو ردیف و میوه پوشینه‌ای کروی با ۳ دریچه شکوفا

اسپند معمولی Peganum harmala, persian rue, wild rue, Espand

[گیاهان دارویی] گونه‌ای اسپند به شکل گیاه علفی چندساله به ارتفاع حداکثر ۶۰ سانتی‌متر بی‌کرک و با برگ‌های نوک‌تیز به طول حداکثر ۶ سانتی‌متر و دارای بریدگی‌شانه‌مانند و با تقسیمات خطی و گوشوارک‌های کوچک و خطی و اغلب خمیده-برگشته و گل‌آذین انتهایی و دیهیم تنک با گل‌های منفرد سفید و میوه کروی به قطر حداکثر ۱۰ میلی‌متر

ارتباطات آبری cloud communications

[فنا. اطلاعات] عرضه ارتباطات صوتی و یکپارچه مصرفی که در آبر گنجانده شده‌اند

ارتباطات دستگاه به دستگاه

machine-to-machine communications,
M2M communications

[فنا. اطلاعات] ارتباطات میان رایانه‌ها و پردازنده‌ها و حسگرهای هوشمند و افزاره‌ها، همراه با دخالت محدود انسان یا بدون دخالت او

ارتقای سلامت جنسی

sexual health promotion

[م. زنان] تأمین حمایت‌های ساختاری و آموزشی رسمی و غیررسمی به‌نحوی که بهداشت جنسی را رواج دهد

ارزش ثابت ← ارزش سی

ارزش سی C value

[ژن‌شناسی] مقدار دِنای موجود در ژنگان تک‌لاد یک یاخته هویسته‌ای
مت. ارزش ثابت

ارزیاب مهمانخانه hotel inspector¹

[گردشگری] فردی که از مهمانخانه‌ها برای ارزیابی و تعیین درجه آنها بازدید می‌کند
مت. ارزیاب هتل

ارزیاب هتل ← ارزیاب مهمانخانه

ارزیابی grading

- استاندارد طراحی design standard
[درون‌شهری] استاندارد خاصی که در طراحی به کار می‌رود، مانند استاندارد عرض خطوط
- استخراج موجک wavelet extraction
[ژئوفیزیک] پردازش موجک برای تعیین شکل موجک پایه
- استخوان‌درد پایانکی acrostealgia
[پایه پزشکی] دردناکی و التهاب و غالباً عفونت استخوان‌های پایانک‌های بدن، مانند مثل دست و پا و صورت
- استدلال خلاف‌آمدی counterfactual reasoning
[آینده‌پژوهی] فرایند ارزیابی ادعاهای شرطی دربارهٔ احتمالات بدیل گذشته یا آینده و پیامدهای آنها
- استفراغ^۱ vomit¹, vomiting, emesis
[علوم دارویی] خروج ناگهانی محتویات معده از راه دهان
- استفراغ^۲ vomit², vomitus
[علوم دارویی] محتویات خارج‌شدهٔ معده از راه دهان
- استفراغ‌آور emetic, vomitive
[علوم دارویی] عاملی که سبب استفراغ شود
- استفراغ جهنده projectile vomiting
[علوم دارویی] استفراغی که با فشار زیاد رخ دهد
- اسکی فضایی ← اسکی‌واره
elliptical trainer, اسکی‌واره
cross-trainer, x-trainer
[ورزش] دستگاه ثابت تمرینی که با آن پله‌نوردی یا پیاده‌روی یا دو را بدون فشار بیش‌ازحد به مفاصل شبیه‌سازی می‌کنند
مت. اسکی فضایی
- اسناد علی causal attribution
[آینده‌پژوهی] ۱. نسبت دادن رویدادها و روندهای آینده یا گذشته به واقعیات و دلایل ممکن یا موجود ۲. تلاش ذهنی افراد برای درک علت وقوع رویدادها و تحول‌ها و تحلیل رویدادهای ممکن آینده
- اشتقاق lead
[پایه پزشکی] هریک از قطعات رسانای متصل به الکتروقلب‌نگار که از دو یا چند الکتروود متصل به بخش خاصی از بدن تشکیل می‌شود و برای آزمایش فعالیت الکتریکی و پایش تغییرات پتانسیل الکتریکی میان بخش‌های بدن به کار می‌رود
مت. گیرانه
- اشتقاق استاندارد standard lead
[پایه پزشکی] هریک از دوازده نوع رایج گیرانهٔ مورد استفاده در الکتروقلب‌نگاری
مت. گیرانه استاندارد
- اشتقاق افزودهٔ پا aV_F lead
[پایه پزشکی] گیرانهٔ تک‌قطبی افزوده‌ای که الکتروود مثبت آن به پای چپ متصل می‌شود
مت. گیرانهٔ افزودهٔ پا، اشتقاق پا، گیرانهٔ پا

اشتقاق افزوده چپ aV_L lead
 [پایه پزشکی] گیرانه تکقطبی افزوده‌ای که الکتروود مثبت آن به دست راست متصل می‌شود
 متر. گیرانه افزوده چپ، اشتقاق چپ، گیرانه چپ

اشتقاق دوقطبی bipolar lead
 [پایه پزشکی] آرایه‌ای متشکل از دو الکتروود که هریک به نقطه‌ای از بدن متصل می‌شود
 متر. گیرانه دوقطبی

اشتقاق افزوده راست aV_R lead
 [پایه پزشکی] گیرانه تکقطبی افزوده‌ای که الکتروود مثبت آن به دست چپ متصل می‌شود
 متر. گیرانه افزوده راست، اشتقاق راست، گیرانه راست

اشتقاق ضربان‌ساز pacemaker lead, pacing lead
 [پایه پزشکی] اتصال بین قلب و منبع نیروی ضربان‌ساز مصنوعی
 متر. گیرانه ضربان‌ساز

اشتقاق اندامی limb lead
 [پایه پزشکی] آرایه‌ای که در آن هر الکتروود ثابت به یکی از اندام‌های حرکتی متصل می‌شود
 متر. گیرانه اندامی

← اشتقاق پا

اشتقاق پیش‌مازه‌ای precordial lead
 [پایه پزشکی] گیرانه‌ای که در آن یکی از الکتروودها به سینه و دیگری به یکی از اندام‌های حرکتی متصل می‌شود
 متر. گیرانه پیش‌مازه‌ای

اشراف زمانی time orientation
 [روانشناسی] توانایی تشخیص خود و آگاه بودن از زمان

اشتقاق تکقطبی unipolar lead
 [پایه پزشکی] آرایه‌ای متشکل از دو الکتروود که فقط یکی از آنها تغییرات پتانسیل را ثبت می‌کند
 متر. گیرانه تکقطبی

اشراف مکانی place orientation
 [روانشناسی] توانایی تشخیص خود و آگاه بودن از مکان

اشتقاق تکقطبی افزوده augmented unipolar limb lead
 [پایه پزشکی] نوعی گیرانه تکقطبی اندامی
 متر. گیرانه تکقطبی افزوده

اشراق چپ ← اشتقاق افزوده چپ

اصالت‌بخشی عامل agent authentication
 [نظامی] پشتیبانی فنی برای قرار دادن اسناد شخصی و تجهیزات و لوازم موردنیاز در اختیار عامل تا بتواند مأموریت پوششی خود را واقعی جلوه دهد

اعلامیه سوارش embarkation notice

[دریایی] اعلامیه‌ای که خط کشتیرانی چند روز پیش از حرکت کشتی صادر می‌کند و در آن جزئیات سوار شدن، از قبیل زمان و محل (اسکله) و دستورالعملی شامل نحوه قرار دادن بار و برچسب زدن بر آنها اعلام می‌شود

اعمال فشار جنسی sexual coercion

[م. زنانه] اعمال فشار آشکار یا پنهان برای ایجاد رابطه جنسی با وعده پاداش یا تهدید به مجازات

افت حاشیه edge drop-off

[آبرون‌شهری] عارضه‌ای در سطح راه که سبب می‌شود فاصله عمودی لبه روسازی تا سطح شانه از حد مجاز بیشتر شود

افت قیمت‌ها deflation

[اقتصاد] تنزل نسبتاً طولانی مدت سطح عمومی قیمت کالاها و خدمات در یک دوره زمانی

افراز rise, pitch¹

[معماری] فاصله عمودی خط پاکار تا بالاترین نقطه کمان زیرین قوس یا چفته

افزاره رایانش computing device, computing relay

[فنا. اطلاعات] افزاره‌ای که محاسبات را به‌طور خودکار انجام می‌دهد

افزودنی سوخت fuel additive

[خودرو، نظامی، هوایی] ماده یا عنصری که برای دستیابی به کیفیت مطلوب به سوخت هواگرد اضافه می‌کنند

اصل بیشینه قدر مطلق

maximum modulus principle

[ریاضی] اصلی که براساس آن قدر مطلق تابع تحلیلی بر یک حوزه نمی‌تواند به مقدار بیشینه خود در آن حوزه برسد

اصل لذت pleasure principle,

pleasure-pain principle

[روان‌شناسی] اصلی که شوق ارضای غرایز را بر روان انسان‌ها حاکم می‌داند

اطلاعات خاص

incomplete information,
private information

[اقتصاد] وضعیتی در بازی که در آن بازیگران اقتصادی درباره درستی و میزان اعتبار اطلاعاتشان تردید دارند درحالی‌که بازیگرانی نیز هستند که به اطلاعات معتبر دسترسی دارند

اطلاعات عام complete information

[اقتصاد] وضعیتی در بازی که در آن بازیگران، شناختی مشترک از همه عوامل دارند

اطلاعات ناهمبند

asymmetric information

[اقتصاد] وضعیتی که در آن همه بازیگران در مورد وضعیت بازی یا بخشی از آن که به آنها مربوط می‌شود، اطلاعات یکسان ندارند

اطلاعات همبند

symmetric information

[اقتصاد] وضعیتی که در آن همه بازیگران در مورد وضعیت بازی یا بخشی از آن که به آنها مربوط می‌شود، اطلاعات یکسان دارند

اکالیپتوس کامالدول
Eucalyptus camaldulensis,
river red gum

ا- گیاهان دارویی | گونه‌ای اکالیپتوس درختی به ارتفاع ۳۰ تا ۶۰ متر با پوست ساقه صاف و خاکستری که به صورت لایه‌های نازک از تنه جدا می‌شود و می‌ریزد و با برگ‌های سرنیزه‌ای باریک و گل‌هایی به طول ۰/۵ تا ۱/۵ سانتی‌متر و در دسته‌های ۴ تا ۸ تایی در گل‌آذین چتری و میوه تقریباً کروی به شکل پوشینه

اکالیپتوس نیلی
Eucalyptus globulus, blue gum, Tasmanian bluegum

ا- گیاهان دارویی | گونه‌ای اکالیپتوس درختی به ارتفاع بیش از ۶۰ متر در رویشگاه‌های طبیعی و با شاخه‌های جوان و برگ‌های سفید نقره‌ای، برگ‌های جوان آن متقابل به طول ۷/۵ تا ۱۵ سانتی‌متر و به عرض ۳ تا ۶ سانتی‌متر و قلبی-تخم‌مرغی‌اند و برگ‌های مسن آن متناوب و باریک و سبز تیره براق و سرنیزه‌ای آویخته‌اند و دُم‌برگ‌های بلند به طول ۱۵ تا ۳۰ سانتی‌متر و به عرض ۲/۵ تا ۳/۵ سانتی‌متر دارند، گل‌ها محوری به تعداد ۱ تا ۳ و نزدیک به هم و بی‌دُمکل‌اند

الگوریتم رمزنگاشتی
cryptographic algorithm

ا- رمز | یک روال محاسباتی که بر مبنای تعدادی متغیر ورودی، شامل یک کلید رمزنگاشتی، یک خروجی تولید می‌کند
مت. - خوارزمی رمزنگاشتی

الگوی جست‌وجو
search pattern

ا- دریایی، مرایی | هریک از الگوهای استاندارد مصوب نهادهای بین‌المللی حمل‌ونقل دریایی و هوایی که در عملیات جست‌وجو و نجات به کار گرفته می‌شود

افسر راه
conn officer
[نظامی] فرد نظارت‌کننده بر حرکت ناو

اقلیم زمین
global climate
[جز] اقلیم کل زمین

اقلیم قاره‌ای
continental climate
[جز] اقلیم منطقه درونی خشکی وسیعی در ابعاد قاره، دور از تأثیرات مستقیم اقیانوس‌ها

اقلیم مصنوعی
artificial climate
[جز] اقلیمی که با فعالیت انسان به وجود می‌آید

اکالیپتوس
Eucalyptus

ا- گیاهان دارویی | سرده‌ای از اکالیپتیان (Eucalyptae) شامل درختان یا درختچه‌های تک‌ساقه‌ای یا چندساقه‌ای و همیشه‌سبز با برگ‌های دُم‌برگ‌دار و متناوب و سرنیزه‌ای و گل‌های بی‌گلبرگ با پرچم‌های پرشمار به رنگ‌های سفید یا کرم یا زرد یا قرمز و میوه‌های پوشینه‌ای و مخروطی و چوبی و دریچه‌دار در انتها و دانه‌های براق به طول حدود ۱ میلی‌متر

اکالیپتوس پُرشاخه
Eucalyptus gillii, curly mallee

ا- گیاهان دارویی | گونه‌ای اکالیپتوس درختی چندساقه‌ای به ارتفاع حداکثر ۸ متر و با پوست تنه صاف و در بخش زیرین با پوست جداشده از تنه و برگ‌های سبز و خاکستری یا آبی و خاکستری سرنیزه‌ای یا تخم‌مرغی پهن یا به شکل قلب و گل‌هایی زرد کم‌رنگ به طول ۲ سانتی‌متر

ا- رمز] نوعی طرح امضا که با استفاده از آن هریک از اعضای گروه مجاز است گروه را ترک کند یا به آن بپیوندد یا کلیدهای امضای خصوصی خود را به روز کند بدون آنکه بر کلید عمومی گروه تأثیر بگذارد

امضای الکترونیکی

electronic signature, e-signature

ا- اقتصاد] پروندهٔ رقمی که همراه با قرارداد یا به پیوست آن است و از نظر قانون با امضای دستی بر روی کاغذ برابر است

امضای انکارناپذیر

undeniable signature

ا- رمز] نوعی امضای رقمی که فرایند درستی‌سنجی آن تنها در صورت مشارکت صاحب امضا امکان‌پذیر است

امضای ناآگاهانه

oblivious signature

ا- رمز] نوعی امضای رقمی که در آن صاحب امضا بنا به درخواست یک متقاضی اقدام به امضای یک پیام از یک مجموعه پیام می‌کند، بدون آنکه قادر به تشخیص پیام مزبور از بین مجموعه پیام‌ها باشد یا یک پیام را با استفاده از یکی از کلیدهای خصوصی خود، بدون تشخیص کلید مربوط امضا می‌کند

امنیت رمزنگاشتی

cryptographic security

ا- رمز] یکی از مؤلفه‌های امنیت ارتباطات که سامانه‌ها و فنون رمزنگاشتی تأمین آن را بر عهده دارند

انبارش ابری خصوصی

private cloud storage

ا- فنا. اطلاعات] انبارش ابری که در آن بنگاه و فراهم‌ساز انبارش ابری در مرکز داده‌ای بنگاه یکپارچه شده‌اند

الگوی جست‌وجوی مثلثی

sector search pattern

ا- دریایی] الگوی جست‌وجو و نجاتی که در آن شناور جست‌وجو را از نقطهٔ مبنا شروع می‌کند و مناطقی را در مسیرهای مثلثی و بر روی اضلاع مشخص طی می‌کند

الگوی جست‌وجوی مربع‌گسترشی

expanding square search pattern

ا- دریایی] الگوی جست‌وجو و نجاتی که در آن شناور جست‌وجو را از نقطهٔ مبنا و در مسیرهای مربع‌شکل با طول مشخص شروع می‌کند و طول اضلاع مربع را به تدریج افزایش می‌دهد

الگوی جست‌وجوی موازی

parallel search pattern

ا- دریایی] الگوی جست‌وجو و نجاتی که در آن شناور و هواپیما همراه با هم یا جداگانه مسیرهای موازی با عرض و طول مشخص را جست‌وجو می‌کنند

الگوی کاراندازی

deployment model

ا- فنا. اطلاعات] الگویی که مکان و مدیریت زیرساخت ابر را مشخص می‌کند

امضای آستانه‌ای

threshold signature

ا- رمز] نوعی امضای رقمی که در آن مجموعه‌ای از امضاکنندگان می‌توانند گروه‌هایی را تشکیل دهند که در آن، زیرمجموعه‌هایی معین از اعضا قادر به انجام امضا از طرف کل گروه باشند

امضای آستانه‌ای پیش‌نگر

proactive threshold signature

اطلاعات برای گیرنده می‌کند بدون آنکه بداند
گیرنده اطلاعاتی دریافت کرده است

انتقال یخچالی refrigerated transport

[غذا، غذا] حمل و نقل مواد غذایی منجمد و
فاسدشدنی با وسایل نقلیه یخچالدار

انجماد همگن homogeneous freezing

[جز] انجماد آب بدون هسته انجماد

انحراف چارکی دایره‌ای

circular quartile deviation

[آمار] انحرافی که از اندازه‌گیری پراکندگی
داده‌های زاویه‌ای (دایره‌ای) به دست می‌آید

انحراف میانگین دایره‌ای

circular mean deviation

[آمار] انحرافی که با محاسبه پراکندگی زاویه‌ای
به دست می‌آید

انحصار monopoly

[اقتصاد] وضعیتی که در آن یک بنگاه یا گروهی
از بنگاه‌ها، کم‌بیش کل بازار یک محصول را
در اختیار دارد
مت. انحصار عرضه

انحصار چندتایی oligopoly

[اقتصاد] وضعیتی که در آن گروهی کوچک از
بنگاه‌ها، بازار را در اختیار خود دارند

انحصار خرید monopsony

[اقتصاد] وضعیتی که در آن یک خریدار بزرگ،
کم‌بیش کل بازار را در اختیار خود دارد

انبارش کم فشار hypobaric storage

[غذا، غذا] نگهداری مواد غذایی در فشار و دمای
پایین و رطوبت بالا تحت واپایش دقیق و تهویه
هوا

انبارش یخچالی refrigerated storage

[غذا، غذا] نگهداری مواد، به‌ویژه مواد غذایی در
دمایی کمتر از دمای محیط برای افزایش
ماندگاری تا چندروز

انبساط قلب diastole

[پایه پزشکی] منبسط شدن یا دوره انقباض قلب،
به‌ویژه انقباض بطن‌های آن

انبساط هم‌حجم

isovolumic relaxation,
isovolumetric relaxation

[پایه پزشکی] مرحله‌ای در چرخه ضربان قلب بین
بسته شدن دریچه آئورت و باز شدن دریچه
دولختی که در آن کشش ماهیچه دهلیز کم
می‌شود، ولی طول و حجم آن بدون تغییر و
ثابت باقی می‌ماند

انتقال‌پذیری ابر cloud portability

[غذا، اطلاعات] قابلیت انتقال اطلاعات از یک محیط
رایانش ابری به محیط رایانش ابری دیگر

انتقال تصویر image transfer

[نقشه‌برداری] فرایند جابه‌جا کردن تصویر از یک
مکان به مکان دیگر

انتقال ناآگاهانه

oblivious transfer, OT

[رمز] قراردادی بین فرستنده و گیرنده که
براساس آن فرستنده اقدام به ارسال برخی از

اجزای براساس نظریه بسته‌هوا، بیشینه انرژی لازم برای فرود بسته‌هوا، ناشی از شناوری منفی همراه با سرمایش تبخیری آب مایع

انرژی پتانسیل دسترس‌پذیر همرفتی
convective available potential
energy, CAPE

اجزای براساس نظریه بسته‌هوا، بیشینه انرژی لازم برای صعود بسته‌هوا

انرژی پتانسیل گرانشی
gravitational potential energy

اجزای انرژی پتانسیل جسم با توجه به مکان آن در میدان گرانشی سایر اجسام

انرژی ظاهری گوارشی
apparent digested energy

تغذیه انرژی موجود در غذای مصرف‌شده
منهای انرژی موجود در مدفوع

انرژی مدفوع
fecal energy

تغذیه مجموع انرژی موجود در مدفوع

انزال
ejaculation

سلامت بیرون رانده شدن ناگهانی منی از مجرای ادراری - تناسلی

انزال پس‌رو
retrograde ejaculation

سلامت انزالی که در آن منی به جای خروج از بدن در جهت مثانه در پیشاب‌راه حرکت می‌کند

انزال دیررس ← دیرانزالی

انزال زودرس ← زودانزالی

انحصار دوتایی
duopoly

اقتصاد وضعیتی که در آن دو بنگاه، کم‌وبیش کل بازار یک محصول را در اختیار دارند

انحصار عرضه ← انحصار

انحلال
dissolution

علوم دارویی حل شدن یک ماده در ماده دیگر

اندازه‌بزرگ
oversize, outsize

عمومی ویژگی پوشاک یا چیزی که اندازه آن بزرگ‌تر از معمول باشد

اندازه تصویر
image size

نقشه‌برداری اندازه طول و عرض تصویر

اندازه شمارا جمعی
countably additive measure

ریاضی اندازه λ با این ویژگی که به ازای هر دنباله $\{E_k\}$ از مجموعه‌های دوبه‌دو مجزا،

$$\lambda\left(\bigcup_{k=1}^{\infty} E_k\right) = \sum_{k=1}^{\infty} \lambda(E_k)$$

انرژی پتانسیل دسترس‌پذیر
available potential energy, APE

اجزای بخشی از انرژی پتانسیل کل که با فرایند بازتوزیع بی‌دررو جرم می‌تواند به انرژی جنبشی تبدیل شود

انرژی پتانسیل دسترس‌پذیر تبخیری
evaporative available potential
energy, EAPE

انقباض پیش‌رس پس‌گرا
retrograde extrasystole

[پایه پزشکی] انقباض زودهنگام دهلیزی بعد از انقباض بطن‌ها، به علت بازگشت محرک در جهت معکوس از بطن به دهلیز

انقباض پیش‌رس دهلیزی
atrial extrasystole,
atrial premature complex, APC

[پایه پزشکی] انقباض منفردی که فقط در دهلیز رخ می‌دهد و نتیجه بیماری ساختاری قلب است

انقباض پیش‌رس گرهی
nodal extrasystole,
atrioventricular extrasystole,
atrioventricular junctional
premature complex,
AV extrasystole,
junctional extrasystole

[پایه پزشکی] انقباض منفردی که در اتصال دهلیزی-بطنی رخ می‌دهد و به سمت دو دهلیز و دو بطن حرکت می‌کند

انقباض حذفی قلب
aborted systole
[پایه پزشکی] انقباض خفیف قلب که به نبض‌زنی (pulsation) سرخرک محیطی مرتبط نیست

انقباض قلب
systole
[پایه پزشکی] منقبض شدن یا دوره انقباض قلب به‌ویژه انقباض بطن‌ها

انقباض هم‌حجم
isovolumic contraction

[پایه پزشکی] مرحله‌ای در ابتدای انقباض قلب که در آن تارهای ماهیچه‌های قلب شروع به کوتاه شدن می‌کنند و در طی آن حجم بطن ثابت باقی می‌ماند

انسان محور
anthropocentric,
homocentric

[جنگل] ویژگی نگرشی که براساس آن انسان مرکز کائنات است و محیط‌زیست تنها در خدمت منافع انسان است و هیچ حقی برای طبیعت به خودی خود در نظر گرفته نمی‌شود

انسان محوری
anthropocentrism

[جنگل] نوعی جهان‌بینی که براساس آن انسان سرچشمه تمام ارزش‌هاست، زیرا مفهوم ارزش ساخته انسان است و برای طبیعت به‌صرف اینکه در خدمت انسان است ارزش قائل است

انطباق
adaptation

[روان‌شناسی] در نظریه تحول شناختی پیاژه، فرایند تطبیق ساختارهای شناختی فرد برای برآوردن خواست‌های محیطی که شامل دو فرایند مکمل درون‌انطباق و برون‌انطباق است

انطباق اجتماعی
social adaptation

[روان‌شناسی] سازگاری با ضرورت‌ها و محدودیت‌ها و آداب و رسوم اجتماعی

انقباض پیش‌رس
extrasystole

[پایه پزشکی] انقباض زودهنگام قلب که خارج از آهنگ طبیعی آن و بر اثر تحریک خارج از گره سینوسی-دهلیزی رخ می‌دهد

انقباض پیش‌رس بطنی

ventricular extrasystole,
ventricular premature complex,
VPC, infranodal extrasystole

[پایه پزشکی] انقباض زودهنگام بطن

منی در جنس مذکر و انقباضات زهرامی در جنس مؤنث همراه است

اوج‌کامش دردناک, odynorgasmia, painful ejaculation

[سلامت] نشانگان جسمی با علامت احساس درد یا سوزش در پیشاب‌راه یا دیواره زهرامی در حین انزال یا پس از آن

اولویت‌گذاری priority setting

[آینده‌پژوهی] کوششی مبتنی بر آینده‌پژوهی که در آن اولویت‌های آینده ذی‌نفعان با روش‌های ساختاری و نیمه‌ساختاری تعیین می‌شود

ایجاد ترک و نشست crack and seat

[درون‌شهری] فرایند ایجاد ترک و ترمیم سطح راه‌های بتنی فرسوده با تقسیم سطح یکپارچه به قطعات کوچک‌تر و اعمال فشار توسط غلتک

ایدئولوژی نقش-جنس

sex-role ideology

[م. زنان] مجموعه باورهایی که نقش دو جنس را در روابط اجتماعی تعیین می‌کند

ایذای جنسیتی gender harassment

[م. زنان] رفتار نامناسب جنسی، از جمله رفتارهای تهاجمی و تحقیرآمیز جنسی، که حاکی از نگرش‌های ناخوشایند یا توهین‌آمیز نسبت به زنان است

ایستگاه قایق نجات lifeboat station

[دریایی] محلی برای استقرار مسافران و خدمه پیش از اینکه دستور سوار شدن به قایق نجات صادر شود

thimble

انگشتانه

[ریلی] ۱. قطعه فولادی استوانه‌ای در پاشنه تیغه سوزن که حرکت لولایی آن را ممکن می‌سازد
۲. افزاره‌ای که به محفظه دستگاه جوش ترمیم وصل می‌شود تا از ریختن ترمیم تا پایان فرایند انفجار جلوگیری کند و پس از انجام واکنش‌ها آن را باز می‌کند تا مواد مذاب ترمیم در درز ریل‌ها جریان یابد ۳. قطعه‌ای استوانه‌ای از مواد غیرهادی که دور پیچ‌های درز عایق قرار می‌گیرد

انگشت‌نگاری دنا DNA fingerprinting, genetic fingerprinting, restriction enzyme analysis

[ژنتیک] روشی که در آن دنا ی ژنگانی یک موجود با زی‌مایه‌های ویژه خرد می‌شود و قطعات به دست آمده از طریق الکتروکروچی به صورت بندهای متمایز جدا می‌شوند

متد. رُخ‌نمانگاری دنا DNA profiling, genetic profiling

peak¹

اوج

[علوم دارویی] بالاترین حد هر متغیر
متد. قله

اوج غلظت خونابی

peak plasma concentration, C_{max}, peak plasma drug concentration

[علوم دارویی] بالاترین حد غلظت دارو در خوناب معمولاً پس از چند بار مصرف دارو
متد. قله غلظت خونابی

orgasm

اوج‌کامش

[سلامت] بالاترین نقطه برانگیختگی جنسی که با احساس لذت شدید و اغلب با انزال و خروج

اژن‌شناسی | روشی برای بررسی برهم‌کنش‌های
پروتئین و دنا در ساختار فامینه

gravity station **ایستگاه گرانی**

[ژئوفیزیک] ایستگاهی که در آن مقدار گرانی
اندازه‌گیری می‌شود

on-track safety **ایمنی روی خط**

[ریلی] تأمین ایمنی کارگران مسیر و جلوگیری از
برخورد آنها با قطار و ماشین‌آلات تعمیر و
نگهداری، از طریق تعیین محدوده کاری و
موقعیت قطارها و هشدار رسیدن قطار

cordon station **ایستگاه محیطی**

[درون‌شهری] محلی برای کسب اطلاعات درباره
تردد در راهی که خط محیطی را قطع می‌کند

ایستگاه مرجع گرانی

gravity reference station

[ژئوفیزیک] ایستگاهی که به عنوان مرجع در
برداشت گرانی مورد استفاده قرار می‌گیرد و با
اندازه‌گیری‌های گرانی در هریک از ایستگاه‌ها
اختلاف برداشت آنها با این ایستگاه به دست
می‌آید

اینترنت اشیا ← اینترنت چیزها

internet of things **اینترنت چیزها**

[فنا اطلاعات] شبکه جهانی رایانه‌ها و حسگرها و
فعال‌گره‌هایی که از طریق قراردادهای اینترنت به
هم متصل هستند

IOT **اینترنت چیزنت**

internet of objects **اینترنت اشیا**

safety load, permissible load **ایمن‌بار**

[درون‌شهری، دریایی، ریلی] بیشینه مجاز پذیرش بار
در هریک از عرشه‌های کشتی

reef terrace, **ایوان آب‌سنگ**

reef-front terrace

[اقیانوس] سطحی فرسایش‌یافته شبیه به طاقچه
یا نیمکت که شیب دریاسو (seaward) دارد

ایمنی رسوبش فامینه

chromatin immunoprecipitation,
CHIP

ب

[نظامی] نوعی چراغ‌قوه سنگین و ضدضربه که از آن می‌توان به‌عنوان سلاح ضربه‌ای استفاده کرد

باتوم چراغ‌دار ضدشورش

flashlight-riot control agent baton

[نظامی] نوعی چراغ‌قوه ضدضربه از جنس پلی‌اتیلن که، علاوه بر منبع نور، از آن می‌توان برای پرتاب گلوله گاز اشک‌آور و گلوله لاستیکی استفاده کرد

باتوم دسته‌دار

side-handle baton

[نظامی] باتومی دارای دسته‌ای در پهلو که به مأمور پلیس امکان می‌دهد که برای وارد آوردن ضربه بیشتر و جلوگیری از اصابت ضربه شخص مهاجم آن را بچرخاند

باتوم ضدشورش

riot control agent baton

[نظامی] باتومی پلاستیکی به طول ۳۰ تا ۶۶ سانتی‌متر که می‌توان با آن گلوله گاز اشک‌آور و گلوله لاستیکی پرتاب کرد

baton, cudgel, club

باتوم

[نظامی] وسیله کوتاه و باریک چوبی یا فلزی یا پلاستیکی که مأموران پلیس یا نگهبانان از آن به‌عنوان سلاح استفاده می‌کنند

مت. راست باتوم

straight baton, nightstick, billyclub

electrical baton,

باتوم برقی

stun baton, shock baton

[نظامی] باتومی با ابعاد معیار که با نیروی باتری چراغ‌قوه استاندارد کار می‌کند و قادر است بار یا شوک الکتریکی با ولتاژ اندک وارد کند

expandable baton,

باتوم جمع‌شو

extensible billyclub

[نظامی] باتومی که می‌توان آن را به‌صورتِ تلسکوپی جمع کرد و طول آن در زمان جمع شدن ۶ تا ۷ سانتی‌متر و در زمان باز بودن ۱۶ تا ۱۸ سانتی‌متر است

باتوم چراغ‌دار

straight flashlight baton

جام گل آن در محل لبه‌ها پهن و بادکرده و دارای چهار پرچم و فندقچه آن مستطیلی و دارای زائده غشایی در انتها

بادریشبی^۲ ← بادریشبی دارویی

بادریشبی دارویی

Dracocephalum moldavica,
Moldavica punctata,
Moldavica suaveolens,
Moldavian dragonhead

[گیاهان دارویی] گونه‌ای بادریشبی به شکل علفی یکساله با ساقه‌های راست به ارتفاع ۱۵ تا ۵۰ سانتی‌متر و منشعب از قاعده و با برگ‌های دُم‌برگ‌دار و مستطیلی-تخم‌مرغی یا مستطیلی - سرنیزه‌ای در حاشیه با دندان‌های گرد و به طول ۱/۵ تا ۳ سانتی‌متر و به عرض ۰/۷ تا ۱/۸ سانتی‌متر و با گل سفید یا بنفش متمایل به آبی به طول ۲ تا ۲/۵ سانتی‌متر

متر. بادریشبی^۱ moldavian balm

بادرنجبویه ← وارنگبوی دارویی

بادنجان تاجریزی *Solanum nigrum*

[گیاهان دارویی] گونه‌ای بادنجان به شکل گیاه علفی یکساله به ارتفاع ۱۵ تا ۶۰ سانتی‌متر با برگ‌های تخم‌مرغی-بیضوی با گل‌آذین خوشه‌ای یا دیهیمی و دارای ۳ تا ۱۰ گل سفید به طول ۵ تا ۱۰ میلی‌متر و میوه سیته کروی و سیاه به قطر ۸ تا ۱۰ میلی‌متر

متر. تاجریزی black nightshade

بادیان رومی^۱

← بادیان رومی انیسون

بادام

Amygdalus

[گیاهان دارویی] سرده‌ای از گل‌سرخیان شامل درختان یا درختچه‌های خاردار یا بدون خار با برگ‌های متناوب و خزان‌کننده معمولاً با دُم‌برگ‌های غده‌دار با گلبرگ‌های سفید یا صورتی و میوه شفت برون‌بر معمولاً کرک‌دار با هسته نرم و صاف یا شیاردار و گل‌هایی که پیش از سبز شدن برگ‌ها ظاهر می‌شوند

بادام رسمی *Amygdalus communis*

[گیاهان دارویی] گونه‌ای بادام به شکل درخت یا درختچه به ارتفاع ۳ تا ۸ متر با شاخه‌های نامنشعب و برگ‌های به طول ۴ تا ۸ و عرض ۰/۵ تا ۲ سانتی‌متر و دُم‌برگ به طول ۱ تا ۲/۵ سانتی‌متر و پهنک مستطیلی-سرنیزه‌ای باریک در قاعده و گلبرگ‌های سفید یا صورتی کم‌رنگ با رگه‌های نسبتاً تیره و میوه سبز مایل به خاکستری و کرک‌دار به طول ۲ تا ۴ و عرض ۱/۵ تا ۲ سانتی‌متر و تقریباً تخم‌مرغی و کم‌وبیش نوک‌تیز و با هسته بسیار سخت و چوبی

بادریشبی^۱

Dracocephalum, *dragonhead*

[گیاهان دارویی] سرده‌ای از نعنائیان شامل گیاهان علفی یا بوته‌ای چندساله و به ندرت یکساله با ساقه‌های پرشمار و برگ‌های تخم‌مرغی یا تخم‌مرغی-مثلثی یا تخم‌مرغی-مستطیلی و با برگ‌هایی با دندان‌های منتهی به نوک بلند و خارمانند اغلب در انتها و در حاشیه و کاسه گل لوله‌ای-استکانی و دارای ۱۰ تا ۱۵ رگه و لبه زیرین سه دندان‌ای و دندان میانی پهن‌تر و لبه زیرین دودندان‌ای، رگه‌های منشعب منشعب و شبکه‌مانند، در قاعده در محل زاویه بین دو دندان ضخیم و دارای تاخوردگی،

به صورت معادل استاندارد بار محوری بیان می‌شود

بارش همرفتی

convective precipitation,
convective rainfall,
convective precipitation

[جز] بارش ناشی از حرکت همرفتی در جو

بارهنگ تخم‌مرغی

Plantago ovata, Plantago ispaghula

[گیاهان دارویی] گونه‌ای بارهنگ با گل‌آذین کوتاه یا متوسط به طول ۵ تا ۱۴ سانتی‌متر و بدون ساقه مشخص و پوشیده از کرک‌های نرم یا دارای کرک‌های پراکنده و با ریشه‌های دراز و باریک و برگ‌های طوقه‌ای و دُم‌برگدار و پهنک خطی باریک و دندان‌دار و پوشیده از موهای متراکم و کم‌وبیش پشمنی و برگ‌هایی به طول ۲ تا ۱۰ و عرض ۱ تا ۲ سانتی‌متر و با سنبه سرسان یا استوانه‌ای کوتاه و برگ تخم‌مرغی پهن یا دایره‌ای قایقی و مژده‌دار در حاشیه و پوشینه تقریباً تخم‌مرغی به طول ۳ تا ۳/۵ میلی‌متر و دارای دو دانه سفید و سرخ

مت. اسپرزه blond plantain, ispaghula

بارهنگ سیاه‌دانه *Plantago psyllium*

[گیاهان دارویی] گونه‌ای بارهنگ به ارتفاع حداکثر ۴۰ سانتی‌متر و با ساقه مشخص و گره‌هایی با فاصله ۱ تا ۷ سانتی‌متر و در بالا دارای کرک‌های افراشته و غده‌های کوچک، با برگ‌های ساقه‌ای و متقابل و افراشته و دُم‌برگدار و پهنک نیزه‌ای خطی و غشایی کاغذی با حاشیه صاف یا دندان‌های کوچک و پوشیده از کرک‌های کوتاه و غده‌های کوچک به طول ۰/۵ تا ۶ سانتی‌متر و عرض ۱ تا ۴

بادیان رومی^۲ *Pimpinella*

[گیاهان دارویی] سرده‌ای از کرفسیان شامل گیاهان یک‌ساله یا چندساله با برگ‌های قاعده‌ای اغلب تقسیم‌نشده یا ۳ بخشی یا ۱ تا ۴ بار شانه‌ای و با برگ‌های ساقه‌ای به اشکال گوناگون و در بخش زیرین گل‌آذین به شکل غلاف درآمده و با گل‌آذین چتر مرکب، با یا بدون برگ‌ها و برگ‌ها و با گلبرگ‌های سفید یا زرد یا قرمز یا ارغوانی با انتهای برگشته و بی‌کرک یا در سطح پشتی کرک‌دار و با کاسه گل نامشخص و میوه‌های تخم‌مرغی یا بیضوی یا مستطیلی یا تقریباً کروی و بی‌کرک یا با کرک‌هایی به شکل کمان

بادیان رومی انیسون

Pimpinella anisum

[گیاهان دارویی] گونه‌ای بادیان رومی به شکل گیاه یک‌ساله و معطر و کرک‌دار به طول ۱۰ تا ۶۰ سانتی‌متر با ساقه‌های راست و منشعب و برگ‌های قاعده آن دُم‌برگدار و دایره‌ای-کلیه‌ای و دندان‌دار یا با بریدگی‌های عمیق و برگ‌های ساقه‌ای زیرین سه‌لپی یا سه بار تقسیم شده به قطعات تخم‌مرغی یا واژتخم‌مرغی و با گل‌آذین چتری با ۷ تا ۱۵ چتر شعاعی و گلبرگ‌های سفید و با میوه ۲ تا ۵ میلی‌متری و اغلب دارای رگه‌های برجسته دارای خارهای خوابیده

مت. بادیان رومی^۱ anise

بار آلودگی pollution load

[معیارزیست] مقدار آلودگی مشخصی که در مدتی معین وارد تصفیه‌خانه یا آب پذیرنده می‌شود

بار تردد طرح design traffic

[درون‌شهری] میزان تردد پیش‌بینی شده برای راه یا پل باتوجه به عمر سازه پل یا روسازی که

سانتی‌متر و با سنبله تخم‌مرغی یا استوانه‌ای - تخم‌مرغی کوتاه و متراکم به طول ۵ تا ۱۵ میلی‌متر و با برگه تخم‌مرغی باریک و پوشینه شلجمی پهن به طول ۳ تا ۴/۵ میلی‌متر و دارای دو دانه سیاه‌رنگ
م. اسپرزه سیاه
psyllium

بارهنگ کبیر
Plantago major,
major plantain, broadleaf plantain,
greater plantain

[گیاهان دارویی] گونه‌ای بارهنگ با ارتفاع معمول ۱۴ تا ۳۱ سانتی‌متر و گاه تا ۷۰ سانتی‌متر و بدون ساقه مشخص و بی‌کرک یا دارای کرک‌های پراکنده و اندک و دارای زمین‌ساقه؛ برگ‌های طوقه‌ای و خیزان یا افراشته آن دُم‌برگدار و پهنک برگ آن بیضی یا تخم‌مرغی یا دایره‌ای و در حاشیه تقریباً صاف است

بارهنگ نیزه‌ای
Plantago lanceolata,
Plantago eriophora,
Plantago orientalis Stapf var. lycia,
ribwort plantain,
narrowleaf plantain

[گیاهان دارویی] گونه‌ای بارهنگ با ارتفاع ۳۰ تا ۶۰ سانتی‌متر و بدون ساقه مشخص و بی‌کرک یا دارای کرک‌های پراکنده و دارای زمین‌ساقه کوتاه و بی‌انشعاب یا کم‌انشعاب و برگ‌های طوقه‌ای و افراشته و دُم‌برگدار و نوک‌تیز یا بیضوی باریک و ازقاعده باریک‌شونده و نوک‌تیز در انتها و صاف یا کوچک‌دندانه در حاشیه و با کرک‌های پراکنده یا بی‌کرک به طول ۱۰ تا ۳۵ سانتی‌متر و عرض ۱ تا ۵ سانتی‌متر و دارای پنج رگبرگ مشخص؛ دُم‌گل‌آذین آن افراشته، با کرک‌های پراکنده و سفید به طول ۱۵

تا ۶۰ سانتی‌متر و با سنبله استوانه‌ای مخروطی کوتاه یا تقریباً کروی و متراکم به طول ۵/۵ تا ۳ سانتی‌متر است و به‌ندرت به ۸/۵ سانتی‌متر می‌رسد و برگه تخم‌مرغی پهن با حاشیه موج و با کاسبرگ‌هایی به طول ۲ تا ۴/۵ میلی‌متر؛ کاسبرگ‌های پیشین به‌هم‌پیوسته و دارای دو لپ و بی‌کرک یا در حاشیه دارای کمی کرک پشم‌مانند هستند و کاسبرگ‌های پسین گرد و تخم‌مرغی و ناپیوسته و قایقی و بی‌کرک یا با کمی کرک در حاشیه زبرین‌اند

بازآبرسانی
rehydration
[تغذیه] جبران آب یا مایعات ازدست‌رفته در بیمار دچار کم‌آبی

بازآرایی فامینه
chromatin remodelling
[ژن‌شناسی] تغییر در ساختار هسته‌تن که بستری برای فعالیت ژن‌ها فراهم می‌کند

بازآکنی
repletion
[تغذیه] تأمین مجدد منابع تغذیه‌ای بدن

بازآموزی
recurrent training,
refresher training,
continuation training,
continuing qualification
[رذیلی، نظامی، هوایی] آموزش مستمر کارکنان عملیات و نگهداری به‌صورت دوره‌ای مطابق با الزامات هر کشور یا شرکت کارور

بازآموزی مهارت
training to proficiency
[رذیلی، نظامی، هوایی] نوعی آموزش و ارزیابی رایج که در آن در صورت ناکام ماندن فراگیرنده و با نظر ارزیاب اجرای یک رویداد مشخص تکرار می‌شود

انقباض واکنشی در پستان زنان شیرده در پی تحریک لمسی مامک که با رها شدن شیر از آن همراه است

بازتاب شیرآوری suckling reflex

انقباض واکنشی که با آزاد شدن هورمون پرولاکتین و تحریک اعصاب مامک مادر بر اثر مکیدن نوزاد ایجاد می‌شود

بازتاب عقی‌زنی gag reflex

انقباض واکنش غیرارادی نوزاد هنگامی که یک شیء سخت به بخش پسین دهان او برخورد می‌کند

بازتاب مکش-بلع suck-swallow reflex

انقباض واکنشی که در آن پس از تماس لب‌های نوزاد با پستان مادر یا سر پستانک، دهان باز و مکیدن و بلعیدن آغاز می‌شود

بازتاب مکیدن sucking reflex

انقباض واکنشی در نوزادان که با لمس کردن لب‌ها یا اطراف دهان با مجموعه حرکات مربوط به مکیدن همراه است

بازتوانی آلت penile rehabilitation

اسلامت استفاده از هرگونه دارو یا وسیله بعد از عمل جراحی برداشتن پروستات برای بهبود کارکرد بافت‌های نعوظی

بازدارندگی آنزیم

← بازدارندگی زی‌مایه

بازآوری recapitulation

اموسی‌بخش نهایی از بخش‌های سه‌گانه شکل (form) سونات دوره کلاسیک که در آن مواد بخش کشایش، همگی در مایه اصلی دوباره اجرا می‌شوند

بازبرداشت reuptake

علوم دارویی جذب شدن مجدد مواد ترشح شده

بازتاب برون‌زبانی tongue thrust reflex

انقباض واکنشی در نوزاد که در آن با لمس کردن لب‌ها، نوزاد زبانش را از دهان بیرون می‌آورد

بازتاب بلع swallowing reflex, palatal reflex, palatine reflex

انقباض بلعیدن غیرارادی ماده وارد شده به دهان به محض تحریک کام

بازتاب جویدن chewing reflex

انقباض انجام حرکات جویدن به‌طور منظم و تکراری و عموماً غیرارادی که نشانه‌ای آسیب‌شناختی در بزرگسالانی است که دچار آسیب مغزی شده‌اند

بازتاب دهان‌گردی rooting reflex

انقباض واکنش ناحیه دهانی نوزاد بر اثر تماس با یک شیء که به‌صورت حرکت به سمت شیء و باز کردن دهان برای خوردن غذا است

بازتاب روان‌شیری milk ejection reflex,

let-down reflex, milk let-down reflex

recathexis

بازمابه‌گذاری

[روانشناسی] در نظریه روانکاوی، تلاش بیمار مبتلا به روان‌گسیختگی برای بازسازی و احیای جهان کامینه‌باخته (lost object world) و ایجاد مجدد ارتباط با واقعیت

brachialgia

بازودرد

[پایه پزشکی] احساس درد در بازو

handheld monopod,

بازویی

handheld selfie monopod, selfie stick

[عمومی] پایه‌ای که با قرار دادن تلفن همراه یا دوربین‌های رقمی دارای قابلیت خودعکس‌گیری بر روی آن می‌توان به راحتی و با زاویه دید وسیع خودعکس گرفت

بازی اطلاعات کامل

perfect information game

[اقتصاد] وضعیتی در بازی که در آن هر بازیگر به تمام اطلاعات لازم برای تصمیم‌گیری دسترسی دارد

بازی اطلاعات ناقص

imperfect information game

[اقتصاد] وضعیتی در بازی که در آن بازیگران هریک از طرف‌های مبادله، اطلاعات متفاوت دارند

بازی حرکت دنباله‌ای

sequential move game

[اقتصاد] هریک از بازی‌هایی که در آنها بازیگران یکی پس از دیگری حرکت می‌کنند و در نتیجه بازیگرانی که دیرتر وارد بازی می‌شوند، در مقایسه با بازیگران پیش از خود، اطلاعات بیشتری دارند

بازدارندگی زی‌مابه

enzyme inhibition

[علوم دارویی] جلوگیری از فعالیت زی‌مابه
مت. بازدارندگی آنزیم

بازدارنده همرفت

convective inhibition, CIN

[جز] انرژی لازم برای انتقال شبه‌بی‌دررو بسته‌ها در راستای قائم از تراز اولیه آن به تراز همرفت آزاد

بازده بوم‌شناختی

ecological efficiency

[جنگل] نسبت بین بهره‌وری در ترازهای تغذیه‌ای پی‌درپی در یک شبکه غذایی که معمولاً به صورت درصد بیان می‌شود

بازرس بهداشت و ایمنیhotel inspector²

[گردشگری] فردی از یک نهاد رسمی که از مهمانخانه‌ها بازدید می‌کند تا میزان رعایت مقررات مربوط به سلامتی و بهداشت و آتش‌نشانی را در آنها بررسی کند
مت. بازرس مهمانخانه، بازرس هتل

بازرس سانحه پل

bridge strike nominee

[ریلی] فردی خبره که دارای مهارت کافی برای ارزیابی کارشناسانه و تأیید سلامت خط آهن روی پل ضربه‌دیده و بازگشایی مسیر است

بازرس مهمانخانه

← بازرس بهداشت و ایمنی

بازرس هتل

← بازرس بهداشت و ایمنی

بازی حرکت همزمان

simultaneous move game

[اقتصاد] نوعی بازی که در آن هر بازیگر بدون آگاهی از کنش دیگران دست به یک کنش مشخص می‌زند

بازی دنباله‌ای اطلاعات کامل

perfect information sequential game

[اقتصاد] نوعی بازی پیاپی که در آن هر بازیگر از کنش‌های دیگر بازیگران در مراحل پیشین آگاه است

بازی دنباله‌ای اطلاعات ناقص

imperfect information sequential game

[اقتصاد] نوعی بازی پیاپی که در آن هر بازیگر از کنش‌های دیگر بازیگران در مراحل پیشین آگاه نیست

بازی رقابتی

[اقتصاد] نوعی بازی که در آن بازیگران مستقل تصمیم می‌گیرند و برای پیشبرد منافع، به صورت خودانگیخته اقدام به همکاری می‌کنند

بازی علامت‌دهی

[اقتصاد] نوعی بازی پویای بیزی (Bayesian) شامل یک بازیگر فرستنده و یک بازیگر گیرنده که در آن نوع فرستنده را ماهیت آن تعیین می‌کند و گیرنده علی‌رغم مشاهده پیام از نوع فرستنده آگاه نیست

بازیکن پیرامونی

[ورزش] در بسکتبال، بازیکنی که در پیرامون محوطه سه‌ثانیه استقرار می‌یابد

بازیکن حائل

screener, blocker

[ورزش] در بسکتبال، بازیکن مهاجمی که بین هم‌تیمی و مدافع حریف قرار می‌گیرد تا مانع حرکت مؤثر حریف شود و هم‌زمان فضای مناسب برای هم‌تیمی خود ایجاد کند

بازیکن محوری

[ورزش] در بسکتبال، بازیکن میانی یا هر بازیکن دیگری که در موقعیت پرتاب قرار دارد و در اطراف او فعالیت دفاعی صورت می‌گیرد

بازی‌وارسازی

[فنا. اطلاعات] فناوری تعبیه مؤلفه‌های بازی در فعالیت‌های جدی برای به میدان آوردن کاربران و حل مسئله‌ها به وسیله آنها

بازی هم‌دستی

[اقتصاد] نوعی بازی که در آن گروه‌های بازیگر با یکدیگر مشارکت می‌کنند و بازیگران منفرد، به جای رقابت، با یکدیگر مشارکت دارند

باستان‌شناسی هوایی

aerial archaeology

[باستان‌شناسی] پژوهش و مکان‌یابی محوطه‌ها و پدیده‌های باستانی با استفاده از انواع هواگرد یا ماهواره

بافت‌نگاشت دایره‌ای

circular histogram

[آمار] صورتی از نموداری که داده‌های زاویه‌ای گروه‌بندی‌شده را نمایش می‌دهد

بافه برق قطار

[ریلی] بافه‌ای سراسری بین واگن‌ها که با اتصالات الکتریکی، توان برق یا نشانه فرمان را از واگنی به واگن دیگر منتقل می‌کند
متن: کابل برق قطار

بافه میدی

MIDI cable

[موسیقی] بافه‌ای متشکل از سه رشته رسانا که به یک اتصال‌دهنده دین (DIN) پنج‌سوزنی متصل می‌شود

باکتری‌های زیست‌یاب

probiotic bacteria

[غذا] باکتری‌های زنده‌ای که شمار ریزگان‌های لوله گوارش را متعادل می‌سازند و خواص سلامتی‌بخش دارند

بالنگو

Lallemantia

[گیاهان دارویی] سرده‌ای از نعنائیان شامل گیاهان علفی یک‌ساله یا چندساله با ساقه‌های بی‌کرک یا کرک‌دار و گل‌آذین سنبله‌مانند و برگ‌هایی با دندان‌های منتهی به خار در حاشیه و کاسه گل دارای پنج دندان با دندان‌های ضخیم و برجسته و لبه زیرین جام گل دارای دو شیار طولی، دارای چهار پرچم با میله‌های ریش‌دار در قاعده و فندقچه مستطیلی سه‌وجهی و با زائیده غشایی در انتها

بالنگوی شهری

Lallemantia iberica

[گیاهان دارویی] گونه‌ای بالنگو به شکل گیاه علفی یک‌ساله با برگ‌های قاعده‌ای تخم‌مرغی و برگ‌های ساقه‌ای مستطیلی-سرنیزه‌ای یا مستطیلی-تخم‌مرغی و باریک در قاعده و برگ‌هایی با دندان‌های منتهی به خار بلند و گل‌های بنفش مایل به آبی و گاه با لبه زیرین سفید یا آبی کم‌رنگ به طول ۱۱ تا ۲۲ میلی‌متر و فندقچه به طول ۴ تا ۵ میلی‌متر و مستطیلی-سه‌وجهی و در انتها دارای حاشیه غشایی

بالنگوی شیرازی

Lallemantia royleana

[گیاهان دارویی] گونه‌ای بالنگو به شکل گیاه یک‌ساله پوشیده از کرک‌های کوتاه و متراکم و ساقه منفرد یا منشعب و با برگ‌های زیرین تخم‌مرغی و برگ‌های زیرین تخم‌مرغی-گوه‌ای یا تخم‌مرغی-بیضوی و برگ‌های گوه‌ای-بادبونی و دندان‌های در حاشیه و دندان‌های منتهی به خار و جام‌های آبی به طول ۶/۵ تا ۹ میلی‌متر و فندقچه ۲ تا ۳ میلی‌متر و سه‌وجهی به رنگ قهوه‌ای تیره یا سیاه

بانک بذر

seed bank

[گیاهان دارویی] محل ذخیره‌سازی و نگهداری بذرها برای حفاظت از گونه‌ها و کشت آنها در صورت نیاز

بانکداری الکترونیکی

electronic banking, e-banking

[اقتصاد] نوعی بانکداری که در آن مشتری تراکنش خود را از طریق شبکه اینترنت انجام می‌دهد

بانک‌گریزی

bank run

[اقتصاد] وضعیتی که در آن بسیاری از مشتریان بانک‌ها و مؤسسات مالی، به دلیل تردید در مورد توان مالی آن بانک‌ها یا مؤسسات مالی، هم‌زمان برای برداشت منابع خود از آن بانک‌ها یا مؤسسات مالی اقدام می‌کنند و در نتیجه، با افزایش شمار برداشت‌ها، احتمال قراردادهای شکنی (default) و ناتوانی در پرداخت تعهد بیشتر می‌شود

بانک مجازی

virtual bank

[اقتصاد] نهادی مالی متکی به اینترنت که کلیه خدمات بانکی را از طریق دستگاه‌های خودپرداز و ابزارهای مشابه و بدون شعبه حقیقی انجام می‌دهد

بخش نویسی
part writing, voice leading
[موسیقی] شیوه هدایت بخش‌ها در یک بافت
چندصدایی یا کنترپوانی (contrapuntal)

بخش هتلداری
← بخش مهمانخانه‌داری

بدبینان زیست‌محیطی
environmental pessimists,
ecodoom pessimists
[جنگل] افرادی که دیدگاه بدبینانه‌ای در قبال
بحران‌های زیست‌محیطی و امکان رفع آنها
دارند

بدجذبی
malabsorption
[تغذیه] نارسایی در جذب مواد مغذی در روده
کوچک

بدگوار
maldigestion
[تغذیه] ناتوانی بدن در گوارش کامل مواد غذایی
مت. سوءهاضمه

بذل نخاع
lumbar puncture,
spinal puncture, thecal puncture,
rachiocentesis, spinal tap
[پایه پزشکی] بیرون کشیدن مایع مغزی-نخاعی از
بین مهره‌های سوم و چهارم کمر برای
تشخیص یا درمان

برآوردگر نقطه تغییر
change point estimator
[آمار] برآوردگر مکان تغییر مدل آماری

بانک مستقیم
direct bank
[اقتصاد] نهادی مالی که هیچ شعبه‌ای ندارد و
عملیات بانکی در آن، به روش‌های مختلف
الکترونیکی انجام می‌شود

باه‌افزا
aphrodisiac
[سلامت] ماده یا عامل تحریک‌کننده فعالیت جنسی

بحران‌مندی
criticality
[آینده‌پژوهی] وضعیتی از مراحل تکوین یک سامانه
که ویژگی‌های کمی و کیفی آن در آستانه تغییر
ناگهانی قرار می‌گیرد

بخش
part¹
[موسیقی] هریک از لحن‌ها یا خطوط منفرد
تشکیل‌دهنده یک اثر چندصدایی سازی یا
آوازی

بخش مهمانخانه‌داری
hotel division
[گردشگری] بخشی از یک شرکت بزرگ که اداره
مهمانخانه‌ها را بر عهده دارد
مت. بخش هتلداری

بخش‌نامه توصیه‌ای
advisory circular
[نظامی، هوایی] اطلاعاتی که در سازمان هوانوردی
مرکزی تهیه می‌شود و در آن مقررات پروازی
و روش‌های تعمیر و نگهداری و بازرسی شرح
داده شده است

بخش‌نوشت
part²
[موسیقی] نُت‌نوشت موسیقی یک ساز خاص یا
صدای خواننده خاص در اجرای گروهی

همان تصاویر او را به روابط با افراد خاصی
سوق می‌دهند

برانگیختگی جنسی sexual arousal

[سلامت] وضعیت آمادگی جنسی که شامل ابعاد
روانی (از جمله افزایش پاسخ قشر مغز به
محرك‌های حسی) و جسمانی (افزایش
حساسیت آلت و پاسخ به محرك‌های عصبی و
احساس اوج کاش قریب‌الوقوع) است

م. تهییج جنسی sexual excitement

برجستگان remarkable people,
remarkable person, RP,
imaginative individuals

[آینده‌پژومی] افراد شاخصی که در درک از آینده
جهش ایجاد می‌کنند و اندیشه‌ها و دانش آینده
را برای دیگران آشکار می‌سازند

برچسب‌زنی زیست‌محیطی

eco-labelling,
environmental labelling

[محیط‌زیست] تأیید مطابقت یک محصول با یکی از
مشخصه‌های تدوین‌شده زیست‌محیطی

برخورد جنسی sexual encounter

[سلامت] کنش جنسی میان دو نفر شامل تماس
جنسی اندام‌های تناسلی یا مخاطی

بُرخوری دنا DNA shuffling

[دانشناسی] ۱. حرکت توالی دناها از بخشی از
ژنگان به بخش دیگر با تداخل ترانسه‌ها
۲. روشی برای نوترکیب کردن درون‌شیشه‌ای
ژن‌های هم‌ساخت برای ایجاد پروتئین‌های جدید

برآزمیل Perovskia

[گیاهان دارویی] سرده‌ای از نعنائیان شامل
گیاهان بوته‌ای یا نیمه‌درختچه‌ای با ساقه‌های
راست و منشعب پوشیده از کرک‌های ساده و
منشعب یا ستاره‌ای و با شمار فراوانی غده
ترش‌چی نقطه‌ای و برگ‌های متقابل و ساده یا
گاه چاک‌شانه‌ای و گل‌های کوچک به رنگ‌های
بنفش و صورتی و زرد کم‌رنگ و به‌ندرت سفید

برآستوده exostosis¹,

osteochondroma, chondrosteoma,
osteocartilaginous exostosis,
osteochondroma

[پایه پزشکی] توده استخوانی خوش‌خیم که با
غضروف پوشیده شده باشد

برافزایش انسان

human augmentation,
human enhancement

[فنا. اطلاعات] حوزه‌ای نوظهور در پزشکی و
زیست‌مهندسی که هدف آن پدید آوردن
فناوری‌ها و فناوری برای غلبه بر محدودیت‌های
کنونی توانایی‌های شناختی و جسمانی انسان
است

برانگاره imago

[روانشناسی] تصویر ذهنی ناخودآگاهانه از فردی
دیگر، به‌ویژه پدر یا مادر، که بر چگونگی رابطه
فرد با دیگران تأثیر می‌گذارد

برانگاره‌درمانی imago therapy

[روانشناسی] درمان مشکلات فرد در زمینه روابط
با دیگران براساس این نظریه که فرد تصاویری
ناخودآگاه از صفات شخصیتی و رفتارهای
افرادی دارد که کودکی‌اش را با آنان گذرانده و

برش‌زنی چگالی تصویر

image density slicing

[نقشه‌برداری] فرایند تبدیل مایهٔ خاکستری در یک تصویر به تعدادی بازهٔ چگالی یا برش که هر یک به یک ناحیه از دامنهٔ خاص عددی تعلق دارد

برش فام chromakey, colour separation overlay, CSO

[سینما] فرایندی الکترونیکی یا رایانه‌ای که در آن عناصر رنگی خاص یا فام جایگزین عناصر تصویری مختلف می‌شوند

برگ‌کرده ← غدهٔ فوق‌کلیوی

برگ‌کرده‌ای paranephric¹, paranephros

[پایه پزشکی] مربوط به برگ‌کرده

برگ‌ردینه ← آدرنالین**برگ‌ردینه‌بند ← آدرنالین‌بند****برگ‌ردینه‌زا ← آدرنالین‌زا****برگ‌ردینه‌کاف ← آدرنالین‌کاف**

برگشت involution

[ریاضی] تابعی چون $*$ از جبری مختلط مانند A به خودش که به ازای هر $x, y \in A$ و هر $\lambda \in \mathbb{C}$ در شرایط زیر صدق می‌کند:

$$(x + \lambda y)^* = x^* + \bar{\lambda} y^*$$

$$(xy)^* = y^* x^*$$

$$(x^*)^* = x$$

بُردارنگاری قلب vectorcardiography

[پایه پزشکی] ثبت و نمایش لحظه‌به‌لحظه بُردار نیروهای پیش‌ران الکتریکی در طی چرخهٔ کامل قلب، با استفاده از نوسان‌نما (oscilloscope)

برداشت uptake

[علوم دارویی] جذب و ادغام یک ماده در یک بافت زنده

برداشت سمتی azimuthal survey, azimuthal array

[ژئوفیزیک] نوعی برداشت الکتریکی که در آن الکترودهای جریان در سمت‌های مشخصی از دهانهٔ چاه و یک یا دو الکترود پتانسیل در چاه قرار می‌گیرند

برده‌سازی و تن‌دهی

bondage and discipline, B&D

[سلامت] نوعی فعالیت جنسی که در آن بستن و کشیدن قسمت‌های مختلف بدن شریک جنسی و آزار روانی و جسمی او رخ می‌دهد

بررسی هوایی

aerial reconnaissance, aerial survey

[باستان، ژئو، نقشه] روشی برای کشف و ثبت محوطه‌های باستانی با استفاده از انواع هواگرد

برش دالانی transect

[باستان‌شناسی] برشی که با عرض کم در طول محوطهٔ باستان‌شناختی ایجاد می‌شود، به‌صورتی که عناصر مختلف بافت معماری در آن آشکار شود

بزرگ‌نمایی تصویر image magnification [نقشه‌برداری] فرایند بزرگ کردن یا افزایش مقیاس ظاهر یک تصویر	برگه ثبت نام registration card, registration form [گردشگری] برگه‌ای که باید در زمان ورود فرد به مهمانخانه یا همایش یا نظایر آن پر شود
بزرگی برگزیده ← بزرگی غده فوق‌کلیوی بزرگی غده فوق‌کلیوی adrenomegaly [بایه پزشکی] بزرگ شدن یکی از برگزیده‌ها یا هر دوی آنها متد. بزرگی برگزیده	برگه فراخوان call sheet [سینما] فهرستی از صحنه‌های مربوط به هریک از بازیگران و زمان‌بندی حضور آنها و همچنین گروه فنی در محل فیلم‌برداری
بس‌هم‌نهشتگان multicomponent [باستان‌شناسی] ترکیبی از مراحل یا دوره‌های مختلف فعالیت انسان که اثر فیزیکی از آن به جا مانده باشد	برنامه پذیرش acceptance plan [ریلی] دستورالعملی معین برای انجام فعالیت‌هایی در پشتیبانی از الزامات پذیرش مسیر
بشقاب‌پرنده^۱ ultimate, flying disc game, airborne soccer, frisbee¹, ultimate frisbee, flatball [ورزش] ورزشی میدانی و تیمی که در آن صفحه بشقاب‌مانندی را به سمت هم‌تیمی پرتاب می‌کنند و این حرکت در صورتی امتیازآور خواهد بود که هم‌تیمی آن را در منطقه پایانی دریافت کند	برنامه کاربردی application program, application [فنا. اطلاعات] برنامه یا مجموعه برنامه‌هایی که برای کاربر نهایی طراحی می‌شود و بدون سامانه عامل، قابل اجرا نیست
بشقاب‌پرنده^۲ frisbee², flying disc [ورزش] ابزار بازی یا ورزش بشقاب‌پرنده که صفحه‌ای معمولاً پلاستیکی و بشقاب‌مانند با قطر ۲۰ تا ۲۵ سانتی‌متر است	اخت. برنامه app
بقای شیء object permanence [روان‌شناسی] آگاهی از تداوم حضور اشیا حتی هنگامی که مستقیماً ادراک نمی‌شوند	برون‌انطباق accommodation [روان‌شناسی] سازگار کردن طرحواره ذهنی برای انطباق اطلاعات کسب‌شده از طریق تجربه
	برون‌جهش expulsion [سلامت] خروج جهشی منی از پیشاب‌راه به دنبال انقباضات کف لگن
	برون‌سو extrados, back [معماری] لبه بیرونی هر چفته یا طاق

بوم‌شناختی و کارایی اقتصادی و احترام به هویت فرهنگی و توسعه منطقه‌ای هماهنگ را در نظر دارد

بوم‌جنگلداری ecoforestry

[جنگل] رویکردی در مدیریت جنگل با دخالت اندک که بوم‌محور و مبتنی بر ارزش‌های بوم‌شناسی ژرف‌نگر است

بوم‌سازگان آبری cloud ecosystem

[فنا. اطلاعات] محیطی که فراهم‌سازان آبر و فراهم‌سازان راهکارها و فناوری‌های آن و مصرف‌کنندگان آبر در آن کار می‌کنند

بوم‌شناس ecologist¹

[جنگل] فردی که به مطالعه در حوزه بوم‌شناسی می‌پردازد

بوم‌شناسی اجتماعی social ecology

[جنگل] دیدگاهی که برطبق آن مشکلات زیست‌محیطی ناشی از مسائل اساسی اجتماعی است و باید آنها را در متن جامعه درک و رفع کرد

بوم‌شناسی انسانی human ecology

[جنگل] مطالعه برهم‌کنش انسان و محیط‌زیست

بوم‌شناسی جانوری animal ecology

[جنگل] مطالعه برهم‌کنش جانوران و محیط‌زیست آنها

بوم‌شناسی دریا marine ecology

[جنگل] مطالعه برهم‌کنش اندامگان‌هایی که در دریا زندگی می‌کنند و محیط‌زیست آنها

بُن‌پندار business idea

[آینده‌پژوهی] اندیشه و رویکرد حاکم بر یک سازمان که رمز موفقیت آن در عرصه رقابت به شمار می‌رود، اما چه‌بسا خود مانع از شکل‌گیری یا تداوم کامیابی شود

بن‌سازه یکپارچه‌سازی ابر cloud integration platform

[فنا. اطلاعات] بن‌سازه‌ای که در آن قابلیت مدیریت و یکپارچه‌سازی خدمات ابری چندگانه وجود دارد

بوتولینوم‌زدایی حرارتی botulinum cook, botulinal cook

[فنا. غذا] نوعی فراوری حرارتی که در آن قوطی کنسرو را دست‌کم به مدت سه دقیقه در دمای ۱۲۱ درجه سلسیوس قرار می‌دهند تا هاگ‌های باکتری کلستری‌دیوم بوتولینوم در آن از بین بروند و بتوان در آن ماده غذایی را در دمای محیط نگهداری کرد

بوریاوالی sepak takraw, kick volleyball

[ورزش] ورزشی مرکب از فوتبال و چم‌ورزی و والیبال که در آن توپ را با استفاده از همه اعضای بدن به غیر از دست‌ها از روی توری بلند عبور می‌دهند

بوم‌افراط‌گری eco-extremism

[جنگل] صورت افراطی و غالباً تهاجمی بوم‌کنشگری

بوم‌توسعه ecodevelopment

[جنگل] رویکردی به توسعه پایدار که با محیط‌زیست سازگار است و تعادل اجتماعی و

تمایلات و نیازهای شخصی، سبک زندگی سازگار با محیط‌زیست را برگزینند

ecofeminism **بوم‌فمینیسم**

[جنگل] م. زنان | نگرشی بر مبنای احترام به طبیعت که با تلفیق رویکردهای فمینیسمی و بوم‌شناختی مخالف رفتارهای تهاجمی و از میان بردن طبیعت به بهانه سود و پیشرفت است

ecocide **بوم‌کشی**

[جنگل] اقدام برنامه‌ریزی شده برای از بین بردن تمام یا بخشی از یک بوم‌سازگان با اهداف سودجویانه

eco-activism **بوم‌کنشگری**

[جنگل] کنش مستقیم با هدف بالا بردن آگاهی و لابی‌گری برای جلوگیری از فعالیتهایی که به محیط‌زیست آسیب می‌رساند

ecologist² **بوم‌گرا**

[جنگل] فردی که طرفدار پیگیر حفظ تعادل بین موجودات زنده و محیط‌زیست آنها است

ecocentric **بوم‌محور**

[جنگل] ویژگی نظامی ارزشی و نگرشی که انسان را بخشی از فرایندها و سامانه‌های بوم‌شناختی گسترده‌تر می‌داند.

biocentric **م. زیست‌محور**

ecocentrism **بوم‌محوری**

[جنگل] نوعی جهان‌بینی که براساس آن همه طبیعت دارای ارزش ذاتی است و تأکید آن نه بر انسان که بر طبیعت است

biocentrism **م. زیست‌محوری**

radical ecology **بوم‌شناسی ریشه‌نگر**

[جنگل] دیدگاهی که برطبق آن مشکلات زیست‌محیطی را فقط با بازنگری ریشه‌ای در ارزش‌ها و نگرش‌ها می‌توان رفع کرد و نه از طریق اصلاحات سیاسی و اقتصادی

deep ecology **بوم‌شناسی ژرف‌نگر**

[جنگل] جهان‌بینی یا مجموعه‌ای از باورها که تغییر عمده در نگرش‌ها و ارزش‌ها و رفتارهای انسان را لازم می‌داند و، ضمن نفی انسان‌محوری، کنش فردی را به سمت حمایت از طبیعت و بهبود محیط‌زیست سوق می‌دهد

shallow ecology **بوم‌شناسی سطحی‌نگر**

[جنگل] جهان‌بینی یا مجموعه‌ای از باورهای مبتنی بر ماده‌گرایی و مصرف‌گرایی که بر سودگرایی و بینش انسان‌محور به طبیعت تأکید دارد

plant ecology **بوم‌شناسی گیاهی**

[جنگل] مطالعهٔ برهم‌کنش گیاهان و محیط‌زیست آنها

field ecology **بوم‌شناسی میدانی**

[جنگل] مطالعهٔ اندامگان‌ها و اجتماعات در موقعیت طبیعی آنها

بوم‌فاجعه ← فاجعهٔ بوم‌شناختی

ecofacism **بوم‌فاشیسم**

[جنگل] تأکید برخی از مدافعان افراطی محیط‌زیست بر این که همهٔ افراد باید، علی‌رغم

بهین انباری GSP, good storage practice
[علوم دارویی، غذا] دستورالعمل‌های مربوط به نگهداری و حمل و نقل و توزیع مناسب داروها و مواد غذایی

بهین پخش, good distribution practice, GDP

[علوم دارویی، غذا] دستورالعمل‌های ناظر بر توزیع بهینه دارو و مواد غذایی از محل تولید به محل مصرف

بهین ساخت, good manufacturing practice, GMP, good manufacturing practice principles

[علوم دارویی، غذا] دستورالعمل‌های ناظر بر ساخت دارو و مواد غذایی در شرایط بهینه

بی‌اشتهایی سالمندی, anorexia of ageing

[تغذیه] از دست رفتن اشتها در سالمندان به دلایل کارانداز شدن شناختی یا اجتماعی یا روان‌شناختی یا درمانی

بی‌اشتهایی ورزشی, anorexia athletica, sports anorexia, hypergymnasia

[تغذیه] نوعی اختلال تغذیه‌ای که در آن فرد با انجام تمرین‌های ورزشی زیاد و سنگین می‌کوشد تمایل خود را به غذا خوردن کاهش دهد و در نتیجه، وزن خود را پایش کند

بیان افتراقی ژن, differential gene expression, DGE

[ژن‌شناسی] اصلی که براساس آن تمامی یاخته‌های یک اندام‌گان چندیاخته‌ای محتوای ژنی یکسان و بیان ژنی متفاوت دارند

بوم وحشت افکنی, ecoterrorism, bioterrorism

[جنگل] گونه خشونت‌بار و تهاجمی بوم‌کنشگری با توسل به وحشت‌افکنی

بویۀ جهات اصلی, ← شناوۀ جهات اصلی

بهره‌گیری توأمان, conjunctive use

[محیط‌زیست] استفاده برنامه‌ریزی‌شده و متوازن از منابع آب سطحی و زیرزمینی برای اطمینان از تأمین پیوسته آب

بهسازی تباين تصوير, image contrast enhancement

[نقشه‌برداری] پردازش تصویر به‌نحوی که در آن تباين تصوير بهبود یابد

بهنجارش تصوير, image normalization

[نقشه‌برداری] فرایند تغییر دامنه مقادیر شدت روشنایی تصویر دانه‌ها (pixels)

بهین آزمایی, good laboratory practice, GLP

[علوم دارویی، غذا] دستورالعمل‌های ناظر بر انجام بهینه آزمایش

بهین آزمایی بالینی, good clinical practice, GCP, good clinical research practice, GCResP, GCRP

[علوم دارویی، غذا] دستورالعمل‌های بهینه ناظر بر انجام آزمایش‌های بالینی

edentulous ²	بی‌دندانی	extein, external protein sequence, EPS	بیانتین
[تغذیه] وضعیت‌ی که در آن فرد دندان ندارد یا دندان خود را از دست داده است		[ژن‌شناسی] هر توالی آمینواسید که باقی‌مانده پروتئین پس از پیرایش میان‌تین است	
jettison	بیرون‌اندازی	anejaculation	بی‌انزالی
[دریایی، نظامی، هوایی] انداختن بار شناور یا هواگرد به بیرون از آن در مواقع اضطراری برای سبک کردن و حفظ تعادل شناور یا هواگرد		[سلامت] خارج نشدن منی از دهانهٔ پیشاب‌راه	
surcharge	بیش‌بار	anorgasmia	بی‌اوج‌کامشی
[محیط‌زیست] بار هیدرولیکی یا آلی به میزانی فراتر از حد تعیین‌شده یا بالاتر از استاندارد طراحی یک سامانه		[سلامت] ناتوانی در رسیدن به اوج‌کامش حتی پس از تحریک کامل جنسی که سبب افسردگی می‌شود	
anaphylaxis, anaphylactic shock	بیش‌دفاعی	sync pop	بی‌ب همگامی
[پایه پزشکی] افزایش ناگهانی حساسیت بر اثر قرار گرفتن در معرض یک پادگن خاص که عموماً با واکنش‌های شدید همراه است و جان فرد را به خطر می‌اندازد		[سینما] صدایی در اولین قاب نوار صدا که به‌عنوان نشانه‌ای برای همگامی به کار می‌رود	
hypermetabolism	بیش‌دگرگشت	adipsia	بی‌تشنگی
[تغذیه] وضعیتی که در آن تجزیهٔ پروتئین و میزان دفع نیتروژن بیمار بیش از حد طبیعی است		[تغذیه] نبود احساس تشنگی در فرد	
hypercatabolism	بیش‌فروگشت	erotic apathy	بی‌تفاوتی شهوانی
[تغذیه] وضعیتی که در آن مصرف انرژی بیمار بسیار بیشتر از حد عادی است و در نتیجه، نیاز غذایی او افزایش می‌یابد		[سلامت] وضعیت یا نشانگان کم‌میلی که در آن برانگیزش جنسی تحت شرایط طبیعی پدید نمی‌آید	
		ageusia	بی‌چشایی
		[تغذیه] نبود احساس چشایی در فرد	
		aphylaxis	بی‌دفاعی
		[پایه پزشکی] فقدان هرگونه عکس‌العمل ایمنی‌شناختی	
hypersexuality	بیش‌فعالی جنسی	edentulous ¹ , agomphious, edentate	بی‌دندان
[سلامت] میل غیرعادی و مکرر به فعالیت جنسی			

stackweight,
stack load

بیشینه چینش

آدریایی | بیشترین تعداد بارگنجی که باتوجه به محدودیت وزنی و هندسه چینش می‌توان بر روی هم در یک شناور چید

بیشینه حالت پایای لاکتات

maximal lactate steady state

[تنظیم] وضعیت در فعالیت بدنی که در آن بیشینه حذف لاکتات از خون با بیشینه تولید آن در خون برابر می‌شود

nosology

بیماری‌شناسی

[روان‌شناسی] مطالعه و طبقه‌بندی علمی بیماری‌ها و اختلالات، اعم از ذهنی و جسمی

insight

بینش

[روان‌شناسی] فهمی از خود و روابط با دیگران که تجربه‌های پیشین را روشن یا فرد را در حل مسئله‌ای یاری می‌کند

true insight

بینش حقیقی

[روان‌شناسی] فهم واقعیت عینی یک وضعیت که با نیروی برانگیزاننده و هیجانی برای تسلط بر وضعیت یا تغییر رفتار همراه است

insight therapy

بیش‌درمانی

[روان‌شناسی] هرگونه روان‌درمانی مبتنی بر این نظریه که تغییرات شخصیتی عمیق و دیرپا حاصل نمی‌شود مگر آنکه مراجع منشأ نگرش‌های تحریف‌شده و تمهیدات دفاعی خود را دریابد

superchlorination

بیش کلرزنی

[محیط‌زیست] فرایند کلرزنی با غلظت بالا در تصفیه آب

hypercathexis

بیش‌مایه‌گذاری

[روان‌شناسی] در نظریه روانکاوی، فزونی انرژی روانی صرف‌شده بر یک موضوع

overconvergence

بیش‌همگرایی

[ریاضی] خصوصیت یک سری توانی که دنباله مجموع‌های جزئی آن دارای زیردنباله‌ای است که با حوزه‌ای بزرگ‌تر از حوزه همگرایی سری همگرا است

maximin

بیشین کم

[اقتصاد] در نظریه بازی‌ها، ویژگی راهبردی که کمترین میزان خطر پیش روی دو بازیگر را به حداکثر می‌رساند

بیشینه اکسیژن‌خواهی

ultimate oxygen demand, UOD

[محیط‌زیست] مقدار اکسیژن محاسبه‌شده لازم برای کانی‌سازی کامل مواد آلی و اکسایش آمونیاک و نیتروژن در آب

بیشینه باقی‌مانده

maximum residue limit, MRL

[غذا، غذا] حداکثر غلظت باقی‌مانده از یک ترکیب شیمیایی، پس از فراوری در غذا، که از نظر قانونی مجاز شناخته می‌شود
م. بیشینه باقی‌مانده مجاز

بیشینه باقی‌مانده مجاز

← بیشینه باقی‌مانده

اروان‌شناسی | آگاهی از واکنش‌های عاطفی خود و دیگران

بیش عقلی intellectual insight
 | روان‌شناسی | در روان‌درمانی، نوعی آگاهی عینی و عقلانی از تجربه‌ها و رابطه‌ها

بی‌هنجاری سرعتی velocity anomaly
 | ژنوفیزیک | ویژگی ظاهرشده به‌دلیل وجود بی‌نظمی‌هایی در سرعت

بیش هیجانی emotional insight

پ

پادریشه

antirroot

[علوم دارویی] پادکنشگری که در اتصال به گیرنده با همکنشگر رقابت می‌کند و می‌تواند سبب کاهش یا حذف اثر همکنشگر شود

[ژنوفیزیک] سازندگی با چگالی بیشتر از چگالی پوسته در زیر اقیانوس‌ها

پادکنشگر

antagonist

پادکنشگر نارقابتی

noncompetitive antagonist

[علوم دارویی] پادکنشگری که در محلی غیر از محل اتصال همکنشگر به گیرنده اثر می‌کند

[پایه پزشکی، علوم دارویی] دارویی که اثر مخالف با داروی دیگر داشته باشد

پادکنشگر برگشت‌پذیر

reversible antagonist

پادمایه‌گذاری

anticathexis, countercathexis

[روان‌شناسی] در نظریه روانکاوی، فرایندی که آن‌من از طریق آن انرژی روانی را صرف آرزوها و اندیشه‌هایی می‌کند که مانع از ورود آرزوها و اندیشه‌های ناخودآگاه (unconscious) به خودآگاه (conscious) می‌شوند

[علوم دارویی] پادکنشگری که اثر آن، با افزایش غلظت همکنشگر، کاهش می‌یابد یا از بین می‌رود

پادکنشگر برگشت‌ناپذیر

irreversible antagonist

پارآب‌سنگ

patch reef
[→ اقیانوس] قطعه‌ای کوچک و نامنظم و سرتخت از یک هم‌تافت آب‌سنگی

[علوم دارویی] پادکنشگری که اثر آن، با افزایش غلظت همکنشگر کاهش نمی‌یابد یا از بین نمی‌رود

پادکنشگر رقابتی

competitive antagonist

پارازیت ← اختلال

deny a pass, block a pass, پاس‌سد
choke a pass

[ورزش] در بسکتبال، جلوگیری از پرتاب توپ
توسط حریف به سمت هم‌تیمی‌هایش

tip pass, tap pass پاس سرپنجه

[ورزش] در بسکتبال، پاسی مشابه پاس در بازی
والیبال، با حرکت ناگهانی و کوتاه دست و زدن
سرانگشتان به توپ

outlet pass پاس گریز

[ورزش] در بسکتبال، اولین پاس بعد از نوگیری
تدافعی برای شروع ضدحمله که در نتیجه آن
توپ از منطقه مستطیل زیرحلقه خارج می‌شود

fuel injector¹, injector, پاشانه
injection nozzle, injection valve

[خودرو] دریچه‌ای که با باز شدن آن مقدار
مشخصی از سوخت از طریق یک افشانک با
فشار به داخل چندراهه هوا یا مستقیماً به داخل
سیلندر پاشیده می‌شود

impost¹, springing¹ پاتاق

[معماری] پاکاری که برای طاق به کار می‌رود

impost², springing², springer¹ پاکار

[معماری] محل شروع انحنا در قوس و چفته و
طاق

clearance, CL, پاکسازی
drug clearance

[علوم دارویی] پالایش خون از دارو یا ترکیبات
دیگر از راه اندام‌هایی مانند کبد و کلیه

merozygote پارزاک

[ژن‌شناسی] زاگی باکتریایی که کاملاً دولد نیست
و علاوه بر فام‌تن خود حاوی ژن‌های اضافی
خارج از فام‌تن است

reef patch پاره آب‌سنگی

[آب‌پاشی‌شناسی] زائده مرجانی منفردی که بر روی
فلات‌هایی با عمق کمتر از هفتاد متر و اغلب در
کولاب‌های خوست یا در آب‌سنگ‌های سدی
تشکیل می‌شود

image mosaic پاره‌چین تصویری

[نقشه‌برداری] تصویری بزرگ که از جورچینی
تصاویر کوچک‌تر ساخته می‌شود

answer پاسخ

[موسیقی] ارائه شکل دیگری از نهاد بلافاصله پس
از آمدن آن در مایه غالب در یک فوگ (fugue)

real answer پاسخ هم‌پا

[موسیقی] پاسخی که در آن نهاد به درجه دیگر
گام، که معمولاً نمایان است، انتقال می‌یابد،
درحالی‌که فواصل آن عیناً حفظ می‌شوند

tonal answer پاسخ هم‌مایه

[موسیقی] پاسخی که، با حفظ نمای نهاد، فواصل
آن را متناسب با مایه اصلی تغییر می‌دهد

flip pass, hand-off pass پاس دست‌به‌دست

[ورزش] در بسکتبال، پاس نزدیک با حرکتی
کوتاه و نرم که در آن توپ را مستقیماً به دست
هم‌تیمی می‌دهند

پایداری آب‌ایستایی
← پایداری ایستایی

پاکسازی تن whole body clearance,
total body clearance

[علوم دارویی] پاکسازی همه بدن از دارو

static stability پایداری ایستایی

[جز] مقاومت شارۀ ساکن در ایجاد حرکت
تلاطمی تنها بر اثر عامل شناوری

پاکسازی خونا plasma clearance,
CLp

[علوم دارویی] پاکسازی خونا از دارو

hydrostatic stability مت. پایداری آب‌ایستایی
vertical stability پایداری قائم

پاکسازی کبدی hepatic clearance

[علوم دارویی] پاکسازی خون از طریق کبد

پایداری قائم ← پایداری ایستایی

پایشگاه برق electrical control room

[رلی] اتاقی که در آن جریان سیم‌های بالاسری
وایش می‌شود

پاکسازی کلیوی renal clearance

[علوم دارویی] پاکسازی خون از طریق کلیه

پالایۀ جهتی تصویر

image directional filter

[نقشه‌برداری] پالایه‌ای ریاضیاتی که برای
بارزسازی عوارض خطی جهت‌دار تصویر در
یک راستای معین طراحی شده است

cloud monitoring پایشگری ابر

[فنا. اطلاعات] فرایند آگاه شدن از وضعیت
برنامه‌های کاربردی و زیرساخت ابر که معمولاً
مجموعه داده‌هایی ناهم‌بسته از آن به دست
می‌آید

پایانکدر acrodynia,

erythredema polyneuropathy,

Bilderbeck, Selter, Swift,

Swift-Feer, pink disease

[بایه پزشکی] بیماری‌ای در اوایل کودکی که غالباً
بر اثر مسمومیت با جیوه بروز می‌کند و با درد
و تورم و صورتی شدن و کاهش رشد انگشتان
دست و پا و خستگی و بی‌قراری همراه است

velocity potential پتانسیل سرعت

[جز] تابعی نرده‌ای که گرادیان آن برابر با بُردار
سرعتِ بخش ناچرخشی شارش است

پتانسیل کانی‌شدگی

mineralization potential

[زئوفیزیک] ولتاژهای طبیعی مربوط به نهشته‌های
معدنی شامل پتانسیل‌های خودبه‌خودی
الکتروشیمیایی

پایدارسازی تصویر

image stabilization

[نقشه‌برداری] کاهش تاری ناشی از حرکت دوربین
در هنگام نوردهی با استفاده از مجموعه‌ای از
فنون و روش‌ها

thought broadcasting بخش فکر

[روانشناسی] هذیانی که در آن فرد باور دارد که
دیگران افکار او را می‌شنوند

پرتوآپرتی‌سازی radappertization

[فتا: غذا] آپرتی‌سازی از طریق پرتودهی

پرتوپاستوریزه‌سازی radicidation,

radiation sterilization,

commercial sterility

[فتا: غذا] در صنایع کنسروسازی، سترون کردن

به روش پرتودهی

پرتوماندگار سازی radurization

[فتا: غذا] تیمار مواد غذایی با مقادیر کم پرتوهای

یوننده، برای افزایش ماندگاری و کاهش میزان

فساد ریزاندامگان‌های موجود در آنها

پرخاشجویی aggressiveness

[روان‌شناسی] تمایل به برتری‌جویی اجتماعی و

رفتار تهدیدکننده و خصمانه

پرخاشگر aggressive

[روان‌شناسی] ویژگی فردی که پرخاشگری می‌کند

پرخاشگری aggression

[روان‌شناسی] رفتاری ناشی از رقابت‌جویی یا

خشم یا خصومت که به آسیب رساندن یا

نابودی یا شکست دیگری و در بعضی موارد

خود شخص می‌انجامد

پرخاشگری ابزاری

instrumental aggression,

operant aggression

[روان‌شناسی] عمل خصمانه معطوف به تصاحب یا

بازپس‌گیری شیء یا قلمرو یا امتیازی ویژه

پدیده‌های خورشیدی-زمینی

solar-terrestrial phenomena

[ژئوفیزیک] پدیده‌های قابل‌مشاهده بر روی زمین

ناشی از تأثیر خورشید

پذیرایی مختصر craft service

[سینما] عرضه و وعده‌های غذایی مختصر به گروه

تولید در بین وعده‌های اصلی غذا

پذیرش خط‌نورد

rolling stock acceptance

[ریلی] آخرین مرحله فرایند پذیرش نوع تازه‌ای

از ناوگان ریلی و سامانه‌های داخل قطار و

زیرساخت‌های مربوط به آن در شبکه ریلی و

راه‌آهن یک کشور

پذیرفتاری پادفرّومغناطیسی

antiferromagnetic susceptibility

[ژئوفیزیک] معیاری برای پاسخ مغناطیسی ماده

پادفرّومغناطیسی هنگامی که در معرض میدان

خارجی قرار گیرد

پراگردیزه‌ای perinephric, perirenal

[پایه پزشکی] مربوط به ناحیه نزدیک به کلیه، و در

داخل پوشش آن

پُریزاقی sialorrhea

[تغذیه] حالتی که در آن بزاق دهان بیش‌ازحد

طبیعی ترشح می‌شود

پرتاب سرپنجه tip in, tip-in shot,

tap in

[ورزش] در بسکتبال، پرتاب دوم در نتیجه

نوگیری پرتاب به‌ثمرنرسیده با ضربه آهسته

سرانگشتان به توپ

نقشه‌برداری | پرس‌وجو برای یافتن اشیای مرتبط
در پایگاه داده تصویری

پرش تصویر sync roll
[سینما] بالا و پایین رفتن سریع تصویر تلویزیون
به دلیل از بین رفتن همگامی

پرکننده filler
[علوم دارویی] هریک از موادی که برای افزایش
حجم دارو به کار می‌رود
مثلاً ماده حجم‌افزا، حجم‌افزا bulking agent

پرواز آموزشی training flight
[نظامی، هوایی] پرواز با یک هواگرد خاص، بدون
بار و مسافر، تحت نظارت معلم خلبان یا ارزیاب
مجاز کشوری یا شرکتی

پروانه خلبانی تجاری
commercial pilot's licence, CPL
[نظامی، هوایی] پروانه خلبان‌یکمی هواگردهای
ترابری تجاری، خاص پروازهای تک‌نفره

پروانه خلبانی خطوط هوایی
airline transport pilot's licence,
air transport pilot's licence, ATPL,
air transport pilot certificate
[نظامی، هوایی] گواهینامه‌ای که برای خلبان یا
کمک‌خلبانی صادر می‌شود که بتواند با
هواگردهای دارای وزن بیشینه برخاست بیش
از ۲۰ تن پرواز کند

پروانه خلبانی شخصی
private pilot's licence, PPL
[نظامی، هوایی] گواهینامه پایه برای پرواز با
هواگردهای غیرتجاری که دارنده آن اجازه
حمل مسافر به صورت تجاری ندارد

پرخاشگری جابه‌جاشده
displaced aggression

[روانشناسی] تغییر جهت خصومت از منبع ناکامی
یا خشم به سوی خویش یا یک فرد یا موضوع
دیگر

پرخاشگری خصمانه
hostile aggression

[روانشناسی] پرخاشگری به قصد آزار و آسیب
رساندن

پردازش موجک wavelet processing
[ژئوفیزیک] پردازش به روش واهم‌آمیخت
(deconvolution) برای تعیین شکل موجک پایه
یا واپایش و تغییر شکل آن

پردازه point of sale, POS, checkout,
point of purchase
[عمومی] دستگاه یا جایگاهی برای خرید کالا و
گرفتن سفارش و پرداخت و سایر خدمات
مشتریان

پرده‌آبی bluescreen,
bluescreen process
[سینما] فرایندی برای ترکیب تصویر پیش‌زمینه و
پس‌زمینه که در آن بازیگران در مقابل یک پرده
آبی یا سبز بازی می‌کنند و بخش پس‌زمینه، در
پس‌تولید، با فرایند برش فام با تصویری
رایانه‌ای جایگزین می‌شود

پرده‌عریض widescreen
[سینما] ویژگی فیلمی که نسبت ابعاد تصویر آن،
معمولاً با نسبت ۹ در ۱۶، کشیده‌تر از نسبت
استاندارد ۳ در ۴ است

پُرس‌مان تصویری image querying

MIDI echo

پژواک میدی

[موسیقی] عملکرد برخی از افزاره‌های میدی که در آنها داده‌های وارد شده از ورودی میدی از راه خروجی میدی به بیرون ارسال می‌شود

complete protein

پروتئین کامل

[تغذیه] پروتئینی که تمامی آمینواسیدهای ضروری برای بدن انسان در ساختار آن موجود است

action research

پژوهش کنشی

[آینده‌پژوهی] حوزه‌ای که اقدام‌های اجتماعی برخاسته از یادگیری کنشی را در عرصه پژوهش‌های اجتماعی صورت‌بندی می‌کند و از مشارکت گروهی از متخصصان و پژوهشگران و اعضای سازمان‌ها و جامعه‌هایی، که به دنبال ارتقای موقعیت خود هستند، بهره می‌برد

incomplete protein

پروتئین ناکامل

[تغذیه] پروتئینی که مقدار آمینواسیدهای ضروری آن برای تأمین نیازهای بدن انسان کافی نیست

پرونده پیشینه مهمان

guest history file

[گردشگری] پرونده‌ای شامل جزئیات مربوط به مهمان که، برای بازاریابی و مراجعه به آن در هنگام مراجعه مجدد او، در مهمانخانه بایگانی می‌شود

sexual abstinence

پرهیز جنسی

[سلامت] خودداری از فعالیت جنسی معمولاً به دلایل خاصی که ممکن است اخلاقی یا مذهبی یا قانونی یا مربوط به ایمنی و سلامت باشد

selective abstinence

پرهیز گزینشی

[سلامت] پرهیز فرد از برخی رفتارهای جنسی و نه همه آنها، به‌طور انتخابی

postcibum

پساغذا

[تغذیه] پس از صرف غذا

postprandial, postcibal

پساغذایی

[تغذیه] مربوط به پس از صرف غذا

recall, product recall

پس‌خوانی

[علوم دارویی] جمع‌آوری فراورده‌های دارویی دارای نقص

sexual medicine

پزشکی جنسی

[سلامت] مطالعه و تشخیص و درمان امور مربوط به سلامت جنسی زنان و مردان

drop step

پس‌گام

[ورزش] در بسکتبال، گام کوتاهی که برای جا گذاشتن مدافع تیم حریف به عقب برداشته می‌شود

hook echo

پژواک قلاب‌شکل

[جو] پژواکی به شکل چنگک بر روی صفحه رادار که از بازتابندگی زیاد امواج در طی کشیده شدن بارش به درون مارپیچ میان‌چرخند به وجود می‌آید

موج بازیکنان هم‌تیمی خود را در ضدحمله دنبال می‌کند

پشتیبان‌گیری آینه‌ای

← داده‌بانی پیوسته

پشتیبان‌گیری ابری cloud backup

[فنا. اطلاعات] پشتیبان‌گیری از داده‌ها در افزاره ذخیره شبکه‌ای واقع در ابر

پشتیبان‌گیری پرونده‌باز

open-file backup

[فنا. اطلاعات] پشتیبان‌گیری‌ای که تراکنش‌های درحال پیشرفت را تحلیل می‌کند و با مقایسه پرونده‌های آغاز و پایان پشتیبان‌گیری یک پرونده پشتیبانی پدید می‌آورد که نماینده پرونده کامل پس از پردازش تمام تراکنش‌ها است

پشتیبان‌گیری تام

← پشتیبان‌گیری تمام‌سامانه

پشتیبان‌گیری تفاضلی

differential backup

[فنا. اطلاعات] روشی در پشتیبان‌گیری که در آن نرم‌افزار پشتیبان‌گیری از تمام پوشه‌های تغییر یافته پس از آخرین پشتیبان‌گیری تام، رونوشت برمی‌دارد

پشتیبان‌گیری تفاضلی بازگشتی

reverse delta backup

[فنا. اطلاعات] روشی در پشتیبان‌گیری که در آن ابتدا پشتیبان‌گیری تام انجام می‌شود و سپس رونوشت کامل را با ویراست زنده به‌صورت دوره‌ای هم‌زمان‌سازی می‌کنند

پس‌نواخت aftertouch

[موسیقی] تغییری که، پس از نواختن نُت‌ها، در فشار وارد بر شستی‌های فرمان‌ساز میدی (MIDI controller) ایجاد می‌کنند

مت. پس‌نواخت میدی MIDI aftertouch

پس‌نواخت چندسان

polyphonic aftertouch,
polyphonic pressure

[موسیقی] نوعی پس‌نواخت که در آن هر کدام از شستی‌ها پس‌نواخت خاص خود را تولید می‌کنند

پس‌نواخت میدی ← پس‌نواخت

پس‌نواخت یکسان

monophonic aftertouch

[موسیقی] نوعی پس‌نواخت میدی که برای تمام مسیرها یکسان ارسال می‌شود

پس‌نوازش afterplay

[سلامت] رفتارهای صمیمانه‌ای که بعد از نزدیکی جنسی بروز پیدا می‌کند

پشت آب‌سنگ back reef

[ج. اقیانوس] منطقه‌ای بین آب‌سنگ و کرانه مجاور آن

پشت‌صحنه behind the scenes

[سینما] رویدادهایی که خارج از دید دوربین اتفاق می‌افتند یا اگر در روند تولید و در داخل دید دوربین رخ می‌دهند در فیلم نهایی گنجانده نمی‌شود

پشتیبان trailer¹

[ورزش] در بسکتبال، بازیکن مهاجمی که اولین

یا آبی یا یاسمنی و جام گل تیغی شکل و با لوله کوتاه و پنج لپ نامنظم

پنج‌انگشت پاکدامن

Vitex agnus-castus,
chaste tree, Abraham's balm,
monk's pepper

[گیاهان دارویی] گونه‌ای پنج‌انگشت به شکل گیاهی درختچه‌ای با ساقه‌های منشعب و پوشیده از کرک‌های نمدی کوتاه و برگ‌های پنج‌برگچه‌ای و دُم‌برگ‌های بلند و گل‌آذین نسبتاً متراکم و گرزهای فشرده و تقریباً کروی و گل‌های یاسمنی کم‌رنگ یا آبی به طول حدود ۸ میلی‌متر و میوه کروی سیاه یا سرخ‌فام

پنج‌انگشت هندی

Vitex trifolia

[گیاهان دارویی] گونه‌ای پنج‌انگشت به شکل درخت یا درختچه به ارتفاع ۶/۵ متر با برگ‌های اغلب سربزرگچه‌ای و گل‌آذین گزرن و پایکدار و تنک و جام گل بنفش به طول ۷ تا ۱۳ میلی‌متر و با میوه کروی به قطر چهار میلی‌متر

پنیرک

Malva

[گیاهان دارویی] سرده‌ای از پنیرکیان شامل گیاهان یک‌ساله یا چندساله افراشته یا خیزان با برگ‌های متناوب یا ساده یا پنجه‌ای یا لپ‌دار و جام گل پنج‌بخشی و گلبرگ‌های واژتخم‌مرغی و ناخنک‌دار در قاعده به رنگ‌های قرمز یا زرشکی یا صورتی یا آبی یا سفید و میوه چاک‌بَر با برچه‌های ۸ تا ۱۶ تایی ناشکوفه و تک‌دانه‌ای با دانه‌های کلیوی و صاف و بدون کرک

Malva sylvestris,
high mallow

پنیرک پابلند

پشتیبان‌گیری تمام‌سامانه full system backup, image backup

[فنا. اطلاعات] پشتیبان‌گیری از تمام پرونده‌های سامانه و پرونده راه‌اندازی و تمام اطلاعات دیگر موجود در دیسک
م. پشتیبان‌گیری تام

پشتیبان‌گیری فزاینده incremental backup

[فنا. اطلاعات] پشتیبان‌گیری از پرونده‌ها و پوشه‌هایی که پس از آخرین پشتیبان‌گیری عادی تغییر کرده‌اند یا ایجاد شده‌اند

پشتیبان‌گیری مقطعی point-in-time backup, PIT backup, snapshots

[فنا. اطلاعات] پشتیبان‌گیری از داده‌ها و اعمال پیاپی تغییرات اصلاحی بر روی آنها

پل میان‌گذر through span bridge

[ریلی] پلی که در آن خط آهن بین دو شاه‌تیر یا خرپای دارای مهاربند قرار دارد

پل نیم‌میان‌گذر half-through span bridge

[ریلی] پلی که در آن خط آهن بین دو شاه‌تیر یا خرپای بدون مهاربند قرار دارد

پنج‌انگشت

Vitex

[گیاهان دارویی] سرده‌ای از نعنائیان شامل گیاهان درختی و درختچه‌ای با برگ‌های متقابل و پنجه‌ای دارای ۳ تا ۷ برگچه و گل‌ها در گرزهای متراکم یا تنک و در انتهای شاخه‌ها در گل‌آذین خوشه‌ای مرکب و با گل‌های بنفش

[فنا: غذا] آب میوه‌ای که از پوره میوه‌های
مورد استفاده در صنایع شراب‌سازی یا سایر
صنایع غذایی به دست می‌آید

پوراب انگور grape must

[فنا: غذا] آب انگوری که از پوره انگور به دست
می‌آید

پوراب سیب apple must

[فنا: غذا] آب سیبی که از پوره سیب به دست
می‌آید

پوست درد چربی‌زاد

adiposis dolorosa, adiposalgia
Dercum disease

[پایه پزشکی] نوعی نارسایی که در آن بافت‌های
ذخیره چربی نزدیک به پوست به علت فشاری
که به اعصاب مجاور می‌آورند تحریک‌پذیر و
دردناک می‌شوند

پوست کلید skinput

[فنا: اطلاعات] نوعی واسط کاربری با فناوری
طبیعی که براساس حسگرهای پوستی انسان
کار می‌کند و امکان می‌دهد بدن با استفاده از
حسگر زیست-صوتی (bio-acoustic sensor)
پوشیدنی نقش ورودی را ایفا کند

پوسیدگی rotting, decomposition

[فنا: غذا] فرایندی طبیعی که در آن بافت‌های
گیاهی یا جانوری بر اثر فعالیت میکروبی تجزیه
یا پوسیده می‌شوند

بوک آب سنگ reef tufa

[آب‌انوس] نوعی کلسیت الیافی و منشوری که
مستقیماً از آب اُبرسیرشده بر روی رسوبات
داخلی یک تپه آب‌سنگی نهشته می‌شود

[آب‌گیاهان دارویی] گونه‌ای پنیرک به شکل گیاهی
دوساله و به ندرت چندساله به بلندی ۳۰ تا ۱۲۰
سانتی‌متر و با ساقه راست و اغلب منشعب و
پوشیده از کرک‌های پراکنده و نسبتاً بلند و
کرک‌های کوتاه ستاره‌ای و با دم‌برگ پهنک
دایره‌ای و قلبی در قاعده با ۵ تا ۷ لپ
نیم‌دایره‌ای و گل‌های صورتی پرشمار و
به ندرت منفرد که در محور برگ‌ها ظاهر
می‌شوند و دارای گلبرگ‌های ۲ تا ۲/۵
سانتی‌متری

پنیرک رونده Malva neglecta Wallr, running mallow

[آب‌گیاهان دارویی] گونه‌ای پنیرک به شکل گیاه علفی
چندساله به بلندی ۸ تا ۴۵ سانتی‌متر و
خاکستری-پرزار با ساقه‌های پرشمار و
خوابیده یا خیزان و اغلب چوبی در قاعده و
پوشیده از کرک‌های متراکم ستاره‌ای و با
دم‌برگ‌های چندبرابر طول برگ و پهنک برگ
دایره‌ای به طول ۲ تا ۲/۵ و به عرض ۲/۵ سانتی‌متر
و گل‌های صورتی ۲ تا ۳ برابر طول کاسه و
گلبرگ‌های تخم‌مرغی و با دانه‌های قهوه‌ای تیره
به شکل کلیه و سفید در محل ناف

پودمان رمزنگاشتی cryptographic module

[رمز] مجموعه سخت‌افزار و نرم‌افزار و
ثابت‌افزار برای اجرای توابع امنیتی تأییدشده
شامل الگوریتم‌ها/خوارزمی‌ها رمزنگاشتی و
تولید کلید

پوده آب‌سنگی reef detritus, reef debris

[آب‌انوس] واریزه‌ای که از فرسایش آب‌سنگ به
وجود می‌آید

پوراب must

پونه ← نعنایونه

disembarkation¹ پیاده شدن

[دریایی] فرایندی که در طی آن خدمه یا مسافران را از کشتی پیاده می‌کنند
مت. پیادش^۱

پویایی‌شناسی سامانه

system dynamics

[آینده‌پژومی] مطالعهٔ چگونگی رفتار واقعی سامانه با بهره‌گیری از مدل‌سازی پیش‌فرض‌ها و قوانین حاکم بر آن سامانه

disembarkation² پیاده کردن

[دریایی] فرایندی که در طی آن خدمه یا مسافران از کشتی پیاده می‌شوند
مت. پیادش^۲

پویایی‌شناسی غیرخطی

non-linear dynamics

[آینده‌پژومی] مطالعهٔ سامانه‌هایی با رفتارهای پیش‌بینی‌ناپذیر و غیرمنتظره که میان درونداد و بروندادشان رابطهٔ خطی برقرار نیست

پیام مسیر میدی

MIDI channel message

[موسیقی] نوعی پیام میدی که از طریق مسیری خاص هدایت می‌شود تا فقط افزارهای که به آن مسیر متصل است آن را دریافت کند

پویشگر سه‌بعدی

3d scanner

[فتا. اطلاعات] افزارهای که با تحلیل محیط یا شیء واقعی، در مورد شکل و ظاهر آن داده گردآوری می‌کند

tail chase پی‌پری

[نظامی] نوعی راهکنش رزم هوایی که در آن جنگندهٔ خودی با جنگندهٔ دشمن، درحالی‌که درحال دور شدن از آن است، درگیر می‌شود

پهلوی‌ری

chase ride

[نظامی] پروازی برای آموزش دانشجوی خلبانی که در آن معلم پرواز از هواپیمایی که در نزدیکی هواپیمای دانشجو پرواز می‌کند او را زیر نظر دارد و دستورهای لازم را به او می‌دهد

supercell tornado پیچند آب‌ریخته‌ای

[جزا] پیچندی در درون آب‌ریخته‌های دارای میان‌چرخند توسعه‌یافته در وِردسپهر میانی

landspout پیچند خشکی

[جزا] پیچندی بر روی خشکی که در مرحلهٔ رشد آب‌کومه‌ای مولد آن رخ می‌دهد و منشأ تاوایی آن لایهٔ مرزی است

پهنهٔ مرئی

live area

[سینما] کل پهنهٔ تصویری که در نمایاب دوربین فیلم‌برداری یا تصویربرداری دیده می‌شود و محدوده‌ای فراتر از پهنهٔ ایمن یا صفحهٔ تولید نهایی را در بر می‌گیرد

پیچند ناآب‌ریخته‌ای

nonsupercell tornado

[جزا] پیچندی که شکل‌گیری آن بدون میان‌چرخند از پیش‌موجود در وِردسپهر میانی است و طول عمر آن به چندین ساعت می‌رسد

پیادش^۱ ← پیاده شدنپیادش^۲ ← پیاده کردن

پی‌درد صورت‌فلجی
 geniculate neuralgia,
 Ramsay Hunt syndrome,
 neuralgia facialis vera,
 Hunt neuralgia
 [هپایه پزشکی] پی‌دردی که با درد در گوش همراه
 است و عموماً علت ویروسی دارد و سبب فلج
 صورت می‌شود

پیرارنگ
 iridescence
 [جو] ترکیبی از رنگ‌های سبز و سرخ و گاه آبی
 و زرد در پیرامون برخی آب‌های بالا با زاویه
 حدود سی درجه با خورشید

پیرارنگی
 iridescent
 [جو] دارای پیرارنگ یا مربوط به آن

پیراگر دیزه‌ای
 paranephric²
 [هپایه پزشکی] مربوط به ناحیه نزدیک به کلیه، ولی
 خارج از پوشش آن و در فضای صفاقی

پیرایش پروتئین
 protein splicing
 [ژن‌شناسی] برش دقیق پساترجمه‌ای
 (posttranslational) میان‌تئین از یک پروتئین
 پیش‌ساز

پیش‌اغذا
 antecibum
 [تغذیه] پیش از مصرف غذا

پیش‌اغذایی
 preprandial
 [تغذیه] مربوط به پیش از مصرف غذا

پیش‌انگاری
 anticipation
 [آینده‌پژوهی] بررسی آینده پدیده یا موضوع و
 آمادگی برای رویارویی با آن با کمترین
 اطلاعات در قالب دامنه‌ای از احتمالات

پیچیدگی
 complexity
 [آینده‌پژوهی] وضعیتی ناشی از درهم‌کنش اجزای
 پرشماری که به دلیل غیرخطی بودن
 بازخوردهای چرخه‌ای ذاتی، سبب
 دشواری‌هایی در تحلیل‌های خطی یا تقلیل‌گرا
 می‌شود

پی‌درد
 neuralgia
 [هپایه پزشکی] دردی که در طول یک عصب یا مسیر
 عصبی خاص گسترش می‌یابد
 مت. عصب‌درد

پی‌درد بین‌دنده‌ای
 intercostal neuralgia
 [هپایه پزشکی] درد ناشی از عصب‌های بین‌دنده‌ای

پی‌درد پستان
 mammary neuralgia
 [هپایه پزشکی] درد عصبی در ناحیه پستان

پی‌درد زبانی-حلقی
 glossopharyngeal neuralgia
 [هپایه پزشکی] دردی بسیار شدید در دو سوی گلو
 که به سمت گوش‌ها کشیده می‌شود

پی‌درد زونایی
 postherpetic neuralgia
 [هپایه پزشکی] سوزش و تحریک‌پذیری پوست پس
 از ابتلا به زونا

پی‌درد سه‌قلو
 trigeminal neuralgia,
 trifocal neuralgia,
 trifacial neuralgia,
 tic douloureux
 [هپایه پزشکی] درد دوره‌ای شدید در ناحیه‌ای که
 توسط عصب سه‌قلو عصب‌رسانی می‌شود

پیش‌نمایش خصوصی sneak preview

[سینما] نمایش غیررسمی فیلم به قصد ارزیابی واکنش احتمالی تماشاگران که گاه به انجام تغییراتی در ساختار فیلم منجر می‌شود

پیش‌نوازش foreplay

[سلامت] کنش‌های جنسی مثل بوسه و لمس که پیش از نزدیکی جنسی انجام می‌شود

پیشینه فنی هواگرد

aircraft technical records,
technical records, quality records

[انظامی، هوایی] سوابق مربوط به نگهداری هواگرد و موتور و قطعات آن

پیشینه مهمان guest history

[گردشگری] پیشینه مربوط به مهمان و اقامت‌های قبلی او در مهمانخانه و اتاق مورد علاقه او و موارد دیگر

پیکربندی ابر cloud configuration

[فنا. اطلاعات] الگوی ترازبالایی که الزامات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری خدمات و نحوه توزیع آنها و میزان‌پذیری (scalability) آنها و الزامات مکانی و افزونگی را مشخص می‌کند

پیگیر trailer²

[ورزش] در بسکتبال، بازیکنی که بازیکن حریف را دنبال می‌کند

پی‌گیری‌پذیری accountability

[+ رمز] امکان ردگیری منحصر به فرد فعالیت‌های یک هستار

پیشانی spandrel¹

[معماری] در نما، سطح میان کف پنجره و نعل‌درگاه (lintel) پنجره طبقه پایین آن

پیشانی آب‌سنگ reef front

[+ اقیانوس] بخش فوقانی شیب دریاسوی (seaward) آب‌سنگ که از نقطه کاهشی (dwindle-point) توده مرجان‌ها و جلبک‌های مرجانی تا لبه آب‌سنگ ادامه دارد

پیشایند prequel

[سینما] فیلمی که رویدادهای آن مربوط به زمانی پیش از زمان رویدادهای فیلمی است که پیش از آن ساخته شده است

پیش‌پوست foreskin

[سلامت] لایه پوشش‌دهنده پوست سر آلت
منه، قلفه prepuce, preputium

پیش‌دوره preperiod

[ریاضی] جزء اول یک واژه نهایتاً دوره‌ای پیش از آغاز اولین بخش دوره‌ای آن

پیش‌قطبی prepolar

[ریاضی] برای زیرمجموعه A از دوگان فضای برداری هنجیده X ، مجموعه عناصری از X مانند x که به ازای هر $f \in A$ ،
 $|f(x)| \leq 1$

پیش‌کشت pre-culture

[محیط‌زیست] ریزاندامگان‌هایی که در محیطی مناسب کشت شده‌اند تا سازگاری آنها با شرایط آزمایش اصلی ارتقا یابد

پیمایش موضوع

issue survey

[آینده پژوهی] روشی برای شناسایی موضوع‌های نوآیند در حوزه‌های تخصصی با بهره‌گیری از مستندات موجود و آرای طیف گسترده‌ای از کارشناسان

پی مفصل درد

arthroneuralgia

[پایه پزشکی] دردی که منشأ آن مفصل یا نواحی نزدیک به آن است

پی‌میگرن ← میگرن عصبی

پیوسته رهش

sustained-release formulation,
sustained-release, SR

[علوم دارویی] خصوصیت برخی ترکیبات دارویی که به صورت تدریجی در بدن آزاد می‌شوند
مت. آهسته رهش
slow release

ت، ث

[ریاضی] تابع تحلیلی f در قرص یکه باز با این ویژگی که تابعی محدب چون g وجود دارد که رابطه زیر در آن برقرار است:

$$\operatorname{Re} \frac{f'(z)}{g'(z)} > 0$$

مت. تابع نزدیکه‌محدب

تابع نزدیکه‌محدب

← تابع نزدیکه‌کوژ

تابع نیم‌پیوسته

semicontinuous function

[ریاضی] تابعی که تقریباً همه‌جا پیوسته است و در نقاطی که پیوسته نیست، یا نیم‌پیوسته بالایی است یا نیم‌پیوسته پایینی

تابع نیم‌پیوسته بالایی

upper semicontinuous function

[ریاضی] تابع حقیقی f بر فضای توپولوژیکی X به‌طوری‌که به‌ازای هر

$r \in \mathbb{R}$ ، مجموعه

$\{x \in X : f(x) < r\}$ باز باشد

تابع بساهمساز

pluriharmonic function

[ریاضی] تابعی بر حوزه Ω در $\mathbb{C}^n$ با این ویژگی که تحدید آن به اشتراک Ω و هر خط مختلطی که Ω را قطع کند همساز است

تابع زیست‌سنجشی

biometric function

[آمار] هریک از توابع مرتبط با مطالعه داده‌های طول عمر

تابع کوژناوردا

invex function

[ریاضی] تابعی مشتق‌پذیر مانند $f : X \rightarrow \mathbb{R}$ که X در $\mathbb{R}^n$ باز است و تابعی بُرداری مانند $\eta : X \times X \rightarrow \mathbb{R}^n$ وجود دارد به‌طوری‌که به‌ازای هر $x, y \in X$ ، رابطه $f(x) - f(y) \geq \eta(x, y)^T \nabla f(y)$ برقرار است

تابع نزدیکه‌کوژ

close-to-convex function

از گذر میدی ۲. مدت زمان لازم برای پاسخ یک
افزاره به یک پیام ورودی میدی

تاری حرکتی motion blur
[سینما] تار شدن برخی از اجزای تصویر بر اثر
حرکت موضوع یا دوربین

تاریخ آینده future history
[آینده‌پژوهی] روایتی تاریخی که زنجیره‌ای از
رویدادها و روندها را درباره آینده‌ای خاص
بیان می‌کند

تاریخ انقضا expiry date, EXP,
expiration date
[علوم دارویی] تاریخی که پس از آن دارو نباید
مصرف شود

تاریخ بدیل ← دگرتاریخ

تأسیسات سوخت fuel farms,
joint holder user installation, JHUI
[مواهی] تأسیساتی برای نگهداری سوخت هواگرد
و توزیع آن به خطوط هوایی

تأییدنامه نوع type approval
[مواهی] گواهی‌ای که به محصولی اعطا می‌شود
که حداقل الزامات قانونی و فنی و ایمنی را دارا
باشد

تَبانی collusion
[اقتصاد] هماهنگی و همکاری پنهان و غیرقانونی
دو یا چند فرد برای فریب دیگری یا دیگران یا
تضییع حقوق آنان

تابلوی اطلاعات مسیر پویا
dynamic route information panel,
DRIP

[درون‌شهری] تابلویی که اطلاعاتی درباره وضعیت
تردد یا طول صف در مسیرهای مختلف ارائه
می‌دهد

تابلوی پیام‌متغیر variable message sign, VMS,
dynamic message sign, DMS
[درون‌شهری] تابلویی که اطلاعات لحظه‌ای تردد را
نمایش می‌دهد و همچنین کاربران را از وضعیت
هوا و اطلاعات مهم دیگر آگاه می‌سازد

تاج crown¹
[معماری] قسمت فوقانی قوس و چفته

تاجریزی ← بادنجان تاجریزی

تاج‌مُهره keystone, key block,
clavis, sagitta, mensole, key
[معماری] مهره‌ای که در تاج چفته قرار می‌گیرد و
سبب استحکام سازه می‌شود یا صرفاً نقش
تزیینی دارد

تاخت زدن switch
[ورزش] در بسکتبال، حرکتی که در آن دو مدافع
بازیکنان مهاجمی را که تحت پوشش دارند با
هم عوض می‌کنند

تاخیر میدی MIDI delay
[موسیقی] ۱. مدت زمان لازم برای عبور یک پیام
میدی. از زمان ورود به ورودی میدی و خروج

- sync pulse, **تپ همگامی**
synchronizing pulse
[سینما] در سامانه ضبط صدا، تپی که در فرایند همگام‌سازی تصویر و نوارهای مغناطیسی به کار می‌رود
- dabbing in **تجاوز به حریم**
[رادی] ورود غیرقانونی به حریم راه‌آهن برای عکس گرفتن از قطار و تأسیسات مربوط
- abstraction **تجريد**
[فنا، اطلاعات] شیوه‌ای در خدمات ابری که امکان می‌دهد کاربر با جزئیات سروکار نداشته باشد
- تجهیزات سوارش**
boarding arrangement
[آدریایی] کلیه وسایل از قبیل پله راهنما و پلکان کشتی که برای سوار شدن به کشتی مورد نیاز است
- تجهیزات مهار ریزش** spill control gear
[آدریایی] تجهیزاتی خاص برای جلوگیری از ادامه ریخته شدن آلاینده‌ها در همان مراحل اولیه ریزش
- citation analysis **تحلیل استنادی**
[آینده‌پژومی] روشی مبتنی بر محاسبه تعداد اسناد منتشرشده‌ای که به یک سند مشخص ارجاع داده می‌شوند
- context analysis **تحلیل بافت**
[آینده‌پژومی] بررسی و تبیین شرایط و عوامل تأثیرگذار بر یک پدیده
- image contrast **تباین تصویر**
[نقشه‌برداری] نسبت بین انرژی گسیل‌شده از یک شیء و محیط پیرامون آن
- velocity contrast **تباین سرعت**
[ژئوفیزیک] تغییر در سرعت که به بازتاب یا تغییر جهت انتشار موج منجر می‌شود
- genital herpes **تبخال تناسلی**
[سلامت] یکی از عفونت‌های شایع منتقل‌شونده از راه تماس جنسی که عامل آن ویروس اچ. اس. وی است و سبب درد و خارش و زخم در ناحیه تناسلی می‌شود
- potential evaporation, **تبخیر بالقوه**
evaporative power,
evaporation power,
evaporative capacity,
evaporation capacity, evaporativity
[جز] معیار مناسب بودن وضع هوا یا اقلیم برای فرایند تبخیر
م. آهنگ تبخیر بالقوه
- potential evaporation rate **تبخیر-تعرق بالقوه**
potential evapotranspiration
[جز] مقدار تبخیر آب از سطحی با پوشش گیاهی کامل و یکنواخت و دارای آب کافی
- reef knoll **تپه آب‌سنگی**
[آقیانوس] ۱. تپه برجسته و گرد و کوچکی از سنگ آهک مرجانی که اغلب بالای آن شبیه به قارچ است ۲. آب‌سنگ جدیدی شبیه به تپه‌ای گرد و کوچک

آبستان‌شناسی | روش چندمتغیره آماری برای ارزیابی شباهت‌های میان واحدها یا هموندگان براساس حضور یا عدم حضور گونه‌هایی از دست‌ساخته‌های شاخص یا هم‌نهشتگان در آنها

تحلیل خوشه‌ای پایگانی hierarchical cluster analysis

آبستان‌شناسی | روشی در تحلیل خوشه‌ای که در آن ابتدا کل مشاهدات در یک خوشه و سپس در خوشه‌های کوچک‌تر بررسی می‌شود

تحلیل رمز فعال active cryptanalysis

رمز | نوعی تحلیل رمز مبتنی بر تغییر پیام ارسالی یا ارسال مجدد آن یا حتی وارد کردن پیام‌های جدید موردنظر تحلیل‌گر

تحلیل رمز کلیدمرتبط related-key cryptanalysis

رمز | نوعی تحلیل رمز مشابه با تحلیل تفاضلی رمز که در آن تفاضل بین کلیدها بررسی می‌شود

تحلیل سرعت velocity analysis

ژئوفیزیک | محاسبه سرعت برانباش و سرعت برون‌راند بهنجار با اندازه‌گیری مقدار برون‌راند بهنجار

تحلیل سری‌های زمانی time-series analysis

آینده‌پژوهی | روشی برای شناسایی سلسله‌ای از داده‌ها و الگوهای یک متغیر در زمان‌های مختلف با هدف پیش‌بینی آن متغیرها در آینده

تحلیل تکافت SWOT analysis

آینده‌پژوهی | روشی تحلیلی برای دسته‌بندی عوامل مهم درونی و بیرونی اثرگذار بر سازمان و راهبردها و آینده‌های ممکن و شناسایی توانایی‌ها، کاستی‌ها، فرصت‌ها و تهدیدها
ص.ک. تحلیل توانایی - کاستی - فرصت - تهدید
strength-weakness-opportunity-threat analysis

تحلیل تمایزی discriminant analysis

آمار | روشی که در آن از طریق مجموعه‌ای از مشاهدات چندمتغیره معین بر روی نمونه‌هایی که با قطعیت می‌دانیم از دو یا چند جامعه می‌آیند، بتوان قاعده‌ای وضع کرد که براساس آن افراد دیگر، با کمینال احتمال به رده‌بندی، به جامعه درست اصلی تخصیص داده شوند

تحلیل توانایی - کاستی - فرصت - تهدید ← تحلیل تکافت

تحلیل چندمعیاره multi-criteria analysis

آینده‌پژوهی | روشی برای اولویت‌بندی یا تصمیم‌گیری در موقعیت‌های پیچیده که در آن با استفاده از چند معیار تأثیر هر مداخله مشخص سنجیده می‌شود

تحلیل چندمعیاره تصمیم multi-criteria decision analysis

آینده‌پژوهی | روشی برای پشتیبانی از تصمیم‌سازی که با ارزیابی‌های متعدد و متناقض روبه‌رو هستند

تحلیل خوشه‌ای cluster analysis

تحلیل شواهد رفتاری

behavioural evidence analysis, BEA

[نظامی] روشی استقرایی برای تشخیص چگونگی انجام جرم یا جنایت که براساس آن ویژگی‌ها و خصوصیات فرد مجرم بر مبنای شواهد و مدارک موجود در صحنه جرم مشخص می‌شود

تحلیل علی

causal analysis

[آینده‌پژومی] شناسایی و بررسی عوامل شکل‌گیری روندها و رویدادها و تحلیل روابط میان آنها

تحلیل علی لایه‌ای

causal layered analysis, CLA

[آینده‌پژومی] روشی نظام‌مند که به ساختار شکنی پدیده‌های اجتماعی و رسیدن به لایه‌های زیرین مسائل و موضوعات با استفاده از یکپارچه‌سازی روش‌های مختلف کسب دانش می‌پردازد

تحلیل فضایی

spatial analysis

[باستان‌شناسی] بررسی آماری موقعیت یافته‌ها یا محوطه‌های باستانی یا پدیده‌های دیگر، مانند عوارض طبیعی، با توجه به ارتباط احتمالی آنها با یکدیگر

تحلیل محتوا

content analysis, textual analysis

[آینده‌پژومی] روشی در پویش محیط که به کاوش در محتوای متن و سند برای شناسایی موضوع‌های مهم آینده می‌پردازد

تحلیل موقعیتی

locational analysis

[باستان‌شناسی] مطالعه رابطه بین یک یا چند محوطه با محیط‌زیست پیرامونی آنها

تحلیل هم‌استنادی

co-citation analysis [آینده‌پژومی] تحلیلی مبتنی بر داده‌ها و یافته‌های نگاشت هم‌استنادی که در آن فراوانی استناددهی هم‌زمان به دو سند مبنای بررسی قرار می‌گیرد

تحلیل هم‌تألیفی

co-author analysis [آینده‌پژومی] تحلیلی که همکاری میان مؤلفان یک مقاله را با توجه به ویژگی‌های اجتماعی و تعاملات میان رشته‌های مختلف بررسی می‌کند

تحلیل هم‌نهشتان‌های اصلی

principal component analysis

[باستان‌شناسی] روشی برای ساده کردن مجموعه داده‌های باستان‌شناختی از طریق کاهش تعداد یا میزان داده‌های همسان و تکراری

تحلیل هم‌واژگی

co-word analysis [آینده‌پژومی] روشی برای دیداری‌سازی ساختار حوزه‌های علمی برپایه هم‌رخدادی کلیدواژه‌ها در مجموعه‌ای از مستندات

تحول جنس مؤنث

female development

[م. زن] چگونگی تغییر شخصیت و ساخت ادراکی زن از هویت جنسیتی و نقش‌های جنسیتی او در طول زندگی

تخت‌آب‌سنگ

table reef [آ. اقیانوس] آب‌سنگ کوچک و مستقل و سرتختی که کولاب در میان آن نیست

تخمیر غوطه‌ور

submerged fermentation

[مَثَل: غذا] نوعی فرایند تخمیر که در آن ریزاندامگان‌ها در محیط مایع در درون محل تخمیر رشد می‌کنند

تخمیرگاه

fermenter

[مَثَل: غذا] محفظه‌ای که در آن فرایند تخمیر هوازی یا بی‌هوازی انجام می‌شود

تداخل زمین‌مغناطیسی

geomagnetic interference,
geomagnetic noise

[ژئوفیزیک] هر نوع تداخل میدان مغناطیسی زمین با امواج رادیویی

تدوین جایگزینی گفتار

automatic dialogue
replacement editing

[سینما] فرایند تدوین صدا در حین جایگزینی گفتار

تدوینگر جایگزینی گفتار

automatic dialogue
replacement editor

[سینما] متصدی تدوین صدا در جایگزینی گفتار

تراجنسی

transsexual

[سلامت] ویژگی فرد دارای تراجنسیتی

تراجنسیتی

transgender,
transgenderism

[سلامت] فردی که هویت جنسیتی‌اش با جنس زیست‌شناختی و نقش‌های جنسیتی او، که فرهنگ آن را تعیین می‌کند، متفاوت است و نارضاییتی جنسیتی و دگرپوشی و سرانجام تغییر جنسیت او را سبب می‌شود

تخصیص بهینه optimum allocation

[آمار] در نمونه‌گیری طبقه‌ای، اختصاص دادن نمونه کامل به طبقه‌های متفاوت، به‌طوری‌که برای هزینه ثابت دقت بیشینه به کار رود

تخصیص تناسبی

proportional allocation

[آمار] در نمونه‌گیری طبقه‌ای، اختصاص دادن نمونه کامل به طبقه‌های متفاوت به‌طوری‌که تعداد نمونه‌های متناسب‌شده به طبقه‌ها متناسب با اندازه طبقه‌ها باشد

تخصیص نمونه

allocation of a sample

[آمار] تخصیص قسمت‌هایی از نمونه به طبقه‌هایی از زیرجامعه‌ها در نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای

تخم ← زاگ

تخمیر جامد solid state fermentation, SSF¹

[مَثَل: غذا] نوعی فرایند تخمیر که در آن هم بستر و هم فضای کشت برای ریزاندامگان‌ها جامد هستند

تخمیر رشدمایه جامد

solid substrate fermentation, SSF²

[مَثَل: غذا] نوعی فرایند تخمیر که در آن بستر کشت مخمر جامد یا مواد خام گیاهی است

تخمیر سطحی surface fermentation

[مَثَل: غذا] نوعی فرایند تخمیر با استفاده از مخمرهای فعال در سطح که در دمای ۱۳ تا ۱۸ درجه سلسیوس صورت می‌گیرد

cracking

ترک‌خوردگی

[درون‌شهری] به وجود آمدن ترک در سطح روکش راه بر اثر حرکت وسایل نقلیه یا فشارهای محیط یا نامرغوبی مصالح

ترک‌خوردگی سوسماری

crocodile cracking, alligator crack

[درون‌شهری] ترک‌های به هم چسبیده‌ای به شکل پوست سوسمار که معمولاً بر اثر افت یا نشست زیاد سطح راه و سست بودن زیرسازی به وجود می‌آیند

crack sealing

ترک‌گیری

[درون‌شهری] ترمیم ترک‌های سطح راه یا سازه‌های بتنی

composability

ترکیب‌پذیری

[فنا. اطلاعات] توانایی ساخت برنامه‌های آبر از اجزای ترکیب‌پذیر

empty/load brake

ترمز دوگانه

[دریا] ترمزی ویژه برخی واگن‌های باری که براساس پر یا خالی بودن واگن دو نوع ترمزگیری را امکان‌پذیر می‌سازد

opium

تریاک

[ءکمان دارویی] صورت خشک‌شده شیرابه‌ای حاوی شمار بسیاری آکالوئید، از جمله مرفین و کودئین و پاپاورین، که پس از تیغ زدن سطح خارجی گرزهای نارس گیاه خشخاش بیرون می‌آید

illusion of control

تسلط‌پنداری

[آینده‌پژوهی] تصور اغراق‌آمیز از تسلط بر رویدادهای بیرونی داشتن

transsexualism

ترانجینیگی

[سلامت] نوعی اختلال هویت جنسیتی شامل احساس مداوم نارضایتی از خود و عدم تناسب با جنسیت کالبدشناختی خود که در آن فرد آرزو می‌کند از آلت جنسی خویش خلاصی یابد و به عنوان عضوی از جنس دیگر به زندگی ادامه دهد

ترانزمندی آب‌ایستایی

hydrostatic equilibrium

[جو] حالتی از شارۀ فشارورد که در آن سطوح هم‌فشار و هم‌چگالی، علاوه بر انطباق، در همه جا افقی‌اند

مت. تعادل آب‌ایستایی

gene density

تراکم ژنی

[ژن‌شناسی] تعداد ژن‌ها در واحد طول دنا

مت. چگالی ژنی

direct compression, DC تراکم مستقیم

[علوم دارویی] روشی در ساختن قرص که در آن اجزای تشکیل‌دهنده، پس از اختلاط، با اعمال فشار شکل می‌گیرند

تراکنش الکترونیکی

electronic transaction, e-transaction

[ءقتصاد] خرید و فروش کالا و خدمات و انتقال پول از طریق سامانه‌های الکترونیکی به‌ویژه با استفاده از اینترنت
مت. مبادله الکترونیکی

تراورس سوزن ← ریل‌بند سوزن

ترسیمه ← کروکی

تسهیم ← شکافتگی

تصویر تمام‌نگاشتی
hologram imagery, holograph

[نقشه‌برداری] تصویری که بر مبنای روش‌هایی با امکان ساخت تصاویر سه‌بعدی تولید می‌شود و در آنها از لیزر و تداخل و پراش و ثبت شدت نور و نوردهی مناسب ثبت استفاده می‌شود به نحوی که تصویر حاصل، هماهنگ با تغییر موقعیت و جهت دستگاه بینایی تغییر می‌کند

تشخیص شاهد عینی

eyewitness identification

[نظامی] شناسایی فرد یا شیئی مرتبط با جرم از طریق دست‌کم یک نفر شاهد که فرد یا شیء را در یک یا چند صحنه جرم مشاهده کرده باشد

تصویر درجه‌خاکستری

grayscale image

[نقشه‌برداری] تصویری که در آن رنگ‌ها تنها سایه‌هایی از خاکستری هستند

تصادفی‌سازی خوشه‌ای

cluster randomisation

[آمار] روشی که در آن، به جای افراد، گروه‌ها یا خوشه‌های متشکل از افراد آزمودنی، به‌طور تصادفی، به گروه‌های تیماری تخصیص می‌یابند

تصویر رقمی
digital image, raster image, digitised picture

[نقشه‌برداری] تصویر به دست آمده در وضعیتی که خصوصیت مورد اندازه‌گیری از یک دامنه پیوسته از مقادیر قیاسی به دامنه‌ای با شمار محدودی از اعداد درست بیان شده تبدیل شده است

تصفیه زمینی

[محیط‌زیست] تصفیه یا از بین بردن فاضلاب با آبیاری زمین

تصویرسازی آینده‌ها

futures imagery, imaging futures

[آینده‌پژوهی] روشی در آینده‌پژوهی که در آن آینده‌های ممکن و پیامدهای آنها به کمک تصاویر توصیف می‌شوند

تصویر آشکارساز تغییرات

change-detection image

[نقشه‌برداری] تصویری تفاضلی که از مقایسه رقمی دو تصویر در زمان‌های مختلف به دست می‌آید و تغییرات را نشان می‌دهد

تصویرسازی الکتریکی

electrical imaging

[ژئوفیزیک] وارون‌سازی شبه‌مقطع برای برآورد توزیع هدایت الکتریکی در زیر سطح زمین

تصویر ترکیب‌رنگی

colour-composite image

[نقشه‌برداری] تصویری رنگی که از اختصاص رنگ‌های مختلف به باندهای متفاوت و ترکیب آنها به دست می‌آید

تصویر قطبش‌سنجی

polarimetric image

[نقشه‌برداری] بازنمود مبتنی بر اندازه‌گیری قطبش امواج رادیویی یا نوری

تصویر تفاضلی

[نقشه‌برداری] تصویری که از تفریق مقادیر عناصر تصویری دو تصویر به دست می‌آید

visual adaptation

تطابق بینایی

[روان‌شناسی] تغییراتی که در نظام بینایی یا ادراک بینایی بر اثر تداوم تحریک روی می‌دهد

equilibrium

تعادل

[روان‌شناسی] حالت توازن و ثبات فیزیکی یا ذهنی در وضع بدن یا فرایندهای کاراندام‌شناختی یا انطباق روان‌شناختی

تعادل آب‌ایستایی

← ترازمندی آب‌ایستایی

separating equilibrium

تعادل تفکیکی

[اقتصاد] تعادلی که در آن ارسال‌کننده‌های پیام، همواره پیام‌های متفاوتی انتخاب می‌کنند

تعادل کامل خُردبازی

subgame perfect equilibrium

[اقتصاد] راهبردی که بیانگر یک تعادل نش (Nash equilibrium) برای هر خُردبازی از بازی اصلی است؛ این راهبرد دارای دو ویژگی است: ۱. بازیگران فقط بخشی از بازی بزرگ‌تر را انجام می‌دهند؛ ۲. رفتار آنها بیانگر نوعی تعادل نش در آن بازی است

pooling equilibrium

تعادل یک‌کاسه

[اقتصاد] تعادلی که در آن همه ارسال‌کننده‌های پیام، پیام مشابهی انتخاب می‌کنند

تعرفه با صبحانه کامل

Bermuda plan, BP

[گردشگری] تعرفه‌ای که شامل قیمت اتاق و صبحانه کامل در مهمانخانه است

analogue image

تصویر قیاسی

[نقشه‌برداری] تصویری که در آن تغییرات پیوسته یک ویژگی مشخص با تغییرات پیوسته در مایه خاکستری نشان داده شده باشد

image capture

تصویرگیری

[نقشه‌برداری] فرایند ایجاد یک بازنمود رقمی از تصویر

تصویرنامه قطعات

illustrated parts catalogue, IPC,
illustrated parts breakdown,
IPB, illustrated parts lists, IPL

[نظامی، هوایی] فهرست قطعاتی که سازندگان هواگرد یا موتور یا قطعه تهیه می‌کنند

ratio image

تصویر نسبتی

[نقشه‌برداری] تصویری که با پردازش داده‌های رقمی چندطیفی تهیه می‌شود و در آن مقدار هر عنصر در تصویر حاصل عبارت است از تقسیم مقدار آن در یک باند بر مقدارش در باند دیگر

تصویر نسبتی ترکیب‌رنگی

colour-ratio composite image

[نقشه‌برداری] تصویر ترکیب‌رنگی‌ای که از ترکیب تصاویر منفرد نسبتی برای یک صحنه، با استفاده از رنگ‌های مختلف، تولید می‌شود

isotherm image

تصویر هم‌دما

[نقشه‌برداری] تصویری که در آن خطوط تراز، مناطقی با دمای مساوی را به یکدیگر وصل می‌کند

quality assurance, QA

تضمین کیفیت

[علوم دارویی] مجموعه فرایندهایی که کیفیت دارو را ضمانت می‌کند

تغییر حجم سنجی plethysmography

[تغذیه] تعیین تغییرات حجم اندام‌ها و اعضای بدن از طریق تغییر حجم سیالی که در آنها جابه‌جا می‌شود

تعرفه مهمانخانه hotel tariff

[گردشگری] فهرست یا جدول نرخ خدمات مهمانخانه
م. تعرفه هتل

تغییر حجم سنجی هوایی

air displacement plethysmography,
ADP

[تغذیه] تعیین تغییرات حجم اندام‌ها و اعضای بدن از طریق تغییر حجم هوایی که در آنها جابه‌جا می‌شود

تعرفه هتل ← تعرفه مهمانخانه**تعرق بالقوه** potential transpiration

[جَو] مقدار اتلاف آب از گیاه یا سطح دارای پوشش گیاهی در شرایطی که آب خاک به اندازه کافی باشد

تفاضل میانگین دایره‌ای

circular mean difference

[آمار] تفاضلی که میانگین تفاضل داده‌های دایره‌ای از یکدیگر را بیان می‌کند

تعریف عملیاتی

operational definition

[روانشناسی] تعریف یک موضوع براساس عملیات قابل مشاهده و قابل اندازه‌گیری

تفاوت جنسی sex difference

[م. زنان] تفاوت میان دو جنس در نگرش‌ها و قابلیت‌ها

تغذیه اتفاقی incidental recharge

[محیط‌زیست] ورود آب اتفاقی از شبکه توزیع آب به درون سفره آب زیرزمینی

تفکر خلاف‌آمدی

counterfactual thinking

[آینده‌پژومی] بررسی بدیل‌ها و رویدادهای ممکن گذشته

تغذیه ژن‌شناسی nutrigenetics

[تغذیه] رابطه بین تغذیه و جنبه‌های ژن‌شناختی فرد، در رویکرد مولکولی
م. ژن‌شناسی تغذیه‌ای nutritional genetics

تفکر سامانه‌ای system thinking

[آینده‌پژومی] تفکری که بر تعامل میان اجزا و رفتار کلی سامانه‌ها استوار است

تغذیه ژنگان‌شناسی nutrigenomics

[تغذیه] مطالعه اثر غذا در ژن و نحوه اثرگذاری ژنگان در واکنش بدن انسان در برابر مواد مغذی

تفکر قالبی stereotyping

[آینده‌پژومی] پیش‌داوری درباره اینکه عضو یک گروه خاص ویژگی‌های ظاهری مشترکی با گروه دارد، بدون آنکه اطلاعات واقعی از همسانی آن فرد با گروه داشته باشیم

م. ژنگان‌شناسی تغذیه‌ای

nutritional genomics

تغییر حجم سنج plethysmograph

[تغذیه] افزاره‌ای برای تغییر حجم سنجی

cameo appearance,
cameo¹, cameo role

[سینما] حضور کوتاه مدت یک بازیگر معروف در
فیلم

تکجلوه

tandem repeat, تکراری‌های پیایی
tandem duplication, tandem array

[ژن‌شناسی] توالی‌های خاص نوکلئوتیدی که
به صورت پشت سر هم چندین بار در مولکول
دنا تکرار شده باشند

تکراری‌های پیایی برساخته
synthetic tandem repeat

[ژن‌شناسی] الیگونوکلئوتید برساختی که از
توالی‌های کوتاه تصادفی پشت سر هم تشکیل
شده است

تکراری‌های پیایی شمارمتغیر
variable number of tandem repeat,
VNTR

[ژن‌شناسی] مجموعه‌ای از تکراری‌های پیایی کوتاه
که تعداد آنها در ژنگان انسان‌های مختلف
متفاوت است

تکراری‌های پیایی کوتاه
short tandem repeat, STR,
repetitive simple sequence, RSS²,
simple sequence repeat, SSR

[ژن‌شناسی] توالی‌های کوتاه تکراری دو تا ده
نوکلئوتیدی که در طول ژنگان پشت سر هم
قرار گرفته‌اند

microsatellite ریزماهواره
micro satellite DNA بنای ماهواره‌ای ریز

fatalism

[آینده‌پژوهی] دیدگاهی روان‌شناختی مبتنی بر این
باور که آدمی در تغییر روندها و رویدادهای
آینده و تعیین سرنوشت خود ناتوان است

تقدیرگرایی

sexual division تقسیم‌کار جنسی
[م. زن] تقسیم فعالیت و کار برحسب جنسیت

stillage

[غذا] ضایعات مایع یا فراورده‌های جانبی
حاصل از تقطیر صنایع غذایی تخمیری

تقطیرماند

directed evolution, تکامل جهت‌داده
directional evolution

[ژن‌شناسی] ایجاد ژن‌های جدید به منظور
رمزگذاری پروتئین‌هایی با ویژگی‌های جدید

free size, one size fits all, تک‌اندازه
one size

[عمری] ویژگی پوشاکی که در یک اندازه تولید
می‌شود و برای طیف وسیعی از افراد با
اندازه‌های متفاوت مناسب است

sexual impulsivity تکانش‌پذیری جنسی

[سلامت] عدم توانایی مقاومت در برابر تکانه مولد
لذت یا تسکین که موجب آسیب دیدن فرد یا
آسیب رساندن به دیگران می‌شود

autecology, تک‌بوم‌شناسی
species ecology

[جنگل] مطالعه روابط بین یک گونه یا اندامگان
خاص با عوامل زنده و غیرزنده محیط‌زیست
آن

casualty ¹	تلفات	omni off	تکروشنی
انظامی هر فردی که از نظر سازمان نظامی با وضعیتی به یکی از صورت‌های زیر از دست‌رفته تلقی می‌شود: مرده یا مفقودالاثر یا بیمار یا زخمی یا در مکان نامعلوم			[موسیقی] یکی از وضعیت‌های مسیر میدی که در آن پیام‌ها تنها از یک مسیر دریافت می‌شوند
entrapment	تله‌گذاری	omni off/poly	تکروشنی چندصدا
[-ر] رمز تعبیه عمده رخنه‌های مشخص در یک سامانه اطلاعات با هدف آشکارسازی تلاش‌هایی که برای نفوذ به سامانه صورت می‌گیرند			[موسیقی] یکی از وضعیت‌های مسیر میدی که در آن پیام‌ها تنها از یک مسیر میدی و به صورت چندصدا دریافت می‌شوند
brief encounter	تماس کوتاه	omni off/mono	تکروشنی یک‌صدا
انظامی هرگونه تماس رودرو و کوتاه بین افسر عملیاتی و عامل اطلاعاتی در وضعیت مراقبتی پرخطر			[موسیقی] یکی از وضعیت‌های مسیر میدی که در آن پیام‌ها تنها از یک مسیر میدی و به صورت یک‌صدا دریافت می‌شوند
call-back	تماس مجدد	monophonic, mono	تک‌سویه
[آمار] اقدام مجدد برای تماس با واحدهای نمونه‌ای که در اقدام اول تماس با آنها امکان‌پذیر نبوده است			[موسیقی] ویژگی نوعی ضبط یا پخش صدا که در آن از یک راستا برای ضبط یا پخش استفاده می‌شود
holomorph	تمام‌ریخت	centration	تک‌محورنگری
[ریاضی] حاصل ضرب نیم‌مستقیم یک گروه و گروه خودریختی‌های آن، با عمل طبیعی			[روان‌شناسی] در نظریه تحول شناختی پیاژه، گرایش کودکان به توجه بر یک وجه مسئله یا شیء یا موقعیت در یک زمان و نادیده گرفتن سایر وجوه
تمامیت‌نمای فهرست زمین‌لرزه‌ها		single component	تک‌هم‌نهشتگان
catalogue completeness			[باستان‌شناسی] بقایای یک مرحله از فعالیت‌های انسان که اثر فیزیکی از آن به جا مانده باشد
[ژئوفیزیک] کوچک‌ترین بزرگی زمین‌لرزه‌ای که تمامی زمین‌لرزه‌های بزرگ‌تر از آن در هر شبکه لرزه‌نگاری ثبت شده باشد یا در فهرست مشخصات زمین‌لرزه‌ها آمده باشد			تکیه‌گاه موقت خط
Tamarindus	تمر هندی	temporary track support	
			[ریل] هریک از تکیه‌گاه‌های اضافی قطعه خطی که علاوه بر ریل‌های حرکتی، ریل‌های اضافی آن به ریل‌بند متصل شده است

حرکات کششی به هماهنگی و انعطاف‌پذیری بدنی و آرامش دست می‌یابد

تندهاکی floorball, floor hockey

[ورزش] ورزشی تیمی و سالنی بین دو تیم شش‌نفره که بسیار شبیه به هاکی روی یخ است ولی بدون چرخ‌سره و با توپ پلاستیکی سبک بازی می‌شود

تنظیم ژن gene regulation

[ژن‌شناسی] واپایش کنش‌های یک ژن

تنقیه^۱ enema¹, clyisma¹, clyster¹

[علوم دارویی] مایعی که برای درمان یا تخلیهٔ راست‌روده به مقعد وارد می‌شود

تنقیه^۲ enema², clyisma², clyster²

[علوم دارویی] فرایندی که در طی آن مایعی را برای درمان یا تخلیهٔ راست‌روده از طریق مقعد وارد آن می‌کنند
متد. تنقیه کردن

تنقیه کردن ← تنقیه

تن‌کارمایه activity increment

[تغذیه] انرژی موردنیاز بدن برای انجام فعالیت‌های روزانه

توازن آب‌ایستایی hydrostatic balance

[جز] توازن میان نیروهای شیو قائم فشار و شناوری

توالی نما رنگ display sequence

[ادرون‌شهری] ترتیب نمایش رنگ‌های چراغ راهنمایی

[گیاهان دارویی] سرده‌ای از باقلانیان شامل یک گونه با تنهٔ قطور که ممکن است تا ۷/۵ متر هم برسد؛ دارای پوستهٔ ساقهٔ زیر و خاکستری تیره و با برگ‌های متقابل و مرکب با ۱۰ تا ۲۰ جفت برگچهٔ مستطیلی و گل‌های زرد و قرمز نر و ماده در گل‌آذین خوشه‌ای کوچک و میوه‌هایی به شکل پيله‌های خمیده به طول ۸ تا ۱۵ سانتی‌متر و به عرض ۲ تا ۲/۵ سانتی‌متر که در هنگام رسیدن در درون آن ماده‌ای خمیری و آبدار و اسیدی و دارای فیبر تشکیل می‌شود

تمر هندی دارویی

Tamarindus indica, *Tamarindus officinalis*

[گیاهان دارویی] تنها گونهٔ تمر هندی به شکل درختی به ارتفاع ۱۲ تا ۱۸ متر با برگ‌های دائم به رنگ سبز روشن و مرکب و شانه‌ای و با گل‌های زرد و قرمز به عرض ۲/۵ سانتی‌متر و دارای پنج گلبرگ گل‌آذین خوشه‌ای و میوهٔ باقلایی ناشکافا به طول ۱۲ تا ۱۵ سانتی‌متر و دارای بخش گوشتی خمیری و اسیدی در درون

تمرین آتش fire drill

[دریایی] هریک از تمریناتی که برطبق قوانین بین‌المللی ایمنی دریانوردی برای خاموش کردن آتش باید به‌صورت برنامه‌ریزی‌شده و در دوره‌های منظم بر روی کشتی انجام شود

تمرین آتش‌باری ordnance exercise

[دریایی] تمرین تیراندازی نیروی دریایی

تن‌توازن Bodybalance, Bodyflow

[ورزش] طراحی ویژه‌ای از فعالیت‌های ورزشی همراه با موسیقی و برگرفته از یوگا و تای‌چی و پیلاتس که در آن فرد از طریق مجموعه‌ای از

double-digit inflation تورم دورقمی

[اقتصاد] افزایش سطح قیمت‌ها از ۱۰ درصد تا ۱۰۰ درصد

runaway inflation تورم سرکش

[اقتصاد] نرخ بسیار بالای تورم که کم‌وبیش غیرقابل‌مهار باشد

hyperinflation تورم لگام‌گسیخته

[اقتصاد] وجود تورم بسیار شدید در بازه‌های زمانی بسیار کوتاه

core inflation تورم هسته

[اقتصاد] تورم ناشی از افزایش قیمت مجموعه‌ای از کالاها و خدمات که نوسانات قیمت آنها موقتی تلقی نشود

توزیع بهنجار دایره‌ای

circular normal distribution

[آمار] توزیع نرمال دومتغیره با همبستگی صفر و وردایی‌های یکسان، به‌طوری‌که خطوط تراز نقاط آن با مقادیر چگالی برابر دایره باشد

مت. توزیع نرمال دایره‌ای

توزیع فونمیزس

Von Mises distribution

circular distribution توزیع دایره‌ای

[آمار] توزیع احتمال متغیری تصادفی که مقادیرش زاویه‌های دایره واحد است

توزیع فونمیزس

← توزیع بهنجار دایره‌ای

jointly continuous توأم‌پیوسته

[ریاضی] ویژگی تبدیل دوخطی T بر حاصل‌ضرب دو فضای بُرداری هنجیده X و Y به‌طوری‌که اگر دنباله‌های $\{x_n\}$ و $\{y_n\}$ به‌ترتیب در X و Y به 0 همگرا باشند، آنگاه $T(x_n, y_n) \rightarrow 0$

buckyball, توپ باکی
buckminsterfullerene

[نانوفناوری] ساختار نانویی توپی‌شکلی که دارای ۶۰ اتم کربن شامل اتم‌های کربن سه‌پایه است

gun salute, 21-gun salute, توپ سلام
21 guns, twenty-one guns

[نظامی] گلوله یا گلوله‌های توپ، عموماً از نوع مشقی، که در مراسم رسمی برای ادای احترام شلیک می‌شود

strainer تورصافی

[محیط‌زیست] نوعی صافی که مایع از آن عبور می‌کند و مواد جامد جدا می‌شوند

inflation تورم

[اقتصاد] افزایش نسبتاً طولانی‌مدت سطح عمومی قیمت کالاها و خدمات در یک دوره زمانی

galloping inflation تورم تازنده

[اقتصاد] تورمی که در مدت‌زمان بسیار کوتاه با نرخ بسیار بالا رشد می‌کند

creeping inflation تورم خزنده

[اقتصاد] افزایش ملایم اما مستمر نرخ تورم

[نظامی، هوایی] کتابچه‌ای حاوی توصیه‌هایی به خلبانان برای صرفه‌جویی در مصرف سوخت براساس الگوریتم‌ها/خوارزمی‌های بهینه‌سازی خط سیر پرواز و اطلاعات آنرویدینامیکی و رانشی هواگرد

توصیه هواشناسی پرواز
flight advisory weather service,
FAWS

[نظامی، هوایی] خدمات مربوط به مشاوره دادن در مورد پرواز و پیش‌بینی هوانوردی که آن را سازمان هواشناسی پرواز ارائه می‌کند

ته‌تخمیر bottom fermentation
[غذا، غذا] نوعی فرایند تخمیر که در کف تخمیرگاه و در حرارت پایین با سرعتی کم انجام می‌شود و حباب‌های دی‌اکسیدکربن تولیدشده از کف تخمیرگاه به طرف بالا حرکت می‌کنند

ته‌نقش watermark
[رمز] داده‌های حامل شناسانه‌های منابع یا مالکان اثر و احتمالاً اطلاعات اختیاری دیگر

ته‌نقش‌گذاری watermarking
[رمز] روشی در امنیت رایانه‌ای مبتنی بر گنجاندن شناسانه‌های منابع یا مالکان آثار آنالوگ یا رقمی در داخل منبع به‌منظور رهگیری منبع یا مالک اثر

ته‌نقش‌گذاری کور blind watermarking
[رمز] نوعی ته‌نقش‌گذاری که در آن آشکارسازی ته‌نقش می‌تواند بدون نیاز به نشانک پوششی (cover signal) انجام شود

توزیع محوری axial distribution
[آمار] توزیعی کروی که فراوانی نسبی سوهای ممکن در سه بعد یک محور تصادفی را توصیف می‌کند

توزیع نرمال دایره‌ای
← توزیع بهنجار دایره‌ای

توزیع یکنواخت دایره‌ای
circular uniform distribution
[آمار] توزیع احتمال یک متغیر تصادفی یکنواخت که دامنه آن دایره واحد است

توسعه بوم‌شناختی ecological development
[جنگل] رویکردی به توسعه که عوامل بوم‌شناختی و نیاز به حفاظت از تنوع زیستی و حمایت از سامانه‌های بوم‌شناختی را مد نظر دارد

توصیه advisory
[نظامی، هوایی] راهنمایی‌ها و اطلاعاتی برای هدایت ایمن پرواز و جابه‌جایی هواگرد

توصیه پروازی flight advisory
[نظامی، هوایی] پیامی که برای هواگردهای درحال پرواز یا ایستگاه موردنظر در زمینه انحراف از مسیر پرواز ارسال می‌شود

توصیه راداری radar advisory
[نظامی، هوایی] توصیه باتوجه به اطلاعاتی که از مشاهدات راداری به دست می‌آید

توصیه‌نامه صرفه‌جویی سوخت
fuel savings advisory

ثابت سرعت دفع
elimination rate constant

[علوم دارویی] شاخص سرعت دفع دارو از بدن
نسبت به کل داروی وارد شده

ثابت ناهمسانگردی
anisotropy constant

[زئوفیزیک] پارامتری وابسته به دما در
ماده فرومغناطیسی که بیانگر رابطه مغناطش
در جهت‌های مختلف و انرژی ناهمسانگردی
است

ثبت اقامتگاه‌ها hotel registration¹

[گردشگری] فهرست‌برداری از مهمانخانه‌های
موجود که ممکن است شامل دیگر انواع
اقامتگاه‌های گردشگری نیز بشود

ثبت نام مهمان hotel registration²

[گردشگری] ثبت اسامی مهمانان در هنگام ورود
به مهمانخانه

ته‌نقش‌گذاری ناکور
non-blind watermarking,
private watermarking

[رمز] نوعی ته‌نقش‌گذاری که در آن برای
آشکارسازی ته‌نقش، به کلید محرمانه فرستنده و
نشانه پوششی (cover signal) اصلی نیاز است

تهوع nausea

[علوم دارویی] احساس نامطبوعی در معده و حلق
که ممکن است به استفراغ منجر شود

تهوع‌آور nauseant

[علوم دارویی] عاملی که موجب تهوع می‌شود

تهوع صبحگاهی morning sickness,
nausea gravidarum

[تغذیه] احساس تهوع و استفراغ در هنگام برخاستن
از خواب، به‌ویژه در ماه‌های اول بارداری

تهییج جنسی ← برانگیختگی جنسی

ج

جابه‌جایی دکل نفتی

rig move

[دریاب] حرکت دکل نفتی یا سکوی حفاری از نقطه‌ای به نقطه دیگر

جارزن

feed

[فنا. اطلاعات] نوعی قالب داده‌ای برای عرضه محتوایی به کاربران که به‌طور پیاپی روزآمد می‌شوند

جارزن هم‌بیس

RSS feed

[فنا. اطلاعات] نوعی پرونده متنی که برچسبی برای شرح محتوای وبگاهی دارد

جاز ← جنبش آزادی‌بخش زنان

جاگیری

zone defense

[ورزش] در بسکتبال، شیوه‌ای دفاعی که در آن هر مدافع از منطقه مشخصی از زمین دفاع می‌کند
مت. دفاع منطقه‌ای

جاگیری فشرده

zone pressure defense

[ورزش] در بسکتبال، نوعی جاگیری دفاع منطقه‌ای که به‌صورت تهاجمی انجام شود
مت. دفاع منطقه‌ای فشرده

جامعه‌شناسی گیاهی

phytosociology

[جنگل] طبقه‌بندی اجتماعات گیاهی براساس ساختار گیاهانی آنها نه شکل‌های زیستی یا ملاحظات دیگر

جانبی‌نگاره

laterolog, guard log, focused log

[ژئوفیزیک] نگاره مقاومت‌ویژه‌ای که معمولاً خاص لایه‌های نمکی است و با گمانه‌ای کانونی‌شده به‌وسیله الکترودهای محافظ به دست می‌آید

جایگاه برشی

restriction site

[ژن‌شناسی] توالی نوکلئوتیدی خاص که با یک درون‌نوکلئاز ویژه‌بر شناسایی و بریده می‌شود

جدا سازی جنسی sex segregation

[م. زنان] جدا کردن دو جنس براساس باورهای درباره تمایز جنسی و تقسیم کار جنسی در نهادهای اجتماعی مانند خانواده و محل کار

جدا سازی جنسی افقی horizontal sex segregation

[م. زنان] نوعی جدا سازی جنسی که براساس آن درصد بالایی از افراد یک جنس در یک شغل به کار گماشته می شوند و در نتیجه، نقش جنسی نقش کاری را تحت الشعاع قرار می دهد

جدا سازی جنسیتی gender segregation

[م. زنان] جدا کردن افراد در گروه های مؤنث و مذکر در تعاملات اجتماعی

جدا سازی جنسی عمودی vertical sex segregation

[م. زنان] نوعی جدا سازی جنسی که در آن مردان شاغل در یک سازمان مشاغل سطح بالا را در اختیار دارند و زنان در سطوح پایین تر کار می کنند

جدا سازی کالاها segregation of goods

[دریایی] جدا کردن کالاهای مختلفی که به هر دلیل نباید در کنار یکدیگر باشند

جدا سازی segregation**جدا شدگی** isolation

[فنا. اطلاعات] وضعیت داده ای که در هنگام پردازش آن در یک تراکنش، سامانه اجازه ندهد دیگر تراکنش ها از آن بهره برداری کنند

جایگزینی گفتار

automatic dialogue replacement,
additional dialogue replacement,
ADR²

[اسینما] ضبط مجدد گفت و گوی بازیگران و قرار دادن آن به جای گفتار یا عبارت نامطلوب یا بی کیفیت در مرحله پس تولید

جبر برگشتی involutive algebra, *-algebra

[ریاضی] جبری که بر آن یک برگشت تعریف شده باشد

جبر تابعی پیوسته functionally continuous algebra

[ریاضی] یک جبر توپولوژیکی که هر هم ریختی مختلط بر آن پیوسته باشد

جبر تجزیه پذیر factorizable algebra

[ریاضی] جبری که هر عضو آن را بتوان به صورت حاصل ضرب دو عضو آن جبر نوشت

جبهه جستی gust front

[جو] مرزی که برون شارش هوای سرد توفان همرفتی را از هوای گرم و مرطوب سطح زمین جدا می کند

جدا پیوسته separately continuous

[ریاضی] ویژگی تبدیلی دو خطی بر حاصل ضرب دو فضای برداری هنجار که نسبت به هریک از متغیرهایش پیوسته است

جدا سازی ← جدا سازی کالاها

جدایش مغناطیسی

magnetic separation

[ژئوفیزیک] روشی برای جداسازی مواد یا ترکیبات با استفاده از جامدات مغناطیسی و یک میدان مغناطیسی خارجی

جستوجو و نجات

search and rescue, SAR

[دریایی] عملیات جستوجو و یافتن شناورها و افراد و کمک به آنها در مواقع اضطراری

جعبه برق آزما

electric test box

[ریلی] جعبه‌ای قابل حمل که دارای جزء الکتریکی است و با آن مدارها و افزاره‌های برقی را در پایانه‌ها و کارگاه‌ها آزمایش می‌کنند

جدول‌بندی تقاطعی¹, cross-tabulation¹
cross-classification¹

[آمار] تشکیل جدول تقاطعی

جعل امضای یکی‌بیش

one-more forgery

[رمز] نوعی حمله که در آن مهاجم با در اختیار داشتن n زوج پیام و امضا، به دنبال جعل امضا بر روی پیام $n+1$ ام است

جدول تقاطعی², cross-tabulation²,
cross-classification²

[آمار] جدولی بسامدی شامل حداقل دو متغیر که رده‌بندی تقاطعی شده‌اند

جفت تصویر

image pair

[نقشه‌برداری] دو تصویر همپوشان که برای برجسته‌بینی یا اندازه‌گیری سه‌بعدی برداشته شده باشند

جرگه خبرگان

expert pool

[آینده‌پژوهی] گروهی از متخصصان که به‌گونه‌ای نظام‌مند از میان صاحب‌نظران حوزه‌های مختلف دانش مانند دانشگاه‌ها و صنایع و نهادهای دولتی و سازمان‌های پژوهشی و فنی انتخاب می‌شوند

جنبش آزادی‌بخش زنان

women liberation movement

[م.م. زنان] حرکتی اجتماعی-سیاسی که حول مبارزه علیه تبعیض جنسیتی و برای کسب اختیار زنان بر جسم‌شان شکل گرفته است /اخته. جاز

جریان حلقوی مغناطیس‌په‌ری

magnetospheric ring current

[ژئوفیزیک] جریان جاری در حلقه‌ای از ذرات باردار در پیرامون زمین

جنبش ضدفمینیستی

antifeminist movement

[م.م. زنان] مخالفت‌های سازمان‌یافته با درخواست‌های فمینیست‌ها مبنی بر برابری میان مردان و زنان در قوانین

جریان درون‌رودی

instream flow

[محیط‌زیست] حداقل جریان آب لازم در رودخانه برای پایداری منابع آبی و موجودات زنده

جست‌پیچند

gustnado

[جو] پیچند ضعیف تشکیل‌شده در جبهه جست‌

- جنش فمینیستی** feminist movement
[م. زنان] تشکیلی مربوط به زنان با هدف حفظ حق رأی و تضمین حضور منصفانه آنان در عرصه سیاست‌گذاری و تبلیغ عدالت جنسیتی و ارتقای زندگی زنان و دختران
- جنس مذکر** male¹
[م. زنان] یکی از دو جنس در نوع بشر که توانایی زایش ندارد
- جنس مؤنث** female¹
[م. زنان] در نظریه فمینیسم، لفظی که در آن به تفاوت‌های جنسی صرفاً زیست‌شناختی توجه شده است نه به زن در موقعیت و ساختار اجتماعی
- جنس‌ناگرا** asexual
[سلامت] فردی که از نظر جنسی رغبتی به مردان یا زنان یا مفاهیم جنسی ندارد و اصولاً فاقد ویژگی‌ها و سائق جنسی است
- جنس‌ناگرایی** asexuality
[سلامت] وضعیت عدم وجود رغبت جنسی و ویژگی‌ها و سائق جنسی در فرد
- جنسی** sexual
[سلامت] ویژگی‌های مربوط به هر دو جنس یا روابط جنسی یا جنسینگی یا اندام‌های جنسی و کارکرد آنها
- جنگلداری قیاسی** analogue forestry
[جنگل] روشی برای بازسازی بوم‌سازگان با هدف بازگرداندن کارکرد و پوشش گیاهی اولیه
- جور تخم^۱ ← جورزاگ^۱**
[م. زنان] تشکیلی مربوط به زنان با هدف حفظ حق رأی و تضمین حضور منصفانه آنان در عرصه سیاست‌گذاری و تبلیغ عدالت جنسیتی و ارتقای زندگی زنان و دختران
- جور تخم^۲ ← جورزاگ^۲**
- جورزاگ^۱** homozygote
[ژن‌شناسی] موجودی دارای یک جفت دگره مشابه برای تولید کامه‌های مشابه
مت. جور تخم^۱
- جورزاگ^۲** homozygous
[ژن‌شناسی] مربوط به موجود جور تخم
مت. جور تخم^۲
- جورزاگی** homozygosis, homozygosity
[ژن‌شناسی] برخورداری از دگره‌های مشابه در یک یا چند جایگاه از قطعات فام‌تنی هم‌ساخت
مت. جور تخمی
- جوش آب‌سنگ** reef breccia
[آ. اقیانوس] سنگی حاصل از تراکم خُرده‌های سنگ آهک که از شکستن یک آب‌سنگ بر اثر امواج یا باد یا کشتند ایجاد می‌شود
- جوشانده** decoction
[آ. گیاهان دارویی] محلولی دارویی که از جوشاندن گیاهان دارویی در آب و صاف کردن محلول به دست می‌آید
- جهت‌نمای ترسیمی** chevron marking
[درون‌شهری] خطوطی که بر سطح سواره‌رو برای جهت دادن به تردد وسایل نقلیه ترسیم می‌شود
- جهت‌نمای گروهی** chevron board
[درون‌شهری] صفحه بازتابنده و طرح‌داری که تغییر ناگهانی جهت جاده را مشخص می‌کند

جهش‌زایی جهت‌دار

site-directed mutagenesis,
site-specific mutagenesis,
directed mutagenesis,
targeted mutagenesis,
localized mutagenesis,
oligonucleotid directed mutagenesis

[ژن‌شناسی] هرگونه جهش‌زایی مهندسی‌شده برای
تغییر مولکول‌های دنا با هدف

چ

چاپ سه بعدی

3d printing,

additive manufacturing, AM

[فنا. اطلاعات] فرایند خلق اشیای سه بعدی که با آن می توان هر شیئی را که تصویر سه بعدی رقمی دارد ایجاد کرد

چاقی بیش انسولینی

hyperinsular obesity

[تغذیه] چاقی ناشی از ترشح بیش از حد انسولین که عموماً با کم قندخونی و افزایش اشتها همراه است

چاپگر رسید

receipt printer

[فنا. اطلاعات] نوعی افزاره که برای مشتری رسید چاپ می کند

چاقی درون زاد

endogenous obesity

[تغذیه] چاقی ناشی از نارسایی و دُشکاری دستگاه گوارش یا غدد درون ریز

چارچوبه طراحی

drawing grid

[باستان شناسی] قاب چوبی یا فلزی به ابعاد یک در یک متر که دارای شبکه بندی ده در ده سانتی متری است و برای ثبت جزئیات یافته های متراکم در محل کاوش از آن استفاده می شود

چای کوهی ← سنبله ای چای کوهی

چراغ راهنما

advisory light

[نظامی، هوایی] چراغی بر روی بدنه هواگرد، به ویژه هواگرد ناوَنشین، برای نشان دادن وضعیت اربابه فرود و قلاب و بال و زاویه تقرب و سرعت هواپیما و مانند آنها، برای اطلاع افسر ایمنی فرود مستقر در ناو

چاقی برون زاد

exogenous obesity,

alimentary obesity,

simple obesity, common obesity

[تغذیه] چاقی ناشی از دریافت انرژی بیش از میزان مورد نیاز برای رفع نیازهای سوخت و سازی بدن

چربابه

chyle

[تغذیه] مایع شیرمانندی که از دیواره باریک روده به خون راه می یابد

چرخش تصویر image rotation

[نقشه‌برداری] نوعی تبدیل تصویری دوبعدی یا سه‌بعدی که تصویر را به گرد یک نقطه مرکزی براساس یک نظم دایره‌ای ویژه می‌چرخاند یا جابه‌جا می‌کند

چرخند ثانوی ← وافشار ثانوی**چرخ‌ورزی** spinning, indoor cycling

[ورزش] فعالیتی ورزشی که در آن تمرکز بر استقامت و قدرت و تمرینات تناوبی و شدید و بازیابی است و به وسیله دوچرخه‌های ثابت با چرخ سنگین انجام می‌شود

چرخه آب hydrologic cycle, water cycle

[جز] چرخه‌ای شامل حرکت آب میان زمین و جو و اقیانوس

چرخه پاسخ جنسی sexual response cycle

[سلامت] مراحل کنش جنسی در انسان از پیش‌برانگیختگی تا پایان کنش

چرخه تغییر change cycle, transformative cycle, T-cycle

[آینده‌پژوهی] چرخه‌ای که در آن مراحل تغییر در نوآوری‌های اجتماعی گذشته و حال و آینده بیان می‌شود

چرخه مالی مهمان hotel guest cycle

[کرمشگری] چرخه‌ای شامل مراحل مربوط به امور مالی پیش از فروش و در محل فروش و پس از فروش که تبدلات مالی میان مهمان و مراکز گوناگون مربوط به اجاره یا کرایه را نشان می‌دهد

چربانه adipocere

[پایه پزشکی] ماده‌ای مومی شکل حاوی نمک‌های نامحلول و اسیدهای چرب که در حین تجزیه بافت‌های بدن انسان و حیوانات تشکیل می‌شود

چربی‌زا adipogenic¹

[پایه پزشکی] ماده ایجادکننده چربی

چربی‌زاد adipogenic²

[پایه پزشکی] ماده‌ای که چربی آن را به وجود می‌آورد

چربیزه liposome

[نانوفناوری] نوعی نانوذره ساخته شده از مولکول‌های چربی در اطراف یک هسته آب‌دوست

چربی‌کافت بی‌هوازی anaerobic lipolysis

[تغذیه] تجزیه چربی‌ها در نبود اکسیژن

چربی‌کافت هوازی aerobic lipolysis

[تغذیه] تجزیه مولکول‌های چربی در مجاورت اکسیژن که با تولید انرژی همراه است

چربی و روغن oil and grease, fats oil and grease, FOG, grease and oil

[محیط‌زیست] گروهی از ترکیبات آلی نامحلول در آب، شامل بقایای چربی حیوانی و موم و اسیدهای چرب آزاد و صابون و روغن‌های معدنی و روان‌سازها و برخی مواد غیرچرب، که در فاضلاب یافت می‌شوند

چَفْتَه پیش‌تراش gauged arch

[معماری] چَفْتَه‌ای که با قطعات پیش‌ساخته سه‌گوش در اندازه‌های دقیق و با شکل‌های مختلف ساخته می‌شود

چَفْتَه تابی catenary arch¹, parabolic arch¹, catenarian arch¹

[معماری] صورت ساخته‌شده قوس تابی

چَفْتَه تاج‌مهره‌ای keystone arch

[معماری] چَفْتَه‌ای، معمولاً تخت یا کم‌خیز، که در وسط تاج‌مهره دارد

چَفْتَه تخت flat arch¹, jack arch¹, straight arch¹

[معماری] چَفْتَه مستوی ساخته‌شده از قطعات گوه‌شکل، از جنس سنگ یا آجر

چَفْتَه چرب round arch¹

[معماری] صورت ساخته‌شده قوس چرب

چَفْتَه خفته depressed arch¹

[معماری] چَفْتَه‌ای که افراز آن کمتر از نصف دهانه باشد

چَفْتَه دومفصلی two-hinged arch

[معماری] چَفْتَه‌ای که اتصال آن به پاکار در دو سر چَفْتَه از نوع اتصال مفصلی (hinged joint) است

چَفْتَه راهراه striped arch

[معماری] چَفْتَه‌ای که با نوارهایی به رنگ‌های متضاد ساخته یا تزئین شده باشد

چسبک velcro

عمومی. بستی متشکل از دو قطعه نوار پارچه‌ای که سطح یکی زبر و دارای قلاب‌های ریز و سطح دیگری فشرده و دارای حلقه‌های ریز است و با گذاشتن آنها بر روی هم و فشار دادن آنها اتصال محکمی میان آنها به وجود می‌آید

چشم‌ببری tiger's eye

[درون‌شهری] علامتی شیشه‌ای که معمولاً برای مشخص کردن محدوده‌های خاص بر سطح جاده نصب می‌شود و در مقایسه با چشم‌گربه‌ای بازتاب نور بیشتری دارد

چشم‌گربه‌ای cat's eye

[درون‌شهری، ریلی] نوعی علامت افقی برجسته با قابلیت بازتاب نور که همراه با خط‌کشی یا به جای آن به کار می‌رود

چَفْتَه arch¹, arc¹

[معماری] قوسی که ساخته شده باشد

چَفْتَه آجری brick arch

[معماری] چَفْتَه‌ای که از آجر ساخته شده باشد

چَفْتَه بارز extradosed arch

[معماری] چَفْتَه‌ای که برون‌سوی آن آشکار و با درون‌سویش موازی یا تقریباً موازی است

چَفْتَه بخاری chimney arch

[معماری] چَفْتَه‌ای که در بالای دهانه بخاری دیواری ساخته می‌شود

چَفْتَه پانیز elliptical arch¹, semielliptical arch¹**basket-handled arch¹, basket arch¹**

[معماری] صورت ساخته‌شده قوس پانیز

(frame structure) | معماری | هر سازه قبابی
منحنی شکل با اتصال صلب

جَفْتَه لاریز corbel arch

| معماری | ساخته‌ای شبیه به چَفْتَه که هر رج از آجر یا سنگ‌های آن از رج زیرین جلوتر است

جَفْتَه لاریز سه‌گوش canted arch

| معماری | چَفْتَه لاریزی که درون‌سوی آن مستوی است

جَفْتَه مهره‌ای voussoir arch

| معماری | چَفْتَه ساخته‌شده از مهره‌چَفْتَه

جَفْتَه ناتراش rough arch

| معماری | چَفْتَه‌ای که از قطعات نتراشیده، مانند سنگ و آجر، و ملاط میان آنها ساخته می‌شود

جَفْتَه نیم‌گرد semicircular arch¹

| معماری | صورت ساخته‌شده قوس نیم‌گرد

جَفْتَه هره‌چین soldier arch

| معماری | چَفْتَه تختی که آجرهای آن قائم چیده شده باشد

جَفْتَه هلالی segmental arch¹, segmented arch¹

| معماری | صورت ساخته‌شده قوس هلالی

جَفْتَه هوبری shoulder arch¹, caernarvon arch¹, square-headed trefoil arch¹, shoulder-headed arch¹

| معماری | صورت ساخته‌شده قوس هوبری

جَفْتَه سوری arcuated lintel, Syrian arch

| معماری | ساخته‌ای مرکب از چَفْتَه‌ای در پایین و ستونگانی (colomade) در بالا، معمولاً بر فراز ورودی که در معماری رومی رایج بود

جَفْتَه سه‌گوش triangular arch, miter arch

| معماری | چَفْتَه‌ای تیزه‌ای (pointed arch) به شکل مثلث

جَفْتَه سه‌مفصلی three-hinged arch, three-pinned arch

| معماری | چَفْتَه‌ای که اتصال‌های آن در تاج و پاکار در دو سر چَفْتَه از نوع اتصال مفصلی (hinged joint) است

جَفْتَه صلب rigid arch

| معماری | چَفْتَه‌ای یکپارچه که اتصال آن به پایه، از نوع اتصال صلب است

جَفْتَه کج skew arch, oblique arch

| معماری | چَفْتَه‌ای که صفحه دیواره‌های درونی پایه‌هایش بر صفحه نمای آن عمود نباشد

جَفْتَه کنگره‌ای stepped arch

| معماری | چَفْتَه‌ای که لبه فوقانی آن به سبب نحوه قرار گرفتن مهره‌چَفْتَه‌ها پلکانی است

جَفْتَه گرد circular arch¹

| معماری | صورت ساخته‌شده قوس گرد

جَفْتَه گیردار fixed arch

multitimbral

چندرنگی

[موسیقی] خصوصیت بعضی سینتی‌سایزرها (synthesizer) یا نمونه‌پردازها که امکان تولید هم‌زمان بیش از یک رنگ صوتی (timbre) را با مجموعه‌های مختلفی از شستی‌ها فراهم می‌کند

چندشکلی دِنایی

← چندشکلی طولی قطعهٔ برشی

چندشکلی طولی قطعهٔ برشی

restriction fragment length

polymorphism, RFLP

[ژن‌شناسی] گوناگونی طول قطعات دِنّا که در نتیجهٔ برش دِنّا با درون‌نوکلئاز ویژه‌بر به دست می‌آید

متـ. چندشکلی دِنایی DNA polymorphism

چندشکلی متوازن

balanced polymorphism

[ژن‌شناسی] چندشکلی ژنی پایدار در یک جمعیت که در نتیجهٔ برتری تولیدمثلی ناچورزاگ‌ها به وجود می‌آید

polydisk

چندقرصی

[ریاضی] حاصل‌ضرب دکارتی تعدادی متنهای از

$$D(p_i, r_i)$$

قرص‌های باز

multichannel

چندمسیره

[موسیقی] هریک از گذرگاه‌هایی که بیش از یک مسیر صوتی دارند و در عمل شامل گذرگاه‌هایی می‌شود که بیش از دو مسیر صوتی دارند

چَفْتَهٔ هُوَبری تخت

shouldered flat arch¹

[معماری] صورت ساخته‌شدهٔ قوس هُوَبری تخت

potential density

چگالی بالقوه

[جوا] چگالی بسته‌هوا هنگامی که به‌صورت بی‌دررو به تراز استاندارد ۱۰۰۰ هکتوپاسکال رسانده شود

density of image,

چگالی تصویر

image density

[نقشه‌برداری] میزان کدِری یا تاریکی در شفافیت یک تصویر مثبت یا منفی

چگالی ژنی ← تراکم ژنی

multiple exostoses,

hereditary multiple exostoses,

diaphyseal aclasis,

multiple cartilaginous exostoses,

multiple osteocartilaginous exostoses

[پایه پزشکی] نوعی بیماری وراثتی که در آن تعداد زیادی برجستگی‌های غضروفی یا استخوانی—غضروفی بر سطح استخوان‌های دراز رشد می‌کند

fuel manifold

چندراههٔ سوخت

[خودرو، نظامی، هوایی] لولهٔ اصلی همراه با لوله‌های خروجی منشعب از آن برای توزیع سوخت به درون محفظه‌های احتراق موتور

grand union

چندراههٔ ممتاز

[ریلی] محل تقاطع دو خط قطار خیابانی با بزرگراه دارای چند انشعاب که حرکت قطار در تمامی جهات را امکان‌پذیر می‌کند

چند ناحیه‌ای

polyregion

[ریاضی] حاصل ضرب دکارتی تعدادی متناهی ناحیه صفحه مختلط

چند پرتو پرتی سازی

radappertization dose

[غذا] مقدار پرتو دمی برای کاهش تعداد هاگ‌های کلستریدیوم بوتولینوم

چند ژن

gene dosage, gene dose

[ژن شناسی] تعداد نسخه‌های یک ژن خاص در یک ژنگان

چند نیم پرتو پرتی سازی

subradappertization dose

[غذا] مقدار ناکافی پرتو دمی که بر اثر آن ریزاندامگان‌های غیر بیماری‌زا ممکن است بیماری‌زا شوند یا بیماری‌زایی ریزاندامگان‌های بیماری‌زا بیشتر شود

چهارویک ← دفاع چهارویک

چیزنت ← اینترنت چیزها

ح

[فنا: غذا] روشی برای تعیین بروز فساد اولیه در گوشت که در آن نسبت حجم مایع خارج شده از گوشت به کل حجم آن اندازه گیری می شود

catchability **حدّ صید**

[ء اقیانوس] میزان صید در یک زیست بوم تا حدی که به ذخایر آن لطمه نزنند

conflicting movements **حرکات تداخلی**

[درون شهری] ادغام شدن تردد دست کم دو جریان ناهمسو از وسایل نقلیه یا افراد پیاده در تقاطع ها

حساسیت به وضعیت اولیه

sensitivity on initial conditions,
dependency on initial conditions

[آینده پژوهی] خصوصیت محوری سامانه های آشوبناک که در نتیجه آن تغییرات جزئی در وضعیت اولیه سامانه به تغییرات بزرگ در وضعیت نهایی آن می انجامد

insectarium, insectary **حشره دان**

[عسومی] محفظه یا مکانی برای نگهداری و نمایش حشرات و پژوهش درباره آنها

screen, shield, block¹, pick¹ **حائل**

[ورزش] در بسکتبال، حرکتی که در آن بازیکن مهاجم بین هم تیمی و مدافع حریف قرار می گیرد تا موقعیتی را برای آزاد شدن هم تیمی دارای توپ یا بدون توپ خود فراهم کند

edge marker post, میله ای

guide post

[درون شهری] نوعی علامت مستطیل شکل برای نشان دادن لبه راه

حجم افزا ← پُرکننده

volume of distribution, **حجم توزیع**
 V, V_d

[علوم دارویی] حجم فرضی از مایعی که لازم است تمام مقدار دارو را در بدن به همان غلظتی که پس از رسیدن به تعادل در پلاسما وجود دارد برساند

حجم عصاره رهاشده

extract-release volume, ERV

تحلیل تفاضلی و در مرحله دوم تحلیل خطی صورت می‌گیرد

حمله تمایزی distinguishing attack

(+ رمز) حمله‌ای با هدف تفکیک جریان کلید از یک دنباله واقعا تصادفی

حمله سیلابی flooding attack

(+ رمز) حمله‌ای که تمام منابع محاسباتی یا ارتباطی را با درخواست‌های زیاد به کار می‌گیرد

حمله کلیدمرتبط معلوم known related key attack

(+ رمز) حمله کلیدمرتبطی که بر پایه آگاهی مهاجم از ارتباط بین کلیدها استوار است

حمله کلیدمرتبط منتخب chosen related key attack

(+ رمز) حمله‌ای به فرمانای کلید که در آن مهاجم با انتخاب رابطه بین چند کلید و دسترسی به توابع رمزگذاری متناظر در پی یافتن کلید است

حمله لغزشی slide attack

(+ رمز) حمله‌ای عام (generic attack) به رمزهای تکراری که در آن از رابطه بین یک کلید با خودش بهره‌برداری می‌شود

حوزه تمام‌ریختی domain of holomorphy

ریاضی| حوزه‌ای در $\mathbb{C}^n$ با این ویژگی که تابعی تمام‌ریخت بر آن وجود دارد که به‌طور تمام‌ریخت قابل گسترش به حوزه‌ای بزرگ‌تر نیست

حضور و غیاب roll call

|دریایی| خواندن اسامی تمام خدمه و مسافران برای بررسی و حصول اطمینان از حضور آنها در محل استقرار

حق فنی dispensing fee

|علوم دارویی| هزینه‌ای که داروساز برای ارائه خدمات دارویی برای نسخه‌پیچی دریافت می‌کند

حلقه فیلم reel

|سینما| ۱. افزاره‌ای مدور که فیلم به دور آن می‌پیچد ۲. نوار فیلم با طولی مشخص که به دور یک حلقه فلزی پیچیده می‌شود

حمل‌ونقل ریلی خودکار automated guided transit, AGT

|ریلی| دسته بزرگی از سامانه‌های حمل‌ونقل ریلی که بدون راننده و تمام‌خودکار هستند و می‌توان آنها را از راه دور هدایت کرد

حمله با پیام منتخب و فقی adaptive chosen message attack

(+ رمز) نوعی حمله به طرح‌های امضا که در آن مهاجم به کمک امضاها در یافتن بر روی تعدادی پیام منتخب اقدام به جعل امضا بر روی پیام مورد نظر کند

حمله برساختی fabrication attack

(+ رمز) حمله‌ای که در آن یک طرف غیرمجاز اطلاعات جعلی وارد سامانه می‌کند

حمله تفاضلی-خطی differential linear attack

(+ رمز) نوعی حمله با متن اصلی منتخب با راهکار دومرحله‌ای که در مرحله نخست آن

خ

خا- ← خدمات آبری^۲
[عمومی] محفظه‌ای شیشه‌ای برای نگهداری گیاهان و جانوران خاکزی

* خط تیره به جای X آمده است و نشان می‌دهد که خا در ترکیب به کار می‌رود.

خالک bullet, centred dot
[عمومی] نشانه‌ای سجاوندی در اشکال مختلف، معمولاً به شکل دایره‌ای توپر، که برای فهرست کردن موارد گوناگون در یک مطلب به کار می‌رود

خاب ← خدمات آبری بُن‌سازه

خاد ← خدمات آبری داده

خالواش ← نعناخلواش

خارا ← خدمات آبری رایانش

خام^۱ ← خدمات آبری امنیت

خار زبانه‌دار cotter key, cotter, cotter pin

خام^۲ ← خط آتش‌ممنوع

[ریل] نوعی خار که در انتهای سوراخی که رزوه پیچ در آن وارد شده قرار می‌گیرد تا از شل شدن مهره در نتیجه ارتعاش جلوگیری کند

خاموش unlit

[دریایی] وضعیتی که در آن شناسه‌های نوری یک شناوه یا فانوس دریایی روشن نباشد

خان ← خدمات آبری زیرساخت

خامیز ← خدمات آبری میز

خاسا ← خدمات آبری سخت‌افزار

خان ← خدمات آبری انبارش

خاکزی‌دان terrarium

خانا ← خدمات ابری نرم افزار

نوآوری‌های بدون محدودیت درجهت برقراری
ارتباط و همکاری

PaaS /خت. خاب

خدمات ابری^۱ cloud services

[فنا. اطلاعات] هرگونه خدمات فناوری اطلاعات که
از طریق ابر و از دور قابل دسترسی باشد

خدمات ابری داده data as a service

[فنا. اطلاعات] نوعی خدمات ویژه در بعضی از
محیط‌های ابری که امکان دسترسی به داده‌های
بازرزش و متفاوتی را فراهم می‌کند

DaaS¹ /خت. خاد

خدمات ابری^۲ X as a service

[فنا. اطلاعات] خدماتی که بتوان در محیط ابر ارائه
کرد، مانند خدمات زیرساخت و نرم افزار و
بن‌سازه و ذخیره‌سازی و امنیت

XaaS /خت. خا

خدمات ابری رایانش

computing as a service

[فنا. اطلاعات] شاخه‌ای نو در رایانش ابری که به
شرکت‌ها امکان می‌دهد از منطق رایانش و
پردازش در داخل خود شرکت استفاده کنند
بی‌آنکه به نسخه‌های نرم‌افزاری دارای امتیاز
بهره‌برداری و دستگاه‌های پردازش و
سخت‌افزار رایانش نیاز داشته باشند

CaaS /خت. خارا

خدمات ابری امنیت

security as a service

[فنا. اطلاعات] ارائه خدمات امنیتی ابری به
زیرساخت‌ها و برنامه‌های اختصاصی
میزبانی شده در ابر یا کارخواهان سامانه‌های
خصوصی، براساس میزان تقاضا

SECaaS /خت. خام

خدمات ابری انبارش

storage as a service

[فنا. اطلاعات] نوعی خدمات انبارش که از طریق
محیط ابرواره در اختیار کاربران داخلی یا
خارجی گذاشته می‌شود، مانند خدمات
پشتیبان‌گیری و بایگانی و بازیابی

STaaS /خت. خان

خدمات ابری زیرساخت

infrastructure as a service

[فنا. اطلاعات] ارائه منابع رایانشی، مانند رایانه‌های
خدمات‌دهنده با کارایی بالا و مراکز داده‌ای، به
فراهم‌سازان خدمات و کاربران ابر

IaaS /خت. خاز

خدمات ابری بن‌سازه

platform as a service

[فنا. اطلاعات] ارائه رسانه شبکه اجتماعی به
فراهم‌سازان و کاربران با فراهم‌سازی مسیری
جدید برای همکاری گسترده در زمینه

خدمات ابری سخت‌افزار

hardware as a service

[فنا. اطلاعات] ارائه خدمات اشتراک سخت‌افزار به
کاربر ابر

HaaS /خت. خاسا

microclimatology **خُرداقلیم‌شناسی**
[جز] مطالعه خُرداقلیم

subgame **خُردبازی**
[اقتصاد] زیرمجموعه یا بخشی از یک بازی
حرکت دنباله‌ای که نقطه آغاز آن یک گره تصمیم
است و در آن هر بازیگر کنش انتخابی دیگر
بازیگران را در مراحل پیشین می‌داند

microlateralolog **خُردجانبی‌نگاره**
[ژئوفیزیک] نگاره خُردمقاومت‌ویژه‌ای که از جریان
کانونی‌شده زیرساختی به دست می‌آید

MIDI out **خروجی میدی**
[موسیقی] یکی از سه درگاه میدی که برای خروج
پیام‌ها و داده‌های ایجادشده در یک افزاره از آن
استفاده می‌شود

vault² **خزانه‌خانه**
[معماری] اتاقی برای نگهداری اشیای قیمتی،
معمولاً در زیر زمین

anger **خشم**
[روان‌شناسی] احساسی آمیخته به تنش و
خصوصیت ناشی از آسیب واقعی یا خیالی
از سوی فردی دیگر یا احساس ناشی از ناکامی
یا بی‌بردن به بی‌عدالتی

rage **خشم انفجاری**
[روان‌شناسی] خشم شدید و مهارناپذیر

خشم‌درمانی مهاری
anger control therapy
[روان‌شناسی] درمان از طریق مواجهه تدریجی با
موارد خشم‌برانگیز و آموزش مهارت‌های مقابله
با آن

desktop as a service **خدمات ابری میز**
[فنا. اطلاعات] یکی از خدمات جدید ابری که برای
کارهای رایانه‌ای رومیزی در اختیار کاربران
قرار می‌گیرد
اختصار: **DaaS²**

خدمات ابری نرم‌افزار
software as a service
[فنا. اطلاعات] الگویی تجاری برای ارائه نرم‌افزار به
کاربر نهایی که در آن نرم‌افزار در قالب خدمات
به کاربر ارائه می‌شود
اختصار: **SaaS**

خدمات اقامتی خودپذیرا
self-catering accommodation
[گردشگری] نوعی خدمات اقامتی شبانه که
قطب‌های گردشگری و تأسیسات مشابه ارائه
می‌کنند و شامل غذا نمی‌شود

maintenance crew **خدمه نگهداری**
[نظامی] کارکنان بخش زمینی که مسئولیت آماده
نگه داشتن هواگرد را بر عهده دارند

cinch marks **خراشیدگی فیلم**
[سینما] خراش‌های عمودی که بر اثر شل یا سفت
پیچیدن فیلم به دور حلقه، بر روی فیلم ایجاد
می‌شود

microclimate **خُرداقلیم**
[جز] اقلیم ناحیه‌ای کوچک از سطح زمین تا
ارتفاعی که مشخصه‌های اقلیمی آن از سطح
تأثیر نپذیرد و مقیاس آن کوچک‌تر از صد متر
باشد

اوسیتز: نرم‌افزار یا سخت‌افزاری که امکان ضبط، ویرایش، پردازش، تغییر، تبدیل، ساخت و اجرای داده‌های میدی و داده‌های صوتی را دارد

خط‌پردازی ¹tracking
اوسیتز: روند ضبط بخش‌های جداگانه صوتی برای تولید یک قطعه

خط جداساز dividing line
اوسیتز: خط‌کشی محوری دارای یک یا دو خط موازی که ممتد یا مقطع است و برای نشان دادن تمایز جهت حرکت در دو طرف خط طراحی می‌شود

خط‌ساخت ¹sequence
اوسیتز: نسخه ضبط‌شده از داده‌های میدی یا داده‌های صوتی که می‌توان آن را پخش کرد و از طریق آن سخت‌افزار یا نرم‌افزار میدی پردازنده‌ها و سینتی‌سایزرها (synthesizers) و نمونه‌پردازها را واپایش کرد

خط‌سازی ²sequence
اوسیتز: ضبط داده‌های میدی و داده‌های صوتی

خط‌شکنی breakthrough
اوسیتز: پیشرفت مهم و ناگهانی به‌ویژه در حوزه دانش یا فن یا پرونده‌ها که به تغییر بنیادی در وضع موجود بینجامد

خط غیرفعال out-of-service track
اوسیتز: خطی که به هر دلیلی، مانند نقص و انسداد و نداشتن کاربری، به‌طور موقت یا دائم مورد بهره‌برداری قرار نگیرد

خشم درون‌ریز anger in
اوسیتز: خصومت معطوف به درون که به‌ویژه ممکن است منشأ افسردگی باشد

خصومت hostility
اوسیتز: بروز دادن دشمنی و مقابله با دیگران در عمل یا احساس یا نگرش

خصومت جنس‌گرایانه sexist hostility
اوسیتز: تحقیر یا خوار شمردن کسی تنها به‌دلیل جنسیت او

خصومت جنسی sexual hostility
اوسیتز: نوعی تحقیر کردن مبتنی بر جنسیتی، مانند اشاره به زنان با اسامی تحقیرآمیز دال بر اعضای خاص بدن آنان

خط track, line
اوسیتز: ۱. هریک از قطعات صوتی ضبط‌شده در یک مخزن ذخیره اطلاعات ۲. هریک از نشانک‌های مجزای ضبط‌شده صوتی یا میدی

خط آتش‌ممنوع no fire line
اوسیتز: خطی که در نزدیکی آن توپخانه یا کشتی‌ها فقط در صورت درخواست یا تأیید فرمانده پشتیبانی‌شونده مجاز به شلیک هستند
/ ختم خام^۲ NFL

خط پاکار springing line
اوسیتز: خط افقی فرضی که دو پاکار هر قوس یا چفته یا طاق را به هم وصل می‌کند

خط‌پرداز sequencer, music sequencer

خط هم‌مقدار isogram, isopleth, isarithm

[ژئوفیزیک] هر خطی بر روی نقشه که نقاطی با کمیت یکسان را به هم متصل می‌کند

خلاصه فیلم synopsis¹
[سینما] شرح مختصری از پی‌رنگ فیلم

خلاصه فیلم‌نامه synopsis²
[سینما] شرح بسیار کوتاهی از پی‌رنگ فیلم‌نامه

خلبان آزمونگر check pilot
[نظامی-هوابی] خلبانی که مهارت خلبان دیگر را در آزمون پرواز می‌سنجد

خلبان گواهی‌کننده certification pilot
[نظامی-هوابی] خلبان آزمایشگری که مرجع ملی صدور گواهی، او را برای ارزیابی انواع هواگردهای مورد استفاده کارورها در کشوری خاص به خدمت می‌گیرد

خم فروافت مرکب composite decay curve
[ژئوفیزیک] خمی در حوزه زمان با بیش از یک مؤلفه افت ولتاژ

خوارزمی رمزنگاشتی
← الگوریتم رمزنگاشتی

خواص انسدادی barrier properties
[منا. غذا] خاصیت مواد، از جمله مواد بسته‌بندی غذا و نوشیدنی‌ها در برابر نفوذ سایر ترکیبات، مانند آب و بخار آب و برخی گازها

خط لوله pipeline
[محیط‌ریست] شبکه‌ای از لوله‌های زیرزمینی که آب را به منازل و مراکز تجاری و جز آن می‌رساند

خط مرجع reference line
[دریایی] خطی فرضی بر روی صفحه رادار یا نقشه‌های دریایی که به عنوان مرجع مسیر مناسب برای شناورهای خروجی و ورودی را از هم جدا می‌کند تا گذشتن آنها را از کنار یکدیگر ایمن سازد

خط‌مشی امنیتی پودمان رمزنگاشتی cryptographic module security policy
[رمز] خط‌مشی دقیق قواعد امنیتی که یک واحد رمزنگاشتی تحت آن عمل می‌کند

خطوط دوجته bidirectional lines
[ریلی] خطوط ریلی که سامانه اعلامی آن برای حرکت در دو جهت ساخته شده است

خط هم‌تندی isotach, isovel, isokinetic
[جز] خطی بر روی یک سطح معین که نقاط دارای سرعت یکسان را به هم وصل می‌کند

خط هم‌جهت isogen
[جز] خطی که بر روی یک سطح معین نقاط دارای جهت یکسان یک کمیت برداری را به هم وصل می‌کند

خط هم‌ضخامت isopach, thickness line, thickness contour, isopachyte, isopachous line
[ژئوفیزیک] خطی بر روی نقشه که از نقاط هم‌ضخامت عبور می‌کند

خودرو موتور عقب rear engine car

خودرو | خودروی که موتور آن در قسمت عقب و بعد از چرخ‌های عقب قرار دارد
م.ت. موتور عقب rear engine

خودرو موتور وسط mid-engine car

خودرو | خودروی که موتور آن بین محور جلو و عقب قرار دارد
م.ت. موتور وسط mid-engine

خودزاگ autozygote

[ژن‌شناسی] موجودی جورزاگ دارای بکره‌هایی با نیای مشترک، در یک جایگاه ژنی خاص

خودسازمان‌دهی در بحران

self-organizing criticality, SOC

[آینده‌پژوهی] توانایی یک سامانه در نزدیک شدن به نقطهٔ بحرانی و حفظ خود در آن نقطه

خودعکس selfie

[عمومی] عکسی که با گوشی‌های هوشمند یا دوربین‌های رقیمی از خود می‌گیرند و اغلب در وبگاه‌های رسانه‌های اجتماعی به اشتراک می‌گذارند

خودعکس جمعی group selfie

[عمومی] خودعکسی که با دو یا چند نفر گرفته می‌شود و معمولاً برای آنکه نفرات بیشتری را پوشش دهد از تصویر افراد در آینه عکس گرفته می‌شود

خود کمیّ quantified self, QS,

self-tracking, auto-analytics, body hacking, self-quantifying

[فنا. اطلاعات] اطلاعات و متغیرهای فردی مانند ضربان قلب و وزن و حد نصاب‌های تمرین‌های ورزشی که در اینترنت ثبت می‌شوند و به اشتراک گذاشته می‌شوند

خوانشگر جاززن feed reader

[فنا. اطلاعات] فضایی که مطالب هم‌نشتری اشتراک‌گذاری‌شده را جمع‌آوری می‌کند تا کاربر بتواند جاززن‌های ورودی را سازماندهی کند

خودارضایی masturbation

[اسلامت] کسب لذت جنسی از طریق دست‌کاری اندام جنسی خود، معمولاً آلت در مردان و فنج در زنان

خودالقایی autoinduction

[علوم دارویی] افزایش فعالیت کبدی در نتیجهٔ مصرف برخی از داروها که سبب افزایش زی‌مایه می‌شوند

خودپرداز automated teller machine,

ATM¹, automatic teller machine, automated banking machine, ABM, cash machine, cashpoint, cashline, automated teller, automatic teller, cash dispenser

[عمومی] دستگاه الکترونیکی خودکاری که با قرار دادن کارت‌های بانکی در آن بعضی از خدمات بانکی مانند دریافت وجه از حساب یا انتقال وجه از حسابی به حساب دیگر و پرداخت قبض را فراهم می‌کند

خودرو تجاری commercial vehicle,

CV

[درون‌شهری] خودروی که در جریان یک برنامهٔ تجاری برای حمل کالا یا مسافر به کار می‌رود

خودرو موتور جلو front engine car

خودرو | خودروی که موتور آن در قسمت جلو قرار دارد
م.ت. موتور جلو front engine

خودنوگری

autopoiesis

[آینده‌پژوهی] فرایندی که در آن یک سامانه یا ساختار زنده یا نظام انسانی از رهگذر بازتعریف مرزهایش با محیط، پیوسته خود را نو می‌کند

خوش‌بینان زیست‌محیطی

environmental optimists,
technological optimists

[جنگل] افرادی که دیدگاه خوش‌بینانه‌ای در قبال بحران‌های زیست‌محیطی و امکان رفع آنها دارند

خوشه آب‌سنگی

reef cluster,
hermatopelago

[ء اقیانوس] گروهی از آب‌سنگ‌ها که همه یا بخشی از آنها از زائده‌های هم‌عصر تشکیل شده است و در یک ایالت زمین‌شناختی یا منطقه‌ای مشخص یافت می‌شود

خوشه‌داده

data cluster

[باستان‌شناسی] داده‌های باستان‌شناختی که به همراه هم در یک بافت رده‌ی یک یافت شده باشند و برای مشخص کردن فضاها و انواع فعالیت‌های باستانی مورد استفاده قرار گیرند

خوشه‌داده‌های افتراقی

differentiated data cluster

[باستان‌شناسی] داده‌های خوشه‌بندی‌شده ناهمگن در زمینه دو یا چند فعالیت با در نظر گرفتن تفاوت‌های سنی و جنسی

خوشه‌داده‌های ساده

simple data cluster

[باستان‌شناسی] داده‌های خوشه‌بندی‌شده همگن که کارکرد واحدی دارند

خیال‌پردازی جنسی

sexual fantasy

[سلامت] تصاویر ذهنی خوشایند یا داستان‌هایی از فعالیت جنسی که محدودیت‌های دنیای واقعی، از قبیل نبود شریک جنسی یا فراهم نبودن موقعیت را ندارد

خیز

pitch²

[مسماری] نسبت افراز هر قوس یا چفته به دهانه‌اش

خیز لاکتات

onset of blood lactate accumulation,
OBLA

[تغذیه] افزایش مجدد میزان لاکتات خون که در هنگام فعالیت شدید، بعد از رسیدن به آستانه لاکتات رخ می‌دهد

خیساندن

maceration¹

[ء گیاهان دارویی] یکی از فرایندهای استخراج ماده دارویی گیاهان که در آن گیاه یا پودر آن را در دمای محیط در درون حلال قرار می‌دهند

خیسانده

maceration²

[ء گیاهان دارویی] گیاه یا پودر آن که با هدف استخراج ماده دارویی در دمای محیط در درون حلال قرار داده شده است

د، ذ

دآپ ← داده‌بانی پیوسته

داده‌برداری جزئی
sample data acquisition

[باستان‌شناسی] نوعی داده‌برداری، از طریق نمونه‌برداری احتمالاتی یا غیراحتمالاتی، که در آن فقط بخشی از واحد نمونه در یک جامعه آماری بررسی می‌شود

داده
data

[باستان‌شناسی] اطلاعات کمی حاصل از مشاهده یافته‌ها که مبنای استدلال و بحث و محاسبه قرار می‌گیرد
مت. داده‌ها

داده‌برداری کلی
total data acquisition

[باستان‌شناسی] نوعی داده‌برداری که در آن تمامی واحد نمونه در یک جامعه آماری بررسی می‌شود

داده‌بانی پیوسته

continuous data protection

[فنا. اطلاعات] نوعی سامانه پشتیبان‌گیری که از داده‌های جاری کاربر یک نسخه بدل ایجاد می‌کند

داده‌پردازي
data processing

[باستان‌شناسی] مرحله‌ای در پژوهش یافته‌های باستان‌شناختی که معمولاً شامل تمیز کردن و محافظت و برچسب‌زنی و یافته‌نامه‌نویسی (inventorying) و داده‌نامه‌نویسی (cataloging) می‌شود

CDP /خت. دآپ

مت. پشتیبان‌گیری آینه‌ای
mirroring

داده‌برداری
data acquisition

[باستان‌شناسی] مرحله‌ای در پژوهش‌های باستان‌شناختی، همانند واحد نمونه در محوطه باستان‌شناختی، که در آن داده‌ها به سه صورت اصلی گردآوری می‌شوند:
(۱) شناسایی؛ (۲) بررسی سطحی؛ (۳) کاوش

داده‌ها ← داده

داده‌های آمیخته
mixed data

[آمار] داده‌هایی که شامل ترکیبی از داده‌های پیوسته و گسسته هستند

اسینما| داستانی که به صورت نقاشی یا طراحی‌های پی‌درپی روایت می‌شود و گفت‌وگوهای شخصیت‌های آن در درون حبابک ارائه می‌شود

داشته‌های فرهنگی data pool

|باستان‌شناسی| مدارک باستان‌شناختی موجود در قلمرو داده‌ها که تحت روندهای رفتاری و گشتاری شکل گرفته است

دامنه بوم‌شناختی ecological amplitude

|اجنگل| درجه تحمل یک اندامگان در برابر تغییر شرایط محیطی

دامنه مرکزی central range

|آمار| دامنه‌ای از مقادیر مجموعه‌ای از داده‌ها، شامل ۹۰ درصد مشاهدات مرکزی آن مجموعه

دخول cash drawer

|فنا. اطلاعات| کشویی در پردازش که انواع مختلف اسکناس در آن نگهداری می‌شود

دخول penetration

|سلامت| ورود آلت به داخل زهرا یا مقعد یا دهان

دخول‌هراسی penetration phobia

|سلامت| ترس شدید و بیمارگونه از دخول آلت به زهرا یا مقعد یا دهان

دخول‌هراسی تناسلی

genital penetration phobia

|سلامت| ترس غیرمنطقی از دخول آلت به زهرا

داده‌های چرخه‌ای cyclic data

|آمار| داده‌های مربوط به جهت یا زمان که مقیاس اندازه‌گیری آنها چرخه‌ای است

داده‌های دایره‌ای circular data

|آمار| داده‌هایی چرخه‌ای که جهت‌ها مقادیر آنها به شمار می‌آیند

داده‌های مقطعی cross-sectional data

|آمار| داده‌های مربوط به واحدهای آزمودنی‌های مختلف که به طور هم‌زمان در یک مقطع زمانی یا در یک دوره زمانی خاص مشاهده شوند

داروشناسی قومی

ethnopharmacology, pharmacanthropology

|علوم دارویی| شناسایی و بررسی عادت‌های دارویی اقوام گوناگون

داروگذار applicator

|علوم دارویی| ابزاری که از آن برای گذاشتن دارو در موضعی خاص استفاده می‌کنند

داروی خام crude drug

|علوم دارویی| ترکیب خالص‌نشده معمولاً گیاهی که تکه‌تکه یا خرد یا پودر شده است و برای تهیه دارو به کار می‌رود

داروی زیست‌فراهم bioavailable drug

|علوم دارویی| دارویی که بدون تغییر وارد دستگاه گردش خون بدن می‌شود

داستان مصور comic strip,

strip cartoon

ریاضی | برای فضای توپولوژیکی X ، نگاشتی چون r از X به زیرمجموعه‌ای از آن مانند A ، با این ویژگی که به ازای هر $a \in A$ ،

$$r(a) = a$$

درصد بازداشتی arrest rate

نظامی | تعداد دستگیری‌ها یا بازداشت‌های گزارش شده به ازای هر واحد جمعیت

درصد کانی‌شدگی

percent mineralization

ژئوفیزیک | در برداشت قطبش القایی، معمولاً درصد حجمی کانی‌هایی با جلای فلزی در سنگ‌ها

درون‌سو intrados, soffit

معماری | لبه درونی هر چفته یا طاق

دریا انداخته jetsam, jetson

دریایی | باری که از شناور به دریا انداخته شده است

دریا انداخته شناور flotsam

دریایی | دریا انداخته‌ای که بر روی آب شناور است

دریا انداخته مغروق lagan, ligsam

دریایی | دریا انداخته‌ای که در آب فرو رفته و با شناوه علامت‌گذاری شده است تا بازیافت شود

دریازی پروری ← آبی‌پروری دریایی

دژانگاری برنامه‌ریزی planning fallacy

آینده‌پژومی | خطایی شناختی در دست‌کم انگاشتن سود یا زیان یا مخاطرات یک فعالیت یا زمان موردنیاز برای تکمیل آن

دژانگاری شواهدگریز

base rate fallacy, base rate neglect

آینده‌پژومی | گرایش ذهن به مبنا قرار دادن قضاوتی ویژه و بی‌توجهی به یافته‌های آماری و شواهد ناسازگار با آن قضاوت

در عقب end door

دری | دری که برای بارگیری محموله‌های بزرگی که از در کناری رد نمی‌شوند، استفاده می‌شود و در عقب واگن قرار دارد

در نهشتگی residuality

باستان‌شناسی | وجود مواد قدیمی‌تر در نهشته‌های جدیدتر که معمولاً نشانه دست‌خوردگی لایه‌ها است

درون انطباق assimilation

روان‌شناسی | در نظریه تحول شناختی پیازه، فرایند انضمام اطلاعات در ساختارهای از پیش موجود شناختی، بدون تعدیل آن ساختارها

درون‌بُرد retract¹

ریاضی | زیرمجموعه‌ای چون A از فضای توپولوژیکی X با این ویژگی که نگاشت پیوسته‌ای چون $r : X \rightarrow A$ وجود داشته باشد، به طوری که به ازای هر $a \in A$ ،

$$r(a) = a$$

درون‌بری retraction, retract²

دسته‌بندی categorization

[گردشگری] قرار دادن واحدهای اقامتی، مانند مهمانخانه‌ها و راه‌سراها و مهمان‌پذیرها و مهمانکده‌ها، در گروه‌های مختلف بر مبنای تنوع امکانات و تسهیلاتی که عرضه می‌کنند

دستیار مجازی virtual assistant, VA

[فنا. اطلاعات] متخصص برخطی که در هر نقطه از جهان می‌تواند مستقر باشد و خدمات رسانه‌ای اجتماعی و مدیریتی و فنی و ابتکاری را ساعت‌به‌ساعت در اختیار شرکت‌ها بگذارد

دش‌برآست exostosis²

[پایه پزشکی] رشد خوش‌خیم استخوان به سمت سطح خارجی آن

دش‌بیش‌پروردگی ماهیچه

pseudohypertrophic
muscular dystrophy

[پایه پزشکی] هریک از انواع دش‌پروردگی ماهیچه‌ای که با بزرگ شدن ماهیچه‌ها همراه است

دش‌پروردگی چربی‌تناسلی

adiposogenital dystrophy,
adiposogenital degeneration,
adiposogenital syndrome,
Frohlich syndrome,
Babinsky-Frohlich syndrome

[پایه پزشکی] وضعیتی در پسران بالغ، ناشی از نارسایی هورمونی غدهٔ زیرنهنج که در آن توزیع ذخایر چربی به شکل زنانه رخ می‌دهد و نواحی تناسلی دچار کم‌رشدی می‌شوند

دژانگاری عطفی conjunction fallacy

[آینده‌پژوهی] گرایش به این فرض که احتمال رخ دادن شرایط خاص بیشتر از شرایط عام است

دژانگاری قمارباز gambler's fallacy

[آینده‌پژوهی] گرایش به این فکر که احتمالات آینده الزاماً متأثر از رویدادهای گذشته هستند

دستکاری نانویی nanomanipulation

[ب. نانوفناوری] فرایند دستکاری اشیاء در مقیاس نانو برای تولید ساختارهای دقیق

دستگاه آموزش پرواز flight trainer

[نظامی، هوایی] هر افزارهٔ آموزشی که شرایط مشخصی از پرواز را شبیه‌سازی می‌کند

دستگاه تصفیهٔ پیش‌ساخته

package treatment plant,
package plant

[محیط‌زیست] دستگاه پیش‌ساخته و نسبتاً کوچک تصفیهٔ آب یا فاضلاب که برای تصفیهٔ جریان‌های کم به کار می‌رود

دستگاه تنظیم سوخت

fuel control unit, FCU

[نظامی، هوایی] دستگاهی که جریان سوخت ورودی به موتور را به خواست خلبان و بسته به شرایط محیط و سرعت هواگرد و دیگر عوامل مربوط تنظیم می‌کند

دستورکار فنی technical order, TO

[نظامی، هوایی] نشریه یا کتابچه‌ای که حاوی اطلاعات و دستورهای فنی مربوط به بازرسی فنی، انبارداری، عملیات، بهینه‌سازی و تعمیر و نگهداری قطعات و تجهیزات هواگردهای معینی است

دفع پرتابگر shooting guard

اورزش| در بسکتبال، بازیکن دفاعی که پرتاب‌های خوبی دارد

دفع چهارویک

box-and-one combination defense,
box-and-one

اورزش| در بسکتبال، دفاعی ترکیبی که در آن چهار بازیکن با آرایش مربع و به صورت جاگیری دفاع می‌کنند و مدافع پنجم در مقابل یک بازیکن به دفاع نقره‌نفر می‌پردازد
مت. چهارویک

دفع سه‌ودو

triangle-and-two combination
defense, triangle-and-two

اورزش| در بسکتبال، دفاعی ترکیبی که در آن سه بازیکن با آرایش مثلث و به صورت جاگیری دفاع می‌کنند و دو بازیکن به دفاع نقره‌نفر می‌پردازند
مت. سه‌ودو

دفع منطقه‌ای ← جاگیری

دفع منطقه‌ای فشرده

← جاگیری فشرده

دفتر ثبت فنی هواگرد

aircraft technical log, ATL,
technical log, aircraft log book,
log book

[نظامی، هوایی] سابقه گزارش شده یا مشاهده شده‌ای از کژکاری‌ها (malfunction) و خرابی‌ها و نقص‌ها در پیکر و پیش‌رانه یا وسایل هواگرد

دش پروردگی چشمی-حلقی

oculopharyngeal dystrophy,
oculopharyngeal syndrome,
oculopharyngeal muscular dystrophy

[پایه پزشکی] بیماری وراثتی نادری که در آن ماهیچه‌های حنجره و ماهیچه‌های بیرونی چشم ضعیف می‌شوند

دش پروردگی کشنگی

myotonic dystrophy,
dystrophia myotonica,
myotonia atrophica, Steinert disease

[پایه پزشکی] بیماری وراثتی و کندپیش‌رونده‌ای که در آن کم‌کشنگی ماهیچه‌ها با کاهیدگی آنها و آب‌مروارید و طاسی جلوی سر و ناهنجاری‌های قلبی و عروقی همراه است

دش پروردگی ماهیچه

muscular dystrophy, MD

[پایه پزشکی] مجموعه بیماری‌های وراثتی که در آنها توان و حجم ماهیچه‌های بدن به تدریج کاهش می‌یابد

دش‌کاری جنسی موادی-دارویی

substance/medication induced
sexual dysfunction

[سلامت] دش‌کاری جنسی‌ای که در نتیجه مصرف بیش‌ازحد یک دارو یا ماده مخدر یا به فاصله کمی از مصرف یا قطع آن ایجاد می‌شود

aclasis, aclasia

دش‌وندی

[پایه پزشکی] متصل شدن بیمارگونه ساختارهایی در بدن که نباید به هم متصل باشند

[ژنشناسی] هرگونه تغییر در ساختار کلی یا موضعی فامینه از طریق متیل‌گذاری یا استیل‌گذاری یا مانند آنها

دلفین‌خانه dolphinarium

[عمومی] آبی‌زدانی برای نگهداری و آموزش دلفین‌ها به منظور اجرای نمایش و سرگرم کردن مردم

دماجش heat burst

[جز] افزایش ناگهانی و محلی دمای سطح و کاهش شدید رطوبت که به‌ندرت در مرحله زوال توفان تندری رخ می‌دهد

دمای بالقوه potential temperature

[جز] دمای بسته‌هوای خشک هنگامی که به‌صورت بی‌دررو به تراز استاندارد ۱۰۰۰ هکتوپاسکال رسانده شود

دمای بالقوه آب مایع

liquid water potential temperature

[جز] کمیتی ترمودینامیکی که با در نظر گرفتن اثر آب مایع در فرایند بی‌دررو نمناک برگشت‌پذیر، پایسته است

دمای بالقوه تر

wet-bulb potential temperature

[جز] دمای بسته‌هوا هنگامی که ابتدا به‌صورت بی‌دررو با سرد شدن اشباع می‌شود و سپس با فرایند بی‌دررو نمناک به تراز ۱۰۰۰ هکتوپاسکال می‌رسد

دمای بالقوه مجازی

virtual potential temperature

[جز] دمای پتانسیلی بسته‌هوای خشک فرضی‌ای که چگالی آن با چگالی بسته‌هوای نمناک یکسان باشد

دفتر ثبت مهمانان hotel register

[گردشگری] دفتر بسیار بزرگی که بازدیدکنندگان اسم و نشانی و شماره گذرنامه و ملیت خود را در آن می‌نویسند و زیر آن را امضا می‌کنند؛ در حال حاضر در غالب مهمانخانه‌ها این دفتر رایانه‌ای شده است

دگرپوش^۱ transvestic

[سلامت] مربوط به دگرپوشی

دگرپوش^۲ transvestite

[سلامت] فردی که دگرپوشی می‌کند

دگرپوشی transvestism, transvestitism

[سلامت] روند یا عادت پوشیدن لباس‌های جنس دیگر

دگرتاریخ allohistory

[آینده‌پژوهی] تاریخی که احتمال وقوع آن وجود داشته، اما به هر دلیل به وقوع نپیوسته است

متد. تاریخ بدیل alternative history

دگررهش modified-release, MR, modified release formulation

[علوم دارویی] خصوصیت برخی ترکیبات دارویی که سرعت یا محل آزاد شدن آنها و محل قرار گرفتنشان در بدن متغیر واپایش شده است

دگرزاگ allozygote

[ژنشناسی] موجودی جورزاگ دارای بگروه‌هایی با نیای متفاوت، در یک جایگاه ژنی خاص

دگرش فامینه chromatin modification

دورریزش دارو drug disposition,
disposition of drugs

[علوم دارویی] فرایندهای زیستی نظیر توزیع و
زی‌دگرگونی و دفع که به کاهش غلظت دارو در
پلاسما منجر می‌شود

دورریزی سوخت fuel dumping

[نظامی، هوایی] تخلیه سوخت در هنگام پرواز برای
کاهش وزن هواگرد در شرایط اضطراری

دوره بی‌پاسخی refractory period¹

[سلامت] بخشی از مرحله فرونشینی یا مدت‌زمانی
پس از آن که در طی آن مرد یا زن قادر به
تجربه مجدد اوج‌کامش نیست

دوره تحریک‌ناپذیری refractory period²

[پایه پزشکی] دوره واقطبش و بازقطبش غشایاخته
بعد از تحریک

دوره تحریک‌ناپذیری مطلق
absolute refractory period,
effective refractory period

[پایه پزشکی] بخشی از دوره تحریک‌ناپذیری که
در آن تحریک یاخته غیرممکن است

دوره تحریک‌ناپذیری نسبی
relative refractory period

[پایه پزشکی] بخشی از دوره تحریک‌ناپذیری که
در آن تحریک یاخته فقط با محرک‌های بسیار
قوی ممکن است

دوره میان‌یخساری interglacial period

[جز] دوره‌ای از اقلیم گرم در میان دو دوره
یخساری که در طی آن یخسارهای قاره‌ای
عقب‌نشینی کرده‌اند

interglacial مت. میان‌یخساری

دمای بالقوه هم‌ارز
equivalent potential temperature,
potential equivalent temperature

[جز] کمیتی ترمودینامیکی که در فرایند بی‌دررو
نمناک برگشت‌پذیر، پایسته است
مت. دمای بالقوه هم‌ارز تر

wet equivalent potential temperature

دمای بالقوه هم‌ارز تر

← دمای بالقوه هم‌ارز

دمای همرفتی convective temperature

[جز] دمایی که هوای نزدیک سطح زمین باید به
آن برسد تا همرفت از سطح آغاز شود

دم‌کرده infusion

[عکیمان دارویی] محلول رقیق حاوی اجزای
حل‌پذیر گیاهان دارویی

دِنای ماهواره‌ای ریز

← تکراری‌های پیاپی کوتاه

دنباله sequel

[سینما] فیلمی که رویدادهای آن از نظر زمانی
ادامه رویدادهای فیلمی است که پیش از آن
ساخته شده است

دنباله دوحالتی binary sequence

[آمار] دنباله‌ای که هر عدد آن می‌تواند یکی از دو
مقدار ممکن را اختیار کند

دور آذرخش heat lightning

[جز] آذرخشی که عموماً در روزهای گرم
تابستان در فاصله خیلی دور رخ می‌دهد و
صدای آن شنیده نمی‌شود

انغنبه| الگوی حرکت دهان در نوزادان حدوداً
شش‌ماهه که شامل حرکات منظم و پایین و بالا
بردن فک پایین است

span, chord, bearing distance **دهانه**

[معماری] عرض هر درگاه یا فاصلهٔ میان دو پایهٔ
(pier) هر ساخته، مانند قوس و پل و گنبد

delayed ejaculation, **دیرانزالی**
retarded ejaculation,
inhibited ejaculation

[سلامت] تأخیر قابل‌توجه در انزال یا انزال نداشتن
یا به‌ندرت انزال داشتن
مت. انزال دیررس

delayed-release **دیررهش**
[علوم دارویی] خصوصیت برخی ترکیبات دارویی
که با تأخیر در بدن آزاد می‌شوند

reef wall **دیوارهٔ آب‌سنگی**
[اقیانوس] ۱. زائده‌ای دیوارمانند که از
مرجان‌های زنده و بقایای استخوانی
اندامگان‌های آب‌سنگ‌ساز (reef-building
organisms) تشکیل می‌شود و مانعی در برابر
محیط پیرامون محسوب می‌شود ۲. صخره‌ای
عمودی که در زیر سطح آب‌سنگ‌ها و زوائد
مرجانی و در امتداد آنها قرار دارد

image storage **ذخیره‌سازی تصویر**
[نقشه‌برداری] ذخیره کردن تصاویر یا اطلاعات
به‌دست‌آمده از تصویربرداری با استفاده از
فناوری خاصی

stereophonic, stereo **دوسویه**
[موسیقی] ویژگی نوعی ضبط یا پخش صدا که در
آن از دو راستا برای ضبط یا پخش استفاده
می‌شود

دوقلوهای تک‌تخم
← دوقلوهای تک‌زاگ

monozygotic twins, **دوقلوهای تک‌زاگ**
monovular twins, uniovular twins
[پایه پزشکی، ژن‌شناسی] دو زادهٔ یک آبستنی که از
یک تخمک به وجود آمده باشند
مت. دوقلوهای تک‌تخم
identical twins **دوقلوهای همسان**

dizygotic twins, **دوقلوهای دوزاگ**
dissimilar twins, fraternal twins,
biovular twins
[پایه پزشکی، ژن‌شناسی] دو زادهٔ یک آبستنی که از دو
تخمک متفاوت به وجود آمده باشند
مت. دوقلوهای دوتخم

non-identical twins **دوقلوهای ناهمسان**

دوقلوهای دوتخم
← دوقلوهای دوزاگ

دوقلوهای ناهمسان
← دوقلوهای دوزاگ

دوقلوهای همسان
← دوقلوهای تک‌زاگ

munching **دهان‌جُنْبی**

دیداری‌سازی آنها و ترسیم ارتباط میان آنها
برای حل مسائل و یافتن راه‌حل‌های بهتر، که
بسیار شبیه به روش حلقه آینده است

ذهن‌نویسته script, script schema

روانشناسی | ساختار طرحواره‌ای شناختی که
مانند یک نقشه ذهنی، فعالیت‌ها و اعمال اصلی
یک فعالیت پیچیده نظیر روابط زمانی و سببی
آن را نمایش می‌دهد

mind map ذهن‌نگاشت^۱

[آینده‌پژومی] نگاشت حاصل از عرضه خلاقانه
اطلاعات از طریق دیداری‌سازی آنها و ترسیم
ارتباط میان آنها برای حل مسائل و یافتن
راه‌حل‌های بهتر، که بسیار شبیه به روش حلقه
آینده است

mind mapping ذهن‌نگاشت^۲

[آینده‌پژومی] عرضه خلاقانه اطلاعات از طریق

displaced right turn, **راستگرد خروج**
DRT

[درون‌شهری] در تقاطع‌های جدید، راهی مجزا در کنار راه اصلی که امکان تردد خودروهایی را که قصد گردش به راست دارند، بدون مزاحمت برای دیگر خودروها فراهم می‌کند

emission **رانش**
[سلامت] تخلیهٔ منی از اندام‌های داخلی تناسلی به سمت مجرای پیشاب‌راه

راه‌بان مدرسه
children's crossing advisor
[درون‌شهری] شخصی آموزش‌دیده که مسئولیت عبور دادن دانش‌آموزان را از عرض خیابان در ساعات خاصی از روز بر عهده دارد

راهبرد اکیداًغالب
strictly dominating strategy
[← اقتصاد] راهبردی که پاداش انتخاب آن در مقایسه با پاداش انتخاب هر گزینهٔ دیگر همیشه بیشتر باشد

irreflexive relation, **رابطهٔ پادبازتابی**
antireflexive relation

[ریاضی] رابطه‌ای مانند $\neq$ در مجموعه‌ای مفروض به‌طوری‌که هیچ عضو مجموعه رابطهٔ $\neq$ با خود نداشته باشد

imaging radar **رادار تصویربرداری**
[نقشه‌برداری، نظامی] راداری که با پردازش پژواک‌های بازگشتی به آنتن، تصویر سطح زمین یا دریا را می‌سازد

nilpotent radical **رادیکال پوچ‌توان**
[ریاضی] زیرگروه تولیدشده با همهٔ زیرگروه‌های نرمال پوچ‌توان یک گروه دلخواه

راست‌باتوم ← باتوم

orthoimage **راست‌تصویر**
[نقشه‌برداری] تصویری که از یک تصویر مرکزی متداول با ترمیم ساده یا جزء‌به‌جزء آن به دست می‌آید، به‌طوری‌که جابه‌جایی‌های ناشی از کجی سنجنده و ناهمواری زمین در آن زدوده شده باشد

راهبرد اکیداً مغلوب

strictly dominated strategy

[اقتصاد] راهبردی که پاداش انتخاب آن در مقایسه با پاداش انتخاب هر گزینه دیگر همیشه کمتر باشد

کتابچه‌های مستقل راهنما شامل سیاست‌ها و روال‌ها و دستورالعمل‌ها و دیگر راهنمایی‌های مربوط به برنامه‌های امنیتی، که کارکنان عملیات پرواز متناسب با وظیفه‌شان آنها را اجرا می‌کنند

راهنمای پرواز هواگرد

aircraft operating manual, AOM,
aeroplane flight manual,
aircraft flight manual, AFM,
company flight manual, CFM,
flight crew operating manual,
FCOM, pilot operating manual,
POM

[نظامی، هوایی] کتاب یا مجموعه‌ای از کتابچه‌های راهنما شامل روال‌های عادی و غیرعادی و اضطراری و بازبینی‌ها و همچنین محدودیت‌ها و اطلاعات کارایی و جزئیات سامانه‌های هواگرد و دیگر مطالب مرتبط با کاربری هواگرد

راهنمای تعمیرات سازه

structural repair manual, SRM

[نظامی، هوایی] کتابچه راهنمای شرکت سازنده تجهیزات اصلی هواگرد که در آن حدود و جزئیات تعمیر سازه شرح داده می‌شود

راهنمای عملی

practical manual,
quick reference manual, QRM,
quick reference handbook, QRH

[رلبی، نظامی، هوایی] نسخه فشرده راهنمای عملیات مورد استفاده کارکنان برای انجام امور عملیاتی خط مقدم شامل اطلاعات گلچین شده مرجع و سیاست‌ها و روال‌ها و تصاویر و حافظه‌یارها (memory aids) و بازبینی‌ها و سایر موارد ضروری که به عنوان راهنمای عملیات برای اطمینان از اجرای استاندارد وظایف عادی و شناسایی وضعیت‌های غیرعادی و غیرمعمول و اضطراری به کار می‌رود

راهبرد بهین

optimal strategy

[آمار] در نظریه تصمیم، برنامه‌ای کامل که مسیر عمل‌هایی را که باید در هر نقطه صورت گیرد مشخص می‌کند تا بازدهی پولی یا مطلوبیت موردانتظار در بهترین وضعیت ممکن حاصل شود

راه بی‌توقف

clear way, CWY

[درون شهری] بخشی از راه که هیچ وسیله نقلیه‌ای، مگر در وضعیت اضطراری یا به دستور پلیس، مجاز به ایستادن در آنجا نیست

راه جداشده

divided road

[درون شهری] راهی که مسیر رفت و برگشت آن کاملاً از هم جدا باشد

راه‌سرای روستایی

lodge²

[گردشگری] نوعی راه‌سرای ویژه که ساختمان‌های آن چوبی و واقعاً یا ظاهراً ساده و روستایی است

راهنمای آموزش

training manual

[نظامی، هوایی] کتابچه راهنمای مستقل یا بخشی از راهنمای عملیات پرواز مورد تأیید هواپیمایی کشوری شامل جزئیات برنامه‌های مرتبط با آموزش خدمه پرواز و خدمه مسافری و پروازآماها و دیگر کارکنان مرتبط با عملیات پرواز

راهنمای امنیتی

security manual

[رلبی، نظامی، هوایی] کتابچه راهنما یا مجموعه‌ای از

و طرح ورود و خروج با دستگاه‌های مرتبط با عملیات و دیگر اطلاعات ضروری برای کاروان هوایی یا سازمان هواپیمایی کشوری است

راهنمای نگهداری هواگرد

aircraft maintenance manual,
AMM, maintenance manual

نظامی. هوایی. کتابچه راهنمای شرکت سازنده هواگرد که پیوسته روزآمد می‌شود و شامل روال‌های مرتبط با نگهداری هواگرد و موتورهای و قطعات است

رایاسنجی

cybermetrics

آینده‌پژوهی. بررسی کمی ساخت و کاربرد فناوری‌ها و ساختارها و منابع اطلاعاتی در سراسر فضای مجازی، بر پایه رویکردهای کتاب‌سنجشی و اطلاع‌سنجشی

رایاگ ← رایان‌گوشی

رایانش

computing

فنا. اطلاعات. به‌کارگیری رایانه‌ها یا بهره‌برداری از آنها

رایانش ابری

cloud computing, CC

فنا. اطلاعات. استفاده از اینترنت برای امکان‌پذیر کردن دسترسی مردم به خدمات فناوری

رایانش احساسات

affective computing

فنا. اطلاعات. فناوری شناسایی و ضبط و تفسیر و پردازش و شبیه‌سازی احساسات مختلف انسان از طریق سامانه‌ها و فنون و افزارهای خاص

راهنمای عملیات

← راهنمای عملیات پرواز

راهنمای عملیات پرواز

operations manual, OM

نظامی. هوایی. کتاب راهنما یا مجموعه‌ای از کتابچه‌ها شامل رویه‌ها و دستورالعمل‌هایی برای استفاده کارکنان عملیاتی در حیطه وظایف جاری و نیز ساختارهای کلی و آموزش و اطلاعات عملیاتی هواگرد و نواحی و مسیرها و فرودگاه‌ها
من. راهنمای عملیات

راهنمای عمومی عملیات

← راهنمای عمومی عملیات پرواز

راهنمای عمومی عملیات پرواز

general operations manual, GOM

هوایی. راهنمای مستقل یا بخش عمومی راهنمای پرواز شامل سیاست‌ها و روش‌های مورد استفاده خدمه پرواز و خدمه مسافری و پروازآماها و دیگر کارکنان، بدون در نظر گرفتن نوع هواگرد
من. راهنمای عمومی عملیات

راهنمای مسیر و فرودگاه

route and airport manual,
route guide, airway manual,
route and aerodrome manual

نظامی. هوایی. کتابچه راهنمای مستقل یا بخشی از راهنمای عملیات پرواز مورد تأیید هواپیمایی کشوری که برای انجام صحیح عملیات پرواز الزامی است؛ این راهنما شامل بخش‌هایی از مسیر و اطلاعات مربوط به امکانات ارتباطی و کمک‌ناوبری‌ها و فرودگاه‌ها و تقرب با دستگاه

رایانش توزیع‌شده

distributed computing

[فنا. اطلاعات] روشی در پردازش رایانه‌ای که در آن بخش‌های مختلف یک برنامه هم‌زمان در دو یا چند رایانه مجزا که از طریق شبکه با هم ارتباط دارند اجرا می‌شوند

رایانش خودگردان

autonomic computing

[فنا. اطلاعات] گروهی از سامانه‌های فناوری اطلاعات که می‌توانند خود را مدیریت کنند

رایانش شبکه‌ای

[فنا. اطلاعات] پردازشی که در آن مجموعه‌ای از ایستگاه‌های کاری که از طریق شبکه به هم متصل شده‌اند، با هم کار می‌کنند تا مسئله بزرگی را حل کنند

رایانش شبکه‌وار

[فنا. اطلاعات] نوعی رایانش موازی که در آن یک اَبَررایانه مجازی از خوشه رایانه‌های شبکه‌مند برای انجام وظایف بسیار بزرگ پدید می‌آید

رایانش طبیعت‌نگر

computing inspired by nature

[فنا. اطلاعات] کاربرد استعاری مفاهیم و اصول و سازوکارهایی که اساس سامانه‌های طبیعی هستند

رایانش موازی

[فنا. اطلاعات] بخش‌بندی و توزیع کل کار رایانش در میان پردازنده‌های دخیل

رایانش نمادبنیاد

computing with symbols

[فنا. اطلاعات] تفسیر نمادهایی که در پردازش یا رایانش صوری داده نقش ندارند

رایانش واژه‌بنیاد

computing with words

[فنا. اطلاعات] روشی برای استدلال و رایانش و تصمیم‌گیری براساس اطلاعات تشریح‌شده در زبان طبیعی

رایانک

tablet computer, tablet

[فنا. اطلاعات] افزاره رایانشی دستی و مجهز به نمایشگر لمسی که در آن نمایشگر نقش صفحه نوشتن یا ترسیم را هم ایفا می‌کند

رایان‌گوشی

phablet

[فنا. اطلاعات] افزاره‌ای که آمیزه‌ای از امکانات رایانک و تلفن همراه هوشمند را در خود دارد

اخته. رایای

رایانه پوشیدنی

wearable computer, body-borne computers, wearables

[فنا. اطلاعات] رایانه‌ای با امکانات کامل رایانه شخصی، مانند صفحه‌کلید و نمایشگر تخت و منبع تغذیه، که می‌توان آن را پوشید

ربایش فکر

thought withdrawal

[روان‌شناسی] هذیانی که در آن فرد باور دارد که دیگران افکارش را می‌ربایند

رَج چفته

order

[معماری] هر لایه از چفته چندلایه

رخداد

event

[موسیقی] هریک از فرمان‌های مسیر میدی

گردشگری | طبقه‌بندی مهمانخانه‌ها با توجه به نوع و مجموعه تسهیلات و خدمات موجود در آنها که می‌تواند به دیگر تأسیسات اقامتی گردشگری نیز تعمیم داده شود
سته. رده‌بندی هتل

رده‌بندی هتل ← رده‌بندی مهمانخانه

combat drill رزم‌ورزی
[انظامی] تمرینی جمعی که در سطح گروه و پایین‌تر از آن انجام می‌شود و برای موفقیت رزمی یگان حیاتی است

رژیم جانشین‌پذیر
exchange system diet
[تغذیه] رژیمی که در آن می‌توان مقادیری از غذاها را جانشین هریک از اجزای غذایی دیگر کرد

ethnic diet رژیم قومی
[تغذیه] روش تغذیه و غذاهای خاص یک قومیت یا فرهنگ یا منطقه جغرافیایی

sexual satisfaction رضایت جنسی
[سلامت] پاسخ عاطفی ناشی از برآورده شدن نیازهای جنسی فرد و اکتان توقعات او و شریک جنسی‌اش و داشتن ارزیابی مثبت از روابط جنسی در شکل کلی

sexual interest رغبت جنسی
[سلامت] آمادگی برای مشارکت در گفت‌وگو یا دیدن یا دیگر فعالیت‌های مربوط یا منجر به فعالیت جنسی

رُخ‌نمانگاری دِنا ← انگشت‌نگاری دِنا

dissolution profile رُخ‌نمای انحلال
[علوم دارویی] چگونگی حل شدن دارو در مدت‌زمان معین

guest profile رُخ‌نمای مهمانان
[گردشگری] فهرستی از خصوصیات مشترک مهمانان یک مهمانخانه

tracking² ردگیری
[موسیقی] شناسایی دقیق نغمه‌ها و تبدیل آنها به داده‌های میدی توسط یک مبدل

classification رده‌بندی
[گردشگری] طبقه‌بندی واحدهای اقامتی بر مبنای ویژگی‌های گوناگون ساختاری، مانند ویژگی‌های کمی و کیفی حمام و دوش و سرویس بهداشتی

climatic classification رده‌بندی اقلیمی
[جغ] تقسیم اقلیم سطح کره زمین به مجموعه‌ای از مناطق به هم پیوسته که عناصر اقلیمی هریک از آنها نسبتاً همگن‌اند

رده‌بندی اقلیمی کوپن
Koppen climate classification
[جغ] نوعی رده‌بندی اقلیمی مبتنی بر میانگین سالانه و ماهانه دما و بارش با در نظر گرفتن پوشش گیاهی که ولادیمیر کوپن ابداع کرد

رده‌بندی مهمانخانه
hotel classification

کارسازها، امکان رمزگشایی یک متن رمز شده را فراهم می‌سازد، درحالی‌که مانع از رمزگشایی پیام مزبور توسط هر زیرمجموعه با کمتر از t عضو می‌شود

رمزنگاری آستانه‌ای پیش‌نگر

proactive threshold cryptography

۱- رمز| نوعی طرح رمزنگاری که با استفاده از توابع رمزنگاری مختلف، کارسازان را قادر می‌سازد سهم جدید خود را از کلید مخفی با مشارکت یکدیگر و بدون افشای کلید مخفی محاسبه کنند

رمزنگاری شبکه‌بنیاد

lattice-based cryptography

۱- رمز| نوعی رمزنگاری که امنیت آن براساس سختی چند مسئله دشوار در حوزه شبکه‌ها استوار است

رمز هرز degenerate code

[ژن‌شناسی] رمزی ژنی که در آن یک آمینواسید با دو یا چند رمزه مشخص می‌شود

رمزینه خوان barcode reader, barcode scanner

[فنا. اطلاعات] روبشگری که نور لیزر بازتابیده از خطوط سیاه و سفید رمزینه را می‌خواند

رنای نازمگذار non-coding RNA, ncRNA, non-protein-encoding RNA, non-protein-coding RNA, npcRNA

[ژن‌شناسی] هریک از رنایهایی که با وجود رونویسی از روی دنا در رمزگذاری پروتئین‌ها، شرکت نمی‌کند

رفتار سیری satiety behaviour

[تغذیه] هریک از رفتارهایی که نشان‌دهنده کافی بودن ذخیره غذایی و سیر بودن فرد است

رفتار غذاگیری feeding behaviour

[تغذیه] رفتاری که برای تغذیه و با هدف زنده ماندن در طول زندگی فرد شکل می‌گیرد

رفتار گرسنگی hunger behaviour

[تغذیه] هریک از رفتارهایی که نشان‌دهنده ناکافی بودن ذخیره غذایی و گرسنه بودن فرد است

رکاب انتهایی end platform

[ریلی] رکابی باریک به اندازه عرض واگن که در دو سر هر واگن قرار دارد و تقریباً ۱۲۰ سانتی‌متر تا ریل فاصله دارد

رکود stagnation

۱- [اقتصاد] حالت سکون یا بی‌حرکتی در اقتصاد یا هر فعالیت اقتصادی

رکود-تورم stagflation

۱- [اقتصاد] وضعیتی ناشی از رشد اقتصادی پایین‌تر از توان بالقوه اقتصاد و تورمی بالاتر از تورم ناشی از افزایش طبیعی قیمت‌ها در اقتصاد

رگه تگرگ hailstreak

[جز] نوار انباشت تگرگ بر روی سطح زمین به طول ۱۰ کیلومتر و عرض ۲ کیلومتر

رمزگشایی آستانه‌ای

threshold decryption

۱- رمز| قراردادی که برای هر زیرمجموعه t ، عضوی از یک مجموعه n عضوی از هستارها یا

«م زنان» کسی که تجربه زنان را درباره تأثیر سوءاستفاده جنسی بر تغذیه و بدنشان بررسی می‌کند

روان‌درمانی فمینیستی

feminist therapy

«م زنان» نوعی روان‌درمانی که حاصل نقد فمینیستی روان‌پزشکی است و در آن تلاش می‌شود این حوزه فارغ از سوگیری‌های جنسی باشد

روان‌کامش‌شناس

psychosexologist [سلامت] متخصص روان‌کامش‌شناسی

روان‌کامش‌شناسی

psychosexology [سلامت] شاخه‌ای از روان‌درمانی که به دُش‌کاری‌های جنسی و مسائل مربوط به آن می‌پردازد

روان‌مایه

psychic energy [روان‌شناسی] در نظریه روانکاوی، نیروی پویایی که در پس تمام فرایندهای روانی وجود دارد
mental energy م. کارمایه ذهنی

روبات سیار

mobile robot, mobile platform [فنا] اطلاعات] دستگاه خودکاری که می‌تواند در محیط مفروضی حرکت کند
mobot /نخت. روباس

روباس ← روبات سیار

روآبزی

neuston «ا اقیانوس» دروایی که در سطح یا نزدیک به سطح آب دریا شناور است

روآبزی کاذب

pseudoneuston «ا اقیانوس» نوعی روآبزی که گاه در سطح یا نزدیک به سطح آب زندگی می‌کند

روآبزی واقعی

euneuston «ا اقیانوس» گونه‌ای روآبزی که در تمام شبانه‌روز در سطح یا نزدیک به سطح آب زندگی می‌کند

رواناب زیرسطحی

subsurface runoff [محیط‌زیست] بخشی از بارش یا رواناب سطحی که به داخل خاک نفوذ می‌کند و به‌صورت آب زیرزمینی کم‌عمق جاری می‌شود و به نزدیک‌ترین بستر پذیرنده وارد می‌شود
storm seepage م. زه‌نشست بارشی

رواناب سطحی

surface runoff [محیط‌زیست] بخشی از رواناب که بر سطح زمین جاری می‌شود و به نزدیک‌ترین مجرای پذیرنده وارد می‌شود

روانابگیر

catch drain [درون‌شهری] مجرای که در بخشی از سطح جاده و در طول آن ساخته می‌شود تا جلوی حرکت آب سطحی را بگیرد و مانع از جاری شدن آن بر روی شیب جاده شود

روان‌درمانگر فمینیست

feminist therapist

← گیاهان دارویی | روغن گیاهی دارای لینولنیک اسید که به عنوان روغن خشک کننده و همچنین در تهیه رزین های آلکید و کره گیاهی کاربرد دارد
مثلاً: روغن بزرک

روغن دارچین oil of cinnamon

← گیاهان دارویی | روغن فرآوری که از تقطیر پوست درخت دارچین به دست می آید

روغن شوید oil of dill

← گیاهان دارویی | روغن فرآوری که از تقطیر با بخار دانه های رسیده شوید در آب به دست می آید

روغن کافور oil of camphor, camphor essential oil

← گیاهان دارویی | روغنی به رنگ قهوه ای مایل به زرد، با بویی تند که از درخت کافور به دست می آید

روغن کرچک castor oil

← گیاهان دارویی | روغنی امتزاج پذیر با الکل که از دانه های گیاه کرچک استخراج می شود

روغن کرچک آب زدوده dehydrated castor oil

← گیاهان دارویی | گلیسرید کربوکسیلیک اسید دارای چند پیوند دوگانه که از گرم کردن روغن کرچک تا سیصد درجه سلسیوس در مجاورت یک کاتالیزگر به دست می آید

روغن گشنیز oil of coriander

← گیاهان دارویی | روغن فرآوری که از تقطیر دانه های رسیده گشنیز به دست می آید

رو تخمیر top fermentation

| فته غذا | نوعی فرایند تخمیر که در قسمت فوقانی تخمیرگاه با ایجاد کف زیاد بر سطح محصول، در حرارت بالا و در طی فرایندی سریع روی می دهد

روش آمیزه های mixture method

| آمار | روشی دومارحله ای برای تولید نمونه های تصادفی از یک توزیع آمیزه ای (mixture distribution)

روش استناد بنیاد citation based method

| آینده پژوهی | روشی برای بهره برداری از ارجاعات ثبت اختراعات و انتشارات

روش الکترومغناطیسی electromagnetic method

| ژئوفیزیک | روشی که در آن میدان های مغناطیسی یا الکترومغناطیسی ناشی از جریان های مصنوعی تزریق شده به زمین اندازه گیری می شوند

روغن بادیان رومی anise oil, oil of anise

← گیاهان دارویی | روغنی که ۸ تا ۲۲ درصد آن را اسیدهای چرب تشکیل می دهند و از بذر بادیان رومی استخراج می شود

روغن بزرک ← روغن تخم کتان

روغن تخم کتان linseed oil, flaxseed oil

رویکرد یکپارچه integral approach

[آینده‌پژومی: دیدگاهی فراپارادایم (metaparadigm) برای بهره‌گیری از گسترده‌ترین سطح دانش ممکن برای خلق چارچوبی تعبیری و کمک به درک واقعیت‌های بالقوه فرارو که از عقلانیت تحلیلی و بینش شهودی و الهام معنوی مدد می‌گیرد]

ره‌سپاری proceed

[دریاب: رفتن به سمت مقصدی معین یا ادامه سفر]

ره‌ش release

[علوم دارویی: فرایند آزاد شدن دارو از یک سامانه دارورسانی]

ره‌نگاشت^۱ road map

[آینده‌پژومی: نگاشت حاصل از شناسایی و ارزیابی تحولات آینده که حرکت به سوی اهداف موردنظر را در اختیار تصمیم‌سازان قرار می‌دهد]

ره‌نگاشت^۲ roadmapping

[آینده‌پژومی: روشی پرکاربرد در آینده‌پژوهی که ابزار لازم را برای شناسایی و ارزیابی تحولات آینده و حرکت به سوی اهداف موردنظر در اختیار تصمیم‌سازان قرار می‌دهد]

رہیاب GPS navigation device

[عمومی: دستگاهی برای تعیین موقعیت مکانی یا یافتن مکانی از طریق علائم دریافتی از سامانه موقعیت‌یاب جهانی]
* عموم صورت اختصار یافته این اصطلاح یعنی GPS را به کار می‌برند و معادل فرهنگستان برابر نهاد اصطلاح عمومی است

روغن میخک oil of clove, clove oil

[گیاهان دارویی: ۱. روغن فرآوری که از تقطیر برگ‌های درخت میخک به دست می‌آید ۲. روغن فرآوری که از تقطیر غنچه‌های ناشکفته و خشک‌شده درخت میخک به دست می‌آید]

روغن نعناقللی oil of peppermint, peppermint essential oil

[گیاهان دارویی: روغنی که از تقطیر گیاه نعناقللی به دست می‌آید]

رونمایی فرض assumption surfacing

[آینده‌پژومی: روشی برای آشکارسازی باورها و فرض‌های نهانی ذهن]

رویدادپردازی event processing

[فنا: اطلاعات] پردازش رویدادها برای گردآوری اطلاعات بامعنی یا ارزشمند و سپس عمل براساس آنها

رویدادپردازی ترکیبی complex-event processing, CEP

[فنا: اطلاعات] نوعی رایانش که در آن مهم‌ترین وجوه داده‌های ورودی مربوط به رویدادها را استخراج می‌کنند و آنها را به داده‌ای مفیدتر و پیچیده‌تر تبدیل می‌کنند تا بینشی از آنچه در حال رخ دادن است به دست دهند

رویکرد بوم‌شناختی ecological approach

[جنگل] برنامه‌ریزی و مدیریت یا تیمار منابع طبیعی با تأکید بر روابط میان تمام اندامگان‌ها، از جمله انسان، و عوامل غیرزیستی پیرامون آنها، مانند نور و دما و جو

ریزموج‌پزی microwave cooking

[نشا: غذا] روشی در پخت مواد غذایی با استفاده از تشدید، که در آن با عبور ریزموج از مولکول‌های آب موجود در مواد غذایی، حرارت ایجاد می‌شود و سبب پخته شدن آنها می‌شود

ریخت‌دهی تصویر image morphing

[نقشه‌برداری] فرایندی ویژه که در طی آن شکل یک تصویر با تغییرات تدریجی و پیوسته به تصویر دیگری بدل می‌شود

ریسه run

[+ رمز] بیت‌های یکسان متوالی در یک دنبالهٔ دودویی که با بیت‌های پیش و پس از خود متفاوت باشند

ریزتورصافی microstrainer

[محیط‌زیست] استوانه‌ای چرخان با روزنه‌های بسیار ریز برای جدا کردن ذرات معلق از آب یا فاضلاب

ریسهٔ صفر gap

[+ رمز] صفرهای متوالی در یک دنبالهٔ دودویی که بیت پیش و پس از آن یک باشد

ریزچربابه chylomicron

[تغذیه] ذرات ریز چربی معلق در چربابه

ریسهٔ یک block²

[+ رمز] یک‌های متوالی در یک دنبالهٔ دودویی که بیت پیش و پس از آن صفر باشد

ریززیست‌یار probiotic microorganism

[نشا: غذا] هریک از ریززندانگان‌های دارای خواص سلامتی‌بخش که شمار ریزگان‌های لولهٔ گوارش را متعادل می‌سازند

ریل‌بند سوزن bearer

[ریلی] ریل‌بندی چوبی یا بتنی که در سوزن‌ها و تقاطع‌ها ریل را نگه می‌دارد
مت. تراورس سوزن

ریزش spill

[دریایی] ریخته شدن اتفاقی مواد نفتی یا آلاینده در دریا

ریل تابیده crippled rail

[ریلی] ریلی که به دلیل خروج قطار یا در حین حمل‌ونقل تاب برداشته باشد

ریزماهواره

← تکراری‌های پیاپی کوتاه

ز، ژ

اسلامت| یکی از شایع‌ترین عفونت‌های منتقل‌شونده از راه تماس جنسی که عامل انتقال آن ویروس اچ‌بی‌وی است

زمان فروپاشی, disintegration time, tablet disintegration time

[علوم دارویی] مدت‌زمان لازم برای فروپاشی قرص و تبدیل آن به ذرات سازنده در اندازه مشخص، تحت نظارت دقیق

زمین‌لرزه شناور floating earthquake
[ژئوفیزیک] زمین‌لرزه‌ای که احتمال وقوع آن در هر نقطه‌ای از ناحیه‌ای مشخص یکسان فرض می‌شود

زمینوار گرانی‌سنجشی
gravimetric geoid
[ژئوفیزیک] تقریبی برای زمینوار که از داده‌های گرانی‌سنجی به دست می‌آید

زمینه‌نوا, drone, bourdon², pedal point²
[موسیقی] نغمه‌ای ممتد که در قطعه موسیقی معمولاً بم‌تر از ملودی شنیده می‌شود

زاگ zygote
[ژن‌شناسی] یاخته‌ای دلولد که از آمیزش گامه‌های تک‌لاد نر و ماده حاصل می‌شود
مت. تخم

* از آنجا که «تخم» در برابر واژه‌های بیگانه متعدد به کار می‌رود فرهنگستان برای خاص کردن «zygote» واژه «زاگ» را برگزیده است. «زاگ» از زایگ (zāyag) پهلوی به معنی فرزند گرفته شده که مطابق با قواعد تحول‌آوایی به صورت زاگ، بازسازی شده است.

زاویه برگشت departure angle
[درون‌شهری] زاویه بین مسیر برگشت خودرو و مانع ایمنی کنار جاده، پس از برخورد با آن

زاویه کج‌پری crab angle
[نظامی] زاویه میان محور باند پرواز و جهت هواگرد در هنگام فرودآمدن

زبان‌باختگی language loss
[روان‌شناسی] از دست رفتن دائمی یا موقت زبان یا برخی از جنبه‌های زبان بر اثر آسیب‌هایی مانند ضربه مغزی و سکته

زگیل تناسلی genital wart

م.زنان اصطلاحی ناظر بر این‌که تجربه زن بودن مهم‌تر از پرداختن به تفاوت‌های زنان و مردان از بُعد سیاسی است

hotel chain, زنجیره مهمانخانه‌ها
chain of hotels

اگرشگری | گروهی از مهمانخانه‌های وابسته که به یک شرکت تعلق دارند
م. زنجیره هتل‌ها

زنجیره مهمانخانه‌های همکار
corporate hotel chain

اگرشگری | نوعی تشکیلات مهمانخانه‌ای با نام‌نام واحد یا نام‌نام‌های جداگانه که یک شرکت زنجیره‌ای یا مختلط آن را اداره می‌کند
م. زنجیره هتل‌های همکار

زنجیره هتل‌ها
← زنجیره مهمانخانه‌ها

زنجیره هتل‌های همکار
← زنجیره مهمانخانه‌های همکار

زن‌شناسی ← مطالعات زنان

زن شهر آشوب femme fatale
[سینما] زنی معمولاً با جذابیت و زیبایی بسیار با باطنی فتنه‌گر که سرانجام شخصیت مرد قیلم را به نابودی می‌کشاند

زن‌مداری woman-centredness
[م. زنان] تفکری ناظر بر اینکه تجربه زنان باید موضوع اصلی مطالعه و منشأ تمامی ارزش‌ها برای فرهنگ‌ها باشد

زنان رنگین پوست women of colour

[م. زنان] زنان اسپانیایی تبار (hispanic) و دیگر زنان متعلق به اقلیت‌های قومی که در ایالات متحده زندگی می‌کنند؛ این اصطلاح عمدتاً در آثار فمینیستی با صبغه نژادپرستانه به کار می‌رود

زنان سیاه black women

[م. زنان] زنانی که درصدد ایجاد چارچوب مفهومی جدیدی هستند که اعتقادات و گرایش‌ها و رفتارها و ارزش‌های مستقل زنان سیاه‌پوست را در بر گیرد

زنان کتک‌خورده battered women

[م. زنان] زنانی که همسران‌شان به‌طور مکرر آنها را مورد ضرب و شتم قرار می‌دهند

زنان گمنام hidden women

[م. زنان] زنانی که زندگی و نیز کار و مبارزه آنها در آثار تاریخی و پژوهشی نیامده است

زن‌باور womanist

[م. زنان] ویژگی کسی که برای قابلیت‌های زنان احترام قائل است و به آنها اعتماد دارد و آنها را می‌ستاید

زن‌باوری سیاهان womanism

[م. زنان] در فرهنگ سیاه‌پوستان، به ویژگی‌های جنسیتی زنان اشاره دارد که ممکن است به‌نوعی بر آگاهی سیاسی یا اجتماعی نیز دلالت داشته باشد

زن‌بودگی feminitude

با گل‌آذین سنبله و انتهایی و گل‌های آبی یا ارغوانی یا صورتی و جام گل دولبه‌ای قیفی‌شکل و چهار پرچم و جام گل بیرون آمده

زوفای برگ‌باریک

Hyssopus angustifolius

[گیاهان دارویی] گونه‌ای زوفا به شکل گیاه بوته‌ای به ارتفاع ۲۰ تا ۴۰ سانتی‌متر با ساقه‌های فراوان چهارگوش و برگ‌های خطی باریک و گل‌آذین خطی انتهایی با گل‌های یک‌طرفه و بنفش یا آبی به طول ۱۰ تا ۱۲ میلی‌متر

زوفا دارویی *Hyssopus officinalis*

[گیاهان دارویی] گونه‌ای زوفا به شکل گیاه بوته‌ای چندساله با ساقه‌های فراوان به ارتفاع ۱۲ تا ۴۰ سانتی‌متر و با برگ‌های مجتمع و بی‌دُم‌برگ و نیزه‌ای خطی با لبه برگشته و با غده‌های ترش‌خوری فراوان و کرک‌های پیچ‌خورده و با جام گل آبی‌بنفش

زهره‌برداری *cholecystectomy*

[پایه پزشکی] برداشتن کیسه صفرا با عمل جراحی

زهره‌فراخی *cholecystectasia*

[پایه پزشکی] بزرگ شدن یا اتساع مزمن کیسه صفرا

زه‌نشت *seepage*

[محیط‌زیست] حرکت آب در خاک بر اثر بارش در ترک‌های ریز و منفذهای یک سازه یا در نتیجه درون‌نشت، بی‌آنکه مجراهای مشخصی تشکیل شود

زه‌نشت بارشی ← رواناب زیرسطحی

زن نوین *new woman*

[م. زنان] زنی که در کارهای خانه مشارکت دارد و در تأمین مخارج مادی نیز سهیم است، و در عین حال، خود را والد اصلی فرزند یا فرزندانش می‌داند

زنیان *Trachyspermum*

[گیاهان دارویی] سرده‌ای از کرفسیان شامل گیاهان یک‌ساله با برگ‌های شانه‌ای مرکب و گلبرگ‌های سفید با انتهای درون‌پیچ و میوه‌های تخم‌مرغی یا بیضوی با انتهای باریک و قاعده کمی فرورفته، پوشیده از زگیل‌های سفید انبوه، با پره‌های کم‌وبیش مشخص و یک مجرای بین‌پره‌ای برای هدایت شیرابه

زنیان رومی *Trachyspermum copticum, Ammi copticum, Carum copticum, ajwain*

[گیاهان دارویی] گونه‌ای زنیان به شکل گیاهی یک‌ساله به ارتفاع ۲۰ تا ۵۰ سانتی‌متر و معطر و با برگ‌های ۲ تا ۳ بار شانه‌ای و گل‌های سفید و گل‌آذین چتری و میوه‌هایی به طول ۲ میلی‌متر

زودانزالی *premature ejaculation, early ejaculation*

[سلامت] الگوی دائم یا راجعه انزال در فعالیت جنسی که در آن انزال در محدوده یک دقیقه بعد از دخول و قبل از تمایل فرد رخ می‌دهد
مت. انزال زودرس

زوفا *Hyssopus, hyssop*

[گیاهان دارویی] سرده‌ای از نعنائیان شامل گیاهان بوته‌ای یا درختچه‌ای کوتاه‌قد و معطر و

زبان‌گزینی

loss aversion

[آینده‌پژوهی] پرهیز از زیان از طریق پرداختن به موضوعی که زیان‌های نپرداختن به آن بیش از توجه به آن باشد

زیبانهنا

Calamintha, calamint

[گیاهان دارویی] سرده‌ای از نعنائیان شامل گیاهان یک یا چندسالهٔ علفی با برگ‌های متقابل و دنداندار و گل‌هایی که در محور برگ‌ها، در چرخه‌های ۶ تا ۱۰ تایی ظاهر می‌شوند و گل‌آذین خوشه‌ای مرکب یا سنبله تشکیل می‌دهند و جام گل آنها صورتی و بنفش است و به شکل لوله‌ای بلند از کاسهٔ گل بیرون می‌آید و لبهٔ زیرین آن راست و تقریباً مسطح و لبهٔ زیرین دارای سه دندان است

زیبانهنای دارویی

Calamintha officinalis,
Melissa calamintha,
Satureja calamintha

[گیاهان دارویی] گونه‌ای زیبانهنا با ساقه‌های خیزان به ارتفاع ۲۰ تا ۵۰ سانتی‌متر که معمولاً منشعب و پوشیده از کرک‌های متراکم و گسترده و نرم است و برگ‌های آن دُم‌برگدار و تخم‌مرغی یا گرد و به طول ۱ تا ۲ سانتی‌متر و پوشیده از کرک‌های کوتاه و غده‌های ترش‌حی نقطه‌ای است و چرخه‌های گل آن دارای ۳ تا ۸ گل و دُم‌گل‌آذین آن دارای انشعاب‌های دوتایی متقابل در محور برگ‌هاست و جام گل آن ۱۲ تا ۱۷ میلی‌متر و صورتی یا ارغوانی و کرک‌دار و با غده‌های ترش‌حی نقطه‌ای است

زیبایی‌شناسی زنانه

female aesthetics,
feminine aesthetics,
feminist aesthetics

[م. زنان] نظریه‌ای زیبایی‌شناختی که جنبهٔ جهان‌شمول اما درواقع مردسالارانهٔ هنر و زیبایی را رد می‌کند و از تصویری که از زنان در هنر مردانه ارائه می‌شود، اسطوره‌زدایی می‌کند

زیرگروه بی‌مغزه

corefree subgroup

[اریاضی] زیرگروهی از یک گروه، که تنها عضو مغزهٔ آن عضو همانی گروه است

زیرگونه‌های جنسیتی

gender subtypes

[م. زنان] گونه‌هایی که بسیار محدودتر از دو مقولهٔ پایه‌ای زن و مرد هستند

زی‌سازندشناسی

biocenology

[جنکل] مطالعهٔ اجتماعات اندامگان‌های زنده یا زی‌سازندها

زیست‌پریشی

bioturbation

[باستان‌شناسی] آشفتگی و آمیختگی نهشته‌های باستان‌شناختی بر اثر فعالیت‌های جانوران و گیاهان و ریزاندامگان‌ها

زیست‌تقلید

biomimetics

[نانوفناوری] تقلید از طبیعت و به‌کارگیری آن در مقیاس نانو در حوزه‌های گوناگون علمی و فناوری

زیست‌چاپ

bioprinting

[فنا. اطلاعات] فناوری روبه‌تکاملی در حوزهٔ مهندسی بافت‌ها که در آن از چاپگرهای سه‌بعدی متصل به رایانه برای ساختن سریع و دقیق ساختارهای زیستی سه‌بعدی استفاده می‌کنند

علوم دارویی | مقایسه زیست‌فراهمی دو شکل
مختلف غیرتزریقی یک دارو

زیست‌محور ← بوم‌محور

زیست‌محوری ← بوم‌محوری

ژن‌پروری gene farming
[ژن‌شناسی] همسانه‌سازی و تاراختی و تکثیر
ژن‌های یک گونه در گونه دیگر

ژن‌شناسی تغذیه‌ای
← تغذیه‌ژن‌شناسی

ژنگان‌شناسی تغذیه‌ای
← تغذیه‌ژنگان‌شناسی

ژنیابی ← شناسایی ژن

زیست‌دان vivarium
[عمومی] محفظه‌ای برای نگهداری گیاهان یا
حیوانات در شرایط طبیعی برای نمایش یا امور
پژوهشی

زیست‌فراهمی bioavailability
[علوم دارویی] قابلیت دارویی که پس از مصرف در
دسترس بافت هدف قرار می‌گیرد

زیست‌فراهمی مطلق absolute bioavailability
[علوم دارویی] نسبت زیست‌فراهمی داروی
تجویز شده به شکل فراورده غیرتزریقی به
زیست‌فراهمی همان دارو به شکل تزریقی
وریدی

زیست‌فراهمی نسبی relative bioavailability

س

[← اقیانوس] زیست‌بومی در بستر دریا شامل رسوبات و گیاهان و جانوران مرتبط با آن

ساقش ← سامانه تردد شناورها

MIDI clock ساعت میدی
[موسیقی] مبنایی برای سنجش زمان براساس مضارب ۲ از ۲۴ ضربه برای هر نت سیاه در نظام میدی

referral system سامانه ارجاع
[گردشگری] سامانه‌ای که از طریق آن یک مهمانخانه یا یک غذاخوری به معرفی یا ذخیره جا در مهمانخانه یا غذاخوری دیگری می‌پردازد و کارمزد آن را نیز دریافت می‌کند

سامانه اطلاع‌رسانی تردد شناورها
vessel traffic information system
[دریایی] سامانه‌ای که علاوه بر واپایی تردد شناورها، اطلاعات دیگری مانند وضعیت جوی و عبور و مرور کشتی‌های آبخوربالا و با کالای خطرناک را به اطلاع شناورها می‌رساند
VTIS اختصار ساطر

سائق جنسی sexual drive
[سلامت] سائقی برای ارضای جنسی و درنهایت تولیدمثل جنسی

سایا ← سامانه پرداخت الکترونیکی

سایپسا ← سامانه پیچیده سازگار

ساتر
← سامانه اطلاع‌رسانی تردد شناورها

سازگاری ← سازگاری کالاها

سازگاری کالاها
compatibility of goods
[دریایی، دریایی] وضعیتی که در آن بتوان کالاهای مختلف را در یک انبار بارگیری کرد
مت. سازگاری compatibility

benthic system سازگان بستر

سامانه پویا dynamic system

[آینده‌پژومی] سامانه‌ای که در طول زمان بر پایه مجموعه‌ای از قواعد ثابت تغییر می‌کند که این مجموعه قواعد چگونگی تغییر سامانه از حالتی به حالت دیگر را تعیین می‌کند

سامانه پیچیده complex system

[آینده‌پژومی] مجموعه‌ای از واحدهای پرشمار و ساده غیرخطی که موازی عمل می‌کنند و در نتیجه برهم‌کنش موضعی آنها رفتارهای نوظهور پدید می‌آید

سامانه پیچیده سازگار complex adaptive system

[آینده‌پژومی] سامانه پیچیده‌ای که در نتیجه تغییر در قوانین حاکم بر اجزا و عوامل پرشمار آن، ظرفیت سازگاری آن با محیط فراهم می‌شود
/اخت. ساپسا CAS

سامانه پیچیده‌نما complicated system

[آینده‌پژومی] سامانه‌ای که پیچیده‌تر از آنچه هست انگاشته می‌شود، اما می‌توان آن را براساس اجزای سازنده‌اش درک کرد

سامانه تردد شناورها vessel traffic system,

vessel traffic service

[دریایی] سامانه‌ای که برای اهداف ایمنی و تسهیل تردد شناورها و حفاظت از محیط‌زیست دریایی حرکات شناورها را واپایی می‌کند
/اخت. ساتش VTS

سامانه اقلیم climate system

[جز] سامانه‌ای شامل جو، آب‌کره، یخ‌کره، سنگ‌کره و زیست‌کره که در نتیجه برهم‌کنش با واداشتهای (forcing) خارجی اقلیم زمین را ایجاد می‌کند

سامانه پاشش مستقیم direct injection system,

direct injection, DI

[خودرو] سامانه‌ای برای مخلوط کردن سوخت و هوا که سوخت را مستقیماً به داخل محفظه احتراق می‌پاشد

سامانه پایش خودکار قطار automatic train monitoring, ATM²

[ریل] زیرسامانه‌ای برای پایش خدمت‌رسانی قطار به کمک توصیف‌گرهای قطار (train describers)، جمع‌آوری اطلاعات مربوط به میزان اشغال بودن مدار خط از طریق نشانک‌های ثبت رادیویی داده‌ها

سامانه پرداخت الکترونیکی electronic payment system,

e-payment system

[اقتصاد] هریک از سامانه‌هایی که امکان انتقال الکترونیکی وجوه و منابع مالی را از پرداخت‌کننده به دریافت‌کننده فراهم می‌آورند
/اخت. ساپا

سامانه پردازش electronic funds transfer at point

of sale, EFTPOS

[عمومی] سامانه پرداخت الکترونیکی برای برداشت و انتقال خودکار مبالغ خرید کالا یا خدمات با استفاده از کارت‌های بانکی

سامانه جانشینی غذا

food exchange system

[تغذیه] سامانه‌ای از انواع غذاها که هریک از آنها را می‌توان جانشین مقداری از غذای دیگر کرد

سامانه چندعاملی

multi-agent system, MAS

[آینده‌پژومی] سامانه‌ای متشکل از چندین سامانه هوشمند و خودفرمان که همه اجزای آن با هم در تعامل‌اند

سامانه خودفرمان

autonomic system

[آینده‌پژومی] سامانه شبکه‌ای پیشرفته‌ای که بدون دخالت مستقیم عامل بیرونی خود را مدیریت می‌کند

سامانه زمان‌بندی خودکار قطار

automatic train regulation, ATR

[ریلی] زیرسامانه‌ای از سامانه مدیریت خودکار قطار که حرکت قطار را، بعد از وقفه‌ای که ایجاد شده است، طوری تنظیم می‌کند که مجدداً در جدول زمان‌بندی یا برنامه‌ریزی اولیه قرار گیرد

سامانه سازگار

adaptive system

[آینده‌پژومی] سامانه‌ای که، در برابر تغییرات محیط، رفتار خود را چنان تغییر دهد که وضع بهینه را حفظ کند

سامانه سامانه‌ها

system of systems, SOS

[آینده‌پژومی] سامانه‌ای متشکل از چند سامانه نااهمکن که در چارچوب آن، سامانه‌ها استقلال مدیریتی-عملیاتی دارند و برآیند این استقلال، توسعه تکاملی و رفتارهای نوآیند است

سامانه سوخت‌پاشی

fuel injection system,

fuel injection, FI

[خودرو] سامانه‌ای سوخت‌رسان که در آن، به جای استفاده از کاربراتور، سوخت مستقیماً به داخل سیلندر یا به داخل چندراه ورودی سوخت با فشار پاشیده می‌شود
[ریلی، نظامی، هوایی] سامانه تنظیم سوخت در موتورهای پیستونی که سوخت را به جای مخلوط کردن با هوای مکیده‌شده مستقیماً به درون استوانک تزریق می‌کند

سامانه شناسایی خودکار قطار

automatic vehicle identification, AVI

[ریلی] ۱. سامانه فرستنده اطلاعات برای تعیین شماره قطار و اطلاعات مفید دیگر درباره واگن‌های قطار با استفاده از واحدهای کنار خط
۲. سازوکاری نیمه‌خودکار برای دادن گزارش درمورد حرکت قطار براساس موقعیت خظنوردهای باری

سامانه عامل ابر

cloud operating system, COS

[فنا، اطلاعات] سامانه عاملی عمومی که روابط بین نرم‌افزار درون رایانه و وب را مدیریت می‌کند

سانحه پل

bridge strike

[ریلی] برخورد یک وسیله نقلیه جاده‌ای با سازه بالاسر آن که پلی ریلی است که در نتیجه آن مسیر قطار تا انجام بازدید کارشناس مسدود یا دست‌کم سبب تأخیر در حرکت قطار می‌شود

سبزدرخش

green flash

[جز] درخش سبزرنگی که گاهی بر روی بخش بالایی خورشید در هنگام غروب یا طلوع دیده می‌شود

اجزای سرابی که در آن تصویر جسم پایین تر از موقعیت واقعی آن دیده می شود

سُرَایه ¹tune, bourdon, pedal point

اموسی|لحنی ساده که به راحتی قابل سرایش و به تنهایی کامل و منسجم باشد

سرخ درد erythromelalgia, acromelalgia, Gerhardt disease, Weir Mitchell disease

اپایه پزشکی|نوعی بیماری که در آن پاها و گاه دست ها دچار اتساع در رگ های مجاور پوست و درد سوزناک همراه با بالا رفتن دما و سرخی می شوند

سرخرگ درد arterialgia

اپایه پزشکی|دردی، مانند سردرد، که منشأ آن یک سرخرگ است

سردابچه vault³, cellar

معماری|اتاقکی در سرداب

سردرد اندامگانی organic headache

اپایه پزشکی|سردرد ناشی از طیف گسترده ای از نارسایی های درون جمجمه ای

سردرد بذل نخاعی

lumbar puncture headache, post-dural headache, post-lumbar puncture headache, postspinal headache, post-spinal puncture headache, spinal headache, puncture headache

اپایه پزشکی|سردردی که چند ساعت بعد از بذل نخاع و به علت کاهش فشار مایع درون مغزی رخ می دهد

سپیر pick²

اورزش|در بسکتبال، نوعی سد که در آن مهاجم بین حریف و هم تیمی دارای توپ خود قرار می گیرد

سد¹ barrier

ریاضی|در نقطه p واقع بر مرز مجموعه باز U از صفحه مختلط، تابعی پیوسته و نامثبت و زیرهمساز مانند $\bar{U} \rightarrow \mathbb{R}$ ، به طوری که $\{z \in \partial U : b(z) + 0\} = \{p\}$

سد² block³

اورزش|۱. در بسکتبال، هر نوع مانع یا ایجاد مانع ۲. در بسکتبال، تماس غیرقانونی که مانع از حرکت مهاجم شود

سد پرتاب blocked shot, block⁴

اورزش|در بسکتبال، منحرف کردن توپ پرتاب شده در مسیرش به سمت سبد، پیش از طی کردن قوس فرودین، به طوری که از گل جلوگیری شود

سد ماسه ای ← آب سنگ ماسه ای

سد نوگیری boxing out, box out

اورزش|در بسکتبال، تلاش یک بازیکن برای قرار گرفتن بین حریف و سبد به منظور نوگیری و جلوگیری از انجام این کار توسط حریف

سراب بالا superior mirage

اجزای سرابی که در آن تصویر جسم بالاتر از موقعیت واقعی آن دیده می شود

سراب پایین inferior mirage

constitution	سرشتار	سر درد بیش تحرکی	exertional headache
[روان‌شناسی] ساخت بنیادی جسمانی و روان‌شناختی یک فرد که بخشی از آن حاصل توارث و بخشی دیگر از آن نتیجه تجربیات زندگی و عوامل محیطی است		[پایه پزشکی] سر درد کوتاه مدتی که پس از فعالیت جسمانی بروز می‌کند	
velocity	سرعت	سر درد پس آمیزشی	postcoital headache
[ژئوفیزیک] در لرزه‌شناسی، آهنگ انتشار موج لرزه‌ای بدون اشاره به راستایی مشخص		[پایه پزشکی] نوعی سر درد بیش تحرکی که در حین یا پس از فعالیت جنسی، معمولاً در مردان، ایجاد می‌شود	
dissolution rate, rate of dissolution	سرعت انحلال	سر درد تنششی	tension headache, tension-type headache
[علوم دارویی] مقدار داروی حل شده در واحد زمان، تحت شرایط معیار		[پایه پزشکی] سر درد ناشی از کار زیاد یا تنش عاطفی یا هر دو که در ناحیه پس‌سری حس می‌شود	
stacking velocity	سرعت برانباشت	سر درد تنششی دوره‌ای	episodic tension headache
[ژئوفیزیک] سرعتی که با تحلیل سرعت تعیین می‌شود و برای برانباشت نگاشت هم‌میان‌نقطه به کار می‌رود		[پایه پزشکی] سر درد تنش‌زادی که کمتر از شش ماه طول می‌کشد	
normal moveout velocity, NMO velocity	سرعت برون‌راند بهنجار	سر درد تنششی مزمن	chronic tension headache
[ژئوفیزیک] سرعتی برای تصحیح برون‌راند بهنجار در نگاشت‌های هم‌میان‌نقطه		[پایه پزشکی] سر درد تنش‌زادی که شش ماه یا بیشتر ادامه می‌یابد	
clearance rate	سرعت پاکسازی	سر درد رگ‌زاد	vascular headache
[علوم دارویی] حجم دارویی که در واحد زمان از بدن پاکسازی می‌شود		[پایه پزشکی] سر درد ناشی از عملکرد غیرطبیعی رگ‌های خونی به‌ویژه رگ‌های خونی مغز	
search speed	سرعت جست‌وجو	سر درد مسمومیتی	toxic headache
[دریایی] سرعتی که فرمانده در صحنه یا هماهنگ‌کننده جست‌وجو و نجات برای شناورها و هواپیماهای جست‌وجوگر تعیین می‌کند		[پایه پزشکی] سر درد ناشی از مسمومیت یا سم تولیدشده بر اثر یک بیماری	

سرعت همگامی synchronous speed

[سینما] سرعتی یکسان که برای همگامی دقیق حرکت نوارهای صدا و تصویر باید بین دوربین و ضبط صوت و دستگاه نمایش، در زمان فیلم برداری، برقرار شود

سرکه سیب cider vinegar, apple vinegar

[غذا] سرکه خوش طعم حاصل از تخمیر مجدد سیب

سرگردان adrift

[دریایی] ویژگی شناوری که دست خوش موج و جریان آب و باد است و جهت حرکت مشخصی ندارد

سطح زیر منحنی**area under the curve, AUC**

[علوم دارویی] سطح محاسبه شده در منحنی غلظت سرمی در واحد زمان

سلطه جنس مذکر male dominance

[م. زنان] ایدئولوژی اجتماعی متکی بر باور به برحق بودن قدرت مذکر و اینکه مردان واقعیت را برای زنان به نحوی بازسازی می کنند که روش زندگی خودشان و برداشت خودشان را از حقیقت تأیید کند

سم برگرده ← سم غده فوق کلیوی**سم غده فوق کلیوی** adrenotoxin

[پایه پزشکی] هر ماده ای که بر برگرده اثرات سمی داشته باشد
مت. سم برگرده

سرعت رایانش computing speed

[فنا. اطلاعات] نسبت گذر داد به زمان پاسخ

سرعت ریشه میانگین توان های دوم**root-mean-square velocity, RMS velocity**

[ژئوفیزیک] سرعتی که با فرض لایه بندی افقی و مسیر پرتوی مشخصی عبارت است از:

$$V_{rms} \left[\frac{\sum_i V_i^2 t_i}{\sum_i t_i} \right]^{1/2}$$

سرعت سوارش boarding speed

[دریایی] سرعتی که شناور باید داشته باشد تا راهنما بتواند از روی راهنما بر به طور ایمن سوار آن شود

سرعت ظاهری apparent velocity

[ژئوفیزیک] تندی ظاهری فازی مشخص در جهتی معین

سرعت گسیخت rupture velocity

[ژئوفیزیک] سرعت انتشار گسیخت در امتداد سطح گسل در هنگام زمین لرزه

سرعت لحظه ای**instantaneous velocity**

[ژئوفیزیک] سرعت جبهه موج در هر لحظه در جهت انتشار انرژی

سرعت نهشت deposition velocity

[جز] در نهشت خشک، آهنگ انباشت یک جزء خاص شیمیایی بر روی سطح، معمولاً برحسب سانتی متر بر ثانیه

pin button, pinback button **سنجاقی**
button badge, pin-back

[عمومی] قطعه‌ای از جنس‌های مختلف در اشکال گوناگون، دارای تصویر یا نوشته‌ای بر رو و سنجاقی در پشت، که به کیف یا لباس یا وسایل شخصی وصل می‌کنند

measurand, analyte **سنجیدنی**

[محیط زیست] عنصر یا ماده‌ای که سنجش پذیر است و سنجیده می‌شود

constitutional type **سنخ سرشتاری**

[روان‌شناسی] طبقه‌بندی افراد بر مبنای ویژگی‌های جسمانی یا دیگر ویژگی‌های زیست‌شناختی آنها

intuitive type **سنخ شهودی**

[روان‌شناسی] در نظریه کارل یونگ، یکی از انواع شخصیت که براساس توانایی سازگاری با نشانه‌های ناخودآگاه و درک و تعبیر دقیق و واضح محرک‌های آگاهانه بسیار خفیف شکل می‌گیرد

reef rock **سنگ آب‌سنگی**

[آقیانوس] سنگ چینه‌بندی‌نشده و توده‌ای و سختی شامل ماسه کربناتی و شیل (shale) و بقایای آهکی اندامگان‌های بسترچسب که با کلسیم‌کربنات به هم چسبیده‌اند

reef limestone, coral rock **سنگ‌آهک آب‌سنگی**

[آقیانوس] سنگ‌آهکی که از بقایای اندامگان‌هایی بسترچسب، مانند مرجان‌ها و اسفنج‌ها، و اجزای زیستی چسبیده به رسوبات، مانند جلبک‌های آهکی، تشکیل شده است

age verification system, adult verification system, AVS, age gate **سن آزما**

[فنا. اطلاعات] یکی از خدمات موجود در اینترنت برای جلوگیری از ورود افراد غیربزرگسال به وبگاه‌هایی که دارای مطالب مربوط به بزرگسالان است

Stachys, hedgenettle **سنبله‌ای**

[گیاهان دارویی] سرده‌ای از نعنائیان شامل گیاهان علفی یک‌ساله یا چندساله، بوته یا درختچه‌ای کوتاه و پوشیده از کرک‌های ساده چندشاخه‌ای یا ستاره‌ای یا تقریباً بی‌کرک و با برگ‌های ساده یا دنداندار یا بدون دُم‌برگ و با گل‌آذین سنبله، متشکل از چرخه‌هایی با شمار متفاوت گل در محور برگ‌ها یا در بخش‌های انتهایی شاخه‌ها و با فاصله از یکدیگر یا نزدیک به هم و با کاسه گل لوله‌ای یا استکانی و جام گل دولبه به رنگ‌های سفید یا کرم یا لیمویی یا ارغوانی یا بنفش و چهار پرچم و فندقچه سه‌وجهی - تخم‌مرغی یا مستطیلی نوک‌گرد یا نوک‌تیز

سنبله‌ای چای‌کوهی

Stachys lavandulifolia

[گیاهان دارویی] گونه‌ای سنبله‌ای به شکل گیاه چندساله بوته‌ای با برگ‌های طوقه‌ای در شاخه‌های عقیم و ساقه‌های گل‌دهنده متعدد و کرکدار و برگ‌های قاعده‌ای مستطیلی و تقریباً بی‌دُم‌برگ و مستطیلی - سرنیزه‌ای و واژسرنیزه‌ای و چرخه‌های گل معمولاً دور از یکدیگر و کاسه گل با دندان‌های کم‌وبیش مساوی و تقریباً منظم و جام گل ارغوانی یا بنفش

مت. چای‌کوهی *lamb's ears*

[نظامی. هوایی] سوختی مازاد بر سوخت سفر که در شرایط نامساعد جوئی، مانند تغییرات پیش‌بینی‌نشده در باد و دما و مسیرهای پروازی، از آن استفاده می‌کنند

additional fuel, سوخت افزوده
unusable fuel

[نظامی. هوایی] سوختی که برای مقاصد عملیاتی از قبیل توزین و تعادل و رعایت حداقل‌ها حمل می‌کنند

holding fuel سوخت انتظار
[نظامی. هوایی] سوختی که برای مواردی از قبیل دید کم و شد آمد سنگین هوایی و شرایط تقرب پرواز کور یا تأخیرهای دیگر در حین پرواز، حمل می‌کنند

fuel injector², سوخت‌پاش
injection pump
[نظامی. هوایی] پمپ موتورگرد پرفشاری که سوخت را با فشار زیاد به محفظه احتراق وارد می‌کند

taxi fuel سوخت خزش
[نظامی. هوایی] سوخت لازم برای روشن کردن موتور و حرکت تا نقطه برخاست

reserve fuel سوخت ذخیره
[نظامی. هوایی] سوختی مازاد بر سوخت سفر که برای مصارف عادی در نظر گرفته نمی‌شود، بلکه برای وقایع پیش‌بینی‌نشده، علاوه بر سوخت سفر و سوخت احتیاطی و سوخت انتظار و سوخت جایگزین، در دسترس باقی می‌ماند و فقط در موارد خاص و با مجوز مقامات بالاتر از آن استفاده می‌شود

springer², abacus, سنگ پاکار
springing stone

[معماری] نخستین قطعه سنگ یا ساخت‌مایه‌ای (material) که بر روی پاکار هریک از دو طرف قوس قرار می‌گیرد

سوارش^۱ ← سوار شدن

سوارش^۲ ← سوار کردن

embarkation¹ سوار شدن
[دریایی] فرایندی که در طی آن خدمه و مسافران وارد کشتی می‌شوند
مت. سوارش^۱

embarkation² سوار کردن
[دریایی] فرایندی که در طی آن خدمه و مسافران را بر روی کشتی سوار می‌کنند
مت. سوارش^۲

سوءتغذیه درمان‌زاد
iatrogenic malnutrition
[تغذیه] سوءتغذیه ناشی از دریافت بیش‌ازحد یا ناقص یک یا چند ماده مغذی که در نتیجه بی‌دقتی یا ضعف عملکرد کارکنان درمانی رخ می‌دهد

سوءتغذیه مزمن
chronic malnutrition
[تغذیه] کمبود طولانی‌مدت و جبران‌ناپذیر ویتامین‌ها و مواد کانی در اوایل کودکی که حتی اگر در سال‌های بعدی زندگی به مقدار کافی به بدن برسند، به سلامت فرد آسیب می‌رساند

contingency fuel سوخت احتیاطی

اجزای اثر ترکیبی باد و دما در کاهش گرمای بدن انسان

سوگیری بدبینانه pessimism bias
[آینده‌پزومی] گرایش به برآورد بیش از حد برای احتمال وقوع مسائل ناخوشایند

سوگیری پیش‌بر forward bias
[آینده‌پزومی] گرایش به خلق مدل‌ها براساس داده‌های گذشته و اعتباربخشی به آنها در مقابل آن داده‌ها

سوگیری تمایزی distinction bias
[آینده‌پزومی] گرایش به متفاوت دانستن دو گزینه وقتی که هم‌زمان ارزیابی می‌شوند، در مقایسه با هنگامی که جداگانه ارزیابی می‌شوند

سوگیری چشم‌داشتی
expectation bias, experimenter's bias
[آینده‌پزومی] گرایش پژوهشگران به تأیید انتظارانشان از خلال یافته‌های پژوهش و انکار شواهد ناسازگار با آنها

سوگیری حفظ وضع موجود
status quo bias
[آینده‌پزومی] گرایش به حفظ نسبی وضع موجود

سوگیری خوش‌بینانه optimism bias
[آینده‌پزومی] گرایش به دستاوردها یا پیامدهای خوشایند و مطلوب

سوگیری دسترس‌نگر availability bias
[آینده‌پزومی] گرایش ذهن به استفاده از تجارب و آموزه‌های کسب‌شده برای قضاوت در مورد موضوع‌های کم‌وبیش مشابه

سوخت سفر trip fuel
[نظامی، هوایی] مجموع سوخت لازم برای انجام پرواز برنامه‌ریزی‌شده، از زمان روشن کردن موتور و آغاز پرواز تا نشست در فرودگاه مقصد

سوختگاه زیرزمینی hydrant dispenser
[نظامی، هوایی] تأسیساتی در زیر زمین برای سوخت‌رسانی به هواگرد در نزدیکی محل توقف هواگرد، بدون نیاز به وجود باری مخزنی سوخت‌رسان

سوخت‌نارسی fuel starvation
[آوردرو، ریلی، نظامی، هوایی] نرسیدن سوخت از مخازن سوخت به موتورها به دلایل مختلف

سوخته‌نگار pyrographer
[عمومی] هنرمندی که از طریق سوخته‌نگاری بر روی چوب یا چرم طرح‌هایی پدید می‌آورد

سوخته‌نگاره pyrograph
[عمومی] طرحی که به وسیله سوخته‌نگاری پدید آید

سوخته‌نگاری pyrography, pokerwork
[عمومی] ایجاد طرح‌های تزئینی بر روی چوب یا چرم از طریق سوزاندن آنها با میله فلزی داغ یا دستگاه هویه

سوخته‌نگاشتی pyrographic
[عمومی] مربوط به سوخته‌نگاری

سوز باد wind chill

- سوگیری روال‌نگر** normalcy bias
[آینده‌پژومی] گرایش به عدم برنامه‌ریزی برای
بلايا و حوادث ناخوشایندی که تاکنون رخ نداده
است
- سوگیری قافله‌وار** bandwagon bias
[آینده‌پژومی] گرایش به باوری غالب یا انجام کاری
به دلیل وجود گرایش عمومی
- سوگیری لنگری** anchoring bias
[آینده‌پژومی] گرایشی جانبدارانه در تصمیم‌سازی
که سبب ناتوانی در رهایی از باورهای اولیه
می‌شود
- سوگیری مقایسه اجتماعی** social comparison bias
[آینده‌پژومی] گرایش به عدم قبول گزینه‌هایی در
تصمیم‌گیری‌های اجتماعی که دیدگاه و نقاط
قوت ما را به چالش می‌کشند
- سوگیری منفی‌نگر** negativity bias
[آینده‌پژومی] گرایش به توجه بیشتر به ابعاد منفی
هر موضوع بدون توجه به جنبه‌های مثبت آن
- سوگیری نتیجه‌نگر** outcome bias
[آینده‌پژومی] گرایش به قضاوت درباره یک
تصمیم براساس نتیجه نهایی آن بدون توجه به
کیفیت تصمیم در زمان اتخاذ آن
- سوگیری هم‌نهشتی** congruence bias
[آینده‌پژومی] گرایش به آزمودن فرضیه‌های
منتخب به جای فرضیه‌های بدیل
- سوهایضمه** ← بدگواری
- سویه** pan, pan control
[موسیقی] موقعیت صوت در محیطی با دو یا چند
بلندگو
- سویه‌ساز** panner,
panoramic potentiometer, panpot
[موسیقی] فرمانه‌ای (controller) که موقعیت صوت
در یک محیط دوسویه را تنظیم می‌کند
- سویه‌ساز فراگیر** surround panner
[موسیقی] فرمانه‌ای (controller) نرم‌افزاری که
موقعیت صوت را در یک محیط چندسویه تعیین
می‌کند
- سویه میدی** MIDI pan
[موسیقی] فرمانه (controller) پیوسته میدی شماره
۱۰ که نوعی پیام مسیر میدی است و برای
واپایش تنظیم پهنه در یک مسیر میدی به کار
می‌رود
- سه‌گانه** ← نشانگان سه‌گانه زنان ورزشکار
- سه‌ودو** ← دفاع سه‌ودو
- سیبب** cider¹
[غذا، غذا] نوشیدنی غیرالکلی تهیه‌شده از پوراب
سیب
- مت. سیبب غیر تخمیری** sweet cider
- سیبب تخمیری** ← شراب سیب
- سیبب غیر تخمیری** ← سیبب

exhibitor	سینمادار	سیگنال همگامی ← نشانک همگامی
	[سینما] مالک یا مدیر سینما	
tympanum ¹ , tympan	سینه چفته	سیم آویز [ریز] سیم فولادی زنگ‌نرزی که برای جلوگیری از اتصال مستقیم سیم تماس و سیم بالاسری، آنها را از طریق گیره به هم وصل می‌کند و بین آنها تبادل انرژی برقرار می‌شود
tympanum ²	سینه سنتوری	سیم تماس [ریز] سیمی از سامانه انتقال انرژی بالاسری که نیروی برق قطار را از طریق اتصال شاخک برق‌رسان به آن تأمین می‌کند
	[معماری] سطح محاط در درون سنتوری (pediment)	
		contact wire

ش

[ژئوفیزیک] نسبت مقاومت‌ویژه یک سازند
هیدروکربنی به مقاومت‌ویژه آن، هنگامی که
صددرد با آب اشباع شده باشد

شاخک‌انداز خودکار

automatic dropping device

اریل | سازوکاری که سبب می‌شود شاخک
برق‌رسانی جابه‌جاشده به‌طور خودکار پایین
بیاید و در نتیجه، به بافه بالاسری آسیب نرسد

haunch², hance², flank² **شانه**

امساری | قسمتی از قوس یا چفته که در میان تاج
و پاکار قرار دارد

cess **شانه خاکریز**

اریل | فضایی در دو طرف مسیر راه‌آهن،
بلافاصله بعد از شانه پارسنگ، که معمولاً برای
تردد ایمن کارکنان در نظر گرفته می‌شود

white dew **شب‌بنم سپید**

اجزای شب‌بنمی که بعد از شکل‌گیری اولیه آن، بر اثر
کاهش دما به زیر صفر درجه سلسیوس، منجمد
شده است

شاخص بین‌المللی کارکرد نعوظ

international index of erectile
function, IIEF

اسلامت | شاخصی چندبُعدی برای ارزیابی
کژکاری نعوظی

شاخص سوز باد

wind-chill index
اجزای شاخصی برای تعیین خطر سرد شدن
سریع بدن بر اثر باد در هوای سرد که سبب
کاهش دمای بدن می‌شود

شاخص کیفیت تغذیه‌ای

index of nutritional quality, INQ

تغذیه | نمایه‌ای برای نشان دادن محتوای تغذیه‌ای
یک غذا یا رژیم غذایی

شاخص گرما

heat index
[جوز] معیاری برای دمای که انسان احساس
می‌کند و ناشی از تأثیر توأمان دما و رطوبت
زیاد است

شاخص مقاومت‌ویژه

resistivity index

- flame-out **شعله‌پر** adrenomimetic, **شبه آدرنالین**
 [نظمی] توقف احتراق در موتور توربین‌گازی به
 دلایلی غیر از قطع سوخت sympathomimetic [پایه پزشکی] ماده یا عاملی که اثری شبیه به
 فعالیت اعصاب برگردینه‌زا دارد
 مت. شبه‌برگردینه
- gene hunting **شکار ژن** **شبه‌برگردینه ← شبه آدرنالین**
 [ژن‌شناسی] در آزمایشگاه، شناسایی و جداسازی
 یک ژن
- cleavage, segmentation **شکافتگی** **شبه‌متروکه**
 [ژن‌شناسی] فرایند تقسیم شدن یاخته تخم که در
 نتیجه آن همه یاخته‌های اندامگان به وجود
 می‌آیند
 مت. تسهیم
- edge break **شکستگی لبه** **شخم‌لایه**
 [درون‌شهری] فرسوده و شکسته شدن لبه آسفالت
 سطح روسازی راه plow zone [باستان‌شناسی] لایه رویی خاک که نهشته‌های
 باستانی آن تا عمق نفوذ خیش در هم ریخته
 باشد
- form **شکل** **شراب سیب**
 [موسیقی] ساختار و طرح یک اثر موسیقایی cider², apple wine [غذا] نوشیدنی الکلی حاصل از تخمیر پوراب
 سیب
 مت. سیباب تخمیری
- rounded binary form **شکل دوبخشی برگشت‌دار** **شرکت‌کننده**
 [موسیقی] نوعی شکل دوبخشی که در آن قسمتی
 از عناصر ابتدای بخش اول در پایان بخش دوم
 تکرار می‌شود participant [روان‌شناسی] فردی که آگاهانه و به اراده خود در
 یک آزمایش یا آزمون یا تحقیق شرکت می‌کند
- simple binary form **شکل دوبخشی ساده** **شریک جنسی**
 [موسیقی] نوعی شکل یا ساختار موسیقایی
 متشکل از دو بخش مرتبط که ریزش تقریباً
 یکسان دارند sexual partner [سلامت] هریک از افرادی که با هم در فعالیت
 جنسی مشارکت می‌کنند
- polyradius **شعاع چندگانه** **شعاع چندتایی**
 [ریاضی] چندتایی $(r_1, \dots, r_n)$ در چندقرصی
 $D(p_1, r_1) \times \dots \times D(p_n, r_n)$

[روان‌شناسی] نوعی روان‌درمانی مبتنی بر این نظر که مشکلات عاطفی و رفتاری یک فرد حاصل شیوه‌های غیرانطباقی یا تفکر نادرست و نگرش‌های تحریف‌شده او نسبت به خود و دیگران است

شناخت مشترک common knowledge

[اقتصاد] اطلاعاتی در یک بازی که همه بازیگران درکی یکسان از آن دارند، یعنی همه بازیگران از اطلاعاتی که دیگر بازیگران دارند آگاهی دارند و از آگاهی آنان نسبت به آگاهی خود نیز آگاهند

شناسایی ژن gene identification, gene recognition

[ژن‌شناسی] غربال کردن پایگاه‌های اطلاعاتی برای حذف توالی‌های ژنگانی به‌منظور یافتن توالی‌های شناساگر ژن

ژن‌یابی gene finding

شناگر nekton

[اقتیانوس] نوعی آبزی که خود در جهت‌های مختلف در آب شنا می‌کند و صرفاً با جریان آب به این سو و آن سو برده نمی‌شود

شناور ازکارافتاده disabled vessel

[دریایی] شناوری که طوری آسیب دیده است که نمی‌تواند به سفر خود ادامه دهد

شناور جولان محدود hampered vessel

[دریایی] شناوری که به دلایل مختلف نظیر عرض و محدوده ناکافی برای حرکت یا کم‌عمقی آب توانایی انجام حرکات و تغییر مسیر را ندارد

شکل سه‌بخشی ترکیبی

composite/compound ternary form

[موسیقی] شکلی سه‌بخشی که در آن هریک از بخش‌ها خود شکلی سه‌بخشی دارد

شکل سه‌بخشی ساده

simple ternary form

[موسیقی] شکلی متشکل از سه بخش که بخش ابتدایی و انتهایی آن یکسان یا بسیار شبیه به یکدیگرند

شکم‌درد abdominalgia

[پایه پزشکی] احساس درد در شکم

شمار ژن gene number

[ژن‌شناسی] کل تعداد ژن‌های موجود در ژنگان یک موجود زنده

شمارگر گردوخاک ← شمارگر هسته

شمارگر هسته nucleus counter

[جو] افزاره‌ای برای تعیین شمار و اندازه هسته‌های میعان یا یخ در نمونه هوا

مت. شمارگر گردوخاک dust counter

شمارگر هسته یخ ice nuclei counter

[جو] افزاره‌ای برای شمارش ذرات شکل‌دهنده هسته یخ در فرایند هسته‌زایی ناهمگن در جو

شماره نت میدی MIDI note number

[موسیقی] یکی از پیام‌های مسیر میدی که مشخص‌کننده نت موسیقایی نواخته شده است

شناخت‌درمانی cognitive therapy

شناور خروجی	outbound vessel, outward vessel	شیاف زهرای ← شیاف مهلی
[دریایی] شناور در حال خروج از بندر		
شناور ورودی	inbound vessel	شیاف مهلی pessary, vaginal suppository
[دریایی] شناور در حال ورود به بندر		[علوم دارویی] داروی جامدی که به مهبل وارد می‌کنند مت. شیاف زهرای
شناورک	pontoon, pontoon bridge	شیرابه آب‌سنگ reef milk
[نظامی] جعبه‌ای فلزی به ابعاد $1/5 \times 1/5 \times 2$ متر که در برابر آب نفوذناپذیر است و اغلب تعدادی از آنها را به یکدیگر می‌بندند و در پهلوی شناور قرار می‌دهند و برای شناور نگه داشتن اشیاء از آنها استفاده می‌کنند		[آقایانس] خمیره‌ای بسیار ریزدانه از کلسیت ریزبلور کدر و سفید که از سایش هسته و یال آب‌سنگ حاصل می‌شود و در خشکی سویی (landward) آن شکل می‌گیرد
شناور جهات اصلی	cardinal buoy	شیرترمز اضطراری emergency brake valve, conductor's valve
[دریایی] شناورهای که چهار جهت اصلی جغرافیایی در نقطه مبدأ را نشان می‌دهد مت. بویه جهات اصلی		[ریلی] شیر برای فعال کردن ترمز اضطراری
شهوانی	erotic	شیر رله اضطراری emergency relay valve
[سلامت] ویژگی آنچه تمایل جنسی را برمی‌انگیزد یا مربوط به آن است		[ریلی] شیر که در وضعیت اضطراری شیرترمز خودکار، توسط مخزن هوای اصلی به کار می‌افتد
شهود	intuition	شی‌سازی جنسی sexual objectification
[روانشناسی] بینش یا ادراک بی‌واسطه که در برابر تعقل یا تأمل آگاهانه قرار دارد		[آ.م. زنان] فرایندی که در نتیجه آن زن به شیئی صرفاً برای لذت جنسی تبدیل می‌شود
شهودگرایی	intuitionism	شیو پتانسیل potential gradient
[روانشناسی] باور به آنکه معرفت دراصل از طریق شهود حاصل می‌شود		[ج.م.] آهنگ تغییر مکانی هر پتانسیل مت. گرادیان پتانسیل
شیاف	suppository	
[علوم دارویی] داروی جامدی که راه ورود آن به بدن مجراهای بدن، به‌جز دهان، است		

ص

صافش کرانه‌ای bank filtration

[محیط‌زیست] درون‌نشست القایی آب رودخانه از میان لایه‌های شن کناره رودخانه با هدف ارتقای کیفیت آب

صبر Aloe

[گیاهان دارویی] سرده‌ای از سریشیان (Asphodelaceae) شامل گیاهانی با برگ‌های طوقه‌ای بزرگ و ضخیم و گوشتی و گل‌های لوله‌ای به رنگ‌های زرد، نارنجی، صورتی یا قرمز که بر روی شاخه گل‌دهنده به صورت دسته‌ای و متراکم قرار دارند

صبر حقیقی Aloe vera, Aloe vulgaris, Aloe barbadensis

[گیاهان دارویی] گونه‌ای صبر بوته‌ای و پایا به ارتفاع ۵۰ تا ۸۰ سانتی‌متر و با ساقه‌های چوبی کوتاه به ضخامت ۵ تا ۱۰ سانتی‌متر و برگ‌های نیزه‌ای و قایقی به رنگ سبز یا سبز مایل به خاکستری به طول ۳۰ تا ۵۰ سانتی‌متر و عرض ۸ تا ۱۰ سانتی‌متر و ضخامت ۱ تا ۳ سانتی‌متر و کمی نازک‌تر در حاشیه و دارای خارهای نازک نوک‌تیز و مخروطی راست یا خمیده و با گل‌آذین خوشه‌ای به طول ۶۰ تا ۷۰ سانتی‌متر و گل‌های زردرنگ و عمود بر محور گل‌آذین

صادم ← صافش دومرحله‌ای متناوب

صافش خلأ vacuum filtration

[محیط‌زیست] فرایندی برای آبگیری لجن که در آن صافش از طریق پارچه صافی و در خلأ انجام می‌شود

صافش دومرحله‌ای متناوب alternating double filtration

[محیط‌زیست] فرایند تصفیه فاضلاب از طریق صافش زیستی در دو مرحله با تنشینی میانی ADF / اخت. صادم

صافش زیستی biological filtration

[محیط‌زیست] فرایند عبور دادن مایع از زی‌صافی که در آن لایه زی‌ژل تشکیل شده در مصالح صافی، ذرات ریز و کلونیدی و جامدات محلول را جذب و تجزیه می‌کند

صافش غشایی membrane filtration

[محیط‌زیست] روشی برای جداسازی ذرات ریز یا ریزاندامگان‌ها از سیالات با استفاده از صافی دارای منافذی به اندازه مشخص

- intercalated disc** صفحه درهم
[پایه پزشکی] محل اتصال بین یاخته‌ای در یاخته‌های ماهیچه‌ای قلب که انتقال پیام را تسریع می‌کند
- cholecystagogue, cholecystagogic, cholecystokinetic** صفرا بر
[پایه پزشکی] ماده‌ای که کیسه صفرا را منقبض می‌کند یا باعث تحریک انقباض آن می‌شود
- pneumobilia** صفرا گازی
[پایه پزشکی] وجود گاز در زرداب و دستگاه صفراوی
- zeroization** صفر سازی
[+رمز] روشی برای پاک کردن داده‌ها و کلیدهای رمزنگاشتی و اعتبارنامه‌هایی که به صورت الکترونیکی ذخیره شده‌اند، از طریق تغییر یا حذف محتوای داده‌های ذخیره شده با هدف جلوگیری از بازیابی آنها
- gum arabic, acacia gum** صمغ عربی
[+گیمان دارویی] صمغی که از درخت آکاسیا ترشح می‌شود
- cash register** صندوق
[فنا. اطلاعات] دخی که به صفحه‌کلید مجهز است و قابلیت نمایش مبالغ نقدی دریافتی در هر فروش و جمع زدن آنها را دارد
- Chernoff faces** صورتک‌های چرنوف
[آمار] روشی برای ارائه تصویری دوبعدی از داده‌های چندمتغیره که در آن شکل و اندازه و اجزای مختلف یک چهره، براساس مقدار متغیرهای متناظر، تغییر می‌کند
- automatic dialogue replacement mixer** صداآمیز جایگزینی گفتار
[سینما] فردی که کار صداآمیزی را در هنگام جایگزینی گفتار انجام می‌دهد
- voice over, VO** صدای برون تصویر
[سینما] گفتار یا گفت‌وگویی که شنیده می‌شود، ولی منبع صدا در تصویر دیده نمی‌شود
- non-diegetic sound** صدای برون داستانی
[سینما] صدایی که منشأ آن نه در تصویر (جهان داستان) دیده می‌شود و نه در رویداد
- diegetic sound, actual sound** صدای درون داستانی
[سینما] صدایی که منشأ آن در تصویر (جهان داستان) یا بر روی پرده دیده می‌شود
- wild sound, nonsync sound, wild track, nonsynchronous sound** صدای شاهد
[سینما] صدایی که معمولاً مستقل از فیلم‌برداری ضبط می‌شود و در مرحله تدوین و صداگذاری به تصویر افزوده می‌شود
- surround sound** صدای فراگیر
[سینما] سامانه‌ای صوتی، که از طریق پردازش نشانک/سیگنال و چینش بلندگوها، جلوه صدای چندجهتی ایجاد کند
- sync sound, synchronous sound** صدای همگام
[سینما] صدایی که قاب به قاب با تصویر هماهنگ است

ض

ضد استقرآغ antiemetic

ضد تهوع antinauseant

[علوم دارویی] عاملی که موجب جلوگیری یا درمان استقرآغ شود

ضربان سنجی cardi tachometry

[پایه پزشکی] ثبت مداوم آهنگ ضربان قلب در دوره‌های زمانی طولانی

ضرب هندسی geometric factor,
geometric constant, array factor

[ژئوفیزیک] عاملی عددی که در نسبت ولتاژ اندازه‌گیری شده به جریان ضرب می‌شود تا مقاومت ویژه ظاهری به دست آید

ضعف asthenia, adynamia

[پایه پزشکی] کمبود یا فقدان توان و قدرت در بدن

ضرب تصویری image multiplication

[نقشه برداری] عملیات پردازش تصویر که در آن تصویری تولید می‌شود که تصویردانه‌های (pixels) آن از ضرب مقادیر تصویردانه‌های همتا در دو تصویر دیگر تولید شده باشد

ضعف اضطرابی neurocirculatory asthenia,

Da Costa's syndrome,
effort syndrome, soldier's heart,
irritable heart

[پایه پزشکی] نشانگان‌ی شامل نفس‌بردگی و ترس از تلاش، همراه با کوفتگی و احساس درد در پشت قفسه سینه که عموماً ناشی از یک اختلال اضطرابی است

ضرب همبستگی پیاپی دایره‌ای

circular serial correlation coefficient

[آمار] برای مشاهدات $y_0, y_1, \dots, y_n$ ضریب همبستگی بین جفت‌های

$$\frac{\sum_{i=1}^n y_i y_{i-1}}{\sum_{i=1}^n y_i^2}$$

ضعف عرق کاستی

tropical anhydrotic asthenia,
sweat retention syndrome,
thermogenic anhidrosis

آبایی پزشکی | وضعیتی که در آن فرد در گرمای
زیاد دچار عرق کاستی، تحریک پذیری،
بی اشتها، ناتوانی در تمرکز، خستگی
زودرس، سردرد و سرگیجه می شود

ط ، ظ

[سینما] شرح صحنه‌ها و شخصیت‌های مهم فیلم که بلندتر از خلاصه فیلم‌نامه است و فیلم‌نامه براساس آن نوشته می‌شود

طرحواره schema
[روانشناسی] مجموعه‌ای از دانش اولیه در باب یک مفهوم یا ماهیت که به مثابه الگویی برای ادراک، تعبیر، تخیل یا حل مسئله عمل می‌کند

طرحواره ادراکی perceptual schema
[روانشناسی] الگوهای شناختی یک فرد که چهارچوبی ارجاعی را برای پاسخ به محرک‌های محیطی ایجاد می‌کند

طرح‌های امضای رقمی digital signature schemes
[رمز] روش‌هایی برای اطمینان از تأیید ارسال یک پیام مشخص توسط یک هستار

طَلَق کلاه visor
[نظامی] صفحه جلوی کلاه خود که چشم‌ها را از نور خورشید محافظت می‌کند و نمونه‌های امروزی آن اطلاعات مختلفی را برای کاربر، به‌ویژه خلبان و سرباز، نمایش می‌دهد

طاق^۱ arch^۲
[معماری] مجموعه یک چفته و پایه‌های آن

طاق^۲ vault^۴
[معماری] سقفی که منحنی باشد

طاق^۳ vault^۵
[معماری] اتاق یا بنایی که سقف منحنی داشته باشد

طاق نصرت triumphal arch
[معماری] طاقی که به یادبود پیروزی خاصی، به‌ویژه پیروزی در جنگ، می‌سازند

طرح بهین optimal design
[آمار] نوعی طرح آزمایش که در آن مقادیر برگزیده برای متغیرهای تبیینی، به ویژگی‌های مطلوب منجر می‌شوند

طرح تفصیلی فیلم‌نامه treatment

ظرفیت آبگیری

water holding capacity

[غذا، غذا] قابلیت یک ماده در جذب و نگهداری آب
که به میزان حلال بودن آن بستگی دارد

طول صف طرح design queue length

[درون شهری] طولانی‌ترین صف پیش‌بینی‌شده
برای وسایل نقلیه در خط عبوری خاص یا همه
خطوط عبور در تقاطع در زمان اوج جریان
شد آمد

ظرفیت آب‌بندی

water binding capacity

[غذا، غذا] قابلیت یک ماده در اتصال غیرشیمیایی
به آب

طیف مقاومت‌ویژه

resistivity spectrum,
conductivity spectrum

[ژئوفیزیک] گستره مقاومت‌ویژه اندازه‌گیری‌شده
ماده قطبش‌پذیر برحسب بسامدهای متوالی

ع

عامل سرشتاری constitutional factor

[روانشناسی] عاملی کاراندام‌شناختی که گمان می‌رود بر شخصیت و طبع و علت اختلالات خاص ذهنی و جسمی فرد تأثیرگذار باشد

عارضه‌تمرین terrain exercise

[نظامی، نقشه‌برداری] تمرینی برای فائق آمدن بر مشکلات یک وضعیت نظامی مشخص بر روی زمین که در آن افراد نظامی فرضی هستند و راهکار معمولاً مکتوب است

عامل سوز باد wind-chill factor

[جز] معیاری برحسب وات بر مترمربع برای بیان آهنگ سرد شدن اجسام گرم در معرض باد تا رسیدن به دمای محیط

عارضه‌کاوی terrain analysis

[نظامی، نقشه‌برداری] گردآوری اطلاعات در مورد عوارض طبیعی یا انسان‌ساخت در زمین عملیات و تحلیل و ارزیابی و تفسیر آنها برای پیش‌بینی تأثیرشان بر عملیات نظامی

عدد د پرتوی radiation D value

[فنا. غذا] مقدار لازم پرتودهی برای کاستن از تعداد باکتری‌ها به یک‌دهم جمعیت اولیه

عامل بیفیدی bifidus factor,

bifidogenic factor

[تغذیه] ماده‌ای ناشناخته که با رشد زیرگونه لاکتوباسیل بیفیدوس مرتبط است و در شیر پستانداران یافت می‌شود

عرشهٔ سوارش embarkation deck

[دریایی] بالاعرشه‌ای که تجهیزات لازم برای سوار شدن به کشتی را داراست

عامل تغییر change agent

[آینده‌پژوهی] عاملی که با مقابله با موانع موجود بر سر راه تغییر سبب دگرگونی در وضع موجود می‌شود

عرصه و اعیان مهمانخانه hotel premises

[گردشگری] ساختمان و محوطهٔ هر مهمانخانه
م. عرصه و اعیان هتل

عرصه و اعیان هتل

← عرصه و اعیان مهمانخانه

عکس‌آزار^۲ photobomber

[عمومی] کسی یا چیزی که با ظاهر شدن ارادی یا غیرارادی در عکس آن را خراب می‌کند

عرض‌های اسبی horse latitudes

[جَو] منطقهٔ بادهای ضعیف و متغیر معمولاً توأم با هوای داغ و بی‌بارش که ناشی از واچرخندهای جنب‌حاره‌ای عرض‌های ۲۰ تا ۴۰ درجه است

مت. عرض‌های کُندبادی

عکس‌آزاری photobombing

[عمومی] قرار گرفتن کسی یا چیزی به‌طور غیرمنتظره و ناگهانی در عکس

علامت بازگشت retreat signal

[دریایی] علائم دیداری یا شنیداری یا هر نوع علامت دیگر برای بازگشت گروه جست‌وجو و نجات به پایگاه

عرض‌های کُندبادی

← عرض‌های اسبی

علامت تعویض حلقه

change over mark, changeover cue, cue mark

[سینما] در نمایش فیلم با دو دستگاه نمایش، علامتی که در پایان حلقهٔ نمایش گذاشته می‌شود تا مسئول نمایش متوجه شود که باید دستگاه بعدی را به کار بیندازد

عرق‌کاست anhydrosis, hidroschesis

[پایه پزشکی] نارسایی یا عدم فعالیت تعریقی بدن معمولاً ناشی از نبود یا فلج یا گرفتگی غدد عرق پوست است

عصارهٔ خام گیاهی

crude plant extract

[گیاهان دارویی] مادهٔ مؤثری که با استفاده از حلال‌ها از گیاه استخراج می‌کنند

علامت‌گذاری پویا

dynamic road marking, DRM¹

[درون‌شهری] خط‌کشی یا چشم‌پیری نوردهنده‌ای که مسئولان را در تغییر مسیر یا توجه به میزان تردد یاری می‌رساند

عصب‌درد ← پی‌درد

عقربان ← مریم‌گلی عقربان

علامت همگامی sync mark, synchronizing mark

[سینما] علامتی که تدوینگر معمولاً با مداد روغنی بر روی نوارهای تصویر و صدا می‌گذارد تا از آن نقطه به بعد هماهنگی میان آن دو برقرار شود

عکس‌آزار^۱ photobomb

[عمومی] عکسی که در زمان گرفتن آن کسی یا چیزی به‌طور غیرمنتظره و ناگهانی معمولاً در پس‌زمینهٔ عکس ظاهر می‌شود و عکس را به‌اصطلاح خراب می‌کند

Ziziphus jujuba

عُناَب رسمی

[«گیاهان دارویی» گونه‌ای عناب به شکل درختچه به ارتفاع حداکثر ۸ متر با شاخه‌های گسترده و سخت و سفت با پوست قهوه‌ای و گوشوارک‌های خارمانند و برگ‌هایی به طول ۱ تا ۴ سانتی‌متر و مستطیلی-تخم‌مرغی یا سرنیزه‌ای پهن و نوک‌گرد یا تقریباً نوک‌تیز و دندان‌ه‌ای-اره‌ای در حاشیه و گل‌های آن معمولاً در مجموعه‌های ۳ تا ۵ تایی در محور برگ‌ها ظاهر می‌شوند و میوه مستطیلی-تخم‌مرغی و گوشتی به رنگ قرمز یا سیاه دارد

jujube, jujuba

مت. عناب

Ziziphus spina-christi,
Christ's Thorn Jujube

عُناَب کُنار

[«گیاهان دارویی» درخت یا درختچه همیشه‌سبز یا خزان‌کننده به ارتفاع ۳ تا ۸ متر، خاردار با برگ‌های متناوب تخم‌مرغی یا بیضوی یا مستطیلی یا گاه گرد و صاف یا با دندان‌ه‌ای هلالی و گل‌های سفید در حاشیه به قطر ۴ تا ۷ میلی‌متر و با میوه شفت به قطر ۱ تا ۲۰ سانتی‌متر به رنگ‌های زرد یا قرمز یا نارنجی یا سبز

مت. کُنار

function element

عنصر تابعی

[ریاضی] زوج مرتب (f, U) که در آن U یک قرص و f تابعی تحلیلی بر U است

عنصر شبه‌وارون‌پذیر
quasi-invertible element

[ریاضی] عضوی از یک جبر مانند A که تحت عمل $*$ با ضابطه زیر وارون‌پذیر باشد:

$$x * y = x + y - xy \quad (x, y \in A)$$

feminist science

علم فمینیستی

[ع.م. زنان] مجموعه‌ای از شاخه‌های علوم که غالباً رویکردهای جدید ارائه می‌کنند و طبیعت زنان را، با شیوه‌های علمی و نظریه‌های جنسیت‌گرا، به‌لحاظ زیست‌شناختی و روان‌شناختی توصیف و تفسیر می‌کنند

عملیات ← عملیات ذهنی

operation

عملیات ذهنی

[روان‌شناسی] عملیاتی در ذهن که حاصل روابط منطقی در فرایند به کار بردن نمادها یا موضوعات مادی با هدفی خاص است

مت. عملیات

formal operations

عملیات صوری

[روان‌شناسی] در نظریه تحول شناختی پیاژه، تحول یافتن کارکردهای فکری، مانند تفکر انتزاعی و فرایندهای منطقی و مفهوم‌سازی و قضاوت

concrete operation

عملیات عینی

[روان‌شناسی] عملیات ناشی از توانایی کودک در حال‌رشد برای بازسازی ذهنی اشیای جهان واقعی و درک روابط منطقی میان آنها

operationism

عملیات‌گرایی

[روان‌شناسی] نظری مبنی بر اینکه معنای یک مفهوم علمی به شیوه‌های به‌کاررفته در ایجاد آن مفهوم بستگی دارد و هر مفهوم را می‌توان با یک شیوه قابل‌مشاهده و قابل اندازه‌گیری تعریف کرد

عُناَب ← عناب رسمی

ادرون شهری | دریافت عوارض از خودروهای
گذرنده از محل اخذ عوارض به صورتی که مبلغ
عوارض را بدون نیاز به توقف از حساب
افرادی که شماره خودرو آنها پیش از این ثبت
شده است کم می‌کند

عیار سوخت fuel grade

انظامی. موایی | کیفیت سوخت موتور پیستونی
هواگرد که میزان خوش سوزی آن را مشخص
می‌کند

hotel tax, bed tax, عوارض اقامت
resort tax, room tax

گردشگری | مالیاتی که دولت محلی یا مرکزی یا
سازمانی دیگر برای افزایش درآمد یا توسعه
و بهبود زیرساخت‌های گردشگری
از بازدیدکنندگان بابت اقامتشان دریافت
می‌کند

عوارض‌گیری خودکار
electronic toll collection, ETC

غ

غذایی [تغذیه] یکی از روش‌های غذایی که در آن کل غذای یک روز فرد به‌طور پیوسته در مدت‌زمانی معین از روز به وی داده می‌شود

غذایی ناگوارده intact feeding
[تغذیه] غذایی با غذاهایی که پیش از مصرف گوارش نشده‌اند

غذایی یکباره bolus feeding
[تغذیه] یکی از روش‌های غذایی که در آن حجم زیادی از فرمول آسان‌گوار در مدت‌زمانی کوتاه به بیمار داده می‌شود

غذای تام whole food
[تغذیه] غذایی با فراوری کمینه که به همان شکل طبیعی مصرف شود و هیچ افزودنی و مکمل و پایدارکننده مصنوعی نداشته باشد

غذای روده‌رس enteral food
[غذا] ماده غذایی با ساختاری خاص برای افرادی که قادر به خوردن مواد غذایی معمولی نیستند و غذا را از طریق لوله وارد روده آنها می‌کنند

غده‌درد adenalgia, adenodynia
[پایه پزشکی] دردناک شدن هریک از غده‌های بدن

غده فوق کلیوی adrenal gland, glandula suprarenalis, suprarenal gland, adrenal body, glandula adrenalis, suprarenal body, suprarenal capsule, adrenal capsule, epinephros

[پایه پزشکی] هریک از دو جسم صاف در فضای صفاقی، در رأس هریک از کلیه‌ها که در انسان دو منشأ رویان‌شناختی متفاوت دارند
مت. برگرده

غذایی پیوسته continuous feeding
[تغذیه] یکی از روش‌های غذایی که در آن فرمول آسان‌گوار با حجم و سرعت کم و به‌طور پیوسته در طول شبانه‌روز به بیمار داده می‌شود

غذایی دوره‌ای cyclic feeding

غذای زیست‌یار probiotic food

[فنا. غذا] مواد غذایی حاوی ریزاندامگان‌های زیست‌یار زنده و دارای خواص سلامتی‌بخش

غذای فرزیست‌یار synbiotic food

[فنا. غذا] نوع‌ذاهایی حاوی ترکیبات کمک‌زیست‌یار و ریزاندامگان‌های زیست‌یار

غذای کم‌فراوری‌شده

minimally processed food

[فنا. غذا] ماده غذایی تیمارشده با استفاده از فناوری‌هایی که تازگی آن را چندان تغییر نداده باشد و درعین‌حال، فعالیت‌های میکربی و زی‌مایه‌ای آن واپاییده باشد

غذای محمل

vehicle food

[فنا. غذا] ماده‌ای غذایی که ازطریق آن برخی ترکیبات یا ریزاندامگان‌ها به انسان یا ماده غذایی دیگر یا یک شیء منتقل می‌شود

غذای موج‌پز

microwaveable food

[فنا. غذا] ماده غذایی قابل‌پخت و حرارت‌دهی در تندپز

غذای نیمه‌خشک

intermediate moisture food, IMF, semi-moist food

[فنا. غذا] ماده غذایی با رطوبت کاهش‌یافته (بین ۱۵ تا ۵۰ درصد) و بافت نرم که به نگهداری در یخچال نیاز ندارد و ممکن است بدون آماده‌سازی مصرف شود

غربالگری تغذیه‌ای

nutrition screening

[تغذیه] فرایندی برای تشخیص افراد دچار سوءتغذیه یا کسانی که در معرض ابتلا به آن

قرار دارند به‌منظور ارزیابی وضعیت تغذیه آنها و در صورت نیاز کمک به بهبود آن

غربالگری دارویی drug screening

[علوم دارویی] ارزیابی و آزمون گروهی از مواد، با هدف انتخاب ماده‌ای که اثرات دارویی دلخواه را داشته باشد

غریزه

instinct

[روانشناسی] نیروی زیست‌شناختی ذاتی خاصی که موجود زنده را به انجام کاری معین یا واکنش به محرکی خاص وامی‌دارد

غلاف تمام‌ریخت‌کوژ

holomorphically convex hull

[ریاضی] برای زیرمجموعه فشردۀ K از حوزه D در فضای $\mathbb{C}^n$ ، مجموعه همه z هایی از D که به‌ازای هر تابع تمام‌ریخت f بر D ، رابطه $|f(z)| \leq \sup\{|f(w)| : w \in k\}$ برقرار باشد

مت. غلاف تمام‌ریخت‌محدب

غلاف تمام‌ریخت‌محدب

← غلاف تمام‌ریخت‌کوژ

غلاف چندجمله‌ای‌کوژ

polynomially convex hull

[ریاضی] برای زیرمجموعه فشردۀ K در فضای $\mathbb{C}^n$ ، مجموعه همه z هایی که به‌ازای هر چندجمله‌ای p ، رابطه

$$|p(z)| \leq \sup\{|p(w)| : w \in k\}$$

برقرار باشد

مت. غلاف چندجمله‌ای‌محدب

[۱۰ اقتصاد] وضعیتی در بازی که در آن یک
راهبرد، به طور مطلق، برتر از راهبردهای دیگر
باشد

غلاف چندجمله‌ای محدب
← غلاف چندجمله‌ای کوژ

strict dominance

غلبه اکید

ف

فاتا ←

واپایشگر رقمی - الکترونیکی تمام اختیار

فاجعه بوم‌شناختی ecocatastrophe

[جنگل] فاجعه‌ای برای بوم‌سازگان یا محیط زیست یا وضعیت یا رویدادی که به تغییرات عمده بوم‌شناختی یا زیست‌محیطی بینجامد
مت. بوم‌فاجعه

فراتنظیم upregulation

[ژن‌شناسی] تنظیم افزایش بیان ژن و فعالیت پپتید و پروتئین

فراخوانی muster

[دریایی] جمع کردن خدمه و مسافران در یک مکان خاص بر روی شناور برای بازرسی و انجام برخی تمرین‌ها

فرار بطنی ventricular escape

[هپاته پزشکی] تخلیه الکتریکی یا خسته‌های ضربان‌ساز بطن هنگامی که سرعت تخلیه سینوسی کم یا متوقف می‌شود

فراگشت upturn

[اقتصاد] بهبود یا حرکت روبه‌رشد در وضعیت اقتصادی یا زندگی افراد

فراپاشی ابری cloud bursting

[فنا. اطلاعات] معماری انعطاف‌پذیر مقیاس‌گذاری که، فقط در هنگام افزایش نیازهای کاربری، گزینه استفاده از منابع ابری فناوری اطلاعات را در اختیار کاربران قرار می‌دهد

فراپرداز virtual teller machine, video teller machine, VTM, personal teller machine, PTM

[عمومی] دستگاه الکترونیکی خودکاری که فرد می‌تواند از طریق آن بیشتر خدمات بانکی از قبیل افتتاح انواع حساب‌های بانکی، دریافت یا وصول چک، دریافت تسهیلات و نقل و انتقال پول را در

فرانامه آرزومندانه

aspirational scenario

آینده‌پژوهی | فرانامه‌ای که در آن مشارکت‌کنندگان با ترسیم چشم‌اندازی مشترک و قابل اعتماد و مطلوب، مسیرهای منتهی به آینده دلخواه را توصیف می‌کنند

فراوری فشاربالا

high-pressure processing

غذا | نگهداری غیرحرارتی مواد غذایی در فشار ثابت و بسیار بالا برای متوقف کردن رشد ریزاندامگان‌ها

فرانامه پیش‌انگاشتی

anticipatory scenario

آینده‌پژوهی | فرانامه‌ای که مسیرهای بالقوه را از آینده پیش‌انگاشته به‌سوی زمان حال ترسیم می‌کند و با بررسی پیامدهای اهداف فرضی به شناسایی گزینه‌های بدیل کمک می‌کند

فراهم‌ساز ابر

cloud provider

غذا | اطلاعات | هستار یا شخص یا سازمانی که مسئول گسترش دادن زیرساخت و ارائه خدمات به کاربران ابر است

فراهم‌سازی ابر

cloud provisioning

غذا | اطلاعات | به کاراندازی راهبرد ناظر بر رایانش ابری یک سازمان

فرایافت کلیدمغذی

key nutrient concept

تغذیه | نظری مبتنی بر اینکه اگر برخی مواد مغذی اصلی در یک رژیم خاص در نظر گرفته شود، بقیه مواد مغذی نیز تأمین خواهند شد

gene frequency

فراوانی ژن

ژنتیک | نسبت تعداد یک بکره خاص به تعداد دیگر بکره‌ها در یک جایگاه ژنی در یک جمعیت معین

فراورده‌های گیاهی

herbal preparations

گیاهان دارویی | محصولی که از مواد پایه به دست می‌آید و به‌صورت جوشانده یا دم‌کرده یا عرق یا روغن یا جز آنها قابل مصرف است

فرایند ۱۲ دهکی

← فرایند دوازده‌دهکی

فرایند تحلیل پایگانی

← فرایند تحلیل سلسله‌مراتبی

فرایند تحلیل سلسله‌مراتبی

analytical hierarchy process, AHP

آینده‌پژوهی | فرایند توصیف و اولویت‌بندی گزینه‌های بدیل آینده در بافت فرانامه و روش‌های آینده‌پژوهی مربوط به آن با استفاده از شبکه سلسله‌مراتبی
متد | فرایند تحلیل پایگانی

فراوری بالا به پایین

top-down processing

نانوفناوری | روشی کاهشی برای تهیه نانو ساختارها از توده ماده موردنظر

فراوری پایین به بالا

bottom-up processing

نانوفناوری | روشی افزایشی برای تهیه نانو ساختارها از اتم و مولکول

فرایند دما فراصوتی

thermoultrasonication

افشا غذا | استفاده همزمان از امواج فراصوت و حرارت برای کاهش مقاومت هاگ باکتری‌ها

ا.م. زنان | فرضیه‌ای که در چارچوب آن هنگامی که زنان شیوه‌های رهبری مردانه را در پیش می‌گیرند، با ارزیابی منفی مواجه می‌شوند

Koch's formula

فرمول کُخ

ا.ژنوفیزیک | فرمولی جایگزین فرمول استوکس برای آشفتگی گرانی

disintegration,
tablet disintegration

فروپاشی

ا.علوم دارویی | متلاشی شدن قرص و تبدیل آن به ذرات ریز در محیط مایع

downregulation

فروتنظیم

ا.ژن‌شناسی | فروگاهی بیان ژن بر اثر عوامل یاخته‌ای یا محیطی

trough, peak²

فرو

ا.علوم دارویی | پایین‌ترین حد هر متغیر

reductionism

فروکاست‌گرایی

ا.آینده‌پژوهی | نظریه‌ای روش‌شناختی که بر مبنای آن کل را با توجه به جزئیات آن توصیف می‌کنند

downturn

فروگرد

ا.اقتصاد | افت فعالیت‌های اقتصادی و کسب‌وکار

فرونشانی فروگشته‌ای

catabolite repression

ا.ژن‌شناسی | کاهش یا توقف ساخت زی‌مایه‌های دخیل در فروگشت قندهایی مانند لاکتوز و آرابینوز با حضور گلوکوز

فرایند دوازده‌دهکی

twelve D process

افشا غذا | فرایندی که در آن تعداد هاگ باکتری‌ها از یک میلیارد در هر یک قوطی در میان هزار قوطی به یک هاگ در هر هزار قوطی کاهش یابد

12 D process

مت. فرایند ۱۲ دهکی

فرایند فشار دما فراصوتی

manothermosonication, MTS

افشا غذا | استفاده همزمان از فشار و امواج فراصوت و حرارت برای کاهش مقاومت هاگ باکتری‌ها

فرایند نقطه‌ای خوشه‌ای

cluster point process

ا.آمار | فرایندی نقطه‌ای که بر اثر ناهمگنی یا عوامل دیگر، به بروز خوشه‌بندی، نامرتب با محیط منجر شود

فرضیه دادبنیادی

just-world hypothesis

ا.آینده‌پژوهی | فرضیه‌ای ناظر بر این باور که هر رویدادی بر پایه عدل است

wobble hypothesis

فرضیه لقی

ا.ژن‌شناسی | فرضیه‌ای برای توصیف چگونگی شناسایی چند رمز با یک رِنان

فرضیه هم‌سازی نقش-جنسیت

gender-role congruency hypothesis

[فنا: غذا] فشار وارد بر مواد غذایی غوطه‌ور در مایع برابر با چندصد مگاپاسکال

فشارِ دوتایه dyadic compactum
[ریاضی] حاصل ضرب تعدادی نامتناهی فضای توپولوژیکی گسسته دو عنصری

فضای پرواز توصیه‌ای
advisory airspace, ADA

[نظامی-مرازم] فضای پروازی شامل مسیرهای توصیه‌ای که در آن مراقبت پرواز و خدمات مشورتی، تا حد ضروری و نه به‌طور کامل، فراهم باشد

فضای رأسی vertex space
[ریاضی] برای گراف (V, E) ، فضای بُرداری متشکل از همهٔ توابع از V به $\mathbb{C}$

فضای یالی edge space
[ریاضی] برای گراف (V, E) ، فضای بُرداری متشکل از همهٔ توابع از E به $\mathbb{C}$

فعالیت جنسی sexual activity
[سلامت] هرگونه فعالیتی که ماهیت جنسی دارد

فکر thought
[روان‌شناسی] اندیشه یا تصور یا نظر یا هرگونه محصول دیگر تفکر

فلسفهٔ روح زنانه woman spirit
[م.م. زنان] نوعی فلسفهٔ معنوی فمینیستی که بر پایهٔ اعتقاد به الههٔ بزرگ شکل گرفته است و از مطالعهٔ ستاره‌شناسی و رؤیا و ایچینگ و فال تاروت و یوگا حمایت می‌کند

فرهنگ‌های آمیزش مثبت‌نگر
sex-positive cultures

[م.م. زنان] فرهنگ‌هایی که جنسیتی را ذاتاً مثبت و سالم و بخشی از وجود انسان می‌دانند و معمولاً میان جنسیتی و معنویت پیوند برقرار می‌کنند

فرهنگ‌های آمیزش منفی‌نگر
sex-negative cultures

[م.م. زنان] فرهنگ‌هایی که هدف از روابط جنسی را اساساً تولیدمثل می‌دانند و این روابط را در صورتی که در جهت هدف فوق نباشد، زننده و کثیف و شرم‌آور تلقی می‌کنند

فریب‌دهنده cheater
[م.م. یکی از طرفین قرارداد که در حین اجرای قرارداد دروغ می‌گوید یا از آن قرارداد پیروی نمی‌کند]

فریب‌دهندهٔ غیرفعال passive cheater
[م.م. فریب‌دهنده‌ای که قرارداد را اجرا می‌کند، ولی سعی می‌کند اطلاعاتی بیش از آنچه در قرارداد آمده است به دست آورد]

فریب‌دهندهٔ فعال active cheater
[م.م. فریب‌دهنده‌ای که قرارداد در حال اجرا را به‌منظور فریب‌کاری به هم می‌زند]

فساد سیب‌اب cider spoilage
[فنا: غذا] هرگونه اتفاقی در تولید سیب‌اب که به تولید استیک‌اسید منجر شود

فشار آب‌ایستایی بالا
high hydrostatic pressure, HHP

است و باید با گذار از طبقه و نژاد و جنسیت و مرزهای ملی سراسر جهان را درنوردید

فمینیسم فرانکر

transcendental feminism

[م. زنان] نوعی فمینیسم ناظر بر این که نیرو یا خصوصیتی پنهان در زنان وجود دارد که به آنان نیروی شهودی و قدرت ادراکی خاصی می‌دهد

فمینیسم قربانی‌انگار

victim feminism [م. زنان] نوعی فمینیسم که معتقد است قربانی شدن زنان از حیث اجتماعی و سیاسی و اقتصادی و فرهنگی نتیجه ساختار جامعه مردسالار است

فناوری انسداد

barrier technology [فنا. غذا] نوعی فناوری که در آن به طرق مختلف مانع از تأثیر شرایط نامطلوب محیطی بر مواد غذایی می‌شوند

فناوری چندمانع

hurdle technology [فنا. غذا] مجموعه روش‌هایی برای نگهداری مواد غذایی و مهار رشد ریزاندامگان‌ها به منظور بهره‌مندی از چند سازوکار به‌طور هم‌زمان در ریزاندامگان‌ها

فنج

clitoris [سلامت] عضوی کوچک با بافت برآمده که در قسمت پیشین دهانه زهرا قرار دارد

فنج پوش

clitoral hood [سلامت] حاشیه‌ای از پوست که فنج را در حالت شلی و نرمی می‌پوشاند

فمینیسم اجتماعی

social feminism [م. زنان] نوعی فمینیسم که معتقد است فمینیست‌ها نه تنها باید مالکیت بر ابزار تولید را متحول سازند، بلکه در درک متکی بر تجربه اجتماعی نیز تغییر به وجود آورند، زیرا ستم بر زنان از کل نظام اقتصادی سرمایه‌داری ریشه می‌گیرد

فمینیسم ادغام‌گرا

integrationist [م. زنان] نوعی فمینیسم که معتقد است با اقتناع و اطلاع‌رسانی و ارتقای آگاهی در محیط‌های آموزشی و رشته‌های تحصیلی موجود می‌توان تعلیم و تربیت را دگرگون کرد

فمینیسم بردگی‌ستیز

abolitionist feminism [م. زنان] از نظریه‌های عمده فمینیسم قرن نوزدهم که مبارزه برای رهایی زنان را با مبارزه برای آزادسازی سیاهان از بردگی هم‌سو می‌دانست

فمینیسم جهانی

global feminism, international feminism [م. زنان] جنبشی برای بهره‌جویی از چارچوب‌های موجود در سراسر جهان به منظور بررسی تجارب زنان سرزمین‌های مختلف و تحلیل به هم پیوستگی‌ها و به هم وابستگی‌های آنها و تلاش برای ایجاد پیوند و ائتلاف با فمینیست‌ها در سراسر جهان

فمینیسم فراملی

transnational feminism [م. زنان] نوعی فمینیسم که معتقد است انسجام سیاسی فمینیست‌ها امری مطلوب و امکان‌پذیر

crew list **فهرست خدمه**
 [درباری] فهرستی شامل نام کامل و ملیت و شماره گذرنامه و شناسنامه دریانوردی و سمت و سن کارکنان شناور که فرمانده شناور تهیه می‌کند

event list **فهرست رخدادها**
 [موسیقی] فهرستی به صورت متن که مجموعه رخدادهای ضبط شده یک خط میدی در آن جمع آوری شده باشد

muster list, stations bill, muster roll **فهرست فراخوانی**
 [درباری] فهرستی شامل اسامی خدمه کشتی و وظایف و محل استقرار آنها در مواقع اضطراری

spec script, speculative script, speculative screenplay **فیلم‌نامه پیشنهادی**
 [سینما] فیلم‌نامه اولیه‌ای که برای فروش به بالاترین قیمت و پیش از هرگونه قرارداد نوشته می‌شود

lined script **فیلم‌نامه تدوین**
 [سینما] فیلم‌نامه‌ای که در آن نکات مهم، مانند ترکیب و توالی نماها و زاویه دوربین و فاصله کانونی عدسی و دیگر موارد، در حین فیلم‌برداری توسط منشی صحنه برای استفاده در مرحله تدوین ثبت شده است

technocentric **فن محور**
 [جنگل] ویژگی دیدگاهی مبتنی بر فناوری و علم یا اعتماد صرف به علم در رفع مشکلات محیط زیست

technocentrism **فن محوری**
 [جنگل] نظامی ارزشی بر مبنای فناوری و توانایی آن در مهار و حفاظت محیط زیست

فن ورز گواهینامه دار
 ← مکانیک گواهینامه دار

culture techniques¹ **فنون پرورش**
 [آب‌پاشی] مجموعه‌ای از روش‌های پیچیده فیزیکی و شیمیایی برای پرورش اندامگان‌های زنده

culture techniques² **فنون کشت**
 [آب‌پاشی] مجموعه‌ای از روش‌های پیچیده فیزیکی و شیمیایی برای تکثیر بافت

فهرست آماج ممنوع
no-strike target list
 [نظامی] فهرستی که فرمانده تدوین و تعیین می‌کند و دربردارنده اهدافی است که نباید تخریب شوند

exchange list **فهرست جانشینی**
 [تغذیه] راهنمایی برای جایگزین کردن برخی مواد غذایی در رژیم درمانی

ق

اقتصاد | قراردادی که محتوای آن همانند محتوای قراردادهای معمول کسب و کار است ولی در آن مهر و امضا از طریق ابزارها و فرایندهای الکترونیکی صورت می‌گیرد

قضیه گوی کرکدار
hairy ball theorem

ریاضی | قضیه‌ای مبتنی بر اینکه هیچ میدان بُرداری صفرناشونده مماس بر کره یک با بُعد زوج وجود ندارد

قطار چرخ‌لاستیکی
rubber-tired rapid transit, RTRT

ریلی | نوعی قطار شهری که برای بالا بردن ظرفیت آن بهینه‌سازی شده و دارای چرخ‌های لاستیکی برای حرکت بر روی سطح بتنی یا فولادی است

قطار دوگانه
tram-train

ریلی | سامانه‌ای ریلی مرکب از قطار سبک شهری و خطوط راه‌آهن بین شهری

قالب عریض‌نما
letterbox

سینما | قالبی برای نمایش فیلم‌های پرده‌عریض در تلویزیون که مستلزم ایجاد دو حاشیه سیاه در بالا و پایین صفحه تلویزیون است

قاعده انتساب
allocation rule

آمار | قاعده‌ای در تحلیل ممیزی که یک مشاهده جدید را به یکی از جامعه‌ها منتسب می‌کند

قاعده توقف
stopping rule

آمار | شیوه‌ای در نمونه‌گیری دنباله‌ای برای تقسیم فضای نمونه‌ای به دو ناحیه

قالب تصویر
image format¹

نقشه‌برداری | ساختار معیار برای سازمان‌دهی و ذخیره‌سازی تصاویر رقمی

قبول قطار
train accepting

ریلی | مجوز ورود قطار به قطعه خطی که تحت نظارت علامت‌بان است

قرارداد الکترونیکی
electronic contract, e-contract

sidestand قفسه میزبان

ایریشگری | قفسه‌ای که اقلامی مانند ظروف و وسایل غذاخوری و یخ و چاشنی‌ها و محصولات لبنی و برخی نوشیدنی‌ها، برای دسترسی راحت‌تر میزبان، در آن نگهداری می‌شود

emergency coupler قلاب اضطراری

ایرلی | اتصالی کوتاه که در صورت شکستگی قلاب یا قطع ارتباط بین دو سر قلاب به کار می‌رود

قُلفه ← پیش‌پوست

data universe قلمرو داده‌ها

ایستان‌شناسی | پهنه‌ای مشخص با چارچوب زمانی و مکانی معین در تحقیقات باستان‌شناختی که اغلب به صورت یک ناحیه جغرافیایی یا محوطه باستانی است

قله ← اوج

قله غلظت خونابی

← اوج غلظت خونابی

قندکافت بی‌هوازی

anaerobic glycolysis

تغذیه | مجموعه واکنش‌هایی که در آنها مولکول گلوکوز یا دیگر قندها در نبود اکسیژن می‌شکنند

aerobic glycolysis قندکافت هوازی

تغذیه | بخشی از فروگشت که در آن مولکول گلوکوز یا گلیکوزن در مجاورت اکسیژن می‌شکنند

dual-voltage train قطار دوولتاژی

ایرلی | قطار یا لوکوموتیوی که با دو سامانه مختلف تأمین نیروی کشش الکتریکی کار می‌کند

مت. لوکوموتیو دوولتاژی

dual-voltage locomotive

blind sector قطاع کور

ایرایی | بخشی از صفحه رادار که به دلیل وجود مانعی بر سر راه امواج رادار، به صورت سایه مشخص می‌شود و اهداف موردنظر در آن دیده نمی‌شوند

bipolar قطبی دوم

ایرایی | پیش‌قطبی قطبی زیرمجموعه‌ای از یک فضای برداری هنجیده

image format² قطع تصویر

نقشه‌برداری | اندازه واقعی فیلم منفی یا چارچوب یا بسترهای دیگری که تصویر بر روی آنها تولید می‌شود

early cut-off قطع زودهنگام

ایرون‌شهری | مرحله‌ای از نمایش چراغ که در آن برای دادن فرصت بیشتر به یک حرکت، چراغ حرکت دیگر زودتر از موعد قرمز می‌شود

reef segment قطعه آب‌سنگ

آ (ایاتوس) | هر بخش از آب‌سنگ که در میان شکاف‌ها یا معبرها یا آبراه‌ها قرار دارد

restriction fragment قطعه برشی

اژن‌شناسی | قطعه‌ای که از برش دنا با یک درون‌نوکلئاز ویژه‌ر به دست می‌آید

semicircular arch ²	قوس نیم‌گرد	arch ³	قوس
[معماری] نوعی قوس گرد با کمان نیم‌دایره یا کمتر		[معماری] خط منحنی تشکیل‌شده از یک یا چند کمان برای ترسیم یا طراحی ساخته‌های منحنی در معماری	
segmental arch ² , segmented arch ²	قوس هلالی	elliptical arch ² , semielliptical arch ² , basket-handled arch ² , basket arch ²	قوس پانیز
[معماری] نوعی قوس خفته متشکل از پاره‌ای از یک کمان دایره یا بیضی		[معماری] نوعی قوس چرب که با نیم‌بیضی افقی یا کمان‌های چند دایره ترسیم می‌شود	
shoulder arch ² , caernarvon arch ² , square-headed trefoil arch ² , shoulder-headed arch ²	قوس هوبری	catenary arch ² , parabolic arch ² , catenarian arch ²	قوس تابی
[معماری] قوسی متشکل از سه بخش شامل دو شانه و یک تاج که تاج آن از شانه‌ها آشکارا منفک است		[معماری] قوسی به شکل تاب یا زنجیر آویخته که از نظر هندسی مطابق سهمی است	
		round arch ²	قوس چرب
		[معماری] قوسی که تیزه یا نوک نداشته باشد	
		depressed arch ²	قوس خفته
		[معماری] قوسی که افراز آن کمتر از نصف دهانه باشد	
drogue	قیف	circular arch ²	قوس گرد
[نظامی] بخش قیف‌مانند در انتهای شلنگ هواپیمای سوخت‌رسان که در عملیات سوخت‌رسانی هوایی از آن استفاده می‌شود		[معماری] نوعی قوس چرب به‌صورت کمائی از دایره	

ک

کابل برق قطار ← بافه برق قطار

کاربردهای مختلف دارد از جمله پرداخت‌های مالی

کارایی کارمایه‌ای energetic efficiency

[تغذیه] درصدی از انرژی دریافتی که بدن آن را ذخیره می‌کند

کارجا activity area

[باستان‌شناسی] مکانی که فعالیت‌هایی از قبیل ابزارسازی یا سلاخی یا تهیه غذا در آن انجام می‌گرفته است

کارت‌خوان card reader, CR¹

[فنا. اطلاعات] نوعی افزاره الکترونیکی که داده‌های انواع افزاره‌های ذخیره‌سازی حافظه‌ای قابل‌حمل را می‌خواند و انتقال می‌دهد

کارفشار ایمن safe working pressure

[دریایی] بیشینه فشاری که می‌توان بر شلنگ‌های انتقال بار وارد کرد بی‌آنکه خطری پدید آید

کارت‌خوان پردازش EFTPOS terminal,

pos terminal, credit card terminal, payment terminal

[عمری] وسیله‌ای که از آن برای پرداخت با کارت اعتباری در سامانه پردازش استفاده می‌شود

کارکرد جنسی sexual function

[سلامت] مجموعه‌ای از جنبه‌های روانی جنسیتی از جمله برانگیختگی جنسی و میل جنسی و خیال‌پردازی‌های جنسی

کارگاه آینده‌پژوهی Futures workshop

[آینده‌پژوهی] مجموعه‌ای از فعالیت‌های ساختمند و گروهی با هدف کشف و یادگیری موضوع‌هایی از آینده و قضاوت درباره آنها

کارت هوشمند smart card

[اقتصاد] نوعی کارت پلاستیکی که یک ریزپردازنده در آن تعبیه شده است و

کارگزار آبر

cloud broker

افشا اطلاعات سازمان یا هستاری که میان چند فراهم‌ساز خدمات آبری رابطه ایجاد می‌کند و آن را حفظ می‌کند تا کاربر بتواند به‌طور پیوسته به خدمات ارائه‌شده به‌وسیله چند فراهم‌ساز دسترسی داشته باشد

کارمایه ذهنی ← روان‌مایه

fieldwork

کار میدانی

[باستان‌شناسی] هر نوع پژوهش باستان‌شناختی مانند بررسی و پیمایش و کاوش که مبتنی بر اقدامات عملی باشد

کارور آوند

boom operator

[نظامی] فردی در هواپیمای سوخت‌رسان که هدایت آوند را بر عهده دارد

کاشت فکر

thought insertion

[روان‌شناسی] هذیانی که در آن فرد باور دارد که افکار به‌نحوی مقاومت‌ناپذیر از منابع بیرونی به ذهن او تحمیل می‌شود

کافور

camphor

[گیاهان دارویی] ماده‌ای سفید و نیمه‌شفاف با بوی نافذ که از چوب درخت کافور به دست می‌آید و دمای ذوب آن ۱۷۹ درجه سلسیوس و دمای جوش آن ۲۰۹ درجه سلسیوس است

کاکوتی

Ziziphora

[گیاهان دارویی] سرده‌ای از نعنائیان شامل گیاهان علفی یک‌ساله یا چندساله با قاعده چوبی و راست و افراشته یا خیزان و معطر با

برگ‌های تخم‌مرغی یا مستطیلی و نیزه‌ای و چرخه‌های گل جدا از یکدیگر یا نزدیک به هم به شکل گل‌آذین و سنبله یا کله‌ای و کاسه گل لوله‌ای و دارای ۱۲ رگه با دندان‌های نزدیک به هم و حلقه کرک در گلو و دو عدد پرچم بارور

کاکوتی ایرانی

Ziziphora persica

[گیاهان دارویی] گونه‌ای کاکوتی به شکل علفی یک‌ساله پوشیده از کرک‌های کوتاه زبر با ساقه به ارتفاع ۵ تا ۲۰ سانتی‌متر و معمولاً در محل گره‌ها دارای انشعاب و با برگ‌های خطی و سرریزه‌ای یا بیضوی باریک و گل‌آذین سنبله انتهایی آن تخم‌مرغی باریک و جام گل آن آبی-بنفش یا آبی کم‌رنگ به طول ۱۰ تا ۱۲ میلی‌متر

کاکوتی کوهی

Ziziphora clinopodioides

[گیاهان دارویی] گونه‌ای کاکوتی به شکل بوته‌ای چندساله با شاخه‌های منشعب و ساقه‌های خوابیده و خیزان یا راست و برگ‌های بیضوی و سرریزه‌ای به طول ۱۰ تا ۱۵ و به عرض ۲ تا ۵ میلی‌متر و گل‌آذین تخم‌مرغی-کروی آن دارای چرخه‌های نزدیک به هم در انتهای شاخه‌ها و با گل‌های سفید یا صورتی یا بنفش

کاکوتی نازک

Ziziphora tenuior

[گیاهان دارویی] گونه‌ای کاکوتی به شکل علفی یک‌ساله با کرک‌های کوتاه و زبر و ساقه به طول ۵ تا ۱۵ سانتی‌متر که ممکن است ساده یا بسیار منشعب باشد و برگ‌های آن خطی یا خطی-سرریزه‌ای است و گل‌آذین سنبله انتهایی آن متراکم و بلند و جام گل آن یاسمنی و بنفش و به طول ۸ تا ۱۰ میلی‌متر

- کامش** sex
[سلامت] فعالیتی که در آن افراد به بوسه و لمس اندام‌های جنسی یکدیگر می‌پردازند و ممکن است نزدیکی جنسی را هم شامل شود
- کامش‌ابزار ← کمک‌ابزار جنسی**
- کامش‌درمانگر** sex therapist
[سلامت] روان‌پزشک یا درمانگر یا مددکار اجتماعی در حوزه ازدواج و خانواده که به‌طور خاص برای کامش‌درمانی تعلیم دیده است
- کامش‌درمانی** sex therapy
[سلامت] درمان اختلالات جنسی معمولاً شامل درمان‌های روان‌شناختی یا روان‌پزشکی و درمان‌های شناختی-رفتاری همراه با درمان فراگیر مشکلات رابطه‌محور و گاه مداخلات پزشکی با استفاده از دارو یا روش‌های خاص
- کامش‌درمانی دوسویه** dual sex therapy
[سلامت] درمان هر دو نفر از زوج‌هایی که یکی از آنها دچار دُشکاری است
- کامش دهانی** oral sex
[سلامت] فعالیت جنسی که در آن یک نفر با اندام‌های جنسی دیگری برای لذت بردن تماس دهانی ایجاد می‌کند
- کامش رایانه‌ای** cyber sex
[سلامت] فعالیت جنسی که با استفاده از تجهیزات دسترسی به فضای مجازی و از راه دور انجام می‌پذیرد
- کامش زهرایی** vaginal sex
[سلامت] اقدامی که در آن عضو تناسلی جنس مذکر وارد عضو تناسلی جنس مؤنث می‌شود
مت. کامش مهیلی
- کامش‌شناختی** sexologic
[سلامت] مربوط به کامش‌شناسی
مت. کامشی
- کامش‌شناس** sexologist
[سلامت] متخصص کامش‌شناسی
- کامش‌شناسی** sexology
[سلامت] مطالعه جنسینگی، به‌ویژه در انسان، شامل کالبدشناسی و کاراندام‌شناسی و روان‌شناسی فعالیت جنسی و تولیدمثل
- کامش مقعدی** anal sex
[سلامت] نزدیکی جنسی از طریق مقعد که بین دو مرد یا یک مرد و زن صورت می‌گیرد
- کامش مهیلی ← کامش زهرایی**
- کامشی ← کامش‌شناختی**
- کانونه** focus
[باستان‌شناسی] گروهی از هم‌نهشتگان‌هایی که در آنها بارزهای فرهنگی مشابه با بسامد بالایی وجود دارند و این بارزها به‌قدری مهم و شاخص‌اند که ارتباط با یکدیگر را کاملاً مشخص می‌کنند

[مَنّا غذا] وجود کپک در یک ماده که در نتیجه آن بو و طعم ماندگی یا بیاتی در آن ایجاد می‌شود

Linum, flax

کتان

[گیاهان دارویی] سرده‌ای از کتانیان شامل گیاهان علفی یا بوته‌ای یک‌ساله یا دوساله یا چندساله با برگ‌های سرریزه‌ای باریک غالباً متناوب و به‌ندرت متقابل و با حاشیه صاف و بی‌دُم‌برگ با رگبرگ‌های موازی و گل‌آذین گرزنی یا سنبله با گل‌های دارای ۵ گلبرگ و کاسبرگ و پنج پرچم و میوه پوشینه‌ای و دانه‌های پهن با تزئینات سطحی لانه‌زن‌بوری

crab

کج‌پری

[نظامی، هوایی] چرخاندن نسبی هواگرد به سمت باد به‌نحوی که بتوان انحراف آن را جبران کرد

کدگذاری تصویر image encoding

[نقشه‌برداری] تبدیل داده‌های تصویری به یک قالب قابل خواندن به‌کمک رایانه برای فشرده‌سازی یا انتقال یا ذخیره‌سازی

Ricinus

کرچک

[گیاهان دارویی] سرده‌ای از فرقیونیان، شامل یک گونه گیاه یک‌ساله درختچه‌ای با برگ‌های براق و پنجه‌ای به طول ۱۵ تا ۴۵ سانتی‌متر با دُم‌برگ‌های بلند و ۵ تا ۱۲ عدد برگچه و گل‌های تک‌جنسی واقع در گل‌آذین خوشه‌ای مرکب، گل‌های نر زرد مایل به سبز و با پرچم‌های کرم‌رنگ، گل‌های ماده با کلاله برجسته قرمز رنگ واقع در انتهای گل‌آذین و میوه پوشینه‌ای خاردار

probe

کاوند

[نظامی] افزاره‌ای لوله‌مانند در هواگرد سوخت‌گیر دارای سامانه سوخت‌گیری خاص که به قیف سوخت‌رسانی هواپیمای سوخت‌رسان متصل می‌شود

magnetic probe کاوند مغناطیسی

[ژئوفیزیک] پیچه‌ای کوچک که برای اندازه‌گیری تغییرات شدت میدان در میدان مغناطیسی قرار داده می‌شود

attenuation

کاهش

[ژئشناسی] تنظیم بیان ژن‌های سازنده آمینواسیدها وقتی که این اسید به مقدار لازم در محیط وجود داشته باشد

attenuator

کاهانه

[ژئشناسی] یک توالی نوکلئوتیدی که در ناحیه پیش‌بر آن دسته از ورزده‌هایی قرار دارد که زی‌مایه‌هایی را که در ساخت آمینواسیدها دخیل‌اند، رمزگذاری می‌کنند

disinflation

کاهش تورم

[اقتصاد] پایین آمدن نرخ تورم

yellow atrophy, massive hepatic necrosis کاهیدگی زرد

[پایه پزشکی] بافت‌مردگی گسترده در کبد که در نتیجه آن بافت کبد نرم می‌شود و به رنگ‌های سبز یا زرد درمی‌آید

moldiness

کپک‌زدگی

کشته و مجروح casualty²

[درون شهری، دریایی، ریلی] فرد یا افرادی که در تصادفات رانندگی مجروح یا کشته می‌شوند

کشش مستقل autonomous traction

[ریلی] نوعی نیروی کشش که اجزای منبع توان آن تماماً در وسیله نقلیه قرار دارد و سبب می‌شود وسیله نقلیه بتواند در محدوده طراحی شده برای سوخت‌گیری حرکت کند

کُشنده‌های متعادل balanced lethals, balanced lethal system

[ژن‌شناسی] سویه‌های ژنی ناجورزاگ برای دو یا چند ژن نهفته کُشنده و غیردگرهای

کَفته flat arch², jack arch², straight arch²

[معماری] نوعی چَفته خفته که خیز آن بسیار کم باشد

کف‌ساب floor polisher, floor buffer

[عمومی] دستگاهی برقی برای پاک کردن و براق کردن کف یا سطوحی از جنس چوب‌فرش و سنگ و سرامیک و موزاییک

کفشوی floor scrubber

[عمومی] دستگاه یا وسیله‌ای که از آن برای تمیز کردن کف مکان‌های عمومی استفاده می‌شود

م. کفشوی خودکار
automatic floor scrubber

کفشوی خودکار ← کفشو

کرچک رسمی Ricinus communis, castor oil plant, castorbean

[گیاهان دارویی] تنها گونه کرچک به شکل گیاه درختچه‌ای یک‌ساله به ارتفاع ۵ متر و ساقه راست و بی‌کرک و برگ‌های پنجه‌ای دارای ۵ تا ۱۱ لپ سرنیزه‌ای یا تخم‌مرغی-سرنیزه‌ای و در حاشیه دندان‌های-اره‌ای و گل‌های نر و ماده جدا از یکدیگر و میوه پوشینه‌ای به طول ۱ تا ۲ سانتی‌متر و پوشیده از تزئینات یا زوائد با تراکم و طول متفاوت

کروکی sketch, sketch map

[نظامی] طرح سریع و اجمالی صحنه تصادف براساس یک الگو که پلیس راهنمایی و رانندگی و آگاهی آن را ترسیم می‌کند
م. ترسیمه

کساد recession

[اقتصاد] دوره موقت افت اقتصادی که در آن تجارت و فعالیت‌های صنعتی کاهش می‌یابد

کساد دامن‌دار depression¹

[اقتصاد] وجود رکود درازمدت و شدید در اقتصاد و بازار

کسری انرژی caloric deficit

[تغذیه] هرگونه نارسایی که به دریافت کم انرژی در قیاس با انرژی مصرفی یک فرد منجر شود

کشته جنگی killed in action, KIA

[نظامی] فردی که در میدان رزم، و نه در اقدامات تروریستی، جان خود را از دست می‌دهد یا بر اثر زخمی شدن، پیش از رسیدن به مراکز درمانی، فوت می‌کند

beach chalet	کلبه ساحلی	reef flat	کفی آب‌سنگ
[گردشگری] خانه کوچکی از چوب، شبیه به کلبه‌های کوهستانی، در کنار یا نزدیکی ساحل برای گذراندن تعطیلات		[آقیانوس] سر آب‌سنگ یا پهنه سنگی حاصل از خُرده‌های مرجانی و ماسه که معمولاً در هنگام فروکشند خشک است	

chalet	کلبه کوهستانی	crown ²	کلاله
[گردشگری] خانه کوچک شیروانی‌داری که معمولاً چوبی است و در مناطق کوهستانی و سرد برای گذراندن تعطیلات ساخته می‌شود		[معماری] قسمت فوقانی طاق و گنبد	

chalet hotel	کلبه مهمانخانه کوهستانی	macroclimate	کلان اقلیم
[گردشگری] کلبه کوهستانی بسیار بزرگی که به عنوان مهمانخانه از آن استفاده می‌شود		[جوا] اقلیم یک منطقه جغرافیایی وسیع در حد بخشی از یک قاره یا کل آن به طول چند صد تا چند هزار کیلومتر	

کلبه هتل کوهستانی	کلان اقلیم‌شناسی	macroclimatology	کلان اقلیم‌شناسی
← کلبه مهمانخانه کوهستانی	[جوا] مطالعه کلان اقلیم		

Teucrium	کلپوره	helmet ¹ , cask, casquette, helm ¹	کلاه ایمنی
[گیاهان دارویی] سرده‌ای از نعنائیان شامل علف‌ها یا درختچه‌هایی چندساله با برگ‌های صاف یا دنداندار یا با بریدگی‌های عمیق و گل‌هایی در محور برگ‌های زیرین یا در گل‌آذین خوشه‌ای و جام گل با لوله کوتاه بی‌کرک و یک لبه زیرین پنج‌دندانه‌ای		[نظامی] نوعی کلاه مستحکم که از آن برای محافظت از سر استفاده می‌کنند	
germander	مریم‌نخودی	helmet ² , helm ²	کلاهخود
		[نظامی] نوعی کلاه که نظامیان از آن برای محافظت از سر در برابر اصابت گلوله یا ترکش استفاده می‌کنند	

Teucrium polium, felty germander	کلپوره پُرآذین	reef cap	کلاهک آب‌سنگی
[گیاهان دارویی] گونه‌ای کلپوره به شکل گیاهی بوته‌ای با ساقه‌های به طول ۱۰ تا ۴۰ سانتی‌متر دارای کرک‌های پنبه‌ای-نمدی سفید و خاکستری با کرک‌های پیچ‌خورده و برگ‌های مستطیلی یا واژتخم‌مرغی باریک یا خطی و با گل‌های سفید به صورت مجموعه در انتهای شاخه‌ها		[آقیانوس] نهشته‌ای از آب‌سنگ‌های فسیلی که یک جزیره یا کوه را می‌پوشاند	
		chalet maid	کلبه‌دار
		[گردشگری] خانمی که برای مهمانان کلبه کوهستانی واقع در یک تفریحگاه برف‌سُری آشپزی و نظافت می‌کند	

[پایه پزشکی] کاهش شدید و غیرطبیعی تعریق بدن

کم‌فشار پسایه ← وافشار پسایه

کم‌فشار ثانوی ← وافشار ثانوی

کمک‌ابزار جنسی sex aid

[سلامت] هرگونه افزاره‌ای که برای افزایش لذت در حین فعالیت جنسی به کار گرفته می‌شود، از جمله کاندوم‌های خاص و آلت مصنوعی و ارتعاش‌دهنده‌ها

مت. - کامش‌ابزار sex toy

کمک‌لخته‌ساز flocculation aid, flocculant aid

[محیط‌زیست] ماده‌ای که به همراه ماده منعقدکننده به آب یا فاضلاب اضافه می‌شود تا سرعت تشکیل لخته را افزایش دهد

کمین بیش minimax

[اقتصاد] در نظریه بازی‌ها، ویژگی راهبردی که بالاترین میزان خطر پیش روی دو بازیگر را به حداقل می‌رساند

کُنار ← عَناب کُنار

کوبیدگی batter

[ریلی] تغییر شکل سطح کلاهِک ریل در نزدیکی درز و در انتهای ریل‌ها، بر اثر ضربه چرخ

کوچاندن آبربه‌آبر

cloud-to-cloud migration

[فنا. اطلاعات] فرایند انتقال داده‌ها و برنامه‌های کاربردی از آبر به آبر دیگر

کل‌گرایی holism

[آینده‌پژوهی] نظریه‌ای برگرفته از نوآیندی که کل یک سامانه را بزرگ‌تر از مجموع اجزای تشکیل‌دهنده‌اش در نظر می‌گیرد

کلوچک cookie

[فنا. غذا] فراورده‌ای آردی شبیه به بیسکویت با بافتی نرم‌تر و قابلیت جویدن بهتر و معمولاً بزرگ‌تر از آن

کلید مشتق derived key

[رمز] کلیدی که توسط یک الگوریتم/خوارزمی مشخص محاسبه می‌شود که ورودی آن شامل داده‌های عمومی و محرمانه است

کم‌آبی dehydration

[تغذیه] وضعیتی ناشی از کاهش میزان آب بدن

کم‌آبی خواسته

voluntary dehydration

[تغذیه] کم‌آبی ناشی از نخوردن ارادی مایعات یا بالا بردن ارادی سطح تحرک

کم‌آبی ناخواسته

involuntary dehydration

[تغذیه] کم‌آبی ناشی از عدم جبران آباز دست‌رفته بدن و نوشیدن آب به اندازه کافی و در زمان مناسب

کمان arc², arch⁴

[مسابی] خط منحنی بسیط یا پاره‌ای از دایره یا دیگر مقاطع مخروطی

کم‌عرقی hypohydrosis

townhouse hotel **کوشک‌مهمانخانه**

[گردشگری] مهمانخانه مجلل کوچکی معمولاً با کمتر از پنجاه اتاق که در مرکز شهر واقع است
م. کوشک‌هتل

کوشک‌هتل ← کوشک‌مهمانخانه**کوکل** ← مریم‌گلی کوکلcup cake, fairy cake, **کیک فنجان‌ی**
patty cake

[غذا، غذا] کیک اسفنجی کوچک و گردی که در قوطی‌های مسی جداگانه یا قالب‌های کاغذی پخته می‌شود

mug cake **کیک لیوانی**

[غذا، غذا] کیک‌کی که در درون لیوانی بزرگ و با استفاده از تندپز در مدتی کوتاه پخته می‌شود

cloud migration **کوچاندن به ابر**

[فنا. اطلاعات] فرایند انتقال تمام یا بخشی از داده‌ها و برنامه‌های کاربردی و خدمات سازمان از محل سازمان و پشت سپرواره (firewall) به محیط ابر

کوچاندن به خدمات ابری
cloud service migration

[فنا. اطلاعات] فرایند انتقال داده‌ها و برنامه‌های کاربردی از رایانه محلی سازمان به ابر

micropenis **کوچک‌آلتی**

[سلامت] وضعیتی که در آن آلت مرد در حالت کشیده ۲/۵ برابر انحراف معیار از متوسط طول آن در مردان دیگر کوچک‌تر باشد

invexity **کوژناوردایی**

[ریاضی] خاصیت کوژناوردا بودن یک تابع یا مجموعه

گی

گراف رأسی‌ترایا

vertex-transitive graph

[ریاضی] گرافی که عمل گروه خودریختی‌های آن بر مجموعه رأس‌هایش ترایا است

گراف مکمل

complement graph,
complement of a graph

[ریاضی] برای گراف G ، گرافی که رأس‌های آن همان رأس‌های G است و دو رأس متمایز آن مجاورند، هرگاه در G مجاور نباشند

گراف نیم‌متقارن

semisymmetric graph

[ریاضی] گرافی بی‌سو که یالی‌ترایا و منظم است، ولی رأسی‌ترایا نیست

گراف‌های هم‌طیف

cospectral graphs

[ریاضی] دو گراف غیریکریخت که دارای چندجمله‌ای‌های مشخصه برابر باشند

glass transition

گذار شیشه‌ای

[فنا. غذا] تبدیل ناگهانی و برگشت‌پذیر یک بسیار بی‌شکل از وضعیت شیشه‌ای به وضعیت قابل‌انعطاف، هنگامی که در محدوده دمایی خاص قرار گیرد

trail

گذر

[ریاضی] گشتی در یک گراف، بدون یال‌های تکراری

children's crossing

گذر کودکان

[درون‌شهری] بخشی از راه که خط‌کشی عابر پیاده ندارد، ولی در ساعاتی از روز محل عبور دانش‌آموزان است

MIDI through, MIDI thru

گذر میدی

[موسیقی] یکی از سه درگاه میدی که نسخه‌ای از پیام‌ها و داده‌های رسیده به درگاه ورودی افزاره از آن به خارج منتقل می‌شود

گرادیان پتانسیل ← شیو پتانسیل

گروه آتش‌نشان fire party

[دریایی] گروهی از خدمه شناور که در کنار وظایف روزمره خود مقابله با آتش را نیز بر عهده دارند

گروه بی‌مرکز centreless group

[ریاضی] گروهی که تنها عضو مرکز آن عضو همانی گروه است

گروه روپر

← گروه رویارویی با پیشامدهای رایانه‌ای

گروه رویارویی با پیشامدهای امنیت رایانه‌ای

← گروه رویارویی با پیشامدهای رایانه‌ای

گروه رویارویی با پیشامدهای

رایانه‌ای

computer incident response team,
cyber incident response team

[ءرمز] گروهی متشکل از تحلیل‌گران امنیت رایانه که به‌منظور مهار و ریشه‌کشی و بازیابی آسیب‌های ناشی از پیشامدهای امنیت رایانه گردهم آمده باشند

CIRT اخت. گروه روپر

مت. گروه رویارویی با پیشامدهای امنیت

رایانه‌ای computer security incident response team, CSIRT

مرکز رویارویی با پیشامدهای رایانه‌ای

computer incident response centre, CIRC

گراف یالی line graph,

covering graph, adjoint graph,

derived graph, edge graph

[ریاضی] برای گراف مفروض G ، گرافی مانند $L(G)$ که رأس‌های آن یال‌های G

هستند و دو رأس در $L(G)$ به هم وصل می‌شوند، هرگاه یال‌های متناظر در G دارای رأس مشترک باشند

گراف یالی‌ترایا edge-transitive graph

[ریاضی] گرافی که عمل گروه خودریختی‌های آن بر مجموعه یال‌هایش ترایا است

گرانی بهنجار normal gravity

[ژئوفیزیک] مقدار شتاب گرانی بر روی یک بیضوی که دارای پتانسیل گرانی ثابت باشد

گرانی‌سنج کِشَنَدی tidal gravimeter

[ژئوفیزیک] گرانی‌سنجی که برای اندازه‌گیری تغییر گرانی بر اثر نیروی کِشَنَدی در زمین سخت به کار می‌رود

گرایش به مرکز central tendency

[آمار] مجتمع شدن نقاط داده‌های یک توزیع در حول یک مقدار کمابیش واقع در مرکز

گرمایابی سازشی

adaptive thermogenesis

[تغذیه] کاهش یا افزایش کارمایه مصرفی بر اثر تغییر شدید مقدار انرژی دریافتی بدن

گرمای پاییزه Indian summer

[جو] دوره‌ای در میانه یا اواخر پاییز با گرمای غیرعادی و روزهای صاف و آفتابی و شب‌های سرد

گروه گسست دیفی-هلمن

gap Diffie-Hellman group, GDH

[ءرمز] گروه G هرگاه که مسئله تصمیم دیفی-هلمن روی آن در زمان چندجمله‌ای حل‌پذیر باشد، اما احتمال وجود یک الگوریتم/خوارزمی احتمالاتی برای حل مسئله محاسباتی دیفی-هلمن بر روی آن گروه در زمان چند جمله‌ای ناچیز باشد

گروه نجات

rescue team

[دریایی] گروهی از خدمه کشتی که وظیفه کمک و نجات بر عهده آنها است

گریزراه

escape route

[دریایی] راه علامت‌گذاری‌شده در کشتی که در مواقع اضطراری می‌توان از طریق آن فرار کرد

گزارش کار دوربین

dope sheet, caption sheet, cap sheet

[سینما] فهرستی از نماهای فیلم‌برداری‌شده و همچنین فهرستی از محتوای حلقه‌های فیلم

گزارش میدانی

field note

[باستان‌شناسی] گزارش هر پژوهش باستان‌شناختی که در آن باستان‌شناس معمولاً تمام مراحل برنامه‌ریزی پژوهشی، به‌ویژه بخش مربوط به گردآوری داده‌ها (بررسی یا کاوش)، و اطلاعات مربوط را در محل و در حین کار در آن ثبت می‌کند

گزاره مرکب

compound proposition

[ریاضی] گزاره‌ای که از گزاره‌های ساده با به کار بردن رابط‌های منطقی ساخته می‌شود

گز شاهی

Tamarix aphylla

[ءکیهان دارویی] گونه‌ای گز به شکل گیاهی درختی به بلندی حداکثر ۱۲ متر و بی‌کرک با غده و برگ‌های غلافی و گل‌آذین خوشه‌ای به طول ۲ تا ۷ سانتی‌متر و پهنای ۴ تا ۷ میلی‌متر و ۵ تا ۷ پرچم و پنج گلبرگ زودآفت و به رنگ صورتی یا صورتی مایل به سفید

گزنه سفید

Lamium, deadnettle

[ءکیهان دارویی] سرده‌ای از نعنائیان شامل گیاهانی یک‌ساله یا چندساله با برگ‌هایی تخم‌مرغی یا کلیه‌ای با حاشیه دنداندار و چرخه‌های گل متراکم یا کم‌وبیش دور از هم و گل‌های ارغوانی یا بنفش یا صورتی یا کرم یا سفید یا زرد و لبه زبرین خمیده کامل یا دوشاخه و لبه زیرین سه‌لپی با لپ‌های کناری معمولاً تحلیل‌رفته و کوچک و لپ میانی بسیار بزرگتر و اغلب با نقش‌های رنگی مشخص

گزنه سفید رسمی

Lamium album, white deadnettle, white nettle

[ءکیهان دارویی] گونه‌ای گزنه سفید به شکل گیاهی چندساله با زمین‌ساقه‌های خزانده به ارتفاع ۳۰ تا ۱۴۰ سانتی‌متر با ساقه افراشته و ساده یا با انشعابات پراکنده و برگ‌های تخم‌مرغی یا قلبی‌شکل و دُم‌برگدار و با گل‌های پرشمار و تقریباً بی‌دُمگل و چرخه‌های گل با فاصله نسبت به یکدیگر و گل‌های سفید یا کرم

گزنه سفید زردگل

Lamium galeobdolon, Galeobdolon luteum, yellow archangel

[ءکیهان دارویی] گونه‌ای گزنه سفید به شکل گیاه چندساله با ساقه‌های زیرزمینی و ساقه هوایی راست به ارتفاع ۱۵ تا ۴۵ سانتی‌متر و با

velocity corridor گستره سرعت

[ژئوفیزیک] محدوده قابل قبول از سرعت برانباشت در تحلیل سرعت

کرک‌های سفید مایل به زرد و دُم‌برگ‌های بلند و تخم‌مرغی- دایره‌ای یا بیضوی و جام گل زرد با لکه‌های متمایل به قهوه‌ای به طول ۱۸ تا ۲۶ میلی‌متر

capable fault گسل مستعد

[ژئوفیزیک] گسلی که لغزش ناگهانی در امتداد آن از نظر مکانیکی امکان‌پذیر است

گزنه سفید ساقه آغوش

Lamium amplexicaule,
henbit deadnettle, greater henbit

bilateral rupture گسیخت دوسویه

[ژئوفیزیک] نوعی گسیخت گسل که در آن انتشار جبهه گسیخت از کانون زمین‌لرزه دوسویه است

[گیاهان دارویی] گونه‌ای گزنه سفید به شکل گیاه یک‌ساله یا دوساله به ارتفاع ۴ تا ۳۰ سانتی‌متر و با ساقه‌های پرشمار و خیزان و کم‌وبیش منشعب در قاعده و با برگ‌های دایره‌ای یا کلیوی- گرد با دندانه‌های گرد یا شکافته و برگ‌های گل‌آذینی ساقه آغوش و جام گل ارغوانی یا صورتی

گسیخت سطحی همخوان

sympathetic surface rupture

[ژئوفیزیک] لغزش سطحی چکانشی در امتداد گسلی دور از گسل اول

**extended-release, گسترده‌رهش
prolonged release**

[علوم دارویی] خصوصیت برخی ترکیبات دارویی که در مدت‌زمان طولانی در بدن آزاد می‌شوند تا فعالیت درمانی آنها طولانی‌تر شود و اثرات نامطلوب احتمالی آنها کاهش یابد

unilateral rupture گسیخت یک‌سویه

[ژئوفیزیک] نوعی گسیخت گسل که در آن انتشار جبهه گسیخت از کانون زمین‌لرزه یک‌سویه است

fire patrol گشت آتش‌پاد

[دریایی] گشتی که خدمه در حال نگهبانی، در مکان‌های مختلف شناور، برای شناسایی و تشخیص احتمال وقوع آتش‌سوزی انجام می‌دهند

گسترش تباین تصویر

image contrast stretching

[نقشه‌برداری] گسترش دامنه داده‌های عددی یک تصویر به دامنه بزرگ‌تر با هدف بهسازی تباین تصویر و اجزای آن

گشتار طبیعی

natural transformation,
n-transformation

[باستان‌شناسی] تغییراتی که در نتیجه پدیده‌های طبیعی در مواد باستان‌شناختی، پس از نهشته شدن، به وجود می‌آیند

arm span, reach گستره دستان

[تغذیه] اندازه طول بین نوک انگشتان میانی دو دست با هم در حالتی که دو دست در راستای هم و موازی با زمین کاملاً گشوده شوند که متوسط آن متناظر با قد فرد است

گلف کوچک ← گوی چال کوچک

conjecture

گمانه‌زنی

[آینده‌پژوهی] اندیشیدن به آینده‌ای با احتمال وقوع اندک و غالباً دلخواه، بدون پیش‌بینی درباره آن

class inclusion

گنجانش طبقه‌ای

[روان‌شناسی] توانایی ذهنی تخصیص پدیده‌ها به مقولات مختلف و طبقه‌بندی آنها براساس روابط سلسله‌مراتبی

putrefaction

گندیدگی

[غذا] تجزیه یا فساد میکروبی بی‌هوازی مواد، به‌ویژه فرآورده‌های چربی مانند گوشت و ماهی، که با ایجاد ترکیبات بدبو همراه است

گواهی پذیرش

certificate of acceptance

[ریلی] گواهی‌ای که باتوجه به گواهی همخوانی و بر مبنای مقررات پذیرش صادر می‌شود

certificate or release

گواهی ترخیص

[نظامی، مرایی] گواهی‌ای که پس از انجام تعمیر سنگین صادر می‌شود

گواهینامه تکمیلی نوع

supplemental type certificate, STC

[مرایی] گواهینامه‌ای که سازمان هواپیمایی کشوری برای بهینه‌سازی محصول، اعم از هواگرد یا موتور یا ملخ، صادر می‌کند

گشتار فرهنگی

cultural transformation,
c-transformation

[باستان‌شناسی] تغییراتی که در نتیجه فعالیت‌های انسان در مواد باستان‌شناختی پدید می‌آیند

گشتاور آمیخته

← گشتاور حاصل‌ضربی

گشتاور حاصل‌ضربی

product moment

[آمار] امید ریاضی حاصل‌ضرب متغیرهای تصادفی‌ای که امکان دارد به توان‌های مختلفی رسیده باشند

mixed moment

مت. گشتاور آمیخته

central moment

گشتاور مرکزی

[آمار] امید ریاضی یا مقدار میانگین توانی از تفاضل یک متغیر تصادفی از میانگین آن

closed walk

گشت بسته

[ریاضی] گشتی از رأسی مفروض به همان رأس

spanning walk

گشت فراگیر

[ریاضی] گشتی که شامل همه رأس‌های گراف است

wrought iron, fer forgé

گل‌آهن

[عمومی] اشیا و اثاثیه فلزی از نوعی آهن نرم که با خم‌کاری ساخته و تزیین شده باشد

گلف ← گوی چال

گواهی همخوانی
certificate of conformance

[دلیل] گواهی‌ای که برای طراحی و ساخت و آزمایش و نگهداری لوکوموتیو صادر می‌شود

گونه‌سازی جنسی
sex-typing

[م. زنان] فرایندی که در طی آن هویت و نقش جنسیتی شکل داده می‌شود

گوی چال
golf

[ورزش] ورزشی که در آن تلاش می‌کنند گوی مخصوصی را با چوب‌دستی عصاشکل با کمترین ضربات به داخل چاله‌هایی که در مسیر بازی تعبیه شده است هدایت کنند
م. گلف

گوی چال کوچک
miniature golf, minigolf

[ورزش] گونه ساده و کوچک‌شده‌ای از بازی گلف که در آن از چوب‌دست عصاشکل کوچکی برای انداختن گوی به داخل مجموعه‌ای از چاله‌ها بر روی زمین چمن کوچکی استفاده می‌شود
م. گلف کوچک

گیاهان دارویی
medicinal plants

[گیاهان دارویی] گیاهانی که ویژگی‌های درمانی و کاربرد دارویی دارند

گیاه‌دان
plantarium

[عربی] محفظه‌ای شیشه‌ای برای نگهداری و نمایش گیاهان آبی

گیرانه ← اشتقاق

گواهینامه خلبانی
pilot certificate, pilot licence

[نظامی، هوایی] گواهینامه پایان دوره آموزش که خلبان با داشتن آن مجاز به پرواز با هواگرد است

گواهینامه صلاحیت پرواز

certificate of airworthiness, CofA, airworthiness certificate

[نظامی، هوایی] گواهینامه‌ای که نشان می‌دهد یک هواگرد از نظر سازمان هواپیمایی کشوری حداقل شرایط امن پرواز را دارد

گواهینامه مهارت

certificate of experience, CofE

[نظامی، هوایی] سندی الزامی برای دارنده گواهینامه خلبانی شخصی که به فرد اجازه می‌دهد در مقام خلبان یک پرواز کند

گواهینامه نوع
type certificate

[هوایی] سندی قانونی که سازمان‌های معتبر هواپیمایی کشوری در جهان برای هر هواگرد صادر می‌کنند تا سازنده بتواند محصول خود را برای فروش عرضه کند

گواهینامه هواگرد
aircraft certificate

[نظامی، هوایی] گواهینامه‌ای که مشخصات تولید و نوع کاربری و ثبت رسمی هواگرد در آن درج شده است

گواهی نگهداری

certificate of maintenance

[دیلی، نظامی، هوایی] گواهی‌ای که پس از اتمام بازآماد کلی یا دیگر کارهای متداولی که بر صلاحیت پرواز هواگرد تأثیرگذار است صادر می‌شود

گیرانه استاندارد ← اشتقاق استاندارد

گیرانه تک قطبی

← اشتقاق تک قطبی

گیرانه افزوده پا

← اشتقاق افزوده پا

گیرانه تک قطبی افزوده

← اشتقاق تک قطبی افزوده

گیرانه افزوده چپ

← اشتقاق افزوده چپ

گیرانه چپ ← اشتقاق افزوده چپ

گیرانه افزوده راست

← اشتقاق افزوده راست

گیرانه دوقطبی

← اشتقاق دوقطبی

گیرانه اندامی ← اشتقاق اندامی

گیرانه راست

← اشتقاق افزوده راست

گیرانه پا ← اشتقاق افزوده پا

گیرانه پیش‌مازه‌ای

← اشتقاق پیش‌مازه‌ای

گیرانه ضربان ساز

← اشتقاق ضربان ساز

ل

آب‌سنگ که معمولاً وجه مشخص آن آبراه‌های
آب‌کوه‌ای است

لبه آشوب edge of chaos

[آینده‌پژوهی] محلی میان حالت ایستا و حالت
آشوبناک در یک سامانه پویا

لب‌همگامی lip sync,
lip synchronization

[سینما] انطباق صدای ضبط‌شده با حرکات لب‌ها
در تصویر، در هنگام ادای کلمات

لجن‌فشاری sludge pressing

[محیط‌زیست] جدا کردن مکانیکی مایعات از لجن با
فشار دادن آن، برای قابل حمل شدن مواد جامد
لجن

لجن فعال برگشتی
returned activated sludge,
return sludge

[محیط‌زیست] لجن فعالی که از طریق ته‌نشینی از
مایع مخلوط جدا می‌شود و برای استفاده بعدی
در تصفیه فاضلاب به حوض هوادهی برمی‌گردد

لایه تخریبی destruction layer,
turbulence

[باستان‌شناسی] لایه‌ای در یک محوطه باستانی که
نشان‌دهنده مدارکی نظیر جنگ‌افزارهای رهاشده
و اجساد دفن‌نشده و کشتارهای گسترده ناشی
از رویدادهای تخریبی انسان، مانند جنگ یا
رخدادهای طبیعی، مانند زلزله است

لایه‌شکنی destratification

[محیط‌زیست] مخلوط کردن لایه‌های آب سطحی و
زیرسطحی در دریاچه‌های طبیعی یا مصنوعی
یا مخلوط شدن این لایه‌ها به‌طور طبیعی

لایه هم‌دما isothermal layer

[جو] لایه‌ای از جو که در آن آهنگ کاهش دما با
وجود افزایش ارتفاع صفر است

لب‌چری snacking

[تغذیه] خوردن لب‌چره

لبه آب‌سنگ reef edge

[آب‌پایانوس] حاشیه دریاسوی (seaward) تختگاه

glissando, gliss

لغزه^۱

[موسیقی] فنی در اجرای موسیقی که در آن نوازنده یا خواننده محدوده‌ای صوتی را به‌صورت سرانندن یا گذر از همه نغمه‌های آن اجرا می‌کند

humus sludge

لجن گیاخاکی

[محیط‌زیست] لایه‌ای میکربی که از صافی زیستی کنده شده است و معمولاً در حوض ته‌نشینی نهایی از فاضلاب جدا می‌شود

digested sludge

لجن هضم‌شده

[محیط‌زیست] لجن فاضلاب تثبیت‌شده بر اثر فعالیت ریزاندامگان‌ها، در تماس با اکسیژن یا بدون تماس با آن

parapraxis, parapraxia

لغزه^۲

[روان‌شناسی] خطایی که گمان می‌رود بیانگر آرزوها و نگرش‌ها و تکانه‌های ناخودآگاه است

spandrel²

لچک

[معماری] در نقوش، سطح سه گوش بین نقوش منحنی و قاب آنها

Freudian slip

مت. لغزش فرویدی

لم سه‌زیرگروه

three subgroups lemma

[ریاضی] لمی در نظریه گروه‌ها مبنی بر اینکه اگر A ، B ، C سه زیرگروه گروه مفروض G باشند و دو زیرگروه از سه زیرگروه $[A, C, B]$ ، $[C, B, A]$ ، $[B, A, C]$ بهنجار باشند، سومی نیز بهنجار است

spandrel³

لچکی

[معماری] سطح سه‌گوش بین برون‌سوی قوس یا چفته و قاب آن، یا بین برون‌سوی دو قوس یا چفته مجاور و قاب آن

spandrel⁴,

لچکی زیرپله

stair spandrel

[معماری] سطح مثلثی یا تقریباً مثلثی زیر پله و کف

haunch¹, hance¹, hench¹, flank¹ لنگه

[معماری] یک نیمه از دو نیمه متقارن قوس یا چفته که در میان رأس (apex) و پاکار قرار دارد

flocculator

لخته‌کن

[محیط‌زیست] افزاره‌ای مکانیکی برای تسریع تشکیل لخته در یک مایع

لوکوموتیو دوولتاژی

← قطار دوولتاژی

erotic inertia

لختی شهوانی

[سلامت] وضعیت یا نشانگان کم‌میلی که در آن فرد از بروز برانگیختگی جنسی و حفظ فعالیت‌های آن در شرایط عادی ناتوان است

لوله بینی‌تهی‌روده‌ای

nasojunal tube, NJ-tube

[تنظیم] لوله‌ای که با گذشتن از بینی به تهی‌روده در روده کوچک می‌رسد

لغزش فرویدی ← لغزه

لوله بینی دوازده‌ای

nasoduodenum tube,
ND-tube, nasoduodenal tube

[تغذیه] لوله‌ای که با گذشتن از بینی به دوازدهه می‌رسد

لوله بینی روده‌ای

nasoenteric tube
[تغذیه] لوله‌ای که با گذشتن از بینی به معده یا روده کوچک منتهی می‌شود

لوله بینی معدی

nasogastric tube, NG-tube
[تغذیه] لوله‌ای که با گذشتن از بینی و حنجره و حلق و مری به معده می‌رسد

لوله تهی روده‌ای

jejunostomy tube
[تغذیه] لوله‌ای که یک سر آن مستقیماً وارد تهی روده می‌شود و برای غذادهی طولانی مدت به کار می‌رود

لوله معدی

gastrostomy tube, G-tube
[تغذیه] لوله‌ای که یک سر آن مستقیماً وارد معده می‌شود و معده را به خارج از بدن متصل می‌کند

لیپوپروتئین بس کم‌چگالی

very low-density lipoprotein, VLDL

لیپوپروتئین پرچگالی

high-density lipoprotein, HDL

[تغذیه] گروهی از لیپوپروتئین‌ها که در افراد سالم حدود ۲۰ درصد از چربی خون یا کلسترول را به کبد حمل می‌کنند

لیپوپروتئین کم‌چگالی

low-density lipoprotein, LDL

[تغذیه] نوع خطرناک لیپوپروتئین که کلسترول را به اندام‌های غیرکبدی (extrahepatic) حمل می‌کند و می‌تواند به سخت‌سرخریگی منجر شود

لیپوپروتئین میان‌چگالی

Intermediate-density lipoprotein, IDL

[تغذیه] گروهی از لیپوپروتئین‌ها که اندازه آنها بین ۲۵ تا ۳۵ نانومتر است و از تخریب لیپوپروتئین‌های بس کم‌چگالی به وجود می‌آیند

[تغذیه] نوعی لیپوپروتئین در خون که عموماً در کبد ساخته می‌شود و ذرات آن بین ۳۰ تا ۸۰ نانومتر است و تری‌گلیسریدها را از کبد و روده کوچک به بافت‌های چربی و ماهیچه‌ای حمل می‌کند

م

مانده مغناطش فشاری

piezoremanent magnetization,
pressure remanent magnetization,
PRM

[ژئوفیزیک] مانده مغناطش حاصل از تنش وارده

مانده مغناطش گرمایی

thermoremanent magnetization

[ژئوفیزیک] جهت‌گیری مغناطیسی در یک سنگ
آذرین در مدت‌زمان سرد شدن، از دمای کوری
تا دمای محیط

مانده مغناطش گرمایی جزئی

partial thermoremanent
magnetization

[ژئوفیزیک] مانده مغناطش ایجادشده در سنگ در
یک گستره دمایی مشخص در کل فرایند سرد
شدن

مانده مغناطش نهشتی

depositional remanent
magnetization, detrital remanent
magnetization, DRM²

مادگی آوند boom receptacle

[نظامی] سرپیچ سوخت‌گیری هوایی
در هواپیماهای نظامی که اتصال
وسایل سوخت‌رسانی را، با وجود حرکت
هواپیما و تغییرات سمت سوخت‌رسانی،
امکان‌پذیر می‌کند

ماده حجم‌افزا ← پُرکننده

ماده مُغذی شاخص indicator nutrient

[تغذیه] ماده‌ای مُغذی که غلظت آن در طی فرایند
تولید یک غذا به‌عنوان شاخص تغییرات کل مواد
مُغذی موجود در غذا سنجیده می‌شود

ماده مُغذی ناگوارده intact nutrient

[تغذیه] ماده مُغذی‌ای که قبل از مصرف گوارش
نشده است

مانده پوچ‌توان nilpotent residual

[ریاضی] اشتراک همه زیرگروه‌های نرمال یک
گروه که گروه خارج‌قسمتی متناظر با آنها
پوچ‌توان است

مبنا ← مبناي جست‌وجو

datum مبناي جست‌وجو

[دریایی] محتمل‌ترین موقعیت هدف در یک زمان
معین که عملیات جست‌وجو و نجات براساس
آن صورت می‌گیرد
مت. مبنا

derelict متروکه

[دریایی] ویژگی کالا یا شناوری که عمداً یا به
دلایل ایمنی یا شرایط جوی در دریا رها شده
باشد

متصدی پایشگاه برق

electrical control room operator

[برق] فردی که مسئولیت پایشگاه برق را در یک
نوبت کاری بر عهده دارد

ordinal variable متغیر ترتیبی

[آمار] متغیری که با مقیاس ترتیبی اندازه‌گیری
می‌شود

متغیر دوحالتي

dichotomous variable,
binary data

[آمار] متغیری کیفی با تنها دو برآمد ممکن

categorical variable متغیر رسته‌ای

[آمار] متغیری که مقادیر ممکن آن، سطوح کیفی
مختلف باشند

interval variable متغیر فاصله‌ای

[آمار] متغیری کمی که با مقیاس فاصله‌ای
اندازه‌گیری می‌شود

[ژئوفیزیک] مانده مغناطش موجود در رسوب‌ها
ناشی از به‌خط‌شدگی ترجیحی کانی‌های
مغناطیسی در جهت میدان مغناطیسی محیطی در
هنگام رسوب‌گذاری

pre-seminal fluid, مایع پیش‌منی
pre-ejaculate, pre-ejaculatory fluid,
Cowper's fluid

[سلامت] مایع بی‌رنگ و شفاف و روانی که پس از
برانگیختگی جنسی از پیشاب‌راه خارج می‌شود
مت. مزی
pre-cum

cathexis مایه‌گذاری

[روان‌شناسی] در نظریه روانکاوی، صرف انرژی
روانی بر روی موضوع‌های مختلف، مانند
آرزو، خیال، افراد، هدف، فکر، گروه اجتماعی و
خویشتن

ego cathexis مایه‌گذاری آن‌من

[روان‌شناسی] در نظریه روانکاوی، تمرکز انرژی
روانی بر خویشتن و تلقی کردن آن‌من خود
به‌عنوان موضوع دوست داشتن

object cathexis مایه‌گذاری کامینه‌ای

[روان‌شناسی] در نظریه روانکاوی، صرف انرژی
روانی بر روی موضوع‌هایی بیرون از
خویشتن، مانند فردی دیگر یا هدف یا فکر یا هر
نوع فعالیتی

مبادله الکترونیکی

← تراکنش الکترونیکی

م. ب. ک. ← میانای برنامه کاربردی

inve set مجموعه کوژناوردا

[ریاضی] زیرمجموعه‌ای مانند E از $\mathbb{R}^n$ به طوری که تابعی بُرداری مانند $g : E \times E \rightarrow E$ وجود دارد با این ویژگی که به ازای هر $x, y \in E$ و هر λ از $[0, 1]$ ، رابطه $x + \lambda g(x, y) \in E$ برقرار باشد

absolutely convex set مجموعه مطلقاً کوژ

[ریاضی] در یک فضای بُرداری، مجموعه‌ای که محدب و متوازن باشد
مت. مجموعه مطلقاً محدب

مجموعه مطلقاً محدب ← مجموعه مطلقاً کوژ

hotel licence مجوز مهمانخانه

[گردشگری] ۱. مجوزی که نهاد ذی ربط برای فعالیت مهمانخانه صادر می‌کند ۲. در برخی کشورها مجوزی که نهاد ذی ربط برای عرضه مشروبات الکلی در مهمانخانه صادر می‌کند
مت. مجوز هتل

type rating مجوز نوع

[نظامی. هوایی] مجوزی که سازمان هواپیمایی کشوری برای پرواز یا نگهداری نوع خاصی از هواگرد با وزن بیشینه برخاست بالاتر از ۵۶۷۰ کیلوگرم صادر می‌کند

مجوز هتل ← مجوز مهمانخانه

ratio variable متغیر نسبتی

[آمار] متغیری پیوسته که با مقیاس نسبتی اندازه‌گیری می‌شود

concomitant variable متغیر همراه

[آمار] هر عامل قابل کشف و کمیت پذیر در تحلیل آزمایش‌ها که بر نتایج آزمایش اثر بگذارد، ولی جایی در طرح آزمایش نداشته باشد

virtualization مجازی‌سازی

[فنا. اطلاعات] ایجاد نمونه مجازی چیزی مانند سامانه عامل یا افزاره رایانش یا افزاره ذخیره‌سازی یا افزاره‌های شبکه

wounded in action, WIA مجروح جنگی

[نظامی] فردی که بر اثر عوامل بیرونی، مانند ترکش بمب و خمپاره، در میدان رزم، و نه در اقدامات تروریستی، مجروح شود

TV presenter, presenter¹, TV host, host مجری

[سینما] فردی که برنامه تلویزیونی را معرفی می‌کند یا اجراکننده برنامه در طول مدت آن است

pluripolar set مجموعه بساقطبی

[ریاضی] زیرمجموعه E از $\mathbb{C}^n$ با این ویژگی که به ازای هر $a \in E$ ، یک همسایگی V از a و تابعی بسازیرهمساز (plurisubharmonic function) چون u در V وجود دارد به طوری که رابطه زیر برقرار است:
$$E \cap V \subseteq \{z \in V : u(z) = -\infty\}$$

محوطه باز ← محوطه باز استودیو

back lot, lot محوطه باز استودیو

[سینما] محوطه‌ای باز در پشت ساختمان اصلی استودیو که برای فیلم‌برداری و ساخت برخی صحنه‌های فیلم از آن استفاده می‌شود
م. محوطه باز

محوطه تولید تخصصی

specialist production site

[باستان‌شناسی] بخش‌هایی از محوطه‌های باستانی که در آنها تولید محصول و فعالیت‌های تخصصی مربوط به پیشه‌ها و صنایع مختلف انجام می‌گرفته است

محوطه ورود محدود restricted area

[دریایی] عرشه یا مکانی در کشتی که افراد به دلایل ایمنی اجازه ورود به آن را ندارند

محوطه ورود ممنوع

critically restricted area

[دریایی] عرشه یا اتاقک یا مکانی در کشتی که به دلایل ایمنی یا امنیتی ورود به آن ممنوع است

مخزن اضطراری emergency reservoir

[ریلی] مخزن هوای فشرده‌ای که بخشی از سامانه ترمز هوا در هر واگن است و از هوای ذخیره‌شده در آن برای فعال کردن ترمز در شرایط اضطراری و نیز پر کردن مجدد هوای سامانه ترمز استفاده می‌کنند

auxiliary reservoir م. مخزن فرعی

مخزن تنظیم ← مخزن تنظیم آب

gene content محتوای ژنی

[ژن‌شناسی] تعداد ژن‌های موجود در هر ژنگان یا فام‌تن

conflict zone محدوده تداخلی

[درون‌شهری] محدوده‌ای از تقاطع که شامل اولین نقطه تا آخرین نقطه تداخل است

catchment area محدوده رواناب

[درون‌شهری] بخشی از سطح جاده که به دلیل وجود عوارض خاصی، آب باران جاری‌شده در آن به نقطه مشخصی هدایت می‌شود

fresh-cut product محصول تازه‌بر

[غذا، غذا] هر محصول غذایی که برای سهولت مصرف و تغییر نکردن تازگی آن به صورت‌های مختلف آماده می‌شود

محصول نهایی گیاه دارویی

finished herbal product

[گیاهان دارویی] محصول آماده مصرفی که از یک یا ترکیبی از چند گیاه تهیه شده است

assembly station محل تجمع

[دریایی] محلی بر روی عرشه یا هر جای دیگر کشتی مانند غذاخوری که مسافران و خدمه در مواقع اضطراری و ضروری مطابق با فهرست فراخوانی در آن جمع می‌شوند

محلول مغذی روده‌رس

enteral nutrient solution, ENS

[غذا، غذا] غذایی مایع حاوی مواد مغذی درمانی که از طریق لوله خورنده می‌شود و مستقیماً به روده می‌رسد

[آینده‌پژومی] فرایند جدا کردن اجزای سامانه‌های پیچیده و مدل‌سازی آنها از طریق به کار بردن مفاهیم پویایی غیرخطی

مدل سرعت
velocity model,
velocity cube

[ژئوفیزیک] مدل سه‌بعدی توزیع مکانی سرعت موج لرزه‌ای p

مدل علی
causal model

[آینده‌پژومی] مدلی که، برای خلق مجموعه‌ای از پیش‌نگری‌ها درباره آینده یک پدیده، عوامل شکل‌دهنده به آن پدیده و نیروها و تأثیرات آنها را بررسی می‌کند

مدل‌های نقطه تغییر
change point models

[آمار] مدل‌هایی که پارامترهای آنها یا صورت تابعی‌شان در نقطه‌ای از دنباله مشاهدات تغییر می‌کند

مدیر پذیرش
acceptance manager

[ریلی] مدیر خطی که مسئولیت نظارت بر روند پذیرش مسیر را بر عهده دارد

مدیریت پویای سرعت تردد
dynamic traffic speed management,
DTSM

[درون‌شهری] مدیریت سرعت در جریان‌های تردد براساس شرایط موجود جریان و با هدف بهبود سرعت تردد و افزایش ایمنی حرکت خودرو

مدیریت خشم
anger management

[روانشناسی] روش‌هایی که برای مهار خشم در مشاوره یا درمان به کار می‌رود

مخزن تنظیم آب
service resevoir

[محیط‌زیست] مخزنی در درون شبکه توزیع آب برای ذخیره یا تنظیم نوسانات آب
مت. مخزن تنظیم

مخزن فرعی ← مخزن اضطراری

مخلوط سوخت و هوا
fuel/air mixture

[خودرو، ریلی، نظامی، هوایی] مخلوط وزنی سوخت و هوا در فرایند احتراق موتورهای پیستونی

مدت انحلال
dissolution time

[علوم دارویی] مدت‌زمان لازم برای حل شدن یک فراورده دارویی

مدرسه عالی مهمانخانه‌داری
hotel school

[گردشگری] مرکز آموزش عالی که در آن به دانشجویان مهارت‌های اداره مهمانخانه آموخته می‌شود
مت. مدرسه عالی هتلداری

مدرسه عالی هتلداری
← مدرسه عالی مهمانخانه‌داری

مدل آمیزه‌ای
mixture model

[آمار] نوعی مدل احتمالی برای نمایش وجود زیرجامعه‌ها در داخل یک جامعه، بدون آنکه داده‌های مشاهده‌شده زیرجامعه‌ای را که به آن تعلق دارند مشخص کنند

مدل‌سازی پیچیدگی
complexity modeling

مدیریت خودکار قطار

automatic train supervision, ATS

رایلی | سامانه‌ای پیشرفته برای واپایش لحظه‌ای قطارها شامل تنظیم سطح عملکردی قطارها و پایش لحظه به لحظه موقعیت آنها و فراهم‌سازی اطلاعات ضروری برای سامانه‌های واپایی به منظور به حداقل رساندن مشکلات ناشی از هرگونه اختلال و بی‌نظمی

مذکر

male²

[م. زن] مربوط به جنس مذکر

مذی ← مایع پیش‌منی

مربی حیوانات

wrangler

[سینما] مسئول نگهداری و هدایت و تربیت حیوانات برای بازی در فیلم

مرجان مغزگون

brain coral

[آقیانوس] مرجان آب‌سنگ‌سازی (reef-building coral) که در ظاهر شبیه به مغز انسان است

مرحله افسردگی

depression stage

[روان‌شناسی] چهارمین مرحله از پنج مرحله فرایند مرگ که در آن کارکرد فرد دچار ضعف و کاستی می‌شود

مرحله پذیرش

acceptance stage

[روان‌شناسی] آخرین مرحله از پنج مرحله مرگ که با کناره‌گیری از زندگی و تسلیم در برابر واقعیت مرگ حتمی بروز می‌کند

مرحله توزیع

distribution phase

[علوم دارویی] مدت‌زمانی که برای رسیدن دارو به حالت تعادل با خوناب و توزیع آن در بدن لازم است

مرحله چانه‌زنی

bargaining stage

[روان‌شناسی] سومین مرحله از پنج مرحله فرایند مرگ که در آن فرد روبه‌مرگ برای عقب انداختن پایان زندگی، به چانه زدن در معامله با خدا یا تقدیر می‌پردازد

مرحله حسی-حرکتی

sensorimotor stage

[روان‌شناسی] در نظریه تحول شناختی پیاژه، مرحله‌ای بنیادی از تولد تا محدوده میان ۱۸ و ۲۴ ماهگی، که در آن ضمن رشد فرایندهای حسی و حرکتی در کودک نخستین آگاهی‌های او از جهان شکل می‌گیرد

مرحله خشم

anger stage

[روان‌شناسی] دومین مرحله از پنج مرحله فرایند مرگ که با خشم و رنجش و پرسش «چرا من» همراه است

مرحله شوک و انکار

denial and shock stage

[روان‌شناسی] نخستین مرحله از پنج مرحله فرایند مرگ که دوره زودگذر و حادی است و در آن فرد با شناسایی و پذیرش اینکه به یک بیماری کشنده مبتلاست، دچار اضطراب شدیدی می‌شود

مرحله شهودی

intuitive stage

[روان‌شناسی] در نظریه تحول شناختی پیاژه، دومین مرحله که در آن کودکان قادر به تفکر در چهارچوب مقولات و پرداختن به مفاهیم عددی می‌شوند

مرحله عملیات عینی

concrete operational stage

[روان‌شناسی] در نظریه تحول شناختی پیاژه، سومین مرحله که در آن کودکان کمتر خودمحور هستند و در مورد اشیای عینی و موقعیت‌ها و تجربیات مربوط به آنها منطقی می‌اندیشند

مرکز رویارویی با پیشامدهای

رایانه‌ای ← گروه رویارویی

با پیشامدهای رایانه‌ای

مرکز هماهنگی جست‌وجو و نجات
rescue co-ordination centre, RCC

[دریایی] مرکزی در خشکی که عملیات جست‌وجو و نجات را در محدوده‌ای معین مدیریت می‌کند

مرحله فرونشینی

resolution phase

[سلامت] مرحله‌ای به دنبال اوج‌کامش، شامل رفع تنش عضلانی و کاهش فشارخون تا رسیدن به حد قبل از مرحله برانگیختگی

مَرموک ← مریم‌گلی مَرموک

مَرو ← مریم‌گلی مَرو

مرحله کفه

plateau phase

[سلامت] مرحله دوم از مراحل چهارگانه پاسخ جنسی که در آن برانگیختگی جنسی به حداکثر خود می‌رسد و پس از آن اوج‌کامش رخ می‌دهد و سپس به نقطه ثابت می‌رسد

مریم‌گلی^۱ *Salvia, sage*

[گیاهان دارویی] سرده‌ای از نعنائیان شامل گیاهان علفی چندساله و به‌ندرت دو یا یک‌ساله نیمه‌چوبی یا چوبی با ساقه‌های راست یا خوابیده و پوشیده از کرک‌های ساده و غده‌ای یا بی‌کرک و با برگ‌های ساده یا مرکب و گل‌آذین‌گِرن و کاسه گل استکانی یا لوله‌ای یا قیفی؛ جام گل آن به رنگ‌های سفید یا زرد یا آبی یا ارغوانی یا صورتی یا قرمز، لوله جام گل راست یا در بخشی بادکرده و کیسه‌مانند، با دو پرچم و کیسه‌های بساک آن از طریق رابط به هم پیوسته‌اند و فندقچه‌های بیضوی و تقریباً کروی و بی‌کرک دارند

مرحله میان‌یخساری

interglacial phase

[جوا] بازه‌ای از زمان زمین‌شناختی که در آن یخ عمدتاً به‌سوی قطب عقب‌نشینی کرده است

مریم‌گلی^۲ ← مریم‌گلی دارویی

مردبرترباوری

male chauvinism

[م. زنان] مفهومی ذهنی و مردانه مبتنی بر برتری ذاتی مردان و انکار هویت انسانی زنان

مریم‌گلی دارویی *Salvia officinalis,*
garden sage

[گیاهان دارویی] گونه‌ای مریم‌گلی به شکل گیاه بوته‌ای به ارتفاع ۲۵ تا ۵۰ سانتی‌متر با

مرز ممتاز

distinguished boundary

[ریاضی] برای چندقرصی

$D(p_1, r_1) \times \dots \times D(p_n, r_n)$ حاصل‌ضرب

دکارتی مرز قرص‌های $D(p_i, r_i)$

مستطیلی و با جام گل صورتی یا یاسمنی و
مایل به سفید و برگ‌های غشایی به رنگ‌های
صورتی سفید با حاشیه سبز رنگ
مرموک clary sage

مریم‌گلی مروی *Salvia macrosiphon*

[گیاهان دارویی] گونه‌ای مریم‌گلی به شکل گیاه
علفی چندساله بسیار معطر به طول ۲۰ تا ۵۰
سانتی‌متر با ساقه‌های پرشمار و راست و
پوشیده از کرک‌های فراوان ساده و غده‌دار و
جام گل سفید به طول ۲/۵ تا ۲ سانتی‌متر
مرو

مریم‌گلی نوروزک *Salvia leriifolia*

[گیاهان دارویی] گونه‌ای مریم‌گلی به شکل گیاه
علفی چندساله با بن چوبی و ساقه‌های فراوان
و پوشیده از کرک‌های نمدی-پنبه‌ای و برگ‌های
قاعده‌ای با حاشیه صاف یا دارای دندان‌های
نامنظم و جام گل آبی متمایل به سفید به طول
۲۰ تا ۲۵ میلی‌متر
مرو نوروزک

مریم‌نخودی ← گلپوره

مزاح‌های زنانه ← مطایبات زنانه

مسافت‌نما distance marker

[درون‌شهری] تابلویی برای نشان دادن مسافت
طی‌شده از مهم‌ترین شهرهای مسیر یا مسافت
باقی‌مانده تا آنها

مسیر channel

[موسیقی] گذرگاه داده‌ها یا نشانک‌های صوتی

ساقه‌های راست و منشعب و پوشیده از
کرک‌های کوتاه پیچ‌خورده و برگ‌های مستطیلی
تقریباً نوک‌گرد یا نوک‌تیز و گرد یا باریک در
قاعده و با بافتی چین‌وچروک‌دار و ضخیم و
پوشیده از کرک‌های چندخانه‌ای متراکم و جام
گل بفتش

مریم‌گلی^۲ common sage

مریم‌گلی عقربان *Salvia hydrangea*

[گیاهان دارویی] گونه‌ای مریم‌گلی به شکل گیاهی
بوته‌ای به ارتفاع ۲۰ تا ۵۰ سانتی‌متر و با
برگ‌های شانه‌ای دارای ۲ تا ۲ جفت برگچه که
برگچه انتهایی خطی یا مستطیلی-بیضی با
حاشیه صاف است و کاسه گل استکانی
ارغوانی به طول ۱۲ تا ۱۵ میلی‌متر و با جام گل
صورتی یا بفتش به طول حدود ۲۲ میلی‌متر
مرو عقربان

مریم‌گلی کوکل *Salvia hypoleuca*

[گیاهان دارویی] گونه‌ای مریم‌گلی به شکل گیاه
علفی چندساله به ارتفاع حداکثر ۱/۵ متر و
برگ‌های تخم‌مرغی پهن یا کم‌وبیش دایره‌ای به
طول ۸ تا ۱۷ و به عرض ۷ تا ۱۲ سانتی‌متر و
دارای بافت ضخیم و چرم‌مانند و با گل‌آذین
بزرگ و خوشه‌ای مرکب و جام گل سفید یا زرد
کم‌رنگ و کاسه گل قیفی‌شکل
مرو کوکل

مریم‌گلی مرموک *Salvia sclarea*

[گیاهان دارویی] گونه‌ای مریم‌گلی به شکل گیاه
علفی چندساله معطر به ارتفاع ۲۰ تا ۱۲۰
سانتی‌متر با ساقه راست و ساده و با برگ‌های
قاعده‌ای و ساقه به طول ۵ تا ۲۲ و به عرض ۵
تا ۲۲ سانتی‌متر و تخم‌مرغی یا تخم‌مرغی-
مرو

← رمز] مسئله محاسبه g^x با در اختیار داشتن g و g^y و g^x در گروه دوری G با مولد g و x و y به عنوان دو عدد صحیح مثبت

مسئله دیفی-هلمن دوخطی

bilinear Diffie-Hellman problem,
BDH

← رمز] مسئله محاسبه $e(p,p)^{abc}$ با در اختیار داشتن چهارتایی (p, ap, bp, cp) و با این فرض که G_1 و G_2 دو گروه دوری از مرتبه عدد اول q و $\hat{e}$ یک نگاشت دوخطی از $G_1 \times G_2$ به G_1 مولدی برای G_1 باشد

مسئله گسست دیفی-هلمن

gap Diffie-Hellman problem

← رمز] مسئله پیدا کردن عنصر $c=g^{ab}$ با فرض در اختیار داشتن سه تایی (g^b, g^a, g) و نیز با فرض توانایی حل مسئله تصمیم دیفی-هلمن

مسئله نقطه تغییر

change point problem

[آمار] ردهای از شیوه‌های آماری (برآوردها، آزمون‌ها) برای تحلیل سری‌هایی از مشاهدات دارای ترتیب زمانی که در آن، مدل یک مشاهده می‌تواند در زمانی نامعلوم تغییر کند

مشاهده‌های همخطی مؤثر

collinearity-influential observations

[آمار] مشاهده‌هایی که حذف آنها از ماتریس طرح یک مدل وایزشی باعث تغییر نسبی بزرگ در عدد شرط (condition number) شود

مشخصه تحدب ← مشخصه کوژی

مسیر اولیه initial course

[دریایی] ۱. نخستین مسیری که مدیر عملیات جست‌وجو و نجات برای آغاز حرکت مشخص می‌کند ۲. نخستین مسیری که در ناوبری بر روی دایره عظیمه پیموده می‌شود

مسیر پوشانی channel masking

[موسیقی] فرایند انتخاب و اولویت دادن به مسیرهای میدی توسط آهنگساز برای بازپخش یک قطعه موسیقی خاص

مسیر تردد traffic lane

[دریایی] مسیری یک‌طرفه که جهت تردد شناورها در آن باید رعایت شود

مسیر توصیه‌ای advisory route, ADR¹

[نظامی، هوایی] مسیری که با توجه به خدمات توصیه‌ای تعیین شده است

مسیر میدی MIDI channel

[موسیقی] مسیری که داده‌های میدی از طریق آن انتقال می‌یابند و معمولاً دارای تقسیمات شانزده‌تایی است

مسئله تصمیم دیفی-هلمن

decisional Diffie-Hellman problem,
DDHP

← رمز] مسئله اخذ تصمیم درمورد برقراری رابطه $c=ab \pmod{q}$ براساس (ap, bp, cp) داده‌شده در گروه G از مرتبه q

مسئله دیفی-هلمن

Diffie-Hellman problem, DHP

مشخصه کوژی

characteristic of convexity

[ریاضی] برای فضای هنجیده X ، زیرینه همه عدهای نامنفی که به ازای آنها هنگ تحدب برابر با صفر است
م. مشخصه تحدب

مصرف درون رودی

instream water use

[محیط زیست] مصرف آب در داخل رودخانه توسط موجودات آبی و نیز برای فعالیت‌هایی مانند پرورش ماهی و تولید انرژی برقابی

مصرف سوخت

fuel consumption, fuel burn

[خودرو، ریلی، نظامی، هوایی] حجم یا جرم مشخصی از سوخت که در موتورها در واحد زمان مصرف می‌شود

مصرف ویژه سوخت

specific fuel consumption, SFC

[نظامی، هوایی] میزان جرمی سوختی که موتور برای تولید یک واحد توان یا نیروی کششی در ساعت مصرف می‌کند

مطالعات جنسیتی

gender studies

[م. زنان] حوزه میان رشته‌ای دانشگاهی که در آن ساختارهای جنسیت در جامعه، اغلب با توجه به طبقه، نژاد، جنس و دیگر مشخصه‌های اجتماعی تحلیل می‌شود

مطالعات زنان

women's studies

[م. زنان] مطالعات میان رشته‌ای در زمینه جایگاه اجتماعی و نقش و مشارکت زنان و روابط میان قدرت و جنسیت
م. زن شناسی

مطالعه زیست‌فراهمی

bioavailability study

[علوم دارویی] پژوهشی که برای بررسی میزان زیست‌فراهمی یک دارو در بدن انجام می‌شود

مطایبات زنانه

women's humour

[م. زنان] شکلی از بذله‌گویی و شوخی که بر پیوند و همبستگی اجتماعی و مقاومت و توانمندسازی زنان تأکید دارد و نابرابری اجتماعی و سیاسی را مورد توجه قرار می‌دهد
م. مزاح‌های زنانه

معادله آب‌ایستایی

hydrostatic equation

[جز] معادله‌ای که بنا بر آن مؤلفه قائم نیروی فشار برابر با نیروی گرانی است

معادله برآورد

estimating equation

[آمار] معادله‌ای شامل کمیت‌های مشاهده شده و یک کمیت مجهول که میزان این کمیت مجهول را برآورد می‌کند

معرف

presenter²

[سینما] فردی معمولاً معروف که فیلمی را حضوری یا به صورت برون‌تصویر معرفی می‌کند

معماری ابرگرا

cloud-oriented architecture, COA

[فنا. اطلاعات] معماری زیرساخت فناوری اطلاعات و برنامه‌های نرم‌افزاری که برای کاربرد در محیط‌های رایانش ابری بهینه‌سازی شده باشد

مغناطیس‌سنج چرخشی spinner magnetometer

[ژئوفیزیک] سنج‌افزاری که با چرخاندن نمونه، ولتاژ متناوب القایی را برای تعیین شدت و جهت میدان مغناطیسی اندازه‌گیری می‌کند

مغناطیس‌سنج نوردمشی optically pumped magnetometer

[ژئوفیزیک] نوعی مغناطیس‌سنج که شدت میدان مغناطیسی کلی را با استفاده از پسماند تقدیمی اتم‌های مغناطیسی در حالت گازی اندازه‌گیری می‌کند

مغناکشیسانی magnetoelasticity

[ژئوفیزیک] وابستگی مغناطش ماده فرومغناطیسی به کرنش کشسان ایجادشده در ماده

مفقودالاثر ← مفقودالاثر جنگی

مفقودالاثر جنگی missing in action, MIA

[نظامی] فردی که در میدان رزم، و نه در اقدامات تروریستی، به دلایل نامشخص مفقود شود یا محل او نامعلوم باشد
م. مفقودالاثر

مقاومت ویژه مختلط complex resistivity

[ژئوفیزیک] مقاومت ویژه‌ای ظاهری با بخش‌های حقیقی و موهومی

مغز سفال core¹

[باستان‌شناسی] قسمت میانی بدنه یک تکه سفال که معمولاً در زمان پخت بر اثر حرارت کم یا زیاد، زغالی و سیاه شده باشد

مغزه core²

[باستان‌شناسی] ستونی از لایه‌های زیرین سطح زمین که با استفاده از یک استوانه توخالی فلزی، استخراج می‌شود

مغزه ژرف‌دریایی deep sea core

[باستان‌شناسی] مغزه‌ای از یافته‌های اعماق اقیانوس که در بازسازی آب‌وهوای دوره‌های مختلف زمین‌شناسی به کار می‌رود

مغزه گرده‌شناختی pollen core

[باستان‌شناسی] مغزه‌ای از رسوبات خاک دریاچه‌ها و مرداب‌ها حاوی گرده‌های گیاهان یک مکان که تغییرات پوشش گیاهی را در یک دوره زمانی مشخص نشان می‌دهد

مغزه‌گیر piston corer

[باستان‌شناسی] وسیله‌ای برای برداشت مغزه‌هایی تا عمق بیست‌متری رسوبات کف اقیانوس به منظور استفاده از آنها در تاریخ‌گذاری فیزیکی و شیمیایی

مغزه یخی ice core

[باستان‌شناسی] ستون یخی حاصل از نمونه‌برداری مغزه‌ای از صفحات یخی قطب شمال و جنوب که محتوی لایه‌های فشرده یخ است و برای بازسازی دیرین‌اقلیم‌شناسی و تاریخ‌گذاری مطلق به کار می‌رود

پایه موتور و بال و بدنه هواگرد. گواهینامه دوره‌های نوع خاصی از هواگرد را نیز اخذ کرده است
مت. فن‌ورز گواهینامه‌دار
certificated technician

ملاک اطلاع information criterion
[آمار] ابزاری برای مقایسه مدل‌ها براساس میزان توازن بین برازش و پیچیدگی هر مدل

منارک آب‌سنگی reef pinnacle,
pinnacle reef, coral pinnacle,
pinnacle
[آقیانوس] ستون سنگی یا مرجانی منفرد و کوچکی که اغلب در نزدیکی سطح کولاب خوست تشکیل می‌شود

منحنی بتا Beta curve, pulse curve,
B factor curve
[ژئوفیزیک] نوعی منحنی که در تفسیر داده‌های قطبش القایی به کار می‌رود

منطقه ایمن سوخت‌گیری
fuelling safety zone,
refuelling safety zone
[نظامی. هوایی] منطقه‌ای با محدودیت‌های ویژه در پیشگاه برای سوخت‌گیری هواگرد

منطقه ساتش VTS area
[دریایی] محدوده تحت نظارت ایستگاه یا مرکز سامانه تردد شناورها (ساتش)

منطقه کور blind zone
[دریایی. نظامی] منطقه‌ای که در آن نشانک‌ها/سیگنال‌ها یا پژواک را نمی‌توان دریافت کرد

مقیاس ترتیبی ordinal scale,
ordinal level of measurement
[آمار] مقیاسی که در آن رسته‌ها از طریق جبر نابرابری‌ها (کمتر از و بیشتر از) در ارتباط با یکدیگر تعریف می‌شوند

مقیاس جهانی global scale
[جوا] در دسته‌بندی گردش‌های جوی، بزرگ‌ترین مقیاس با اندازه‌ای بیش از شعاع کره زمین
مت. مقیاس سیاره‌ای planetary scale

مقیاس سیاره‌ای ← مقیاس جهانی

مقیاس فاصله‌ای interval scale
[آمار] نوعی مقیاس اندازه‌گیری با ویژگی‌های مشابه مقیاس ترتیبی، ولی با فاصله یکسان بین واحدها در سراسر دامنه آن

مقیاس نسبیتی ratio scale,
ratio level of measurement
[آمار] نوعی مقیاس اندازه‌گیری با ویژگی‌های مشابه مقیاس فاصله‌ای، ولی دارای صفر واقعی به جای صفر قراردادی

مکان‌شناسی topology
[روان‌شناسی] مطالعه اشکال هندسی و تغییر شکل آنها در فضا و بررسی مفاهیم و بازتموذهای ذهنی آنها

مکانیک گواهینامه‌دار certificated mechanic
[نظامی. هوایی] فردی که پس از گذراندن دوره‌های

آمادگاه‌ها برای شرکت‌های بهره‌برداری قید می‌شود

engine, automotive engine, **موتور**
car engine

[خودرو] سامانه‌ای برای تبدیل نوعی انرژی غیرمکانیکی به انرژی مکانیکی به منظور تولید نیرو یا حرکت

water-cooled engine **موتور آب‌خنک**

[خودرو] موتور درون‌سوزی که در آن گرمای حاصل از احتراق از طریق گردش آب در یک مسیر بسته به محیط خارج انتقال می‌یابد و به این ترتیب سبب خنک شدن موتور می‌شود

aluminium engine **موتور آلومینیمی**

[خودرو] موتوری که قطعات اصلی آن از آلیاژهای آلومینیم ساخته می‌شود که سبک و ارزان و دارای استحکام مناسب است

combustion engine **موتور احتراقی**

[خودرو] موتوری که در آن انرژی مکانیکی از احتراق سوخت حاصل می‌شود

inclined engine, **موتور اُریب**
slant engine

[خودرو] نوعی موتور خطی که در آن محور سیلندرها نسبت به راستای قائم دارای زاویه است

موتور بس‌خوران
supercharged engine

[خودرو] موتوری شبیه به موتور پرخوران که به بس‌خوران مجهز است

منطقه هم‌گرایی درون‌حاره‌ای

intertropical convergence zone,
ITCZ, equatorial convergence zone

[جز] منطقه‌ای باریک که در آن بادهای بسامان دو نیمکره هم‌گرا می‌شوند

fitness landscape **منظر برازش**

[آینده‌پژوهی] بازنمود مسیرها و رابنده‌های شگفت که حالت‌های ممکن انطباق یک سامانه پیچیده با محیطش را نشان می‌دهد

semen, seminal fluid **منی**

[سلامت] ترشحات نسبتاً غلیظ و سفید اندام تناسلی مرد که در طی انزال از پیشاب‌راه خارج می‌شود و حاوی زامه است

مواجهه بوم‌شناختی

ecological exposure

[جنگل] قرار گرفتن اندامگان‌های غیرانسانی در معرض یک عامل شیمیایی یا پرتونگاشتی یا زیستی

herbal materials **مواد گیاهی**

[ء گیاهان دارویی] مواد پایه برای تولید محصول نهایی گیاهان دارویی که از طریق استخراج یا جداسازی یا تصفیه یا تغلیظ یا دیگر فرایندهای زیستی یا فیزیکی به دست می‌آیند

موافقت‌نامه دسترسی

access agreement

[ریلی] موافقت‌نامه‌ای که هر کشور باتوجه‌به ضوابط قانونی داخلی و روال‌های بین‌المللی و رسمی به تصویب می‌رساند و در آن شرایط دسترسی به شبکهٔ ریلی و ایستگاه‌ها و

flat engine, **موتور تخت**
horizontally opposed engine,
flat cylinder, flat opposed-piston
engine, engine with horizontally
opposed cylinders, engine with
opposed cylinders, opposed-cylinder
engine, boxer engine, boxer

[خودرو] موتوری که سیلندره‌ای آن در یک
صفحه روبه‌روی هم قرار گرفته است

موتور تک‌سیلندر
single-cylinder engine

[خودرو] موتوری که تنها دارای یک سیلندر
است

موتور تک‌میلرو
single-overhead camshaft, SOHC

[خودرو] موتور میل‌بادام‌کروی که یک
میل‌بادامک برای باز و بسته کردن سوپاپ‌ها
دارد

موتور تمام‌سوز lean-burn engine

[خودرو] موتوری که در آن، با تأمین اکسیژن
کافی، سوخت به‌طور کامل می‌سوزد و
آلاینده‌های کمتری تولید می‌کند

موتور جلوبو ← خودروی موتور جلوبو

rotary engine, **موتور چرخشی**
rotary piston engine

[خودرو] موتور درون‌سوزی که در آن
به‌جای پیستون رفت‌وبرگشت از قطعه‌ای
دوار برای ایجاد حرکت دورانی استفاده
می‌شود

fuel-injected engine, **موتور پاشانه‌ای**
fuel injection engine,
injection engine

[خودرو] موتوری که در آن به‌جای کاربراتور از
سامانه سوخت‌پاشی استفاده می‌شود

موتور پاشش غیرمستقیم
indirect injection engine,
pre-combustion engine

[خودرو] موتوری که در آن احتراق از منطقه
پیش‌احتراق آغاز می‌شود و سپس به منطقه
اصلی احتراق گسترش می‌یابد

موتور پاشش مستقیم
direct injection engine

[خودرو] موتوری که در آن از سامانه پاشش
مستقیم استفاده می‌شود

موتور پُرتراکم
high compression engine

[خودرو] موتور درون‌سوزی که نسبت تراکم آن
بیشتر از یک به ده باشد

موتور پرخوران turbocharged engine

[خودرو] موتوری که به پرخوران مجهز است

موتور پنج‌سیلندر
five cylinder engine

[خودرو] موتور درون‌سوزی که در آن پنج
سیلندر در یک خط چیده شده‌اند

موتور پیستونی piston engine

[خودرو] موتور درون‌سوزی که در آن انتقال
نیروی حاصل از احتراق، از طریق پیستون انجام
می‌شود

موتور خورجینی کم‌زاویه VR engine

[خودرو] نوعی موتور خورجینی که زاویه سیلندره‌ای دو ردیف آن حدود ۱۵ درجه است

موتور دوازده‌سیلندر

twelve-cylinder engine

[خودرو] موتوری که دارای دوازده سیلندر است

موتور دوخورجینی W-engine

[خودرو] موتوری شبیه به موتور خورجینی که سیلندره‌ای آن در سه صفحه زاویه‌دار نسبت به هم، شبیه به حرف دبلیو، قرار دارند

موتور دوسوپاپ two-valve engine

[خودرو] موتوری که هر سیلندر آن دو سوپاپ دارد

موتور دومیلرو

double overhead camshaft, DOHC,
double overhead cam,
twin overhead camshaft,
twin overhead cam, TOC,
dual overhead camshaft

[خودرو] موتور میل‌بادامک‌روی که دو میل‌بادامک در بالای سیلندرها دارد

موتور دیزلی diesel engine,

diesel oil engine,

automotive diesel engine,

injection oil engine, compression

ignition engine, CI engine

[خودرو] موتوری که در آن از گازوئیل به‌عنوان سوخت استفاده می‌شود و گیرانش آن از نوع گیرانش تراکمی است

موتور چهارزمانه

four-stroke cycle engine,
four-stroke power cycle,
four-stroke engine,
four-cycle engine, four-stroke
internal combustion engine

[خودرو] موتوری که هر چرخه کاری آن شامل چهار مرحله مکش و تراکم و احتراق و تخلیه است

موتور چهارسیلندر

four-cylinder engine

[خودرو] موتوری که دارای چهار سیلندر است که در یک خط، گاه به شکل خورجینی و گاه در یک صفحه، در مقابل یکدیگر چیده شده‌اند

موتور خشک crate motor

[خودرو] موتوری نو که هنوز از آن استفاده نشده است

موتور خطی in-line engine,

in-line cylinder engine,
straight engine

[خودرو] موتوری که سیلندره‌ای آن در یک ردیف در کنار هم قرار دارند

موتور خفه‌کرده flooded engine

[خودرو] موتوری که به دلیل ورود بیش‌ازاندازه سوخت به داخل سیلندره‌ای آن روشن نشود

موتور خورجینی V-type engine,

V-engine, V-type motor

[خودرو] نوعی موتور درون‌سوز با تعداد سیلندره‌ای زوج و یک میل‌لنگ که سیلندره‌ای آن در دو صفحه زاویه‌دار معمولاً ۶۰ یا ۹۰ درجه نسبت به هم قرار دارند

- موتور عقب ← خودروی موتور عقب**
 side-valve engine, **موتور سوپابغل**
 SV engine, L-head engine,
 flathead engine
 [خودرو] موتور درون سوزی که در آن سوپاپ‌ها
 در دیواره جانبی سیلندر تعبیه شده‌اند
- موتور سوخته blown engine**
 [خودرو] موتوری که به دلیل آسیب دیدگی شدید
 قطعات داخلی آن نیاز به تعمیر اساسی یا
 تعویض داشته باشد
- موتور سه سوپاپ three-valve engine**
 [خودرو] موتوری که هریک از سیلندره‌ای آن
 دارای دو سوپاپ هوا و یک سوپاپ دود است
- موتور شانزده سوپاپ sixteen valve engine**
 [خودرو] موتور درون سوز چهار سیلندری که
 هریک از سیلندره‌ای آن دو سوپاپ هوا و دو
 سوپاپ دود دارد و در نتیجه، در قیاس با موتور
 دوسوپاپ، بازده بیشتری دارد
- موتور شش سیلندر six-cylinder engine**
 [خودرو] موتوری که شش سیلندر دارد که ممکن
 است خطی یا خورجینی چیده شده باشند
- موتور طولی longitudinal engine, north-south layout**
 [خودرو] موتوری که در جهت محور طولی
 خودرو نصب می‌شود
- موتور عرضی transverse engine, east-west layout**
 [خودرو] موتوری که در عرض و عمود بر محور
 طولی خودرو نصب می‌شود
- موتور کاربراتوری carburetor engine**
 [خودرو] موتوری که در آن، به جای تزریق
 سوخت، مخلوط شدن سوخت و هوا در داخل
 کاربراتور انجام می‌شود
- موتور کم تراکم low compression engine**
 [خودرو] موتور درون سوزی که نسبت تراکم آن
 کمتر از یک به ده باشد
- موتور کورس بلند long stroke engine, undersquare engine**
 [خودرو] موتوری که در آن طول جابه جایی
 پیستون‌ها بیش از قطر داخلی سیلندر است
- موتور کورس کوتاه short stroke engine, oversquare engine**
 [خودرو] موتوری که در آن طول جابه جایی
 پیستون‌ها کمتر از قطر داخلی سیلندر است
- موتور گنبدی hemi-spherical engine, hemi engine, hemi**
 [خودرو] موتوری که محفظه احتراق آن
 گنبدی شکل است
- موتور متوازن balanced engine**
 [خودرو] موتور درون سوزی که در آن
 وزن قطعات دارای حرکت رفت و برگشت،
 همچون پیستون و شاتون، در همه سیلندرها
 برابر است

موتور مکش طبیعی

naturally aspirated engine,
unsupercharged engine,
normally aspirated engine,
induction engine

[خودرو] موتوری که در آن، برخلاف موتورهای
بس‌خوران و پرخوران، هوا با فشار هوای جو
وارد سیلندر می‌شود

موتور میل‌رابط کوتاه

high camshaft engine, HC engine

[خودرو] نوعی موتور میل‌بادامک‌زیر که در آن
میل‌بادامک بسیار نزدیک به سرسیلندر قرار
می‌گیرد و به این ترتیب، از میل‌رابط سوپاپ
کوتاه‌تری استفاده می‌شود

موتور میل‌لنگ بلند

long block engine
[خودرو] موتوری که هم طول بدنه و
هم طول میل‌لنگ آن در قیاس با موتورهای
چهارسیلندر خطی و موتورهای خورجینی
بلندتر است

موتور میل‌لنگ کوتاه

short block engine

[خودرو] موتوری که طول بدنه و میل‌لنگ
آن کوتاه‌تر از موتورهای شش‌سیلندر خطی
است

موتور نعلی

U-engine,
double bank engine, twin bank
engine, double row engine,
H-engine, H-block

[خودرو] نوعی موتور درون‌سوز که سیلندرهای
آن در دو ردیف موازی به شکل نعل قرار دارند
و میل‌لنگ‌های آنها با چرخ‌دنده یا زنجیر به هم
متصل‌اند

موتور وانکل

Wankel engine

[خودرو] نوعی موتور چرخشی دارای قطعه
چرخان سه گوش که حول محور خارج از مرکز
می‌چرخد

موتور وسط ← خودرو موتور وسط**موتور میان‌کورس**

square engine

[خودرو] موتوری که در آن طول
جابه‌جایی پیستون‌ها برابر با قطر داخلی سیلندر
است

موتور میان‌میل

camshaft-in-head engine,
CIH engine, cams-in-head engine

[خودرو] موتوری از خانواده موتورهای
میل‌بادامک‌زیر که در آن میل‌بادامک در داخل
سرسیلندر نصب شده است

موتور میل‌بادامک‌رو

overhead camshaft engine,
OHC engine, overhead camshaft

[خودرو] موتوری که میل‌بادامک آن در بالای
سیلندرها قرار دارد و فاصله بین بادامک و
سوپاپ‌های آن خیلی کوتاه است

موتور میل‌بادامک‌زیر

pushrod engine, overhead valve engine, OHV engine,
I-head engine, valve-in-head engine

[خودرو] موتوری که میل‌بادامک آن در پایین
سیلندرها قرار دارد و سوپاپ‌ها از طریق
میل‌رابط‌های سوپاپ‌ها باز و بسته می‌شوند

[ژئوفیزیک] موجک دونمونه‌ای [a.b] هرگاه $|a| > |b|$ باشد

موردجویی ← موردجویی جنسی

موردجویی جنسی cruising for sex

[سلامت] تلاش برای پیدا کردن شریک جنسی معمولاً موقت و زودگذر از طریق گشت زدن با ماشین یا پیاده‌روی در خیابان

مت. موردجویی cruising

مولد تپ همگامی

sync pulse generator, SPG,
sync motor, sync-signal generator,
sync generator,
synchronizing generator

[سینما] مولدی الکترونیکی که از طریق ایجاد تپ‌های همگامی تصویر دوربین‌های تلویزیونی را با تصویر گیرنده‌های تلویزیونی هماهنگ می‌کند

مولکول‌پروری molecular farming,
molecular pharming,
molecular agriculture, biofarming

[ژن‌شناسی] استفاده از گیاهان یا حیوانات تراژن برای تولید مواد موردنیاز در صنعت داروسازی

مؤنث female²
[م. زنان] مربوط به جنس مؤنث

مهاجم ایستا static adversary

[م. مهاجمی که در ابتدای اجرای قرارداد تصمیم بگیرد که به کدام طرف قرارداد حمله کند

موتور هواخنک air-cooled engine

[خودرو] موتور درون‌سوزی که در آن انتقال گرمای ناشی از احتراق از طریق پره‌های روی بدنه موتور صورت می‌گیرد و به این ترتیب موتور خنک می‌شود

موجک wavelet

[ژئوفیزیک] تپ لرزه‌ای شامل تنها چند دوره

موجک آمیخته‌فاز mixed-phase wavelet

[ژئوفیزیک] موجکی که پس از تفکیک تبدیل Z آن به موجک‌های دونمونه‌ای، به صورت موجک‌های کمینه‌فاز و بیشینه‌فاز ظاهر شود

موجک بیشینه‌فاز maximum-phase wavelet

[ژئوفیزیک] موجک دونمونه‌ای [a.b] هرگاه $|b| > |a|$ باشد

موجک پایه basic wavelet,
embedded wavelet,
equivalent wavelet

[ژئوفیزیک] موجک بازتابی از تک‌بازتابنده مثبت در حوزه زمان هنگامی که تابش عمودی باشد

موجک ریکر Ricker wavelet

[ژئوفیزیک] موجکی از نوع فاز صفر که از مشتق دوم تابع گوسی یا مشتق سوم تابع چگالی احتمال بهنجار به دست می‌آید

موجک کمینه‌فاز minimum-phase wavelet

انتهی|هریک از مهارت‌های دست و بدن نوزاد
انسان در دریافت اولین غذاهای مکمل بعد از
شیر مادر

مه بام وارونگی high inversion fog

[جز] مه جدا شده از سطح زمین که به دلیل وجود
وارونگی بر فراز آن به طور کامل از بین
نمی‌رود

مه تابشی radiation fog, ground fog

[جز] نوع معمول مه که بر اثر سرمایش تابشی
شبهانه سطح زمین و کاهش دمای هوا تا نقطه
شبنم یا پایین‌تر از آن تشکیل می‌شود

مهره چفته voussoir

[معماری] هر یک از قسمت‌های دوزنقه‌ای در
چفته‌های معماری مغرب‌زمین، معمولاً از جنس
سنگ یا آجر

مهره چفته کنگره‌ای stepped voussoir

[معماری] مهره‌ای که لبه فوقانی آن را صاف
می‌کنند تا با رج ساخت‌مایه‌های پیرامون هم‌تراز
شود

مهمانخانه اصلی flagship hotel

[گردشگری] مهم‌ترین مهمانخانه در یک مجموعه از
مهمانخانه‌های زنجیره‌ای
مت. هتل اصلی

مهمانخانه اقتصادی budget hotels

[گردشگری] مهمانخانه‌هایی که معمولاً فقط اتاق و
سرویس بهداشتی دارند و نسبتاً ارزان قیمت‌اند
مت. هتل اقتصادی

مهاجم پویا dynamic adversary, adaptive adversary

[ء رمز] مهاجمی که در طول اجرای قرارداد
تصمیم بگیرد که به کدام طرف قرارداد حمله
کند

مهاجم ریز تک small forward

[ورزش] در بسکتبال، بازیکن گوش کوتاه‌قدی که
اغلب ماهرترین بازیکن تیم است

مهاجم غیرفعال passive adversary

[ء رمز] مهاجمی که فقط با جست‌وجو در
اطلاعات برخی طرف‌های قرارداد و بدون تغییر
دادن آنها، سعی در فهم اطلاعات ورودی سایر
طرف‌های قرارداد دارد

مهاجم فعال active adversary

[ء رمز] مهاجمی که علاوه بر شنود اطلاعات
طرف‌های قرارداد می‌تواند امکان تخطی آنها را
از قراردادهای نیز فراهم کند

مهاجم قدرتی power forward

[ورزش] در بسکتبال، بازیکن گوش قوی و
پرتابگری که می‌تواند نقش بازیکن میانی را
بازی کند

مهار بلایا disaster control

[نظامی] اقداماتی که قبل یا بعد از بروز اقدام
خصمانه یا حوادث طبیعی یا خرابکارانه یا در
هنگام بروز آنها برای کاهش خسارات و
صدمات و آثار احتمالی آنها انجام می‌شود

مهارت غذاگیری feeding skill

- مهمانخانه تجاری** commercial hotel
[گردشگری] مهمانخانه‌ای که به مسافران فعال در حوزه کسب‌وکار یا تجارت اختصاص دارد
مت. هتل تجاری
- مهمانخانه فرسوده** fleabag
[گردشگری] مهمانخانه یا هر اقامتگاه دیگری که کثیف و فرسوده باشد
مت. هتل فرسوده
- مهمانخانه چهارستاره ممتاز** B hotel
[گردشگری] مهمانخانه چهارستاره‌ای که خدمات و تسهیلاتی مشابه مهمانخانه‌های پنج‌ستاره ارائه می‌دهند، اما ممکن است اتاق‌ها کمی کوچک‌تر و تزیینات آنها نیز متفاوت باشد
مت. هتل چهارستاره ممتاز
- مهمانخانه کلبه** lodge hotel¹
[گردشگری] مهمانخانه‌ای با اتاق‌هایی در ساختمان‌های مجزای چوبی یا روستایی
مت. هتل کلبه
- مهمانخانه گذری** transit hotel
[گردشگری] مهمانخانه‌ای برای مسافرانی که عازم مقصدهای دیگرند
مت. هتل گذری
- مهمانخانه مالک‌گردان** owner-managed hotel
[گردشگری] مهمانخانه‌ای که مالک و مدیر یک نفر است
مت. هتل مالک‌گردان
- مهمانخانه خشک** temperance hotel
[گردشگری] مهمانخانه‌ای که در آن مشروبات الکلی ارائه نمی‌شود
مت. هتل خشک
- مهمانخانه درجه یک** first class hotel
[گردشگری] گران‌ترین و راحت‌ترین نوع مهمانخانه
مت. هتل درجه یک
- مهمانخانه ساحلی** beach hotel
[گردشگری] مهمانخانه‌ای که در ساحل یا نزدیک به آن واقع شده است
مت. هتل ساحلی
- مهمانخانه مالکیت مشترک** condo hotel, condominium hotel, condotel
[گردشگری] مهمانخانه‌ای که ویلا یا اتاق‌های آن به مالکان متعدد تعلق دارد و در زمان‌هایی که مالکان از آنها استفاده نمی‌کنند، در اختیار مسافران قرار می‌گیرد
مت. هتل مالکیت مشترک

مهندسی پروتئین protein engineering

[ژن‌شناسی] بهبود کیفیت خواص فیزیکی و شیمیایی یک پروتئین طبیعی برای استفاده از آن در فرایندهای زیست‌فناورانه

مهمانخانهٔ مجتمع lodge hotel²

[گردشگری] ساختمان اصلی یک مهمانخانهٔ بزرگ در یک بوستان یا یک مجتمع ورزشی
متر. هتل مجتمع

میارام ← میانای مغز-رایانه

میان interface

[باستان‌شناسی] حد فاصل میان دو واحد لایه‌نگاری یا پدیدار در کاوش‌های باستان‌شناختی

مهمانخانهٔ محفظه‌ای capsule hotel

[گردشگری] مهمانخانه‌ای که اتاق‌های آن بسیار کوچک و باریک و به شکل محفظه‌های قفل‌شو است
متر. هتل محفظه‌ای

میان‌اقلیم mesoclimate

[جز] اقلیم یک منطقهٔ جغرافیایی کوچک به طول چند ده تا چند صد کیلومتر با تنوع گیاهی، شیب زمین، پیکرهٔ آب و مناطق شهری گوناگون که در اقلیم وسیع‌تری در کلان‌اقلیم قرار دارد

مهمانخانهٔ مستقل independent hotel

[گردشگری] مهمانخانه‌ای که هیچ وابستگی زنجیره‌ای یا امتیازی (franchise) ندارد
متر. هتل مستقل

میان‌اقلیم‌شناسی mesoclimatology

[جز] مطالعهٔ میان‌اقلیم

مهمانخانهٔ وابسته affiliated hotel

[گردشگری] مهمانخانه‌ای که عضو یک سامانهٔ زنجیره‌ای یا ارجاعی یا امتیازی (franchise) است
متر. هتل وابسته

میانای برنامه‌سازی کاربردی

application programming interface

[فنا. اطلاعات] مجموعه‌ای از اشیا که به برنامهٔ کاربردی امکان می‌دهد با منابعی مانند سامانهٔ عامل یا پرونده یا برنامهٔ کاربردی دیگری ارتباط برقرار کند

مهمانخانه‌های زنجیره‌ای chain hotels

[گردشگری] مهمانخانه‌هایی که به شکل امتیازی (franchise) یا جنبی تحت نظارت یک مجموعه یا گروهی از مهمانخانه‌های زنجیره‌ای هستند
متر. هتل‌های زنجیره‌ای

میانای برنامهٔ کاربردی

application program interface

[فنا. اطلاعات] میانای سامانهٔ عامل و برنامه‌های کاربردی که نحوهٔ ارتباط این دو را با یکدیگر مشخص می‌کند

مهمانسرای ژاپنی ryokan

[گردشگری] نوعی مهمانسرای سنتی به سبک ژاپنی واقع در باغی با سراچه‌ها یا اتاق‌های خصوصی که سرویس بهداشتی مشترک دارند و معمولاً غذا در اتاق‌ها ارائه می‌شود

API اختصار. م. ب. ک.

میانای تخریبی

interface of destruction

[باستان‌شناسی] میانایی که بر اثر کندوکاو و فعالیت‌های بعدی در یک واحد لایه‌نگاری معین به وجود آمده باشد

میانای داده‌های سازی

musical instrument digital interface

[موسیقی] قراردادی رقمی که داده‌های مربوط به مجموعه اعمال و حالات اجرایی نوازنده را مشخص می‌کند و انتقال می‌دهد
اخت. میدی
MIDI

میانای دوره‌ای

[باستان‌شناسی] میانایی که مجموع میانه‌های بین‌لایه‌ای یک دوره را از دوره بعد مشخص می‌کند

میانای کارکردی

functional interface
[فتا. اطلاعات] میانایی که فقط یک روش انتزاعی دارد و معمولاً فقط یک عمل انجام می‌دهد

میانای مدیریت داده‌های ابر

cloud data management interface

[فتا. اطلاعات] نوعی میانای کارکردی که در برنامه‌های کاربردی برای ایجاد و بازیابی و روزآمد کردن و حذف عناصر داده‌ای در ابر از آن استفاده می‌شود

میانای مغز-رایانه

brain-computer interface,
mind-machine interface, MMI,
direct neural interface, DNI,
synthetic telepathy interface, STI,
brain-machine interface, BMI

[فتا. اطلاعات] میانای پیشرفته‌ای که نشانک‌های فعالیت مغز را به فرمان‌های قابل استفاده تبدیل می‌کند

BCI

مت. میارام

میانای میدی

MIDI interface
[موسیقی] افزارهای جانبی که امکان دریافت و ارسال پیام‌های میدی و داده‌های آن را برای رایانه فراهم می‌کند

میاننتین

intein, protein intron,
internal protein sequence,
intervening protein sequence, IVPS,
intervening sequence, IVS

[ژن‌شناسی] هر توالی آمینواسید پروتئین پیش‌ساز که در حین پیرایش پروتئین حذف می‌شود

میان‌وعده

between meal
[تغذیه] غذایی در میان وعده‌های اصلی غذا

میان‌یخساری

میدان بُرداری صفرناشونده

nonvanishing vector field

[ریاضی] میدانی بُرداری که هیچ‌گاه صفر نمی‌شود

میدی

میزان تفکیک مسیر

channel separation

[موسیقی] میزان هم‌شنوی یا تداخل نشانک بین دو مسیر

میزان سوخت‌وساز ورزشی

← آهنگ سوخت‌وساز ورزشی

میگرن، migraine, migraine headache, sick headache

[پایه پزشکی] عارضه‌ای عموماً وراثتی که شامل حملات دوره‌ای سردردهای رگ‌زاد یک‌طرفه در ناحیه گیجگاهی می‌شود

میگرن عصبی، migrainous neuralgia, cluster headache, Horton disease, vasomotor headache

[پایه پزشکی] سردرد یک‌طرفه‌ای در پیشانی و بالای چشم که با افزایش دمای ناحیه دردناک و ریزش اشک و آب‌بینی همراه است
من: پی‌میگرن

میل جنسی، sexual desire

[سلامت] تمایل توأم با آگاهی ذهنی برای کسب رضایت جنسی بدون در نظر گرفتن فعالیت جنسی

میل جنسی پاسخی

responsive sexual desire

[سلامت] میل جنسی در زنانی که در یک رابطه درازمدت، میل جنسی خودبرانگیخته در آنها نیست یا کم است، اما با برانگیختگی در یک زمینه عاشقانه، این میل در آنها ایجاد می‌شود

میله سوخت‌نما، dipstick

[نظامی، هوایی] میله‌ای مدرج در زیر منبع سوخت هواگرد برای تعیین سریع میزان سوخت

میله سوخت‌نمای قطره‌ریز، drip-stick gauge

[نظامی، هوایی] میله‌ای همراه با یک شناور در زیر مخزن سوخت هواگرد که در هنگام اندازه‌گیری میزان سوخت آویزان می‌شود و به‌محض چکیدن سوخت درجه‌های روی آن حجم سوخت را نشان می‌دهد

میله میزان، drift pin

[ریلی] میله‌ای فولادی با سطح مقطع متغیر که در صفحه اتصال درز ریل، برای همراستا کردن سوراخ‌های صفحه و ریل، به کار می‌رود و نصب پیچ را امکان‌پذیر می‌سازد

ن

heterozygous

ناجورزاگ^۲

[ژن‌شناسی] مربوط به موجود ناجورتخم.

مت. ناجورتخم^۲

heterozygosis,
heterozygosity

ناجورزاگی

[ژن‌شناسی] برخورداری از بگره‌های نامشابه در یک یا چند جایگاه از قطعات فام‌تنی هم‌ساخت

مت. ناجورتخمی

depression²

ناحیهٔ وافشار

[جز] ناحیه‌ای کم‌فشار با گردش چرخندی

مت. وافشار

decentration

ناخودمحوری

[روان‌شناسی] در نظریهٔ تحول شناختی پیاژه، گذر تدریجی کودک از خودمحوری به درک مشترک با دیگران از واقعیت

off station

نادرجا

[دریایی] ویژگی نشان‌فرست یا شناوه یا شناوری که به دلایل مختلف در محل مشخص‌شده در نقشه قرار نداشته باشد

static instability, hydrostatic instability

[جز] توانایی شارهٔ ساکن در ایجاد حرکت تلاطمی تنها بر اثر عامل شناوری

ناپایداری همرفتی

convective instability,
potential instability,
thermal instability

[جز] نوعی ناپایداری که در آن نیروی شناوری حاصل از قرارگیری شارهٔ سنگین بر روی شارهٔ سبک بر نیروی گران‌روی چیره می‌شود

ناجورتخم^۱ ← ناجورزاگ^۱

ناجورتخم^۲ ← ناجورزاگ^۲

ناجورتخمی ← ناجورزاگی

heterozygote

ناجورزاگ^۱

[ژن‌شناسی] موجودی دارای یک جفت بگرهٔ متفاوت برای بروز یک صفت
مت. ناجورتخم^۱

nanopowder

نانوپودر

[ع] نانوفناوری | مجموعه‌ای از نانوذرات

nanoshell

نانوپوسته

[ع] نانوفناوری | پوششش نانویی بر روی
نانوساختارها

nanopore

نانوتخلخل

[ع] نانوفناوری | منفذی با ابعاد نانو

nanobelt

نانوتسمه

[ع] نانوفناوری | نانوساختاری با سطح مقطع
مستطیل که معمولاً عرض آن ۳۰ تا ۳۰۰ نانومتر
است و نسبت عرض به ضخامت آن معمولاً ۵ تا
۱۰ است

nanovoid

نانوتهی‌جا

[ع] نانوفناوری | فضای خالی در مقیاس نانو که
به‌صورت حباب یا حفره یا ترک در مواد ذره‌ای
یا فاز جامد ظاهر می‌شوند

nanocluster

نانوخوشه

[ع] نانوفناوری | گروهی از اتم‌ها یا مولکول‌هایی که
بزرگ‌ترین بعد کلی آنها فقط چند نانومتر است

nanomanipulator

نانودستکاری‌کننده

[ع] نانوفناوری | دستگاهی برای کار بر روی اشیایی
در ابعاد نانو

nanoclay

نانورُس

[ع] نانوفناوری | نانوذراتی از جنس سیلیکات معدنی
لایه‌ای

نادیده‌گیری احتمالات

neglect of probability

[آینده‌پژوهی] گرایش افراد به نادیده گرفتن
احتمالات در زمان تصمیم‌گیری در وضعیت
عدم قطعیت

ناسازنمای ارزش ثابت

← ناسازنمای ارزش سی

ناسازنمای ارزش سی

C value paradox

[ژن‌شناسی] اختلاف بین ارزش ثابت یک اندامگان
و پیچیدگی تکاملی آن
متن. ناسازنمای ارزش ثابت

nanostrip

نانوباریکه

[ع] نانوفناوری | باریکه‌ای نامنظم از یک ماده که
عرض آن در مقیاس نانو است و طول آن
بسیار بزرگ‌تر از عرض آن است

nanosheet

نانوبرگ

[ع] نانوفناوری | صفحه‌ی نازکی که یک بعد آن در
مقیاس نانو و دو بعد دیگر آن بسیار بزرگ‌تر
است و شکل هندسی آن ممکن است نامنظم
باشد

nanodispersion

نانوپراکنش

[ع] نانوفناوری | پراکنده شدن نانوذرات در ماده‌ی
دیگر

nanomedicine

نانوپزشکی

[ع] نانوفناوری | کاربرد نانوفناوری در پزشکی و
رشته‌های وابسته

[۱- نانوفناوری] هریک از فازهای مجرد مواد در ابعاد نانو که ویژگی‌هایی از قبیل بازتاب و جذب و رسانش آن تابعی از ویژگی‌های ابعاد فضایی همان فاز است

نانوساختار nanostructure

[۱- نانوفناوری] ساختاری که حداقل یکی از ابعاد فیزیکی آن کوچک‌تر از ۱۰۰ نانومتر است و گستره‌ای از خوشه‌های اتمی تا لایه‌های نانوسنجشی (nanometric) را در بر می‌گیرد

نانوکاوک nanocavity

[۱- نانوفناوری] فضایی خالی در ابعاد نانو در ماده

نانوساختاری nanostructured

[۱- نانوفناوری] مربوط به نانوساختار یا دارای ویژگی‌های نانوساختار

نانوگوی nanosphere

[۱- نانوفناوری] گویی با یک لایه متشکل از اجزایی شش ضلعی با ابعاد ۱ تا ۱۰۰ نانومتر

نانوسامانه nanosystem

[۱- نانوفناوری] سامانه‌ای در مقیاس نانو که عناصر الکترونیکی و غیرالکترونیکی را یکپارچه می‌کند

نانولوله دستواری chiral nanotube

[۱- نانوفناوری] نانولوله‌ای که اتم‌های کربن در راستای قطر آن به صورت یکدرمیان بالا و پایین قرار گرفته‌اند

نانوسیم رمزینهدار barcoded nanowire

[۱- نانوفناوری] نانوسیم‌های فلزی قابل تشخیص نوری که از قطعه‌های متفاوت هم‌راستا تشکیل می‌شوند

نانولوله زیگزاگی zigzag nanotube

[۱- نانوفناوری] نانولوله‌ای که اتم‌های کربن در راستای عرض آن به صورت یکدرمیان بالا و پایین و به شکل زیگزاگ قرار گرفته‌اند

نانوشاره nanofluid

[۱- نانوفناوری] شاره‌ای که ذرات نانویی در آن پراکندگی پایدار دارند

نانولوله صندلی‌دار armchair nanotube

[۱- نانوفناوری] نانولوله‌ای که اتم‌های کربن در راستای طول آن به صورت یکدرمیان بالا و پایین و به شکل صندلی قرار گرفته‌اند

نانوشیمی nanochemistry

[۱- نانوفناوری] مطالعه شیمیایی و تجزیه و تحلیل مواد در مقیاس نانو

نانوماده nanomaterial

[۱- نانوفناوری] ماده‌ای که به دلیل ابعاد و ساختار نانوسنجشی (nanometric) دارای خصوصیات ویژه و متمایز از دیگر مواد است

نانوصافی nanofilter

[۱- نانوفناوری] صفحه‌ای با منافذی در گستره ۱ تا ۱۰۰ نانومتر برای تفکیک اجزای خاص

نانوفاز nanophase

(ضخامت) آن در مقیاس نانو و دو بُعد دیگر آن بسیار بزرگ‌تر است

نانوهسته nanocore

[۱] نانوفناوری | بخش داخلی یک نانوذره که با نانوماده‌ای متفاوت با آن پوشیده شده است

ناوردای تصویر image invariant

[نقشه‌برداری] آن دسته از خصوصیات تصویر، مانند میزان روشنایی، که با تغییر مؤلفه‌های دوربین تغییر نمی‌کند

ناوۀ بادپناه ← وافشار کوهساری

ناوۀ دینامیکی ← وافشار کوهساری

ناهم‌زمانی décalage

[روانشناسی] در نظریۀ تحول شناختی پیاژه، تحول و کسب مهارت‌های شناختی براساس ترتیب ثابت

ناهم‌زمانی افقی horizontal décalage

[روانشناسی] در نظریۀ تحول شناختی پیاژه، تحقق امور در محدوده یک مرحله خاص از تحول براساس ترتیب ثابت

ناهم‌زمانی عمودی vertical décalage

[روانشناسی] در نظریۀ تحول شناختی پیاژه، توالی ثابتی که در طی آن مراحل مختلف تحول پدید می‌آید

ناهم‌زمانی مورب oblique décalage

[روانشناسی] کارکرد مقدماتی یک تحول که حاکی از تحول این کارکرد در آینده است

نانومعماری nanoarchitecture

[۱] نانوفناوری | ساختاربندی و سازمان‌دهی اجزای قابل‌تشخیص در ابعاد نانو برای تولید ساختارها و موادی که خواص دقیق و قابل‌پیش‌بینی داشته باشند

نانومواد nanomaterials

[۱] نانوفناوری | موادی در ابعاد نانو شامل نانوحندسازه‌ای‌ها، نانوذره‌ها، نانوفیلم‌ها و نانوسیم‌ها

نانومهره nanobead, nanodots, nanocrystals, quantum beads

[۱] نانوفناوری | مهره‌هایی با قطر یک‌دهم تا ده میکرومتر

نانومیله nanorod

[۱] نانوفناوری | نانولیفی راست و توپُر

نانونامیزه‌سازی nanoemulsification

[۱] نانوفناوری | نوعی نامیزه‌سازی که در آن قطرات فوق‌ریز مایعی در مایع دیگر به‌طور یکنواخت توزیع می‌شوند

نانونقص ← نقص نانویی

نانونوار nanoribbon

[۱] نانوفناوری | نانولیفی با سطح مقطع مستطیل که نسبت طول به عرض آن بزرگ‌تر از ۲ به ۱ باشد

نانوورق nanoplate

[۱] نانوفناوری | صفحه‌ای که یکی از ابعاد

اِذَنوِیْزِیک | نوعی برداشت الکتریکی که در آن ولتاژهای جفت‌الکترودهای مجاور که در یک راستا چیده شده‌اند مقایسه می‌شود

ناهمسانی
mismatch
[ورزش] در بسکتبال، عدم تناسب حریفان از لحاظ قد یا سرعت یا مهارت

نسبت تباین تصویر
image contrast ratio
[نقشه‌برداری] نسبت بازتابندگی روشن‌ترین و تاریک‌ترین بخش‌های یک تصویر

ناهمگاهی
out-of-sync, off-sync
[سینما] ناهماهنگی صدا و تصویر

نسبت تراکم CR^2 , compression ratio, engine compression ratio
[خودرو] نسبت حجم کل سیلندر، هنگامی‌که پیستون در نقطهٔ مرگ پایین (bottom dead centre) قرار دارد، به حجم سیلندر، هنگامی‌که پیستون در نقطهٔ مرگ بالا (top dead centre) قرار دارد

ناهنجاری‌زا
teratogen
[علوم دارویی] دارویی که مصرف آن در مرحلهٔ خاصی از بارداری باعث پیدایش نقص در جنین شود

نُت میدی
MIDI note
[موسیقی] نوعی پیام مسیر میدی دو قسمتی که قسمت اول آن فرمان روشن شدن و قسمت دوم آن فرمان خاموش شدن است

نسبت فعالیت بدنی
physical activity ratio, PAR^2
[تغذیه] میزان صرف انرژی برای فعالیت بدنی که به صورت نسبتی از میزان سوخت‌وساز پایه بیان می‌شود

نرخ داده‌رسانی میدی MIDI data rate
[موسیقی] نرخ نقل و انتقال داده‌های میدی در میان افزاره‌هایی که با بافهٔ میدی به هم متصل‌اند

نسبت‌گیری تصویر image ratioing, image division
[نقشه‌برداری] روشی در فنون پردازش تصویر برای افزایش تباین میان عوارض تصویر که در آن مقادیر عناصر در یک تصویر بر مقادیر متناظر آن در تصویر دوم تقسیم می‌شود

نردبان انتهایی
end ladder
[ریلی] نردبانی که در انتهای واگن نصب می‌شود تا دسترسی از رکاب انتهایی به سکو را امکان‌پذیر سازد

نزدیکی جنسی
sexual intercourse
[سلامت] ارتباطی معمولاً بین دو نفر که در آن آلت مردانه داخل زهراه یا مقعد می‌شود

نسبت هوا به سوخت air/fuel ratio
[خودرو، ریلی، نظامی، هوایی] نسبت جرمی هوا به سوخت موجود در فرایند احتراق موتور

نسبت اُفت پتانسیل
potential drop ratio

غذایی، وجود و تعداد آنها در ماده غذایی
سنجش یا پایش می‌شود

نشست کلامی verbal leakage

[روان‌شناسی] ابهام‌های کلامی یا سایر جنبه‌های
گفتار که به نظر می‌رسد اطلاعاتی را درباره
انگیزه‌ها و رفتاری در فرد آشکار می‌کنند که او
سعی در مخفی کردن آنها دارد

نظام جنس-جنسیت sex-gender system

[م.م. زنان] نوعی تقسیم‌کار اجتماعی براساس
ویژگی‌های زیست‌شناختی دو جنس

نظریه آمینواسیدپایی aminostatic theory

[تغذیه] نظریه‌ای که براساس آن افزایش سطح
آمینواسیدها در خون سبب کاهش اشتها
می‌شود

نظریه انتقادی critical theory

[آینده‌پژوهی] دیدگاهی که می‌کوشد با تلفیق دو
جریان فکری اثبات‌گرا و تعبیری با گذر از این
دوگانگی در بافتار، ادراکی گسترده در مسیر
مشارکت کنشگران در تکامل اجتماعی پدید
آورد

نظریه برجران-فیندآیسن

Bergeron-Findeisen theory,
Bergeron-Findeisen process,
Bergeron-Findeisen-Wegener
theory, Bergeron-Findeisen-Wegener
process, ice-crystal theory,
ice process of precipitation

نسخه پخش پرده‌عریض wide screen release print

[سینما] چاپ نسخه پخش با ابعاد ۹ در
۱۶ از نسخه منفی برای نمایش پرده‌عریض که
در اصل با نسبت ابعاد ۳ در ۴ فیلم‌برداری شده
است

نشانهک همگامی synchronizing signal, sync signal

[سینما] در تلویزیون، هریسک از
نشانهک‌ها/سیگنال‌هایی که مدارهای پویش افقی
و عمودی را در تجهیزات نمایش تصویر یا
تجهیزات ایجاد تصویر همگام می‌کند
م. س. سیگنال همگامی

نشانهگان برانگیختگی جنسی پایا

persistent sexual arousal syndrome,
PSAS, persistent genital arousal
disorder, PGAD

[سلامت] پدیده‌ای عمدتاً مربوط به سلامت جنسی
زنان که در آن فرد از برانگیختگی مکرر اندام
تناسلی، که به لحاظ کیفی با برانگیختگی ذهنی
متفاوت است، شکایت دارد

نشانهگان سه‌گانه زنان ورزشکار female athlete triad

[پایه پزشکی، تغذیه، سلامت] نشانهگانی شامل بی‌دستانی
و کاهش تراکم مواد کانی استخوان و کمبود
انرژی در زنانی که به ورزش حرفه‌ای اشتغال
دارند

م. سه‌گانه triad

نشانهگر سترونی cannery indicator

[فتا، غذا] ریزاندامگان‌هایی مقاوم که، به‌عنوان
محک آلودگی یا سلامت میکروبی یک ماده

نعناپونه
Mentha longifolia,
Mentha spicata var. *longifolia*,
Mentha sylvestris

[+ گیاهان دارویی] گونه‌ای نعنا با ساقه‌های چهارگوش و برگ‌های کرکدار، به رنگ سبز نقره‌ای و دندانه‌دار و ظاهر غبارآلود و گل‌های آبی‌رنگ و مجتمع در انتهای شاخه‌ها
 مت. - پونه
 horse mint

نعناجویباری
Mentha aquatica,
Mentha aquatica var. *persica*,
 water mint

[+ گیاهان دارویی] گونه‌ای نعنا با ساقه‌های رونده و ایستاده به ارتفاع ۲۰ تا ۹۰ سانتی‌متر و با پهنک تخم‌مرغی-مستطیلی سه‌گوش یا ذایره‌ای و گل‌آذین کروی در انتهای ساقه‌ها یا شاخه‌های کوتاه و گل‌های بنفش و ارغوانی

نعناخالواش
Mentha pulegium,
Pulegium vulgare

[+ گیاهان دارویی] گونه‌ای نعنا به شکل خوابیده یا خیزان با ساقه‌های متعدد و پوشیده از کرک‌های متراکم و گسترده؛ پهنک برگ‌ها تخم‌مرغی، به طول ۵ تا ۲۰ میلی‌متر و حاشیه صاف یا کم‌وبیش دندانه‌دار است و گل‌آذین آن دارای چرخه‌های کروی و گل‌های غالباً بنفش و به‌ندرت سفید است که با فاصله از یکدیگر و پرشمار در محور برگ‌ها و در طول ساقه قرار گرفته‌اند

مت. - خالواش
 pennyroyal

نعنادشتی
Mentha spicata,
Mentha viridis,
Mentha sylvestris var. *viridis*,
 spearmint

[جن] نظریه‌ای برای تبیین فرایند تشکیل بارش در آب‌ر آمیخته متشکل از بلورهای یخ و قطره‌های آب آب‌سرد

نظریه برون وزن پایی
 settling point theory

[تغذیه] نظریه‌ای که براساس آن برای ثابت نگه داشتن وزن هر فرد باید رژیم غذایی و الگوهای تغذیه‌ای و سطح فعالیت بدنی وی را پایش کرد

نظریه چربی پایی
 lipostatic theory

[تغذیه] نظریه‌ای که براساس آن غده زیرمغزی می‌تواند سطح جذب مواد مغذی بدن را به‌نحوی تنظیم کند که میزان ذخیره چربی بدن ثابت بماند

نظریه طرحواره جنسیتی
 gender schema theory

[+م. زنان] نظریه‌ای ادراکی ناظر بر اینکه پدیده گونه‌سازی جنسی ناشی از پردازش اطلاعات براساس تداعی‌هایی است که به جنس مربوط می‌شوند

نظریه قندپایی
 glucostatic theory

[تغذیه] نظریه‌ای که براساس آن غده زیرنهنج از طریق پذیرنده‌هایی (receptors) که سطح قند خون را اندازه‌گیری می‌کنند، میزان جذب مواد مغذی را واپایش می‌کند

نظریه وایابی
 recovery theory

[باستان‌شناسی] هریک از اصول گوناگونی که باستان‌شناسان در روند وایابی به کار می‌گیرند

oil clearance

نفت زدایی

[دریایی] جمع‌آوری آلودگی‌ها و ضایعات نفتی از سطح آب

crude oil washing

نفت شویی

[دریایی] تمیز کردن دیواره‌های مخازن کشتی‌های نفت خام‌بر با گرم کردن نفت خام و پاشیدن آن به دیواره‌های مخازن

aerogastria

نفخ معده

[پایه پزشکی] وجود گاز در معده

aerogastralgia

نفخ معده دردناک

[پایه پزشکی] تجمع مقدار زیادی گاز در معده که به درد منجر شود

cliffhanger

نفس گیر

[سینما] ۱. ویژگی موقعیت‌ها و صحنه‌های هیجان‌انگیز و اضطراب‌آور ۲. ویژگی فیلم‌هایی که دارای موقعیت‌ها و صحنه‌های هیجان‌انگیز و اضطراب‌آور هستند

feminist critique

نقد فمینیستی

[م. زنان] نوعی مکتب نقد ادبی که در آن به ارزیابی فرهنگی و ایدئولوژی و الگوهای سنتی درباره زنان و طبیعت و قوانین اجتماعی و نوشته‌ها، با نگاهی زن‌محور، می‌پردازند

walk-on

نقش عبوری

[سینما] نقش کوتاهی که اغلب بدون گفتار است

نقشه آینده ← آینده‌نگاشت^۱

[گیاهان دارویی] گونه‌ای نعنا با ساقه‌های راست و بی‌کرک یا تقریباً بی‌کرک و سبز رنگ و برگ‌های بی‌دُم‌برگ یا دُم‌برگ‌دار کوتاه و بی‌کرک و تخم‌مرغی - مستطیلی یا مستطیلی - سرنیزه‌ای که دندانه‌های نوک‌تیز یا اره‌ای و باریک‌نوک در حاشیه دارد؛ و رگبرگ‌های کم‌وبیش شبکه‌ای و محبوس و گل‌آذین آن سنبله و استوانه‌ای و باریک و فشرده و چرخه‌های گل آن از هم فاصله‌دار و در انتها کم‌فاصله است

نعنا فلفلی
Mentha x piperita,
Mentha piperita var. *sylvestris,*
Mentha nigricans, peppermint

[گیاهان دارویی] گونه‌ای نعنا با زمین‌ساقه‌های افقی و خیزان در قاعده و ساقه‌های منشعب و اغلب مایل به قرمز، بی‌کرک یا با کرک‌های کوتاه خارمانند در محل رگبرگ‌ها، و دارای برگ‌های تخم‌مرغی یا سرنیزه‌ای با غده‌های ترشحی بی‌پایک فراوان در سطح زیرین و دندانه‌های تیز نامنظم در حاشیه و گرد در قاعده و باریک در نوک؛ گل‌آذین آن در انتهای شاخه‌ها و ساقه‌ها و با سنبله‌ای سرسان و کوتاه و پهن و چرخه زیرین از هم فاصله‌دار است؛ جام گل آن سفید با لبه‌های صورتی یا یاسمنی و پرچم‌ها کوتاه‌تر از جام گل است

erection

نعوظ

[سلامت] وضعیتی که در آن آلت سفت و محکم می‌شود و به‌طور طبیعی با تحریک جنسی صورت می‌گیرد

priapism

نعوظ مانا

[سلامت] ماندن آلت در حالت نعوظ به مدت طولانی بعد از انجام عمل جنسی یا بدون تحریک جنسی

[آینده‌پژوهی] نقطه‌ای که در آن ویژگی‌های یک سامانه بر اثر تغییرات کوچک و ناگهانی به وضعیت آشوب برسد یا رفتار آن ثابت بماند

نقطه بی‌بازگشت, point of no return, PNR

[انظامی] مکانی در خط‌سیر یک هواگرد که در آن، هواگرد برای بازگشت به محل آغاز پرواز، سوخت کافی ندارد

نقطه تداخل conflict point

[ادرون‌شهری] نقطه‌ای که بالقوه محل برخورد وسایل نقلیه است

نقطه جرم‌خیز hot spot, high crime area

[انظامی] مکانی که در آن معمولاً جرایم گوناگون به دست مجرمان مختلف به‌طور منظم روی می‌دهد

نقطه دریافت receiving point

[دریایی] علامت یا موقعیتی که کشتی پس از گذر از آن مشمول قوانین خاص محدوده جدید می‌شود

نقطه کوانتومی quantum dot, QD

[نانوفناوری] ساختار نانوبلوری که نور سفید را جذب می‌کند و سپس آن را در چند نانو ثانیه به یک رنگ خاص بازمی‌تاباند

نقطه گزارش‌دهی reporting point, calling-in-point

[دریایی] نقطه‌ای در دریا که پس از رسیدن به آن باید گزارش تردد به مرکز واپایی شناورهای منطقه داده شود

نقشه بدنه body plan

[دریایی] نقشه‌ای که تمامی خطوط بدنه کشتی و ارتفاع و خط آب و مانند آنها را نشان می‌دهد

نقشه برشی restriction map, restriction site map

[ژن‌شناسی] نقشه فیزیکی قطعه‌ای از دنا که محل و فاصله بین جایگاه‌های برشی را نشان می‌دهد

نقشه فیزیکی physical map

[ژن‌شناسی] نقشه دنا که بر پایه ترتیب قطعات برشی یا توالی نوکلئوتیدها تهیه شده است

نقشه هم‌ضخامت isopach map, thickness map, isopachous map

[ژئوفیزیک] نقشه‌ای که ضخامت یک لایه یا سازند یا پیکره‌های تختالی دیگر را در ناحیه‌ای جغرافیایی نشان می‌دهد

نقص نانویی nanodefekt

[نانوفناوری] نقص موضعی در مقیاس نانو که موجب برهم زدن نظم تناوبی انتقالی نانوساختارها می‌شود
مت. نانونقص

نقطه spot

[باستان‌شناسی] یک واحد نمونه اختیاری که با مختصات جغرافیایی معینی مشخص می‌شود
مت. نقطه باستانی

نقطه باستانی ← نقطه

نقطه بحرانی critical point

[آینده‌پژوهی] نگاشتی برپایهٔ فراوانی استاندارد می‌همزمان یک مستند خاص به دو مستند دیگر که میزان ارتباط مفهومی آن دو مستند را به یکدیگر نشان می‌دهد

نمایشگر فیلم‌نامه script breakdown

[سینما] تقطیع فیلم‌نامه به نماها و جزئیات لازم، مانند اشخاص و وسایل صحنه و تجهیزات فیلم‌برداری

نمارنگ signal display

[درون‌شهری] خانهٔ روشن چراغ راهنما

نمایش تصویر image display

[نقشه‌برداری] ارائهٔ برون‌داد سامانهٔ پردازش تصویر که از مؤلفه‌های بنیادین مربوط به آن است

نمایش عادی‌شکل normal-form representation

[اقتصاد] نمایشی که شامل همهٔ راهبردهای ممکن و پاداش‌های متناظر با آنها برای هر بازیگر باشد و بتوان چارچوب کلی آن را در ماتریس مشاهده کرد

نمایش قاب‌عریض letterboxing

[سینما] فرایندی که در آن فیلم‌های دارای ابعاد پرده‌عریض تلویزیون به‌صورت اصلی (پرده‌عریض) نمایش داده می‌شوند

نمایشگر حجمی volumetric display

[فنا. اطلاعات] نمایشگری که در حجمی از فضا، اعم از فضای مجازی یا واقعی، تصویری سه‌بعدی نمایش می‌دهد

نگاره‌بردار صوتی دوقطبی

dipole sonic log

[ژئوفیزیک] نوعی ابزار صوتی آرایه‌ای که در آن، برخلاف نوع تک‌قطبی متقارن شعاعی، چشمه‌ها به‌صورت دوقطبی‌هایی هستند که امواج P و S را به سازند تزریق می‌کنند

نگارهٔ پرتوزایی radioactivity log

[ژئوفیزیک] چاه‌نگارهٔ حاصل از تابش طبیعی یا القایی که معمولاً ناشی از پرتو گاما است

نگارهٔ صوتی sonic log,

acoustic-velocity log,

continuous-velocity log

[ژئوفیزیک] نگارهٔ زمان سیر امواج لرزه‌ای در واحد طول دیوارهٔ چاه که معمولاً برحسب میکروثانیه بر فوت است

نگاشت خورشیدی sunny mapping

[ریاضی] نگاشت P تعریف‌شده بر زیرمجموعه‌ای مانند C از فضای باناخ X به زیرمجموعه‌ای مانند D از X ، با این ویژگی که به ازای هر $x \in C$ و هر عدد نامنفی t ، در صورتی که $Px + t(x - Px)$ عضو C باشد، داشته باشیم

$$P(tx + (1 - t)Px) = Px$$

نگاشت واگرا divergence mapping

[آینده‌پژوهی] روشی در نگارش فرآیندهای چندگانه با تشریح سلسله رویدادهای آن از یک نقطهٔ آغازین مشترک در زمان حال

نگاشت هم‌استنادی co-citation map

را در طرح‌واره‌ای از شستی‌ها یا خود شستی‌ها توزیع کند و با زیربومی‌های متفاوت به صدا درآورد

نمونه‌گیری خوشه‌ای

cluster sampling²

[آمار] نوعی نمونه‌گیری که در آن واحدهای نمونه‌گیری اولیه در جامعه، گروه‌ها یا خوشه‌ها باشند

نمونه‌گیری سازوار

adaptive sampling

[آمار] طرح نمونه‌گیری که در آن گزینش واحدها در نمونه، به مقدار متغیرهای مشخصی بستگی دارد که در هنگام آمارگیری مشاهده می‌شوند

نمونه‌گیری مجموعه‌رتبه‌ای

ranked-set sampling

[آمار] نوعی روش نمونه‌گیری که در آن مجموعه‌ای از واحدهای جامعه به گروه‌های کوچک‌تر تقسیم می‌شوند و با استفاده از متغیر کمکی یا براساس قضاوت پژوهشگر رتبه‌بندی می‌شوند

نوآوری اجتماعی

social innovation

[آینده‌پژوهی] فعالیتی آگاهانه و ارادی که به ابداع در موضوع‌های اجتماعی یا تغییر در چالش آنها برای حل مشکلات یا گسترش مرزبندی‌ها می‌انجامد

نوآیندی

emergence,
emergent phenomenon

[آینده‌پژوهی] رفتار کلی یک سامانه که از برهم‌کنش اجزای سازنده پرشمار آن پدید می‌آید و نمی‌توان آن را براساس رفتار تک‌تک اجزا پیش‌بینی یا حتی تصور کرد

نمایشگر کلاه محافظ

helmet-mounted display, HMD

[نظاری] افزاره‌ای در هواپیماها و بالگردهای نوین، به‌خصوص در هواگردهای ویژه نبرد، که خلبان با استفاده از آن از موقعیت آگاه می‌شود و سامانه‌های نشانه‌روی با حرکت سر خلبان فعال می‌شوند

نمایشگر مشتری

customer display

[فنا] اطلاعات بخش ویژه‌ای از دستگاه که تعامل میان مشتریان و فراهم‌ساز خدمات را ممکن می‌کند

نمایش گسترده‌شکل

extensive-form representation

[اقتصاد] نمایشی که در آن بتوان شماری از جنبه‌های مهم بازی را به‌روشنی و به‌تفصیل مشاهده کرد

نمودار دو مختصه‌ای

biplot,
Gabriel biplot

[آمار] نموداری مشابه پراکنش‌نگاشت (scatter plot) که مشاهداتی با چند محور مختصات را اغلب بر روی فقط دو محور مختصات نمایش می‌دهد

نمونه‌برداری خوشه‌ای

cluster sampling¹

[باستان‌شناسی] روشی در نمونه‌برداری برای شناسایی گروه‌های «هم‌سرشت» و نسبتاً همگنی که در جمعیت‌های آماری نمایان است

نمونه‌پرداز

sampler

[موسیقی] سخت‌افزاری که می‌تواند نمونه‌های صوتی ضبط‌شده به روش رقمی را ثبت و آنها

- نویسه‌نگار** typographer
[عمومی] فردی که نویسه‌نگاری می‌کند
- نویسه‌نگاری** typography
[عمومی] هنر و فنی که در آن طراح با تغییر عناصر متن، مانند اندازه و فاصله و شکل حروف، زبان بصری خاصی برای حروف‌نگاری به وجود می‌آورد
- نویسه‌نگاشتی** typographic
[عمومی] مربوط به نویسه‌نگاری
- نهشت** deposition
[جز] فرایندی که از طریق آن گازهای کمیاب یا ذرات از جو به سطح زمین منتقل می‌شوند
- نهشت اسیدی** acid deposition
[جز] انباشت مواد شیمیایی اسیدی جو بر روی سطح زمین یا گیاه یا ساختمان
- نهشت بخار شیمیایی** chemical vapour deposition
[ع نانو فناوری] روشی برای پوشش‌دهی سطح که در آن مواد شیمیایی ابتدا تبخیر می‌شوند و سپس به کمک گاز حامل بی‌اثر بر روی سطح داغ نشاندن می‌شوند
- نهشت تر** wet deposition
[جز] زدوده شدن گازها یا ذرات جو از طریق قرار گرفتن آنها در هوا آب‌ها و رسیدن با بارش به سطح زمین
- نوار ایزار مسیر** channel strip
[ریلی] ۱. سامانه فرستنده اطلاعات برای تعیین شماره قطار و اطلاعات مفید دیگر درباره واگن‌های قطار با استفاده از واحدهای کنار خط ۲. سازوکاری نیمه خودکار برای دادن گزارش در مورد حرکت قطار براساس موقعیت خط‌نوردهای باری
- نوار جداساز** dividing strip
[درون شهری] سطح یا سازه‌ای که راه را در محور طولی آن تقسیم می‌کند
- نورپردازی برجسته‌ساز** cameo lighting, cameo²
[سینما] انداختن نور بر روی بازیگران با پس‌زمینه تیره برای تأکید و برجسته کردن آنها
- نوروزک ← مریم‌گلی نوروزک**
- نوع خدمات** service model
[فنا اطلاعات] هرنوع خاص از خدمات که در بن‌سازه رایشش آبروی در دسترس باشد
- نوفه تصویر** image noise
[نقشه‌برداری] تغییرات تصادفی روشنایی یا اطلاعات مربوط به رنگ که در شیء تصویر شده وجود نداشته باشد
- نومایی تصویرمبنا** image-based rendering, image rendering
[نقشه‌برداری] تولید تصویری تازه از یک صحنه با استفاده از تصاویری که پیش‌تر از آن صحنه گرفته شده است

[ژئوفیزیک] مجموع نیروی گرانشی و نیروی مرکزگریز وارد بر واحد جرم بر روی زمین

نیمرخ مغناطیسی magnetic profile
[ژئوفیزیک] نیمرخ از ساختار زمین‌شناختی که نشان‌دهنده بی‌هنجاری‌های مغناطیسی است

نیم‌موتور short engine
[خودرو] موتوری تعمیرشده که سرسیلندر و تجهیزات جانبی، مانند پمپ روغن و پمپ سوخت ندارد

نهشت خشک dry deposition
[جو] فرایندی که از طریق آن گازها و ذرات جو در نتیجه حرکت‌های تلاطمی تصادفی هوا به سطح زمین منتقل می‌شوند

نیروی دینامیکی چرخ dynamic wheel forces, dynamic load
[پروان‌شهری] نیرویی که از چرخ خودرو در حال حرکت به روسازی یا سازه‌ای با نام‌موازی متعادل وارد می‌شود

نیروی گرانی force of gravity, gravity force, gravity vector

واایستی

diastasis

ابایه پزشکی | مرحله‌ای در چرخه ضربان قلب، پیش از انقباض دهلیزی که در آن بطن‌ها به آرامی پر می‌شوند

واب ← واقعیت برافزوده

واپایش ایمایی

gesture control

[فنا. اطلاعات] برهم‌کنشی مبتنی بر ایما و اشاره برای واپایش خدمات که بدون لمس کردن افزاره و مثلاً از طریق تکان دادن دست یا حرکت دادن انگشت صورت می‌گیرد

واپایشگر ابر

cloud controller

[فنا. اطلاعات] نقطه‌ای برای ورود کاربران و مدیران به ابر که در آنجا از مدیران درباره منابع پرس‌وجو می‌شود و تصمیماتی ترازیابا با زمان‌بندی‌های مشخص گرفته می‌شود و به اجرا درمی‌آید

واپایشگر رقمی-الکترونیکی

تمام‌اختیار

full-authority digital electronic control, full-authority digital engine control

[نظامی. هوایی] دستگاه تنظیم الکترونیکی سوخت در موتورهای توربین گازی که سوخت ورودی به موتور را در کل سامانه عملکرد موتور تنظیم می‌کند و سلامت موتور و مؤلفه‌های عملیاتی حیاتی آن را نیز پایش می‌کند

FADEC

[اختص.] فاتا

واپاییده‌رهش CR³ controlled release

[علوم دارویی] خصوصیت برخی ترکیبات دارویی که با سرعتی واپاییده در بدن آزاد می‌شوند

واپاییده‌رهش انتشاری

diffusion-controlled release

[علوم دارویی] واپاییده‌رهشی که در آن دارو در هنگام آزاد شدن از میان یک غشا یا بستر بسپاری می‌گذرد

واپاییده رهش انحلالی

dissolution-controlled release

[علوم دارویی] واپاییده رهشی که در آن سرعت انحلال دارو تحت واپایش است

واپاییده رهش درجه صفر

zero-order controlled release

[علوم دارویی] واپاییده رهشی که در آن دارو با سرعت ثابتی آزاد می شود و غلظت آن در بدن تا مدت مورد نظر درمان ثابت است

واپس زنی

[م. زنان] هرنوع واکنش علیه جنبش زنان و دستاوردهای آن در حوزه های فرهنگ عمومی، سیاست، کار، حق زادآوری و نیز پیشرفت های زنان در حوزه دانشگامی و فعالیت های زیست محیطی و صلح

واحد جانشین میوه

[تغذیه] مقدار میوه برابر با یک میوه کوچک یا متوسط یا نصف فنجان از یک قوطی کنسرو میوه یا آب میوه یا یک چهارم فنجان میوه خشک

واحد نمونه

[باستان شناسی] واحد پایه در پژوهش های باستان شناختی که زیرمجموعه قلمرو داده هاست

واحد نمونه اختیاری

arbitrary sample unit

[باستان شناسی] واحدی در پژوهش های باستان شناختی بدون در نظر گرفتن ارتباط فرهنگی در آن

واحد نمونه غیراختیاری

nonarbitrary sample unit

[باستان شناسی] واحدی در پژوهش های باستان شناختی با در نظر گرفتن ارتباط فرهنگی در آن

واحد وایابی

recovery unit

[باستان شناسی] پهنه ای مشخص که از آن مواد باستان شناختی وایابی می شود

وارسی فنی

technical survey

[نظامی] بازرسی الکترونیکی و فیزیکی کامل اتاق های جنگ و مکان های همایش عملیاتی و دیگر مکان های حساس برای کسب اطمینان از امن بودن آنها در برابر تجهیزات شنود

وارنگبو

Melissa

[گیاهان دارویی] سرده ای از نعنائیان شامل گیاهان علفی چندساله با ساقه های چهارگوش و پوشیده از کرک های غده دار یا کرک های ساده و با برگ های بزرگ و دُم برگ دار و پهنک تخم مرغی و دندانه دار و با گل های چرخه ای در محور برگ های زیرین؛ جام گل از کاسه گل بیرون آمده و دارای لوله ای خمیده است و درون لوله بی کرک و لبه زیرین جام گل راست و در وسط دارای بریدگی است و لبه زیرین گسترده و دارای سه دندانه است که دندانه میانی پهن تر و قلبی شکل است و چهار پرچم دارد

وارنگبوی دارویی

Melissa officinalis

[گیاهان دارویی] گونه ای وارانگبو به شکل علفی چندساله به ارتفاع ۳۰ تا ۱۲۵ سانتی متر و پوشیده از کرک های نرم و کوتاه و با ساقه های چهارگوش راست و برگ های دُم برگ دار تخم مرغی به طول حداکثر ۶ سانتی متر و به عرض حداکثر ۲ سانتی متر و گاه در سطح زیرین دارای کرک های غده ای یا غده ای ترشعی

دینامیک شاردها، ناحیه کم فشار در جریان سوی
جسمی که در درون شارش قرار دارد
wake low کم فشار پسایه

retrograde depression **وا فشار پسر**
[جز] وا فشاری که در جهت مخالف شارش
میانگین حرکت می کند

secondary depression **وا فشار ثانوی**
[جز] چرخندی که در نزدیکی چرخند اولیه یا
همراه با آن تشکیل می شود
secondary cyclone **م. چرخند ثانوی**
secondary low کم فشار ثانوی

tropical depression **وا فشار حاره ای**
[جز] چرخندی حاره ای با گردش بسته باد با
بیشینه سرعت هفده متر بر ثانیه

وا فشار قطاع گرم
warm sector depression
[جز] چرخند پیش از مرحله هم رسی که دارای
جبهه های گرم و سرد و قطاع گرم است

وا فشار کوهساری
orographic depression
[جز] ناوهای فشاری که در هنگام وزش باد
شدید در بادپناه رشته کوه تشکیل می شود
dynamic trough **م. ناو دینامیکی**
lee trough ناو بادپناه

monsoon depression **وا فشار موسمی**
[جز] وا فشاری که در درون ناو موسمی تشکیل
می شود

نقطه ای و با کاسه گل استکانی و کرکدار و لبه
زبرین پهن و مسطح و دارای سه دندان کوتاه
نوک تیز و با گل های سفید یا صورتی به طول
۱۳ تا ۱۵ میلی متر

م. بادرنجبویه common balm,
balm mint, balm, lemon balm

واژه دوره ای periodic word
[ریاضی] دنباله ای از حروف مانند

$(x_k)_{k=1}^{\infty}$ به طوری که به ازای عددی طبیعی
مانند n رابطه $x_{k+n} = x_k$ به ازای هر عدد
طبیعی k برقرار باشد

واژه دوره ای محض purely periodic word
[ریاضی] دنباله ای از حروف که هر عنصر آن
برابر با حرف ثابتی باشد

واژه نادوره ای aperiodic word
[ریاضی] دنباله ای از حروف که نهایتاً دوره ای
نباشد

واژه نهایتاً دوره ای eventually periodic word,
ultimately periodic word
[ریاضی] دنباله ای از حروف که از مرتبه ای به
بعد، واژه دوره ای باشد

وا فشار ← ناحیه وا فشار

وا فشار پسایه wake depression
[جز] ۱. یک یا چند ناحیه کم فشار در سطح زمین
یا میان کم فشار در پشت خط تندوزه ۲. در

وا فشار هفتی v-shaped depression

[جز] کم فشار یا ناوهای بر روی نقشه سطح زمین که خطوط هم فشار آن هفتی شکل است و معمولاً رأس هفت رو به استوا است

واکاوش کسب و کار business analytics, BA

[فنا. اطلاعات] فرایند علمی تبدیل داده به بینشی برای تصمیم گیری های بهتر

وا فشار هم رسیده occluded depression

[جز] مرحله ای واپسین در عمر واقشاری که در آن جبهه هم رسیده شکل گرفته باشد و سامانه به تدریج ضعیف شود

واکاوش محتوا content analytics

[فنا. اطلاعات] بن سازه (platform) واکاوی پیشرفته ای که، بدون توجه به منبع یا قالب، براساس محتواهای بنگاهی تصمیم گیری بهتر را ممکن می کند

وا فشار هوای قطبی polar air depression

[جز] سامانه کم فشار ضعیفی که در توده هوای قطبی شکل می گیرد

واکندگی sloughing

[محیط زیست] کنده شدن پیوسته زی لایه از بستر صافی زیستی، به صورت لجن

واقعیت برافزوده augmented reality, enhanced reality

[فنا. اطلاعات] نوعی فناوری که به وسیله آن دیدگاه کاربر را از جهان واقعی با اطلاعات نگاشتاری، مانند اشیا و نورهای مجازی و متن های توضیحی که رایانه ایجاد می کند، گسترش می دهند یا غنی می سازند

واکندگی بهاری spring sloughing, vernal sloughing

[محیط زیست] واکندگی در حجم زیاد که معمولاً در صافی زیستی به دلیل افزایش فعالیت های زیستی در فصل بهار رخ می دهد

اخت. واب AR

واکنش دوری دومین secondary circular reaction

[روان شناسی] در نظریه تحول شناختی پیاژه، فعالیتی تکرار شونده که در فاصله چهار تا پنج ماهگی ظهور می کند و بر قصد نوزاد بر انجام کاری دلالت دارد

واکاوش پیش نگر predictive analytics

[فنا. اطلاعات] تحلیلی مبتنی بر نوعی فناوری که در آن با استفاده از تجارب و داده ها رفتار افراد را برای تصمیم گیری های بهتر پیش بینی می کنند

واکنش دوری سومین tertiary circular reaction

[روان شناسی] در نظریه تحول شناختی پیاژه، فعالیت نوزاد در جهت تغییر خلاقانه طرحواره پیشین برای هماهنگی با مقتضیات شرایط جدید

واکاوش تجویزی prescriptive analytics

[فنا. اطلاعات] تحلیل انواع پیش بینی هایی که براساس متغیرهای مختلف ارائه شده اند و تجویز بهترین تصمیم در مورد موضوعی خاص

اروان‌شناسی] در نظریه روانکاوی، صرف نکردن نیروی زیست‌مایه‌ای بر روی موضوع‌های جهان خارج

abandonment **وانهش**

[اروان‌شناسی] بی‌اعتنایی کردن به یک فرد وابسته یا رها کردن او توسط افراد نزدیک به او، مانند پدر و مادر یا حامی و پرستار اصلی

recovery **وایابی**

[باستان‌شناسی] روند به دست آوردن مواد فرهنگی از یک محوطه برای استحصال داده‌های باستان‌شناختی

data recovery **وایابی داده‌ها**

[باستان‌شناسی] گردآوری مجموعه‌ای نظام‌مند از اطلاعات که از منابع باستان‌شناختی به دست می‌آید و برای تحلیل‌های بعدی به کار می‌رود

quantitative inheritance **وراثت کمی**

[ژن‌شناسی] رخ‌نمودهایی که ماهیت آنها کمی است و فراوانی آنها پیوسته است، مانند قد انسان

MIDI in **ورودی میدی**

[موسیقی] یکی از سه درگاه میدی که پیام‌ها و داده‌ها را از یک افزاره خارجی خط‌پرداز یا فرمان‌ساز دریافت می‌کند

وزن منطقی بدن

reasonable body weight, RBW

[تدبیه] وزنی که برای یک فرد با معیارهای مشخصی در نظر گرفته می‌شود و چاقی و لاغری او بر مبنای آن محاسبه می‌شود

واکنش دوری نخستین

primary circular reaction

[اروان‌شناسی] در نظریه تحول شناختی پیاژه، نوعی کنش تکراری که نخستین رفتار غیربازتابی نوزاد را نشان می‌دهد

واکنش زنجیره‌ای بسپاراز

polymerase chain reaction, PCR

[ژن‌شناسی] واکنشی که در آن از زی‌مایه دنباسپاراز مقاوم در برابر حرارت برای فروکافت (catalysis) ساخت رشته‌های دنا از روی نسخه اصلی با انجام چرخه‌های تکراری ساخت دنا استفاده می‌شود

واکنش وانهشی

abandonment reaction

[اروان‌شناسی] احساس محرومیت عاطفی و تنهایی و فقدان حمایت در کودکانی که یکی از والدین یا هردوی آنها او را رها کرده یا مورد بی‌توجهی قرار داده‌اند

electric motor car **واگن موتوردار**

[ریلی] واگنی که نیروی کشش آن برای حرکت بر روی ریل از طریق موتور برقی نصب‌شده بر روی آن تأمین می‌شود

footvolley **والی‌پا**

[ورزش] ورزشی تیمی برگرفته از قوانین والیبال ساحلی و مهارت‌های فوتبال که در آن بازیکنان می‌توانند از همه اعضای بدن به غیر از دست‌ها برای بازی با توپ استفاده کنند

decathexis **وامایه‌گذاری**

وزنه آهنگ

BodyPump

[ورزش] ورزشی گروهی برای آمادگی جسمانی که در کلاس‌های یک‌ساعته و با استفاده از وزنه و صفحه‌وزنه و پله پویه ورزشی انجام می‌شود

وضعیت مسیر میدی

MIDI channel mode, MIDI mode

[موسیقی] هریک از چهار نوع تنظیم برای پاسخگویی به پیام‌های میدی دریافتی

ویتاپار ← ویتامین همپار

ویتامین همپار

vitamer

[تغذیه] ترکیبی شیمیایی که از نظر ساختاری با ویتامین ارتباط دارد و همان فعالیت‌های

سوخت‌وسازی را در بدن انجام می‌دهد

مت. ویتاپار

ویژگی سه‌فضایی

three-space property

[ریاضی] خاصیت یک فضای بُرداری هنجیده مانند X به‌طوری‌که به‌ازای هر زیرفضای بسته آن مانند M ، اگر دو فضا از سه فضای $M, X, M/X$ ، ویژگی مفروض P را داشته باشند، آنگاه سومی نیز ویژگی P را دارد

ویژگی قطع زودهنگام

early cut-off feature

[درون‌شهری] خصوصیت دستگاه فرمان‌دهی چراغ راهنمایی برای قطع یک حرکت معین، قبل از حرکات دیگر، در همان مرحله

ه

هاکی ← هاکی میدانی

roller hockey, rink hockey, quad hockey

هاکی با چرخ

[ورزش] نوعی بازی شبیه به هاکی روی یخ که با چرخ‌سره و چوب‌هاکی بین دو تیم پنج‌نفره بازی می‌شود

هاکی روی چمن ← هاکی میدانی

ice hockey

هاکی روی یخ

[ورزش] نوعی هاکی که بر روی یخ‌سُرگاه بازی می‌شود و در آن بازیکنان مجهز به یخ‌سره و چوب‌هاکی سعی می‌کنند استوانک را وارد دروازه حریف کنند

indoor hockey

هاکی سالنی

[ورزش] نوعی هاکی در فضایی سرپوشیده با ابعاد ۴۴ در ۲۲ متر که بین دو تیم شش‌نفره انجام می‌شود

field hockey

هاکی میدانی

[ورزش] نوعی بازی میدانی که در آن تیم‌های یازده‌نفره با چوبی سرکج به گوی ضربه می‌زنند تا آن را وارد دروازه حریف کنند

من. هاکی روی چمن

hockey

هاکی

هاگ ترشیدگی بی‌نشان

flat sour spore

[فنا. غذا] هاگ مولد فساد در قوطی‌های کنسروی که به‌خوبی خنک نشده باشند

haboob, hubbob

هَبُوب

[جَوّ] باد شدیدی در سودان که به توفان خاک و شن منجر می‌شود

هتل اصلی ← مهمانخانه اصلی

هتل اقتصادی ← مهمانخانه اقتصادی

hotelman

هتل‌پیشه

[گردشگری] فردی که در مهمانخانه، به‌ویژه در سطوح سرپرستی، اشتغال دارد

هتل مستقل ← مهمانخانه مستقل

هتل تجاری ← مهمانخانه تجاری

هتل نوبتی
timesharing hotel,
holiday vacation ownership,
holiday ownership,
interval ownership, multi-ownership

هتل چهارستاره ممتاز

← مهمانخانه چهارستاره ممتاز

هتل خانواده گردان

← مهمانخانه خانواده گردان

هتل خشک ← مهمانخانه خشک

هتل وابسته ← مهمانخانه وابسته

هتل درجه یک ← مهمانخانه درجه یک

هتل های زنجیره ای

← مهمانخانه های زنجیره ای

هتل ساحلی ← مهمانخانه ساحلی

هدف انهدامی ویژه

reserved demolition target

هتل فرسوده ← مهمانخانه فرسوده

هتل فرودگاهی

← مهمانخانه فرودگاهی

[نظامی] نوعی هدف انهدامی که تخریب آن باید تحت نظارت دقیق و در مرحله خاصی از دستور عملیاتی صورت گیرد، زیرا در اجرای طرح های عملیاتی راهکنشی یا راهبردی نقش حیاتی دارد

هتل کلبه ← مهمانخانه کلبه

هتل گذری ← مهمانخانه گذری

هدفگیری ژن
gene targeting

[دانشناسی] هریک از روش های تغییر توالی نوکلئوتیدی یک ژن یا ژن های خاص به صورت درون زیوه ای

هتل مالک گردان

← مهمانخانه مالک گردان

هتل مالکیت مشترک

← مهمانخانه مالکیت مشترک

هدفمندسازی انفعالی

passive targeting

[علوم دارویی] نوعی هدفمندسازی دارو به نحوی که سامانه دارویی توانایی تشخیص اندام یا بافت یا یاخته های موردنظر را ندارد
م. هدفمندسازی غیرفعال

هتل مجتمع ← مهمانخانه مجتمع

هتل محفظه ای ← مهمانخانه محفظه ای

هسته اَبر cloud core

[فنا. اطلاعات] بخشی در مرکز داده‌های ابر که مسئول نظارت بر درخواست‌های خدماتی کاربر نهایی است

هسته اَبر درشت giant nucleus

[جو] ذرات جامد معلق در جو با شعاع بزرگ‌تر از یک میکرون

هسته اتکن Aitken nucleus

[جو] کوچک‌ترین و فراوان‌ترین نوع ذرات جامد معلق در جو با شعاعی کمتر از ۰/۲ میکرون

هسته تماسی contact nucleus

[جو] نوعی ذره هواویز که ممکن است بر اثر تماس با سطح قطره آب اَبَرسرد، هسته یخ را تشکیل دهد

هسته درشت large nucleus

[جو] ذرات جامد معلق در جو با شعاع ۰/۲ تا ۱ میکرون

هسته دریانمکی sea-salt nucleus

[جو] هسته میعان با نم‌گیری زیاد حاصل از خشک‌یدن جزئی یا کلی ذرات افشانه دریایی یا قطره‌های آب دریا بر اثر ترکیدن حباب‌های آزادشده در سطح دریا

هسته سوخت‌زاد combustion nucleus

[جو] هسته میعان حاصل از فرایندهای احتراق در صنعت یا حمل‌ونقل یا آتش‌سوزی طبیعی

هسته میعان condensation nucleus

[جو] ذره هواویزی که فقط در اَبَرشباع بسیار زیاد مرکز میعان را تشکیل می‌دهد

هدفمندی سازی غیرفعال

← هدفمندی سازی انفعالی

هدفمندی سازی فعال active targeting

[علوم دارویی] نوعی هدفمندی سازی دارو به نحوی که دارو دقیقاً به اندام یا بافت یا یاخته‌های موردنظر برسد

هدف ناشناس bogey

[نظامی] ۱. هر هواگردی که برای دیدبان یا دیدبانان قابل شناسایی نباشد ۲. نشان یا علامتی از دشمن یا هواپیمای ناشناس که بر روی صفحه رادار دیده شود

/اخت. هَنا

هرم تصویر image pyramid

[تقنه‌برداری] نوعی بازنمود داده‌های چندمقیاسی که در آن یک تصویر به دفعات تحت هموارسازی و زیرنمونه‌برداری قرار گیرد

هستار بوم‌شناختی ecological entity

[جنگل] هر جزء مشخص از بوم‌سازگان، شامل هرگونه یا گروهی از گونه‌ها و هر کارکرد یا مشخصه بوم‌سازگان یا زیستگاه یا زیمن خاص

هسته nucleus

[جو] در فیزیک اَبر، هر ذره‌ای که در آن مولکول‌های آب در نتیجه تغییر حالت به وضعیت چگال‌تر بر روی آن انباشته شوند

هسته آب‌سنگ reef core

[عاقیانوس] توده‌ای سنگی در مرکز آب‌سنگ که از اندامگان‌های آب‌سنگ‌ساز (reef-building organisms) تشکیل شده است

هماندیشی میان حوزه‌ای
cross-cutting panel

[آینده‌پژومی] هماندیشی متشکل از خبرگان حوزه‌های مختلف که به بررسی آینده موضوعات مرتبط با چند رشته یا تعامل رشته‌های گوناگون با یکدیگر می‌پردازد

هماندسازی با پرخاشگر
identification with the aggressor

[روان‌شناسی] سازوکاری دفاعی برای همسان ساختن فرد با کسی که او را تهدید می‌کند یا با رقیبی که نمی‌توان بر او چیره شد

هماهنگ‌کننده جست‌وجو و نجات
co-ordinator surface search, CSS

[دریایی] شناوری، غیر از شناورهای نجات، که برای هماهنگی عملیات جست‌وجو و نجات در یک منطقه خاص انتخاب می‌شود

هم‌پس ← هم‌نشتری بیش‌ساده

همبستگی‌پنداری illusory correlation

[آینده‌پژومی] درک نادرست از پیوند میان دو رویداد نامرتبط

هم‌بوم‌شناسی synecology

[جنگل] مطالعه اجتماعات زیستی و روابط متقابل اندامگان‌های آنها

همتابی annealing, DNA annealing

[ژن‌شناسی] جفت شدن دو تک‌زنجیره دنا و رنا در دمای مناسب

هسته نهشت deposition nucleus, freezing nucleus

[جو] ذره هواویز جامدی که از بخار آب مستقیماً بلور یخ می‌سازد

هشیاری سنج deadman device

[ریلی] افزاره‌ای که راهبر با فشار دادن آن نشان می‌دهد هوشیاری و توانایی کافی برای هدایت قطار را دارد

هم‌ارز بوم‌شناختی

ecological equivalent

[جنگل] هریک از گونه‌های مختلفی که آشیان‌های مشابهی را در بوم‌سازگان‌های مشابه در جاهای مختلف اشغال می‌کنند

هم‌اندیشی panel

[آینده‌پژومی] نشست مستقل متشکل از مجموعه افرادی که در بازه زمانی معینی درباره موضوعی مشخص بحث و تبادل نظر کنند

هم‌اندیشی خبرگان expert panel

[آینده‌پژومی] نشست مستقل گروهی از خبرگان که در یک بازه زمانی معین و در چارچوب فرایندی تعریف‌شده، درباره موضوعی مشخص از آینده بحث و اندیشه می‌کنند

هم‌اندیشی شهروندان citizen panel, citizen juries

[آینده‌پژومی] هم‌اندیشی حقیقی یا مجازی برای آگاهی از دیدگاه‌های شهروندان و ملاحظات و نگرانی‌های آنها درباره موضوعات حساس و مهم

همجهت ← خط همجهت

collinearity

همخطی

[آمار] وضعیتی در وایازش که ستون‌های ماتریس طرح آن دارای همبستگی خطی زیادی باشند

coprecipitation, CPT

همرسوبی

[آ نانو فناوری] فرایندی که در آن حداقل دو ماده محلول در شرایط خاص به طور همزمان رسوب می‌کنند

me too drug,
me-again drug

همسان دارو

[علوم دارویی] دارویی که اثر دارویی آن بسیار شبیه به دارو یا داروهای دیگری است که در بازار وجود دارد و غالباً با استقبال روبه‌رو بوده‌اند

clone

همسانه

[ژن‌شناسی] ۱. مجموعه‌ای از مولکول‌ها و یاخته‌ها و موجودات همسان که از نیای واحد سرچشمه گرفته باشند ۲. زادگان یک فرد در نتیجه تکثیر رویشی یا بکرزایی ۳. نسخه‌ای از یک توالی دنا، مانند ژن، که از طریق مهندسی ژن ساختی ایجاد می‌شود

clonal

همسانه‌ای

[ژن‌شناسی] زادآوری غیرجنسی گروهی از افراد با ژن‌نمود یکسان

cloning

همسانه‌سازی

[ژن‌شناسی] زادآوری غیرجنسی گروهی از افراد با ژن‌نمود یکسان

reef complex همتافت آب‌سنگی

[آب‌پانوس] مجموع هسته آب‌سنگ و مواد ناهمگن و چند پاره مجاور آن که از سایش هسته ایجاد شده‌اند

image matching همتایابی تصویری

[نقشه‌برداری] فرایند یافتن نقاط شئی‌های هم‌تایا مشترک در دو یا چند تصویر

relational image matching همتایابی رابطه‌ای

[نقشه‌برداری] همتایابی بر مبنای سنجش ارتباط‌های موجود میان ساختارهای تصاویر

feature-based image matching همتایابی عارضه‌مبنا

[نقشه‌برداری] همتایابی بر مبنای یافتن همخوانی میان عوارض تصاویر

area-based image matching همتایابی ناحیه‌مبنا

[نقشه‌برداری] همتایابی بر مبنای مقایسه الگوهای شدت مقادیر تصاویر

eyeline match هم‌ترازی دید

[سینما] هماهنگی جهت و زاویه دید بازیگرانی که در نماهای متوالی به یکدیگر می‌نگرند

coevolution هم‌تکاملی

[آینده‌پژوهی] تکامل گونه‌ها نه فقط براساس تحولات محیطی، بلکه بر پایه برهم‌کنش آنها با محیط و گونه‌های دیگر

هم‌تندی ← خط هم‌تندی

[سینما] هماهنگی دقیق تصویر و صدا

همسانه‌سازی شده cloned

[ژن‌شناسی] ویژگی آنچه تحت فرایند

همسانه‌سازی قرار گرفته باشد

مت. همسانیده

هم‌نشری بیش‌ساده

really simple syndication,

rich site summary

[فنا. اطلاعات] قالب پرکاربرد برای در دسترس

گذاشتن چکیده منابع اطلاعاتی، مانند

وب‌نوشت‌ها، در بستر وب و در قالبی خوانا

برای رایانه

RSS²

/خت. هم‌بیس

همسانیده ← همسانه‌سازی شده

هم‌سنجی صوتی acoustic parity

[نظامی] شناسایی هم‌زمان نخستین صوت

غیرعامل توسط زیردریایی و شناور سطحی از

یکدیگر

هم‌نهشتگان component

[باستان‌شناسی] هم‌وندگان یک لایه استقراری در

یک محوطه که به یک فرهنگ معین تعلق دارد

هم‌کنشگر agonist

[پایه پزشکی، علوم دارویی] دارویی که اثر آن موافق با

دارویی دیگر است و فعالیت کاراندام‌شناختی در

یاخته گیرنده ایجاد می‌کند

همه‌روشنی omni on

[موسیقی] یکی از وضعیت‌های مسیر میدی که در

آن پیام‌ها از تمام مسیرها دریافت می‌شوند

هم‌کنشگر تام full agonist

[علوم دارویی] هم‌کنشگری که می‌تواند پاسخ

بیشینه را در بافت ایجاد کند

همه‌روشنی چندصدا omni on/poly

[موسیقی] یکی از وضعیت‌های مسیر میدی که در

آن پیام‌ها از تمام مسیرهای میدی و به‌صورت

چندصدا دریافت می‌شوند

هم‌کنشگر غیرتام partial agonist

[علوم دارویی] هم‌کنشگری که نمی‌تواند پاسخ

بیشینه را در بافت ایجاد کند

همه‌روشنی یک‌صدا omni on/mono

[موسیقی] یکی از وضعیت‌های مسیر میدی که در

آن پیام‌ها از تمام مسیرهای میدی و به‌صورت

تک‌صدا دریافت می‌شوند

هم‌کنشگر وارون inverse agonist

[علوم دارویی] هم‌کنشگری که پس از اتصال به

گیرنده اثر معکوس ایجاد می‌کند

همهمه walla

[سینما] گفت‌وگوهای نامفهوم پس‌زمینه

همگامی synchronism,

synchronization, sync

هنا ← هدف ناشناس

هوادهی افشانه‌ای spray aeration

[محیط‌زیست] فرایندی که در آن غلظت اکسیژن محلول در آب با افشاندن آب در هوا افزایش می‌یابد

هوارا هه سوخت fuel vent, fuel tank vent

[ریلی، نظامی، هوایی] هواکش یا لوله‌ای برای سرریز سوخت از مخزن و متعادل‌سازی فشار درون و بیرون آن

هواگرد گواهینامه‌دار certificated aircraft

[نظامی، هوایی] هواگردی که مشخصات طراحی آن با حداقل مشخصات و نیازمندی‌های تدوین‌شده مرجع ملی صدور گواهی منطبق باشد

هندسه تصویربرداری

imaging geometry

[نقشه‌برداری] مقادیری هندسی که کمیت‌های بُعدی تصویر مانند اندازه و مرکز را تعیین می‌کنند

هندسه خط track geometry

[ریلی] مبانی و مفاهیم محاسباتی و هندسی طراحی که در آن مؤلفه‌های مربوط به ساخت از قبیل عرض و تراز و جابه‌جایی عرضی خط و دستورالعمل‌های اجرا برای نصب و نگهداری خط مطرح است

هنگ تحدب ← هنگ کوژی

modulus of convexity هنگ کوژی

[ریاضی] کمیتی برای سنجش تحدب کره یک‌ه فضای بُرداری هنجیده
م. هنگ تحدب

ی

یاخته فرل

Ferrel cell

[جو] در مدل سه-یاخته‌ای ویلیام فرل برای گردش کلی جو در عرض‌های میانی، یاخته‌ای گردش‌ی و از نظر گرمایی غیرمستقیم هنگامی که از منظری نگریسته شود که ارتفاع یا فشار محور قائم دستگاه مختصات باشد

یاخته قطبی

polar cell

[جو] یاخته گردش‌ی نصف‌النهاری در وِردسپهر عرض‌های بالا که با حرکت صعودی در عرض‌های جنب‌قطبی (subpolar) و حرکت نزولی بر فراز قطب و حرکت قطب‌سو در بالا و حرکت استواسو در نزدیکی سطح زمین مشخص می‌شود

یاخته نصف‌النهاری

meridional cell

[جو] یاخته گردش‌ی بزرگ‌مقیاسی در جو یا اقیانوس که غالباً در صفحه نصف‌النهاری در راستای شمال-جنوب تشکیل می‌شود و نمونه بارز آن یاخته هادلی است

یاخته هادلی

Hadley cell

[جو] یاخته گردش‌ی از نظر گرمایی مستقیم در صفحه نصف‌النهاری که جورج هادلی در سال ۱۷۳۵ برای توضیح بادهای بسامان مطرح کرد

یاخته همرفتی

convective cell

[جو] توده‌ای از هوا در فرایند همرفت سازمان‌یافته با الگوی سامانمند حرکت درونی و آمیختگی ناچیز با هوای اطراف

یادگیری کنشی

action learning

[آینده‌پژومی] بهره‌گیری از تجربه‌های فردی و جمعی برای تولید دانش در فرایند اقدام

یادگیری کنشی پیش‌انگاشتی

anticipatory action learning, AAL

[آینده‌پژومی] برآورد آینده‌های محتمل و ممکن و مرجع براساس بهره‌گیری از اقدامات کنشگران و دسته‌بندی ذی‌نفعان

یال آب‌سنگ

reef flank

[آ اقیانوس] بخش پیرامونی و فوقانی هسته آب‌سنگ

نیست و شاخصی برای ارزیابی فعالیت غده تیروئید است

یکسان‌سازی موجک

wavelet equalization

[ژئوفیزیک] نوعی پردازش موجک برای یکسان‌سازی موجک پایه در ردلرزه‌های مختلف

freezing survival

یخ‌زنده‌مانی

[غذا: غذا] مدت‌زمانی که ریزاندامگان در شرایط یخ‌زده زنده می‌ماند و بعد از یخ‌زدایی هنوز قادر به رشد است

protein-bound iodine **ید پروتئین‌وند**

[تغذیه] مقدار ید خون که به پروتئین‌های ناقل متصل است و به شکل آزاد و محلول در خون

ultimate frisbee/Ultimate Frisbee

→ ultimate

x-trainer → elliptical trainer

zone defense

جاگیری، دفاع منطقه‌ای

zone pressure defense

جاگیری فشرده، دفاع منطقه‌ای فشرده

floor hockey → floorball	sepak takraw/sepaktakraw	بوریاوالی
flying disc → frisbee ²	syn. kick volleyball	
flying disc game → ultimate	shield → screen	
footvolley	shooting guard	دفاع پرتابگر
frisbee ¹ /Frisbee ¹ → ultimate	small forward	مهاجم ریزتک
frisbee ² /Frisbee ²	spinning	چرخ‌ورزی
syn. flying disc	syn. indoor cycling	
golf	suspension trainer	آویزورزه
hand-off pass → flip pass	suspension training → TRX	
hockey	switch	تاخت زدن
ice hockey	tap in → tip in	
indoor cycling → spinning	tap pass → tip pass	
indoor hockey	tip in/tip-in	پرتاب سرپنجه
kick volleyball → sepak takraw	syn. tip-in shot, tap in	
miniature golf	tip-in shot → tip in	
syn. minigolf	tip pass	پاس سرپنجه
minigolf → miniature golf	syn. tap pass	
mismatch	total resistance exercise → TRX	
outlet pass	trailer ¹	پشتیان
perimeter player	trailer ²	پیگیر
pick ¹ → screen	triangle-and-two → triangle-and-	
pick ²	two combination defense	
post player	triangle-and-two combination	
power forward	defense	دفاع سه‌ودو، سه‌ودو
quad hockey → roller hockey	syn. triangle-and-two	
rink hockey → roller hockey	TRX	آویزورزی
roller hockey	ff. total resistance exercise,	
syn. rink hockey, quad hockey	suspension training	
screen	ultimate	بشقاب‌پرنده ¹
syn. shield, block ¹ , pick ¹	syn. flying disc game, airborne	
screener	soccer, frisbee ¹ , ultimate	
syn. blocker	frisbee, flatball	

nanomanipulation	دستکاری نانویی	block ²	سد
nanomanipulator	نانودستکاری کننده	block ³ → blocked shot	
nanomaterial	نانوماده	block a pass → deny a pass	
nanomaterials	نانومواد	blocked shot	سد پرتاب
nanomedicine	نانوپزشکی	syn. block ³	
nanophase	نانوفاز	blocker → screener	
nanoplate	نانورق	Bodybalance	تن توازن
nanopore	نانوتخلخل	syn. Bodyflow	
nanopowder	نانوپودر	Bodyflow → Bodybalance	
nanoribbon	نانونوار	BodyPump	وزنه آهنگ
nanorod	نانومیل	box-and-one → box-and-one	
nanosheet	نانوبرگ	combination defense	
nanoshell	نانوپوسته	box-and-one combination defense	
nanosphere	نانوگوی		دفاع چهارویک، چهارویک
nanostrip	نانوباریک	syn. box-and-one	
nanostucture	نانوساختار	boxing out	سد نوگیری
nanostuctured	نانوساختاری	syn. box out	
nanosystem	نانوسامانه	box out → boxing out	
nanovoid	نانوتهی جا	choke a pass → deny a pass	
QD → quantum dot		cross-trainer → elliptical trainer	
quantum beads → nanobead		deny a pass	پاس سد
quantum dot	نقطه کوانتومی	syn. block a pass, choke a pass	
abbr. QD		drop step	پس گام
top-down processing	فراوری بالابه پایین	elliptical trainer	اسکی وارد، اسکی فضایی
zigzag nanotube	نانولوله زیگزاکی	syn. cross-trainer, x-trainer	
		field hockey	هاکی میدانی، هاکی روی چمن
		flatball → ultimate	
		flip pass	پاس دست به دست
		syn. hand-off pass	
airborne soccer → ultimate		floorball	تندهاکی
block ¹ → screen		syn. floor hockey	

ورزش

image magnification	بزرگ‌نمایی تصویر	biomimetics	زیست‌تقلید
image matching	هم‌تایابی تصویری	bottom-up processing	فراوری پایین‌به‌بالا
image morphing	ریخت‌دهی تصویر	buckminsterfullerene	
image mosaic	پاره‌چین تصویری	→ buckyball	
image multiplication	ضرب تصویری	buckyball	توپ باکی
image noise	نوفه تصویر	syn. buckminsterfullerene	
image normalization	به‌نجارش تصویر	chemical vapour deposition	
image pair	جفت‌تصویر		نهشت بخار شیمیایی
image pyramid	هرم تصویر	chiral nanotube	نانولوله دستواری
image querying	پُرس‌مان تصویری	coprecipitation	هم‌رسوبی
image ratioing	نسبت‌گیری تصویر	abbr. CPT	
syn. image division		CPT → coprecipitation	
image rendering		lab-on-a-chip	آز- تراشه
→ image-based rendering		liposome	چربی‌زه
image rotation	چرخش تصویر	nanoarchitecture	نانومعماری
image size	اندازه تصویر	nanobead	نانومهره
image stabilization	پایدارسازی تصویر	syn. nanodots, nanocrystals,	
image storage	ذخیره‌سازی تصویر	quantum beads	
image transfer	انتقال تصویر	nanobelt	نانوتسمه
imaging geometry	هندسه تصویربرداری	nanocavity	نانوکاوک
imaging radar	رادار تصویربرداری	nanochemistry	نانوشیمی
isotherm image	تصویر هم‌دما	nanoclay	نانورُس
orthoimage	راست‌تصویر	nanocluster	نانوخوشه
polarimetric image	تصویر قطبش‌سنجشی	nanocore	نانوهسته
raster image → digital image		nanocrystals → nanobead	
ratio image	تصویر نسبتی	nanodefekt	نقص نانویی، نانونقص
relational image matching	هم‌تایابی رابطه‌ای	nanodispersion	نانوپراکنش
		nanodots → nanobead	
		nanoemulsification	نانونامیزه‌سازی
armchair nanotube	نانولوله صندلی‌دار	nanofilter	نانوصافی
barcoded nanowire	نانوسیم رمزینه‌دار	nanofluid	نانوشاره

نانوفناوری

human ecology	بوم‌شناسی انسانی	difference image	تصویر تفاضلی
marine ecology	بوم‌شناسی دریا	digital image	تصویر رقمی
phytosociology	جامعه‌شناسی گیاهی	syn. raster image, digitised picture	
plant ecology	بوم‌شناسی گیاهی	digitised picture/digitized picture	
radical ecology	بوم‌شناسی ریشه‌نگر	→ digital image	
shallow ecology	بوم‌شناسی سطحی‌نگر	feature-based image matching	
social ecology	بوم‌شناسی اجتماعی		هم‌تایابی عارضه‌مبنا
species ecology → autecology		grayscale image	تصویر درجه‌خاکستری
synecology	هم‌بوم‌شناسی	hologram imagery	تصویر تمام‌نگاشتی
technocentric	فن‌محور	syn. holograph	
technocentrism	فن‌محوری	holograph → hologram imagery	
technological optimists		image artifact/image artefact	
→ environmental optimists			آلایه تصویر
		image-based rendering	نورنمایی تصویرمبنا
		syn. image rendering	
		image capture	تصویرگیری
		image contrast	تباين تصویر
		image contrast enhancement	
			بهبود تباين تصویر
		image contrast ratio	نسبت تباين تصویر
		image contrast stretching	
			گسترش تباين تصویر
aerial reconnaissance	بررسی هوایی	image density → density of image	
syn. aerial survey		image density slicing	برش‌زنی چگالی تصویر
aerial survey		image detectability	آشکارسازی پذیری تصویر
→ aerial reconnaissance		image directional filter	پالایه جهت‌ی تصویر
analogue image	تصویر قیاسی	image display	نمایش تصویر
area-based image matching		image division → image ratioing	
	هم‌تایابی ناحیه‌مبنا	image encoding	کدگذاری تصویر
change-detection image	تصویر آشکارساز تغییرات	image format ¹	قالب تصویر
colour-composite image	تصویر ترکیب‌رنگی	image format ²	قطع تصویر
colour-ratio composite image		image invariant	ناوردای تصویر
	تصویر نسبتی ترکیب‌رنگی		
density of image	چگالی تصویر		
syn. image density			

مهندسی نقشه‌برداری

tympan → tympanum ¹		ecocatastrophe	فاجعه بوم‌شناختی، بوم‌فاجعه
tympanum ¹	سینه چفته	ecocentric	بوم‌محور
syn. tympan		ecocentrism	بوم‌محوری
tympanum ²	سینه سنتوری	ecocide	بوم‌کشی
vault ¹	آهون	ecodevelopment	بوم‌توسعه
vault ²	خزانه‌خانه	ecodoom pessimists	
vault ³	سردابچه	→ environmental pessimists	
syn. cellar		eco-extremism	بوم‌افراط‌گری
vault ⁴	طاق ^۲	ecofacism	بوم‌فاشیسم
vault ⁵	طاق ^۲	ecofeminism	بوم‌فمینیسم
voussoir	مهره‌چفته	ecoforestry	بوم‌جنگل‌داری
voussoir arch	چفته مهره‌ای	ecological amplitude	دامنه بوم‌شناختی
		ecological approach	رویکرد بوم‌شناختی
		ecological development	توسعه بوم‌شناختی
		ecological disruption	اختلال بوم‌شناختی
		ecological efficiency	بازده بوم‌شناختی
		ecological entity	هستار بوم‌شناختی
		ecological equivalent	هم‌ارز بوم‌شناختی
		ecological exposure	مواجهه بوم‌شناختی
		ecologist ¹	بوم‌شناس
		ecologist ²	بوم‌گرا
		ecoterrorism	بوم‌وحشت‌افکنی
		syn. bioterrorism	
		environmental optimists	خوش‌بینان زیست‌محیطی
		syn. technological optimists	
		environmental pessimists	بدبینان زیست‌محیطی
		syn. ecodoom pessimists	
		field ecology	بوم‌شناسی میدانی
		homocentric → anthropocentric	
analogue forestry	جنگل‌داری قیاسی		
animal ecology	بوم‌شناسی جانوری		
anthropocentric	انسان‌محور		
syn. homocentric			
anthropocentrism	انسان‌محوری		
autecology/autoecology	تک‌بوم‌شناسی		
syn. species ecology			
biocenology/biocoenology	زی‌سازندشناسی		
biocentric	زیست‌محور		
biocentrism	زیست‌محوری		
bioterrorism → ecoterrorism			
deep ecology	بوم‌شناسی ژرف‌نگر		
eco-activism	بوم‌کنشگری		

مهندسی منابع طبیعی
شاخه جنگل و محیط‌زیست

segmental arch ²	قوس هلالی	spandrel ¹	پیشانی
<i>syn. segmented arch</i> ²		spandrel ²	لچک
segmented arch ¹		spandrel ³ / spandril / spaundrel	لجکی
→ segmental arch ¹		spandrel ⁴	لجکی زیرپله
segmented arch ²		<i>syn. stair spandrel</i>	
→ segmental arch ²		springer ¹ → impost ²	
semicircular arch ¹	چفتۀ نیم‌گرد	springer ²	سنگ پاکار
semicircular arch ²	قوس نیم‌گرد	<i>syn. abacus, springing stone</i>	
semielliptical arch ¹		spring(ing) ¹ → impost ¹	
→ elliptical arch ¹		spring(ing) ² → impost ²	
semielliptical arch ²		spring(ing) line	خط پاکار
→ elliptical arch ²		springing stone → springer ²	
shoulder(ed) arch ¹	چفتۀ هوبری	square-headed trefoil arch ¹	
<i>syn. caernarvon arch</i> ¹ ,		→ shoulder arch ¹	
square-headed trefoil arch ¹ ,		square-headed trefoil arch ²	
shoulder-headed arch ¹		→ shoulder arch ²	
shoulder(ed) arch ²	قوس هوبری	stair spandrel → spandrel ⁴	
<i>syn. caernarvon arch</i> ² ,		stepped arch	چفتۀ کنگره‌ای
square-headed trefoil arch ² ,		stepped voussoir	مهره چفتۀ کنگره‌ای
shoulder-headed arch ²		straight arch ¹ → flat arch ¹	
shouldered flat arch ¹	چفتۀ هوبری تخت	straight arch ² → flat arch ²	
shouldered flat arch ²	قوس هوبری تخت	striped arch	چفتۀ راه‌راه
shoulder-headed arch ¹		Syrian arch → arcuated lintel	
→ shoulder arch ¹		three-hinged arch	چفتۀ سه‌مفصلی
shoulder-headed arch ²		<i>syn. three-pinned arch</i>	
→ shoulder arch ²		three-pinned arch	
skew arch	چفتۀ کج	→ three-hinged arch	
<i>syn. oblique arch</i>		triangular arch	چفتۀ سه‌گوش
soffit → intrados		<i>syn. miter arch</i>	
soldier arch	چفتۀ هره‌چین	triumphal arch	طاق نصرت
span	دهانه	two-hinged arch	چفتۀ دو‌مفصلی
<i>syn. chord, bearing distance</i>			

clavis → keystone		impost ¹	پاطاق
corbel(led) arch	چفتۀ لاریز	syn. springing ¹	
crown ¹	تاج	impost ²	پاکار
crown ²	کلاله	syn. springing ² , springer ¹	
depressed arch ¹	چفتۀ خفته	intrados	درون‌سو
depressed arch ²	قوس خفته	syn. soffit	
elliptical arch ¹	چفتۀ پانید	jack arch ¹ → flat arch ¹	
syn. semielliptical arch ¹ , basket-		jack arch ² → flat arch ²	
handled arch ¹ , basket arch ¹		key → keystone	
elliptical arch ²	قوس پانید	key block → keystone	
syn. semielliptical arch ² , basket-		keystone	تاج‌مُهره
handled arch ² , basket arch ²		syn. key block, clavis, sagitta,	
extrados	برون‌سو	mensole, key	
syn. back		keystone arch	چفتۀ تاج‌مهره‌ای
extradosed arch	چفتۀ بارز	mensole → keystone	
fixed arch	چفتۀ گیردار	miter arch → triangular arch	
flank ¹ → haunch ¹		oblique arch → skew arch	
flank ² → haunch ²		order	رج چفتۀ
flat arch ¹	چفتۀ تخت	parabolic arch ¹ → catenary arch ¹	
syn. jack arch ¹ , straight arch ¹		parabolic arch ² → catenary arch ²	
flat arch ²	گفتۀ	pitch ¹ → rise	
syn. jack arch ² , straight arch ²		pitch ²	خیز
gauged arch	چفتۀ پیش‌تراش	rigid arch	چفتۀ صلب
hance ¹ /hanse ¹ → haunch ¹		rise	افراز
hance ² /hanse ² → haunch ²		syn. pitch ¹	
haunch ¹ /hance ¹	شانه	rough arch	چفتۀ ناتراش
syn. hance ¹ , hench ¹ , flank ¹		round arch ¹	چفتۀ چرب
haunch ² /hance ²	لنگه	round arch ²	قوس چرب
syn. hance ² /hanse ² , flank ²		sagitta → keystone	
hench ¹ → haunch ¹		segmental arch ¹	چفتۀ هلالی
hench ² → haunch ²		syn. segmented arch ¹	

spring sloughing	واکندگی بهاری	arch ³	قوس
syn. vernal sloughing		arch ⁴ → arc ²	
stability test	آزمون پایداری	arcuated lintel	چفتۀ سوری
storm seepage	زه‌نشست بارشی	syn. Syrian arch	
strainer	تورصافی	back → extrados	
subsurface runoff	رواناب زیرسطحی	basket arch ¹ → elliptical arch ¹	
superchlorination	بیش‌کلرزنی	basket arch ² → elliptical arch ²	
surcharge	بیش‌بار	basket-handled arch ¹	
surface runoff	رواناب سطحی	→ elliptical arch ¹	
thermal conditioning	آمایش گرمایی	basket-handled arch ²	
thermal sludge conditioning	آمایش گرمایی لجن	→ elliptical arch ²	
thermal water	آبگرم	bearing distance → span	
toxicity test	آزمون سمیت	brick arch	چفتۀ آجری
ultimate oxygen demand		caernarvon arch ¹	
abbr. UOD	بیشینه اکسیژن خواهی	→ shoulder arch ¹	
unaccounted-for water	آب به حساب نیامده	caernarvon arch ²	
UOD → ultimate oxygen demand		→ shoulder arch ²	
vacuum filtration	صافش خلأ	canted arch	چفتۀ لاریز سه‌گوش
vernal sloughing → spring sloughing		catenarian arch ¹ → catenary arch ¹	
		catenarian arch ² → catenary arch ²	
		catenary arch ¹	چفتۀ تابی
		syn. parabolic arch ¹ ,	
		catenarian arch ¹	
		catenary arch ²	قوس تابی
		syn. parabolic arch ² ,	
		catenarian arch ²	
		cellar → vault ³	
		chimney arch	چفتۀ بخاری
		chord → span	
		circular arch ¹	چفتۀ گرد
		circular arch ²	قوس گرد

مهندسی معماری و شهرسازی

abacus → springer²

arc¹ → arch¹

arc²

syn. arch⁴

arch¹

syn. arc¹

arch²

کمان

چفتۀ

طاق¹

tune	سُرّایه	incidental recharge	تغذیه اتفاقی
syn. bourdon ¹ , pedal point ¹		instream flow	جریان درون‌رودی
voice leading → part writing		instream water use	مصرف درون‌رودی
		land treatment	تصفیه زمینی
		measurand	سنجیدنی
		syn. analyte	
		membrane filtration	صافش غشایی
ADF	صادم	microstrainer	ریز تور صافی
alternating double filtration		oil and grease	چربی و روغن
		syn. fats oil and grease,	
		FOG, grease and oil	
analyte → measurand		package plant	
aqueduct	آبارِه	→ package treatment plant	
bank filtration	صافش کرانه‌ای	package treatment plant	
biological filtration	صافش زیستی		دستگاه تصفیه پیش‌ساخته
clean water	آب پاک	syn. package plant	
conjunctive use	بهره‌گیری توأمان	pipeline	خط لوله
destratification	لایه‌شکنی	pollution load	بار آلودگی
digested sludge	لجن هضم‌شده	pre-culture	پیش‌کشت
distilled water	آب مقطر	pure water	آب خالص
eco-labelling	برچسب‌زنی زیست‌محیطی	returned activated sludge	
syn. environmental labelling			لجن فعال برگشتی
environmental labelling		syn. return sludge	
→ eco-labelling		return sludge	
fats oil and grease → oil and grease		→ returned activated sludge	
flocculant aid → flocculation aid		safe water	آب سالم
flocculation aid	کمک‌لخته‌ساز	seepage	زه‌نشست
syn. flocculant aid		service reservoir	مخزن تنظیم آب، مخزن تنظیم
flocculator	لخته‌کن	sloughing	واکندگی
FOG → oil and grease		sludge pressing	لجن‌فشاری
grease and oil → oil and grease		spray aeration	هوادمی افشانه‌ای
humus sludge	لجن گیاه‌خاکی		

مهندسی محیط‌زیست و انرژی

MIDI merger	ادغامگر میدی	panpot → panner	
MIDI mode → MIDI channel mode		part ¹	بخش
MIDI note	نُت میدی	part ²	بخش نوشت
MIDI note number	شماره نُت میدی	part writing	بخش نویسی
MIDI out	خروجی میدی	syn. voice leading	
MIDI pan	سویه میدی	pedal point ¹ → tune	
MIDI through	گذر میدی	pedal point ² → drone	
syn. MIDI thru		polyphonic aftertouch	پس نواخت چندسان
MIDI thru → MIDI through		syn. polyphonic pressure	
mono → monophonic		polyphonic pressure	
monophonic	تکسویه	→ polyphonic aftertouch	
syn. mono		real answer	پاسخ همپا
monophonic aftertouch	پس نواخت یکسان	recapitulation	بازآوری
multichannel	چندمسیره	rounded binary form	
multitimbral	چندرنگی		شکل دوبخشی برگشت دار
musical instrument digital interface		sampler	نمونه پرداز
میانی داده های سازی		sequence ¹	خط ساخت
music sequencer → sequencer		sequence ²	خط سازی
omni off	تکروشنی	sequencer	خط پرداز
omni off/mono	تکروشنی یک صدا	syn. music sequencer	
omni off/poly	تکروشنی چند صدا	simple binary form	شکل دوبخشی ساده
omni on	همه روشن	simple ternary form	شکل سه بخشی ساده
omni on/mono	همه روشن یک صدا	stereo → stereophonic	
omni on/poly	همه روشن چند صدا	stereophonic	دوسویه
pan	سویه	syn. stereo	
syn. pan control		surround panner	سویه ساز فراگیر
pan control → pan		tonal answer	پاسخ همپایه
panner	سویه ساز	track	خط
syn. panoramic potentiometer,		syn. line	
panpot		tracking ¹	خط پرداز
panoramic potentiometer		tracking ²	ردگیری
→ panner			

sex-role ideology	ایدئولوژی نقش-جنس	bourdon ¹ → tune	
sex segregation	جداسازی جنسی	bourdon ² → drone	
sex-typing	گونه‌سازی جنسی	channel	مسیر
sexual coercion	اعمال فشار جنسی	channel masking	مسیر پوشانی
sexual division	تقسیم‌کار جنسی	channel separation	میزان تفکیک مسیر
sexual health education		channel strip	نوار ابزار مسیر
	آموزش سلامت جنسی	composite/compound ternary form	
sexual health promotion			شکل سه‌بخشی ترکیبی
	ارتقای سلامت جنسی	drone	زمینه‌نوا
sexual hostility	خصومت جنسی	syn. bourdon ² , pedal point ²	
sexual objectification	شیء‌سازی جنسی	embellishment	آرایه
social feminism	فمینیسم اجتماعی	event	رخداد
transcendental feminism	فمینیسم فرانگر	event list	فهرست رخدادها
transnational feminism	فمینیسم فراملی	form	شکل
vertical sex segregation		gliss → glissando	
	جداسازی جنسی عمودی	glissando	لغزه
victim feminism	فمینیسم قربانی‌انگار	syn. gliss	
woman-centredness	زن‌مداری	line → track	
womanism	زن‌باوری سیاهان	MIDI	میدی
womanist	زن‌باور	MIDI aftertouch	پس‌نواخت میدی
woman spirit	فلسفه روح زنانه	MIDI cable	بافه میدی
women liberation movement		MIDI channel	مسیر میدی
	جنبش آزادی‌بخش زنان	MIDI channel message	پیام مسیر میدی
women of colour	زنان رنگین‌پوست	MIDI channel mode	وضعیت مسیر میدی
women's humour		syn. MIDI mode	
	مطایبات زنانه، مزاح‌های زنانه	MIDI clock	ساعت میدی
women's studies	مطالعات زنان	MIDI data rate	نرخ داده‌رسانی میدی
		MIDI delay	تاخیر میدی
	موسیقی	MIDI echo	پژواک میدی
		MIDI in	ورودی میدی
aftertouch	پس‌نواخت	MIDI interface	میانای میدی
answer	پاسخ	MIDI merge	ادغام میدی

<i>Ziziphora clinopodioides</i>	کاکوتی کوهی	feminist therapy	روان‌درمانی فمینیستی
<i>Ziziphora persica</i>	کاکوتی ایرانی	feminitude	زن‌بودگی
<i>Ziziphora tenuior</i>	کاکوتی نازک	feminology	زن‌شناسی
<i>Ziziphus jujuba</i>	عناب رسمی	gender harassment	ایذای جنسیتی
<i>Ziziphus spina-christi</i>	عناب کُتار	gender-role congruency hypothesis	فرضیه هم‌سازی نقش-جنسیت
syn. Christ's Thorn Jujube		gender schema theory	نظریه طرحواره جنسیتی
مطالعات زنان		gender segregation	جداسازی جنسیتی
abolitionist feminism	فمینیسم بردگی‌ستیز	gender studies	مطالعات جنسیتی
antifeminist movement	جنبش ضدفمینیستی	gender subtypes	زیرگونه‌های جنسیتی
backlash	واپس‌زنی	global feminism	فمینیسم جهانی
battered women	زنان کتک‌خورده	syn. international feminism	
black women	زنان سیاه	hidden women	زنان گمنام
ecofeminism	بوم‌فمینیسم	horizontal sex segregation	جداسازی جنسی افقی
female ¹	جنس مؤنث	integrationist	فمینیسم ادغام‌گرا
female ²	مؤنث	international feminism	
female aesthetics	زیبایی‌شناسی زنانه	→ global feminism	
syn. feminine aesthetics,		male ¹	جنس مذکر
feminist aesthetics		male ²	مذکر
female consciousness	آگاهی جنس مؤنث	male chauvinism	مردبرترباوری
female development	تحول جنس مؤنث	male dominance	سلطه جنس مذکر
feminine aesthetics		new woman	زن نوین
→ female aesthetics		sex difference	تفاوت جنسی
feminist aesthetics		sex-gender system	نظام جنس-جنسیت
→ female aesthetics		sexist hostility	خصومت جنس‌گرایانه
feminist critique	نقد فمینیستی	sex-negative cultures	فرهنگ‌های آمیزش‌منفی‌نگر
feminist movement	جنبش فمینیستی	sex-positive cultures	فرهنگ‌های آمیزش‌مثبت‌نگر
feminist science	علم فمینیستی		
feminist therapist	روان‌درمانگر فمینیست		

<i>Salvia macrosiphon</i>	مریم‌گلی مَروی، مَرو	<i>Thymus hyrcanus</i>	
<i>Salvia officinalis</i>	مریم‌گلی دارویی	→ <i>Thymus kotschyanus</i>	
syn. garden sage		<i>Thymus kotschyanus</i>	آویشن آذربایجان
<i>Salvia sclarea</i>	مریم‌گلی مَرموک	syn. <i>Thymus eriophorus</i> ,	
<i>Satureja calamintha</i>		<i>Thymus hyrcanus</i> ,	
→ <i>Calamintha officinalis</i>		<i>Thymus arthroclados</i>	
seed bank	بانک بذر	<i>Trachyspermum</i>	زنیان
<i>Solanum nigrum</i>	بادنجان تاجریزی	<i>Trachyspermum copticum</i>	زنیان رومی
spearmint/spear mint		syn. <i>Ammi copticum</i> ,	
→ <i>Mentha spicata</i>		<i>Carum copticum</i> , ajwain	
<i>Stachys</i>	سنبله‌ای	<i>Vitex</i>	پنج‌انگشت
syn. hedgenettle		<i>Vitex agnus-castus</i>	پنج‌انگشت پاکدامن
<i>Stachys lavandulifolia</i>	سنبله‌ای چای‌کوهی	syn. chaste tree, Abraham's balm,	
<i>Tamarindus</i>	تمر هندی	monk's pepper	
<i>Tamarindus indica</i>	تمر هندی دارویی	<i>Vitex trifolia</i>	پنج‌انگشت هندی
syn. <i>Tamarindus officinalis</i>		water mint → <i>Mentha aquatica</i>	
<i>Tamarindus officinalis</i>		white deadnettle → <i>Lamium album</i>	
→ <i>Tamarindus indica</i>		white nettle → <i>Lamium album</i>	
<i>Tamarix aphylla</i>	گز شاهی	wild rue → <i>Peganum harmala</i>	
Tasmanian bluegum		yellow archangel	
→ <i>Eucalyptus globulus</i>		→ <i>Lamium galeobdolon</i>	
<i>Teucrium</i>	گلپوره	<i>Zataria</i>	آویشن شیرازی
<i>Teucrium polium</i>	گلپوره پُرآذین	<i>Zataria bracteata</i>	
syn. felty germander		→ <i>Zataria multiflora</i>	
thyme → <i>Thymus</i>		<i>Zataria multiflora</i>	آویشن شیرازی پُرگل
<i>Thymus</i>	آویشن	syn. <i>Zataria bracteata</i> ,	
syn. thyme		<i>Zataria multiflora</i> var. <i>elatior</i>	
<i>Thymus arthroclados</i>		<i>Zataria multiflora</i> var. <i>elatior</i>	
→ <i>Thymus kotschyanus</i>		→ <i>Zataria multiflora</i>	
<i>Thymus eriophorus</i>		<i>Ziziphora</i>	کاکوتی
→ <i>Thymus kotschyanus</i>			

monk's pepper		<i>Plantago lanceolata</i>	بارهنک نیزه‌ای
→ <i>Vitex agnus-castus</i>		syn. <i>Plantago eriophora</i> ,	
narrowleaf plantain		<i>Plantago orientalis</i> Stapf var. <i>lycia</i> ,	
→ <i>Plantago lanceolata</i>		ribwort plantain, narrowleaf	
oil of anise → anise oil		plantain	
oil of camphor	روغن کافور	<i>Plantago major</i>	بارهنک کبیر
syn. camphor essential oil		syn. major plantain,	
oil of cinnamon	روغن دارچین	broadleaf plantain,	
oil of clove	روغن میخک	greater plantain	
syn. clove oil		<i>plantago orientalis</i> stapf var. <i>lycia</i>	
oil of coriander	روغن گشنیز	→ <i>Plantago lanceolata</i>	
oil of dill	روغن شوید	<i>Plantago ovata</i>	بارهنک تخم‌مرغی
oil of peppermint	روغن نعنا فلفلی	syn. <i>Plantago ispaghula</i>	
syn. peppermint essential oil		<i>Plantago psyllium</i>	بارهنک سیاه‌دانه
opium	تریاک	psyllium	اسپرزه سیاه
<i>Peganum</i>	اسپند	<i>Pulegium vulgare</i> → <i>Mentha pulegium</i>	
<i>Peganum harmala</i>	اسپند معمولی	ribwort plantain	
syn. persian rue, wild rue, Espan		→ <i>Plantago lanceolata</i>	
pennyroyal	خالواش	<i>Ricinus</i>	کرچک
peppermint → <i>Mentha x piperita</i>		<i>Ricinus communis</i>	کرچک رسمی
peppermint essential oil		syn. castor oil plant, castorbean	
→ oil of peppermint		river red gum	
<i>Perovskia</i>	برازمیل	→ <i>Eucalyptus camaldulensis</i>	
persian rue → <i>Peganum harmala</i>		running mallow	
<i>Pimpinella</i>	بادیان رومی ^۲	→ <i>Malva neglecta</i> Wallr	
<i>Pimpinella anisum</i>	بادیان رومی انیسون	sage → <i>Salvia</i>	
<i>Plantago eriophora</i>		<i>Salvia</i>	مریم‌گلی ^۱
→ <i>Plantago lanceolata</i>		syn. sage	
<i>Plantago ispaghula</i> → <i>Plantago ovata</i>		<i>Salvia hydrangea</i>	مریم‌گلی عقربان، عقربان
		<i>Salvia hypoleuca</i>	مریم‌گلی کوکل، کوکل
		<i>Salvia leriifolia</i>	مریم‌گلی نوروزک، نوروزک

<i>Lamium album</i>	گزنه سفید رسمی	<i>Mentha longifolia</i>	نعناپونه
syn. white deadnettle, white nettle		syn. <i>Mentha spicata</i> var. <i>longifolia</i> ,	
<i>Lamium amplexicaule</i>	گزنه سفید ساقه آغوش	<i>Mentha sylvestris</i>	
syn. henbit deadnettle,		<i>Mentha nigricans</i>	
greater henbit		→ <i>Mentha x piperita</i>	
<i>Lamium galeobdolon</i>	گزنه سفید زردگل	<i>Mentha piperita</i> var. <i>sylvestris</i>	
syn. <i>Galeobdolon luteum</i> ,		→ <i>Mentha x piperita</i>	
yellow archangel		<i>Mentha pulegium</i>	نعناخالواش
lemon balm → common balm		syn. <i>Pulegium vulgare</i>	
linseed oil	روغن تخم کتان، روغن بزرک	<i>Mentha spicata</i>	نعنادشتی
syn. flaxseed oil		syn. <i>Mentha viridis</i> ,	
<i>Linum</i>	کتان	<i>Mentha sylvestris</i> var. <i>viridis</i> ,	
syn. flax		spearmint	
maceration ¹	خیساندن	<i>Mentha spicata</i> var. <i>longifolia</i>	
maceration ²	خیسانده	→ <i>Mentha longifolia</i>	
major plantain → <i>Plantago major</i>		<i>Mentha sylvestris</i> → <i>Mentha longifolia</i>	
<i>Malva</i>	پنیرک	<i>Mentha sylvestris</i> var. <i>viridis</i>	
<i>Malva neglecta</i> Wallr.	پنیرک رونده	→ <i>Mentha spicata</i>	
syn. running mallow		<i>Mentha viridis</i> → <i>Mentha spicata</i>	
<i>Malva sylvestris</i>	پنیرک پابلند	<i>Mentha x piperita</i>	نعنافللی
syn. high mallow		syn. <i>Mentha piperita</i> var. <i>sylvestris</i> ,	
medicinal plants	گیاهان دارویی	<i>Mentha nigricans</i> , peppermint	
<i>Melissa</i>	وارنگ بو	moldavian balm	بادرشیبی ^۲
<i>Melissa calamintha</i>		Moldavian dragonhead	
→ <i>Calamintha officinalis</i>		→ <i>Dracocephalum moldavica</i>	
<i>Melissa officinalis</i>	وارنگ بوی دارویی	<i>Moldavica punctata</i>	
<i>Mentha aquatica</i> var. <i>persica</i>		→ <i>Dracocephalum moldavica</i>	
→ <i>Mentha aquatica</i>		<i>Moldavica suaveolens</i>	
<i>Mentha aquatica</i>	نعناجویباری	→ <i>Dracocephalum moldavica</i>	
syn. <i>Mentha aquatica</i> var. <i>persica</i> ,			
water mint			

Christ's Thorn Jujube → <i>Ziziphus spina-christi</i>		<i>Galeobdolon luteum</i> → <i>Lamium galeobdolon</i>	
clary sage	مَرموک	garden sage → <i>Salvia officinalis</i>	
clove oil → oil of clove		germander	مریم‌نخودی
common balm	بادرنجبویه	greater henbit → <i>Lamium amplexicaule</i>	
syn. balm mint, balm, lemon balm		greater plantain → <i>Plantago major</i>	
common sage	مریم‌گلی ^۲	gum arabic	صمغ عربی
crude plant extract	عصارهٔ خام گیاهی	syn. acacia gum	
curly mallee → <i>Eucalyptus gillii</i>		hedgenettle → <i>Stachys</i>	
deadnettle/dead nettle → <i>Lamium</i>		henbit deadnettle → <i>Lamium amplexicaule</i>	
decoction	جوشانده	herbal materials	مواد گیاهی
dehydrated castor oil	روغن کرچک آب‌زدوده	herbal preparations	فراورده‌های گیاهی
<i>Dracocephalum</i>	بادرُشبی ^۱	high mallow → <i>Malva sylvestris</i>	
syn. dragonhead		horse mint	پونه
<i>Dracocephalum moldavica</i>	بادرُشبی دارویی	hyssop → <i>Hyssopus</i>	
syn. <i>Moldavica punctata</i> ,		<i>Hyssopus</i>	زوفا
<i>Moldavica suaveolens</i> ,		syn. hyssop	
<i>Moldavian dragonhead</i>		<i>Hyssopus angustifolius</i>	زوفای برگ‌باریک
dragonhead → <i>Dracocephalum</i>		<i>Hyssopus officinalis</i>	زوفای دارویی
espad → <i>Peganum harmala</i>		infusion	دم‌کرده
<i>Eucalyptus</i>	اکالپتوس	ispaghula → <i>blond plantain</i>	
<i>Eucalyptus camaldulensis</i>	اکالپتوس کامالدول	jujuba → jujube	
syn. river red gum		jujube	عناب
<i>Eucalyptus gillii</i>	اکالپتوس پُرشاخه	syn. jujuba	
syn. curly mallee		<i>Lallemantia</i>	بالنگو
<i>Eucalyptus globulus</i>	اکالپتوس نیلی	<i>Lallemantia iberica</i>	بالنگوی شهری
syn. blue gum, Tasmanian bluegum		<i>Lallemantia royleana</i>	بالنگوی شیرازی
felty germander → <i>Teucrium polium</i>		lamb's ear(s)	چای‌کوهی
finished herbal product	محصول نهایی گیاه دارویی	<i>Lamium</i>	کزنهٔ سفید
flax → <i>Linum</i>		syn. deadnettle	
flaxseed oil → linseed oil			

referral system	سامانه ارجاع	<i>Aloe vulgaris</i> → <i>Aloe vera</i>
registration card	برگه ثبت نام	<i>Ammi copticum</i>
syn. registration form		→ <i>Trachyspermum copticum</i>
registration form		<i>Amygdalus</i> بادام
→ registration card		<i>Amygdalus communis</i> بادام رسمی
resort tax → hotel tax		anise بادیان رومی
room tax → hotel tax		anise oil روغن بادیان رومی
ryokan/royakan	مهمانسرای ژاپنی	syn. oil of anise
self-catering accommodation		balm → common balm
خدمات اقامتی خودپذیرا		balm mint → common balm
sidestand	قفسه میزبان	black nightshade تاجریزی
temperance hotel	مهمانخانه خشک، هتل خشک	blond plantain اسپرزه
timesharing hotel	هتل نوبتی	syn. ispaghula
syn. holiday vacation ownership,		blue gum → <i>Eucalyptus globulus</i>
holiday ownership, interval		broadleaf plantain
ownership, multi-ownership		→ <i>Plantago major</i>
townhouse hotel	کوشک مهمانخانه، کوشک هتل	calamint → <i>Calamintha</i>
transit hotel	مهمانخانه گذری، هتل گذری	<i>Calamintha</i> زیانعننا
		syn. calamint
		<i>Calamintha officinalis</i> زیانعننای دارویی
		syn. <i>Melissa calamintha</i> ,
		<i>Satureja calamintha</i>
گیاهان دارویی		
Abraham's balm		camphor کافور
→ <i>Vitex agnus-castus</i>		camphor essential oil
acacia gum → gum arabic		→ oil of camphor
ajwain/ajowan		<i>Carum copticum</i>
→ <i>Trachyspermum copticum</i>		→ <i>Trachyspermum copticum</i>
Aloe	صبر	castorbean → <i>Ricinus communis</i>
<i>Aloe barbadensis</i> → <i>Aloe vera</i>		castor oil روغن کرچک
<i>Aloe vera</i>	صبر حقیقی	castor oil plant → <i>Ricinus communis</i>
syn. <i>Aloe vulgaris</i> , <i>Aloe barbadensis</i>		chaste tree → <i>Vitex agnus-castus</i>

classification	رده‌بندی	hotel inspector ¹	ارزیاب مهمانخانه، ارزیاب هتل
commercial hotel	مهمانخانه تجاری، هتل تجاری	hotel inspector ²	بازرس بهداشت و ایمنی، بازرس مهمانخانه، بازرس هتل
condo hotel	مهمانخانه مالکیت‌مشترک، هتل مالکیت‌مشترک	hotel licence/hotel license	مجوز مهمانخانه، مجوز هتل
syn. condominium hotel, condotel		hotelman	هتل‌پیشه
condominium hotel → condo hotel		hotel premises	عرصه و اعیان مهمانخانه، عرصه و اعیان هتل
condotel → condo hotel		hotel register	دفتر ثبت مهمانان
corporate hotel chain	زنجیره مهمانخانه‌های همکار، زنجیره هتل‌های همکار	hotel registration ¹	ثبت اقامتگاه‌ها
first class hotel	مهمانخانه درجه‌یک، هتل درجه‌یک	hotel registration ²	ثبت‌نام مهمان
flagship hotel	مهمانخانه اصلی، هتل اصلی	hotel school	مدرسه عالی مهمانخانه‌داری، مدرسه عالی هتلداری
fleabag	مهمانخانه فرسوده، هتل فرسوده	hotel tariff	تعرفه مهمانخانه، تعرفه هتل
grading	ارزیابی	hotel tax	عوارض اقامت
guest history	پیشینه مهمان	syn. bed tax, resort tax, room tax	
guest history file	پرونده پیشینه مهمان	independent hotel	مهمانخانه مستقل، هتل مستقل
guest profile	رُخ‌نمای مهمانان	interval ownership	→ timesharing hotel
holiday ownership	→ timesharing hotel	lodge ¹	اتراقگاه
holiday vacation ownership	→ timesharing hotel	lodge ²	راه‌سرای روستایی
hotel chain	زنجیره مهمانخانه‌ها، زنجیره هتل‌ها	lodge hotel ¹	مهمانخانه‌کلبه، هتل‌کلبه
syn. chain of hotels		lodge hotel ²	مهمانخانه مجتمع، هتل مجتمع
hotel classification	رده‌بندی مهمانخانه، رده‌بندی هتل	multi-ownership	→ timesharing hotel
hotel division	بخش مهمانخانه‌داری، بخش هتلداری	owner-managed hotel	مهمانخانه مالک‌گردان، هتل مالک‌گردان
hotel grading	ارزیابی مهمانخانه، ارزیابی هتل	private hotel	مهمانخانه خانواده‌گردان، هتل خانواده‌گردان
hotel guest cycle	چرخه مالی مهمان		

supercharged engine	موتور پس‌خوران	water-cooled engine	موتور آب‌خنک
SV engine → side-valve engine		W-engine	موتور دو‌خورجینی
three-valve engine	موتور سه‌سوپاپ		
TOC → double overhead camshaft			
transverse engine	موتور عرضی	گردشگری	
syn. east-west layout			
turbocharged engine	موتور پرخوران	advertised hotel	آگهی‌مهمانخانه، آگهی‌هتل
twelve-cylinder engine	موتور دوازده‌سیلندر	affiliated hotel	مهمانخانه وابسته، هتل وابسته
twin bank engine → U-engine		airport hotel	مهمانخانه فرودگاهی، هتل فرودگاهی
twin overhead cam		beach chalet	کلبه ساحلی
→ double overhead camshaft		beach hotel	مهمانخانه ساحلی، هتل ساحلی
twin overhead camshaft		bed tax → hotel tax	
→ double overhead camshaft		Bermuda plan	تعرفه با صبحانه کامل
two-valve engine	موتور دوسوپاپ	abbr. BP	
U-engine	موتور نعلی	B hotel	مهمانخانه چهارستاره ممتاز، هتل چهارستاره ممتاز
syn. double bank engine, twin bank engine, double row engine,		BP → Bermuda plan	
H-engine, H-block		budget hotels	مهمانخانه اقتصادی، هتل اقتصادی
undersquare engine		capsule hotel	مهمانخانه محفظه‌ای، هتل محفظه‌ای
→ long stroke engine		categorization	دسته‌بندی
unsupercharged engine		chain hotels	مهمانخانه‌های زنجیره‌ای، هتل‌های زنجیره‌ای
→ naturally aspirated engine		chain of hotels → hotel chain	
valve-in-head engine		chalet	کلبه کوهستانی
→ pushrod engine		chalet hotel	کلبه مهمانخانه کوهستانی، کلبه هتل کوهستانی
V-engine → V-type engine		chalet maid	کلبه‌دار
VR engine	موتور خورجینی کم‌زاویه		
V-type engine	موتور خورجینی		
syn. V-engine, V-type motor			
V-type motor → V-type engine			
Wankel engine	موتور وانکل		

lean-burn engine	موتور تمام‌سوز	oversquare engine	
L-head engine → side-valve engine		→ short stroke engine	
long block engine	موتور میل‌لنگ بلند	piston engine	موتور پیستونی
longitudinal engine	موتور طولی	pre-combustion engine	
syn. north-south layout		→ indirect injection engine	
long stroke engine	موتور کورس بلند	pushrod engine	موتور میل‌بادام‌کوب
syn. undersquare engine		syn. overhead valve engine, OHV	
low compression engine	موتور کم‌تراکم	engine, I-head engine, valve-in-head engine	
mid-engine	موتور وسط	rear engine	موتور عقب
mid-engine car	خودرو موتور وسط	rear engine car	خودرو موتور عقب
naturally aspirated engine	موتور مکش طبیعی	rotary engine	موتور چرخشی
syn. unsupercharged engine,		syn. rotary piston engine	
normally aspirated engine,		rotary piston engine	
induction engine		→ rotary engine	
normally aspirated engine		short block engine	موتور میل‌لنگ کوتاه
→ naturally aspirated engine		short engine	نیم‌موتور
north-south layout		short stroke engine	موتور کورس کوتاه
→ longitudinal engine		syn. oversquare engine	
OHC engine		side-valve engine	موتور سوپاپ بغل
→ overhead camshaft engine		syn. SV engine, L-head engine,	
OHV engine → pushrod engine		flathead engine	
opposed-cylinder engine		single-cylinder engine	موتور تک‌سیلندر
→ flat engine		single-overhead camshaft	موتور تک‌میل‌رو
overhead camshaft engine		abbr. SOHC	
abbr. OHC engine	موتور میل‌بادام‌کوب	six-cylinder engine	موتور شش‌سیلندر
syn. overhead camshaft		sixteen valve engine	موتور شانزده‌سوپاپ
overhead valve engine		slant engine → inclined engine	
→ pushrod engine		SOHC → single-overhead camshaft	
overshead camshaft		square engine	موتور میان‌کورس
→ overhead camshaft engine		straight engine → in-line engine	

four-stroke engine		hemi → hemi-spherical engine
→ four-stroke cycle engine		hemi engine
four-stroke internal combustion engine		→ hemi-spherical engine
→ four-stroke cycle engine		hemi-spherical engine موتور گنبدی
engine		<i>syn.</i> hemi engine, hemi
four-stroke power cycle		H-engine → U-engine
→ four-stroke cycle engine		high camshaft engine موتور میلرابط کوتاه
front engine موتور جلو		<i>abbr.</i> HC engine
front engine car خودرو موتور جلو		high compression engine موتور پُرتراکم
fuel additive افزودنی سوخت		horizontally opposed engine
fuel/air ratio → air/fuel ratio		→ flat engine
fuel/air mixture مخلوط سوخت و هوا		I-head engine → pushrod engine
fuel burn → fuel consumption		inclined engine موتور اُریب
fuel consumption مصرف سوخت		<i>syn.</i> slant engine
<i>syn.</i> fuel burn		indirect injection engine
fuel-injected engine موتور پاشانه‌ای		موتور پاشش غیر مستقیم
<i>syn.</i> fuel injection engine, injection engine		<i>syn.</i> pre-combustion engine
fuel injection		induction engine
→ fuel injection system		→ naturally aspirated engine
fuel injection engine		injection engine
→ fuel-injected engine		→ fuel-injected engine
fuel injection system سامانه سوخت پاشی		injection nozzle
<i>syn.</i> fuel injection, FI		→ fuel injector
fuel injector پاشانه		injection oil engine
<i>syn.</i> injector, injection nozzle, injection valve		→ diesel engine
fuel manifold چندراهه سوخت		injection valve → fuel injector
fuel starvation سوخت نارسایی		injector → fuel injector
H-block → U-engine		in-line cylinder engine
HC engine		→ in-line engine
→ high camshaft engine		in-line engine/inline engine موتور خطی
		<i>syn.</i> in-line cylinder engine, straight engine

crate motor	موتور خشک	engine compression ratio	
DI → direct injection system		→ compression ratio	
diesel engine	موتور دیزلی	engine with horizontally opposed cylinders → flat engine	
syn. diesel oil engine, automotive diesel engine, injection oil engine, compression ignition engine, CI engine		engine with opposed cylinders → flat engine	
diesel oil engine → diesel engine		FI → fuel injection system	
direct injection		five cylinder engine	موتور پنج سیلندر
→ direct injection system		flat cylinder → flat engine	
direct injection engine	موتور پاشش مستقیم	flat engine	موتور تخت
direct injection system	سامانه پاشش مستقیم	syn. horizontally opposed engine, flat cylinder, flat opposed-piston engine, engine with horizontally opposed cylinders, engine with opposed cylinders, opposed-cylinder engine, boxer engine, boxer	
syn. direct injection, DI		flathead engine	
DOHC		→ side-valve engine	
→ double overhead camshaft		flat opposed-piston engine	
double bank engine → U-engine		→ flat engine	
double overhead cam		flooded engine	موتور خفه کرده
→ double overhead camshaft		four-cycle engine	
double overhead camshaft		→ four-stroke cycle engine	
abbr. DOHC	موتور دومیلرو	four-cylinder engine	موتور چهار سیلندر
syn. double overhead cam, twin overhead camshaft, twin overhead cam, TOC, dual overhead camshaft		four-stroke cycle engine	موتور چهار زمانه
double row engine → U-engine		syn. four-stroke power cycle, four-stroke engine, four-cycle engine, four-stroke internal combustion engine	
dual overhead camshaft			
→ double overhead camshaft			
east-west layout			
→ transverse engine			
engine	موتور		
syn. automotive engine, car engine			

RSS	هم‌پس	قطعات و اجزای خودرو	
RSS feed	چارزن هم‌پس		
SaaS	خانا	air-cooled engine	موتور هواخنک
SECaaS	خام	air/fuel ratio	نسبت هوا به سوخت
security as a service	خدمات ابری امنیت	syn. air-fuel ratio, fuel/air ratio	
self-quantifying → quantified self		air-fuel ratio → air/fuel ratio	
self-tracking → quantified self		aluminium engine	موتور آلومینیومی
service model	نوع خدمات	automotive diesel engine	
skinput	پوست‌کلید	→ diesel engine	
snapshots → point-in-time backup		automotive engine → engine	
software as a service	خدمات ابری نرم‌افزار	balanced engine	موتور متوازن
STaaS	خان	blown engine	موتور سوخته
STI → brain-computer interface		boxer → flat engine	
storage as a service	خدمات ابری انبارش	boxer engine → flat engine	
synthetic telepathy interface		camshaft-in-head engine	موتور میان‌میل
→ brain-computer interface		syn. CIH engine, cams-in-head engine	
tablet → tablet computer		cams-in-head engine	
tablet computer	رایانک	→ camshaft-in-head engine	
syn. tablet		carburetor engine	موتور کاربراتوری
VA → virtual assistant		car engine → engine	
virtual assistant	دستیار مجازی	CI engine → diesel engine	
abbr. VA		CIH engine	
virtualization	مجازی‌سازی	→ camshaft-in-head engine	
volumetric display	نمایشگر حجمی	combustion engine	موتور احتراقی
wearable computer	رایانه پوشیدنی	compression ignition engine	
syn. body-borne computers,		→ diesel engine	
wearables		compression ratio	نسبت تراکم
wearables → wearable computer		abbr. CR	
XaaS	خا -	syn. engine compression ratio	
X as a service	خدمات ابری ^۲	CR → compression ratio	

gamification	بازی‌وارسازی	mobile robot	روبات سیار
gesture control	واپایش ایمايي	syn. mobile platform	
grid computing	رایانش شبکه‌وار	mobot	روبایس
HaaS	خاسا	network computing	رایانش شبکه‌ای
hardware as a service	خدمات ابری سخت‌افزار	open-file backup	پشتیبان‌گیری پرونده‌باز
human augmentation	برافزایش انسان	PaaS	خاب
syn. human enhancement		parallel computing	رایانش موازی
human enhancement		phablet	رایان‌گوشی
→ human augmentation		PIT backup	
hybrid cloud	ابر ترکیبی	→ point-in-time backup	
IaaS	خاز	platform as a service	خدمات ابری بُن‌سازه
image backup		point-in-time backup	پشتیبان‌گیری مقطعی
→ full system backup		syn. PIT backup, snapshots	
incremental backup	پشتیبان‌گیری فزاینده	predictive analytics	واکاوش پیش‌نگر
infrastructure as a service		prescriptive analytics	واکاوش تجویزی
	خدمات ابری زیرساخت	private cloud	ابر خصوصی
internet of objects	اینترنت اشیا	private cloud storage	انبارش ابری خصوصی
internet of things	اینترنت چیزها	public cloud	ابر عمومی
IOT	چیزنت	QS → quantified self	
isolation	جداشدگی	quantified self	خود کمی
machine-to-machine		abbr. QS	
communications	ارتباطات دستگاه‌به‌دستگاه	syn. self-tracking, auto-analytics,	
syn. M2M communications		body hacking, self-quantifying	
mind-machine interface		really simple syndication	
→ brain-computer interface			هم‌نشری بیش‌ساده
mirroring	پشتیبان‌گیری آینه‌ای	syn. rich site summary	
M2M communications → machine-		receipt printer	چاپگر رسید
to-machine communications		reverse delta backup	
MMI → brain-computer interface			پشتیبان‌گیری تفاضلی بازگشتی
mobile platform → mobile robot		rich site summary	
		→ really simple syndication	

cloud integration platform	سرعت رایانش
بین‌سازۀ یکپارچه‌سازی ابر	
cloud migration	رایانش نمادبنیاد
کوچاندن به ابر	
cloud monitoring	رایانش واژه‌بنیاد
پایشگری ابر	
cloud operating system	واکاوش محتوا
سامانه عامل ابر	
abbr. COS	داده‌بانی پیوسته
cloud-oriented architecture	COS → cloud operating system
معماری ابرگرا	
abbr. COA	CR → card reader
cloud portability	customer display
انتقال‌پذیری ابر	نمایشگر مشتری
cloud provider	DaaS ¹
فراهم‌ساز ابر	خاد
cloud provisioning	DaaS ²
فراهم‌سازی ابر	خامیز
cloud service migration	data as a service
کوچاندن به خدمات ابری	خدمات ابری داده
cloud services	deployment model
خدمات ابری ^۱	الگوی کاراندازی
cloud sourcing	desktop as a service
آبرسپاری	خدمات ابری میز
cloud-to-cloud migration	differential backup
کوچاندن ابربه‌ابر	پشتیبان‌گیری تفاضلی
cloudware	direct neural interface
آبرافزار	→ brain-computer interface
COA	distributed computing
→ cloud-oriented architecture	رایانش توزیع‌شده
community cloud	DNI → brain-computer interface
ابر جمعی	enhanced reality
complex-event processing	→ augmented reality
رویدادپردازی ترکیبی	robidadپردازی
abbr. CEP	event processing
composability	feed
ترکیب‌پذیری	چارزن
computing	feed reader
رایانش	خوانشگر چارزن
computing as a service	full system backup
خدمات ابری رایانش	پشتیبان‌گیری تمام‌سامانه،
computing device	پشتیبان‌گیری تام
افزارۀ رایانش	syn. image backup
syn. computing relay	functional interface
computing inspired by nature	میانای کارکردی
رایانش طبیعت‌نگر	gadget
computing relay	ابزارک
→ computing device	gadgeteer
	ابزارک‌ساز
	gadgetry
	ابزارگان
	gadgety
	ابزارکار

affective computing	رایانش احساسات	brain-computer interface	میانای مغز - رایانه
age gate → age verification system		<i>syn.</i> mind-machine interface, MMI,	
age verification system	سن آزما	direct neural interface, DNI,	
<i>syn.</i> adult verification system, AVS,		synthetic telepathy interface,	
age gate		STI, brain-machine interface,	
AM → 3d printing		BMI	
API	م. ب. ک.	brain-machine interface	
app	برنامه	→ brain-computer interface	
application → application program		business analytics	واکاوش کسب و کار
application program	برنامه کاربردی	<i>abbr.</i> BA	
<i>syn.</i> application		CaaS	خارا
application program interface		card reader	کارت خوان
میانای برنامه کاربردی		<i>abbr.</i> CR	
application programming interface		cash drawer	دخل
میانای برنامه سازی کاربردی		cash register	صندوق
AR	واب	CC → cloud computing	
augmented reality	واقعیت برافزوده	CDP	داپ
<i>syn.</i> enhanced reality		CEP → complex-event processing	
auto-analytics → quantified self		cloud	ابر
autonomic computing	رایانش خودگردان	cloud backup	پشتیبان گیری ابری
AVS → age verification system		cloud broker	کارگزار ابر
BA → business analytics		cloud bursting	فراپاشی ابری
barcode reader	رمزینہ خوان	cloud communications	ارتباطات ابری
<i>syn.</i> barcode scanner		cloud computing	رایانش ابری
barcode scanner → barcode reader		<i>abbr.</i> CC	
BCI	میارام	cloud configuration	پیکربندی ابر
bioprinting	زیست چاپ	cloud controller	واپایشگر ابر
BMI → brain-computer interface		cloud core	هسته ابر
body-borne computers		cloud data management interface	میانای مدیریت داده های ابر
→ wearable computer		cloud ecosystem	بوم سازگان ابری
body hacking → quantified self			

outside → oversize		pyrography	سوخته‌نگاری
oversize	اندازه‌بزرگ	syn. pokerwork	
syn. outside		selfie	خودعکس
payment terminal		selfie stick → handheld monopod	
→ EFTPOS terminal		terrarium	خاکزی‌دان
personal teller machine		typographer	نویسه‌نگار
→ virtual teller machine		typographic(al)	نویسه‌نگاشتی
photobomb	عکس‌آزار ^۱	typography	نویسه‌نگاری
photobomber	عکس‌آزار ^۲	velcro	چسبک
photobombing	عکس‌آزاری	video teller machine	
pierced	آزین‌شده	→ virtual teller machine	
piercing	آزین‌کاری	virtual teller machine	فراپرداز
syn. body piercing		abbr. VTM	
pin-back → pin button		syn. video teller machine,	
pinback button/pin-back button		personal teller machine, PTM	
→ pin button		vivarium	زیست‌دان
pin button	سنجاقی	VTM → virtual teller machine	
syn. pinback button/pin-back		wrought iron	گل‌آهن
button, button badge, pin-back		syn. fer forge	
plantarium	گیاه‌دان		
point of purchase → point of sale			
point of sale	پردازه		فناوری اطلاعات
abbr. POS			
syn. checkout, point of purchase			
pokerwork → pyrography		3d printing	چاپ سه‌بعدی
POS → point of sale		syn. additive manufacturing, AM	
pos terminal → EFTPOS terminal		3d scanner	پویشگر سه‌بعدی
PTM → virtual teller machine		abstraction	تجريد
pyrograph	سوخته‌نگاره	additive manufacturing	
pyrographer	سوخته‌نگار	→ 3d printing	
pyrographic	سوخته‌نگاشتی	adult verification system	
		→ age verification system	

automated banking machine		credit card terminal	
→ automated teller machine		→ EFTPOS terminal	
automated teller		dolphinarium	دلفین‌خانه
→ automated teller machine		EFTPOS → electronic funds	
automated teller machine	خودپرداز	transfer at point of sale	
abbr. ATM		EFTPOS terminal	کارت‌خوان پردازش
syn. automatic teller machine,		syn. pos terminal,	
automated banking machine,		credit card terminal,	
ABM, cash machine, cashpoint,		payment terminal	
cashline, automated teller,		electronic funds transfer at point of	
automatic teller, cash dispenser		sale	سامانه پردازش
automatic floor scrubber	کف‌شوی خودکار	abbr. EFTPOS	
automatic teller		fer forgé (fr.) → wrought iron	
→ automated teller machine		floor buffer → floor polisher	
automatic teller machine		floor polisher	کف‌ساب
→ automated teller machine		syn. floor buffer	
body piercing → piercing		floor scrubber	کف‌شو
bullet	خالک	free size	تک‌اندازه
syn. centred dot		syn. one size fits all, one size	
button badge → pin button		GPS navigation device	رهیاب
cash dispenser		group selfie	خودعکس جمعی
→ automated teller machine		handheld monopod	بازویی
cashline		syn. handheld selfie monopod,	
→ automated teller machine		selfie stick	
cash machine		handheld selfie monopod	
→ automated teller machine		→ handheld monopod	
cashpoint		insectarium	حشره‌دان
→ automated teller machine		syn. insectary	
centred dot → bullet		insectary → insectarium	
checkout → point of sale		one size → free size	
		one size fits all → free size	

intermediate moisture food		refrigerated transport	انتقال یخچالی
abbr. IMF	غذای نیمه خشک	rotting	پوسیدگی
syn. semi-moist food		syn. decomposition	
manothermosonication		semi-moist food	
abbr. MTS	فرایند فشاردماصوتی	→ intermediate moisture food	
maximum residue limit	بیشینه باقی مانده،	solid state fermentation	تخمیر جامد
abbr. MRL	بیشینه باقی مانده مجاز	abbr. SSF ¹	
microwaveable food	غذای موج پز	solid substrate fermentation	
microwave cooking	ریز موج پزی	abbr. SSF ²	تخمیر رشدمایه جامد
minimally processed food		SSF ¹ → solid state fermentation	
	غذای کم فراوری شده	SSF ²	
moldiness	کپک زدگی	→ solid substrate fermentation	
MRL → maximum residue limit		stillage	تقطیر ماند
MTS → manothermosonication		submerged fermentation	تخمیر غوطه ور
mug cake	کیک لیوانی	subradappertization dose	
must	پوراب		چنده نیم پرتو آپرتی سازی
patty cake → cup cake		surface fermentation	تخمیر سطحی
probiotic bacteria	باکتری های زیست یار	sweet cider	سیبب غیر تخمیری
probiotic food	غذای زیست یار	synbiotic food	غذای فرزیست یار
probiotic microorganism	ریز زیست یار	thermoultrasonication	فرایند دما فرا صوتی
putrefaction	گندیدگی	top fermentation	روتخمیر
radappertization	پرتو آپرتی سازی	twelve D process	فرایند دوازده دهکی
radappertization dose	چنده پرتو آپرتی سازی	vehicle food	غذای محمل
radiation D value	عدد D پرتوی	water binding capacity	ظرفیت آب بندی
radiation sterilization		water holding capacity	ظرفیت آگیری
→ radicidation			
radicidation	پرتو پاستوریزه سازی		
syn. radiation sterilization,			
commercial sterility			
radurization	پرتو ماندگار سازی	ABM → automated teller machine	
refrigerated storage	انبارش یخچالی	ATM → automated teller machine	

عمومی

cider²	شراب سیب	good clinical practice	بهین آزمایی بالینی
syn. apple wine		abbr. GCP	
cider spoilage	فساد سیب	syn. good clinical research practice,	
cider vinegar	سرکه سیب	GCResP, GCRP	
syn. apple vinegar		good clinical research practice	
commercial sterility		→ good clinical practice	
→ radication		good distribution practice	بهین پخش
cookie	کوچک	abbr. GDP	
cup cake	کیک فنجانی	good laboratory practice	بهین آزمایی
syn. fairy cake, patty cake		abbr. GLP	
decomposition → rotting		good manufacturing practice	
ENS → entral nutrient solution			بهین ساخت
ental food	غذای روده‌رس	syn. good manufacturing practice	
ental nutrient solution		principles, GMP	
abbr. ENS	محلول مغذی روده‌رس	good manufacturing practice	
ERV → extract-release volume		principles	
extract-release volume		→ good manufacturing	
abbr. ERV	حجم عصاره ره‌اشده	good storage practice	بهین انباری
fairy cake → cup cake		abbr. GSP	
fermenter/fermentor	تخمیرگاه	grape must	پوراب انگور
flat sour spore	هاگ ترشیدگی بی‌نشان	GSP → good storage practice	
freezing survival	یخ‌زنده‌مانی	hard cider	سیب‌اب تخمیری
fresh-cut product	محصول تازه‌بر	HHP → high hydrostatic pressure	
GCP → good clinical practice		high hydrostatic pressure	
GCResP → good clinical practice		abbr. HHP	فشار آب‌ایستایی‌بالا
GCRP → good clinical practice		high-pressure processing	فراوری فشار بالا
GDP → good distribution practice		hurdle technology	فناوری چندمانع
glass transition	گذار شیشه‌ای	hypobaric storage	انبارش کم‌فشار
GLP → good laboratory practice		IMF → intermediate moisture food	
GMP			
→ good manufacturing practice			

route guide		پرواز آموزشی
→ route and airport manual		
security manual	راهنمای امنیتی	راهنمای آموزش
serviceable	عملیاتی	بازآموزی مهارت
SFC → specific fuel consumption		آموزش گذار
shock baton → electrical baton		سوخت سفر
side-handle baton	باتوم دسته‌دار	twenty-one guns → gun salute
sketch	کروکی، ترسیمه	type rating
syn. sketch map		مجوز نوع
sketch map → sketch		type rating training
specific fuel consumption		آموزش احراز مجوز نوع
abbr. SFC	مصرف ویژه سوخت	unserviceable
SRM → structural repair manual		غیرعملیاتی
straight flashlight baton	باتوم چراغ‌دار	unusable fuel → additional fuel
straight baton	راست‌باتوم	visor/vizor
syn. nightstick, billyclub		طلق‌کلاه
structural repair manual		WIA → wounded in action
abbr. SRM	راهنمای تعمیرات سازه	wounded in action/wounded-in-
stun baton → electrical baton		action
tail chase	پی‌پری	مجروح جنگی
taxi fuel	سوخت خزش	abbr. WIA
technical log		
→ aircraft technical log		
technical order	دستورکار فنی	
abbr. TO		
technical records		
→ aircraft technical records		
technical survey	وارسی فنی	
terrain analysis	عارضه‌کاوی	
terrain exercise	عارضه‌تمرین	
TO → technical order		
training flight		
training manual		
training to proficiency		
transition training		
trip fuel		
twenty-one guns → gun salute		
type rating		
type rating training		
unserviceable		
unusable fuel → additional fuel		
visor/vizor		
WIA → wounded in action		
wounded in action/wounded-in-		
action		
abbr. WIA		

علوم و فناوری غذا

12 D process	فرایند ۱۲ دهکی
appertization	آپرتی‌سازی
apple must	پوراب سیب
apple vinegar → cider vinegar	
apple wine → cider ²	
barrier properties	خواص انسدادی
barrier technology	فناوری انسداد
bottom fermentation	تخمیر
botulinal cook → botulinum cook	
botulinum cook	بوتولینوم‌زدایی حرارتی
syn. botulinal cook	
cannery indicator	نشانگر سترونی
cider ¹	سیب‌اب

maintenance crew	خدمه نگهداری	private pilot's licence	پروانه خلبانی شخصی
maintenance manual		<i>abbr. PPL</i>	
→ aircraft maintenance manual		probe	کاوند
MIA → missing in action		QRH → practical manual	
missing in action/missing-in-action		QRM → practical manual	
<i>abbr. MIA</i>	مفقودالاندر جنگی، مفقودالاندر	quality records	
NFL	خام	→ aircraft technical records	
nightstick → straight baton		quick reference handbook	
no fire line	خط آتش ممنوع	→ practical manual	
no-strike target list	فهرست آماج ممنوع	quick reference manual	
OM → operations manual		→ practical manual	
operations manual	راهنمای عملیات پرواز،	radar advisory	توصیه راداری
<i>abbr. OM</i>	راهنمای عملیات	recurrent training	بازآموزی
parasite → jamming		<i>syn. refresher training,</i>	
pilot certificate	گواهینامه خلبانی	<i>continuation training,</i>	
<i>syn. pilot licence</i>		<i>continuing qualification</i>	
pilot licence → pilot certificate		refresher training	
pilot operating manual		→ recurrent training	
→ aircraft operating manual		refuelling boom → boom	
PNR → point of no return		refuelling safety zone	
point of no return	نقطه بی بازگشت	→ fuelling safety zone	
<i>abbr. PNR</i>		reserved demolition target	
POM → aircraft operating manual			هدف انهدامی ویژه
pontoon	شناوک	reserve fuel	سوخت ذخیره
<i>syn. pontoon bridge</i>		riot control agent baton	باتوم ضدشورش
pontoon bridge → pontoon		route and aerodrome manual	
PPL → private pilot's licence		→ route and airport manual	
practical manual	راهنمای عملی	route and airport manual	
<i>syn. quick reference manual, QRM,</i>			راهنمای مسیر و فرودگاه
<i>quick reference handbook, QRH</i>		<i>syn. route guide, airway manual,</i>	
		<i>route and aerodrome manual</i>	

- fuel injection system** سامانه سوخت‌پاشی
syn. fuel injection, FI
- fuel injector** سوخت‌پاش
syn. injection pump
- fuelling safety zone** منطقه ایمن سوخت‌گیری
syn. refuelling safety zone
- fuel manifold** چندراهه سوخت
- fuel savings advisory** توصیه‌نامه صرفه‌جویی سوخت
- fuel starvation** سوخت‌نارسی
- fuel tank vent** → fuel vent
- fuel vent** هواراهه سوخت
syn. fuel tank vent
- full-authority digital electronic control** واپایشگر رقمی-الکترونیکی تمام‌اختیار
syn. full-authority digital engine control
- full-authority digital engine control** → full-authority digital electronic control
- general operations manual** راهنمای عمومی عملیات پرواز.
abbr. GOM راهنمای عمومی عملیات
- GOM** → general operations manual
- gun salute** توپ سلام
syn. 21-gun salute, 21 guns, twenty-one guns
- helm¹** → helmet¹
- helm²** → helmet²
- helmet¹** کلاه ایمنی
syn. cask, casquette, helm¹
- helmet²** کلاه‌خود
syn. helm²
- helmet-mounted display** نمایشگر کلاه محافظ
abbr. HMD
- high crime area** → hot spot
- HMD** → helmet-mounted display
- hot spot** نقطه جرم‌خیز
syn. high crime area
- holding fuel** سوخت انتظار
- hydrant dispenser** سوختگاه زیرزمینی
- illustrated parts breakdown** → illustrated parts catalogue
- illustrated parts catalogue** تصویرنامه قطعات
abbr. IPC
syn. illustrated parts breakdown, IPB, illustrated parts lists, IPL
- illustrated parts lists** → illustrated parts catalogue
- imaging radar** رادار تصویربرداری
- jamming** اختلال
syn. parasite
- jettison** بیرون‌اندازی
- injection pump** → fuel injector
- IPB** → illustrated parts catalogue
- IPC** → illustrated parts catalogue
- IPL** → illustrated parts catalogue
- KIA** → killed in action
- killed in action/killed-in-action** کشته جنگی
abbr. KIA
- log book/logbook** → aircraft technical log

combat drill	رزم‌ورزی	FAWS → flight advisory weather service	
commercial pilot's licence		FADEC	فاتا
abbr. CPL	پروانه‌ خلبانی تجاری	FCOM → aircraft operating manual	
company flight manual		FCU → fuel control unit	
→ aircraft operating manual		FI → fuel injection system	
conn officer	افسر راه	flame-out/flameout	شعله‌پر
contingency fuel	سوخت احتیاطی	flashlight-riot control agent baton	
continuation training			باتوم چراغ‌دار ضدشورش
→ recurrent training		flight advisory	توصیه پروازی
continuing qualification		flight advisory weather service	
→ recurrent training		abbr. FAWS	توصیه هواشناسی پرواز
conversion training	آموزش تبدیلی	flight crew operating manual	
CPL → commercial pilot's licence		→ aircraft operating manual	
crab	کج‌پری	flight trainer	دستگاه آموزش پرواز
crab angle	زاویه کج‌پری	flight training	آموزش پرواز
cudgel → baton		syn. flying training	
differences training	آموزش تطبیقی	flying boom → boom	
dipstick	میله سوخت‌نما	flying training → flight training	
disaster control	مهار بلایا	fuel additive	افزودنی سوخت
drip-stick gauge	میله سوخت‌نمای قطره‌ریز	fuel/air mixture	مخلوط سوخت و هوا
drogue	قیف	fuel/air ratio → air/fuel ratio	
electrical baton	باتوم برقی	fuel burn → fuel consumption	
syn. stun baton, shock baton		fuel consumption	مصرف سوخت
expandable baton	باتوم جمع‌شو	syn. fuel burn	
syn. extensible billyclub		fuel control unit	دستگاه تنظیم سوخت
extensible billyclub		abbr. FCU	
→ expandable baton		fuel dumping	دورریزی سوخت
eyewitness identification/		fuel grade	عیار سوخت
eye-witness identification		fuel injection	
	تشخیص شاهد عینی	→ fuel injection system	

aircraft technical log	دفتر ثبت فنی هواگرد	bogey/bogie/bogy	هدف ناشناس
<i>abbr.</i> ATL		boom	آوند
<i>syn.</i> technical log, aircraft log book		<i>syn.</i> flying boom, refuelling boom	
aircraft technical records		boom operator	کارور آوند
	پیشینه فنی هواگرد	boom receptacle	مادگی آوند
<i>syn.</i> technical records, quality records		brief encounter	تماس کوتاه
air/fuel ratio	نسبت هوا به سوخت	cask → helmet¹	
<i>syn.</i> air-fuel ratio, fuel/air ratio		casquette → helmet¹	
air-fuel ratio → air/fuel ratio		casualty	تلفات
airway manual		certificated aircraft	هواگرد گواهینامه‌دار
→ route and airport manual		certificated mechanic	مکانیک گواهینامه‌دار
airworthiness certificate		certificated technician	فنی‌ورز گواهینامه‌دار
→ certificate of airworthiness		certificate of airworthiness	
AMM		<i>abbr.</i> CofA	گواهینامه صلاحیت پرواز
→ aircraft maintenance manual		<i>syn.</i> airworthiness certificate	
AOM → aircraft operating manual		certificate of experience	گواهینامه مهارت
arrest rate	درصد بازداشتی	<i>abbr.</i> CofE	
ATL → aircraft technical log		certificate of maintenance	گواهی نگهداری
basic familiarization training		certificate or release	گواهی ترخیص
	آموزش آشنایی پایه	certification pilot	خلبان گواهی‌کننده
<i>syn.</i> basic indoctrination		certification test	آزمون گواهینامه
basic indoctrination		CFM → aircraft operating manual	
→ basic familiarization training		chase ride	پهلوری
baton	باتوم	check flight	آزمون پرواز
<i>syn.</i> cudgel, club		<i>syn.</i> check ride, checkout flight	
BEA		checkout flight → check flight	
→ behavioural evidence analysis		check pilot	خلبان آزمونگر
behavioural evidence analysis		check ride → check flight	
<i>abbr.</i> BEA	تحلیل شواهد رفتاری	club → baton	
billyclub → straight baton		CofA → certificate of airworthiness	
blind zone	منطقه کور	CofE → certificate of experience	

sexual fantasy	خیال‌پردازی جنسی	acoustic jamming	اختلال صوتی
sexual function	کارکرد جنسی	acoustic parity	هم‌سنجی صوتی
sexual impulsivity	تکانش‌پذیری جنسی	ADA → advisory airspace	
sexual intercourse	نزدیکی جنسی	additional fuel	سوخت افزوده
sexual interest	رغبت جنسی	syn. unusable fuel	
sexual medicine	پزشکی جنسی	ADR → advisory route	
sexual partner	شریک جنسی	advisory	توصیه
sexual response cycle	چرخه پاسخ جنسی	advisory airspace	فضای پرواز توصیه‌ای
sexual satisfaction	رضایت جنسی	abbr. ADA	
substance/medication induced sexual dysfunction	دش‌کاری جنسی موادی-دارویی	advisory circular	بخش‌نامه توصیه‌ای
transgender	ترانسنسیتی	advisory light	چراغ راهنما
syn. transgenderism		advisory route	مسیر توصیه‌ای
transgenderism → transgender		abbr. ADR	
transsexual	ترانجنسی	aeroplane flight manual	
transsexualism	ترانجنسینگی	→ aircraft operating manual	
transvestic	دگرپوش ^۱	AFM → aircraft operating manual	
transvestic disorder	اختلال دگرپوشی	agent authentication	اصالت‌بخشی عامل
transvestism	دگرپوشی	aircraft certificate	گواهینامه هواگرد
syn. transvestitism		aircraft flight manual	
transvestite	دگرپوش ^۲	→ aircraft operating manual	
transvestitism → transvestism		aircraft log book	
triad	سه‌گانه	→ aircraft technical log	
vaginal sex	کامش زهرایی، کامش مهبل‌ی	aircraft maintenance manual	
wet dream	احتلام	abbr. AMM	راهنمای نگهداری هواگرد
syn. nocturnal emission, pollution		syn. maintenance manual	
		aircraft operating manual	
		abbr. AOM	راهنمای پرواز هواگرد
		syn. aeroplane flight manual,	
		aircraft flight manual, AFM,	
		company flight manual, CFM,	
		flight crew operating manual,	
		FCOM, pilot operating manual,	
		POM	

علوم نظامی

21 guns → gun salute

21-gun salute → gun salute

painful ejaculation		priapism	نعوظ مانا
→ odynorgasmia		PSAS → persistent sexual arousal	
penetration	دخول	syndrome	
penetration phobia	دخول هراسی	psychosexologist	روان‌کامش‌شناس
penile rehabilitation	بازتوانی آلت	psychosexology	روان‌کامش‌شناسی
penis	آلت مردانه، آلت	refractory period	دوره بی‌پاسخی
persistent genital arousal disorder		resolution phase	مرحله فرونشینی
→ persistent sexual arousal		responsive sexual desire	میل جنسی پاسخی
syndrome		retarded ejaculation	
persistent sexual arousal syndrome		→ delayed ejaculation	
abbr. PSAS	نشانه‌گان پرا‌نگیختگی جنسی پایا	retrograde ejaculation	انزال پس‌رو
syn. persistent genital arousal		selective abstinence	پرهیز گزینشی
disorder, PGAD		semen	منی
PGAD → persistent sexual arousal		syn. seminal fluid	
syndrome		seminal fluid → semen	
plateau phase	مرحله کفه	sex	کامش
pollution → wet dream		sex aid	کمک‌ابزار جنسی
pre-cum	مذی	sexologic	کامش‌شناختی، کامشی
pre-ejaculate → pre-seminal fluid		sexologist	کامش‌شناس
pre-ejaculatory fluid		sexology	کامش‌شناسی
→ pre-seminal fluid		sex therapist	کامش‌درمانگر
premature ejaculation	زودانزالی، انزال زودرس	sex therapy	کامش‌درمانی
syn. early ejaculation		sex toy	کامش‌ابزار
prepuce	قلقه	sexual	جنسی
syn. preputium		sexual abstinence	پرهیز جنسی
preputium → prepnce		sexual activity	فعالیت جنسی
pre-seminal fluid	مایع پیش‌منی	sexual arousal	پرا‌نگیختگی جنسی
syn. pre-ejaculate, pre-ejaculatory		sexual desire	میل جنسی
fluid, Cowper's fluid		sexual drive	سائق جنسی
		sexual encounter	برخورد جنسی
		sexual excitement	تهییج جنسی

B&D → bondage and discipline	female sexual interest/arousal disorder
bondage and discipline برده‌سازی و تن‌دهی	اختلال رغبت - برانگیختگی جنسی زنان
abbr. B&D	
clitoral hood فنج پوش	foreplay پیش‌نوازش
clitoris فنج	foreskin پیش‌پوست
coming out آشکارسازی	genital herpes تب‌خال تناسلی
Cowper's fluid → pre-seminal fluid	genital penetration phobia دخول‌هراسی تناسلی
cruising موردجویی	genital wart زگیل تناسلی
cruising for sex موردجویی جنسی	genito-pelvice pain/penetration disorder اختلال دخول‌درد تناسلی - لگنی
cyber sex کامش رایانه‌ای	hypersexual disorder اختلال بیش‌فعالی جنسی
delayed ejaculation دیرانزالی، انزال دیررس	hypersexuality بیش‌فعالی جنسی
syn. retarded ejaculation, inhibited ejaculation	IIEF → international index of erectile function شاخص بین‌المللی کارکرد نعوظ
disorder of sexual development اختلال تکوین جنسی	abbr. IIEF
abbr. DSD	
DSD → disorder of sexual development	masturbation خودارضایی
dual sex therapy کامش‌درمانی دوسویه	micropenis کرچک‌آلتی
early ejaculation → premature ejaculation	nocturnal emission → wet dream اوج‌کامش دردناک
ejaculation انزال	odynorgasmia syn. painful ejaculation
emission رانش	oral sex کامش دهانی
erection نعوظ	orgasm اوج‌کامش
erotic شهوانی	orgasmic disorders اختلالات اوج‌کامش
erotic apathy بی‌تفاوتی شهوانی	
erotic inertia لختی شهوانی	
expulsion برون‌جهش	
female athlete triad نشانگان سه‌گانه زنان ورزشکار	

product recall → recall		total body clearance	
projectile vomiting	استفراغ جهنده	→ whole body clearance	
prolonged release		trough	فروود
→ extended-release		syn. peak ²	
QA → quality assurance		uptake	برداشت
quality assurance	تضمین کیفیت	V → volume of distribution	
abbr. QA		vaginal suppository → pessary	
rate of dissolution		V _d → volume of distribution	
→ dissolution rate		volume of distribution	حجم توزیع
recall	پس خوانی	abbr. V, V _d	
syn. product recall		vomit ¹	استفراغ ¹
relative bioavailability	زیست‌فراهمی نسبی	syn. vomiting, emesis	
release	رهش	vomit ²	استفراغ ²
renal clearance	پاکسازی کلیوی	syn. vomitus	
reuptake	بازبرداشت	vomiting → vomit ¹	
reversible antagonist	پادکنشگر برگشت‌پذیر	vomitive → emetic	
slow release	آهسته‌رهش	vomitus → vomit ²	
SR		whole body clearance	پاکسازی تن
→ sustained-release formulation		syn. total body clearance	
suppository	شیاف	zero-order controlled release	
sustained-release			واپاییده‌رهش درجه‌صفر
→ sustained-release formulation			
sustained-release formulation	پیوسته‌رهش		
syn. sustained-release, SR			
tablet disintegration			
→ disintegration			
tablet disintegration test			
→ disintegration test			
tablet disintegration time			
→ disintegration time			
teratogen	ناهنجاری‌زا		
		afterplay	پس‌نوازش
		anal sex	کامش مقعدی
		anejaculation	بی‌انزالی
		anorgasmia	بی‌اوج‌کامشی
		aphrodisiac	باه‌افزا
		asexual	جنس‌ناگرا
		asexuality	جنس‌ناگرایی

علوم سلامت

GDP → good distribution practice	me-again drug → me too drug
GLP → good laboratory practice	me too drug همسان دارو
GMP	syn. me-again drug
→ good manufacturing practice	modified-release دگر رهش
good clinical practice بهین آزمایی بالینی	abbr. MR
abbr. GCP	syn. modified release formulation
syn. good clinical research	modified release formulation
practice, GCResP, GCRP	→ modified-release
good clinical research practice	MR/m-r → modified-release
→ good clinical practice	nausea تهوع
good distribution practice بهین پخش	nauseant تهوع آور
abbr. GDP	noncompetitive antagonist
good laboratory practice بهین آزمایی	پادکنشگر نارقابتی
abbr. GLP	partial agonist همکنشگر غیرتام
good manufacturing practice بهین ساخت	passive targeting هدفمندسازی انفعالی،
syn. good manufacturing	هدفمندسازی غیرفعال
practice principles, GMP	peak ¹ اوج، قله
good manufacturing practice	peak ² → trough
principles	peak plasma concentration
→ good manufacturing practice	اوج غلظت خونابی، قله غلظت خونابی
good storage practice بهین انباری	syn. C _{max} , peak plasma drug
abbr. GSP	concentration
GSP → good storage practice	peak plasma drug concentration
hepatic clearance پاکسازی کبدی	→ peak plasma concentration
immediate release آنی رهش	pessary شیاف مهبل، شیاف زهراهی
syn. instant delivery	syn. vaginal suppository
instant delivery	pharmacanthropology
→ immediate release	→ ethnopharmacology
inverse agonist همکنشگر وارون	plasma clearance پاکسازی خوناب
irreversible antagonist	abbr. CLp
پادکنشگر برگشت ناپذیر	

$Cl_x \rightarrow$ clearance	dissolution test	آزمون انحلال
$clyisma^1 \rightarrow enema^1$	dissolution time	مدت انحلال
$clyisma^2 \rightarrow enema^2$	distribution phase	مرحله توزیع
$clyster^1 \rightarrow enema^1$	drug clearance $\rightarrow$ clearance	
$clyster^2 \rightarrow enema^2$	drug disposition	دورریزش دارو
$C_{max} \rightarrow$ peak plasma concentration	syn. disposition of drugs	
competitive antagonist	drug screening	غربالگری دارویی
controlled release	elimination rate constant	ثابت سرعت دفع
abbr. CR	emesis $\rightarrow$ vomit ¹	
CR $\rightarrow$ controlled release	emetic	استفراغ آور
crude drug	syn. vomitive	
DC $\rightarrow$ direct compression	enema ¹	تنقیه ¹
delayed-release	syn. clyisma ¹ , clyster ¹	
diffusion-controlled release	enema ²	تنقیه ² ، تنقیه کردن
	syn. clyisma ² , clyster ²	
direct compression	enzyme inhibition	بازدارندگی زی‌مایه، بازدارندگی آنزیم
abbr. DC	ethnopharmacology	داروشناسی قومی
disintegration	syn. pharmacanthropology	
syn. tablet disintegration	EXP $\rightarrow$ expiry date	
disintegration test	expiration date $\rightarrow$ expiry date	
syn. tablet disintegration test	expiry date	تاریخ انقضا
disintegration time	abbr. EXP	
syn. tablet disintegration time	syn. expiration date	
dispensing fee	extended-release	گسترده‌رهش
disposition of drugs	syn. prolonged release	
$\rightarrow$ drug disposition	filler	پُرکننده
dissolution	full agonist	هم‌کنشگر تام
dissolution-controlled release	GCP $\rightarrow$ good clinical practice	
	GCResP $\rightarrow$ good clinical practice	
dissolution profile	GCRP $\rightarrow$ good clinical practice	
رخ‌نمای انحلال		
dissolution rate		
سرعت انحلال		
syn. rate of dissolution		

potential temperature	دمای بالقوه	white dew	شب‌نم سپید
potential transpiration	تعرق بالقوه	wind chill	سوز باد
radition fog	مه تابشی	wind-chill factor	عامل سوز باد
syn. ground fog		wind-chill index	شاخص سوز باد
retrograde depression	وا فشار پس‌رو		
sea-salt nucleus	هسته دریانمکی		
secondary cyclone	چرخند ثانوی		
secondary depression	وا فشار ثانوی		
secondary low	کم فشار ثانوی		
static instability	ناپایداری ایستایی		
syn. hydrostatic instability			
static stability	پایداری ایستایی		
supercell tornado	پیچند آب‌ریخته‌ای		
superior mirage	سراب بالا		
thermal instability			
→ convective instability			
tropical depression	وا فشار حاره‌ای		
velocity potential	پتانسیل سرعت		
vertical stability	پایداری قائم		
virtual potential temperature	دمای بالقوه مجازی		
v-shaped depression	وا فشار هفتی		
wake depression	وا فشار پسایه		
wake low	کم فشار پسایه		
warm sector depression	وا فشار قطاع گرم		
water cycle → hydrologic cycle			
wet-bulb potential temperature	دمای بالقوه تر		
wet deposition	نہشت تر		
wet equivalent potential temperature	دمای بالقوه هم‌ارز تر		
		absolute bioavailability	زیست‌فراهمی مطلق
		active targeting	هدف‌مندی فعال
		agonist	هم‌کنشگر
		antagonist	پادکنشگر
		antiemetic	ضد استفراغ
		antinauseant	ضد تهوع
		applicator	داروگذار
		area under the curve	سطح زیر منحنی
		abbr. AUC	
		AUC → area under the curve	
		autoinduction	خودالقایی
		bioavailability	زیست‌فراهمی
		bioavailability study	مطالعه زیست‌فراهمی
		bioavailable drug	داروی زیست‌فراهم
		bulking agent	ماده حجم‌افزا، حجم‌افزا
		C → clearance	
		CL → clearance	
		clearance	پاکسازی
		abbr. CL, CL _x , C	
		syn. drug clearance	
		clearance rate	سرعت پاکسازی
		CLp → plasma clearance	

علوم دارویی

ice process of precipitation		mesoclimate	میان اقلیم
→ Bergeron-Findeisen theory		mesoclimatology	میان اقلیم شناسی
Indian summer	گرمای پاییزه	microclimate	خُرد اقلیم
inferior mirage	سراب پایین	microclimatology	خُرد اقلیم شناسی
interglacial	میان یخساری	monsoon depression	وا فشار موسمی
interglacial period	دوره میان یخساری	nonsupercell tornado	پیچند نا اُبر یاخته ای
interglacial phase	مرحله میان یخساری	nucleus	هسته
intertropical convergence zone		nucleus counter	شمارگر هسته
abbr. ITCZ	منطقه همگرایی درون حاره ای	occluded depression	وا فشار هم رسیده
syn. equatorial convergence zone		orographic depression	وا فشار کوهساری
iridescence	پیرارنگ	planetary scale	مقیاس سیاره ای
iridescent	پیرارنگی	polar air depression	وا فشار هوای قطبی
iridescent cloud	اُبر پیرارنگی	polar cell	یاخته قطبی
isogen	خط هم جهت، هم جهت	potential density	چگالی بالقوه
isokinetic → isotach		potential equivalent temperature	
isotach	خط هم تندی، هم تندی	→ equivalent potential	
syn. isovel, isokinetic		temperature	
isothermal layer	لایه هم دما	potential evaporation	تبخیر بالقوه
isovel → isotach		syn. evaporative power,	
ITCZ → intertropical convergence		evaporation power, evaporative	
zone		capacity, evaporation capacity,	
Koppen climate classification		evaporativity	
	رده بندی اقلیمی کُپن	potential evaporation rate	
landspout	پیچند خشکی		آهنگ تبخیر بالقوه
large nucleus	هسته درشت	potential evapotranspiration	
lee trough	ناوه بادپناه		تبخیر - تعرق بالقوه
liquid water potential temperature		potential gradient	شیو پتانسیل
	دمای بالقوه آب مایع		گرادیان پتانسیل
macroclimate	کلان اقلیم	potential instability	
macroclimatology	کلان اقلیم شناسی	→ convective instability	
meridional cell	یاخته نصف النهاری		

dynamic trough	ناوۀ دینامیکی	green flash	سبزدرخش
EAPE → evaporative available potential energy		ground fog → radiation fog	
equatorial convergence zone		gust front	جبهۀ جستی
→ intertropical convergence zone		gustnado	جست‌پیچند
equivalent potential temperature		haboob	هَبوب
	دماي بالقوۀ هم‌ارز	syn. hubbobb	
syn. potential equivalent temperature		Hadley cell	یاخته هادلی
evaporation capacity		hailstreak	رکۀ تگرگ
→ potential evaporation		heat burst	دماجهش
evaporation power		heat index	شاخص گرما
→ potential evaporation		heat lightning	دورآذرخش
evaporative available potential energy	انرژی پتانسیل دسترس‌پذیر تبخیری	high inversion fog	مه بام‌وارونگی
abbr. EAPE		homogeneous freezing	انجماد همگن
evaporative capacity		hook echo	پژواک قلاب‌شکل
→ potential evaporation		horse latitudes	عرض‌های اسبی
evaporative power			عرض‌های کُندبادی
→ potential evaporation		hubbob → haboob	
evaporativity		hydrologic(al) cycle	چرخۀ آب
→ potential evaporation		syn. water cycle	
Ferrel cell	یاخته فرل	hydrostatic balance	توازن آب‌ایستایی
freezing nucleus		hydrostatic equation	معادلۀ آب‌ایستایی
→ deposition nucleus		hydrostatic equilibrium	ترازمندی آب‌ایستایی، تعادل آب‌ایستایی
giant nucleus	هسته اُبردرشت	hydrostatic instability	
glaciated cloud	ابر یخساریده	→ static instability	
global climate	اقلیم زمین	hydrostatic stability	پایداری آب‌ایستایی
global scale	مقیاس جهانی	ice-crystal theory	
gravitational potential energy		→ Bergeron-Findeisen theory	
	انرژی پتانسیل گرانشی	ice nuclei counter	شمارگر هسته یخ

yellow atrophy	کاهیدگی زرد	climate system	سامانه اقلیم
syn. massive hepatic necrosis		climatic classification	رده‌بندی اقلیمی
		combustion nucleus	هسته سوخت‌زاد
		condensation nucleus	هسته میعان
		contact nucleus	هسته تماسی
		continental climate	اقلیم قاره‌ای
		convictional precipitation	
		→ convective precipitation	
		convictional rainfall	
		→ convective precipitation	
		convective available potential	
		energy	انرژی پتانسیل دسترس‌پذیر همرفتی
		abbr. CAPE	
		convective cell	یاخته همرفتی
		convective cloud	ابر همرفتی
		convective inhabition	بازدارنده همرفت
		abbr. CIN	
		convective instability	ناپایداری همرفتی
		syn. potential instability,	
		thermal instability	
		convective precipitation	بارش همرفتی
		syn. convectional rainfall,	
		convectional precipitation	
		convective temperature	دمای همرفتی
		deposition	نهیشت
		deposition nucleus	هسته نهیشت
		syn. freezing nucleus	
		deposition velocity	سرعت نهیشت
		depression	ناحیه وافشار، وافشار
		dry deposition	نهیشت خشک
		dust counter	شمارگر گردو خاک
acid deposition	نهیشت اسیدی		
Aitken nucleus	هسته اتکن		
APE → available potential energy			
artificial climate	اقلیم مصنوعی		
available potential energy			
abbr. APE	انرژی پتانسیل دسترس‌پذیر		
Bergeron-Findeisen process			
→ Bergeron-Findeisen theory			
Bergeron-Findeisen theory			
	نظریه برجران - فیندآیسن		
syn. Bergeron-Findeisen process,			
Bergeron-Findeisen-Wegener			
theory, Bergeron-Findeisen-			
Wegener process,			
ice-crystal theory,			
ice process of precipitation			
Bergeron-Findeisen-Wegener			
process			
→ Bergeron-Findeisen theory			
Bergeron-Findeisen-Wegener			
theory			
→ Bergeron-Findeisen theory			
CAPE → convective available			
potential energy			
CIN → converctive inhabition			

علوم جو

soldier's heart		toxic headache	سر درد مسمومیتی
→ neurocirculatory asthenia		triad	سه گانه
spinal headache		trifacial neuralgia	
→ lumbar puncture headache		→ trigeminal neuralgia	
spinal puncture		trifocal neuralgia	
→ lumbar puncture		→ trigeminal neuralgia	
spinal tap → lumbar puncture		trigeminal neuralgia	پی درد سه قلو
standard lead	اشتقاق استاندارد، گیرانه استاندارد	syn. trifocal neuralgia, trifacial neuralgia, tic douloureux	
Steinert disease		tropical anhydrotic asthenia	ضعف عرق کاستی
→ myotonic dystrophy		syn. sweat retention syndrome, thermogenic anhidrosis	
suprarenal body → adrenal gland		unipolar lead	اشتقاق تک قطبی، گیرانه تک قطبی
suprarenal capsule		uniovular twins	
→ adrenal gland		→ monozygotic twins	
suprarenal gland → adrenal gland		vascular headache	سر درد رگ زاد
sweat retention syndrome		vasomotor headache	
→ tropical anhydrotic asthenia		→ migrainous neuralgia	
Swift → acrodynia		vectorcardiography	بُردارنگاری قلب
Swift-Feer → acrodynia		ventricular escape	فرار بطنی
sympathomimetic		ventricular extrasystole	انقباض پیش رس بطنی
→ adrenomimetic		syn. ventricular premature complex, VPC, infranodal extrasystole	
systole	انقباض قلب	ventricular premature complex	
tension headache	سر درد تنش	→ ventricular extrasystole	
syn. tension-type headache		VPC → ventricular extrasystole	
tension-type headache		Weir Mitchell disease	
→ tension headache		→ erythromelalgia	
thecal puncture			
→ lumbar puncture			
thermogenic anhidrosis			
→ tropical anhydrotic asthenia			
tic douloureux (fr.)			
→ trigeminal neuralgia			

nodal extrasystole انقباض پیش‌رس کمره‌ای	perirenal → perinephric
<i>syn.</i> atrioventricular extrasystole ,	phonocardiograph آوانگار قلب
atrioventricular junctional	phonocardiography آوانگاری قلب
premature complex ,	pink disease → acrodynia
AV extrasystole, junctional	pneumobilia صفراگازی
extrasystole	postcoital headache سردرد پس‌آمیزی
oculopharyngeal dystrophy	post-dural headache
دش‌پروردگی چشمی-حلقی	→ lumbar puncture headache
<i>syn.</i> oculopharyngeal syndrome ,	postherpetic neuralgia پی‌درد زونایی
oculopharyngeal muscular	post-lumbar puncture headache
dystrophy	→ lumbar puncture headache
oculopharyngeal muscular	postspinal headache
dystrophy	→ lumbar puncture headache
→ oculopharyngeal dystrophy	post-spinal puncture headache
oculopharyngeal syndrome	→ lumbar puncture headache
→ oculopharyngeal dystrophy	precordial lead اشتقاق پیش‌مازه‌ای،
organic headache سردرد اندامگانی	گیرانه پیش‌مازه‌ای
osteoartilaginous exostosis	pseudohypertrophic muscular
→ exostosis ¹	dystrophy بیش‌پروردگی کاذب ماهیچه
osteochondroma → exostosis ¹	puncture headache
osteochondroma → exostosis ¹	→ lumbar puncture headache
pacemaker lead اشتقاق ضربان‌ساز،	rachiocentesis → lumbar puncture
گیرانه ضربان‌ساز	Ramsay Hunt syndrome
<i>syn.</i> pacing lead	→ geniculate neuralgia
pacing lead → pacemaker lead	refractory period دوره تحریک‌ناپذیری
paranephric ¹ برگردهای	relative refractory period
<i>syn.</i> paranephros	دوره تحریک‌ناپذیری نسبی
paranephric ² پیراگردیزه‌ای	retrograde extrasystole
paranephros → paranephric ¹	انقباض پیش‌رس پس‌گرا
perinephric پراگردیزه‌ای	Selter → acrodynia
<i>syn.</i> perirenal	sick headache → migraine

- isovolumetric relaxation**
→ isovolumic relaxation
- isovolumic contraction** انقباض هم‌حجم
- isovolumic relaxation** انبساط هم‌حجم
syn. isovolumetric relaxation
- junctional extrasystole**
→ nodal extrasystole
- lead** اشتقاق، گیرانه
- limb lead** اشتقاق اندامی، گیرانه اندامی
- lumbar puncture** بزل‌نخاع
syn. spinal puncture,
thecal puncture, rachiocentesis,
spinal tap
- lumbar puncture headache** سردرد بزل‌نخاعی
syn. post-dural headache,
post-lumbar puncture
headache, postspinal headache,
post-spinal puncture headache,
spinal headache,
puncture headache
- mammary neuralgia** پی‌درد پستان
- massive hepatic necrosis**
→ yellow atrophy
- MD → muscular dystrophy**
- migraine** میگرن
syn. migraine headache,
sick headache
- migraine headache → migraine**
- migrainous neuralgia** میگرن عصبی، پی‌میگرن
syn. cluster headache, Horton
disease, vasomotor headache
- monovular twins**
→ monozygotic twins
- monozygotic twins** دوقلوهای تک‌زاگ،
دوقلوهای تک‌تخم
syn. monovular twins, uniovular
twins
- multiple cartilaginous exostoses**
→ multiple exostoses
- multiple exostoses** چنددش‌برآستی
syn. diaphyseal aclasis, multiple
cartilaginous exostoses,
multiple osteocartilaginous
exostoses, hereditary multiple
exostoses
- multiple osteocartilaginous
exostoses → multiple exostoses**
- muscular dystrophy** دش‌پروردگی ماهیچه
abbr. MD
- myotonia atrophica**
→ myotonic dystrophy
- myotonic dystrophy** دش‌پروردگی کشنگی
syn. dystrophia myotonica,
myotonia atrophica,
Steinert disease
- neuralgia** پی‌درد، عصب‌درد
- neuralgia facialis vera**
→ geniculate neuralgia
- neurocirculatory asthenia** ضعف اضطرابی
syn. Da Costa's syndrome, effort
syndrome, soldier's heart,
irritable heart

diastasis	واایستی	fraternal twins → dizygotic twins	
diastole	انبساط قلب	Frohlich syndrome	
dizygotic twins	دوقلوهای دوزاک.	→ adiposogenital dystrophy	
	دوقلوهای دوتخم	geniculate neuralgia	پی‌درد صورت‌فلجی
	syn. fraternal twins, biovular twins	syn. Ramsay Hunt syndrome,	
dry socket → alveoalgia		neuralgia facialis vera,	
dystrophia myotonica		Hunt neuralgia	
→ myotonic dystrophy		Gerhardt disease	
effective refractory period		→ erythromelalgia	
→ absolute refractory period		glandula adrenalis	
effort syndrome		→ adrenal gland	
→ neurocirculatory asthenia		glandula superarenalis	
epinephrine → adrenalin		→ adrenal gland	
epinephros → adrenal gland		glossopharyngeal neuralgia	
episodic tension headache			پی‌درد زبانی - حلقی
	سر‌درد تنشی دوره‌ای	hereditary multiple exostoses	
erythredema polyneuropathy		→ multiple exostoses	
→ acrodynia		hidroschesis → anhydrosis	
erythromelalgia	سرخ‌درد	Horton disease	
	syn. acromelalgia, Gerhardt disease,	→ migrainous neuralgia	
	Weir Mitchell disease	Hunt neuralgia	
exertional headache	سر‌درد بیش‌حرکی	→ geniculate neuralgia	
exostosis ¹	بر‌آستوده	hypohydrosis	کم‌عرقی
	syn. osteochondroma,	identical twin	دوقلوهای همسان
	chondrosteoma,	infranodal extrasystole	
	osteocartilaginous exostosis,	→ ventricular extrasystole	
	osteoenchondroma	intercalated disc	صفحه درهم
exostosis ²	دُش‌بر‌آست	intercostal neuralgia	پی‌درد بین‌دنده‌ای
extrasystole/extra systole	انقباض پیش‌رس	irritable heart	
female athlete triad		→ neurocirculatory asthenia	
	نشانه‌گان سه‌گانه زنان ورزشکار		

agonist	هم‌کنشگر	aV _L lead	اشتیقاق افزوده چپ، گیرانه افزوده چپ، اشتقاق چپ، گیرانه چپ
alveoalgia/alveolalgia	آر‌ک‌درد	aV _R lead	اشتیقاق افزوده راست، اشتقاق راست، گیرانه راست
syn. alveolar osteitis, dry socket		Babinsky-Frohlich syndrome	→ adiposogenital dystrophy
alveolar osteitis → alveoalgia		Bilderbeck → acrodynia	
anaphylactic shock → anaphylaxis		biovular twins → dizygotic twins	
anaphylaxis	بیش‌دفاعی	bipolar lead	اشتیقاق دوقطبی، گیرانه دوقطبی
syn. anaphylactic shock		brachialgia	بازودرد
anhidrosis/anhidrosis/anidrosis	عرق‌کاست	cardiotachometry	ضربان‌سنجی
syn. hidroschesis		cholecystagogic	→ cholecystagogue
antagonist	پادکنشگر	cholecystagogue	صفراژر
APC → atrial extrasystole		syn. cholecystagogic,	
aphylaxis	بی‌دفاعی	cholecystokinetic	
arteralgia	سرخرگ‌درد	cholecystectasia	ژهره‌فراخی
arthroneuralgia	بی‌مفصل‌درد	cholecystectomy	ژهره‌برداری
asthenia	ضعف	cholecystokinetic	→ cholecystagogue
syn. adynamia		chondrosteoma → exostosis ¹	
atrial extrasystole	انقباض پیش‌رس دهلیزی	chronic tension headache	سردرد تنش‌ی مزمن
syn. atrial premature complex, APC		cluster headache	
atrial premature complex		→ migrainous neuralgia	
→ atrial extrasystole		Da Costa's syndrome	→ neurocirculatory asthenia
atrioventricular extrasystole		Dercum disease	→ adiposis dolorosa
→ nodal extrasystole		diaphyseal aclasis	→ multiple exostoses
atrioventricular junctional			
premature complex			
→ nodal extrasystole			
augmented unipolar limb lead			
اشتیقاق تک‌قطبی افزوده، گیرانه تک‌قطبی افزوده			
AV extrasystole			
→ nodal extrasystole			
aV _F lead	اشتیقاق افزوده پا، گیرانه افزوده پا، اشتقاق پا، گیرانه پا		

nonsynchronous sound
wild track → wild sound
wrangler مربی حیوانات

علوم پایه پزشکی

abdominalgia شکم‌درد
aborted systole انقباض حذفی قلب
absolute refractory period دوره تحریک‌ناپذیری مطلق
syn. effective refractory period
aclasia → aclasis
aclasis دُش‌وندی
syn. aclasia
acrodynia پایان‌درد
syn. erythredema polyneuropathy,
Bilderbeck, Selter, Swift,
Swift-Feer, pink disease
acromelalgia → erythromelalgia
acrostealgia استخوان‌درد پایانکی
adenalgia غده‌درد
syn. adenodysnia
adenodysnia → adenalgia
adipocere چربانه
adipogenic¹ چربی‌زا
adipogenic² چربی‌زاد
adiposalgia → adiposis dolorosa
adiposis dolorosa پوست‌درد چربی‌زاد
syn. adiposalgia, Dercum disease
adiposogenital degeneration
→ adiposogenital dystrophy

adiposogenital dystrophy

دُش‌پروردگی چربی‌تناسلی

syn. adiposogenital degeneration,
adiposogenital syndrome,
Frohlich syndrome,
Babinsky-Frohlich syndrome

adiposogenital syndrome

→ adiposogenital dystrophy

adrenal body → adrenal gland

adrenal capsule → adrenal gland

adrenal gland غده فوق‌کلیوی، برگرده

syn. glandula suprarenalis,
suprarenal gland, adrenal body,
glandula adrenalis, suprarenal
body, suprarenal capsule,
adrenal capsule, epinephros

adrenalin آدرنالین، برگردینه

syn. epinephrine

adrenergic آدرنالین‌زا، برگردینه‌زا

adrenergic blocking agent

آدرنالین‌بند، برگردینه‌بند

adrenolytic آدرنالین‌کاف، برگردینه‌کاف

adrenomegaly بزرگی غده فوق‌کلیوی،

بزرگی برگرده

adrenomimetic شبه‌آدرنالین، شبه‌برگردینه

syn. sympathomimetic

adernotoxin سم غده فوق‌کلیوی، سم برگرده

adynamia → asthenia

aerogastralgia نفخ معده دردناک

aerogastria نفخ معده

script breakdown	نمابندی فیلم‌نامه	sync pop	بیپ همگامی
sequel	دنباله	sync pulse	تپ همگامی
sneak preview	پیش‌نمایش خصوصی	syn. synchronizing pulse	
spec script	فیلم‌نامه پیشنهادی	sync pulse generator	مولد تپ همگامی
syn. speculative script,		abbr. SPG	
speculative screenplay		syn. sync motor, sync-signal	
speculative screenplay		generator, sync generator,	
→ spec script		synchronizing generator	
speculative script → spec script		sync roll	پرش تصویر
SPG → sync pulse generator		sync signal/sync-signal	
strip cartoon → comic strip		→ synchronizing signal	
surround sound	صدای فراگیر	sync-signal generator	
sync → synchronism		→ sync pulse generator	
sync generator		sync sound	صدای همگام
→ sync pulse generator		syn. synchronous sound	
synchronism	همگامی	synopsis ¹	خلاصه فیلم
syn. synchronization, sync		synopsis ²	خلاصه فیلم‌نامه
synchronization → synchronism		treatment	طرح تفصیلی فیلم‌نامه
synchronizing generator		TV host → TV presenter	
→ sync pulse generator		TV presenter	مجری
synchronizing mark → sync mark		syn. presenter ¹ , TV host, host	
synchronizing pulse → sync pulse		VO → voice over	
synchronizing signal	نشانه همگامی، سیگنال همگامی	voice over/voice-over	صدای برون‌تصویر
syn. sync signal		abbr. VO	
synchronous sound → sync sound		walk-on	نقش عبوری
synchronous speed	سرعت همگامی	walla	همهمه
sync mark	علامت همگامی	widescreen/wide-screen	پرده‌عریض
syn. synchronizing mark		wide screen release print	نسخه پخش پرده‌عریض
sync motor		wild sound	صدای شاهد
→ sync pulse generator		syn. nonsync sound, wild track,	

behind the scenes	پشت‌صحنه	diegetic sound	صدای درون‌داستانی
bluescreen	پرده‌آبی	syn. actual sound	
syn. bluescreen process		dope sheet	گزارش کار دوربین
bluescreen process → bluescreen		syn. caption sheet, cap sheet	
call sheet	برگه فراخوان	exhibitor	سینمادار
cameo ¹ → cameo appearance		eyeline match	هم‌ترازی دید
cameo ² → cameo lighting		femme fatale	زن شهر آشوب
cameo appearance	تک‌جلوه	host → TV presenter	
syn. cameo ¹ , cameo role		letterbox	قاب عریض‌نما
cameo lighting	نورپردازی برجسته‌ساز	letterboxing	نمایش قاب عریض
syn. cameo ²		lined script	فیلم‌نامه تدوین
cameo role → cameo appearance		lip sync	لب‌همگامی
cap sheet → dope sheet		syn. lip synchronization	
caption sheet → dope sheet		lip synchronization → lip sync	
change over mark	علامت تعویض حلقه	live area	پهنه مرئی
syn. changeover cue, cue mark		lot → back lot	
changover cue		motion blur	تاری حرکتی
→ change over mark		non-diegetic sound	صدای برون‌داستانی
chromakey(ing)/chroma key(ing)		nonsynchronous sound	
برش فام		→ wild sound	
syn. colour separation overlay, CSO		nonsync sound → wild sound	
cinch marks	خراشیدگی فیلم	off-sync → out-of-sync	
cliffhanger/cliff-hanger	نفس‌گیر	out-of-sync/out of sync	ناهمگامی
colour separation overlay		syn. off-sync	
→ chromakey		prequel	پیشابند
comic strip	داستان مصور	presenter ¹ → TV presenter	
syn. strip cartoon		presenter ²	معرف
craft service	پذیرایی مختصر	pyrotechnician	آتشکار
CSO → chromakey		reel	حلقه فیلم
cue mark → change over mark		screen test	آزمون بازیگری با دوربین، آزمون بازیگری

RMS velocity	گستره سرعت
→ root-mean-square velocity	
root-mean-square velocity	مدل سرعت
سرعت ریشه میانگین توان‌های دوم	
abbr. RMS velocity	syn. velocity cube
rupture velocity	موجک
سرعت گسیخت	
solar-terrestrial phenomena	یکسان‌سازی موجک
پدیده‌های خورشیدی-زمینی	
sonic log	استخراج موجک
نگاره صوتی	
syn. acoustic-velocity log,	
continuous-velocity log	
spinner magnetometer	پردازش موجک
مغناطیس‌سنج چرخشی	
stacking velocity	
سرعت برانباشت	
sympathetic surface rupture	
گسیخت سطحی همخوان	
thermoremanent magnetization	
مانده‌مغناطش گرمایی	
thickness contour → isopach	
thickness line → isopach	
thickness map → isopach map	
three-array → pole-dipole array	
three point method	
→ pole-dipole array	
tidal gravimeter	
گرانی‌سنج کشندی	
two-array → pole-pole array	
unilateral rupture	
گسیخت یک‌سویه	
velocity	
سرعت	
velocity analysis	
تحلیل سرعت	
velocity anomaly	
بی‌هنجاری سرعتی	
velocity contrast	
تباين سرعت	
velocity corridor	
velocity cube → velocity model	
velocity model	
syn. velocity cube	
wavelet	
wavelet equalization	
wavelet extraction	
wavelet processing	
	سینما و تلویزیون
actual sound → diegetic sound	
additional dialogue replacement	
→ automatic dialogue replacement	
replacement	
ADR	
→ automatic dialogue replacement	
automatic dialogue replacement	
abbr. ADR	
syn. additional dialogue replacement	
automatic dialogue replacement	
editing	
تدوین جایگزینی گفتار	
automatic dialogue replacement	
editor	
تدوینگر جایگزینی گفتار	
automatic dialogue replacement	
mixer	
صداآمیز جایگزینی گفتار	
back lot/backlot	
abbr. lot	
محوطه باز استودیو، محوطه باز	

isopach	خط هم‌ضخامت	normal gravity	گرانی بهنجار
syn. thickness line,		normal moveout velocity	
thickness contour,			سرعت برون‌راند بهنجار
isopachyte, isopachous line		abbr. NMO velocity	
isopach map	نقشه هم‌ضخامت	optically pumped magnetometer	
syn. thickness map, isopachous map			مغناطیس‌سنج نوردمشی
isopachous line → isopach		partial thermoremanent	
isopachous map → isopach map		magnetization	مانده مغناطش گرمایی جزئی
isopachyte → isopach		percent mineralization	درصد کانی‌شدگی
isopleth → isogram		piezoremanent magnetization	
Koch's formula	فرمول کُخ		مانده مغناطش فشاری
laterolog	جانبی‌نگاره	syn. pressure remanent	
syn. guard log, focused log		magnetization, PRM	
magnetic probe	کاوند مغناطیسی	pole-dipole array	آرایه قطبی - دوقطبی
magnetic profile	نیمرخ مغناطیسی	syn. three-point method,	
magnetic separation	جدایش مغناطیسی	three-array	
magnetoelasticity	مغناکشسانی	pole-pole array	آرایه قطبی - قطبی
magnetospheric ring current		syn. two-array	
	جریان حلقوی مغناطسپهری	potential drop ratio	نسبت افت پتانسیل
maximum-phase wavelet	موجک بیشینه‌فاز	pressure remanent magnetization	
microlaterolog	خُردجانبی‌نگاره	→ piezoremanent magnetization	
mineralization potential	پتانسیل کانی‌شدگی	PRM	
minimum-phase wavelet	موجک کمینه‌فاز	→ piezoremanent magnetization	
mixed-phase wavelet	موجک آمیخته‌فاز	pulse curve → Beta curve	
negative induced polarization effect		radioactivity log	نگاره پرتوزایی
	اثر قطبش القایی منفی	resistivity index	شاخص مقاومت‌ویژه
NMO velocity		resistivity spectrum	طیف مقاومت‌ویژه
→ normal moveout velocity		syn. conductivity spectrum	
normal array	آرایه بهنجار	Ricker wavelet	موجک ریکر

apparent velocity	سرعت ظاهری	electrical imaging	تصویرسازی الکتریکی
array factor → geometric factor		electromagnetic method	
azimuthal array			روش الکترومغناطیسی
→ azimuthal survey		embedded wavelet → basic wavelet	
azimuthal survey	برداشت سمتی	equivalent wavelet	
syn. azimuthal array		→ basic wavelet	
basic wavelet	موجک پایه	floating earthquake	زمین‌لرزه شناور
syn. embedded wavelet,		focused log → laterolog	
equivalent wavelet		force of gravity	نیروی گرانی
Beta curve	منحنی بتا	syn. gravity force, gravity vector	
syn. pulse curve, B factor curve		geomagnetic interference	
B factor curve → Beta curve			تداخل زمین‌مغناطیسی
bilateral rupture	گسیخت دوسویه	syn. geomagnetic noise	
capable fault	گسل مستعد	geomagnetic noise	
catalogue completeness		→ geomagnetic interference	
	تمامیت‌نمای فهرست زمین‌لرزه‌ها	geometric constant	
complex resistivity	مقاومت‌ویژه مختلط	→ geometric factor	
composite decay curve	خم فروافت مرکب	geometric factor	ضریب هندسی
conductivity spectrum		syn. geometric constant,	
→ resistivity spectrum		array factor	
continuous-velocity log		gravimetric geoid	زمینوار گرانی‌سنجشی
→ sonic log		gravity force → force of gravity	
depositional remanent		gravity reference station	
magnetization	مانده‌مغناطش نهشتی		ایستگاه مرجع گرانی
syn. detrital remanent		gravity station	ایستگاه گرانی
magnetization, DRM		gravity vector → force of gravity	
detrital remanent magnetization		guard log → laterolog	
→ depositional remanent		instantaneous velocity	سرعت لحظه‌ای
magnetization		isarithmetic → isogram	
dipole sonic log	نگاره‌بردار صوتی دوقطبی	isogram	خط هم‌مقدار
DRM		syn. isopleth, isarithm	
→ depositional remanent			
magnetization			

restriction map	نقشهٔ برشی	tandem duplication	
<i>syn.</i> restriction site map		→ tandem repeat	
restriction site	جایگاه برشی	tandem repeat	تکراری‌های پیاپی
restriction site map		<i>syn.</i> tandem duplication,	
→ restriction map		tandem array	
RFLP → restriction fragment length polymorphism		targeted mutagenesis	
RSS → short tandem repeat		→ site-directed mutagenesis	
segmentation → cleavage		uniovular twins	
short tandem repeat	تکراری‌های پیاپی کوتاه	→ monozygotic twins	
<i>abbr.</i> STR		upregulation	فراتر تنظیم
<i>syn.</i> repetitive simple sequence,		variable number of tandem repeat	
RSS, simple sequence repeat,		<i>abbr.</i> VNTR	تکراری‌های پیاپی شمارمتغیر
SSR		VNTR	
simple sequence repeat		→ variable number of tandem repeat	
→ short tandem repeat		wobble hypothesis	فرضیهٔ لقی
site-directed mutagenesis		zygote	زاگ، تخم
	جهش‌زایی جهت‌دار		
<i>syn.</i> site-specific mutagenesis,			
directed mutagenesis, targeted			
mutagenesis, localized			
mutagenesis, oligonucleotide directed mutagenesis			
site-specific mutagenesis			
→ site-directed mutagenesis			
SSR → short tandem repeat			
STR → short tandem repeat			
synthetic tandem repeat			
	تکراری‌های پیاپی برساخته		
tandem array → tandem repeat			

homozygote	جورزاگ، جور تخم	uniovular twins	
homozygous	جورزاگ، جور تخم	→ monozygotic twins	
identical twins	دوقلوهای همسان	ncRNA → non-coding RNA	
intein	میاننتین	non-coding RNA	رِنای نارمزگذار
	syn. protein intron, internal protein sequence, intervening protein sequence, IVPS, intervening sequence, IVS	abbr. ncRNA	
internal protein sequence → intein		syn. non-protein-encoding RNA, non-protein-coding RNA, npcRNA	
intervening protein sequence → intein		non-identical twins	دوقلوهای ناهمسان
intervening sequence → intein		non-protein-coding RNA → non-coding RNA	
IVPS → intein		non-protein-encoding RNA → non-coding RNA	
IVS → intein		npcRNA → non-coding RNA	
localized mutagenesis → site-directed mutagenesis		oligonucleotid directed mutagenesis → site-directed mutagenesis	
merozygote	پارزاگ	PCR → polymerase chain reaction	
micro satellite DNA	بنای ماهواره‌ای ریز	physical map	نقشه فیزیکی
microsatellite	ریزماهواره	polymerase chain reaction	
molecular agriculture → molecular farming		abbr. PCR	واکنش زنجیره‌ای بسپاراز
molecular farming	مولکول‌پروری	protein engineering	مهندسی پروتئین
	syn. molecular pharming, molecular agriculture, biofarming	protein intron → intein	
molecular pharming → molecular farming		protein splicing	پیرایش پروتئین
monovular twins → monozygotic twins		quantitative inheritance	وراثت کمی
monozygotic twins	دوقلوهای تک‌زاگ، دوقلوهای تکتخم	repetitive simple sequence → short tandem repeat	
	syn. monovular twins, uniovular twins	restriction enzyme analysis → DNA fingerprinting	
		restriction fragment	قطعه برشی
		restriction fragment length polymorphism	چندشکلی طولی قطعه برشی
		abbr. RFLP	

cloning	همسانه‌سازی	external protein sequence	
C value	ارزش سی، ارزش ثابت	→ extein	
C value paradox	ناسازنمای ارزش سی، ناسازنمای ارزش ثابت	fraternal twins → dizygotic twins	
degenerate code	رمز هرز	gene content	محتوای ژنی
degenerate primer	آغازگر هرز	gene density	تراکم ژنی، چگالی ژنی
DGE		gene dosage	چنده ژن
→ differential gene expression		syn. gene dose	
differential gene expression		gene dosage effect	اثر چنده ژن
abbr. DGE	بیان افتراقی ژن	gene dose → gene dosage	
directed evolution	تکامل جهت‌داده	gene farming	ژن‌پروری
syn. directional evolution		gene finding	ژن‌یابی
directed mutagenesis		gene frequency	فراوانی ژن
→ site-directed mutagenesis		gene hunting	شکار ژن
directional evolution		gene identification	شناسایی ژن
→ directed evolution		syn. gene recognition	
dizygotic twins	دوقلوهای دوزاگ، دوقلوهای دوتخم	gene number	شمار ژن
syn. dissimilar twins,		gene recognition	
fraternal twins, biovular twins		→ gene identification	
dissimilar twins → dizygotic twins		gene regulation	تنظیم ژن
DNA annealing → annealing		gene targeting	هدف‌گیری ژن
DNA fingerprinting	انگشت‌نگاری دنا	genetic fingerprinting	
syn. genetic fingerprinting,		→ DNA fingerprinting	
restriction enzyme analysis		genetic profiling	
DNA polymorphism	چندشکلی دنا	→ DNA profiling	
DNA profiling	رُخ‌نمانگاری دنا	heterozygosis	ناجورزاگی، ناجورتخمی
syn. genetic profiling		syn. heterozygosity	
DNA shuffling	بُرخوری دنا	heterozygosity → heterozygosis	
downregulation	فروتنظیم	heterozygote	ناجورزاگ ^۱ ، ناجورتخم ^۱
EPS → extein		heterozygous	ناجورزاگ ^۲ ، ناجورتخم ^۲
extein	بیانتین	homozygosis	جورزاگی، جورتخمی
syn. external protein sequence, EPS		syn. homozygosity	
		homozygosity → homozygosis	

overconvergence	بیش‌همگرایی	vertex space	فضای رأسی
periodic word	واژه دوره‌ای	vertex-transitive graph	گراف رأسی‌ترایا
pluriharmonic function	تابع بساهمساز	ژن‌شناسی و زیست‌فناوری	
pluripolar set	مجموعه بساقطبی		
polarization identity	اتحاد قطبشی		
polydisk	چندقرصی		
polynominally convex hull	غلاف چندجمله‌ای کوژ، غلاف چندجمله‌ای محدب	allozygote	دگرزاگ
polyradius	شعاع چندگانه	annealing	همتابی
polyregion	چندناحیه‌ای	syn. DNA annealing	
preperiod	پیش‌دوره	attenuation	کاهانش
prepolar	پیش‌قطبی	attenuator	کاهانه
purely periodic word	واژه دوره‌ای محض	autozygote	خودزاگ
quasi-invertible element	عنصر شبه‌وارون‌پذیر	balanced lethals	کُشنده‌های متعادل
retract ¹	درون‌برد	syn. balanced lethal system	
retract ² → retraction		balanced lethal system	
retraction	درون‌بری	→ balanced lethals	
syn. retract ²		balanced polymorphism	چندشکلی متوازن
semicontinuous function	تابع نیم‌پیوسته	biofarming → molecular farming	
semisymmetric graph	گراف نیم‌متقارن	biovular twins → dizygotic twins	
separately continuous	جدایپیوسته	catabolite repression	فرونشانی فروگشته‌ای
spanning walk	گشت فراگیر	CHIP/ChIP → chromatin immunoprecipitation	
sunny mapping	نگاشت خورشیدی	chromatin immunoprecipitation	
three-space property	ویژگی سه‌فضایی	abbr. CHIP	ایمنی رسوبش فامینه
three subgroups lemma	لم سه‌زیرگروه	chromatin modification	دگرش فامینه
trail	گذر	chromatin remodelling	بازآرایی فامینه
ultimately periodic word		cleavage	شکافتگی، تسهیم
→ eventually periodic word		syn. segmentation	
upper semicontinuous function	تابع نیم‌پیوسته بالایی	clonal	همسانه‌ای
		clone	همسانه
		cloned	همسانه‌سازی‌شده، همسانیده

ریاضی			
$*\text{-algebra} \rightarrow \text{involutive algebra}$		فضای یالی	edge space
absolutely convex set	مجموعه مطلقاً کوژ، مجموعه مطلقاً محدب	گراف یالی ترا یا	edge-transitive graph
adjoint graph $\rightarrow$ line graph		واژه نهایتاً دورهای	eventually periodic word
antireflexive $\rightarrow$ irreflexive relation		syn. ultimately periodic word	
aperiodic word	واژه نادره‌ای	جبر تجزیه پذیر	factorizable algebra
barrier	سد	جبر تابعی پیوسته	functionally continuous algebra
bipolar	قطبی دوم	عنصر تابعی	function element
centreless group	گروه بی مرکز	قضیه گوی کرکدار	hairy ball theorem
characteristic of convexity	مشخصه کوژی، مشخصه تحدب	تمام ریخت	holomorph
closed walk	گشت بسته	غلاف تمام ریخت کوژ، غلاف تمام ریخت محدب	holomorphically convex hull
close-to-convex function	تابع نزدیک به کوژ، تابع نزدیک به محدب	تابع کوژناورد	invex function
complement graph	گراف مکمل	کوژناوردایی	invexity
syn. complement of a graph		مجموعه کوژناورد	invex set
complement of a graph		برگشت	involution
$\rightarrow$ complement graph		جبر برگشتی	involutive algebra
compound proposition	گزاره مرکب	syn. $*\text{-algebra}$	
corefree subgroup	زیرگروه بی مغزه	رابطه پادبازتابی	irreflexive relation
cospectral graphs	گراف‌های هم طیف	syn. antireflexive	
countably additive measure	اندازه شمارا جمعی	توأم پیوسته	jointly continuous
covering graph $\rightarrow$ line graph		گراف یالی	line graph
derived graph $\rightarrow$ line graph		syn. covering graph, adjoint graph, derived graph, edge graph	
distinguished boundary	مرز ممتاز	اصل بیشینه قدر مطلق	maximum modulus principle
domain of holomorphy	حوزه تمام ریختی	هنگ کوژی، هنگ تحدب	modulus of convexity
dyadic compactum	فشردار دوتایی	رادیکال پوچ توان	nilpotent radical
edge graph $\rightarrow$ line graph		مانده پوچ توان	nilpotent residual
		میدان برداری صفرناشونده	nonvanishing vector field

imago	برانگاره	place orientation	اشراف مکانی
imago therapy	برانگاره‌درمانی	pleasure-pain principle	
insight	بینش	→ pleasure principle	
insight therapy	بینش‌درمانی	pleasure principle	اصل لذت
instinct	غریزه	syn. pleasure-pain principle	
instrumental aggression	پرخاشگری ابزاری	primary circular reaction	
syn. operant aggression			واکنش دوری نخستین
intellectual insight	بینش عقلی	psychic energy	روان‌مایه
intuition	شهود	rage	خشم انفجاری
intuitionism	شهودگرایی	recathexis	بازمایه‌گذاری
intuitive stage	مرحله شهودی	schema	طرحواره
intuitive type	سنگ شهودی	script	ذهن‌نوشته
language loss	زبان‌باختگی	syn. script schema	
mental energy	کارمایه ذهنی	script schema → script	
nosology	بیماری‌شناسی	secondary circular reaction	
object cathexis	مایه‌گذاری کامینه‌ای		واکنش دوری دومین
object permanence	بقای شیء	sensorimotor stage	مرحله حسی - حرکتی
oblique décalage	ناهم‌زمانی مورب	social adaptation	انطباق اجتماعی
operant aggression		tertiary circular reaction	
→ instrumental aggression			واکنش دوری سومین
operation	عملیات ذهنی، عملیات	thought	فکر
operational definition	تعریف عملیاتی	thought broadcasting	پخش فکر
operationism	عملیات‌گرایی	thought insertion	کاشت فکر
orientation	اشراف	thought withdrawal	ربایش فکر
parapraxia → parapraxis		time orientation	اشراف زمانی
parapraxis	لغزه	topology	مکان‌شناسی
syn. parapraxis		true insight	بینش حقیقی
participant	شرکت‌کننده	verbal leakage	نشت کلامی
perceptual schema	طرحواره ادراکی	vertical décalage	ناهم‌زمانی عمودی
person orientation	اشراف به اشخاص	visual adaptation	تطابق بینایی

[illegible]

CIRT	گروه روپر	digital signature schemes	
computer incident response centre		طرح‌های امضای رقمی	
abbr. CIRC	مرکز رویارویی با پیشامدهای رایانه‌ای	distinguishing attack	حمله تمایزی
computer incident response team		dynamic adversary	مهاجم پویا
	گروه رویارویی با پیشامدهای رایانه‌ای	syn. adaptive adversary	
syn. cyber incident response team		entrapment	تله‌گذاری
computer security incident		fabrication attack	حمله برساختی
response team		flooding attack	حمله سیلابی
	گروه رویارویی با پیشامدهای امنیت رایانه‌ای	gap	ریسه صفر
abbr. CSIRT		gap Diffie-Hellman group	
cryptographic algorithm		abbr. GDH	گروه گسست دیفی - هلمن
	الگوریتم رمزنگاشتی، خوارزمی رمزنگاشتی	gap Diffie-Hellman problem	
cryptographic module	پودمان رمزنگاشتی		مسئله گسست دیفی - هلمن
cryptographic module security		GDH → gap Diffie-Hellman group	
policy	خط‌مشی امنیتی پودمان رمزنگاشتی	known related key attack	
cryptographic security	امنیت رمزنگاشتی		حمله کلیدمرتبط معلوم
CSIRT → computer incident		lattice-based cryptography	
response team			رمزنگاری مشبکه‌بنیاد
cyber incident response team		non-blind watermarking	ته‌نقش‌گذاری ناکور
→ computer incident response		syn. private watermarking	
team		oblivious signature	امضای ناآگاهانه
DDHP → decisional Diffie-Hellman		oblivious transfer	انتقال ناآگاهانه
problem		abbr. OT	
decisional Diffie-Hellman problem		one-more forgery	جعل امضای یکی‌بیش
abbr. DDHP	مسئله تصمیم دیفی - هلمن	OT → oblivious transfer	
derived key	کلید مشتق	passive adversary	مهاجم غیرفعال
DHP → Diffie-Hellman problem		passive cheater	فریب‌دهنده غیرفعال
differential linear attack		private watermarking	
	حمله تفاضلی - خطی	→ non-blind watermarking	
Diffie-Hellman problem	مسئله دیفی - هلمن	proactive threshold cryptography	
abbr. DHP			رمزنگاری آستانه‌ای پیش‌نگر

reserve fuel	سوخت ذخیره	training to proficiency	بازآموزی مهارت
route and aerodrome manual		transition training	آموزش گذار
→ route and airport manual		trip fuel	سوخت سفر
route and airport manual		type approval	تأییدنامه نوع
راهنمای مسیر و فرودگاه		type certificate	گواهینامه نوع
syn. route guide, airway manual,		type rating	مجوز نوع
route and aerodrome manual		type rating training	آموزش احراز مجوز نوع
route guide		unusable fuel → additional fuel	
→ route and airport manual			
search pattern	الگوی جست‌وجو		
security manual	راهنمای امنیتی	رمزشناسی	
SFC → specific fuel consumption			
specific fuel consumption		accountability	پی‌گیری‌پذیری
abbr. SFC	مصرف ویژه سوخت	active adversary	مهاجم فعال
SRM → structural repair manual		active cheater	فریب‌دهنده فعال
STC		active cryptanalysis	تحلیل رمز فعال
→ supplemental type certificate		adaptive adversary	
structural repair manual		→ dynamic adversary	
abbr. SRM	راهنمای تعمیرات سازه	adaptive chosen message attack	
supplemental type certificate			حمله با پیام منتخب وفقی
abbr. STC	گواهینامه تکمیلی نوع	BDH →	
taxi fuel	سوخت خزش	bilinear Diffie-Hellman problem	
technical log		bilinear Diffie-Hellman problem	
→ aircraft technical log		abbr. BDH	مسئله دیفی - هلمن دوخطی
technical order	دستورکار فنی	blind watermarking	ته‌نقش‌گذاری کور
abbr. TO		block	ریسه یک
technical records		cheater	فریب‌دهنده
→ aircraft technical records		chosen related key attack	
TO → technical order			حمله کلیدمرتبط منتخب
training flight	پرواز آموزشی	CIRC → computer incident	
training manual	راهنمای آموزش	response team	

full-authority digital engine control	operations manual	راهنمای عملیات پرواز.
→ full-authority digital	<i>abbr.</i> OM	راهنمای عملیات
electronic control	pilot certificate	گواهینامه خلبانی
general operations manual	<i>syn.</i> pilot licence	
راهنمای عمومی عملیات پرواز.	pilot licence → pilot certificate	
<i>abbr.</i> GOM	pilot operating manual	
GOM	→ aircraft operating manual	
→ general operations manual	POM → aircraft operating manual	
holding fuel	PPL → private pilot's licence	
سوخت انتظار	practical manual	راهنمای عملی
hydrant dispenser	<i>syn.</i> quick reference manual, QRM,	
سوخنگاه زیرزمینی	quick reference handbook, QRH	
illustrated parts breakdown	private pilot's licence	
→ illustrated parts catalogue	<i>abbr.</i> PPL	پروانه خلبانی شخصی
illustrated parts catalogue	QRH → practical manual	
<i>abbr.</i> IPC	QRM → practical manual	
<i>syn.</i> illustrated parts breakdown,	quality records	
IPB, illustrated parts lists, IPL	→ aircraft technical records	
illustrated parts lists	quick reference handbook	
→ illustrated parts catalogue	→ practical manual	
injection pump → fuel injector	quick reference manual	
IPB → illustrated parts catalogue	→ practical manual	
IPC → illustrated parts catalogue	radar advisory	توصیه راداری
IPL → illustrated parts catalogue	recurrent training	بازآموزی
jettison	<i>syn.</i> refresher training,	
بیرون اندازی	continuation training,	
JHUI → fuel farms	continuing qualification	
joint holder user installation	refresher training	
→ fuel farms	→ recurrent training	
log book/logbook	refuelling safety zone	
→ aircraft technical log	→ fuelling safety zone	
maintenance manual		
→ aircraft maintenance manual		
OM → operations manual		

commercial pilot's licence	افزودنی سوخت
abbr. CPL پروانهٔ خلبانی تجاری	
company flight manual	مخلوط سوخت و هوا
→ aircraft operating manual	
contingency fuel	سوخت احتیاطی
continuation training	
→ recurrent training	
continuing qualification	
→ recurrent training	
conversion training	آموزش تبدیلی
CPL → commercial pilot's licence	
crab	کج‌پری
differences training	آموزش تطبیقی
dipstick	میلهٔ سوخت‌نما
drip-stick gauge	میلهٔ سوخت‌نمای قطره‌ریز
FADEC	فاتا
FAWS →	
flight advisory weather service	
FCOM	
→ aircraft operating manual	
FCU → fuel control unit	
FI → fuel injection system	
flight advisory	توصیهٔ پروازی
flight advisory weather service	
abbr. FAWS توصیهٔ هواشناسی پرواز	
flight crew operating manual	
→ aircraft operating manual	
flight trainer	دستگاه آموزش پرواز
flight training	آموزش پرواز
syn. flying training	
flying training → flight training	
fuel additive	افزودنی سوخت
fuel/air mixture	مخلوط سوخت و هوا
fuel/air ratio → air/fuel ratio	
fuel burn → fuel consumption	
fuel consumption	مصرف سوخت
syn. fuel burn	
fuel control unit	دستگاه تنظیم سوخت
abbr. FCU	
fuel dumping	دورریزی سوخت
fuel farms	تأسیسات سوخت
syn. joint holder user installation, JHUI	
fuel grade	عیار سوخت
fuel injection	
→ fuel injection system	
fuel injection system	سامانهٔ سوخت‌پاشی
syn. fuel injection, FI	
fuel injector	سوخت‌پاش
syn. injection pump	
fuelling safety zone	منطقهٔ ایمن سوخت‌گیری
syn. refuelling safety zone	
fuel manifold	چندراههٔ سوخت
fuel savings advisory	توصیه‌نامهٔ صرفه‌جویی سوخت
fuel starvation	سوخت‌نارسی
fuel tank vent → fuel vent	
fuel vent	هواراههٔ سوخت
syn. fuel tank vent	
full-authority digital electronic control	واپایشگر رقمی-الکترونیکی تمام‌اختیار
syn. full-authority digital engine control	

aircraft operating manual

abbr. AOM راهنمای پرواز هواگرد

syn. aeroplane flight manual,

aircraft flight manual, AFM,

company flight manual, CFM,

flight crew operating manual,

FCOM, pilot operating manual,

POM

aircraft technical log دفتر ثبت فنی هواگرد

abbr. ATL

syn. technical log, aircraft log book,

log book

aircraft technical records پیشینه فنی هواگرد

syn. technical records, quality

records

air-fuel ratio → air/fuel ratio**air/fuel ratio** نسبت هوا به سوخت

syn. air-fuel ratio, fuel/air ratio

airline transport pilot's licence

abbr. ATPL پروانه خلبانی خطوط هوایی

syn. air transport pilot's licence,

air transport pilot certificate

air transport pilot certificate →

airline transport pilot's licence

air transport pilot's licence

→ airline transport pilot's

licence

airway manual

→ route and airport manual

airworthiness certificate

→ certificate of airworthiness

AMM

→ aircraft maintenance manual

AOM → aircraft operating manual**ATL** → aircraft technical log**ATPL** → airline transport pilot's

licence

basic familiarization training

آموزش آشنایی پایه

syn. basic indoctrination

basic indoctrination

→ basic familiarization training

certificated aircraft هواگرد گواهینامه‌دار**certificated mechanic** مکانیک گواهینامه‌دار**certificated technician** فن‌ورز گواهینامه‌دار**certificate of airworthiness**

abbr. CofA گواهینامه صلاحیت پرواز

syn. airworthiness certificate

certificate of experience گواهینامه مهارت

abbr. CofE

certificate of maintenance گواهی نگهداری**certificate or release** گواهی ترخیص**certification pilot** خلبان گواهی‌کننده**certification test** آزمون گواهینامه**CFM** → aircraft operating manual**check flight** آزمون پرواز

syn. check ride, checkout flight

checkout flight → check flight**check pilot** خلبان آزمونگر**check ride** → check flight**CofA** → certificate of airworthiness**CofE** → certificate of experience

fuel vent	هواراه سوخت	thimble	انگشتانه
<i>syn.</i> fuel tank vent		through span bridge	پل میان گذر
grand union	چندراهه ممتاز	track geometry	هندسه خط
half-through span bridge	پل نیم میان گذر	train accepting	قبول قطار
impedance bond	اتصال رهنبدی	training to proficiency	بازآموزی مهارت
on-track safety	ایمنی روی خط	tram-train	قطار دوگانه
out-of-service track	خط غیرفعال		
permissible load → safety load			
practical manual	راهنمای عملی	حمل و نقل هوایی	
<i>syn.</i> quick reference manual, QRM,			
quick reference handbook, QRH		ADA → advisory airspace	
QRH → practical manual		additional fuel	سوخت افزوده
QRM → practical manual		<i>syn.</i> unusable fuel	
quick reference handbook		ADR → advisory route	
→ practical manual		advisory	توصیه
quick reference manual		advisory airspace	فضای پرواز توصیه ای
→ practical manual		<i>abbr.</i> ADA	
recurrent training	بازآموزی	advisory circular	بخش نامه توصیه ای
<i>syn.</i> refresher training,		advisory light	چراغ راهنما
continuation training,		advisory route	مسیر توصیه ای
continuing qualification		<i>abbr.</i> ADR	
refresher training		aeroplane flight manual	
→ recurrent training		→ aircraft operating manual	
rolling stock acceptance	پذیرش خطنورد	AFM → aircraft operating manual	
RTRT → rubber-tired rapid transit		aircraft certificate	کواهینامه هواگرد
rubber-tired rapid transit		aircraft flight manual	
<i>abbr.</i> RTRT	قطار چرخ لاستیکی	→ aircraft operating manual	
safety load	ایمن بار	aircraft log book	
<i>syn.</i> permissible load		→ aircraft technical log	
security manual	راهنمای امنیتی	aircraft maintenance manual	
temporary track support	تکیه گاه موقت خط	<i>abbr.</i> AMM	راهنمای نگهداری هواگرد
		<i>syn.</i> maintenance manual	

autonomous traction	کشتش مستقل	deadman device	هشپاری سنج
auxiliary reservoir	مخزن فرعی	drift pin	میله میزان
AVI →		dropper wire	سیم آویز
automatic vehicle identification		dual-voltage locomotive	لوکوموتیو دوولتاژی
batter	کوبیدگی	dual-voltage train	قطار دوولتاژی
bearer	ریل بند سوزن، تراورس سوزن	electrical control room	پایشگاه برق
bidirectional lines	خطوط دوجته	electrical control room operator	متصدی پایشگاه برق
bridge strike	سانحه پل	electric motor car	واگن موتوردار
bridge strike nominee	بازرس سانحه پل	electric test box	جعبه برق آزما
casualty	کشته و مجروح	electric trainline	بافه برق قطار، کابل برق قطار
cat's eye	چشم گربه ای	emergency brake valve	شیرترمز اضطراری
certificate of acceptance	گواهی پذیرش	syn. conductor's valve	
certificate of conformance	گواهی همخوانی	emergency coupler	قلاب اضطراری
certificate of maintenance	گواهی نگهداری	emergency relay valve	شیر رله اضطراری
cess	شانه خاکریز	emergency reservoir	مخزن اضطراری
compatibility	سازگاری	empty/load brake	ترمز دوگانه
compatibility of goods	سازگاری کالاها	end door	در عقب
conductor's valve		end ladder	نردبان انتهایی
→ emergency brake valve		end platform	رکاب انتهایی
contact wire	سیم تماس	FI → fuel injection system	
continuation training		fuel/air mixture	مخلوط سوخت و هوا
→ recurrent training		fuel/air ratio → air/fuel ratio	
continuing qualification		fuel burn → fuel consumption	
→ recurrent training		fuel consumption	مصرف سوخت
cotter → cotter key		syn. fuel burn	
cotter key	خار زبانه دار	fuel injection	
syn. cotter, cotter pin		→ fuel injection system	
cotter pin → cotter key		fuel injection system	سامانه سوخت پاشی
crippled rail	ریل تابیده	syn. fuel injection, FI	
dabbing in	تجاوز به حریم	fuel starvation	سوخت نارسایی
		fuel tank vent → fuel vent	

rescue co-ordination centre
abbr. RCC مرکز هماهنگی جست و جو و نجات
 rescue team گروه نجات
 restricted area محوطه ورود محدود
 retreat signal علامت بازگشت
 rig move جابه جایی دکل نفتی
 roll call حضور و غیاب
 safety load ایمن بار
syn. permissible load
 safe working pressure کار فشار ایمن
 SAR → search and rescue
 search and rescue جست و جو و نجات
abbr. SAR
 search pattern الگوی جست و جو
 search speed سرعت جست و جو
 sector search pattern الگوی جست و جوی مثلثی
 segregation جداسازی
 segregation of goods جداسازی کالاها
 spill ریزش
 spill control gear تجهیزات مهار ریزش
 stack load → stackweight
 stackweight بیشینه چینش
syn. stack load
 stations bill → muster list
 traffic lane مسیر تردد
 unlit خاموش
 vessel traffic information system سامانه اطلاع رسانی تردد شناورها
 vessel traffic service
 → vessel traffic system
 vessel traffic system سامانه تردد شناورها
syn. vessel traffic service

VTIS ساتر
 VTS ساتش
 VTS area منطقه ساتش

حمل و نقل ریلی

acceptance manager مدیر پذیرش
 acceptance plan برنامه پذیرش
 access agreement موافقت نامه دسترسی
 AGT → automated guided transit
 air/fuel ratio نسبت هوا به سوخت
syn. air-fuel ratio, fuel/air ratio
 air-fuel ratio → air/fuel ratio
 ATM
 → automatic train monitoring
 ATR → automatic train regulation
 ATS →
 automatic train supervision
 automated guided transit
abbr. AGT حمل و نقل ریلی خودکار
 automatic dropping device شاخک انداز خودکار
 automatic train monitoring
abbr. ATM سامانه پایش خودکار قطار
 automatic train regulation
abbr. ATR سامانه زمان بندی خودکار قطار
 automatic train supervision
abbr. ATS مدیریت خودکار قطار
 automatic vehicle identification
abbr. AVI سامانه شناسایی خودکار قطار

cardinal buoy	شناور جهات اصلی، بویه جهات اصلی	initial course	مسیر اولیه
casualty	کشته و مجروح	jetsam	دریا انداخته
compatibility	سازگاری	syn. jetson	
compatibility of goods	سازگاری کالاها	jetson → jetsam	
co-ordinator surface search		jettison	بیرون اندازی
abbr. CSS	هماهنگ کننده جست و جو و نجات	lagan/ligan/logan/lagen	دریا انداخته مغروق
crew list	فهرست خدمه	syn. ligsam	
critically restricted area	محوطه ورود ممنوع	lifeboat station	ایستگاه قایق نجات
crude oil washing	نفت شویی	ligsam → lagan	
CSS → co-ordinator surface search		muster	فراخوانی
datum	مبنای جست و جو، مبنا	muster list	فهرست فراخوانی
derelict	متروکه	syn. stations bill, muster roll	
disabled vessel	شناور از کار افتاده	muster roll → muster list	
disembarkation ¹	پیاپی شدن، پیاپی ¹	off station	نادرجا
disembarkation ²	پیاپی کردن، پیاپی ²	oil clearance	نفت زدایی
embarkation ¹	سوار شدن، سوارش ¹	ordnance exercise	تمرین آتشباری
embarkation ²	سوار کردن، سوارش ²	outbound vessel	شناور خروجی
embarkation deck	عرشه سوارش	syn. outward vessel	
embarkation notice	اعلامیه سوارش	outward vessel → outbound vessel	
escape route	گریز راه	parallel search pattern	الگوی جست و جوی موازی
expanding square search pattern	الگوی جست و جوی مربع گسترشی	permissible load → safety load	
fire drill	تمرین آتش	proceed	رهسپاری
fire party	گروه آتش نشان	quasi derelict	شبه متروکه
fire patrol	گشت آتش پاد	RCC	
flotsam	دریا انداخته شناور	→ rescue co-ordination centre	
general emergency alarm	آژیر وضعیت اضطراری	receiving point	نقطه دریافت
hampered vessel	شناور جولان محدود	reference line	خط مرجع
inbound vessel	شناور ورودی	reporting point	نقطه گزارش دهی
		syn. calling-in-point	

CV → commercial vehicle	early cut-off	قطع زود هنگام
CWY → clear way	early cut-off feature	ویژگی قطع زود هنگام
departure angle	edge break	شکستگی لبه
design queue length	edge drop-off	اُفت حاشیه
design standard	edge marker post	حاشیه‌نمای میله‌ای
design traffic	syn. guide post	
displaced right turn	electronic toll collection	
abbr. DRT	abbr. ETC	عوارض‌گیری خودکار
display sequence	ETC → electronic toll collection	
distance marker	guide post → edge marker post	
divided road	permissible load → safety load	
dividing line	safety load	ایمن‌بار
dividing strip	syn. permissible load	
DMS → variable message sign	signal display	نمارنگ
DRIP → dynamic route	tiger's eye	چشم‌ببری
information panel	variable message sign	تابلوی پیام‌متغیر
DRM → dynamic road marking	abbr. VMS	
DRT → displaced right turn	syn. dynamic message sign, DMS	
DTSM → dynamic traffic speed	VMS → variable message sign	
management		
dynamic load		
→ dynamic wheel forces		
dynamic message sign		
→ variable message sign		
dynamic road marking		
abbr. DRM		
dynamic route information panel		
abbr. DRIP		
dynamic traffic speed management		
abbr. DTSM		
dynamic wheel forces		
syn. dynamic load		
	adrift	سرگردان
	assembly station	محل تجمع
	blind sector	قطاع کور
	blind zone	منطقه کور
	boarding arrangement	تجهیزات سوارش
	boarding speed	سرعت سوارش
	body plan	نقشه بدنه
	calling-in-point → reporting point	

حمل و نقل دریایی

preprandial	پیش‌آغذایی	VLDL →	
protein-bound iodine	ید پروتئین‌بند	very low-density lipoprotein	
RBW → reasonable body weight		voluntary dehydration	کم‌آبی خواسته
reach → arm span		whole food	غذای تام
reasonable body weight	وزن منطقی بدن		
abbr. RBW			
rehydration	بازآبرسانی	حمل و نقل درون شهری - جاده‌ای	
repletion	بازآکنی	alligator crack	
rooting reflex	بازتاب دهان‌گردی	→ crocodile cracking	
satiety behaviour	رفتار سیری	casualty	کشته و مجروح
settling point theory	نظریهٔ برون‌وزن‌پایی	catch drain	رواناب‌گیر
sialorrhea	پُر‌بِزاقی	catchment area	محدودهٔ رواناب
simple obesity		cat's eye	چشم‌گربه‌ای
→ exogenous obesity		chevron board	جهت‌نمای گروهی
snacking	لب‌چَری	chevron marking	جهت‌نمای ترسیمی
sports anorexia		children's crossing	گذر کودکان
→ anorexia athletica		children's crossing advisor	راه‌بان مدرسه
subclinical fetal alcohol syndrome		clear way	راه بی‌توقف
→ fetal alcohol effects		abbr. CWY	
sucking reflex	بازتاب مکیدن	commercial vehicle	خودرو تجاری
suckling reflex	بازتاب شیرآوری	abbr. CV	
suck-swallow reflex	بازتاب مکش - بلع	conflicting movements	حرکات تداخلی
swallowing reflex	بازتاب بلع	conflict point	نقطهٔ تداخل
syn. palatal reflex, palatine reflex		conflict zone	محدودهٔ تداخلی
tongue thrust reflex	بازتاب برون‌زبانی	cordon station	ایستگاه محیطی
triad	سه‌گانه	cordon survey	آمارگیری محیطی
underwater weighing		crack and seat	ایجاد ترک و نشست
→ hydrodensitometry weighing		cracking	ترک‌خوردگی
very low-density lipoprotein		crack sealing	ترک‌گیری
abbr. VLDL	لیپوپروتئین بس‌کم‌چگالی	crocodile cracking	ترک‌خوردگی سوسماری
vitamer	ویتامین‌هم‌پار، ویتا‌پار	syn. alligator crack	

intact feeding	غذادهی ناگوارده	nasoenteric tube	لوله بینی روده‌ای
intact nutrient	ماده مغذی ناگوارده	nasogastric tube	لوله بینی معده
intermediate-density lipoprotein		abbr. NG-tube	
abbr. IDL	لیپوپروتئین میان‌چگالی	nasojejunal tube	لوله بینی تهی روده‌ای
involuntary dehydration	کم‌آبی ناخواسته	abbr. NJ-tube	
jejunostomy tube	لوله تهی روده‌ای	nausea gravidarum	
key nutrient concept	فرایافت کلیدمغذی	→ morning sickness	
lactate threshold	آستانه لاکتات	ND-tube → nasoduodenum tube	
abbr. LT		NG-tube → nasogastric tube	
LDL → low density lipoprotein		NJ-tube → nasojejunal tube	
let-down reflex		nutrigenetics	تغذیه‌ژن‌شناسی
→ milk ejection reflex		nutrigenomics	تغذیه‌ژنگان‌شناسی
lipostatic theory	نظریه چربی‌پایی	nutritional genetics	ژن‌شناسی تغذیه‌ای
low-density lipoprotein	لیپوپروتئین کم‌چگالی	nutritional genomics	ژنگان‌شناسی تغذیه‌ای
abbr. LDL		nutrition screening	غربالگری تغذیه‌ای
LT → lactate threshold		OBLA → onset of blood lactate	
malabsorption	بدجذب	accumulation	
maldigestion	بدگوار، سوءهاضمه	onset of blood lactate accumulation	
maximal lactate steady state		abbr. OBLA	خیز لاکتات
	بیشینه حالت پایای لاکتات	palatal reflex → swallowing reflex	
milk ejection reflex	بازتاب روان‌شیری	palatine reflex	
syn. let-down reflex,		→ swallowing reflex	
milk let-down reflex		PAR → physical activity ratio	
→ milk ejection reflex		physical activity ratio	نسبت فعالیت بدنی
morning sickness	تهوع صبحگاهی	abbr. PAR	
syn. nausea gravidarum		plethysmograph	تغییر حجم‌سنج
munching	دهان‌چنبی	plethysmography	تغییر حجم‌سنجی
nasoduodenal tube		postcibal → postprandial	
→ nasoduodenum tube		postcibum	پساغذا
nasoduodenum tube	لوله بینی دوازده‌ای	postprandial	پساغذایی
abbr. ND-tube		syn. postcibal	
syn. nasoduodenal tube			

chewing reflex	بازتاب جویدن	fetal alcohol effects	آثار جنینی الکل
chronic malnutrition	سوء تغذیه مزمن	syn. alcohol-related birth defects,	
chyle	چربیابه	ARBD, subclinical fetal alcohol	
chylomicron	ریز چربیابه	syndrome	
common obesity		food exchange system	سامانه جانشینی غذا
→ exogenous obesity		fruit exchange	واحد جانشین میوه
complete protein	پروتئین کامل	gag reflex	بازتاب غُرزنی
continuous feeding	غذاهای پیوسته	gastrostomy tube	لوله معدی
cyclic feeding	غذاهای دوره‌ای	abbr. G-tube	
dehydration	کم آبی	glucostatic theory	نظریه قندپایی
edentate → edentulous ¹		G-tube → gastrostomy tube	
edentulous ¹	بی دندان	HDL → high-density lipoprotein	
syn. agomphious, edentate		high-density lipoprotein	
edentulous ²	بی دندان	abbr. HDL	لیپوپروتئین پرچگالی
EMR → exercise metabolic rate		hunger behaviour	رفتار گرسنگی
endogenous obesity	چاقی درون زاد	hydrodensitometry weighing	آب چگالی سنجی
energetic efficiency	کارایی کارمایه‌ای	syn. underwater weighing	
ethnic diet	رژیم قومی	hypercatabolism	بیش فروگشت
exchange list	فهرست جانشینی	hypergymnasia	
exchange system diet	رژیم جانشین پذیر	→ anorexia athletica	
exercise metabolic rate	آهنگ سوخت و ساز ورزشی،	hyperinsulinar obesity	چاقی بیش انسولینی
abbr. EMR	میزان سوخت و ساز ورزشی	hypermetabolism	بیش دگرگشت
exogenous obesity	چاقی برون زاد	iatrogenic malnutrition	سوء تغذیه درمان زاد
syn. alimentary obesity,		IDL →	
simple obesity, common obesity		intermediate density lipoprotein	
fecal energy	انرژی مدفوع	incomplete protein	پروتئین ناکامل
feeding behaviour	رفتار غذاگیری	index of nutritional quality	
feeding container	آوند غذاهای	abbr. INQ	شاخص کیفیت تغذیه‌ای
feeding skill	مهارت غذاگیری	indicator nutrient	ماده مغذی شاخص
female athlete triad	نشانه‌های سه گانه زنان ورزشکار	INQ → index of nutritional quality	

plow zone	شخم‌لایه	AeT → aerobic threshold	
pollen core	مغزۀ گرده‌شناختی	ageusia	بی‌چشایی
principal component analysis		agomphious → edentulous ¹	
	تحلیل هم‌نهشتگان‌های اصلی	air displacement plethysmography	
recovery	وایابی	abbr. ADP	تغییر حجم‌سنجی هوایی
recovery theory	نظریه وایابی	alcohol-related birth defects	
recovery unit	واحد وایابی	→ fetal alcohol effects	
residuality	در نهشتگی	alimentary obesity	
sample data acquisition	داده‌برداری جزئی	→ exogenous obesity	
sample unit	واحد نمونه	aminostatic theory	نظریه آمینواسیدپایی
simple data cluster	خوشه داده‌های ساده	anaerobic glycolysis	قندکافت بی‌هوازی
single component	تک‌هم‌نشتگان	anaerobic lipolysis	چربی‌کافت بی‌هوازی
spatial analysis	تحلیل فضایی	anaerobic threshold	آستانه بی‌هوازی
specialist production site		abbr. AT	
	محوطه تولید تخصصی	anorexia athletica	بی‌اشتهایی ورزشی
spot	نقطه، نقطه باستانی	syn. sports anorexia,	
total data acquisition	داده‌برداری کلی	hypergymnasia	
transect	برش دالانی	anorexia of ageing	بی‌اشتهایی سالمندی
turbulence → destruction layer		antecibum	پیش‌اغذا
		apparent digested energy	
	تغذیه		انرژی ظاهری گوارشی
activity increment	تن‌کارماید	ARBD → fetal alcohol-effects	
adaptive thermogenesis	گرم‌زایی سازشی	arm span	گستره دستان
adipsia	بی‌تشنگی	syn. reach	
ADP → air displacement		AT → anaerobic threshold	
plethysmography		between meal	میان‌وعده
aerobic glycolysis	قندکافت هوازی	bifidogenic factor → bifidus factor	
aerobic lipolysis	چربی‌کافت هوازی	bifidus factor	عامل بی‌فیدی
aerobic threshold	آستانه هوازی	syn. bifidogenic factor	
abbr. AeT		bolus feeding	غذادهی یکباره
		caloric deficit	کسری انرژی

reef wall	دیوارهٔ آب‌سنگی	data	داده، داده‌ها
regressive reef	آب‌سنگ پسرقتی	data acquisition	داده‌برداری
reverse saddle → trough reef		data cluster	خوشه‌داده
ribbon reef	آب‌سنگ نواری	data pool	داشته‌های فرهنگی
sandbar	سد ماسه‌ای	data processing	داده‌پردازی
sand reef	آب‌سنگ ماسه‌ای	data recovery	وایابی داده‌ها
shoal reef	آب‌سنگ آب‌تلی	data universe	قلمرو داده‌ها
table reef	تخت آب‌سنگ	deep sea core	مغزهٔ ژرف‌دریایی
trough reef	آب‌سنگ ناوهای	destruction layer	لایهٔ تخریبی
syn. reverse saddle		syn. turbulence	
wall reef	آب‌سنگ دیواره‌ای	differentiated data cluster	خوشه‌داده‌های افتراقی
باستان‌شناسی		drawing grid	چارچوبهٔ طراحی
		field note	گزارش میدانی
activity area	کارجا	fieldwork	کار میدانی
aerial archaeology	باستان‌شناسی هوایی	focus	کانونه
aerial reconnaissance	بررسی هوایی	hierarchical cluster analysis	تحلیل خوشه‌ای پایگانی
syn. aerial survey		ice core	مغزهٔ یخی
aerial survey		interface	میانا
→ aerial reconnaissance		interface of destruction	میانای تخریبی
arbitrary sample unit	واحد نمونهٔ اختیاری	locational analysis	تحلیل موقعیتی
bioturbation	زیست‌پریشی	multicomponent	بس‌هم‌نهشتگان
cluster analysis	تحلیل خوشه‌ای	natural transformation	گشتار طبیعی
cluster sampling	نمونه‌برداری خوشه‌ای	syn. n-transformation	
component	هم‌نهشتگان	nonarbitrary sample unit	واحد نمونهٔ غیراختیاری
core ¹	مغز سفال	n-transform(ation)	
core ²	مغزه	→ natural transformation	
c-transform(ation)		period interface	میانای دوره‌ای
→ cultural transformation		piston corer	مغزه‌گیر
cultural transformation	گشتار فرهنگی		
syn. c-transformation			

upturn	فراگشت	platform reef	آب‌سنگ سکویی
virtual bank	بانک مجازی	plug reef	آب‌سنگ گوه‌ای
		prong reef	آب‌سنگ چنگکی
		pseudoneuston	روآب‌زی کاذب
		reef breccia	جوش آب‌سنگ
		reef cap	کلاهک آب‌سنگی
		reef cluster	خوشه آب‌سنگی
		syn. hermatopelago	
		reef complex	همتافت آب‌سنگی
		reef core	هسته آب‌سنگ
		reef debris → reef detritus	
		reef detritus	پوده آب‌سنگی
		syn. reef debris	
		reef edge	لبه آب‌سنگ
		reef flank	یال آب‌سنگ
		reef flat	کفی آب‌سنگ
		reef front	پیشانی آب‌سنگ
		reef-front terrace → reef terrace	
		reef knoll	تپه آب‌سنگی
		reef limestone	سنگ‌آهک آب‌سنگی
		syn. coral rock	
		reef milk	شیرابه آب‌سنگ
		reef patch	پاره آب‌سنگی
		reef pinnacle	منارک آب‌سنگی
		syn. pinnacle reef,	
		coral pinnacle, pinnacle	
		reef rock	سنگ آب‌سنگی
		reef segment	قطعه آب‌سنگ
		reef terrace	ایوان آب‌سنگ
		syn. reef-front terrace	
		reef tufa	پوک آب‌سنگ
اقیانوس‌شناسی			
algal reef	آب‌سنگ جلبکی		
aquaculture/aquiculture	آب‌زی پروری		
syn. aquafarming			
aquafarming → aquaculture			
back reef	پشت آب‌سنگ		
benthic system	سازگان بستر		
biofouler → fouling organism			
brain coral	مرجان مغزگون		
catchability	حد صید		
coral pinnacle → reef pinnacle			
coral rock → reef limestone			
culture techniques ¹	فنون پرورش		
culture techniques ²	فنون کشت		
euneuston	روآب‌زی واقعی		
fouling organism	آب‌زی مزاحم		
syn. biofouler			
hermatopelago → reef cluster			
mariculture	آب‌زی پروری دریایی، دریاز پروری		
syn. ocean farming			
nekton/neuston	شناگر		
neuston	روآب‌زی		
ocean farming → mariculture			
patch reef	پار آب‌سنگ		
pinnacle → reef pinnacle			
pinnacle reef → reef pinnacle			

electronic banking	بانکداری الکترونیکی	monopsony	انحصار خرید
abbr. e-banking		noncooperative game	بازی رقابتی
electronic contract	قرارداد الکترونیکی	normal-form representation	نمایش عادی شکل
abbr. e-contract		oligopoly	انحصار چندتایی
electronic payment system	سامانه پرداخت الکترونیکی	perfect information game	بازی اطلاعات کامل
abbr. e-payment system		perfect information sequential	بازی دنباله‌ای اطلاعات کامل
electronic signature	امضای الکترونیکی	game	تعالیل یک‌کاسه
abbr. e-signature		pooling equilibrium	→ incomplete information
electronic transaction	تراکنش الکترونیکی، مبادله الکترونیکی	private information	اثر چرخ‌دنده‌ای
abbr. e-transaction		→ incomplete information	کساد
e-payment system		ratchet effect	تورم سرکش
→ electronic payment system		recession	تعالیل تفکیکی
e-signature → electronic signature		runaway inflation	بازی حرکت دنباله‌ای
e-transaction		separating equilibrium	بازی علامت‌دهی
→ electronic transaction		sequential move game	simultaneous move game
extensive-form representation	نمایش گسترده شکل	signalling game	بازی حرکت هم‌زمان
		simultaneous move game	کارت هوشمند
galloping inflation	تورم تازنده	smart card	رکود - تورم
hyperinflation	تورم لگام‌گسیخته	stagflation	رکود
imperfect information game	بازی اطلاعات ناقص	stagnation	غلبه اکید
imperfect information sequential		strict dominance	strictly dominated strategy
game	بازی دنباله‌ای اطلاعات ناقص	strictly dominated strategy	راهبرد اکیداً مغلوب
incomplete information	اطلاعات خاص	strictly dominating strategy	راهبرد اکیداً غالب
syn. private information		subgame	خُردبازی
inflation	تورم	subgame perfect equilibrium	تعالیل کامل خُردبازی
maximin	بیشین‌کم	symmetric information	اطلاعات همانند
minimax	کمین‌بیش		
monopoly	انحصار، انحصار عرضه		

pessimism bias	سوگیری بدبینانه	SWOT analysis	تحلیل تکافت
planning fallacy	دُرّانکاری برنامه‌ریزی	system dynamics	پویایی‌شناسی سامانه
primacy effect	اثر تقدم	system of systems	سامانه سامانه‌ها
priority setting	اولویت‌گذاری	abbr. SOS	
reductionism	فروکاست‌گرایی	system thinking	تفکر سامانه‌ای
remarkable people	برجستگان	T-cycle → change cycle	
abbr. RP		textual analysis → content analysis	
syn. remarkable person,		time-series analysis	تحلیل سری‌های زمانی
imaginative individuals		transformative cycle	
remarkable person		→ change cycle	
→ remarkable people			
road map	ره‌نگاشت ^۱		
roadmapping	ره‌نگاشت ^۲	اقتصاد	
RP → remarkable people			
selective perception	ادراک گزینشی	asymmetric information	اطلاعات ناهم‌اند
self-organizing criticality		bank run	بانک‌گریزی
abbr. SOC	خودسازمان‌دهی در بحران	collusion	تبانی
sensitivity on initial conditions		common knowledge	شناخت مشترک
حساسیت به وضعیت اولیه		complete information	اطلاعات عام
syn. dependency on initial		cooperative game	بازی هم‌دستی
conditions		core inflation	تورم هسته
SOC → self-organizing criticality		creeping inflation	تورم خزنده
social comparison bias		deflation	اُفت قیمت‌ها
سوگیری مقایسه اجتماعی		depression	کساد دامن‌دار
social innovation	نوآوری اجتماعی	direct bank	بانک مستقیم
SOS → system of systems		disinflation	کاهش تورم
status quo bias	سوگیری حفظ وضع موجود	double-digit inflation	تورم دورقمی
stereotyping	تفکر قالبی	downturn	فروگرد
strength-weakness-opportunity-		duopoly	انحصار دوتایی
threat analysis		e-banking → electronic banking	
تحلیل توانایی - کاستی - فرصت - تهدید		e-contract → electronic contract	

dynamic(al) system	سامانه پویا	integral Futures	آینده‌پژوهی یکپارچه
edge of chaos	لبه آشوب	issue survey	پیمایش موضوع
emergence	نوآیندی	just-world hypothesis	فرضیه دادبنیادی
syn. emergent phenomenon		loss aversion	زیان‌گریزی
emergent phenomenon		map of futures	
→ emergence		→ map of the future	
expectation bias	سوگیری چشم‌داشتی	map of the future	آینده‌نگاشت ^۲
syn. experimenter's bias		syn. map of futures, futures map	
experimenter's bias		MAS → multi-agent system	
→ expectation bias		mind map	ذهن‌نگاشت ^۱
expert panel	هم‌اندیشی خبرگان	mind mapping	ذهن‌نگاشت ^۲
expert pool	جرگه خبرگان	multi-agent system	سامانه چندعاملی
fatalism	تقدیرگرایی	abbr. MAS	
fitness landscape	منظر برآزش	multi-criteria analysis	تحلیل چندمعیاره
focusing effect	اثر تمرکزی، اثر کانونشی	multi-criteria decision analysis	
forward bias	سوگیری پیش‌بر		تحلیل چندمعیاره تصمیم
framing effect	اثر چارچوب‌بندی	negativity bias	سوگیری منفی‌نگر
future history	تاریخ آینده	neglect of probability	نادیده‌گیری احتمالات
future mapping	آینده‌نگاشت ^۱ ، نقشه آینده	non-linear dynamics	پویایی‌شناسی غیرخطی
futures imagery	تصویرسازی آینده‌ها	normalcy bias	سوگیری روال‌نگر
syn. imaging futures		observer-expectancy effect	
futures map → map of the future			اثر انتظاری مشاهده‌گر
Futures workshop	کارگاه آینده‌پژوهی	optimism bias	سوگیری خوش‌بینانه
gambler's fallacy	دژانگاری قمارباز	ostrich effect	اثر شترمرغی
holism	کل‌گرایی	outcome bias	سوگیری نتیجه‌نگر
illusion of control	تسلط‌پنداری	overconfidence effect	اثر بیش‌اعتمادی
illusory correlation	همبستگی‌پنداری	panel	هم‌اندیشی
imaginative individuals		PAR	
→ remarkable people		→ participatory action research	
imaging futures → futures imagery		participatory action research	
integral approach	رویکرد یکپارچه	abbr. PAR	پژوهش کنشی مشارکتی

anchoring bias	سوگیری لنگری	CLA → causal layered analysis	
anticipation	پیش‌انگاری	co-author analysis	تحلیل هم‌تألیفی
anticipatory action learning		co-citation analysis	تحلیل هم‌استنادی
abbr. AAL	یادگیری کنشی پیش‌انگاشتی	co-citation map	نگاشت هم‌استنادی
anticipatory scenario	فرانامه پیش‌انگاشتی	coevolution	هم‌تکاملی
aspirational scenario	فرانامه آرزومندانه	complex adaptive system	
assumption surfacing	رونمایی فرض		سامانه پیچیده سازگار
autonomic system	سامانه خودفرمان	complexity	پیچیدگی
autopoiesis	خودنوگرایی	complexity modeling	مدل‌سازی پیچیدگی
availability bias	سوگیری دسترس‌نگر	complex system	سامانه پیچیده
bandwagon bias	سوگیری قافله‌وار	complicated system	سامانه پیچیده‌نما
base rate fallacy	دژانگاری شواهدگریز	congruence bias	سوگیری هم‌نهشتی
syn. base rate neglect		conjecture	گمانه‌زنی
base rate neglect		conjunction fallacy	دژانگاری عطفی
→ base rate fallacy		content analysis	تحلیل محتوا
breakthrough	خط‌شکنی	syn. textual analysis	
business idea	بُزن‌پندار	context analysis	تحلیل بافت
CAS	سایپسا	counterfactual reasoning	
causal analysis	تحلیل علی		استدلال خلاف‌آمدی
causal attribution	اسناد علی	counterfactual thinking	تفکر خلاف‌آمدی
causal layered analysis	تحلیل علی لایه‌ای	co-word analysis	تحلیل هم‌واژگی
abbr. CLA		criticality	بحرانمندی
causal model	مدل علی	critical point	نقطه بحرانی
change agent	عامل تغییر	critical theory	نظریه انتقادی
change cycle	چرخه تغییر	cross-cutting panel	هم‌اندیشی میان‌حوزه‌ای
syn. transformative cycle, T-cycle		cybermetrics	رایاسنجی
citation analysis	تحلیل استنادی	dependency on initial conditions	
citation based method	روش استنادبنیاد	→ sensitivity on initial conditions	
citizen juries → citizen panel			
citizen panel	هم‌اندیشی شهروندان	distinction bias	سوگیری تمایزی
syn. citizen juries		divergence mapping	نگاشت واگرا

collinearity	هم‌خطی	optimal strategy	راهبرد بهین
collinearity-influential observations		optimum allocation	تخصیص بهینه
	مشاهده‌های هم‌خطی مؤثر	ordinal level of measurement	
concomitant variable	متغیر همراه	→ ordinal scale	
cross-classification ¹		ordinal scale	مقیاس ترتیبی
→ cross-tabulation ¹		syn. ordinal level of measurement	
cross-classification ²		ordinal variable	متغیر ترتیبی
→ cross-tabulation ²		product moment	گشتاور حاصل‌ضربی
cross-sectional data	داده‌های مقطعی	proportional allocation	تخصیص تناسبی
cross-tabulation ¹	جدول‌بندی تقاطعی	ranked-set sampling	نمونه‌گیری مجموعه‌رتبه‌ای
syn. cross-classification ¹		ratio level of measurement	
cross-tabulation ²	جدول تقاطعی	→ ratio scale	
syn. cross-classification ²		ratio scale	مقیاس نسبتی
current population survey		syn. ratio level of measurement	
	آمارگیری جمعیت جاری، آمارگیری جمعیت موجود	ratio variable	متغیر نسبتی
cyclic data	داده‌های چرخه‌ای	stopping rule	قاعده توقف
dichotomous variable	متغیر دوحالتی	Von Mises distribution	توزیع فون‌میزس
syn. binary data			
discriminant analysis	تحلیل تمایزی		
estimating equation	معادله برآورد		
Gabriel biplot → biplot			
information criterion	ملاک اطلاع		
interval scale	مقیاس فاصله‌ای		
interval variable	متغیر فاصله‌ای		
labour force survey	آمارگیری نیروی کار		
mixed data	داده‌های آمیخته		
mixed moment	گشتاور آمیخته		
mixture experiment	آزمایش آمیزه‌ای		
mixture method	روش آمیزه‌ای		
mixture model	مدل آمیزه‌ای		
optimal design	طرح بهین		
			آینده‌پژوهی
		AAL	
		→ anticipatory action learning	
		action learning	یادگیری کنشی
		action research	پژوهش کنشی
		adaptive system	سامانه سازگار
		AHP	
		→ analytical hierarchy process	
		allohistory	دگرتاریخ
		alternative history	تاریخ بدیل
		analytical hierarchy process	
			فرایند تحلیل سلسله‌مراتبی، فرایند تحلیل پایگانی
		abbr. AHP	

آمار		circular distribution	توزیع دایره‌ای
		circular histogram	
adaptive sampling	نمونه‌گیری سازوار		بافت‌نگاشت دایره‌ای
allocation of a sample	تخصیص نمونه	circular mean deviation	
allocation rule	قاعده انتساب		انحراف میانگین دایره‌ای
axial distribution	توزیع محوری	circular mean difference	
binary data			تفاضل میانگین دایره‌ای
→ dichotomous variable		circular normal distribution	
binary sequence	دنبالهٔ دوحالتی		توزیع بهنجار دایره‌ای، توزیع نرمال دایره‌ای
biometric function	تابع زیست‌سنجشی	circular quartile deviation	
biplot	نمودار دومختصه‌ای		انحراف چارکی دایره‌ای
syn. Gabriel biplot		circular serial correlation	
call-back	تماس مجدد	coefficient	ضریب همبستگی پیاپی دایره‌ای
categorical variable	متغیر رسته‌ای	circular uniform distribution	
central moment	گشتاور مرکزی		توزیع یکنواخت دایره‌ای
central range	دامنهٔ مرکزی	classification statistic	آمارهٔ رده‌بندی
central tendency	گرایش به مرکز	cluster point process	فرایند نقطه‌ای خوشه‌ای
change point estimator	برآوردگر نقطهٔ تغییر	cluster randomisation	
change point models	مدل‌های نقطهٔ تغییر		تصادفی‌سازی خوشه‌ای
change point problem	مسئلهٔ نقطهٔ تغییر	cluster randomized trial	
Chernoff faces	صورتک‌های چرنوف		آزمایهٔ تصادفی‌شدهٔ خوشه‌ای
circular data	داده‌های دایره‌ای	cluster sampling	نمونه‌گیری خوشه‌ای

فهرست واژه‌ها براساس حوزه

به ترتیب الفبای لاتینی

Y

yellow archangel

→ *Lamium galeobdolon*

yellow atrophy [کاهیدگی زرد] پایه پزشکی]

syn. massive hepatic necrosis

Z

Zataria [آویشن شیرازی] گیاهان دارویی]*Zataria bracteata* → *Zataria multiflora**Zataria multiflora*

[آویشن شیرازی پُرگل] گیاهان دارویی]

syn. *Zataria bracteata*,*Zataria multiflora* var. *elatior**Zataria multiflora* var. *elatior*→ *Zataria multiflora*

zeroization

صفرسازی [رمز]

zero-order controlled release

[واپاییده رهش درجه صفر] علوم دارویی]

zigzag nanotube [نانولوله زیگزاکی] نانوفناوری]

Ziziphora

[کاکوتی] گیاهان دارویی]

Ziziphora clinopodioides

[کاکوتی کوهی] گیاهان دارویی]

Ziziphora persica

[کاکوتی ایرانی] گیاهان دارویی]

Ziziphora tenuior

[کاکوتی نازک] گیاهان دارویی]

Ziziphus jujuba

[عناَب رسمی] گیاهان دارویی]

Ziziphus spina-christi

[عناَب کُنار] گیاهان دارویی]

syn. Christ's Thorn Jujube

zone defense

[جاگیرزی، دفاع منطقه‌ای] ورزش]

zone pressure defense

[جاگیری فشرده،

[دفاع منطقه‌ای فشرده] ورزش]

zygote

[زاگ، تخم] ژن‌شناسی]

wavelet	موجک [ژنوفیزیک]	wild sound	صدای شاهد [سینما]
wavelet equalization		<i>syn. nonsync sound, wild track,</i>	
	یکسان‌سازی موجک [ژنوفیزیک]	<i>nonsynchronous sound</i>	
wavelet extraction	استخراج موجک [ژنوفیزیک]	wild track → wild sound	
wavelet processing	پردازش موجک [ژنوفیزیک]	wind chill	سوز باد [جو]
wearable computer		wind-chill factor	عامل سوز باد [جو]
	رایانه پوشیدنی [فنا. اطلاعات]	wind-chill index	شاخص سوز باد [جو]
<i>syn. body-borne computers, wearables</i>		wobble hypothesis	فرضیه لقی [ژن‌شناسی]
wearables → wearable computer		woman-centredness	زن‌مداری [م. زنان]
Weir Mitchell disease		womanism	زن‌باوری سیاهان [م. زنان]
→ erythromelalgia		womanist	زن‌باور [م. زنان]
W-engine	موتور دوخوردجینی [خودرو]	woman spirit	فلسفه روح زنانه [م. زنان]
wet-bulb potential temperature		women liberation movement	
	دمای بالقوه تر [جو]		جنبش آزادی‌بخش زنان [م. زنان]
wet deposition	نهشت تر [جو]	women of colour	زنان رنگین‌پوست [م. زنان]
wet dream	احتلام [سلامت]	women's humour	مطایبات زنانه، مزاح‌های زنانه [م. زنان]
<i>syn. nocturnal emission, pollution</i>		women's studies	مطالعات زنان [م. زنان]
wet equivalent potential temperature		wounded in action/wounded-in-action	
	دمای بالقوه هم‌ارز تر [جو]	<i>abbr. WIA</i>	مجروح جنگی [نظامی]
white deadnettle → <i>Lamium album</i>		wrangler	مربی حیوانات [سینما]
white dew	شبنم سپید [جو]	wrought iron	گل آهن [عمومی]
white nettle → <i>Lamium album</i>		<i>syn. fer forgé</i>	
whole body clearance	پاکسازی تن [علوم دارویی]		
<i>syn. total body clearance</i>			
whole food	غذای تام [تغذیه]		
WIA → wounded in action			
widescreen/wide-screen	پرده‌عریض [سینما]		
wide screen release print			
	نسخه پخش پرده‌عریض [سینما]		
wild rue → <i>Peganum harmala</i>			

X

XaaS	خا- [فنا. اطلاعات]
X as a service	خدمات ابری ^۲ [فنا. اطلاعات]
x-trainer → elliptical trainer	

vitamer ویتامین همپار، ویتاپار [تغذیه]

Vitex پنج انگشت [گیاهان دارویی]

Vitex agnus - castus

پنج انگشت پاکدامن [گیاهان دارویی]

syn. chaste tree, Abraham's balm,

monk's pepper

Vitex trifolia پنج انگشت هندی [گیاهان دارویی]

vivarium زیست‌دان [عمومی]

VLDL → very low-density lipoprotein

VMS → variable message sign

VNTR

→ variable number of tandem

repeat

VO → voice over

voice leading → part writing

voice over/voice-over

abbr. VO صدای برون‌تصویر [سینما]

volume of distribution

abbr. V, V_d حجم توزیع [علوم دارویی]

volumetric display نمایشگر حجمی [فنا. اطلاعات]

voluntary dehydration کم‌آبی خواسته [تغذیه]

vomit¹ استفراغ¹ [علوم دارویی]

syn. vomiting, emesis

vomit² استفراغ² [علوم دارویی]

syn. vomitus

vomiting → vomit¹

vomitive → emetic

vomitus → vomit²

Von Mises distribution

توزیع فون میزس [آمار]

voussoir مهره‌چفته [معماری]

voussoir arch چفته مهره‌ای [معماری]

VPC → ventricular extrasystole

VR engine موتور خورجینی کم‌زاویه [خودرو]

v-shaped depression وافشار هفتی [جز]

VTIS ساتر [دریایی]

VTM → virtual teller machine

VTS ساتش [دریایی]

VTS area منطقه ساتش [دریایی]

V-type engine موتور خورجینی [خودرو]

syn. V-engine, V-type motor

V-type motor → V-type engine

W

wake depression وافشار پسایه [جز]

wake low کم‌فشار پسایه [جز]

walk-on نقش عبوری [سینما]

walla مهمه [سینما]

wall reef آب‌سنگ دیواره‌ای [اقیانوس]

Wankel engine موتور وانکل [خودرو]

warm sector depression

وافشار قطاع گرم [جز]

water binding capacity

ظرفیت آب‌بندی [فنا. غذا]

water-cooled engine موتور آب‌خنک [خودرو]

water cycle → hydrologic cycle

water holding capacity

ظرفیت آبگیری [فنا. غذا]

watermark ته‌نقش [رمز]

watermarking ته‌نقش‌گذاری [رمز]

water mint → *Mentha aquatica*

vasomotor headache -

→ migrainous neuralgia

vault¹ آهون [معماری]

vault² خزانۀ خانۀ [معماری]

vault³ سردابچہ [معماری]

syn. cellar

vault⁴ طاق^۲ [معماری]

vault⁵ طاق^۲ [معماری]

V_d → volume of distribution

vectorcardiography

بُردارنگاری قلب [پایۀ پزشکی]

vehicle food غذای محمل [فتا، غذا]

velcro چسبک [عمومی]

velocity سرعت [ژئوفیزیک]

velocity analysis تحلیل سرعت [ژئوفیزیک]

velocity anomaly بی‌هنجاری سرعتی [ژئوفیزیک]

velocity contrast تباین سرعت [ژئوفیزیک]

velocity corridor گسترۀ سرعت [ژئوفیزیک]

velocity cube → velocity model

velocity model مدل سرعت [ژئوفیزیک]

syn. velocity cube

velocity potential پتانسیل سرعت [جوا]

V-engine → V-type engine

ventricular escape فرار بطنی [پایۀ پزشکی]

ventricular extrasystole

انقباض پیش‌رس بطنی [پایۀ پزشکی]

syn. ventricular premature complex,

VPC, infranodal extrasystole

ventricular premature complex

→ ventricular extrasystole

verbal leakage نشست کلامی [روان‌شناسی]

vernal sloughing → spring sloughing

vertex space فضای رأسی [ریاضی]

vertex-transitive graph

گراف رأسی‌ترایا [ریاضی]

vertical décalage ناهم‌زمانی عمودی [روان‌شناسی]

vertical sex segregation

جداسازی جنسی عمودی [م. زنان]

vertical stability پایداری قائم [جوا]

very low-density lipoprotein

abbr. VLDL لیپوپروتئین بس‌کم‌چگالی [تغذیه]

vessel traffic information system

سامانۀ اطلاع‌رسانی تردد شناورها [دریایی]

vessel traffic service

→ vessel traffic system

vessel traffic system

سامانۀ تردد شناورها [دریایی]

syn. vessel traffic service

victim feminism فمینیسم قربانی‌انگار [م. زنان]

video teller machine

→ virtual teller machine

virtual assistant دستیار مجازی [فتا، اطلاعات]

abbr. VA

virtual bank بانک مجازی [اقتصاد]

virtualization مجازی‌سازی [فتا، اطلاعات]

virtual potential temperature

دمای بالقوۀ مجازی [جوا]

virtual teller machine فراپرداز [عمومی]

abbr. VTM

syn. video teller machine,

personal teller machine, PTM

visor/vizor طَلَق‌کلاه [نظامی]

visual adaptation تطابق بینایی [روان‌شناسی]

typographer نویسنه نگار [عمومی]

typographic(al) نویسنه نگاشتی [عمومی]

typography نویسنه نگاری [عمومی]

U

U-engine موتور نعلی [خودرو]

syn. double bank engine, twin bank

engine, double row engine,

H-engine, H-block

ultimate بشقاب پرنده^۱ [ورزش]

syn. flying disc game, airborne soccer,

frisbee^۱, ultimate frisbee, flatball

ultimate frisbee/Ultimate Frisbee

→ ultimate

ultimately periodic word

→ eventually periodic word

ultimate oxygen demand

abbr. UOD بیشینه اکسیژن خواهی [محیط زیست]

unaccounted-for water

آب به حساب نیامده [محیط زیست]

undeniable signature

امضای انکارناپذیر [رمز]

undersquare engine

→ long stroke engine

under water weighing

→ hydrodensitometry weighing

unilateral rupture گسیخت یک سو به [ژئوفیزیک]

uniovular twins → monozygotic twins

unipolar lead

اشتقاق تک قطبی، گیرانه تک قطبی [پایه پزشکی]

unlit خاموش [دریایی]

unserviceable غیر عملیاتی [نظامی]

unsupercharged engine

→ naturally aspirated engine

unusable fuel → additional fuel

UOD → ultimate oxygen demand

upper semicontinuous function

تابع نیم پیوسته بالایی [ریاضی]

upregulation فراتنظیم [ژن شناسی]

uptake برداشت [علوم دارویی]

upturn فراگشت [اقتصاد]

V

V → volume of distribution

VA → virtual assistant

vacuum filtration صافش خلأ [محیط زیست]

vaginal sex کامش زهرایی، کامش مهبل [سلامت]

vaginal suppository → pessary

valve-in-head engine

→ pushrod engine

variable message sign

abbr. VMS تابلوی پیام متغیر [درون شهری]

syn. dynamic message sign, DMS

variable number of tandem repeat

تکراری های پیایی شمار متغیر [ژن شناسی]

abbr. VNTR

vascular headache سردرد رگ زاد [پایه پزشکی]

transvestism	دگرپوشی [سلامت]	true insight	بینش حقیقی [روانشناسی]
<i>syn. transvestitism</i>		TRX	آویزورزی [ورزش]
transvestite	دگرپوش ^۲ [سلامت]	<i>f.f. total resistance exercise,</i>	
transvestitism → transvestism		<i>suspension training</i>	
treatment	طرح تفصیلی فیلم‌نامه [سینما]	tune	سُرآیه [موسیقی]
triad	سه‌گانه [پایه پزشکی، تغذیه، سلامت]	<i>syn. bourdon¹, pedal point¹</i>	
triangle-and-two		turbocharged engine	موتور پرخوران [خودرو]
→ triangle-and-two combination		turbulence → destruction layer	
defense		TV host → TV presenter	
triangle-and-two combination defense		TV presenter	مجری [سینما]
	دفاع سه‌ودو، سه‌ودو [ورزش]	<i>syn. presenter¹, TV host, host</i>	
<i>syn. triangle-and-two</i>		twelve-cylinder engine	
triangular arch	چقته سه‌گوش [معماری]		موتور دوازده‌سیلندر [خودرو]
<i>syn. miter arch</i>		twelve D process	فرایند دوازده‌دهکی [غذا]
trifacial neuralgia		twenty-one guns → gun salute	
→ trigeminal neuralgia		twin bank engine → U-engine	
trifocal neuralgia		twin overhead cam	
→ trigeminal neuralgia		→ double overhead camshaft	
trigeminal neuralgia	پی‌درد سه‌قلو [پایه پزشکی]	twin overhead camshaft	
<i>syn. trifocal neuralgia, trifacial</i>		→ double overhead camshaft	
<i>neuralgia, tic douloureux</i>		two-array → pole-pole array	
trip fuel	سوخت سفر [نظامی، هوایی]	two-hinged arch	چقته دومفصلی [معماری]
triumphal arch	طاق نصرت [معماری]	two-valve engine	موتور دوسوپاپ [خودرو]
tropical anhydrotic asthenia		tympan → tympanum¹	
	ضعف عرق‌کاستی [پایه پزشکی]	tympanum¹	سینه چقته [معماری]
<i>syn. sweat retention syndrome,</i>		<i>syn. tympan</i>	
<i>thermogenic anhidrosis</i>		tympanum²	سینه سنتوری [معماری]
tropical depression	وا فشار حاره‌ای [جز]	type approval	تأییدنامه نوع [هوایی]
trough	فرود [علوم دارویی]	type certificate	گواهینامه نوع [هوایی]
<i>syn. peak²</i>		type rating	مجوز نوع [نظامی، هوایی]
trough reef	آب‌سنگ ناوه‌ای [اقیانوس]	type rating training	
<i>syn. reverse saddle</i>			آموزش احراز مجوز نوع [نظامی، هوایی]

tip-in shot → tip in	ردگیری موسیقی
tip in/tip-in	مسیر تردد دریایی
syn. tip-in shot, tap in	گذر ریاضی
tip pass	پشتیبان ورزش
syn. tap pass	پیگیر ورزش
TO → technical order	قبول قطار ریلی
TOC → double overhead camshaft	پرواز آموزشی نظامی، هوایی
tonal answer	راهنمای آموزش نظامی، هوایی
tongue thrust reflex	training to proficiency
top-down processing	بازآموزی مهارت ریلی، نظامی، هوایی
فرآوری بالاب‌پایین نانوفناوری	tram-train
top fermentation	قطار دوگانه ریلی
روتخمیر غذا، غذا	transcendental feminism
topology	فمینیسم فرانکر [م. زنان]
مکان‌شناسی روان‌شناسی	transect
total body clearance	برش دالانی باستان‌شناسی
→ whole body clearance	transformative cycle → change cycle
total data acquisition	transgender
داده‌برداری کلی باستان‌شناسی	syn. transgenderism
total resistance exercise → TRX	ترانجنسیتی سلامت
townhouse hotel	transgenderism → transgender
کوشک‌مهمانخانه، کوشک‌هتل گردشگری	transit hotel
toxic headache	مهمانخانه گذری، هتل گذری گردشگری
سرردرد مسمومیتی پایه پزشکی	transition training
toxicity test	آموزش گذار نظامی، هوایی
آزمون سمیت محیط‌زیست	transnational feminism
Trachyspermum	فمینیسم فراملی [م. زنان]
زنیان گیاهان دارویی	transsexual
Trachyspermum copticum	ترانجنسی سلامت
زنیان رومی گیاهان دارویی	transsexualism
syn. Ammi copticum, Carum copticum,	ترانجنسیتی سلامت
ajwain	transverse engine
track	موتور عرضی خودرو
syn. line	syn. east-west layout
track geometry	transvestic
هندسه خط ریلی	دگرپوش ^۱ سلامت
tracking ^۱	transvestic disorder
خط‌برداری موسیقی	اختلال دگرپوشی سلامت

Teucrium کلپوره [کیهان دارویی]

Teucrium polium کلپوره پُرآذین [کیهان دارویی]

syn. felty germander

textual analysis → content analysis

thecal puncture → lumbar puncture

thermal conditioning

آمایش گرمایی [محیطزیست]

thermal instability

→ convective instability

thermal sludge conditioning

آمایش گرمایی لجن [محیطزیست]

thermal water آبگرم [محیطزیست]

thermogenic anhidrosis

→ tropical anhydrotic asthenia

thermoremanent magnetization

مانده‌مغناطش گرمایی [ژئوفیزیک]

thermoultrasonication

فرایند دمافراصوتی [غذا، غذا]

thickness contour → isopach

thickness line → isopach

thickness map → isopach map

thimble انگشتانه [ریلی]

thought فکر [روانشناسی]

thought broadcasting پخش فکر [روانشناسی]

thought insertion کاشت فکر [روانشناسی]

thought withdrawal ربایش فکر [روانشناسی]

three-array → pole-dipole array

three-hinged arch چفته سه‌مفصلی [معماری]

syn. three-pinned arch

three-pinned arch

→ three-hinged arch

three point method

→ pole-dipole array

three-space property

ویژگی سه‌فضایی [ریاضی]

three subgroups lemma

لم سه‌زیرگروه [ریاضی]

three-valve engine موتور سه‌سوپاپ [خودرو]

threshold decryption

رمزگشایی آستانه‌ای [رمز]

threshold signature امضای آستانه‌ای [رمز]

through span bridge پل میان‌گذر [ریلی]

thyme → *Thymus*

Thymus آویشن [کیهان دارویی]

syn. thyme

Thymus arthroclados

→ *Thymus kotschyanus*

Thymus eriophorus

→ *Thymus kotschyanus*

Thymus hyrcanus → *Thymus kotschyanus*

Thymus kotschyanus

آویشن آذوبه [کیهان دارویی]

syn. *Thymus eriophorus*, *Thymus*

hyrcanus, *Thymus arthroclados*

tic douloureux (fr.)

→ trigeminal neuralgia

tidal gravimeter گرانی‌سنج کِشَندی [ژئوفیزیک]

tiger's eye چشم‌بیری [درودشهری]

time orientation اشراف زمانی [روانشناسی]

time-series analysis

تحلیل سری‌های زمانی [آینده‌پژومی]

timesharing hotel هتل نوبتی [کردشگری]

syn. holiday vacation ownership,

holiday ownership, interval

ownership, multi-ownership

Syrian arch → arcuated lintel

system dynamics

پویایی‌شناسی سامانه [آینده‌پژوهی]

system of systems

abbr. SOS

سامانه سامانه‌ها [آینده‌پژوهی]

system thinking

تفکر سامانه‌ای [آینده‌پژوهی]

systole

انقباض قلب [پایه پزشکی]

T

table reef

تخت آب‌سنگ [اقیانوس]

tablet → tablet computer

tablet computer

رایانک [فنا. اطلاعات]

syn. tablet

tablet disintegration → disintegration

tablet disintegration test

→ disintegration test

tablet disintegration time

→ disintegration time

tail chase

پی‌پزی [نظامی]

Tamarindus

تمر هندی [گیاهان دارویی]

Tamarindus indica

تمر هندی دارویی [گیاهان دارویی]

syn. *Tamarindus officinalis*

Tamarindus officinalis

→ *Tamarindus indica*

Tamarix aphylla

گز شاهی [گیاهان دارویی]

tandem array → tandem repeat

tandem duplication → tandem repeat

tandem repeat

تکراری‌های پیاپی [ژن‌شناسی]

syn. tandem duplication, tandem array

tap in → tip in

tap pass → tip pass

targeted mutagenesis

→ site-directed mutagenesis

Tasmanian bluegum

→ *Eucalyptus globulus*

taxi fuel

سوخت خزش [نظامی، هوایی]

T-cycle → change cycle

technical log → aircraft technical log

technical order

دستورکار فنی [نظامی، هوایی]

abbr. TO

technical records

→ aircraft technical records

technical survey

وارسی فنی [نظامی]

technocentric

فن‌محور [جنگل]

technocentrism

فن‌محوری [جنگل]

technological optimists

→ environmental optimists

temperance hotel

مهمانخانه خشک،

هتل خشک [گردشگری]

temporary track support

تکیه‌گاه موقت خط [ریلی]

tension headache

سر درد تنشی [پایه پزشکی]

syn. tension-type headache

tension-type headache

→ tension headache

teratogen

ناهنجاری‌زا [علوم دارویی]

terrain analysis

عارضه‌کاوی [نظامی]

terrain exercise

عارضه‌تمرین [نظامی]

terrarium

خاکزی‌دان [عمومی]

tertiary circular reaction

واکنش دوری سومین [روان‌شناسی]

- surround panner سویه‌ساز فراگیر [موسیقی]
 surround sound صدای فراگیر [سینما]
 suspension trainer آویزورزه [ورزش]
 suspension training → TRX
 sustained-release
 → sustained-release formulation
 sustained-release formulation
 پیوسته‌رهش [علوم دارویی]
syn. sustained-release, SR
 SV engine → side-valve engine
 swallowing reflex بازتاب بلع [تغذیه]
syn. palatal reflex, palatine reflex
 sweet cider سیب‌اب غیر تخمیری [غذا، غذا]
 sweat retention syndrome
 → tropical anhydrotic asthenia
 Swift → acrodynia
 Swift-Feer → acrodynia
 switch تاخت زدن [ورزش]
 SWOT analysis تحلیل تکافت [آینده‌پژوهی]
 symmetric information
 اطلاعات همانند [اقتصاد]
 sympathetic surface rupture
 گسیخت سطحی همخوان [ژئوفیزیک]
 sympathomimetic → adrenomimetic
 synbiotic food غذای فرزیست‌یار [غذا، غذا]
 sync → synchronism
 sync generator → sync pulse generator
 synchronism همگامی [سینما]
syn. synchronization, sync
 synchronization → synchronism
 synchronizing generator
 → sync pulse generator
 synchronizing mark → sync mark
 synchronizing pulse → sync pulse
 synchronizing signal نشانک همگامی.
 سیگنال همگامی [سینما]
syn. sync signal
 synchronous sound → sync sound
 synchronous speed سرعت همگامی [سینما]
 sync mark علامت همگامی [سینما]
syn. synchronizing mark
 sync motor → sync pulse generator
 sync pop بیپ همگامی سینما
 sync pulse تپ همگامی [سینما]
syn. synchronizing pulse
 sync pulse generator مولد تپ همگامی [سینما]
 abbr. SPG
syn. sync motor, sync-signal generator,
 sync generator, synchronizing
 generator
 sync roll پرش تصویر سینما
 sync signal/sync-signal
 → synchronizing signal
 sync-signal generator
 → sync pulse generator
 sync sound صدای همگام [سینما]
syn. synchronous sound
 synecology هم‌بوم‌شناسی [جنگل]
 synopsis¹ خلاصه فیلم [سینما]
 synopsis² خلاصه فیلم‌نامه [سینما]
 synthetic tandem repeat
 تکراری‌های پایایی برساخته [ژن‌شناسی]
 synthetic telepathy interface
 → brain-computer interface

- stereophonic | دوسویه | موسیقی
syn. stereo
- stereotyping | تفکر قالبی | آینده‌پژوهی
- STI → brain-computer interface
- stillage | تقطیرمانند | فنا. غذا
- stopping rule | قاعده توقف | آمار
- storage as a service | خدمات ابری انبارش | فنا. اطلاعات
- storm seepage | زه‌نشست بارشی | محیط‌زیست
- STR → short tandem repeat
- straight flashlight baton | باتوم چراغ‌دار | نظامی
- straight arch¹ → flat arch¹
- straight arch² → flat arch²
- straight baton | راست‌باتوم | نظامی
syn. nightstick, billyclub
- straight engine → in-line engine
- strainer | تورصافی | محیط‌زیست
- streamline flow → laminar flow
- strength-weakness-opportunity-threat analysis | تحلیل توانایی - کاستی - فرصت - تهدید | آینده‌پژوهی
- strict dominance | غلبه اکید | اقتصاد
- strictly dominated strategy | راهبرد اکیداً مغلوب | اقتصاد
- strictly dominating strategy | راهبرد اکیداً غالب | اقتصاد
- strip cartoon → comic strip
- striped arch | چفته راهراه | معماری
- structural repair manual | راهنمای تعمیرات سازه | نظامی، هوایی
abbr. SRM
- stun baton → electrical baton
- subclinical fetal alcohol syndrome → fetal alcohol effects
- subgame | خردبازی | اقتصاد
- subgame perfect equilibrium | تعادل کامل خردبازی | اقتصاد
- submerged fermentation | تخمیر غوطه‌ور | فنا. غذا
- subradappertization dose | چنده نیم‌پرتوآپرتی‌سازی | فنا. غذا
- substance/medication induced sexual dysfunction | دُشکاری جنسی موادی - دارویی | سلامت
- subsurface runoff | رواناب زیرسطحی | محیط‌زیست
- sucking reflex | بازتاب مکیدن | تغذیه
- suckling reflex | بازتاب شیرآوری | تغذیه
- suck-swallow reflex | بازتاب مکش - بلع | تغذیه
- sunny mapping | نگاشت خورشیدی | ریاضی
- supercell tornado | پیچند اُبری‌آخته‌ای | جزا
- supercharged engine | موتور بس‌خوران | خودرو
- superchlorination | بیش‌کلرژنی | محیط‌زیست
- superior mirage | سراب بالا | جزا
- supplemental type certificate
abbr. STC | گواهینامه تکمیلی نوع | هوایی
- suppository | شیاف | علوم دارویی
- suprarenal body → adrenal gland
- suprarenal capsule → adrenal gland
- suprarenal gland → adrenal gland
- surcharge | بیش‌بار | محیط‌زیست
- surface fermentation | تخمیر سطحی | فنا. غذا
- surface runoff | رواناب سطحی | محیط‌زیست

speculative script → spec script

SPG → sync pulse generator

spill ریزش [دریایی]

spill control gear تجهیزات مهار ریزش [دریایی]

spinal headache

→ lumbar puncture headache

spinal puncture → lumbar puncture

spinal tap → lumbar puncture

spinner magnetometer

مغناطیس‌سنج چرخشی [ژئوفیزیک]

spinning چرخ‌ورزی [ورزش]

syn. indoor cycling

sports anorexia → anorexia athletica

spot نقطه، نقطه پاستانی [باستان‌شناسی]

spray aeration هوادهی افشانه‌ای [محیط‌زیست]

springer¹ → impost²

springer² سنگ پاکار [معماری]

syn. abacus, springing stone

spring(ing)¹ → impost¹

spring(ing)² → impost²

spring(ing) line خط پاکار [معماری]

springing stone → springer²

spring sloughing واکنشگی بهاری [محیط‌زیست]

syn. vernal sloughing

square engine موتور میان‌کورس [خودرو]

square-headed trefoil arch¹

→ shoulder arch¹

square-headed trefoil arch²

→ shoulder arch²

SR → sustained-release formulation

SRM → structural repair manual

SSF¹ → solid state fermentation

SSF² → solid substrate fermentation

SSR → short tandem repeat

STaaS خان [فنا، اطلاعات]

stability test آزمون پایداری [محیط‌زیست]

Stachys سنبله‌ای [گیاهان دارویی]

syn. hedgenettle

Stachys lavandulifolia

سنبله‌ای چای‌کوهی [گیاهان دارویی]

stacking velocity سرعت برانباشت [ژئوفیزیک]

stack load → stackweight

stackweight بیشینه چینش [دریایی]

syn. stack load

stagflation رکورد - تورم [اقتصاد]

stagnation رکود [اقتصاد]

stair spandrel → spandrel⁴

standard lead

اشتقاق استاندارد، گیرانه استاندارد [پایه پزشکی]

static adversary مهاجم ایستا [رمز]

static instability ناپایداری ایستایی [جزا]

syn. hydrostatic instability

static stability پایداری ایستایی [جزا]

stations bill → muster list

status quo bias

سوگیری حفظ وضع موجود [آینده‌پژوی]

STC → supplemental type certificate

Steinert disease

→ myotonic dystrophy

stepped arch چفته کنگره‌ای [معماری]

stepped voussoir مهره چفته کنگره‌ای [معماری]

stereo → stereophonic

site-specific mutagenesis

→ site-directed mutagenesis

six-cylinder engine [موتور شش سیلندر (خودرو)]

sixteen valve engine

موتور شانزده سوپاپ (خودرو)

sketch

کروکی، ترسیمه [نظامی]

syn. sketch map

sketch map → sketch

skew arch

چفتۀ کج [معماری]

syn. oblique arch

skinput

پوست کلید [فنا. اطلاعات]

slant engine → inclined engine

slide attack

حمله لغزشی [رمز]

sloughing

واکندگی [محیط زیست]

slow release

آهسته رهش [علوم دارویی]

sludge pressing

لجن فشاری [محیط زیست]

small forward

مهاجم ریز تک [ورزش]

smart card

کارت هوشمند [اقتصاد]

snacking

لب چری [تغذیه]

snapshots → point-in-time backup

sneak preview [پیش نمایش خصوصی (سینما)]

SOC → self-organizing criticality

social adaptation [انطباق اجتماعی (روان شناسی)]

social comparison bias

سوگیری مقایسه اجتماعی [آینده پژوهی]

social ecology [بوم شناسی اجتماعی (جنگل)]

social feminism [فمینیسم اجتماعی (م. زنان)]

social innovation [نوآوری اجتماعی (آینده پژوهی)]

soffit → intrados

software as a service

خدمات ابری نرم افزار [فنا. اطلاعات]

SOHC → single-overhead camshaft

Solanum nigrum [بادنجان تاجریزی (گیاهان دارویی)]

solar-terrestrial phenomena

پدیده های خورشیدی-زمینی [ژئوفیزیک]

soldier arch

چفتۀ هر و چین [معماری]

soldier's heart

→ neurocirculatory asthenia

solid state fermentation

abbr. SSF¹ تخمیر جامد فنا غذا

solid substrate fermentation

abbr. SSF² تخمیر رشد ماهی جامد فنا غذا

sonic log

نگاره صوتی [ژئوفیزیک]

syn. acoustic-velocity log,

continuous-velocity log

SOS → system of systems

span

دهانه [معماری]

syn. chord, bearing distance

spandrel¹

پیشانی [معماری]

spandrel²

لچک [معماری]

spandrel³/spandril/spaundrel

لچکی [معماری]

spandrel⁴

لچکی زیر پله [معماری]

syn. stair spandrel

spanning walk

گشت فراگیر [ریاضی]

spatial analysis

تحلیل فضایی [باستان شناسی]

spearmint/spear mint

→ *Mentha spicata*

specialist production site

محوطه تولید تخصصی [باستان شناسی]

species ecology → autecology

specific fuel consumption

abbr. SFC مصرف ویژه سوخت [نظامی، هوایی]

spec script

فیلم نامه پیشنهادی [سینما]

syn. speculative script,

speculative screenplay

speculative screenplay → spec script

shield → screen

shoal reef آب‌سنگ آبتلی [اقیانوس]

shock baton → electrical baton

shooting guard دفاع پرتابگر [ورزش]

short block engine

موتور میل‌لنگ کوتاه [خودرو]

short engine

نیم‌موتور [خودرو]

short stroke engine

موتور کورس کوتاه [خودرو]

syn. oversquare engine

short tandem repeat

abbr. STR تکراری‌های پیاپی کوتاه [ژن‌شناسی]

syn. repetitive simple sequence,

RSS¹, simple sequence repeat, SSR

shoulder(ed) arch¹ چفته هوبری [معماری]

syn. Caernarvon(ed) arch¹,

square-headed trefoil arch¹,

shoulder-headed arch¹

shoulder(ed) arch² قوس هوبری [معماری]

syn. caernarvon arch²,

square-headed trefoil arch²,

shoulder-headed arch²

shouldered flat arch¹

چفته هوبری تخت [معماری]

shouldered flat arch²

قوس هوبری تخت [معماری]

shoulder-headed arch¹

→ shoulder arch¹

shoulder-headed arch²

→ shoulder arch²

sialorrhea

پُر‌بِزاقی [تغذیه]

sick headache → migraine

side-handle baton باتوم دسته‌دار [نظامی]

sidestand قفسه میزبان [گردشگری]

side-valve engine موتور سوپاپ بغل [خودرو]

syn. SV engine, L-head engine,

flathead engine

signal display

نماریک [درون‌شهری]

signalling game

بازی علامت‌دهی [اقتصاد]

simple binary form

شکل دوبخش‌ی ساده [موسیقی]

simple data cluster

خوشه داده‌های ساده [باستان‌شناسی]

simple obesity → exogenous obesity

simple sequence repeat

→ short tandem repeat

simple ternary form

شکل سه‌بخش‌ی ساده [موسیقی]

simultaneous move game

بازی حرکت هم‌زمان [اقتصاد]

single component تک‌م‌نهشتگان [باستان‌شناسی]

single-cylinder engine

موتور تک‌سیلندر [خودرو]

single-overhead camshaft

abbr. SOHC

موتور تک‌میل‌رو [خودرو]

site-directed mutagenesis

جهش‌زایی جهت‌دار [ژن‌شناسی]

syn. site-specific mutagenesis, directed

mutagenesis, targeted mutagenesis,

localized mutagenesis,

oligonucleotid directed

mutagenesis

sequel	دنباله [سینما]	sex toy	کامش‌ابزار [سلامت]
sequence ¹	خط‌ساخت [موسیقی]	sex-typing	گونه‌سازی جنسی [م. زنان]
sequence ²	خط‌سازی [موسیقی]	sexual	جنسی [سلامت]
sequencer	خط‌پرداز [موسیقی]	sexual abstinence	پرهیز جنسی [سلامت]
syn. music sequencer		sexual activity	فعالیت جنسی [سلامت]
sequential move game	بازی حرکت‌دنباله‌ای [اقتصاد]	sexual arousal	برانگیختگی جنسی [سلامت]
serviceable	عملیاتی [نظامی]	sexual coercion	اعمال‌قشار جنسی [م. زنان]
service model	نوع خدمات [غذا، اطلاعات]	sexual desire	میل جنسی [سلامت]
service resevoir	مخزن تنظیم آب، مخزن تنظیم [محیط‌زیست]	sexual division	تقسیم‌کار جنسی [م. زنان]
settling point theory	نظریهٔ برون‌وزن‌پایی [تغذیه]	sexual drive	سائق جنسی [سلامت]
sex	کامش [سلامت]	sexual encounter	برخورد جنسی [سلامت]
sex aid	کمک‌ابزار جنسی [سلامت]	sexual excitement	تهییج جنسی [سلامت]
sex difference	تفاوت جنسی [م. زنان]	sexual fantasy	خیال‌پردازی جنسی [سلامت]
sex-gender system	نظام جنس-جنسیت [م. زنان]	sexual function	کارکرد جنسی [سلامت]
sexist hostility	خصومت جنس‌گرایانه [م. زنان]	sexual health education	آموزش سلامت جنسی [م. زنان]
sex-negative cultures	فرهنگ‌های آمیزش‌منفی‌نگر [م. زنان]	sexual health promotion	ارتقای سلامت جنسی [م. زنان]
sexologic	کامش‌شناختی، کامشی [سلامت]	sexual hostility	خصومت جنسی [م. زنان]
sexologist	کامش‌شناس [سلامت]	sexual impulsivity	تکانش‌پذیری جنسی [سلامت]
sexology	کامش‌شناسی [سلامت]	sexual intercourse	نزدیکی جنسی [سلامت]
sex-positive cultures	فرهنگ‌های آمیزش‌مثبت‌نگر [م. زنان]	sexual interest	رغبت جنسی [سلامت]
sex-role ideology	ایدئولوژی نقش-جنس [م. زنان]	sexual medicine	پزشکی جنسی [سلامت]
sex segregation	جداسازی جنسی [م. زنان]	sexual objectification	شیء‌سازی جنسی [م. زنان]
sex therapist	کامش‌درمانگر [سلامت]	sexual partner	شریک جنسی [سلامت]
sex therapy	کامش‌درمانی [سلامت]	sexual response cycle	چرخهٔ پاسخ جنسی [سلامت]
		sexual satisfaction	رضایت جنسی [سلامت]
		SFC → specific fuel consumption	
		shallow ecology	بوم‌شناسی سطحی‌نگر [جنگل]

script breakdown نمایندی فیلم‌نامه [سینما]

script schema → script

search and rescue جست‌وجو و نجات [دریایی]

abbr. SAR

search pattern الگوی جست‌وجو [دریایی، هوایی]

search speed سرعت جست‌وجو [دریایی]

sea-salt nucleus هسته دریانمکی [جز]

SECaaS خام^۱ [فنا. اطلاعات]

secondary circular reaction

واکنش دوری دومین [روانشناسی]

secondary cyclone چرخند ثانوی [جز]

secondary depression وافشار ثانوی [جز]

secondary low کم‌فشار ثانوی [جز]

sector search pattern

الگوی جست‌وجوی مثلثی [دریایی]

security as a service

خدمات ابری امنیت [فنا. اطلاعات]

security manual

راهنمای امنیتی [رلبی، نظامی، هوایی]

seed bank بانک بذر [گیاهان دارویی]

seepage زه‌نشست [محیط‌زیست]

segmental arch¹ چفته هلالی [معماری]

syn. segmented arch¹

segmental arch² قوس هلالی [معماری]

syn. segmented arch²

segmentation → cleavage

segmented arch¹ → segmental arch¹

segmented arch² → segmental arch²

segregation جداسازی [دریایی]

segregation of goods جداسازی کالاها [دریایی]

selective abstinence پرهیز گزینشی [سلامت]

selective perception

ادراک گزینشی [آینده‌پژوی]

self-catering accommodation

خدمات اقامتی خودپذیرا [گردشگری]

selfie خودعکس [عمومی]

selfie stick → handheld monopod

self-organizing criticality

abbr. SOC خودسازمان‌دهی در بحران [آینده‌پژوی]

self-quantifying → quantified self

self-tracking → quantified self

Selter → acrodynia

semen منی [سلامت]

syn. seminal fluid

semicircular arch¹ چفته نیم‌گرد [معماری]

semicircular arch² قوس نیم‌گرد [معماری]

semicontinuous function

تابع نیم‌پیوسته [ریاضی]

semielliptical arch¹ → elliptical arch¹

semielliptical arch² → elliptical arch²

semi-moist food

→ intermediate moisture food

seminal fluid → semen

semisymmetric graph

گراف نیم‌متقارن [ریاضی]

sensitivity on initial conditions

حساسیت به وضعیت اولیه [آینده‌پژوی]

syn. dependency on initial conditions

sensorimotor stage

مرحله حسی - حرکتی [روانشناسی]

sepak takraw/sepaktakraw

بوریایوالی [ورزش]

syn. kick volleyball

separately continuous جداپیوسته [ریاضی]

separating equilibrium تعادل تفکیکی [اقتصاد]

route and airport manual

راهنمای مسیر و فرودگاه [نظامی، هوایی]

syn. route guide, airway manual,

route and aerodrome manual

route guide

→ route and airport manual

RP → remarkable people

RSS¹ → short tandem repeat

RSS² هم‌پس [فتا، اطلاعات]

RSS feed چارژن هم‌پس [فتا، اطلاعات]

RTRT → rubber-tired rapid transit

rubber-tired rapid transit

abbr. RTRT قطار چرخ‌لاستیکی [ریلی]

run ریس [رمز]

runaway inflation تورم سرکش [اقتصاد]

running mallow → *Malva neglecta* Wallr

rupture velocity سرعت گسیخت [ژئوفیزیک]

ryokan/royakan مهمانسرای ژاپنی [گردشگری]

S

SaaS خانا [فتا، اطلاعات]

safety load ایمن بار [درون‌شهری، دریایی، ریلی]

syn. permissible load

safe water آب سالم [محیط‌زیست]

safe working pressure کار فشار ایمن [دریایی]

sage → *Salvia*

sagitta → keystone

Salvia مریم‌گلی^۱ [گیاهان دارویی]

syn. sage

Salvia hydrangea

مریم‌گلی عقربان، عقربان [گیاهان دارویی]

Salvia hypoleuca

مریم‌گلی کوکل، کوکل [گیاهان دارویی]

Salvia leritifolia

مریم‌گلی نوروزک، نوروزک [گیاهان دارویی]

Salvia macrosiphon

مریم‌گلی مَروی، مَرو [گیاهان دارویی]

Salvia officinalis مریم‌گلی دارویی [گیاهان دارویی]

syn. garden sage

Salvia sclarea مریم‌گلی مَرموک [گیاهان دارویی]

sample data acquisition

داده‌برداری جزئی [باستان‌شناسی]

sampler نمونه‌پرداز [موسیقی]

sample unit واحد نمونه [باستان‌شناسی]

sandbar سد ماسه‌ای [اقیانوس]

sand reef آب‌سنگ ماسه‌ای [اقیانوس]

SAR → search and rescue

satiety behaviour رفتار سیری [تغذیه]

Satureja calamintha

→ *Calamintha officinalis*

schema طرحواره [روان‌شناسی]

screen حائل [ورزش]

syn. shield, block², pick¹

screener بازیکن حائل [ورزش]

syn. blocker

screen test آزمون بازیگری با دوربین،

آزمون بازیگری [سینما]

script ذهن‌نویسته [روان‌شناسی]

syn. script schema

- retract¹** درون‌برد [ریاضی]
- retract² → retraction**
- retraction** درون‌بری [ریاضی]
- syn. retract²*
- retreat signal** علامت بازگشت [دریایی]
- retrograde depression** وافشار پس‌رو [جوا]
- retrograde ejaculation** انزال پس‌رو [سلامت]
- retrograde extrasystole**
- انقباض پیش‌رس پس‌گرا [پایه پزشکی]
- returned activated sludge**
- لجن فعال برگشتی [محیط‌زیست]
- syn. return sludge*
- return sludge**
- returned activated sludge
- reuptake** بازبرداشت [علوم دارویی]
- reverse delta backup**
- پشتیبان‌گیری تفاضلی بازگشتی [فنا. اطلاعات]
- reverse saddle → trough reef**
- reversible antagonist**
- پادکنشگر برگشت‌پذیر [علوم دارویی]
- RFLP**
- restriction fragment length polymorphism
- ribbon reef** آب‌سنگ نواری [اقیانوس]
- ribwort plantain → *Plantago lanceolata***
- rich site summary**
- really simple syndication
- Ricinus** کرچک [گیاهان دارویی]
- Ricinus communis*** کرچک رسمی [گیاهان دارویی]
- syn. castor oil plant, castorbean*
- Ricker wavelet** موجک ریکر [ژئوفیزیک]
- rigid arch** چفته صلب [معماری]
- rig move** جابه‌جایی دکل نفتی [دریایی]
- rink hockey → roller hockey**
- riot control agent baton**
- باتوم ضدشورش [نظامی]
- rise** افراز [معماری]
- syn. pitch¹*
- river red gum**
- *Eucalyptus camaldulensis*
- RMS velocity**
- root-mean-square velocity
- road map** رهنگاشت¹ [آینده‌پژوهی]
- roadmapping** رهنگاشت² [آینده‌پژوهی]
- roll call** حضور و غیاب [دریایی]
- roller hockey** هاکی با چرخ [ورزش]
- syn. rink hockey, quad hockey*
- rolling stock acceptance**
- پذیرش خط‌نورد [ریلی]
- room tax → hotel tax**
- rooting reflex** بازتاب دهان‌گردی [تغذیه]
- root-mean-square velocity**
- سرعت ریشه میانگین توان‌های دوم [ژئوفیزیک]
- abbr. RMS velocity*
- rotary engine** موتور چرخشی [خودرو]
- syn. rotary piston engine*
- rotary piston engine → rotary engine**
- rotting** پوسیدگی [فنا. غذا]
- syn. decomposition*
- rough arch** چفته ناتراش [معماری]
- round arch¹** چفته چرب [معماری]
- round arch²** قوس چرب [معماری]
- rounded binary form**
- شکل دوبخشی برگشت‌دار [موسیقی]
- route and aerodrome manual**
- route and airport manual

refractory period²

دورهٔ تحریک‌ناپذیری [پایه پزشکی]

refresher training

→ recurrent training

refrigerated storage

انبارش یخچالی [غذا، غذا]

refrigerated transport

انتقال یخچالی [غذا، غذا]

refuelling boom → boom

refuelling safety zone

→ fuelling safety zone

registration card [برگهٔ ثبت‌نام [گردشگری]

syn. registration form

registration form → registration card

regressive reef [آب‌سنگ پس‌رفتگی [اقیانوس]

rehydration [بازآبرسانی [تغذیه]

related-key cryptanalysis

تحلیل رمز کلیدمرتبط [رمز]

relational image matching

هم‌تابایی رابط‌های [نقشه‌برداری]

relative bioavailability

زیست‌فراهمی نسبی [علوم دارویی]

relative refractory period

دورهٔ تحریک‌ناپذیری نسبی [پایه پزشکی]

release

رهش [علوم دارویی]

remarkable people [برجستگان [آینده‌پژوهی]

abbr. RP

syn. remarkable person,

imaginative individuals

remarkable person

→ remarkable people

renal clearance [پاکسازی کلیوی [علوم دارویی]

repetitive simple sequence

→ short tandem repeat

repletion

بازآکنی [تغذیه]

reporting point

نقطهٔ گزارش‌دهی [دریایی]

syn. calling-in-point

rescue co-ordination centre

مرکز هماهنگی جست‌وجو و نجات [دریایی]

abbr. RCC

rescue team

گروه نجات [دریایی]

reserved demolition target

هدف انهدامی ویژه [نظامی]

reserve fuel

سوخت ذخیره [نظامی، هوایی]

residuality

درنهشتگی [باستان‌شناسی]

resistivity index

شاخص مقاومت‌ویژه [ژئوفیزیک]

resistivity spectrum

طیف مقاومت‌ویژه [ژئوفیزیک]

syn. conductivity spectrum

resolution phase

مرحلهٔ فرونشینی [سلامت]

resort tax → hotel tax

responsive sexual desire

میل جنسی پاسخی [سلامت]

restricted area

محوطهٔ ورودمحدود [دریایی]

restriction enzyme analysis

→ DNA fingerprinting

restriction fragment

قطعهٔ برشی [ژن‌شناسی]

restriction fragment length

polymorphism

چندشکلی طولی قطعهٔ برشی [ژن‌شناسی]

abbr. RFLP

restriction map

نقشهٔ برشی [ژن‌شناسی]

syn. restriction site map

restriction site

جایگاه برشی [ژن‌شناسی]

restriction site map → restriction map

retarded ejaculation

→ delayed ejaculation

ratio scale	مقیاس نسبتی [آمار]	reef cap	کلاهِک آب‌سنگی [اقیانوس]
syn. ratio level of measurement		reef cluster	خوشه آب‌سنگی [اقیانوس]
ratio variable	متغیر نسبتی [آمار]	syn. hermatopelago	
RBW → reasonable body weight		reef complex	همتافت آب‌سنگی [اقیانوس]
RCC → rescue co-ordination centre		reef core	هسته آب‌سنگ [اقیانوس]
reach → arm span		reef debris → reef detritus	
real answer	پاسخ هم‌پا [موسیقی]	reef detritus	پوده آب‌سنگی [اقیانوس]
really simple syndication		syn. reef debris	
هم‌نشمری بیش‌ساده [فنا. اطلاعات]		reef edge	لبه آب‌سنگ [اقیانوس]
syn. rich site summary		reef flank	یال آب‌سنگ [اقیانوس]
rear engine	موتور عقب [خودرو]	reef flat	کفی آب‌سنگ [اقیانوس]
rear engine car	خودرو موتور عقب [خودرو]	reef front	پیشانی آب‌سنگ [اقیانوس]
reasonable body weight		reef-front terrace → reef terrace	
abbr. RBW	وزن منطقی بدن [تغذیه]	reef knoll	تپه آب‌سنگی [اقیانوس]
recall	پس‌خوانی [علوم دارویی]	reef limestone	سنگ‌آهک آب‌سنگی [اقیانوس]
syn. product recall		syn. coral rock	
recapitulation	بازآوری [موسیقی]	reef milk	شیرابه آب‌سنگ [اقیانوس]
recathexis	بازمایه‌گذاری [روان‌شناسی]	reef patch	پاره آب‌سنگی [اقیانوس]
receipt printer	چاپگر رسید [فنا. اطلاعات]	reef pinnacle	منارک آب‌سنگی [اقیانوس]
receiving point	نقطه دریافت [دریایی]	syn. pinnacle reef, coral pinnacle,	
recession	کساد [اقتصاد]	pinnacle	
recovery	وایابی [باستان‌شناسی]	reef rock	سنگ آب‌سنگی [اقیانوس]
recovery theory	نظریه وایابی [باستان‌شناسی]	reef segment	قطعه آب‌سنگ [اقیانوس]
recovery unit	واحد وایابی [باستان‌شناسی]	reef terrace	ایوان آب‌سنگ [اقیانوس]
recurrent training	بازآموزی [ریلی، نظامی، هوایی]	syn. reef-front terrace	
syn. refresher training,		reef tufa	پوک آب‌سنگ [اقیانوس]
continuation training,		reef wall	دیواره آب‌سنگی [اقیانوس]
continuing qualification		reel	حلقه فیلم [سینما]
reductionism	فروکاست‌گرایی [آینده‌پژوهی]	reference line	خط مرجع [دریایی]
reef breccia	جوش آب‌سنگ [اقیانوس]	referral system	سامانه ارجاع [گردشگری]
		refractory period ¹	دوره بی‌پاسخی [سلامت]

pyrography [سوخته‌نگاری (عمومی)]

syn. pokerwork

pyrotechnician [آتشکار (سینما)]

quick reference manual

→ practical manual

R

Q

QA → quality assurance

QD → quantum dot

QRH → practical manual

QRM → practical manual

QS → quantified self

quad hockey → roller hockey

quality assurance [تضمین کیفیت (علوم دارویی)]

abbr. QA

quality records

→ aircraft technical records

quantified self [خودِ کمی (فنا. اطلاعات)]

abbr. QS

syn. self-tracking, auto-analytics,

body hacking, self-quantifying

quantitative inheritance

[وراثت کمی (ژن‌شناسی)]

quantum beads → nanobead

quantum dot [نقطه کوانتومی (نانوفناوری)]

abbr. QD

quasi derelict [شبه‌متروکه (دریایی)]

quasi-invertible element

[عنصر شبه‌وارون‌پذیر (ریاضی)]

quick reference handbook

→ practical manual

rachiocentesis → lumbar puncture

radappertization [پرتوآپرتی‌سازی (فنا. غذا)]

radappertization dose

[چندۀ پرتوآپرتی‌سازی (فنا. غذا)]

radar advisory [توصیۀ راداری (نظامی، هوایی)]

radiation D value [عددِ پرتوی (فنا. غذا)]

radiation sterilization → radication

radical ecology [بوم‌شناسی ریشه‌نگر (اجنگل)]

radication [پرتوپاستوریزه‌سازی (فنا. غذا)]

syn. radiation sterilization,

commercial sterility

radioactivity log [نگارۀ پرتوزایی (ژئوفیزیک)]

radition fog [مه تابشی (جرا)]

syn. ground fog

radurization [پرتوماندگارسازی (فنا. غذا)]

rage [خشم انفجاری (روان‌شناسی)]

Ramsay Hunt syndrome

→ geniculate neuralgia

ranked-set sampling

[نمونه‌گیری مجموعه‌رتبه‌ای (آمار)]

raster image → digital image

ratchet effect [اثر چرخ‌دنده‌ای (اقتصاد)]

rate of dissolution → dissolution rate

ratio image [تصویر نسبتی (نقشه‌برداری)]

ratio level of measurement

→ ratio scale

- priority setting | اولویت‌گذاری | آینده‌پژوهی |
- private cloud | ابر خصوصی | فنا. اطلاعات |
- private cloud storage | انبارش ابری خصوصی | فنا. اطلاعات |
- private hotel | مهمانخانه خانوادگردان، هتل خانوادگردان | گردشگری |
- private information
→ incomplete information
- private pilot's licence
abbr. PPL | پروانه خلبانی شخصی | نظامی، هوایی |
- private watermarking
→ non-blind watermarking
- PRM → piezoremanent magnetization
- proactive threshold cryptography
رمزنگاری آستانه‌ای پیش‌نگر | رمز |
- proactive threshold signature
امضای آستانه‌ای پیش‌نگر | رمز |
- probe | کاوند | نظامی |
- probiotic bacteria
باکتری‌های زیست‌یاب | فنا. غذا |
- probiotic food | غذای زیست‌یاب | فنا. غذا |
- probiotic microorganism
ریززیست‌یاب | فنا. غذا |
- proceed | رهسپاری | دریایی |
- product moment | گشتاور حاصل‌ضربی | آمار |
- product recall → recall
- projectile vomiting | استفراغ جهنده | علوم دارویی |
- prolonged release → extended-release
- prong reef | آب‌سنگ چنگکی | اقیانوس |
- proportional allocation
تخصیص تناسبی | آمار |
- protein-bound iodine | ید پروتئین‌بند | تغذیه |
- protein engineering
مهندسی پروتئین | ژن‌شناسی |
- protein intron → intein
- protein splicing | پیرایش پروتئین | ژن‌شناسی |
- PSAS
→ persistent sexual arousal syndrome
- pseudohypertrophic muscular dystrophy
بیش‌پروردگی کاذب ماهیچه | پایه پزشکی |
- pseudoneuston | روآب‌زی کاذب | اقیانوس |
- psychic energy | روان‌مایه | روان‌شناسی |
- psychosexologist | روان‌کامش‌شناس | سلامت |
- psychosexology | روان‌کامش‌شناسی | سلامت |
- psyllium | اسپرزه سیاه | گیاهان دارویی |
- PTM → virtual teller machine
- public cloud | ابر عمومی | فنا. اطلاعات |
- Pulegium vulgare* → *Mentha pulegium*
- pulse curve → Beta curve
- puncture headache
→ lumbar puncture headache
- purely periodic word
واژه دوره‌ای محض | ریاضی |
- pure water | آب خالص | محیط‌زیست |
- pushrod engine
موتور میل‌بادامک‌زیر | خودرو |
syn. overhead valve engine,
OHV engine, I-head engine,
valve-in-head engine
- putrefaction | گندیدگی | فنا. غذا |
- pyrograph | سوخته‌نگاره | عمومی |
- pyrographer | سوخته‌نگار | عمومی |
- pyrographic | سوخته‌نگاشتی | عمومی |

postspinal headache

→ lumbar puncture headache

post-spinal puncture headache

→ lumbar puncture headache

potential density [چگالی بالقوه] [ج۱]

potential drop ratio

نسبت افت پتانسیل [ژئوفیزیک]

potential equivalent temperature

→ equivalent potential temperature

potential evaporation [تبخیر بالقوه] [ج۱]

syn. evaporative power, evaporation

power, evaporative capacity,

evaporation capacity, evaporativity

potential evaporation rate

آهنگ تبخیر بالقوه [ج۱]

potential evapotranspiration

تبخیر - تعرق بالقوه [ج۱]

potential gradient

شیو پتانسیل، گرادیان پتانسیل [ج۱]

potential instability

→ convective instability

potential temperature [دمای بالقوه] [ج۱]

potential transpiration [تعرق بالقوه] [ج۱]

power forward [مهاجم قدرتی] [ورزش]

PPL → private pilot's licence

practical manual

راهنمای عملی [ریلی، نظامی، هوایی]

syn. quick reference manual, QRM,

quick reference handbook, QRH

pre-combustion engine

→ indirect injection engine

precordial lead [اشتقاق پیش‌مازه‌ای،

گیرانه پیش‌مازه‌ای] [پایه پزشکی]

pre-culture [پیش‌کشت] [محبط‌زیست]

pre-cum [مذی] [سلامت]

predictive analytics

واکاوش پیش‌نکر [فنا. اطلاعات]

pre-ejaculate → pre-seminal fluid

pre-ejaculatory fluid

→ pre-seminal fluid

premature ejaculation [زودانزالی،

انزال زودرس] [سلامت]

syn. early ejaculation

preperiod [پیش‌دوره] [ریاضی]

prepolar [پیش‌قطبی] [ریاضی]

preprandial [پیش‌آغذایی] [تغذیه]

prepuce [قُلفه] [سلامت]

syn. preputium

preputium → prepuce

prequel [پیش‌ایند] [سینما]

prescriptive analytics

واکاوش تجویزی [فنا. اطلاعات]

pre-seminal fluid [مایع پیش‌منی] [سلامت]

syn. pre-ejaculate, pre-ejaculatory fluid,

Cowper's fluid

presenter¹ → TV presenterpresenter² [معرف] [سینما]

pressure remanent magnetization

→ piezoremanent magnetization

priapism [نعوظ مانا] [سلامت]

primacy effect [اثر تقدم] [آینده‌پژوهی]

primary circular reaction

واکنش دوری نخستین [روان‌شناسی]

principal component analysis

تحلیل هم‌نهشتگان‌های اصلی [آب‌استان‌شناسی]

- plethysmograph تغییر حجم سنج [تغذیه]
- plethysmography تغییر حجم سنجی [تغذیه]
- plow zone شخم لایه [باستان‌شناسی]
- plug reef آپسنگ کوه‌ای [اقیانوس]
- pluriharmonic function تابع بساهمساز [ریاضی]
- pluripolar set مجموعه بساقطبی [ریاضی]
- pneumobilia صفراگازی [پایه پزشکی]
- PNR → point of no return
- point-in-time backup پشتیبان‌گیری مقطعی [فنا. اطلاعات]
- syn. PIT backup, snapshots
- point of no return نقطه بی‌بازگشت [نظامی]
- abbr. PNR
- point of purchase → point of sale
- point of sale پردازش [عمومی]
- abbr. POS
- syn. checkout, point of purchase
- pokerwork → pyrography
- polar air depression وافشار هوای قطبی [جوا]
- polar cell یاخته قطبی [جوا]
- polarimetric image تصویر قطبش‌سنجشی [نقشه‌برداری]
- polarization identity اتحاد قطبشی [ریاضی]
- pole-dipole array آرایه قطبی - دو قطبی [ژئوفیزیک]
- syn. three point method, three-array
- pole-pole array آرایه قطبی - قطبی [ژئوفیزیک]
- syn. two-array
- pollen core مغزه گرده‌شناختی [باستان‌شناسی]
- pollution → wet dream
- pollution load بار آلودگی [محیط‌زیست]
- polydisk چندقرصی [ریاضی]
- polymerase chain reaction واکنش زنجیره‌ای بسپاراز [ژنتیک]
- abbr. PCR
- polynomially convex hull غلاف چندجمله‌ای کوژ.
- غلاف چندجمله‌ای محدب [ریاضی]
- polyphonic aftertouch پس‌نواخت چندسان [موسیقی]
- syn. polyphonic pressure
- polyphonic pressure → polyphonic aftertouch
- polyradius شعاع چندگانه [ریاضی]
- polyregion چندناحیه‌ای [ریاضی]
- POM → aircraft operating manual
- pontoon شناوک [نظامی]
- syn. pontoon bridge
- pontoon bridge → pontoon
- pooling equilibrium تعادل یک‌کاسه [اقتصاد]
- POS → point of sale
- postcibal → postprandial
- postcibum پساغذا [تغذیه]
- postcoital headache سردرد پس‌آمیزی [پایه پزشکی]
- post-dural headache → lumbar puncture headache
- pos terminal → EFTPOS terminal
- postherpetic neuralgia پی‌درد زونایی [پایه پزشکی]
- post-lumbar puncture headache → lumbar puncture headache
- post player بازیکن محوری [ورزش]
- postprandial پساغذایی [تغذیه]
- syn. postcibal

- pick²** سپهر | ورزش |
- pierced** آژین شده | عمومی |
- piercing** آژین کاری | عمومی |
- syn. body piercing
- piezoremanent magnetization** مانده مغناطش فشاری | ژئوفیزیک |
- syn. pressure remanent magnetization, PRM
- pilot certificate** گواهینامهٔ خلبانی | نظامی، هوایی |
- syn. pilot licence
- pilot licence → pilot certificate**
- pilot operating manual**
- aircraft operating manual
- pimpinella** بادیان رومی^۲ | گیاهان دارویی |
- Pimpinella anisum**
- بادیان رومی انیسون | گیاهان دارویی |
- pin-back → pin button**
- pin-back button/pinback button**
- pin button
- pin button** سنجاقی | عمومی |
- syn. pin-back button, button badge, pin-back
- pink disease → acrodynia**
- pinnacle → reef pinnacle**
- pinnacle reef → reef pinnacle**
- pipeline** خط لوله | محیط‌زیست |
- piston corer** مغزه‌گیر | باستان‌شناسی |
- piston engine** موتور پیستونی | خودرو |
- PIT backup → point-in-time backup**
- pitch¹ → rise**
- pitch²** خیز | معماری |
- place orientation** اشراف مکانی | روان‌شناسی |
- planetary scale** مقیاس سیاره‌ای | جوی |
- planning fallacy** دژانگاری برنامه‌ریزی | آینده‌پژوهی |
- Plantago eriophora → Plantago lanceolata**
- Plantago ispaghula → Plantago ovata**
- Plantago lanceolata** بارهنگ نیزه‌ای | گیاهان دارویی |
- syn. *Plantago eriophora*, *Plantago orientalis* Stapf var. *lycia*, ribwort plantain, narrowleaf plantain
- Plantago major** بارهنگ کبیر | گیاهان دارویی |
- syn. major plantain, broadleaf plantain, greater plantain
- plantago orientalis stapf var. lycia**
- *Plantago lanceolata*
- Plantago ovata** بارهنگ تخم‌مرغی | گیاهان دارویی |
- syn. *Plantago ispaghula*
- Plantago psyllium** بارهنگ سیاه‌دانه | گیاهان دارویی |
- plantarium** گیاه‌دان | عمومی |
- plant ecology** بوم‌شناسی گیاهی | جنگل |
- plasma clearance** پاکسازی خوناب | علوم دارویی |
- abbr. CLp
- plateau phase** مرحلهٔ کفه | سلامت |
- platform as a service** خدمات ابری پُن‌سازه | فناوری، اطلاعات |
- platform reef** آب‌سنگ سکویی | اقیانوس |
- pleasure-pain principle**
- pleasure principle
- pleasure principle** اصل لذت | روان‌شناسی |
- syn. pleasure-pain principle

- pedal point¹ → tune
- pedal point² → drone
- Peganum* [اسپند] گیاهان دارویی
- Peganum harmala* [اسپند معمولی] گیاهان دارویی
- syn. persian rue, wild rue, Espand
- penetration [دخول] سلامت
- penetration phobia [دخول هراسی] سلامت
- penile rehabilitation [بازتوانی آلت] سلامت
- penis [آلت مردانه، آلت] سلامت
- pennyroyal [خالواش] گیاهان دارویی
- peppermint → *Mentha x piperita*
- peppermint essential oil
→ oil of peppermint
- percent mineralization
[درصد کانی‌شدگی] ژئوفیزیک
- perceptual schema
[طرحواره ادراکی] روان‌شناسی
- perfect information game
[بازی اطلاعات کامل] اقتصاد
- perfect information sequential game
[بازی دنباله‌ای اطلاعات کامل] اقتصاد
- perimeter player [بازیکن پیرامونی] ورزش
- perinephric [پراگردیزه‌ای] پایه پزشکی
- syn. perirenal
- periodic word [واژه دوره‌ای] ریاضی
- period interface [میانای دوره‌ای] باستان‌شناسی
- perirenal → perinephric
- permissible load → safety load
- Perovskia* [پرازمیل] گیاهان دارویی
- persian rue → *Peganum harmala*
- persistent genital arousal disorder
→ persistent sexual arousal
syndrome
- persistent sexual arousal syndrome
[نشانگان برانگیختگی جنسی پایا] سلامت
- abbr. PSAS
- syn. persistent genital arousal disorder,
PGAD
- personal teller machine
→ virtual teller machine
- person orientation
[اشراف به اشخاص] روان‌شناسی
- pessary [شیاف مهبل، شیاف زهراهی] علوم دارویی
- syn. vaginal suppository
- pessimism bias [سوگیری بدبینانه] آینده‌پژوهی
- PGAD → persistent sexual arousal
syndrome
- phablet [رایان‌گوشی] فتا. اطلاعات
- pharmacoanthropology
→ ethnopharmacology
- phonocardiograph [آوانگار قلب] پایه پزشکی
- phonocardiography [آوانگاری قلب] پایه پزشکی
- photobomb [عکس‌آزار] عمومی
- photobomber [عکس‌آزار] عمومی
- photobombing [عکس‌آزاری] عمومی
- physical activity ratio
[نسبت فعالیت بدنی] تغذیه
- abbr. PAR²
- physical map [نقشه فیزیکی] ژئ‌شناسی
- phytosociology [جامعه‌شناسی گیاهی] جنگل
- pick¹ → screen

P		
PaaS	خاب [فنا. اطلاعات]	پیراگرددیزه‌ای [پایه پزشکی]
pacemaker lead	اشتقاق ضربان‌ساز.	paranephros → paranephric ¹
	کیرانه ضربان‌ساز [پایه پزشکی]	parapraxia → parapraxis
syn. pacing lead		parapraxis
pacing lead → pacemaker lead		syn. parapraxia
package plant		parasite → jamming
→ package treatment plant		part ¹
package treatment plant		بخش [موسیقی]
	دستگاه تصفیه پیش‌ساخته [محیط‌زیست]	part ²
syn. package plant		بخش نوشت [موسیقی]
painful ejaculation → odynergasmia		partial agonist
palatal reflex → swallowing reflex		هم‌کنشگر غیرتام [علوم دارویی]
palatine reflex → swallowing reflex		partial thermoremanent magnetization
pan	سویه [موسیقی]	مانده مغناطش گرمایی جزئی [ژئوفیزیک]
syn. pan control		participant
pan control → pan		شرکت‌کننده [روانشناسی]
panel	هم‌اندیشی [آینده‌پژوهی]	participatory action research
panner	سویه‌ساز [موسیقی]	abbr. PAR ¹
syn. panoramic potentiometer, panpot		پژوهش‌کنشی مشارکتی [آینده‌پژوهی]
panoramic potentiometer → panner		part writing
panpot → panner		بخش‌نویسی [موسیقی]
PAR ¹ → participatory action research		syn. voice leading
PAR ² → physical activity ratio		passive adversary
parabolic arch ¹ → catenary arch ¹		مهاجم غیرفعال [رمز]
parabolic arch ² → catenary arch ²		passive cheater
parallel computing	رایانش موازی [فنا. اطلاعات]	فریب‌دهنده غیرفعال [رمز]
parallel search pattern		passive targeting
	الگوی جست‌وجوی موازی [دریایی]	هدم‌ندسازی انفعالی.
paranephric ¹	برگ‌رده‌ای [پایه پزشکی]	هدم‌ندسازی غیرفعال [علوم دارویی]
syn. paranephros		patch reef
		پارآب‌سنگ [اقیانوس]
		patty cake → cup cake
		payment terminal → EFTPOS terminal
		PCR → polymerase chain reaction
		peak ¹
		اوج، قله [علوم دارویی]
		peak ² → trough
		peak plasma concentration
		اوج غلظت خونابی، قله غلظت خونابی [علوم دارویی]
		syn. C _{max} , peak plasma drug
		concentration
		peak plasma drug concentration
		→ peak plasma concentration

operant aggression

→ instrumental aggression

operation [عملیات ذهنی، عملیات روان‌شناسی]

operational definition

تعریف عملیاتی [روان‌شناسی]

operationism [عملیات‌گرایی روان‌شناسی]

operations manual راهنمای عملیات پرواز

abbr. OM

راهنمای عملیات [نظامی، هوایی]

opium [تریاک] [گیاهان دارویی]

opposed-cylinder engine → flat engine

optically pumped magnetometer

مغناطیس‌سنج نوردمشی [ژئوفیزیک]

optimal design [طرح بهین] [آمار]

optimal strategy [راهبرد بهین] [آمار]

optimism bias [سوگیری خوش‌بینانه] [آینده‌پژوهی]

optimum allocation [تخصیص بهینه] [آمار]

oral sex [کامش دهانی] [سلامت]

order [رج چفته] [معماری]

ordinal level of measurement

→ ordinal scale

ordinal scale [مقیاس ترتیبی] [آمار]

syn. ordinal level of measurement

ordinal variable [متغیر ترتیبی] [آمار]

ordnance exercise [تمرین آتش‌باری] [دریایی]

organic headache [سر درد اندامگانی] [پایه پزشکی]

orgasm [اوج کامش] [سلامت]

orgasmic disorders [اختلالات اوج کامش] [سلامت]

orientation [اشراف] [روان‌شناسی]

orographic depression

[واشمار کوهساری] [جو]

orthoimage [راست‌تصویر] [نقشه‌برداری]

osteocartilaginous exostosis

→ exostosis¹

osteochondroma → exostosis¹

osteochondroma → exostosis¹

ostrich effect [اثر شترمرغی] [آینده‌پژوهی]

OT → oblivious transfer

outbound vessel [شناور خروجی] [دریایی]

syn. outward vessel

outcome bias [سوگیری نتیجه‌نگر] [آینده‌پژوهی]

outlet pass [پاس گریز] [ورزش]

out-of-service track [خط غیرفعال] [ریلی]

out-of-sync/out of sync [ناهمگامی] [سینما]

syn. off-sync

outsize → oversize

outward vessel → outbound vessel

overconfidence effect

[اثر بیش‌اعتمادی] [آینده‌پژوهی]

overconvergence [بیش‌همگرایی] [ریاضی]

overhead camshaft engine

[موتور میل‌بادام‌کرو] [خودرو]

syn. OHC engine, overhead camshaft

overhead valve engine

→ pushrod engine

overshead camshaft

→ overhead camshaft engine

oversize [اندازه‌بزرگ] [عمومی]

syn. outsize

oversquare engine

→ short stroke engine

owner-managed hotel [مهمانخانه مالک‌گردان، هتل مالک‌گردان] [گردشگری]

O

object cathexis | مایه‌گذاری کامینه‌ای | روان‌شناسی |

object permanence | بقای شیء | روان‌شناسی |

OBLA →

onset of blood lactate accumulation

oblique arch → skew arch

oblique décalage | ناهم‌زمانی مورب | روان‌شناسی |

oblivious signature | امضای ناآگاهانه | رمز |

oblivious transfer | انتقال ناآگاهانه | رمز |

abbr. OT

observer-expectancy effect

اثر انتظاری مشاهده‌گر [آینده‌پژوهی]

occluded depression | وافشار هم‌رسیده | جوا |

ocean farming → mariculture

oculopharyngeal dystrophy

دش‌پروردگی چشمی-حلقی [پایه پزشکی]

syn. oculopharyngeal syndrome,

oculopharyngeal muscular

dystrophy

oculopharyngeal muscular dystrophy

→ oculopharyngeal dystrophy

oculopharyngeal syndrome

→ oculopharyngeal dystrophy

odynorgasmia | اوج‌کامش دردناک | سلامت |

syn. painful ejaculation

off station | نادرجا | دریایی |

off-sync → out-of-sync

OHC engine

→ overhead camshaft engine

OHV engine → pushrod engine

oil and grease | چربی و روغن | محیط‌زیست |

syn. fats oil and grease, FOG,

grease and oil

oil clearance | نفت‌زدایی | دریایی |

oil of anise → anise oil

oil of camphor | روغن کافور | گیاهان دارویی |

syn. camphor essential oil

oil of cinnamon | روغن دارچین | گیاهان دارویی |

oil of clove | روغن میخک | گیاهان دارویی |

syn. clove oil

oil of coriander | روغن گشنیز | گیاهان دارویی |

oil of dill | روغن شوید | گیاهان دارویی |

oil of peppermint | روغن نعناقلی | گیاهان دارویی |

syn. peppermint essential oil

oligonucleotid directed mutagenesis

→ site-directed mutagenesis

oligopoly | انحصار چندتایی | اقتصاد |

OM → operations manual

omni off | تکروشنی | موسیقی |

omni off/mono | تکروشنی یک‌صدا | موسیقی |

omni off/poly | تکروشنی چندصدا | موسیقی |

omni on | همه‌روشنی | موسیقی |

omni on/mono | همه‌روشنی یک‌صدا | موسیقی |

omni on/poly | همه‌روشنی چندصدا | موسیقی |

one-more forgery | جعل امضای یکی‌بیش | رمز |

one size → free size

one size fit's all → free size

onset of blood lactate accumulation

abbr. OBLA | خیز لاكتات | تغذیه |

on-track safety | ایمنی روی خط | دریایی |

open-file backup

پشتیبان‌گیری پرونده‌باز [فنا. اطلاعات]

- nodal extrasystole**
انقباض پیش‌رس گرهی | پایه پرشگر |
syn. atrioventricular extrasystole,
atrioventricular junctional
premature complex,
A-V, extrasystole, junctional
extrasystole
- no fire line** خط آتش‌ممنوع [نظامی]
- nonarbitrary sample unit**
واحد نمونه غیراختیاری [باستان‌شناسی]
- non-blind watermarking**
ته‌نقش‌گذاری ناکور [رمز]
- syn.* private watermarking
- non-coding RNA** رنای نارمزگذار [ژن‌شناسی]
syn. ncRNA, non-protein-encoding
RNA, non-protein-coding RNA,
npcRNA
- noncompetitive antagonist**
پادکنشگر نارقابتی [علوم دارویی]
- noncooperative game** بازی رقابتی [اقتصاد]
- non-diegetic sound**
صدای بیرون‌داستانی [سینما]
- non-identical twins**
دوقلوهای ناهمسان [ژن‌شناسی]
- non-linear dynamics**
پویایی‌شناسی غیرخطی [آینده‌پژومی]
- non-protein-coding RNA**
→ non-coding RNA
- non-protein-encoding RNA**
→ non-coding RNA
- nonsupercell tornado**
پیچند ناآبریاخته‌ای [جو]
- nonsynchronous sound** → wild sound
- nonsync sound** → wild sound
- nonvanishing vector field**
میدان برداری صفرناشونده [ریاضی]
- normal array** آرایه بهنجار [ژنوفیزیک]
- normalcy bias** سوگیری روال‌نگر | آینده‌پژومی |
- normal-form representation**
نمایش عادی‌شکل [اقتصاد]
- normal gravity** گرانی بهنجار [ژنوفیزیک]
- normally aspirated engine**
→ naturally aspirated engine
- normal moveout velocity**
سرعت بیرون‌راند بهنجار [ژنوفیزیک]
abbr. NMO velocity
- north-south layout**
→ longitudinal engine
- nosology** بیماری‌شناسی | روان‌شناسی |
- no-strike target list** فهرست آماج‌ممنوع [نظامی]
- npcRNA** → non-coding RNA
- n-transform** → natural transformation
- n-transform(ation)**
→ natural transformation
- nucleus** هسته [جو]
- nucleus counter** شمارگر هسته [جو]
- nutrigenetics** تغذیه‌ژن‌شناسی [تغذیه]
- nutrigenomics** تغذیه‌ژنگان‌شناسی [تغذیه]
- nutritional genetics** ژن‌شناسی تغذیه‌ای [تغذیه]
- nutritional genomics**
ژنگان‌شناسی تغذیه‌ای [تغذیه]
- nutrition screening** غربالگری تغذیه‌ای [تغذیه]

- nanosheet نانوبرگ | نانوفناوری |
 nanoshell نانوپوسته | نانوفناوری |
 nanosphere نانوگویی | نانوفناوری |
 nanostrip نانوباریکه | نانوفناوری |
 nanostructure نانوساختار | نانوفناوری |
 nanostructured نانوساختاری | نانوفناوری |
 nanosystem نانوسامانه | نانوفناوری |
 nanovoid نانوتهی جا | نانوفناوری |
 narrowleaf plantain
 → *Plantago lanceolata*
 nasoduodenal tube
 → nasoduodenum tube
 nasoduodenum tube
 abbr. ND-tube لوله بینی دوازدهه‌ای | تغذیه |
 syn. nasoduodenal tube
 nasoenteric tube لوله بینی روده‌ای | تغذیه |
 nasogastric tube لوله بینی معده | تغذیه |
 abbr. NG-tube
 nasojejunal tube لوله بینی تهی روده‌ای | تغذیه |
 abbr. NJ-tube
 naturally aspirated engine
 موتور مکش طبیعی | خودرو |
 syn. unsupercharged engine,
 normally aspirated engine,
 induction engine
 natural transformation
 گشتار طبیعی | باستان‌شناسی |
 syn. n-transformation
 nausea تهوع | علوم دارویی |
 nausea gravidarum
 → morning sickness
 nauseant تهوع آور | علوم دارویی |
 ncRNA → non-coding RNA
 ND-tube → nasoduodenum tube
 negative induced polarization effect
 اثر قطبش القایی منفی | ژئوفیزیک |
 negativity bias سوگیری منفی نگر | آینده‌پژوهی |
 neglect of probability
 نادیده‌گیری احتمالات | آینده‌پژوهی |
 nekton/nekton شناگر | اقیانوس |
 network computing
 رایانش شبکه‌ای | فنّا. اطلاعات |
 neuralgia پی‌درد، عصب‌درد | پایه پزشکی |
 neuralgia facialis vera
 → geniculate neuralgia
 neurocirculatory asthenia
 ضعف اضطرابی | پایه پزشکی |
 syn. Da Costa's syndrome, effort
 syndrome, soldier's heart,
 irritable heart
 neuston روآب‌زی | اقیانوس |
 new woman زن نوین | م. زنان |
 NFL خام^۲ | نظامی |
 NG-tube → nasogastric tube
 nightstick → straight baton
 nilpotent radical رادیکال پوچ توان | ریاضی |
 nilpotent residual مانده پوچ توان | ریاضی |
 NJ-tube → nasojejunal tube
 NMO velocity
 → normal moveout velocity
 nocturnal emission → wet dream

multi-criteria decision analysis

تحلیل چندمعیار تصمیم | آینده‌پژوهی |

multi-ownership → timesharing hotel

multiple cartilaginous exostoses

→ multiple exostoses

multiple exostoses چنددش‌براستی | پایه پزشکی |

syn. diaphyseal aclasis, multiple

cartilaginous exostoses, multiple

osteocartilaginous exostoses,

hereditary multiple exostoses

multiple osteocartilaginous exostoses

→ multiple exostoses

multitimbral چندرنگی | موسیقی |

munching دهان‌جینی | تغذیه |

muscular dystrophy

abbr. MD دُش‌پروردگی ماهیچه | پایه پزشکی |

musical instrument digital interface

میانای داده‌های سازی | موسیقی |

music sequencer → sequencer

must پوراب | غذا |

muster فراخوانی | دریایی |

muster list فهرست فراخوانی | دریایی |

syn. stations bill, muster roll

muster roll → muster list

myotonia atrophica

→ myotonic dystrophy

myotonic dystrophy

دُش‌پروردگی کِشنگی | پایه پزشکی |

syn. dystrophia myotonica, myotonia

atrophica, Steinert disease

N

nanoarchitecture نانومعماری | نانوفناوری |

nanobead نانومهره | نانوفناوری |

syn. nanodots, nanocrystals,

quantum beads

nanobelt نانوتسمه | نانوفناوری |

nanocavity نانوکاوک | نانوفناوری |

nanochemistry نانوشیمی | نانوفناوری |

nanoclay نانورُس | نانوفناوری |

nanocluster نانوخوشه | نانوفناوری |

nanocore نانوهسته | نانوفناوری |

nanocrystals → nanobead

nanodefekt نقص نانویی، نانونقص | نانوفناوری |

nanodispersion نانوپراکنش | نانوفناوری |

nanodots → nanobead

nanoemulsification

نانونامیزه‌سازی | نانوفناوری |

nanofilter نانوصافی | نانوفناوری |

nanofluid نانوشاره | نانوفناوری |

nanomanipulation

دست‌کاری نانویی | نانوفناوری |

nanomanipulator

نانودستکاری‌کننده | نانوفناوری |

nanomaterial نانوماده | نانوفناوری |

nanomaterials نانومواد | نانوفناوری |

nanomedicine نانوپزشکی | نانوفناوری |

nanophase نانوفاز | نانوفناوری |

nanoplate نانورق | نانوفناوری |

nanopore نانوتخلخل | نانوفناوری |

nanopowder نانوپودر | نانوفناوری |

nanoribbon نانونوار | نانوفناوری |

nanorod نانومیل | نانوفناوری |

miter arch → triangular arch

mixed data داده‌های آمیخته [آمار]

mixed moment گشتاور آمیخته [آمار]

mixed-phase wavelet

موجک آمیخته‌فاز [ژئوفیزیک]

mixture experiment آزمایش آمیزه‌ای [آمار]

mixture method روش آمیزه‌ای [آمار]

mixture model مدل آمیزه‌ای [آمار]

M2M communications → machine-to-machine communications

MMI → brain-computer interface

mobile platform → mobile robot

mobile robot روبات سیار [فنا. اطلاعات]

syn. mobile platform

mobot روبات [فنا. اطلاعات]

modified-release دگررهش [علوم دارویی]

abbr. MR

syn. modified release formulation

modified release formulation

→ modified-release

modulus of convexity هنگ کوژی،

هنگ تحدب [ریاضی]

moldavian balm باذرشبی^۱ [گیاهان دارویی]

Moldavian dragonhead

→ *Dracocephalum moldavica*

Moldavica punctata

→ *Dracocephalum moldavica*

Moldavica suaveolens

→ *Dracocephalum moldavica*

moldiness کپک‌زدگی [فنا. غذا]

molecular agriculture

→ molecular farming

molecular farming مولکول‌پروری [ژن‌شناسی]

syn. molecular pharming,

molecular agriculture, biofarming

molecular pharming

→ molecular farming

monk's pepper → *Vitex agnus-castus*

mono → monophonic

monophonic تک‌سویه [موسیقی]

syn. mono

monophonic aftertouch

پس‌نواخت یکسان [موسیقی]

monopoly انحصار، انحصار عرضه [اقتصاد]

monopsony انحصار خرید [اقتصاد]

monovular twins

→ monozygotic twins

monozygotic twins دوقلوهای تک‌زاگ،

دوقلوهای تک‌تخم [پایه پزشکی، ژن‌شناسی]

syn. monovular twins, uniovular twins

monsoon depression وافشار موسمی [جو]

morning sickness تهوع صبحگاهی [تغذیه]

syn. nausea gravidarum

motion blur تاری حرکتی [سینما]

MRL → maximum residue limit

MR/m-r → modified-release

MTS → manothermosonication

mug cake کیک لیوانی [فنا. غذا]

multi-agent system

abbr. MAS سامانه چندعاملی [آینده‌پژوهی]

multichannel چندمسیره [موسیقی]

multicomponent بس‌هم‌نهشتگان [باستان‌شناسی]

multi-criteria analysis

تحلیل چندمعیاره [آینده‌پژوهی]

- micropenis کوچک آلتی [سلامت]
 micro satellite DNA دِنای ماهواره‌ای ریز [ژن‌شناسی]
 microsatellite ریز ماهواره [ژن‌شناسی]
 microstrainer ریز تور صافی [محیط‌زیست]
 microwaveable food غذای موج‌پز [غذا، غذا]
 microwave cooking ریز موج‌پزی [غذا، غذا]
 mid-engine موتور وسط [خودرو]
 mid-engine car خودرو موتور وسط [خودرو]
 MIDI میدی [موسیقی]
 MIDI aftertouch پس‌نواخت میدی [موسیقی]
 MIDI cable بافه میدی [موسیقی]
 MIDI channel مسیر میدی [موسیقی]
 MIDI channel message پیام مسیر میدی [موسیقی]
 MIDI channel mode وضعیت مسیر میدی [موسیقی]
 syn. MIDI mode
 MIDI clock ساعت میدی [موسیقی]
 MIDI data rate نرخ داده‌رسانی میدی [موسیقی]
 MIDI delay تأخیر میدی [موسیقی]
 MIDI echo پژواک میدی [موسیقی]
 MIDI in ورودی میدی [موسیقی]
 MIDI interface میانای میدی [موسیقی]
 MIDI merge ادغام میدی [موسیقی]
 MIDI merger ادغامگر میدی [موسیقی]
 MIDI mode → MIDI channel mode
 MIDI note نُت میدی [موسیقی]
 MIDI note number شماره نُت میدی [موسیقی]
 MIDI out خروجی میدی [موسیقی]
 MIDI pan سویه میدی [موسیقی]
 MIDI through گذر میدی [موسیقی]
 syn. MIDI thru
 MIDI thru → MIDI through
 migraine میگرن [پایه پزشکی]
 syn. migraine headache, sick headache
 migraine headache → migraine
 migrainous neuralgia میگرن عصبی،
 پی‌میگرن [پایه پزشکی]
 syn. cluster headache, Horton disease,
 vasomotor headache
 milk ejection reflex بازتاب روان‌شیری [تغذیه]
 syn. let-down reflex,
 milk let-down reflex
 milk let-down reflex
 → milk ejection reflex
 mind-machine interface
 → brain-computer interface
 mind map ذهن‌نگاشت^۱ [آینده‌پژوهی]
 mind mapping ذهن‌نگاشت^۲ [آینده‌پژوهی]
 mineralization potential پتانسیل کانی‌شدگی [ژئوفیزیک]
 miniature golf گوی‌چال کوچک، گلف کوچک [ورزش]
 syn. minigolf
 minigolf → miniature golf
 minimally processed food غذای کم‌فراوری شده [غذا، غذا]
 minimax کمین‌بیش [اقتصاد]
 minimum-phase wavelet موجک کمینه‌فاز [ژئوفیزیک]
 mirroring پشتیبان‌گیری آینه‌ای [غذا، اطلاعات]
 mismatch ناهمسانی [ورزش]
 missing in action/missing-in-action مفقودالاثر جنگی، مفقودالاثر [نظامی]
 abbr. MIA

massive hepatic necrosis

→ yellow atrophy

masturbation خودارضایی | سلامت |

maximal lactate steady state

بیشینه حالت پایای لاکتات | تغذیه |

maximin بیشین کم | اقتصاد |

maximum modulus principle

اصل بیشینه قدر مطلق | ریاضی |

maximum-phase wavelet

موجک بیشینه فاز | ژئوفیزیک |

maximum residue limit بیشینه باقی مانده،

abbr. MRL بیشینه باقی مانده مجاز [غذا]

MD → muscular dystrophy

me-again drug → me too drug

measurand سنجیدنی | محیط زیست |

syn. analyte

medicinal plants گیاهان دارویی | گیاهان دارویی |

Melissa وارنگ بو | گیاهان دارویی |

Melissa calamintha

→ Calamintha officinalis

Melissa officinalis

وارنگ بوی دارویی | گیاهان دارویی |

membrane filtration

صافش غشایی | محیط زیست |

mensole → keystone

mental energy کارمایه ذهنی | روان شناسی |

Mentha aquatica var. persica

→ Mentha aquatica

Mentha aquatica نعناجویباری | گیاهان دارویی |

syn. Mentha aquatica var. persica,

water mint

Mentha longifolia نعناپونه | گیاهان دارویی |

syn. Mentha spicata var. longifolia,

Mentha sylvestris

Mentha nigricans → Mentha x piperita

Mentha piperita var. sylvestris

→ Mentha x piperita

Mentha pulegium نعناخالواش | گیاهان دارویی |

syn. Pulegium vulgare

Mentha spicata نعنادشتی | گیاهان دارویی |

syn. Mentha viridis,

Mentha sylvestris var. viridis,

spearmint

Mentha spicata var. longifolia

→ Mentha longifolia

Mentha sylvestris → Mentha longifolia

Mentha sylvestris var. viridis

→ Mentha spicata

Mentha viridis → Mentha spicata

Mentha x piperita نعناقللی | گیاهان دارویی |

syn. Mentha piperita var. sylvestris,

Mentha nigricans, peppermint

meridional cell یاخته نصف النهاری [جو]

merozygote پارزاگ [ژن شناسی]

mesoclimate میان اقلیم [جو]

mesoclimatology میان اقلیم شناسی [جو]

me too drug همسان دارو | علوم دارویی |

syn. me-again drug

MIA → missing in action

microclimate خُرد اقلیم [جو]

microclimatology خُرد اقلیم شناسی [جو]

microlaterolog خُردجانبی نگاره [ژئوفیزیک]

loss aversion | زیان‌گریزی | آینده‌پژوهی |

lot → back lot

low-compression engine
موتور کم‌تراکم | خودرو |

low density lipoprotein
abbr. LDL | لیوپروتئین کم‌چگالی | تغذیه |

LT → lactate threshold

lumbar puncture | بزل‌نخاع | پایه پزشکی |
syn. spinal puncture, thecal puncture,
rachiocentesis, spinal tap

lumbar puncture headache
سر درد بزل‌نخاعی | پایه پزشکی |
syn. post-dural headache,

post-lumbar puncture headache,
postspinal headache,
post-spinal puncture headache,
spinal headache, puncture
headache

M

maceration¹ | خیساندن | گیاهان دارویی |

maceration² | خیسانده | گیاهان دارویی |

machine-to-machine communications
ارتباطات دستگاه‌به‌دستگاه | فنا. اطلاعات |

syn. M2M communications

macroclimate | کلان‌اقلیم | جزا |

macroclimatology | کلان‌اقلیم‌شناسی | جزا |

magnetic probe | کاوند مغناطیسی | ژئوفیزیک |

magnetic profile | نیمرخ مغناطیسی | ژئوفیزیک |

magnetic separation

جدایش مغناطیسی | ژئوفیزیک |

magnetoelasticity | مغناکشیسانی | ژئوفیزیک |

magnetospheric ring current

جریان حلقوی مغناسپهری | ژئوفیزیک |

maintenance crew | خدمه نگهداری | نظامی |

maintenance manual

→ aircraft maintenance manual

major plantain → *Plantago major*

malabsorption | بدجذبی | تغذیه |

maldigestion | بدگواری، سوءهاضمه | تغذیه |

male¹ | جنس مذکر | م. زنان |

male² | مذکر | م. زنان |

male chauvinism | مردپرترپاوری | م. زنان |

male dominance | سلطه جنس مذکر | م. زنان |

Malva | پنیرک | گیاهان دارویی |

Malva neglecta Wallr

پنیرک رونده | گیاهان دارویی |

syn. running mallow

Malva sylvestris | پنیرک پابلند | گیاهان دارویی |

syn. high mallow

mammary neuralgia | پی‌درد پستان | پایه پزشکی |

manothermosonication

abbr. MTS | فرایند فشاردماصوتی | فنا. غذا |

map of futures → map of the future

map of the future | آینده‌نگاشت^۱ | آینده‌پژوهی |

syn. map of futures, futures map

mariculture | آبزی‌پروری دریایی،

دریازی‌پروری | اقیانوس |

syn. ocean farming

marine ecology | بوم‌شناسی دریا | جنگل |

MAS → multi-agent system

Lamium album گزنه سفید رسمی [گیاهان دارویی]

syn. white deadnettle, white nettle

Lamium amplexicaule

گزنه سفید ساقه آغوش [گیاهان دارویی]

syn. henbit deadnettle, greater henbit

Lamium galeobdolon

گزنه سفید زردگل [گیاهان دارویی]

syn. *Galeobdolon luteum*,

yellow archangel

landspout [پسچند خشکی [ج]]

land treatment تصفیه زمینی [محیط زیست]

language loss زبان باختگی [روان شناسی]

large nucleus هسته درشت [ج]

laterolog جانبی نگاره [ژئوفیزیک]

syn. guard log, focused log

lattice-based cryptography

رمزنگاری مشبک بنیاد [رمز]

LDL → low-density lipoprotein

lead اشتقاق، گیرانه پایه پزشکی

lean-burn engine موتور تمام سوز [خودرو]

lee trough ناوه بادپناه [ج]

lemon balm → common balm

let-down reflex → milk ejection reflex

letterbox قاب عریض نما [سینما]

letterboxing نمایش قاب عریض [سینما]

L-head engine → side-valve engine

lifeboat station ایستگاه قایق نجات [دریایی]

ligsam → lagan

limb lead اشتقاق اندامی، گیرانه اندامی [پایه پزشکی]

line → track

lined script فیلم نامه تدوین [سینما]

line graph گراف یالی [ریاضی]

syn. covering graph, adjoint graph,

derived graph, edge graph

linseed oil روغن تخم کتان

روغن بزرک [گیاهان دارویی]

syn. flaxseed oil

Linum کتان [گیاهان دارویی]

syn. flax

liposome چربی زده [نانوفناوری]

lipostatic theory نظریه چربی پایی [تغذیه]

lip sync لب همگامی [سینما]

syn. lip synchronization

lip synchronization → lip sync

liquid water potential temperature

دمای بالقوه آب مایع [ج]

live area پهنه مرئی [سینما]

localized mutagenesis

→ site-directed mutagenesis

locational analysis

تحلیل موقعیتی [باستان شناسی]

lodge¹ اترافگاه [گردشگری]

lodge² راه سرای روستایی [گردشگری]

lodge hotel¹ مهمانخانه کلبه، هتل کلبه [گردشگری]

lodge hotel²

مهمانخانه مجتمع، هتل مجتمع [گردشگری]

log book/logbook

→ aircraft technical log

long block engine موتور میل انگ بلند [خودرو]

longitudinal engine موتور طولی [خودرو]

syn. north-south layout

long stroke engine موتور کورس بلند [خودرو]

syn. undersquare engine

IVPS → intein

IVS → intein

J

jack arch¹ → flat arch¹jack arch² → flat arch²

jamming [اختلال، پارازیت [نظامی]

syn. parasite

jejunostomy tube [لوله تهی‌روده‌ای [تغذیه]

jetsam [دریا انداخته [دریایی]

syn. jetson

jetson → jetsam

jettison [بیرون اندازی [دریایی، نظامی، هوایی]

JHUI → fuel farms

joint holder user installation

→ fuel farms

jointly continuous [توأم پیوسته [ریاضی]

jujuba → jujube

jujube [عناب [گیاهان دارویی]

syn. jujuba

junctional extrasystole

→ nodal extrasystole

just-world hypothesis

فرضیه دادبنیادی [آینده‌پژوهی]

K

key → keystone

key block → keystone

key nutrient concept [فرايافت کلیدمغذی [تغذیه]

keystone [تاج‌مهره [معماری]

syn. key block, clavis, sagitta, mensole,
key

keystone arch [چفته تاج‌مهره‌ای [معماری]

KIA → killed in action

kick volleyball → sepak takraw

killed in action/killed-in-action

abbr. KIA [کشته جنگی [نظامی]

known related key attack

حمله کلیدمرتبط معلوم [رمز]

Koch's formula [فرمول کُخ [ژئوفیزیک]

Koppen climate classification

رده‌بندی اقلیمی کوپن [جوا]

L

lab-on-a-chip [آزمایشگاه تراشه [نانوفناوری]

labour force survey

آمارگیری نیروی کار [آمار]

lactate threshold [آستانه لاکتات [تغذیه]

abbr. LT

lagan/ligan/logan/lagen

دریا انداخته مغروق [دریایی]

syn. ligsam

Lallemantia [بالنگو [گیاهان دارویی]

Lallemantia iberica

بالنگوی شهری [گیاهان دارویی]

Lallemantia royleana

بالنگوی شیرازی [گیاهان دارویی]

lamb's ear(s) [چای کوهی [گیاهان دارویی]

Lamium [گزنه سفید [گیاهان دارویی]

syn. deadnettle

interval scale [مقیاس فاصله‌ای | آمار]

interval variable [متغیر فاصله‌ای | آمار]

intervening protein sequence → intein

intervening sequence → intein

intrados [درون‌سو | معماری]

syn. soffit

intuition [شهود | روان‌شناسی]

intuitionism [شهودگرایی | روان‌شناسی]

intuitive stage [مرحله شهودی | روان‌شناسی]

intuitive type [سنگ شهودی | روان‌شناسی]

inverse agonist [هم‌کنشگر وارون | علوم دارویی]

invex function [تابع کوژناوردا | ریاضی]

invexity [کوژناوردایی | ریاضی]

invex set [مجموعه کوژناوردا | ریاضی]

involuntary dehydration

[کم‌آبی ناخواسته | تغذیه]

involution [برگشت | ریاضی]

involution algebra [جبر برگشتی | ریاضی]

syn. *-algebra

IOT [چیزنت | فئا. اطلاعات]

IPB → illustrated parts catalogue

IPC → illustrated parts catalogue

IPL → illustrated parts catalogue

iridescence [پیرارنگ | جو]

iridescent [پیرارنگی | جو]

iridescent cloud [أبر پیرارنگی | جو]

irreflexive relation [رابطه پادبازتابی | ریاضی]

syn. antireflexive

irreversible antagonist

[پادکنشگر برگشت‌ناپذیر | علوم دارویی]

irritable heart

→ neurocirculatory asthenia

isarithm → isogram

isogen [خط هم‌جهت، هم‌جهت | جو]

isogram [خط هم‌مقدار | ژئوفیزیک]

syn. isopleth, isarithm

isokinetic → isotach

isolation [جداشدگی | فئا. اطلاعات]

isopach [خط هم‌ضخامت | ژئوفیزیک]

syn. thickness line, thickness contour,

isopachyte, isopachous line

isopach map [نقشه هم‌ضخامت | ژئوفیزیک]

syn. thickness map, isopachous map

isopachous line → isopach

isopachous map → isopach map

isopachyte → isopach

isopleth → isogram

isotach [خط هم‌تندی، هم‌تندی | جو]

syn. isovel, isokinetic

isothermal layer [لایه هم‌دما | جو]

isotherm image [تصویر هم‌دما | نقشه‌برداری]

isovel → isotach

isovolumetric relaxation

→ isovolumic relaxation

isovolumic contraction

[انقباض هم‌حجم | پایه پزشکی]

isovolumic relaxation

[انبساط هم‌حجم | پایه پزشکی]

syn. isovolumetric relaxation

ispaghula → blond plantain

issue survey [پیمایش موضوع | آینده‌پژوهی]

ITCZ

→ intertropical convergence zone

- injection valve** → fuel injector¹
- injector** → fuel injector¹
- in-line cylinder engine**
→ in-line engine
- in-line engine/inline engine**
موتور خطی [خودرو]
syn. in-line cylinder engine,
straight engine
- INQ** → index of nutritional quality
- insectarium** [روانشناسی]
حشره‌دان [عمومی]
syn. insectary
- insectary** → insectarium
- insight** [روانشناسی]
بینش [روانشناسی]
- insight therapy** [روانشناسی]
بینش‌درمانی [روانشناسی]
- instantaneous velocity**
سرعت لحظه‌ای [ژئوفیزیک]
- instant delivery** → immediate release
- instinct** [روانشناسی]
غریزه [روانشناسی]
- instream flow** [محیط‌زیست]
جریان درون‌رودی [محیط‌زیست]
- instream water use**
مصرف درون‌رودی [محیط‌زیست]
- instrumental aggression**
پرخاشگری ابزاری [روانشناسی]
syn. operant aggression
- intact feeding** [تغذیه]
غذاهای ناگوارده [تغذیه]
- intact nutrient** [تغذیه]
ماده مغذی ناگوارده [تغذیه]
- integral approach** [آینده‌پژوهی]
رویکرد یکپارچه [آینده‌پژوهی]
- integral futures**
آینده‌پژوهی یکپارچه [آینده‌پژوهی]
- integrationist** [م. زنان]
فمینیسم ادغام‌گرا [م. زنان]
- intein** [میان‌تنین [ژن‌شناسی]]
syn. protein intron, internal protein
sequence, intervening protein
sequence, IVPS, intervening
sequence, IVS
- intellectual insight** [روانشناسی]
بینش عقلی [روانشناسی]
- intercalated disc** [پایه پزشکی]
صفحه درهم [پایه پزشکی]
- interface** [باستان‌شناسی]
میان [باستان‌شناسی]
- interface of destruction**
میانای تخریبی [باستان‌شناسی]
- interglacial** [جغ.]
میان‌یخساری [جغ.]
- interglacial period** [جغ.]
دوره میان‌یخساری [جغ.]
- interglacial phase** [جغ.]
مرحله میان‌یخساری [جغ.]
- intermediate-density lipoprotein**
abbr. IDL
لیپوپروتئین میان‌چگالی [تغذیه]
- intermediate moisture food**
abbr. IMF
غذای نیمه‌خشک [غذا، غذا]
syn. semi-moist food
- internal protein sequence** → intein
- international feminism**
→ global feminism
- international index of erectile function**
شاخص بین‌المللی کارکرد نعوظ [سلامت]
abbr. IIEF
- internet of objects** [فنا. اطلاعات]
اینترنت اشیاء [فنا. اطلاعات]
- internet of things** [فنا. اطلاعات]
اینترنت چیزها [فنا. اطلاعات]
- intertropical convergence zone**
abbr. ITCZ
منطقه هم‌گرایی درون‌حاره‌ای [جغ.]
syn. equatorial convergence zone
- interval ownership**
→ timesharing hotel

image transfer | انتقال تصویر | نقشه‌برداری

imaginative individuals

→ remarkable people

imaging futures → futures imagery

imaging geometry

هندسهٔ تصویربرداری | نقشه‌برداری

imaging radar

رادار تصویربرداری | نقشه‌برداری، نظامی

imago

برانگاره (روان‌شناسی)

imago therapy | روان‌شناسی | برانگاره‌درمانی

IMF → intermediate moisture food

immediate release | آنی‌رهش | علوم دارویی

syn. instant delivery

impedance bond | اتصال رهبندی | ریلی

imperfect information game

بازی اطلاعات ناقص | اقتصاد

imperfect information sequential game

بازی دنباله‌ای اطلاعات ناقص | اقتصاد

impost¹ | پاتلاق | معماری

syn. springing¹

impost² | پاکار | معماری

syn. springing², springer¹

inbound vessel | شناور ورودی | دریایی

incidental recharge | تغذیهٔ اتفاقی | محیط‌زیست

inclined engine | موتور اُریب | خودرو

syn. slant engine

incomplete information

اطلاعات خاص | اقتصاد

syn. private information

incomplete protein | پروتئین ناکامل | تغذیه

incremental backup

پشتیبان‌گیری فزاینده | فنا. اطلاعات

independent hotel | مهمانخانهٔ مستقل

هتل مستقل | گردشگری

index of nutritional quality

شاخص کیفیت تغذیه‌ای | تغذیه | abbr. INQ

Indian summer | گرمای پاییزه | جو

indicator nutrient | مادهٔ مغذی شاخص | تغذیه

indirect injection engine

موتور پاشش غیرمستقیم | خودرو

syn. pre-combustion engine

indoor cycling → spinning

indoor hockey | هاکی سالنی | ورزش

induction engine

→ naturally aspirated engine

intercostal neuralgia

پی‌درد بین‌دنده‌ای | پایه پزشکی

inferior mirage | سراب پایین | جو

inflation | تورم | اقتصاد

information criterion | ملاک اطلاع | آمار

infranodal extrasystole

→ ventricular extrasystole

infrastructure as a service

خدمات اُبری زیرساخت | فنا. اطلاعات

infusion | دم‌کرده | گیاهان دارویی

inhibited ejaculation

→ delayed ejaculation

initial course | مسیر اولیه | دریایی

injection engine

→ fuel-injected engine

injection nozzle → fuel injector¹

injection oil engine → diesel engine

injection pump → fuel injector²

I-head engine → pushrod engine

IIEF → international index of erectile
function

illusion of control | تسلط‌پنداری | آینده‌پژوهی |

illusory correlation

همبستگی‌پنداری | آینده‌پژوهی |

illustrated parts breakdown

→ illustrated parts catalogue

illustrated parts catalogue

abbr. IPC | تصویرنامه قطعات | نظامی، هوایی |

syn. illustrated parts breakdown,

IPB, illustrated parts lists, IPL

illustrated parts lists

→ illustrated parts catalogue

image artifact/image artefact

آلایه تصویر | نقشه‌برداری |

image backup → full system backup

image-based rendering

نویمایی تصویرمبنا | نقشه‌برداری |

syn. image rendering

image capture | تصویرگیری | نقشه‌برداری |

image contrast | تباين تصویر | نقشه‌برداری |

image contrast enhancement

بهسازی تباين تصویر | نقشه‌برداری |

image contrast ratio

نسبت تباين تصویر | نقشه‌برداری |

image contrast stretching

گسترش تباين تصویر | نقشه‌برداری |

image density → density of image

image density slicing

برش‌زنی چگالی تصویر | نقشه‌برداری |

image detectability

آشکاري‌پذیری تصویر | نقشه‌برداری |

image directional filter

پالایه جهتی تصویر | نقشه‌برداری |

image display

نمایش تصویر | نقشه‌برداری |

image division → image ratioing

image encoding | کدگذاری تصویر | نقشه‌برداری |

image format¹ | قالب تصویر | نقشه‌برداری |

image format² | قطع تصویر | نقشه‌برداری |

image invariant | ناوردای تصویر | نقشه‌برداری |

image magnification

بزرگ‌نمایی تصویر | نقشه‌برداری |

image matching | هم‌تابی تصویر | نقشه‌برداری |

image morphing | ریخت‌دهی تصویر | نقشه‌برداری |

image mosaic | پاره‌چین تصویری | نقشه‌برداری |

image multiplication

ضرب تصویری | نقشه‌برداری |

image noise | نوفه تصویر | نقشه‌برداری |

image normalization

بهنجارش تصویر | نقشه‌برداری |

image pair | جفت‌تصویر | نقشه‌برداری |

image pyramid | هرم تصویر | نقشه‌برداری |

image querying | پرس‌مان تصویری | نقشه‌برداری |

image ratioing | نسبت‌گیری تصویر | نقشه‌برداری |

syn. image division

image rendering

→ image-based rendering

image rotation | چرخش تصویر | نقشه‌برداری |

image size | اندازه تصویر | نقشه‌برداری |

image stabilization

پایدارسازی تصویر | نقشه‌برداری |

image storage | ذخیره‌سازی تصویر | نقشه‌برداری |

human augmentation

برافزایش انسان [فنا. اطلاعات]

syn. human enhancement

human ecology

بوم‌شناسی انسانی [جنگل]

human enhancement

→ human augmentation

humus sludge

لجن گیاهی [محیط‌زیست]

hunger behaviour

رفتار گرسنگی [تغذیه]

Hunt neuralgia

→ geniculate neuralgia

hurdle technology

فناوری چندانم [فنا. غذا]

hybrid cloud

ابر ترکیبی [فنا. اطلاعات]

hydrant dispenser

سوخگاه زیرزمینی [نظامی، هوایی]

hydrodensitometry weighing

آب‌چگالی‌سنجی [تغذیه]

syn. under water weighing

hydrologic(al) cycle

چرخه آب [جو]

syn. water cycle

hydrostatic balance

توازن آب‌ایستایی [جو]

hydrostatic equation

معادله آب‌ایستایی [جو]

hydrostatic equilibrium

ترازمندی آب‌ایستایی، تعادل آب‌ایستایی [جو]

hydrostatic instability

→ static instability

hydrostatic stability

پایداری آب‌ایستایی [جو]

hypercatabolism

بیش‌فروگشت [تغذیه]

hypercathexis

بیش‌مایه‌گذاری [روان‌شناسی]

hypergymnasia → anorexia athletica

hyperinflation

تورم لگام‌گسیخته [اقتصاد]

hyperinsular obesity

چاقی بیش‌انسولینی [تغذیه]

hypermetabolism

بیش‌دگرگشت [تغذیه]

hypersexual disorder

اختلال بیش‌فعالی جنسی [سلامت]

hypersexuality

بیش‌فعالی جنسی [سلامت]

hypobaric storage

انبارش کم‌فشار [فنا. غذا]

hypohydrosis

کم‌عرقی [پایه پزشکی]

hyssop → Hyssopus

Hyssopus

زوفا [گیاهان دارویی]

syn. hyssop

Hyssopus angustifolius

زوفای برگ‌باریک [گیاهان دارویی]

Hyssopus officinalis

زوفای دارویی [گیاهان دارویی]

I

IaaS

خاز [فنا. اطلاعات]

iatrogenic malnutrition

سوء‌تغذیه درمان‌زاد [تغذیه]

ice core

مغزه یخی [باستان‌شناسی]

ice-crystal theory

→ Bergeron-Findeisen theory

ice hockey

هاکی روی یخ [ورزش]

ice nuclei counter

شمارگر هسته یخ [جو]

ice process of precipitation

→ Bergeron-Findeisen theory

identical twins

دوقلوهای همسان [پایه پزشکی، ژن‌شناسی]

identification with the aggressor

همانندسازی با پرخاشگر [روان‌شناسی]

IDL → intermediate density

lipoprotein

holism	کل‌گرایی [آینده‌پژوهی]	hostility	خصومت [روان‌شناسی]
hologram imagery	تصویر تمام‌نگاشتی [نقشه‌برداری]	hotel chain	زنجیرهٔ مهمانخانه‌ها، زنجیرهٔ هتل‌ها [گردشگری]
syn. holograph		syn. chain of hotels	
holograph → hologram imagery		hotel classification	رده‌بندی مهمانخانه، رده‌بندی هتل [گردشگری]
holomorph	تمام‌ریخت [ریاضی]	hotel division	بخش مهمانداری، بخش هتلداری [گردشگری]
holomorphically convex hull	غلاف تمام‌ریخت‌کوژ، غلاف تمام‌ریخت‌محدب [ریاضی]	hotel grading	ارزیابی مهمانخانه، ارزیابی هتل [گردشگری]
homocentric → anthropocentric		hotel guest cycle	چرخهٔ مالی مهمان [گردشگری]
homogeneous freezing	انجماد همگن [جو]	hotel inspector ¹	ارزیاب مهمانخانه، ارزیاب هتل [گردشگری]
homozygosis	جورزایی، جورتمخی [ژن‌شناسی]	hotel inspector ²	بازرس بهداشت و ایمنی، بازرس مهمانخانه، بازرس هتل [گردشگری]
syn. homozygosity		hotel licence/hotel license	مجوز مهمانخانه، مجوز هتل [گردشگری]
homozygosity → homozygosis		hotelman	هتل‌پیشه [گردشگری]
homozygote	جورزاگ ¹ ، جورتمخ ¹ [ژن‌شناسی]	hotel premises	عرصه و اعیان مهمانخانه، عرصه و اعیان هتل [گردشگری]
homozygous	جورزاگ ² ، جورتمخ ² [ژن‌شناسی]	hotel register	دفتر ثبت مهمانان [گردشگری]
hook echo	پژواک قلاب‌شکل [جو]	hotel registration ¹	ثبت اقامتگاه‌ها [گردشگری]
horizontal décalage	ناهم‌زمانی افقی [روان‌شناسی]	hotel registration ²	ثبت‌نام مهمان [گردشگری]
horizontally opposed engine		hotel school	مدرسهٔ عالی مهمانخانه‌داری، مدرسهٔ عالی هتلداری [گردشگری]
→ flat engine		hotel tariff	تعرفهٔ مهمانخانه، تعرفهٔ هتل [گردشگری]
horizontal sex segregation	جداسازی جنسی افقی [م. زنان]	hotel tax	عوارض اقامت [گردشگری]
horse latitudes	عرض‌های اسبی، عرض‌های کُندبادی [جو]	syn. bed tax, resort tax, room tax	
horse mint	پونه [گیاهان دارویی]	hot spot	نقطهٔ جُرْم‌خیز [نظامی]
Horton disease		syn. high crime area	
→ migrainous neuralgia		hubbob → haboob	
host → TV presenter			
hostile aggression	پرخاشگری خصمانه [روان‌شناسی]		

haunch²/hanche² [لنگه] [معماری]

syn. hance², hench², flank²

H-block → U-engine

HC engine → high camshaft engine

HDL → high-density lipoprotein

heat burst [دماجهش] [جز]

heat index [شاخص گرما] [جز]

heat lightning [دور آذرخش] [جز]

hedgenettle → *Stachys*

helm¹ → helmet¹

helm² → helmet²

helmet¹ [کلاه ایمنی] [نظامی]

syn. cask, casquette, helm¹

helmet² [کلاه خود] [نظامی]

syn. helm²

helmet-mounted display

abbr. HMD [نمایشگر کلاه محافظ] [نظامی]

hemi → hemi-spherical engine

hemi engine → hemi-spherical engine

hemi-spherical engine [موتور گنبدی] [خودرو]

syn. hemi engine, hemi

henbit deadnettle

→ *Lamium amplexicaule*

hench¹ → haunch¹

hench² → haunch²

H-engine → U-engine

hepatic clearance [پاکسازی کبدی] [علوم دارویی]

herbal materials

[مواد گیاهی] [کیمان دارویی]

herbal preparations

[فراورده‌های گیاهی] [کیمان دارویی]

hereditary multiple exostoses

→ multiple exostoses

hermatopelago → reef cluster

heterozygosis

[ناجورزاگی، ناجورتخمی] [ژن‌شناسی]

syn. heterozygosity

heterozygosity → heterozygosis

heterozygote [ناجورزاگ¹، ناجورتخم¹] [ژن‌شناسی]

heterozygous [ناجورزاگ²، ناجورتخم²] [ژن‌شناسی]

HHP → high hydrostatic pressure

hidden women [زنان گمنام] [م. زنان]

hidroschesis → anhydrosis

hierarchical cluster analysis

[تحلیل خوشه‌ای پایگانی] [باستان‌شناسی]

high camshaft engine

[موتور میل‌رابط‌کوتاه] [خودرو]

abbr. HC engine

high compression engine

[موتور پُرتراکم] [خودرو]

high crime area → hot spot

high-density lipoprotein

abbr. HDL [لیپوپروتئین پرچگالی] [تغذیه]

high hydrostatic pressure

abbr. HHP [فشار آب‌ایستایی بالا] [غذا]

high inversion fog [مه بام‌وارونگی] [جز]

high mallow → *Malva sylvestris*

high-pressure processing

[فراوری فشاربالا] [غذا]

HMD → helmet-mounted display

hockey [هاکی] [ورزش]

holding fuel [سوخت انتظار] [نظامی، هوایی]

holiday ownership

→ timesharing hotel

holiday vacation ownership

→ timesharing hotel

GPS navigation device | رهیاب | عمومی
 grading | ارزیابی | گردشگری
 grand union | چندراهه ممتاز | ریل
 grape must | پوراب انگور | غذا
 gravimetric geoid

زمینوار گرانی سنجشی | ژئوفیزیک |

gravitational potential energy

انرژی پتانسیل گرانشی | جز |

gravity force → force of gravity

gravity reference station

ایستگاه مرجع گرانی | ژئوفیزیک |

gravity station | ایستگاه گرانی | ژئوفیزیک |

gravity vector → force of gravity

grayscale image

تصویر درجه خاکستری | نقشه برداری |

grease and oil → oil and grease

greater henbit → *Lamium amplexicaule*

greater plantain → *Plantago major*

green flash | سبزدرخش | جز |

grid computing | رایانش شبکه وار | غذا. اطلاعات |

ground fog → radiation fog

group selfie | خودعکس جمعی | عمومی |

GSP → good storage practice

G-tube → gastrostomy tube

guard log → laterolog

guest history | پیشینه مهمان | گردشگری |

guest history file

پرونده پیشینه مهمان | گردشگری |

guest profile | رُخ‌نمای مهمانان | گردشگری |

guide post → edge marker post

gum arabic | صمغ عربی | گیاهان دارویی |

syn. acacia gum

gun salute | توپ سلام | نظامی |

syn. 21-gun salute, 21 guns,

twenty-one guns

gust front | جبهه جستی | جز |

gustnado | جست پیچند | جز |

H

HaaS | خاصا | غذا. اطلاعات |

haboob | هبوب | جز |

syn. hubbub

Hadley cell | یاخته هادلی | جز |

hailstreak | رگه تگرگ | جز |

hairy ball theorem

قضیه گوی کرکدار | ریاضی |

half-through span bridge

پل نیم‌میان‌گذر | ریلی |

hampered vessel | شناور جولان محدود | دریایی |

hance¹/hanse¹ → haunch¹

hance²/hanse² → haunch²

handheld monopod | بازویی | عمومی |

syn. handheld selfie monopod,

selfie stick

handheld selfie monopod

→ handheld monopod

hand-off pass → flip pass

hard cider | سیب‌آب تخمیری | غذا. غذا |

hardware as a service

خدمات ابری سخت‌افزار | غذا. اطلاعات |

haunch¹/hanche¹ | شانه | معماری |

syn. hance¹, hench¹, flank¹

genetic fingerprinting

→ DNA fingerprinting

genetic profiling

→ DNA profiling

geniculate neuralgia

پی درد صورت قلعی | پایه پزشکی |

syn. Ramsay Hunt syndrome, neuralgia

facialis vera, Hunt neuralgia

genital herpes

تبخال تناسلی | سلامت |

genital penetration phobia

دخول هراسی تناسلی | سلامت |

genital wart

زگیل تناسلی | سلامت |

genito-pelvice pain/penetration

disorder

اختلال دخول درد تناسلی - لگنی | سلامت |

geomagnetic interference

تداخل زمین مغناطیسی | ژئوفیزیک |

syn. geomagnetic noise

geomagnetic noise

→ geomagnetic interference

geometric constant

→ geometric factor

geometric factor

ضریب هندسی | ژئوفیزیک |

syn. geometric constant, array factor

Gerhardt disease → erythromelalgia

germander

مریم‌نخودی | گیاهان دارویی |

gesture control

واپایش ایمايي | فنّا. اطلاعات |

giant nucleus

هسته بزرگ | جو |

glaciated cloud

ابر یخساریده | جو |

glandula adrenalis → adrenal gland

glandula superarenalis

→ adrenal gland

glass transition

گذار شیشه‌ای | فنّا. غذا |

gliss → glissando

glissando

لغزه | موسیقی |

syn. gliss

global climate

اقلیم زمین | جو |

global feminism

فمینیسم جهانی | ام. زنان |

syn. international feminism

global scale

مقیاس جهانی | جو |

glossopharyngeal neuralgia

پی درد زبانی - حلقی | پایه پزشکی |

GLP → good laboratory practice

glucostatic theory

نظریه قندپایی | تغذیه |

GMP → good manufacturing practice

golf

گویی چال، گلف | ورزش |

GOM → general operations manual

good clinical practice

abbr. GCP بهین آزمایی بالینی | علوم دارویی، فنّا. غذا |

syn. good clinical research practice,

GCRSP, GCRP

good clinical research practice

→ good clinical practice

good distribution practice

abbr. GDP

بهین پخش | علوم دارویی، فنّا. غذا |

good laboratory practice

abbr. GLP

بهین آزمایی | علوم دارویی، فنّا. غذا |

good manufacturing practice

abbr. GMP

بهین ساخت | علوم دارویی، فنّا. غذا |

syn. good manufacturing practice

principles

good manufacturing practice principles

→ good manufacturing practice

good storage practice

abbr. GSP

بهین انباری | فنّا. غذا، علوم دارویی |

futures map → map of the future

Futures workshop

کارگاه آینده‌پژوهی | آینده‌پژوهی

G

Gabriel biplot → biplot

gadget | ابزارک | فنّا. اطلاعات

gadgeteer | ابزارک‌ساز | فنّا. اطلاعات

gadgetry | ابزارگان | فنّا. اطلاعات

gadgety | ابزارک‌کار | فنّا. اطلاعات

gag reflex | بازتاب عُق‌زنی | تغذیه

Galeobdolon luteum

→ *Lamium galeobdolon*

galloping inflation | تورم تازنده | اقتصاد

gambler's fallacy | دُرانگاری قمارباز | آینده‌پژوهی

gamification | بازی‌وارسازی | فنّا. اطلاعات

gap | ریسۀ صفر | رمز

gap Diffie-Hellman group

abbr. GDH | گروه گسست دیفی - هلمن | رمز

gap Diffie-Hellman problem

مسئلۀ گسست دیفی - هلمن | رمز

garden sage → *Salvia officinalis*

gastrostomy tube | لوله معدی | تغذیه

abbr. G-tube

gauged arch | چقته پیش‌تراش | معماری

GCP → good clinical practice

GCResP → good clinical practice

GCRP → good clinical practice

GDH → gap Diffie-Hellman group

GDP → good distribution practice

gender harassment | ایزای جنسیتی | م. زنان

gender-role congruency hypothesis

فرضیۀ هم‌سازی نقش - جنسیت | م. زنان

gender schema theory

نظریۀ طرحواره جنسیتی | م. زنان

gender segregation

جداسازی جنسیتی | م. زنان

gender studies | مطالعات جنسیتی | م. زنان

gender subtypes | زیرگونه‌های جنسیتی | م. زنان

gene content | محتوای ژنی | ژن‌شناسی

gene density | تراکم ژنی، چگالی ژنی | ژن‌شناسی

gene dosage | چنده ژن | ژن‌شناسی

syn. gene dose

gene dosage effect | اثر چنده ژن | ژن‌شناسی

gene dose → gene dosage

gene farming | ژن‌پروری | ژن‌شناسی

gene finding | ژن‌یابی | ژن‌شناسی

gene frequency | فراوانی ژن | ژن‌شناسی

gene hunting | شکار ژن | ژن‌شناسی

gene identification | شناسایی ژن | ژن‌شناسی

syn. gene recognition

gene number | شمار ژن | ژن‌شناسی

general emergency alarm

آژیر وضعیت اضطراری | دریایی

general operations manual

راهنمای عمومی عملیات پرواز،

abbr. GOM | راهنمای عمومی عملیات | نظامی، هوایی

gene recognition → gene identification

gene regulation | تنظیم ژن | ژن‌شناسی

gene targeting | هدف‌گیری ژن | ژن‌شناسی

Frohlich syndrome

→ adiposogenital dystrophy

front engine [موتور جلو | خودرو]

front engine car [خودرو | موتور جلو | خودرو]

fruit exchange [واحد جانشین میوه | تغذیه]

fuel additive [افزودنی سوخت | خودرو، نظامی، هوایی]

fuel/air mixture

[مخلوط سوخت و هوا | خودرو، ریلی، نظامی، هوایی]

fuel/air ratio → air/fuel ratio

fuel burn → fuel consumption

fuel consumption

[مصرف سوخت | خودرو، ریلی، نظامی، هوایی]

syn. fuel burn

fuel control unit

abbr. FCU [دستگاه تنظیم سوخت | نظامی، هوایی]

fuel dumping [دورریزی سوخت | نظامی، هوایی]

fuel farms [تأسیسات سوخت | هوایی]

syn. joint holder user installation, JHUI

fuel grade [عیار سوخت | نظامی، هوایی]

fuel-injected engine [موتور پاشانه‌ای | خودرو]

syn. fuel injection engine,

injection engine

fuel injection → fuel injection system

fuel injection engine

→ fuel-injected engine

fuel injection system

[سامانه سوخت‌پاشی | خودرو، ریلی، نظامی، هوایی]

syn. fuel injection, FI

fuel injector¹ [پاشانه | خودرو]

syn. injector, injection nozzle,

injection valve

fuel injector² [سوخت‌پاش | نظامی، هوایی]

syn. injection pump

fuelling safety zone

[منطقه ایمن سوخت‌گیری | نظامی، هوایی]

syn. refuelling safety zone

fuel manifold

[چندراهه سوخت | خودرو، نظامی، هوایی]

fuel savings advisory

[توصیه‌نامه صرفه‌جویی سوخت | نظامی، هوایی]

fuel starvation

[سوخت‌نارسی | خودرو، ریلی، نظامی، هوایی]

fuel tank vent → fuel vent

fuel vent [هواراهه سوخت | ریلی، نظامی، هوایی]

syn. fuel tank vent

full agonist [هم‌کنشگر تام | علوم دارویی]

full-authority digital electronic control

[واپایشگر رقمی-الکترونیکی تمام‌اختیار | نظامی، هوایی]

syn. full-authority digital engine

control

full-authority digital engine control

→ full-authority digital electronic

control

full system backup [پشتیبان‌گیری تمام‌سامانه،

پشتیبان‌گیری تام | فئا. اطلاعات]

syn. image backup

functional interface

[میانای کارکردی | فئا. اطلاعات]

functionally continuous algebra

[جبر تابعی پیوسته | ریاضی]

function element [عنصر تابعی | ریاضی]

future history [تاریخ آینده | آینده‌پژومی]

future mapping

[آینده‌نگاشت، نقشه آینده | آینده‌پژومی]

futures imagery

[تصویرسازی آینده‌ها | آینده‌پژومی]

syn. imaging futures

- floculation aid کمک‌لخته‌ساز [محیط‌زیست]
syn. flocculant aid
- flocculator لخته‌کن [محیط‌زیست]
- flooded engine موتور خفه‌کرده [خودرو]
- flooding attack حمله سیلابی [رمز]
- floorball تندهاکی [ورزش]
syn. floor hockey
- floor buffer → floor polisher
- floor hockey → floorball
- floor polisher کف‌ساب [عمومی]
syn. floor buffer
- floor scrubber کف‌شو [عمومی]
- flotsam دریانداخته شناور [دریایی]
- flying boom → boom
- flying disc → frisbee²
- flying disc game → ultimate
- flying training → flight training
- focus کانونه [باستان‌شناسی]
- focused log → laterolog
- focusing effect اثر تمرکزی، اثر کانونشی [آینده‌پژومی]
- FOG → oil and grease
- food exchange system سامانه جانشینی غذا [تغذیه]
- footvolley والی‌پا [ورزش]
- force of gravity نیروی گرانی [ژئوفیزیک]
syn. gravity force, gravity vector
- foreplay پیش‌نوازش [سلامت]
- foreskin پیش‌پوست [سلامت]
- form شکل [موسیقی]
- formal operations عملیات صوری [روان‌شناسی]
- forward bias سوگیری پیش‌بر [آینده‌پژومی]
- fouling organism آبی‌زی مزاحم [اقیانوس]
syn. biofouler
- four-cycle engine → four-stroke cycle engine
- four-cylinder engine موتور چهارسیلندر [خودرو]
- four-stroke cycle engine موتور چهارزمانه [خودرو]
- syn. four-stroke power cycle,
four-stroke engine, four-cycle
engine, four-stroke internal
combustion engine
- four-stroke engine → four-stroke cycle engine
- four-stroke internal combustion engine → four-stroke cycle engine
- four-stroke power cycle → four-stroke cycle engine
- framing effect اثر چارچوب‌بندی [آینده‌پژومی]
- fraternal twins → dizygotic twins
- free size تک‌اندازه [عمومی]
syn. one size fits all, one size
- freezing nucleus → deposition nucleus
- freezing survival یخ‌زنده‌مانی [غذا]
- fresh-cut product محصول تازه‌بر [غذا]
- Freudian slip لغزش فرویدی [روان‌شناسی]
- frisbee¹/Frisbee¹ → ultimate
- frisbee²/Frisbee² بشقاب‌پرنده² [ورزش]
syn. flying disc

field ecology بوم‌شناسی میدانی [جنگل]

field hockey

هاکی میدانی، هاکی روی چمن [ورزش]

field note گزارش میدانی [باستان‌شناسی]

fieldwork کار میدانی [باستان‌شناسی]

filler پُرکننده [علوم دارویی]

finished herbal product

محصول نهایی گیاه دارویی [گیاهان دارویی]

fire drill تمرین آتش [دریایی]

fire party گروه آتش‌نشان [دریایی]

fire patrol گشت آتش‌پاد [دریایی]

first class hotel مهمانخانه درجه یک،

هتل درجه یک [گردشگری]

fitness landscape منظر برازش [آینده‌پژوهی]

five cylinder engine موتور پنج‌سیلندر [خودرو]

fixed arch چفته گیردار [معماری]

flagship hotel

مهمانخانه اصلی، هتل اصلی [گردشگری]

flame-out/flameout شعله‌پر [نظامی]

flank¹ → haunch¹

flank² → haunch²

flashlight-riot control agent baton

باتوم چراغ‌دار ضدشورش [نظامی]

flat arch¹ چفته تخت [معماری]

syn. jack arch¹, straight arch¹

flat arch² گفته [معماری]

syn. jack arch², straight arch²

flatball → ultimate

flat cylinder → flat engine

flat engine

موتور تخت [خودرو]

syn. horizontally opposed engine, flat

cylinder, flat opposed-piston

engine, engine with horizontally

opposed cylinders, engine with

opposed cylinders,

opposed-cylinder engine, boxer

engine, boxer

flathead engine → side-valve engine

flat opposed-piston engine

→ flat engine

flat sour spore

هاگ، ترشیدگی بی‌نشان [غذا، غذا]

flax → *Linum*

flaxseed oil → linseed oil

fleabag مهمانخانه فرسوده،

هتل فرسوده [گردشگری]

flight advisory توصیه پروازی [نظامی، هوایی]

flight advisory weather service

توصیه هواشناسی پرواز [نظامی، هوایی] abbr. FAWS

flight crew operating manual

→ aircraft operating manual

flight trainer دستگاه آموزش پرواز [نظامی، هوایی]

flight training آموزش پرواز [نظامی، هوایی]

syn. flying training

flip pass پاس دست‌به‌دست [ورزش]

syn. hand-off pass

floating earthquake

زمین‌لرزه شناور [ژئوفیزیک]

flocculant aid → flocculation aid

eyewitness identification/
eye-witness identification

تشخیص شاهد عینی | نظامی |

F

fabrication attack | حمله برساختی | رمز |

factorizable algebra | جبر تجزیه پذیر | ریاضی |

FADEC | فاتا | نظامی، هوایی |

fairy cake → cup cake

fatalism | تقدیرگرایی | آینده پژوهی |

fats oil and grease → oil and grease

FAWS →

flight advisory weather service

FCOM → aircraft operating manual

FCU → fuel control unit

feature-based image matching

همتایابی عارضه مبنا | نقش برداری |

fecal energy | انرژی مدفوع | تغذیه |

feed | جازرن | فتا، اطلاعات |

feeding behaviour | رفتار غذاگیری | تغذیه |

feeding container | آوند غذادهی | تغذیه |

feeding skill | مهارت غذاگیری | تغذیه |

feed reader | خوانشگر جازرن | فتا، اطلاعات |

felty germander → *Teucrium polium*

female¹ | جنس مؤنث | م. زنان |

female² | مؤنث | م. زنان |

female aesthetics | زیبایی شناسی زنانه | م. زنان |

syn. feminine aesthetics, feminist

aesthetics

female athlete triad | نشانگان سه گانه

زنان ورزشکار | پایه پزشکی، تغذیه، سلامت |

female consciousness

آگاهی جنس مؤنث | م. زنان |

female development

تحول جنس مؤنث | م. زنان |

female sexual interest/arousal disorder

اختلال رغبت - برانگیختگی جنسی زنان | سلامت |

feminine aesthetics

→ female aesthetics

feminist aesthetics

→ female aesthetics

feminist critique | نقد فمینیستی | م. زنان |

feminist movement | جنبش فمینیستی | م. زنان |

feminist science | علم فمینیستی | م. زنان |

feminist therapist

روان درمانگر فمینیست | م. زنان |

feminist therapy

روان درمانی فمینیستی | م. زنان |

feminitude | زن بودگی | م. زنان |

feminology | زن شناسی | م. زنان |

femme fatale | زن شهر آشوب | سینما |

fer forgé (fr.) → wrought iron

fermenter/fermentor | تخمیرگاه | فتا، غذا |

Ferrel cell | یاخته فرل | جو |

fetal alcohol effects | آثار جنینی الکل | تغذیه |

syn. alcohol-related birth defects,

ARBD, subclinical fetal alcohol

syndrome

FI → fuel injection system

evaporative capacity

→ potential evaporation

evaporative power

→ potential evaporation

evaporativity → potential evaporation

event رخداد [موسیقی]

event list فهرست رخدادها [موسیقی]

event processing رویدادپردازی [فنا. اطلاعات]

eventually periodic word

واژه نهایتاً دورهای [ریاضی]

syn. ultimately periodic word

exchange list فهرست جانشینی [تغذیه]

exchange system diet

رژیم جانشین‌پذیر [تغذیه]

exercise metabolic rate

آهنگ سوخت‌وساز ورزشی.

abbr. EMR میزان سوخت‌وساز ورزشی [تغذیه]

exertional headache

سر درد بیش‌تحركی [پایه پزشکی]

exhibitor

سینمادار [سینما]

exogenous obesity چاقی برون‌زاد [تغذیه]

syn. alimentary obesity, simple obesity,

common obesity

exostosis¹ برآستوده [پایه پزشکی]

syn. osteochondroma, chondrosteoma,

osteocartilaginous exostosis,

osteochondroma

exostosis² دُش برآست [پایه پزشکی]

EXP → expiry date

expandable baton باتوم جمع‌شو [نظامی]

syn. extensible billyclub

expanding square search pattern

الگوی جست‌وجوی مربع‌گسترشی [دریایی]

expectation bias

سوگیری چشم‌داشتی [آینده‌پژومی]

syn. experimenter's bias

experimenter's bias

→ expectation bias

expert panel هم‌اندیشی خبرگان [آینده‌پژومی]

expert pool جرگه خبرگان [آینده‌پژومی]

expiration date → expiry date

expiry date تاریخ انقضا [علوم دارویی]

abbr. EXP

syn. expiration date

expulsion برون‌جهش [سلامت]

extein بیانتئین [ژن‌شناسی]

syn. external protein sequence, EPS

extended-release گسترده‌رهش [علوم دارویی]

syn. prolonged release

extensible billyclub

→ expandable baton

extensive-form representation

نمایش گسترده‌شکل [اقتصاد]

external protein sequence → extein

extract-release volume

abbr. ERV حجم عصاره ره‌اشده [فنا. غذا]

extrados برون‌سو [معماری]

syn. back

extradosed arch چفته بارز [معماری]

extrasystole/extra systole

انقباض پیش‌رس [پایه پزشکی]

eyeline match هم‌ترازی دید [سینما]

enteral nutrient solution

abbr. ENS محلول مُغذی رودرس [غذا، غذا]

entrapment

تله‌گذاری [رمز]

environmental labelling

→ eco-labelling

environmental optimists

خوش‌بینان زیست‌محیطی [جنگل]

syn. technological optimists

environmental pessimists

بدبینان زیست‌محیطی [جنگل]

syn. ecodoom pessimists

enzyme inhibition

بازدارندگی زی‌مایه،

بازدارندگی آنزیم [علوم دارویی]

e-payment system

→ electronic payment system

epinephrine → adrenalin

epinephros → adrenal gland

episodic tension headache

سردرد تنشی دوره‌ای [پایه پزشکی]

EPS → extein

equatorial convergence zone

→ intertropical convergence zone

equilibrium

تعداد [روانشناسی]

equivalent potential temperature

دمای بالقوه هم‌ارز [جو]

syn. potential equivalent temperature

equivalent wavelet → basic wavelet

erection

نعوظ [سلامت]

erotic

شهووانی [سلامت]

erotic apathy

بی‌تفاوتی شهوانی [سلامت]

erotic inertia

لختی شهوانی [سلامت]

ERV → extract-release volume

erythredema polyneuropathy

→ acrodynia

erythromelalgia

سرخ‌دود [پایه پزشکی]

syn. acromelalgia, Gerhardt disease,

Weir Mitchell disease

escape route

گریزراه [دریایی]

e-signature → electronic signature

Espanol → *Peganum harmala*

estimating equation معادله برآورد [آمار]

ETC → electronic toll collection

ethnic diet

رژیم قومی [تغذیه]

ethnopharmacology

داروشناسی قومی [علوم دارویی]

syn. pharmacoanthropology

e-transaction → electronic transaction

Eucalyptus

اکالیپتوس [گیاهان دارویی]

Eucalyptus camaldulensis

اکالیپتوس کامالدول [گیاهان دارویی]

syn. river red gum

Eucalyptus gillii اکالیپتوس پُرشاخه [گیاهان دارویی]

syn. curly mallee

Eucalyptus globulus

اکالیپتوس نیلی [گیاهان دارویی]

syn. blue gum, Tasmanian bluegum

euneuston

روآب‌زی واقعی [اقیانوس]

evaporation capacity

→ potential evaporation

evaporation power

→ potential evaporation

evaporative available potential energy

انرژی پتانسیل دسترس‌پذیر تبخیری [جو]

abbr. EAPE

electronic signature

abbr. e-signature امضای الکترونیکی [اقتصاد]

electronic toll collection

abbr. ETC عوارض‌گیری خودکار [درون‌شهری]

electronic transaction

abbr. e-transaction مبادله الکترونیکی [اقتصاد]

elimination rate constant

ثابت سرعت دفع [علوم دارویی]

elliptical arch¹

چفتۀ پانیذ [معماری]

syn. semielliptical arch¹,

basket-handled arch¹, basket arch¹

elliptical arch²

قوس پانیذ [معماری]

syn. semielliptical arch²,

basket-handled arch², basket arch²

elliptical trainer

اسکی‌واره،

اسکی فضایی [ورزش]

syn. cross-trainer, x-trainer

embarkation¹

سوار شدن، سوارش¹ [دریایی]

embarkation²

سوار کردن، سوارش² [دریایی]

embarkation deck

عرشۀ سوارش [دریایی]

embarkation notice

اعلامیۀ سوارش [دریایی]

embedded wavelet → basic wavelet

embellishment

آرایه [موسیقی]

emergence

نوآیندی [آینده‌پژوهی]

syn. emergent phenomenon

emergency brake valve

شیرترمز اضطراری [ریلی]

syn. conductor's valve

emergency coupler

قلاب اضطراری [ریلی]

emergency relay valve

شیر رله اضطراری [ریلی]

emergency reservoir

مخزن اضطراری [ریلی]

emergent phenomenon → emergence

emesis → vomit¹

emetec

استفراغ‌آور [علوم دارویی]

syn. vomitive

emission

رانش [سلامت]

emotional insight

بینش هیجانی [روانشناسی]

empty/load brake

ترمز دوگانه [ریلی]

EMR → exercise metabolic rate

end door

در عقب [ریلی]

end ladder

نردبان انتهایی [ریلی]

endogenous obesity

چاقی درون‌زاد [تغذیه]

end platform

رکاب انتهایی [ریلی]

enema¹

تنقیه¹ [علوم دارویی]

syn. clysm¹, clyster¹

enema²

تنقیه²، تنقیه کردن [علوم دارویی]

syn. clysm², clyster²

energetic efficiency

کارایی کارمایه‌ای [تغذیه]

engine

موتور [خودرو]

syn. automotive engine, car engine

engine compression ratio

→ compression ratio

engine with horizontally opposed

cylinders → flat engine

engine with opposed cylinders

→ flat engine

enhanced reality → augmented reality

ENS → entral nutrient solution

enteral food

غذای روده‌رس [غذا]

eco-labelling

برچسب‌زنی زیست‌محیطی [محیط‌زیست]

syn. environmental labelling

ecological amplitude دامنهٔ بوم‌شناختی [جنگل]

ecological approach

رویکرد بوم‌شناختی [جنگل]

ecological development

توسعهٔ بوم‌شناختی [جنگل]

ecological disruption

اختلال بوم‌شناختی [جنگل]

ecological efficiency بازده بوم‌شناختی [جنگل]

ecological entity هستار بوم‌شناختی [جنگل]

ecological equivalent

هم‌ارز بوم‌شناختی [جنگل]

ecological exposure

مواجههٔ بوم‌شناختی [جنگل]

ecologist¹

بوم‌شناس [جنگل]

ecologist²

بوم‌گرا [جنگل]

e-contract → electronic contract

ecoterrorism

بوم‌وحشت‌افکنی [جنگل]

syn. bioterrorism

edentate → edentulous¹

edentulous¹

بی‌دندان [تغذیه]

syn. agomphious, edentate

edentulous²

بی‌دندانی [تغذیه]

edge break

شکستگی لبه [درون‌شهری]

edge drop-off

أفت حاشیه [درون‌شهری]

edge graph → line graph

edge marker post

حاشیه‌نمای میله‌ای [درون‌شهری]

syn. guide post

edge of chaos

لبهٔ آشوب [آینده‌پژوهی]

edge space

فضای یالی [ریاضی]

edge-transitive graph گراف یالی‌ترا یا [ریاضی]

effective refractory period

→ absolute refractory period

effort syndrome

→ neurocirculatory asthenia

EFTPOS → electronic funds transfer at point of sale

EFTPOS terminal کارت‌خوان پردازنده [عمومی]

syn. pos terminal, credit card terminal, payment terminal

ego cathexis مایه‌گذاری آن‌من [روان‌شناسی]

ejaculation انزال [سلامت]

electrical baton باتوم برقی [نظامی]

syn. stun baton, shock baton

electrical control room پایشگاه برق [ریلی]

electrical control room operator

متصدی پایشگاه برق [ریلی]

electrical imaging

تصویرسازی الکتریکی [ژئوفیزیک]

electric motor car واگن موتوردار [ریلی]

electric test box جعبهٔ برق‌آزما [ریلی]

electric trainline بافهٔ برق‌قطار،

کابل برق‌قطار [ریلی]

electromagnetic method

روش الکترومغناطیسی [ژئوفیزیک]

electronic banking

بانکداری الکترونیکی [اقتصاد]

abbr. e-banking

electronic contract

قرارداد الکترونیکی [اقتصاد]

abbr. e-contract

electronic funds transfer at point of sale

abbr. EFTPOS سامانهٔ پردازنده [عمومی]

electronic payment system

سامانهٔ پرداخت الکترونیکی [اقتصاد]

abbr. e-payment system

dry socket → alveoalgia

DSD

→ disorder of sexual development

DTSM

→ dynamic traffic speed

management

dual overhead camshaft

→ double overhead camshaft

dual sex therapy [کامش‌درمانی دوسویه | سلامت]

dual-voltage locomotive

لوکوموتیو دوولتاژی [ریلی]

dual-voltage train [قطار دوولتاژی | ریلی]

duopoly [انحصار دوتایی | اقتصاد]

dust counter [شمارگر گردو خاک | جو]

dyadic compactum [فشرده‌دار دوتایه | ریاضی]

dynamic adversary [مهاجم پویا | رمز]

syn. adaptive adversary

dynamic load → dynamic wheel forces

dynamic message sign

→ variable message sign

dynamic road marking

abbr. DRM¹ [علامت‌گذاری پویا | درون‌شهری]

dynamic route information panel

تابلوی اطلاعات مسیر پویا [درون‌شهری]

abbr. DRIP

dynamic(al) system [سامانه پویا | آینده‌پژوهی]

dynamic traffic speed management

مدیریت پویای سرعت تردد [درون‌شهری]

abbr. DTSM

dynamic trough [ناوۀ دینامیکی | جز]

dynamic wheel forces

نیروی دینامیکی چرخ [درون‌شهری]

syn. dynamic load

dystrophia myotonica

→ myotonic dystrophy

E

EAPE → evaporative available

potential energy

early cut-off [قطع زودهنگام | درون‌شهری]

early cut-off feature

ویژگی قطع زودهنگام [درون‌شهری]

early ejaculation

→ premature ejaculation

east-west layout → transverse engine

e-banking → electronic banking

eco-activism [بوم‌کنشگری | جنگل]

ecocatastrophe

فاجعه بوم‌شناختی، بوم‌فاجعه [جنگل]

ecocentric [بوم‌محور | جنگل]

ecocentrism [بوم‌محوری | جنگل]

ecocide [بوم‌کشی | جنگل]

ecodevelopment [بوم‌توسعه | جنگل]

ecodoom pessimists

→ environmental pessimists

eco-extremism [بوم‌افراط‌گری | جنگل]

ecofacism [بوم‌فاشیسم | جنگل]

ecofeminism [بوم‌فمینیسم | جنگل، زنان]

ecoforestry [بوم‌جنگل‌داری | جنگل]

- dividing line خط جداساز [درون‌شهری]
- dividing strip نوار جداساز [درون‌شهری]
- dizygotic twins دوقلوهای دوزاک [پایه پزشکی، ژن‌شناسی]
syn. fraternal twins, dissimilar twins,
biovular twins
- DMS → variable message sign
- DNA annealing → annealing
- DNA fingerprinting انگشت‌نگاری دنا [ژن‌شناسی]
syn. genetic fingerprinting,
restriction enzyme analysis
- DNA polymorphism چندشکلی دنا [ژن‌شناسی]
- DNA profiling رُخ‌نمانگاری دنا [ژن‌شناسی]
syn. genetic profiling
- DNA shuffling بُرخوری دنا [ژن‌شناسی]
- DNI → brain-computer interface
- DOHC → double overhead camshaft
- dolphinarium دلفین‌خانه [عمومی]
- domain of holomorphy حوزه تمام‌ریختی [ریاضی]
- dope sheet گزارش کار دوربین [سینما]
syn. caption sheet, cap sheet
- double bank engine → U-engine
- double-digit inflation تورم دورقمی [اقتصاد]
- double overhead cam
→ double overhead camshaft
- double overhead camshaft
abbr. DOHC موتور دومیلرو [خودرو]
syn. double overhead cam, twin
overhead camshaft, TOC, twin
overhead cam, dual overhead
camshaft
- double row engine → U-engine
- downregulation فروتنظیم [ژن‌شناسی]
- downturn فروگرد [اقتصاد]
- Dracocephalum بان‌رشیبی^۱ [گیاهان دارویی]
syn. dragonhead
- Dracocephalum moldavica بان‌رشیبی دارویی [گیاهان دارویی]
syn. Moldavica punctata,
Moldavica suaveolens,
Moldavian dragonhead
- dragonhead → Dracocephalum
- drawing grid چارچوب طراح [یاستان‌شناسی]
- drift pin میله میزان [ریلی]
- DRIP
→ dynamic route information panel
- drip-stick gauge میله سوخت‌نمای قطره‌ریز [نظامی، هوایی]
- DRM¹ → dynamic road marking
- DRM² → depositional remanent
magnetization
- drogue قیف [نظامی]
- drone زمینه‌نوا [موسیقی]
syn. bourdon², pedal point²
- dropper wire سیم آویز [ریلی]
- drop step پس‌گام [ورزش]
- DRT → displaced right turn
- drug clearance → clearance
- drug disposition دورریزش دارو [علوم دارویی]
syn. disposition of drugs
- drug screening غربالگری دارویی [علوم دارویی]
- dry deposition نهشت خشک [جو]

dipole sonic log

نگاره بردار صوتی دوقطبی [ژئوفیزیک]

dipstick

میله سوخت‌نما [نظامی، هوایی]

direct bank

بانک مستقیم [اقتصاد]

direct compression

تراکم مستقیم [علوم دارویی]

abbr. DC

directed evolution

تکامل جهت‌داده [ژن‌شناسی]

syn. directional evolution

directed mutagenesis

→ site-directed mutagenesis

direct injection

→ direct injection system

direct injection engine

موتور پاشش مستقیم [خودرو]

direct injection system

سامانه پاشش مستقیم [خودرو]

syn. direct injection, DI

directional evolution

→ directed evolution

direct neural interface

→ brain-computer interface

disabled vessel

شناور ازکارافتاده [دریایی]

disaster control

مهار بلایا [نظامی]

discriminant analysis

تحلیل تمایزی [آمار]

disembarkation¹پیاده شدن، پیاده‌شدن^۱ [دریایی]disembarkation²پیاده کردن، پیاده‌شدن^۲ [دریایی]

disinflation

کاهش تورم [اقتصاد]

disintegration

فروپاشی [علوم دارویی]

syn. tablet disintegration

disintegration test

آزمون فروپاشی [علوم دارویی]

syn. tablet disintegration test

disintegration time [علوم دارویی] زمان فروپاشی

syn. tablet disintegration time

disorder of sexual development

abbr. DSD اختلال تکوین جنسی [سلامت]

dispensing fee

حق فنی [علوم دارویی]

displaced aggression

پرخاصگری جابه‌جاشده [روان‌شناسی]

displaced right turn

abbr. DRT راستگرد خروج [درون‌شهری]

display sequence

توالی شمارنگ [درون‌شهری]

disposition of drugs

→ drug disposition

dissimilar twins → dizygotic twins

dissolution

[علوم دارویی] انحلال

dissolution-controlled release

واپاییده‌رهش انحلالی [علوم دارویی]

dissolution profile

رُخ‌نمای انحلال [علوم دارویی]

dissolution rate

سرعت انحلال [علوم دارویی]

syn. rate of dissolution

dissolution test

آزمون انحلال [علوم دارویی]

dissolution time

مدت انحلال [علوم دارویی]

distance marker

مسافت‌نما [درون‌شهری]

distilled water

آب مقطر [محیط‌زیست]

distinction bias

سوگیری تمایزی [آینده‌پژوهی]

distinguished boundary

مرز ممتاز [ریاضی]

distinguishing attack

حمله تمایزی [رمز]

distributed computing

رایانش توزیع‌شده [فنا. اطلاعات]

distribution phase

مرحله توزیع [علوم دارویی]

divergence mapping

نگاشت واگرا [آینده‌پژوهی]

divided road

راه جداشده [درون‌شهری]

- deposition nucleus هسته نهشت [جو]
syn. freezing nucleus
- deposition velocity سرعت نهشت [جو]
- depressed arch¹ چفته خفته [معماری]
- depressed arch² قوس خفته [معماری]
- depression¹ کسادى دامنه دار [اقتصاد]
- depression² ناحیه وافشار، وافشار [جو]
- depression stage مرحله افسردگی [روانشناسی]
- Dercum disease → adiposis dolorosa
- derelict متروکه [دریایی]
- derived graph → line graph
- derived key کلید مشتق [رمز]
- design queue length طول صف طرح [درون شهری]
- design standard استاندارد طراحی [درون شهری]
- design traffic بار تردد طرح [درون شهری]
- desktop as a service خدمات ابری میز [فنا. اطلاعات]
- destratification لایه شکنی [محیط زیست]
- destruction layer لایه تخریبی [باستان شناسی]
syn. turbulence
- detrital remanent magnetization
 → depositional remanent magnetization
- DGE → differential gene expression
- DHP → Diffie-Hellman problem
- DI → direct injection system
- diaphyseal aclasis
 → multiple exostoses
- diastasis والیستی [پایه پزشکی]
- diastole انقباض قلب [پایه پزشکی]
- dichotomous variable متغیر دوحالتی [آمار]
syn. binary data
- diegetic sound صدای درون داستانی [سینما]
syn. actual sound
- diesel engine موتور دیزلی [خودرو]
syn. diesel oil engine, automotive diesel engine, injection oil engine, compression ignition engine, CI engine
- diesel oil engine → diesel engine
- difference image تصویر تفاضلی [نقشه برداری]
- differences training آموزش تطبیقی [نظمی، هوایی]
- differential backup پشتیبان گیری تفاضلی [فنا. اطلاعات]
- differential gene expression بیان افتراقی ژن [ژن شناسی]
abbr. DGE
- differential linear attack حمله تفاضلی - خطی [رمز]
- differentiated data cluster خوشه داده های افتراقی [باستان شناسی]
- Diffie-Hellman problem مسئله دیفی - هلمن [رمز]
abbr. DHP
- diffusion-controlled release واپاییده رهش انتشاری [علوم دارویی]
- digested sludge لجن هضم شده [محیط زیست]
- digital image تصویر رقمی [نقشه برداری]
syn. raster image, digitised picture
- digital signature schemes طرح های امضای رقمی [رمز]
- digitised picture/digitized picture
 → digital image

cybermetrics	رایاسنجی آینده‌پژوهی
cyber sex	کامش رایانه‌ای سلامت
cyclic data	داده‌های چرخه‌ای آمار
cyclic feeding	غذاهای دوره‌ای تغذیه

D

DaaS ¹	خاد [فنا. اطلاعات]
DaaS ²	خامین [فنا. اطلاعات]
dabbing in	تجاوز به حریم [ریلی]
Da Costa's syndrome	
→ neurocirculatory asthenia	
data	داده، داده‌ها [باستان‌شناسی]
data acquisition	داده‌برداری [باستان‌شناسی]
data as a service	خدمات ابری داده [فنا. اطلاعات]
data cluster	خوشه‌داده [باستان‌شناسی]
data pool	داشته‌های فرهنگی [باستان‌شناسی]
data processing	داده‌پردازش [باستان‌شناسی]
data recovery	وایابی داده‌ها [باستان‌شناسی]
data universe	قلمرو داده‌ها [باستان‌شناسی]
datum	مبنای جست‌وجو، مبنا [دریایی]
DC → direct compression	
DDHP	
→ decisional Diffie-Hellman	
problem	
deadman device	هشیارسی‌سنج [ریلی]
deadnettle/dead nettle → <i>Lamium</i>	
décalage (fr.)	ناهم‌زمانی [روان‌شناسی]
decathexis	وامایه‌گذاری [روان‌شناسی]

decentration	ناخودمحوری [روان‌شناسی]
decisional Diffie-Hellman problem	
abbr. DDHP	مسئله تصمیم دیفی - هلمن [رمز]
decoction	جوشانده [گیاهان دارویی]
decomposition → rotting	
deep ecology	بوم‌شناسی ژرف‌نگر [جنگل]
deep sea core	مغزه ژرف‌دریایی [باستان‌شناسی]
deflation	افت قیمت‌ها [اقتصاد]
degenerate code	رمز هرز [ژن‌شناسی]
degenerate primer	آغازگر هرز [ژن‌شناسی]
dehydrated castor oil	
	روغن کرچک آب‌زدوده [گیاهان دارویی]
dehydration	کم‌آبی [تغذیه]
delayed ejaculation	
	دیرانزالی، انزال دیررس [سلامت]
syn. retarded ejaculation, inhibited	
ejaculation	
delayed-release	دیررهش [علوم دارویی]
denial and shock stage	
	مرحله شوک و انکار [روان‌شناسی]
density of image	چگالی تصویر [نقشه‌برداری]
syn. image density	
deny a pass	پاس‌سد [ورزش]
syn. block a pass, choke a pass	
departure angle	زاویه برگشت [درون‌شهری]
dependency on initial conditions	
→ sensitivity on initial conditions	
deployment model	
	الگوی کاراندازی [فنا. اطلاعات]
deposition	نهشت [جز]
depositional remanent magnetization	
	مانده‌مغناطش نهشتی [ژئوفیزیک]
syn. detrital remanent magnetization,	
DRM ²	

critical point	نقطه بحرانی آینده‌پژومی	cryptographic module security policy	خط‌مشی امنیتی پودمان رمزنگاشتی رمز
critical theory	نظریه انتقادی آینده‌پژومی	cryptographic security	امنیت رمزنگاشتی رمز
crocodile cracking	تَرک‌خوردگی سوسماری درون‌شهری	CSIRT → computer security incident response team	
syn. alligator crack		CSO → chromakey	
cross-classification ¹		CSS → co-ordinator surface search	
→ cross-tabulation ¹		c-transform(ation)	→ cultural transformation
cross-classification ²		cudgel → baton	
→ cross-tabulation ²		cue mark → change over mark	
cross-cutting panel		cultural transformation	گشتار فرهنگی باستان‌شناسی
هم‌اندیشی میان حوزه‌ای آینده‌پژومی		syn. C-transformation	
cross-sectional data	داده‌های مقطعی آمار	culture techniques ¹	فنون پرورش اقیانوس
cross-tabulation ¹	جدول‌بندی تقاطعی آمار	culture techniques ²	فنون کشت اقیانوس
syn. cross-classification ¹		cup cake	کیک فنجان‌ی فَنّا، غذا
cross-tabulation ²	جدول تقاطعی آمار	syn. fairy cake, patty cake	
syn. cross-classification ²		curly mallee → <i>Eucalyptus gillii</i>	
cross-trainer → elliptical trainer		current population survey	آمارگیری جمعیت جاری، آمارگیری جمعیت موجود آمار
crown ¹	تاج معماری	customer display	نمایشگر مشتری فَنّا، اطلاعات
crown ²	کلاله معماری	CV → commercial vehicle	
crude drug	داروی خام علوم دارویی	C value	ارزش سی، ارزش ثابت ژن‌شناسی
crude oil washing	نفت‌شویی ادبیایی	C value paradox	ناسازنمای ارزش سی، ناسازنمای ارزش ثابت ژن‌شناسی
crude plant extract	عصاره خام گیاهی گیاهان دارویی	CWY → clear way	
cruising	موردجویی سلامت	cyber incident response team	→ computer incident response team
cruising for sex	موردجویی جنسی سلامت		
cryptographic algorithm	الگوریتم رمزنگاشتی، خوارزمی رمزنگاشتی رمز		
cryptographic module	پودمان رمزنگاشتی رمز		

convective precipitation بارش همرفتی [جو]

syn. convectional rainfall,

convectional precipitation

convective temperature دمای همرفتی [جو]

conversion training

آموزش تبدیلی [نظامی، هوایی]

cookie

کلوچک | غذا، غذا

cooperative game بازی هم‌دستی | اقتصاد

co-ordinator surface search

هماهنگ‌کننده جست‌وجو و نجات [دریایی]

abbr. CSS

coprecipitation

abbr. CPT

هم‌رسوبی [نانوفناوری]

coral pinnacle → reef pinnacle

coral rock → reef limestone

corbel(led) arch چفته لاریز | معماری

cordon station ایستگاه محیطی | درون‌شهری

cordon survey آمارگیری محیطی | درون‌شهری

core¹ مغز سفال | باستان‌شناسی

core² مغزه | باستان‌شناسی

corefree subgroup زیرگروه بی‌مغزه | ریاضی

core inflation تورم هسته | اقتصاد

corporate hotel chain

زنجیره مهمانخانه‌های همکار،

زنجیره هتل‌های همکار [گردشگری]

COS → cloud operating system

cospectral graphs گراف‌های هم‌طیف | ریاضی

cotter → cotter key

cotter key خار زبانه‌دار | ریلی

syn. cotter, cotter pin

cotter pin → cotter key

countably additive measure

اندازه شمارا جمع‌ی [ریاضی]

countercathexis → anticathexis

counterfactual reasoning

استدلال خلاف‌آمدی | آینده‌پژوهی

counterfactual thinking

تفکر خلاف‌آمدی | آینده‌پژوهی

covering graph → line graph

co-word analysis تحلیل هم‌واژگی | آینده‌پژوهی

Cowper's fluid → pre-seminal fluid

CPL → commercial pilot's licence

CPT → coprecipitation

CR¹ → card reader

CR² → compression ratio

CR³ → controlled release

crab کج‌پزی [نظامی، هوایی]

crab angle زاویه کج‌پزی [نظامی]

crack and seat ایجاد ترک و نشست | درون‌شهری

cracking ترک‌خوردگی | درون‌شهری

crack sealing ترک‌گیری | درون‌شهری

craft service پذیرایی مختصر [سینما]

crate motor موتور خشک | خودرو

credit card terminal

→ EFTPOS terminal

creeping inflation تورم خزنده | اقتصاد

crew list فهرست خدمه | دریایی

crippled rail ریل تابیده | ریلی

criticality بحرانمندی | آینده‌پژوهی

critically restricted area

محوطه ورود ممنوع | دریایی

concrete operational stage	سیم تماس [ریلی]
مرحله عملیات عینی [روان‌شناسی]	content analysis
condensation nucleus	تحلیل محتوا [آینده‌پژوهی]
هسته میعان [جو]	syn. textual analysis
condo hotel	واکاوش محتوا [فنا. اطلاعات]
مهمانخانه مالکیت مشترک	content analytics
هتل مالکیت مشترک [گردشگری]	context analysis
syn. condominium hotel, condotel	تحلیل بافت [آینده‌پژوهی]
condominium hotel → condo hotel	continental climate
condotel → condo hotel	اقلیم قاره‌ای [جو]
conductivity spectrum	contingency fuel
→ resistivity spectrum	سوخت احتیاطی [نظامی. مرایی]
conductor's valve	continuation training
→ emergency brake valve	→ recurrent training
conflicting movements	continuing qualification
حرکات تداخلی [درون‌شهری]	→ recurrent training
conflict point	continuous data protection
نقطه تداخل [درون‌شهری]	داده‌بانی پیوسته [فنا. اطلاعات]
conflict zone	continuous feeding
محدوده تداخلی [درون‌شهری]	غذاهای پیوسته [تغذیه]
congruence bias	continuous-velocity log → sonic log
سوگیری هم‌نهشتی [آینده‌پژوهی]	وایبیده‌رهش [علوم دارویی]
conjecture	controlled release
گمانه‌زنی [آینده‌پژوهی]	abbr. CR ³
conjunction fallacy	convective precipitation
دژانگاری عطفی [آینده‌پژوهی]	→ convective precipitation
conjunctive use	convective rainfall
بهره‌گیری توأمان [محیط‌زیست]	→ convective precipitation
conn officer	convective available potential energy
افسر راه [نظامی]	انرژی پتانسیل دسترس‌پذیر هم‌رفتی [جو]
constitution	abbr. CAPE
سرشتار [روان‌شناسی]	convective cell
constitutional disorder	یاخته هم‌رفتی [جو]
اختلال سرشتاری [روان‌شناسی]	convective cloud
constitutional factor	ابر هم‌رفتی [جو]
عامل سرشتاری [روان‌شناسی]	convective inhibition
constitutional type	بازدارنده هم‌رفت [جو]
سنگ سرشتاری [روان‌شناسی]	abbr. CIN
contact nucleus	convective instability
هسته تماسی [جو]	ناپایداری هم‌رفتی [جو]
	syn. potential instability,
	thermal instability

- community cloud [آبر جمعی | فئا. اطلاعات]
- company flight manual
→ aircraft operating manual
- compatibility [سازگاری | دریایی، ریلی]
- compatibility of goods
سازگاری کالاها [دریایی، دریایی]
- competitive antagonist
پادکنشگر رقابتی [علوم دارویی]
- complement graph [گراف مکمل | ریاضی]
syn. complement of a graph
- complement of a graph
→ complement graph
- complete information [اطلاعات عام | اقتصاد]
- complete protein [پروتئین کامل | تغذیه]
- complex adaptive system
سامانه پیچیده سازگار [آینده‌پژومی]
- complex-event processing
abbr. CEP [رویدادپردازی ترکیبی | فئا. اطلاعات]
- complexity [پیچیدگی | آینده‌پژومی]
- complexity modeling
مدل‌سازی پیچیدگی [آینده‌پژومی]
- complex resistivity
مقاومت‌ویژه مختلط [ژئوفیزیک]
- complex system [سامانه پیچیده | آینده‌پژومی]
- complicated system
سامانه پیچیده‌نما [آینده‌پژومی]
- component [هم‌نهشتگان | باستان‌شناسی]
- composability [ترکیب‌پذیری | فئا. اطلاعات]
- composite/compound ternary form
شکل سه‌بخشی ترکیبی [موسیقی]
- composite decay curve
خَم فروافت مرکب [ژئوفیزیک]
- compound proposition [گزاره مرکب | ریاضی]
- compression ignition engine
→ diesel engine
- compression ratio [نسبت تراکم | خودرو]
abbr. CR²
syn. engine compression ratio
- computer incident response centre
مرکز رویارویی با پیشامدهای رایانه‌ای [رمز]
abbr. CIRC
- computer incident response team
گروه رویارویی با پیشامدهای رایانه‌ای [رمز]
abbr. CIRT
syn. cyber incident response team
- computer security incident response team
گروه رویارویی با پیشامدهای امنیت رایانه‌ای [رمز]
abbr. CSIRT
- computing [رایانش | فئا. اطلاعات]
- computing as a service
خدمات آبری رایانش [فئا. اطلاعات]
- computing device [افزازه رایانش | فئا. اطلاعات]
syn. computing relay
- computing inspired by nature
رایانش طبیعت‌نگر [فئا. اطلاعات]
- computing relay → computing device
سرعت رایانش [فئا. اطلاعات]
- computing speed [سرعت رایانش | فئا. اطلاعات]
- computing with symbols
رایانش نمادبنیاد [فئا. اطلاعات]
- computing with words
رایانش واژه‌بنیاد [فئا. اطلاعات]
- concomitant variable [متغیر همراه | آمار]
- concrete operation [عملیات عینی | روان‌شناسی]

- cloud services خدمات ابری^۱ [فنا. اطلاعات]
- cloud sourcing ابرسپاری [فنا. اطلاعات]
- cloud-to-cloud migration کوچاندن ابربه ابر [فنا. اطلاعات]
- cloudware ابرافزار [فنا. اطلاعات]
- clove oil → oil of clove
- CLp → plasma clearance
- club → baton
- cluster analysis تحلیل خوشه‌ای [باستان‌شناسی]
- cluster headache
→ migrainous neuralgia
- cluster point process
فرایند نقطه‌ای خوشه‌ای [آمار]
- cluster randomisation تصادفی‌سازی خوشه‌ای [آمار]
- cluster randomized trial
آزمایه تصادفی‌شده خوشه‌ای [آمار]
- cluster sampling¹
نمونه‌برداری خوشه‌ای [باستان‌شناسی]
- cluster sampling² نمونه‌گیری خوشه‌ای [آمار]
- Cl_x → clearance
- clysm¹ → enema¹
- clysm² → enema²
- clyster¹ → enema¹
- clyster² → enema²
- C_{max} → peak plasma concentration
- COA → cloud-oriented architecture
- co-author analysis تحلیل هم‌تألیفی [آینده‌پژوهی]
- co-citation analysis
تحلیل هم‌استنادی [آینده‌پژوهی]
- co-citation map نگاشت هم‌استنادی [آینده‌پژوهی]
- coevolution هم‌تکاملی [آینده‌پژوهی]
- CofA → certificate of airworthiness
- CofE → certificate of experience
- cognitive therapy شناخت‌درمانی [روان‌شناسی]
- collinearity هم‌خطی [آمار]
- collinearity-influential observations
مشاهده‌های هم‌خطی مؤثر [آمار]
- collusion تبانی [اقتصاد]
- colour-composite image
تصویر ترکیب‌رنگی [نقشه‌برداری]
- colour-ratio composite image
تصویر نسبتی ترکیب‌رنگی [نقشه‌برداری]
- colour separation overlay
→ chromakey
- combat drill رزم‌ورزی [نظامی]
- combustion engine موتور احتراقی [خودرو]
- combustion nucleus هسته سوخت‌زاد [جو]
- comic strip داستان مصور [سینما]
- syn. strip cartoon
- coming out آشکارسازی [سلامت]
- commercial hotel مهمانخانه تجاری،
هتل تجاری [گردشگری]
- commercial pilot's licence
پروانه خلبانی تجاری [نظامی، هوایی]
- abbr. CPL
- commercial sterility → radicidation
- commercial vehicle خودرو تجاری [درون‌شهری]
- abbr. CV
- common balm بادرنجبویه [گیاهان دارویی]
- syn. balm mint, balm, lemon balm
- common knowledge شناخت مشترک [اقتصاد]
- common obesity → exogenous obesity
- common sage مریم‌گلی^۲ [گیاهان دارویی]

CIRT گروه روپر [رمز]
 citation analysis تحلیل استنادی [آینده‌پژوهی]
 citation based method روش استناد‌بنیاد [آینده‌پژوهی]
 citizen juries → citizen panel
 citizen panel هم‌اندیشی شهروندان [آینده‌پژوهی]
 syn. citizen juries
 CL → clearance
 CLA → causal layered analysis
 clary sage مَرموک [گیاهان دارویی]
 classification رده‌بندی [کردشگری]
 classification statistic آماره رده‌بندی [آمار]
 class inclusion گنجایش طبقه‌ای [روان‌شناسی]
 clavis → keystone
 clean water آب پاک [محیط‌زیست]
 clearance پاکسازی [علوم دارویی]
 abbr. CL, Cl_x, C
 syn. drug clearance
 clearance rate سرعت پاکسازی [علوم دارویی]
 clear way راه بی‌توقف [درون‌شهری]
 abbr. CWY
 cleavage شکافتگی، تسهیم [ژن‌شناسی]
 syn. segmentation
 cliffhanger/cliff-hanger نفس‌گیر [سینما]
 climate system سامانه اقلیم [جوا]
 climatic classification رده‌بندی اقلیمی [جوا]
 clitoral hood قنچ‌پوش [سلامت]
 clitoris قنچ [سلامت]
 clonal همسانه‌ای [ژن‌شناسی]
 clone همسانه [ژن‌شناسی]
 cloned همسانه‌سازی‌شده، همسانیده [ژن‌شناسی]
 cloning همسانه‌سازی [ژن‌شناسی]

closed walk گشت بسته [ریاضی]
 close-to-convex function تابع نزدیک‌به‌کوژ،
 تابع نزدیک‌به‌محدب [ریاضی]
 cloud آبر [فنا. اطلاعات]
 cloud backup پشتیبان‌گیری آبری [فنا. اطلاعات]
 cloud broker کارگزار آبر [فنا. اطلاعات]
 cloud bursting فراپاشی آبری [فنا. اطلاعات]
 cloud communications ارتباطات آبری [فنا. اطلاعات]
 cloud computing رایانش آبری [فنا. اطلاعات]
 abbr. CC
 cloud configuration پیکربندی آبر [فنا. اطلاعات]
 cloud controller واپایشگر آبر [فنا. اطلاعات]
 cloud core هسته آبر [فنا. اطلاعات]
 cloud data management interface میانای مدیریت داده‌های آبر [فنا. اطلاعات]
 cloud ecosystem بوم‌سازگان آبری [فنا. اطلاعات]
 cloud integration platform بن‌سازه یکپارچه‌سازی آبر [فنا. اطلاعات]
 cloud migration کوچاندن به آبر [فنا. اطلاعات]
 cloud monitoring پایشگری آبر [فنا. اطلاعات]
 cloud operating system سامانه عامل آبر [فنا. اطلاعات]
 abbr. COS
 cloud-oriented architecture معماری آبرگرا [فنا. اطلاعات]
 abbr. COA
 cloud portability انتقال‌پذیری آبر [فنا. اطلاعات]
 cloud provider فراهم‌ساز آبر [فنا. اطلاعات]
 cloud provisioning فراهم‌سازی آبر [فنا. اطلاعات]
 cloud service migration کوچاندن به خدمات آبری [فنا. اطلاعات]

chimney arch	چَفْتَه بخاری [معماری]	chyle	چربابه [تغذیه]
CHIP/ChIP		chylomicron	ریزچربابه [تغذیه]
→ chromatin immunoprecipitation		cider ¹	سیببَاب [فَنّا، غذا]
chiral nanotube	نانولوله دستواری [نانوفناوری]	cider ²	شراب سیببَاب [فَنّا، غذا]
choke a pass → deny a pass		syn. apple wine	
cholecystagogic → cholecystagogue		cider spoilage	فساد سیببَاب [فَنّا، غذا]
cholecystagogue	صفراپُر [پایه پزشکی]	cider vinegar	سرکه سیببَاب [فَنّا، غذا]
syn. cholecystagogic, cholecystokinetic		syn. apple vinegar	
cholecystectasia	زهره فراخی [پایه پزشکی]	CI engine → diesel engine	
cholecystectomy	زهره برداری [پایه پزشکی]	CIH engine	
cholecystokinetic → cholecystagogue		→ camshaft-in-head engine	
chondrosteoma → exostosis ¹		CIN → convective inhabitation	
chord → span		cinch marks	خراشیدگی فیلم [سینما]
chosen related key attack		CIRC → computer incident response	
	حمله کلیدمرتبط منتخب [رمز]	centre	
Christ's Thorn Jujube		circular arch ¹	چَفْتَه گِرد [معماری]
→ <i>Ziziphus spina-christi</i>		circular arch ²	قوس گِرد [معماری]
chromakey(ing)/chroma key(ing)		circular data	داده‌های دایره‌ای [آمار]
	برش فام [سینما]	circular distribution	توزیع دایره‌ای [آمار]
syn. colour separation overlay, CSO		circular histogram	بافت‌نگاشت دایره‌ای [آمار]
chromatin immunoprecipitation		circular mean deviation	انحراف میانگین دایره‌ای [آمار]
abbr. CHIP	ایمنی رسوبش فامینه [ژن‌شناسی]	circular mean difference	
chromatin modification			تفاضل میانگین دایره‌ای [آمار]
	دگرش فامینه [ژن‌شناسی]	circular normal distribution	
chromatin remodelling			توزیع بهنجار دایره‌ای، توزیع نرمال دایره‌ای [آمار]
	بازآرایی فامینه [ژن‌شناسی]	circular quartile deviation	
chronic malnutrition	سوءتغذیه مزمن [تغذیه]		انحراف چارکی دایره‌ای [آمار]
chronic tension headache		circular serial correlation coefficient	
	سر درد تنش‌ی مزمن [پایه پزشکی]		ضریب همبستگی پیاپی دایره‌ای [آمار]
		circular uniform distribution	
			توزیع یکنواخت دایره‌ای [آمار]

certificated mechanic

مکانیک گواهینامه‌دار [نظامی، هوایی]

certificated technician

فنی‌ورز گواهینامه‌دار [نظامی، هوایی]

certificate of acceptance | گواهی پذیرش [ریلی]

certificate of airworthiness

abbr. CoFA | گواهینامه صلاحیت پرواز [نظامی، هوایی]

syn. airworthiness certificate

certificate of conformance

گواهی همخوانی [ریلی]

certificate of experience

abbr. CoFE | گواهینامه مهارت [نظامی، هوایی]

certificate of maintenance

گواهی نگهداری [ریلی، نظامی، هوایی]

certificate of release

گواهی ترخیص [نظامی، هوایی]

certification pilot

خلبان گواهی‌کننده [نظامی، هوایی]

certification test | آزمون گواهینامه [نظامی، هوایی]

cess | شانه خاکریز [ریلی]

CFM → aircraft operating manual

chain hotels | مهمانخانه‌های زنجیره‌ای،

هتل‌های زنجیره‌ای [گردشگری]

chain of hotels → hotel chain

chalet | کلبه کوهستانی [گردشگری]

chalet hotel | کلبه مهمانخانه کوهستانی،

کلبه هتل کوهستانی [گردشگری]

chalet maid | کلبه‌دار [گردشگری]

change agent | عامل تغییر [آینده‌پژوهی]

change cycle | چرخه تغییر [آینده‌پژوهی]

syn. transformative cycle, T-cycle

change-detection image

تصویر آشکارساز تغییرات [نقشه‌برداری]

change over mark | علامت تعویض حلقه [سینما]

syn. changeover cue, cue mark

change point estimator

برآوردگر نقطه تغییر [آمار]

change point models

مدل‌های نقطه تغییر [آمار]

change point problem

مسئله نقطه تغییر [آمار]

changover cue → change over mark

channel | مسیر [موسیقی]

channel masking | مسیرپوشانی [موسیقی]

channel separation

میزان تفکیک مسیر [موسیقی]

channel strip | نوارایزار مسیر [موسیقی]

characteristic of convexity

مشخصه کوژی، مشخصه تحدب [ریاضی]

chase ride | پهلوری [نظامی]

chaste tree → Vitex agnus-castus

cheater | فریب‌دهنده [رمز]

check flight | آزمون پرواز [نظامی، هوایی]

syn. check ride, checkout flight

checkout → point of sale

checkout flight → check flight

check pilot | خلبان آزمونگر [نظامی، هوایی]

check ride → check flight

chemical vapour deposition

نهشت بخار شیمیایی [نانوفناوری]

Chernoff faces | صورتک‌های چرنوف [آمار]

chevron board | جهت‌نمای گروهی [ادرون‌شهری]

chevron marking

جهت‌نمای ترسیمی [ادرون‌شهری]

chewing reflex | بازتاب جویدن [تغذیه]

children's crossing | گذر کودکان [ادرون‌شهری]

children's crossing advisor

راه‌بان مدرسه [ادرون‌شهری]

capsule hotel	مهمانخانهٔ محفظه‌ای، هتل محفظه‌ای گردشگری	catalogue completeness	تمامیت‌نمای فهرست زمین‌لرزه‌ها ژئوفیزیک
caption sheet → dope sheet		catchability	حدّ صید اقیانوس
carburetor engine	موتور کاربراتور خودرو	catch drain	رواناب‌گیر درون‌شهری
cardinal buoy	شناوژ جهات اصلی، بویهٔ جهات اصلی دریایی	catchment area	محدودهٔ رواناب درون‌شهری
cardiotachometry	ضربان‌سنجی پایهٔ پزشکی	categorical variable	متغیر رسته‌ای آمار
card reader	کارت‌خوان فنّا. اطلاعات	categorization	دسته‌بندی گردشگری
abbr. CR ¹		catenarian arch ¹ → catenary arch ¹	
car engine → engine		catenarian arch ² → catenary arch ²	
Carum copticum		catenary arch ¹	چفتۀ تابی معماری
→ Trachyspermum copticum		syn. parabolic arch ¹ , catenarian arch ¹	
CAS	سایپسا آینده‌پژوهی	catenary arch ²	قوس تابی معماری
cash dispenser		syn. parabolic arch ² , catenarian arch ²	
→ automated teller machine		cathexis	مایه‌گذاری روان‌شناسی
cash drawer	دخل فنّا. اطلاعات	cat's eye	چشم‌گریه‌ای درون‌شهری، ریلی
cashline → automated teller machine		causal analysis	تحلیل علّی آینده‌پژوهی
cash machine		causal attribution	اسناد علّی آینده‌پژوهی
→ automated teller machine		causal layered analysis	
cashpoint		abbr. CLA	تحلیل علّی لایه‌ای آینده‌پژوهی
→ automated teller machine		causal model	مدل علّی آینده‌پژوهی
cash register	صندوق فنّا. اطلاعات	CC → cloud computing	
cask → helmet ¹		CDP	داپ فنّا. اطلاعات
casquette → helmet ¹		cellar → vault ³	
castorbean → Ricinus communis		central moment	گشتاور مرکزی آمار
castor oil	روغن کرچک گیاهان دارویی	central range	دامنهٔ مرکزی آمار
castor oil plant → Ricinus communis		central tendency	گرایش به مرکز آمار
casualty ¹	تلفات نظامی	centration	تک‌محورنگری روان‌شناسی
casualty ²	کشته و مجروح درون‌شهری، دریایی، ریلی	centred dot → bullet	
catabolite repression		centreless group	گروه بی‌مرکز ریاضی
	فرونشانی فروگشته‌ای ژن‌شناسی	CEP → complex-event processing	
		certificated aircraft	هواگرد گواهینامه‌دار نظامی، هوایی

brain coral مرجان مغزگون [اقیانوس]

brain-machine interface

→ brain-computer interface

breakthrough خط‌شکنی [آینده‌پژوهی]

brick arch چفته آجری [معماری]

bridge strike سانحه پل [ریلی]

bridge strike nominee

بازرس سانحه پل [ریلی]

brief encounter تماس کوتاه [نظامی]

broadleaf plantain → *Plantago major*

buckminsterfullerene → buckyball

buckyball توپ باکی [نانوفناوری]

syn. buckminsterfullerene

budget hotels مهمانخانه اقتصادی،

هتل اقتصادی [گردشگری]

bulking agent ماده حجم‌افزا،

حجم‌افزا [علوم دارویی]

bullet خالک [عمومی]

syn. centred dot

business analytics

abbr. BA واکاوش کسب‌وکار [فنا. اطلاعات]

business idea بُن‌پندار [آینده‌پژوهی]

button badge → pin button

C

C → clearance

CaaS خارا [فنا. اطلاعات]

caernarvon arch¹ → shoulder arch¹

caernarvon arch² → shoulder arch²

calamint → *Calamintha*

Calamintha زیبانه‌ای [گیاهان دارویی]

syn. calamint

Calamintha officinalis

زیبانه‌ای دارویی [گیاهان دارویی]

syn. Melissa calamintha,

Satureja calamintha

call-back تماس مجدد [آمار]

calling-in-point → reporting point

call sheet برگه فراخوان [سینما]

caloric deficit کسری انرژی [تغذیه]

cameo¹ → cameo appearance

cameo² → cameo lighting

cameo appearance تک‌جلوه [سینما]

syn. cameo¹, cameo role

cameo lighting نورپردازی برجسته‌ساز [سینما]

syn. cameo²

cameo role → cameo appearance

camphor کافور [گیاهان دارویی]

camphor essential oil → oil of camphor

camshaft-in-head engine

موتور میان‌میل [خودرو]

syn. CIH engine, cams-in-head engine

cams-in-head engine

→ camshaft-in-head engine

cannery indicator نشانگر سترونی [فنا. غذا]

canted arch چفته لاریز سه‌گوش [معماری]

capable fault گسل مستعد [ژئوفیزیک]

CAPE → convective available potential

energy

cap sheet → dope sheet

block ²	سد ^۱ [ورزش]	boom	آوند [نظامی]
block ⁴ → blocked shot		syn. flying boom, refuelling boom	
block a pass → deny a pass		boom operator	کارور آوند [نظامی]
blocked shot	سد پرتاب [ورزش]	boom receptacle	مادگی آوند [نظامی]
syn. block ⁴		bottom fermentation	ته تخمیر [غذا، غذا]
blocker → screener		bottom-up processing	
blond plantain	اسپرزه [گیاهان دارویی]		فراوری پایین به بالا [نانوفناوری]
syn. ispaghula		botulinal cook → botulinum cook	
blown engine	موتور سوخته [خودرو]	botulinum cook	
blue gum → <i>Eucalyptus globulus</i>			بوتولینوم زدایی حرارتی [غذا، غذا]
bluescreen	پرده آبی [سینما]	syn. botulinal cook	
syn. bluescreen process		bourdon ¹ → tune	
bluescreen process → bluescreen		bourdon ² → drone	
BMI → brain-computer interface		box-and-one → box-and-one	
boarding arrangement		combination defense	
	تجهیزات سوارش [دریایی]	box-and-one combination defense	
boarding speed	سرعت سوارش [دریایی]		دفاع چهارویک، چهارویک [ورزش]
Bodybalance	تن توازن [ورزش]	syn. box-and-one	
syn. Bodyflow		boxer → flat engine	
body-borne computers		boxer engine → flat engine	
→ wearable computer		boxing out	سد نوگیری [ورزش]
Bodyflow → Bodybalance		syn. box out	
body hacking → quantified self		box out → boxing out	
body piercing → piercing		BP → Bermuda plan	
body plan	نقشه بدنه [دریایی]	brachialgia	بازودرد [پایه پزشکی]
BodyPump	وزنه آهنگ [ورزش]	brain-computer interface	
bogey/bogie/bogy	هدف ناشناس [نظامی]		میانای مغز - رایانه [غذا، اطلاعات]
bolus feeding	غذاهای یکباره [تغذیه]	syn. mind-machine interface, MMI,	
bondage and discipline		direct neural interface, DNI,	
abbr. B&D	برده سازی و تن دهی [سلامت]	synthetic telepathy interface,	
		STI, brain-machine interface, BMI	

Bergeron-Findeisen process

→ Bergeron-Findeisen theory

Bergeron-Findeisen theory

نظریه برجران - فیندآیسن [جو]

syn. Bergeron-Findeisen process,

Bergeron-Findeisen-Wegener

theory, Bergeron-Findeisen-

Wegener process, ice-crystal

theory, ice process of

precipitation

Bergeron-Findeisen-Wegener process

→ Bergeron-Findeisen theory

Bergeron-Findeisen-Wegener theory

→ Bergeron-Findeisen theory

Bermuda plan تعرفه با صبحانه کامل [گردشگری]

abbr. BP

Beta curve

منحنی بتا [ژئوفیزیک]

syn. pulse curve, B factor curve

between meal

میان وعده [تغذیه]

B factor curve → Beta curve

B hotel

مهمانخانه چهارستاره ممتاز،

هتل چهارستاره ممتاز [گردشگری]

bidirectional lines

خطوط دوجته [ریلی]

bifidogenic factor → bifidus factor

bifidus factor

عامل بیفیدی [تغذیه]

syn. bifidogenic factor

bilateral rupture گسیخت دوسویه [ژئوفیزیک]

Bilderbeck → acrodynia

bilinear Diffie-Hellman problem

abbr. BDH مسئله دیفی - هلمن دوخطی [رمز]

billyclub → straight baton

binary data → dichotomous variable

binary sequence

دنباله دوحالتی [آمار]

bioavailability

زیست فراهمی [علوم دارویی]

bioavailability study

مطالعه زیست فراهمی [علوم دارویی]

bioavailable drug

داروی زیست فراهم [علوم دارویی]

biocenology/biocoenology

زی‌سازندشناسی [جنگل]

biocentric

زیست محور [جنگل]

biocentrism

زیست محوری [جنگل]

biofarming → molecular farming

biofouler → fouling organism

biological filtration صافش زیستی [محیط زیست]

biometric function تابع زیست سنجشی [آمار]

biomimetics

زیست تقلید [نانوفناوری]

bioprinting

زیست چاپ [فنا. اطلاعات]

bioterrorism → ecoterrorism

bioturbation

زیست پیریشی [باستان شناسی]

biovular twins → dizygotic twins

biplot

نمودار دو مختصه ای [آمار]

syn. Gabriel biplot

bipolar

قطبی دوم [ریاضی]

bipolar lead

اشتقاق دو قطبی،

گیرانه دو قطبی [پایه پزشکی]

black nightshade

تاجریزی [گیاهان دارویی]

black women

زنان سیاه [م. زنان]

blind sector

قطاع کور [دریایی]

blind watermarking

ته نقش گذاری کور [رمز]

blind zone

منطقه کور [دریایی، نظامی]

block¹ → screen

block²

ریشه یک [رمز]

Babinsky-Frohlich syndrome

→ adiposogenital dystrophy

back → extradors

backlash [واپس‌زنی (م. زنان)]

back lot/backlot [محوطه باز استودیو،

abbr. lot [محوطه باز [سینما]]

back reef [پشت آب‌سنگ [اقیانوس]]

balanced engine [موتور متوازن | خودرو]

balanced lethals [کُشنده‌های متعادل | ژن‌شناسی]

syn. balanced lethal system

balanced lethal system

→ balanced lethals

balanced polymorphism

[چندشکلی متوازن | ژن‌شناسی]

balm → common balm

balm mint → common balm

bandwagon bias [سوگیری قافله‌وار | آینده‌پژومی]

bank filtration [صافش کرانه‌ای | محیط‌زیست]

bank run [بانک‌گریزی | اقتصاد]

barcoded nanowire

[نانوسیم رمزینه‌دار | نانوفناوری]

barcode reader [رمزینه‌خوان | فنا. اطلاعات]

syn. barcode scanner

barcode scanner → barcode reader

bargaining stage [مرحله چانه‌زنی | روان‌شناسی]

barrier [سد^۱ | ریاضی]

barrier properties [خواص انسدادی | فنا. غذا]

barrier technology [فناوری انسداد | فنا. غذا]

base rate fallacy

[دژانگاری شواهدگریز | آینده‌پژومی]

syn. base rate neglect

base rate neglect → base rate fallacy

basic familiarization training

[آموزش آشنایی پایه | نظامی. هوایی]

syn. basic indoctrination

basic indoctrination

→ basic familiarization training

basic wavelet [موجک پایه | ژئوفیزیک]

syn. embedded wavelet,

equivalent wavelet

basket arch¹ → elliptical arch¹

basket arch² → elliptical arch²

basket-handled arch¹ → elliptical arch¹

basket-handled arch² → elliptical arch²

baton [باتوم | نظامی]

syn. cudgel, club

batter [کوبیدگی | دیلی]

battered women [زنان کتک‌خورده (م. زنان)]

BCI [میارام فنا. اطلاعات]

BDH

→ bilinear Diffie-Hellman problem

BEA → behavioural evidence analysis

beach chalet [کلبه ساحلی | گردشگری]

beach hotel [مهمانخانه ساحلی،

هتل ساحلی | گردشگری]

bearer [ریل‌بند سوزن، تراورس سوزن | دیلی]

bearing distance → span

bed tax → hotel tax

behavioural evidence analysis

abbr. BEA [تحلیل شواهد رفتاری | نظامی]

behind the scenes [پشت‌صحنه | سینما]

benthic system [سازگان بستر | اقیانوس]

automatic dialogue replacement editing

تدوین جایگزینی گفتار [سینما]

automatic dialogue replacement editor

تدوینگر جایگزینی گفتار [سینما]

automatic dialogue replacement mixer

صداآمیز جایگزینی گفتار [سینما]

automatic dropping device

شاخک‌انداز خودکار [ریلی]

automatic floor scrubber

کفشوی خودکار [عمومی]

automatic teller

→ automated teller machine

automatic teller machine

→ automated teller machine

automatic train monitoring

سامانه پایش خودکار قطار [ریلی] *abbr. ATM²*

automatic train regulation

سامانه زمان‌بندی خودکار قطار [ریلی] *abbr. ATR*

automatic train supervision

مدیریت خودکار قطار [ریلی] *abbr. ATS*

automatic vehicle identification

سامانه شناسایی خودکار قطار [ریلی] *abbr. AVI*

automotive diesel engine

→ diesel engine

automotive engine → engine

autonomic computing

رایانش خودگردان [فنا. اطلاعات]

autonomic system

سامانه خودفرمان [آینده‌پژوهی]

autonomous traction [ریلی] کشش مستقل

autopoiesis [آینده‌پژوهی] خودنوگرگی

autozygote [ژن‌شناسی] خودزاگ

auxiliary reservoir [ریلی] مخزن فرعی

availability bias

سوگیری دسترس‌نگر [آینده‌پژوهی]

available potential energy

abbr. APE انرژی پتانسیل دسترس‌پذیر [جز]

A-V extrasystole → nodal extrasystole

aV_F lead اشتقاق افزوده پا،

گیرانه افزوده پا، اشتقاق پا، گیرانه پا [پایه پزشکی]

AVI

→ automatic vehicle identification

aV₁ lead اشتقاق افزوده چپ، گیرانه افزوده چپ،

اشتقاق چپ، گیرانه چپ [پایه پزشکی]

aV_R lead اشتقاق افزوده راست، گیرانه افزوده

راست، اشتقاق راست، گیرانه راست [پایه پزشکی]

AVS → age verification system

axial distribution توزیع محوری [آمار]

azimuthal array → azimuthal survey

azimuthal survey برداشت سمتی [ژئوفیزیک]

syn. azimuthal array

B

B&D → bondage and discipline

BA → business analytics

array factor → geometric factor

arrest rate درصد بازداشتی [نظامی]

arteralgia سرخرگ‌درد [پایه پزشکی]

arthroneuralgia پی‌مفصل‌درد [پایه پزشکی]

artificial climate اقلیم مصنوعی [جوا]

asexual جنس‌ناکرا [سلامت]

asexuality جنس‌ناکرایبی [سلامت]

aspirational scenario

فرانامه آرزومندانه [آینده‌پژوهی]

assembly station محل تجمع [دریایی]

assimilation درون‌انطباق [روانشناسی]

assumption surfacing

رونمایی فرض [آینده‌پژوهی]

asthenia ضعف [پایه پزشکی]

syn. adynamia

asymmetric information

اطلاعات ناهم‌اند [اقتصاد]

AT → anaerobic threshold

ATL → aircraft technical log

ATM¹ → automated teller machine

ATM² → automatic train monitoring

ATPL

→ airline transport pilot's licence

ATR → automatic train regulation

atrial extrasystole

انقباض پیش‌رس دهلیزی [پایه پزشکی]

syn. atrial premature complex, APC

atrial premature complex

→ atrial extrasystole

atrioventricular extrasystole

→ nodal extrasystole

atrioventricular junctional premature

complex → nodal extrasystole

ATS → automatic train supervision

attenuation کاهانش [ژن‌شناسی]

attenuator کاهانه [ژن‌شناسی]

AUC → area under the curve

augmented reality

واقعیت برافزوده [فنا. اطلاعات]

syn. enhanced reality

augmented unipolar limb lead

اشتقاق تک‌قطبی افزوده،

گیرانه تک‌قطبی افزوده [پایه پزشکی]

autecology/autoecology

تک‌بوم‌شناسی [جنگل]

syn. species ecology

auto-analytics → quantified self

autoinduction خودالقایی [علوم دارویی]

automated banking machine

→ automated teller machine

automated guided transit

abbr. AGT حمل‌ونقل ریلی خودکار [رایلی]

automated teller

→ automated teller machine

automated teller machine خودپرداز [عمومی]

abbr. ATM¹

syn. automatic teller machine,

automated banking machine, ABM,

cash machine, cashpoint, cashline,

automated teller, automatic teller,

cash dispenser

automatic dialogue replacement

abbr. ADR² جایگزینی گفتار [سینما]

syn. additional dialogue replacement

anticipatory action learning

یادگیری کنشی پیش‌انگاشتی [آینده‌پژوهی]

abbr. AAL

anticipatory scenario

فرانامه پیش‌انگاشتی [آینده‌پژوهی]

antiemetic

ضد‌استفراغ [علوم دارویی]

antifeminist movement

جنبش ضد‌فمینیستی [م. زنان]

antiferromagnetic susceptibility

پذیرفتاری پادفرومغناطیسی [ژئوفیزیک]

antinauseant

ضدتهاوع [علوم دارویی]

antireflexive → irreflexive relation

antiroot

پادریشه [ژئوفیزیک]

AOM → aircraft operating manual

APC → atrial extrasystole

APE → available potential energy

aperiodic word

واژه نادره‌ای [ریاضی]

aphrodisiac

باه‌افزا [سلامت]

aphylaxis

بی‌دفاعی [پایه پزشکی]

API

م. ب. ک. [فنا. اطلاعات]

app

برنامه [فنا. اطلاعات]

apparent digested energy

انرژی ظاهری گوارشی [تغذیه]

apparent velocity

سرعت ظاهری [ژئوفیزیک]

appertization

آپرتی‌سازی [فنا. غذا]

apple must

پوراب سیب [فنا. غذا]

apple vinegar → cider vinegar

apple wine → cider²

application → application program

application program

برنامه کاربردی [فنا. اطلاعات]

syn. application

application program interface

میانای برنامه کاربردی [فنا. اطلاعات]

application programming interface

میانای برنامه‌سازی کاربردی [فنا. اطلاعات]

applicator

داروگذار [علوم دارویی]

aquaculture/aquiculture

آبزی‌پروری [اکیانوس]

syn. aquafarming

aquafarming → aquaculture

aqueduct

آباره [محیط‌زیست]

aquiculture → aquaculture

AR

واب [فنا. اطلاعات]

ARBD → fetal alcohol effects

arbitrary sample unit

واحد نمونه اختیاری [باستان‌شناسی]

arc¹ → arch¹arc²

کمان [معماری]

syn. arch⁴arch¹

چفته [معماری]

syn. arc¹arch²طاق¹ [معماری]arch³

قوس [معماری]

arch⁴ → arc²

arcuated lintel

چفته سوری [معماری]

syn. Syrian arch

area-based image matching

همتایابی ناحیه‌مبنا [نقشه‌برداری]

area under the curve

abbr. AUC

سطح زیر منحنی [علوم دارویی]

armchair nanotube

نانولوله صندلی‌دار [نانوفناوری]

arm span

گستره‌دستان [تغذیه]

syn. reach

Aloe vulgaris → *Aloe vera*

alternating double filtration

صافش دومرحله‌ای متناوب | محیط‌زیست |

alternative history تاریخ بدیل | آینده‌پژوهی |

aluminium engine موتور آلومینیومی | خودرو |

alveoalgia/alveolalgia آرک‌درد | پایه پزشکی |

syn. alveolar osteitis, dry socket

alveolar osteitis → alveoalgia

AM → 3d printing

aminostatic theory

نظریه آمینواسیدپایی | تغذیه |

AMM → aircraft maintenance manual

Ammi copticum

→ *Trachyspermum copticum*

Amygdalus بادام | گیاهان دارویی |

Amygdalus communis بادام رسمی | گیاهان دارویی |

anaerobic glycolysis قندکافت بی‌هوازی | تغذیه |

anaerobic lipolysis چربی‌کافت بی‌هوازی | تغذیه |

anaerobic threshold آستانه بی‌هوازی | تغذیه |

abbr. AT

analogue forestry جنگل‌داری قیاسی | جنگل |

analogue image تصویر قیاسی | نقشه‌برداری |

anal sex کامش مقعدی | سلامت |

analyte → measurand

analytical hierarchy process

فرایند تحلیل سلسله‌مراتبی،

abbr. AHP فرایند تحلیل پایگانی | آینده‌پژوهی |

anaphylactic shock → anaphylaxis

anaphylaxis بیش‌دفاعی | پایه پزشکی |

syn. anaphylactic shock

anchoring bias سوگیری لنگری | آینده‌پژوهی |

anejaculation بی‌انزالی | سلامت |

anger خشم | روان‌شناسی |

anger control therapy

خشم‌درمانی مهارتی | روان‌شناسی |

anger in خشم درون‌ریز | روان‌شناسی |

anger management مدیریت خشم | روان‌شناسی |

anger stage مرحله خشم | روان‌شناسی |

anhidrosis/anhidrosis/anidrosis

عرق‌کاست | پایه پزشکی |

syn. hidroschesis

animal ecology بوم‌شناسی جانوری | جنگل |

anise بادیان رومی^۱ | گیاهان دارویی |

anise oil روغن بادیان رومی | گیاهان دارویی |

syn. oil of anise

anisotropy constant

ثابت ناهمسانگردی | ژئوفیزیک |

annealing همتابی | ژن‌شناسی |

syn. DNA annealing

anorexia athletica بی‌اشتهایی ورزشی | تغذیه |

syn. sports anorexia, hypergymnasia

anorexia of ageing بی‌اشتهایی سالمندی | تغذیه |

anorgasmia بی‌اوج‌کامشی | سلامت |

answer پاسخ | موسیقی |

antagonist پادکنشگر | پایه پزشکی، علوم دارویی |

antecibum پیش‌اغذا | تغذیه |

anthropocentric انسان‌محور | جنگل |

syn. homocentric

anthropocentrism انسان‌محوری | جنگل |

anticathexis پادماه‌گذاری | روان‌شناسی |

syn. countercathexis

anticipation پیش‌انگاری | آینده‌پژوهی |

AHP → analytical hierarchy process

airborne detector آشکارساز هواپُرد [ژئوفیزیک]

airborne soccer → ultimate

air-cooled engine موتور هواخنک [خودرو]

aircraft certificate

گواهینامه هواگرد [نظامی، هوایی]

aircraft flight manual

→ aircraft operating manual

aircraft log book

→ aircraft technical log

aircraft maintenance manual

abbr. AMM راهنمای نگهداری هواگرد [نظامی، هوایی]

syn. maintenance manual

aircraft operating manual

abbr. AOM راهنمای پرواز هواگرد [نظامی، هوایی]

syn. aeroplane flight manual,

aircraft flight manual, AFM,

company flight manual, CFM,

flight crew operating manual,

FCOM, pilot operating manual, POM

aircraft technical log

abbr. ATL دفتر ثبت فنی هواگرد [نظامی، هوایی]

syn. technical log,

aircraft log book, log book

aircraft technical records

پیشینه فنی هواگرد [نظامی، هوایی]

syn. technical records, quality records

air displacement plethysmography

abbr. ADP تغییر حجم سنجی هوایی [تغذیه]

air/fuel ratio

نسبت هوا به سوخت [خودرو، ریلی، نظامی، هوایی]

syn. air-fuel ratio, fuel/air ratio

air-fuel ratio → air/fuel ratio

airline transport pilot's licence

پروانه خلبانی خطوط هوایی [نظامی، هوایی]

abbr. ATPL

syn. air transport pilot's licence,

air transport pilot certificate

airport hotel

مهمانخانه فرودگاهی،

هتل فرودگاهی [گردشگری]

airtransport pilot certificate

→ airline transport pilot's licence

air transport pilot's licence

→ airline transport pilot's licence

airway manual

→ route and airport manual

airworthiness certificate

→ certificate of airworthiness

Aitken nucleus

هسته اتکن [جو]

ajwain/ajowan

→ *Trachyspermum copticum*

alcohol-related birth defects

→ fetal alcohol effects

algal reef

آب‌سنگ جلبکی [اقیانوس]

alimentary obesity

→ exogenous obesity

alligator crack → crocodile cracking

allocation of a sample تخصیص نمونه [آمار]

allocation rule

قاعده انتساب [آمار]

allohistory

دگرتاریخ [آینده‌پژوهی]

allozygote

دگروزاگ [ژن‌شناسی]

Aloe

صبر [گیاهان دارویی]

Aloe barbadensis → *Aloe vera*

Aloe vera

صبر حقیقی [گیاهان دارویی]

syn. *Aloe vulgaris*, *Aloe barbadensis*

- adrenergic** | آدرنالین‌زا، برگردینه‌زا | پایه پزشکی |
- adrenergic blocking agent** | آدرنالین‌بند، برگردینه‌بند | پایه پزشکی |
- adrenolytic** | آدرنالین‌کاف، برگردینه‌کاف | پایه پزشکی |
- adrenomegaly** | بزرگی غده فوق‌کلیوی، بزرگی برگرده | پایه پزشکی |
- adrenomimetic** | شبه‌آدرنالین، شبه‌برگردینه | پایه پزشکی |
- syn. sympathomimetic*
- adrenotoxin** | سم غده فوق‌کلیوی، سم برگرده | پایه پزشکی |
- adrift** | سرگردان | دریایی |
- adult verification system** | → age verification system
- advertised hotel** | آگهی‌مهمانخانه، آگهی‌هتل | گردشگری |
- advisory** | توصیه | نظامی، هوایی |
- advisory airspace** | فضای پرواز توصیه‌ای | نظامی، هوایی |
- abbr. ADA*
- advisory circular** | بخش‌نامه توصیه‌ای | نظامی، هوایی |
- advisory light** | چراغ راهنما | نظامی، هوایی |
- advisory route** | مسیر توصیه‌ای | نظامی، هوایی |
- abbr. ADR¹*
- adynamia** → **asthenia**
- aerial archaeology** | باستان‌شناسی هوایی | باستان‌شناسی |
- aerial reconnaissance** | بررسی هوایی | باستان، ژئو، نقشه |
- syn. aerial survey*
- aerial survey** → **aerial reconnaissance**
- aerobic glycolysis** | قندکافت هوازی | تغذیه |
- aerobic lipolysis** | چربی‌کافت هوازی | تغذیه |
- aerobic threshold** | آستانه هوازی | تغذیه |
- abbr. AeT*
- aerogastralgia** | نفخ معده دردناک | پایه پزشکی |
- aerogastria** | نفخ معده | پایه پزشکی |
- aeroplane flight manual** | → aircraft operating manual
- AeT** → **aerobic threshold**
- affective computing** | رایانش احساسات | فنا. اطلاعات |
- affiliated hotel** | مهمانخانه وابسته، هتل وابسته | گردشگری |
- AFM** → **aircraft operating manual**
- afterplay** | پس‌نوازش | سلامت |
- aftertouch** | پس‌نواخت | موسیقی |
- age gate** → **age verification system**
- agent authentication** | اصالت‌بخشی عامل | نظامی |
- ageusia** | بی‌چشایی | تغذیه |
- age verification system** | سن‌آزما | فنا. اطلاعات |
- abbr. AVS*
- syn. adult verification system,*
- age gate** | پرخاشگری | روان‌شناسی |
- aggression** | پرخاشگر | روان‌شناسی |
- aggressive** | پرخاشگر | روان‌شناسی |
- aggressiveness** | پرخاشجویی | روان‌شناسی |
- agomphious** → **edentulous¹**
- agonist** | هم‌کنشگر | پایه پزشکی، علوم دارویی |
- AGT** → **automated guided transit**

acrostealgia استخوان‌درد پایانگی | پایه پزشکی |
 action learning یادگیری کنشی | آینده‌پژوهی |
 action research پژوهش کنشی | آینده‌پژوهی |
 active adversary مهاجم فعال | رمز |
 active cheater فریب‌دهنده فعال | رمز |
 active cryptanalysis تحلیل رمز فعال | رمز |
 active targeting هدفمندسازی فعال | علوم دارویی |
 activity area کارجا | باستان‌شناسی |
 activity increment تن‌کارمایه | تغذیه |
 actual sound → diegetic sound
 ADA → advisory airspace
 adaptation انطباق | روان‌شناسی |
 adaptive adversary
 → dynamic adversary
 adaptive chosen message attack
 حمله با پیام منتخب وفقی | رمز |
 adaptive sampling نمونه‌گیری سازوار | آمار |
 adaptive system سامانه سازگار | آینده‌پژوهی |
 adaptive thermogenesis
 گرم‌زایی سازشی | تغذیه |
 additional dialogue replacement
 → automatic dialogue replacement
 additional fuel سوخت افزوده | نظامی، هوایی |
 syn. unusable fuel
 additive manufacturing → 3d printing
 adenalgia غده‌درد | پایه پزشکی |
 syn. adenodynia
 adenodynia → adenalgia
 ADF صادم | محیط‌زیست |
 adipocere چربانه | پایه پزشکی |
 adipogenic¹ چربی‌زا | پایه پزشکی |
 adipogenic² چربی‌زاد | پایه پزشکی |

adiposalgia → adiposis dolorosa
 adiposis dolorosa
 پوست‌درد چربی‌زاد | پایه پزشکی |
 syn. adiposalgia, Dercum disease
 adiposogential degeneration
 → adiposogenital dystrophy
 adiposogenital dystrophy
 دش‌پروردگی چربی‌تناسلی | پایه پزشکی |
 syn. adiposogential degeneration,
 adiposogenital syndrome,
 Frohlich syndrome,
 Babinsky-Frohlich syndrome
 adiposogenital syndrome
 → adiposogenital dystrophy
 adipsia بی‌تشنگی | تغذیه |
 adjoint graph → line graph
 ADP → air displacement
 plethysmography
 ADR¹ → advisory route
 ADR²
 → automatic dialogue replacement
 adrenal body → adrenal gland
 adrenal capsule → adrenal gland
 adrenal gland
 غده فوق‌ کلیوی، برگزده | پایه پزشکی |
 syn. glandula suprarenalis,
 suprarenal gland, adrenal body,
 glandula adrenalis, suprarenal
 body, suprarenal capsule, adrenal
 capsule, epinephros
 adrenalin آدرنالین، برگردینه | پایه پزشکی |
 syn. epinephrine

*-algebra → involutive algebra

12 D process فرايند ۱۲ دهکی | فنا. غذا |

3d scanner پويشگر سه بعدی | فنا. اطلاعات |

21 guns → gun salute

21-gun salute → gun salute

3d printing چاپ سه بعدی | فنا. اطلاعات |

syn. additive manufacturing, AM

A

AAL → anticipatory action learning

abacus → springer²

abandonment وانهدش | روان شناسی |

abandonment reaction

واکنش وانهدشی | روان شناسی |

abdominalgia شکم درد | پایه پزشکی |

ABM → automated teller machine

abolitionist feminism

فمینیسم بردگی ستیز (م. زنان)

aborted systole انقباض حذفی قلب | پایه پزشکی |

Abraham's balm → *Vitex agnus-castus*

absolute bioavailability

زیست فراهمی مطلق | علوم دارویی |

absolutely convex set مجموعه مطلقاً کوژ،

مجموعه مطلقاً محدب | ریاضی |

absolute refractory period

دوره تحریک ناپذیری مطلق | پایه پزشکی |

syn. effective refractory period

abstraction تجرید | فنا. اطلاعات |

acacia gum → gum arabic

acceptance manager مدیر پذیرش | ریلی |

acceptance plan برنامه پذیرش | ریلی |

acceptance stage مرحله پذیرش | روان شناسی |

access agreement موافقت نامه دسترسی | ریلی |

accommodation برون انطباق | روان شناسی |

accountability پی گیری پذیری | رمز |

acid deposition نهشت اسیدی | جو |

aclasia → aclasis

aclasis دُش وندی | پایه پزشکی |

syn. aclasia

acoustic jamming اختلال صوتی | نظامی |

acoustic parity هم سنجی صوتی | نظامی |

acoustic-velocity log → sonic log

acrodynia پايانک درد | پایه پزشکی |

syn. erythredema polyneuropathy,

Bilderbeck, Selter, Swift,

Swift-Feer, pink disease

acromelalgia → erythromelalgia

فهرست واژه‌ها به ترتیب الفبای لاتینی

A Collection of Terms

**Approved by
the Academy of Persian
Language and Literature**

volume 13

Terminology Department

April 2016